

Skydd av miljön, renhållning, naturvård och jakt

Skydd av miljön och renhållning

K 1 Landskapslag (2008:124) om miljöskydd

Avdelning 1 - Miljöskydd

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte

Syftet med denna lag är att främja en hållbar utveckling genom att undvika negativ miljöpåverkan samt genom att undanröja och begränsa skador av sådan påverkan.

Inom verksamhet som medför risk för förorening av miljön ska allmänna principer om försiktighet och aktsamhet, om prevention och minimering av olägenheter, om bästa praxis ur miljösynpunkt samt om förorenarens ansvar tillämpas.

2 §. Ansvarsfördelning och tillämpningsområde

Verksamhetsutövaren ansvarar för verksamhetens miljöpåverkan. Lagen gäller all verksamhet. Vid tillämpning av lagen ska negativ miljöpåverkan utanför landskapet beaktas lika som motsvarande påverkan inom landskapet.

3 §. (2015/14) Definitioner

I denna lag använda begrepp ska ha den betydelse som anges i denna paragraf.

a) *Miljöpåverkan* är en sådan direkt eller indirekt, positiv eller negativ miljöeffekt som följer av att en verksamhet genomförs eller inte genomförs.

b) *Negativ miljöpåverkan* är sådan miljöpåverkan som medför

- 1) olägenhet för människors hälsa,
- 2) skada på naturen och dess funktioner,
- 3) hinder för eller väsentligt försvårande av nyttjandet av naturresurser,
- 4) minskad allmän trivsel eller försämring av kulturvärden,
- 5) försämring av miljöns lämplighet att nyttjas för rekreatiönsändamål,
- 6) skada på egendom eller olägenhet att nyttja den eller
- 7) annan jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

c) *Miljöförorening* är direkt eller indirekt överföring genom mänsklig verksamhet av ämnen, vibrationer, buller, ljus, lukt, värme eller annan energi till luft, vatten eller mark som kan medföra negativ miljöpåverkan.

d) *Utsläpp* är direkt eller indirekt miljöförorening från punktkällor eller diffusa källor.

e) *Utsläppsgränsvärde* är den mängd uttryckt med särskilda parametrar alternativt den koncentration av eller nivå på ett utsläpp som inte får överskridas under givna tidsperioder.

f) *Olägenhet för människors hälsa* är störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka den enskilda människans eller befolkningens livsmiljö och hälsa menligt.

g) *Verksamhet* är en specifik aktivitet eller åtgärd som är varaktig, tillfällig eller av engångskaraktär.

h) *Verksamhetsutövare* är en juridisk eller fysisk person som bedriver en verksamhet samt den som har den faktiska beslutanderätten i fråga om verksamheten.

i) *Bästa tillgängliga teknik* är tekniskt och ekonomiskt genomförbara produktions- och reningsmetoder som är utvecklade till mest effektiva och mest avancerade stadium, samt planerings-, bygg-, underhålls-, drifts- och avvecklingsmetoder som gör det möjligt att hindra eller på mest effektiva sätt minska den förorening av miljön som verksamheten orsakar och som lämpar sig som grund för miljötillståndsvillkor eller miljögranskningsinstruktioner. En teknik är tekniskt och ekonomiskt genomförbar när den kan tas i allmänt bruk och till skäliga kostnader kan tillämpas inom branschen i fråga. I landskapsförordning kan närmare bestämmas om definitionen av bästa tillgängliga teknik.

j) *Ny teknik* är industriell teknik som, om den utvecklas kommersiellt, kan medföra en högre miljöskyddsnivå eller samma miljöskyddsnivå till lägre kostnader än bästa tillgängliga teknik.

k) *Mark* är det översta lagret av jordskorpan mellan berggrunden och ytan och består av mineralpartiklar, organiskt material, vatten, luft och levande organismer.

l) *Allmänheten* är en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.

m) *Den berörda allmänheten* är den del av allmänheten som berörs eller kan beröras eller som har intresse av beslut om meddelande eller uppdatering av miljötillstånd eller miljötillståndsvillkor eller beslut om meddelande eller uppdatering av miljögranskningsbeslut eller miljögranskningsinstruktioner. Vid tillämpningen av denna definition ska icke-statliga organisationer som främjar miljövärd och uppfyller eventuella krav i nationell lagstiftning anses ha intresse i denna fråga.

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

n) (2018/43) *Medelstor energiproducerande enhet* en panna, gasturbin, förbränningsmotor eller annan teknisk anordning i vilken bränslen oxideras för att den frigjorda värmen ska kunna utnyttjas och vilken har en bränsleeffekt om minst 1 men mindre än 50 megawatt.

o) (2018/43) *Medelstor energiproducerande anläggning* en eller flera energiproducerande enheter vilka har en bränsleeffekt om minst 1 men mindre än 50 megawatt.

Definitioner i den lagstiftning som nämns i 10 § och bestämmelser utfärdade med stöd av sådan lagstiftning har om inget annat stadgas den betydelse som där anges.

2 kap. Allmänna kravbestämmelser

4 §. Allmänna miljöhänsyn

Vid all verksamhet ska förfaras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig. Verksamhetsutövaren ska därvid vidta sådana åtgärder som rimligen kan krävas för att negativ miljöpåverkan undviks, undanröjs eller begränsas.

I yrkesmässig verksamhet ska bästa tillgängliga teknik alltid tillämpas.

Gränsvärden, kvalitetsnormer eller andra specifika normer får aldrig åsidosättas.

Energianvändningen i verksamheten ska vara effektiv. (2015/14)

4a §. (2015/14) *Bedömning av bästa tillgängliga teknik*

Vid bedömning av innehållet i bästa tillgängliga teknik ska hänsyn tas till

a) minskning av avfallsmängden och avfallets skadlighet,

b) möjligheten att återanvända och återvinna ämnen som används och avfall som uppkommit vid produktionen,

c) farligheten hos de ämnen som används vid produktionen samt möjligheterna att använda ämnen som är mindre skadliga än tidigare,

d) utsläppens art, mängd och verkningar,

e) arten och förbrukningen i fråga om råvaror,

f) energianvändningens effektivitet,

g) förebyggandet av risker i samband med verksamheten och olycksrisker samt förhindrandet av följder av olyckor,

h) den tid som krävs för ibruktage av bästa tillgängliga teknik och betydelsen av den planerade tidpunkten för inledande av verksamheten samt de kostnader och den nytta som uppkommer vid förebyggandet och begränsningen av utsläpp,

i) miljökonsekvenserna,

j) produktionsmetoder och metoder för utsläppshantering som används i industriell skala,

k) kunskapsutvecklingen i fråga om teknik och naturvetenskap,

l) uppgifter om bästa tillgängliga teknik som publiceras av Europeiska kommissionen och internationella organ.

5 §. *Förorening av mark*

Ämnen och avfall får inte lämnas eller släppas ut i marken så att marken förorenas på ett sätt som kan leda till negativ miljöpåverkan.

Verksamhetsutövare som orsakat förorening som avses i 1 mom. ska sanera och återställa marken i ett sådant skick att negativ miljöpåverkan undanröjs eller om det inte är möjligt begränsas i så stor utsträckning som möjligt. Om föreningen har skett med samtycke av områdets innehavare eller om innehavaren vid förvärv har känt till eller bort känna till föroreningen svarar innehavaren och verksamhetsutövaren solidariskt för åtgärder enligt denna bestämmelse.

6 §. *Platsval*

Verksamhet som kan medföra risk för negativ miljöpåverkan får, om inte platsen i stads- eller byggnadsplan reserverats för sådan verksamhet, endast förläggas till plats som är lämplig för ifrågavarande verksamhet med beaktande av verksamhetens art samt sannolikhet för och omfattning av negativ miljöpåverkan.

7 §. *Verksamhetsutövarens organisation*

Verksamhetsutövaren ska ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och begränsa dess negativa miljöpåverkan samt organisera sin verksamhet så att den sköts med iakttagande av den allmänna miljöhänsyn som avses i 4 §.

8 §. *Rapporteringskyldighet*

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål informera tillsynsmyndigheten om sådan oförutsedd miljöförorening från den egna verksamheten som kan medföra risk för negativ miljöpåverkan som inte är ringa.

Avdelning 2 - Tillstånd och miljögranskning

3 kap. Allmänna bestämmelser om tillstånd och miljögranskning

9 §. *Tillstånds- och miljögranskningsmyndighet*

Prövningsmyndighet för tillstånd och miljögranskning enligt denna lag är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

9a §. (2015/14) *Miljögranskningsplikt vid verksamhet av försöksnatur*

Miljögranskning i stället för miljötillstånd behövs för sådan kortvarig verksamhet av försöksnatur vars syfte är att testa ny teknik, råvaror eller bränslen, tillverknings- eller förbränningsmetoder eller en reningsanordning eller att i en anläggning eller yrkesmässigt behandla avfall, om detta sker i syfte att klarlägga verksamhetens konsekvenser, användbarhet eller någon annan jämförbar omständighet.

10 §. *Krav på tillstånd och miljögranskning*

Tillstånd krävs för verksamhet som förutsätter tillstånd enligt

a) vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen,

b) (2018/84) landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag, nedan avfallslagen,

c) Europeiska gemenskapens rättsakter på miljöområdet vilka specificerats i landskapsförordning, d) (2013/110) 6 kap. landskapslagen (1998:82) om naturvård, nedan naturvårdslagen.

Tillstånd krävs för följande verksamheter:

a) (2018/43) *Energiproducerande enhet och energiproducerande anläggning* bestående av en eller flera energiproducerande enheter vilka har en bränseleffekt om minst 20 megawatt.

b) Vindkraftverk eller grupper av vindkraftverk för produktion och distribution av fem megawatt eller mer.

c) Flygplats med en huvudrullbana som är 1 200 meter eller längre.

d) Hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och som är lämplig för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.

e) Varv med kapacitet för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.

f) Lager för olja, petrokemiska eller kemiska produkter med en lagringsvolym för 1 000 kubikmeter eller mer.

g) Djurhållande verksamhet med minst 150 djurenheter som avses i bestämmelser som utfärdats med stöd av vattenlagen.

h) Bryggeri med en produktionskapacitet av minst en miljon liter per år.

i) Träskyddsbehandlingsanläggning som behandlar virke genom tryck- eller vacuumimpregnering.

j) Anläggning för motorsport med en sammanlagd asfalterad banyta som överstiger 30 000 kvadratmeter.

Den som utför eller ämnar utföra verksamhet som inte omfattas av krav på tillstånd enligt denna lag kan söka tillstånd härför även om tillståndsplikt inte föreligger.

Miljögranskning krävs för verksamheter som försätter miljögranskning enligt vattenlagen, avfallslagen eller 6 kap. naturvårdslagen. Miljögranskning krävs därtill för verksamhet som landskapsregeringen med stöd av 52 § belagt med krav på miljögranskning. Miljögranskning krävs dock inte om verksamheten samtidigt är föremål för tillstånd eller ansökan om tillstånd enligt denna lag. (2018/84)

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

11 §. *Krav på tillstånd och miljögranskning för ändrad eller utvidgad verksamhet*

Tillståndsprövning och miljögranskning krävs, utöver vad som följer av 10 §, även för väsentlig utvidgning eller ändring av verksamhet som tidigare varit föremål för tillståndsprövning eller miljögranskning. Ändring eller utvidgning av omfattning som i sig själv kräver tillstånd eller miljögranskning enligt 10 § ska därvid alltid anses vara väsentlig.

Ärende som gäller ändring eller utvidgning av verksamhet avgörs enligt det förfarande som gäller ny verksamhet av motsvarande total omfattning.

12 §. *Ansökan om tillstånd och miljögranskning*

Ansökan om tillstånd eller miljögranskning lämnas till prövningsmyndigheten. Ansökan ska innehålla sådana uppgifter om sökanden, verksamheten och dess miljöpåverkan, part och förhållandena i övrigt som

krävs för prövningen. För verksamheter som omfattas av krav på tillstånd enligt direktiv 2010/75/EG gäller de bestämmelser avseende ansökans innehåll som framgår av nämnda direktiv. Närmare bestämmelser om ansökans innehåll gällande medelstora energiproducerande enheter och anläggningar kan utfärdas av landskapsregeringen genom landskapsförordning. (2018/43)

Prövningsmyndigheten ska, utöver vad som gäller enligt förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland, utan dröjsmål tillkännage ansökan för allmänheten genom publicering på myndighetens webbplats. Av publiceringen ska framgå vilken verksamhet ansökan avser, platsen för verksamheten, sökandens namn samt kontaktuppgifter till den enhet eller tjänsteman hos myndigheten som ansvarar för ärendets beredning. Under ärendets beredning ska därefter uppgifter om beredningens olika faser samt kända och beräknade datum av betydelse för ärendets beredning publiceras på myndighetens webbplats. (2017/106)

13 §. *Hörande av part*

Hörande av part i ärende som rör tillstånd eller miljögranskning enligt denna lag kan om antalet parter överstiger 30 eller om antalet är okänt ske genom annons i en på orten allmänt utkommande tidning.

14 §. (2017/106) *Meddelande av beslut*

Beslut om tillstånd eller miljögranskning ska, utöver vad som gäller enligt förvaltningslagen för landskapet Åland, tillkännages allmänheten genom publicering på myndighetens elektroniska anslagstavla under minst 21 dagar.

14a §. (2018/43) *Registrering och publicering av uppgifter gällande medelstora energiproducerande enheter och anläggningar*

Prövningsmyndigheten ska föra ett register över uppgifter om miljögranskningspliktiga och tillståndspliktiga medelstora energiproducerande enheter och anläggningar. De uppgifter som avses i bilaga 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2193 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar ska med undantag för personuppgifter publiceras på myndighetens webbplats. Närmare bestämmelser om registret utfärdas av landskapsregeringen genom landskapsförordning.

4 kap. Miljögranskning

15 §. *Beslut med anledning av miljögranskning*

Prövningsmyndigheten ska granska ansökan om miljögranskning. Om myndigheten finner grundad anledning att anta att verksamheten inte är förenlig med denna lag eller den lagstiftning som nämns i 10 §, ska myndigheten pröva dess laglighet. Myndigheten ska därvid meddela detta till den sökande och redovisa sina grunder för antagandet. Myndigheten kan informera om vad som måste iakttas för att verksamheten ska vara förenlig med lag samt om verksamheten helt eller delvis inte kan förverkligas i enlighet med lag. I 24, 24a och 53h §§ finns närmare bestämmelser om vilka instruktioner myndigheten kan meddela. (2015/14)

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

Görs ingen prövning eller krävs inga instruktioner som avses i 1 mom. ska myndigheten anteckna ansökan till kännedom samt meddela sökanden att ansökan inte föranleder vidare åtgärder. Beträffande medelstora energiproducerande enheter och anläggningar ska detta ske inom 30 dagar från det att sökanden tillhandahållit prövningsmyndigheten den information som avses i 12 § 1 mom. (2018/43)

I samband med granskning eller prövning av ansökan kan myndigheten besluta att ny miljögranskning ska göras inom viss tid samt om tidpunkt för eventuell revidering av instruktioner meddelade enligt 1 mom.

Besvär över beslut fattade av prövningsmyndigheten i enlighet med 1-3 mom. anförs hos Ålands förvaltningsdomstol. Besvärsmyndigheten kan förbjuda verkställighet av granskningsbeslut.

5 kap. Tillstånd

16 §. (2017/106) Meddelande om ansökan

Ett meddelande om ansökan ska, under minst 21 dagar innan myndigheten beslutar i ärendet, publiceras på myndighetens elektroniska anslagstavla utöver vad som gäller enligt förvaltningslagen för landskapet Åland. Av publiceringen ska framgå ärendets art samt var ansökan jämte övriga handlingar som under beredningen tillförts ärendet finns tillgängliga.

Var och en har rätt att under tiden för publicering på myndighetens elektroniska anslagstavla skriftligen yttra sig över ansökan.

17 §. Förutsättningar för tillstånd

Tillstånd ska beviljas om verksamheten kan förverkligas i enlighet med denna lag och den lagstiftning som nämns i 10 §.

Om verksamheten inte uppfyller förutsättningarna enligt 1 mom. ska tillståndet i första hand förenas med sådana villkor enligt 18, 24, 24a, 25, 26c, 26d, 26e och 53h §§ som skäligen kan krävas för att förutsättningarna ska vara uppfyllda. Om sådana villkor inte är tillräckliga för att verksamheten ska kunna förverkligas i enlighet med nämnda förutsättningar ska ansökan avslås. (2015/14)

Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade att den skadelidandes passivitet eller samtycke inte vid prövningen av tillståndsansökan kunde tillskrivas sådan betydelse att den eventuella oskäligen olägenhet som verksamheten möjligtvis medförde den skadelidande av dessa skäl kunde åsidosättas vid prövningen av tillståndsansökan. **HFD 11.1.2019 liggare 50**

18 §. Tillståndets innehåll och giltighetstid

I ett beslut om tillstånd ska noggrant anges tillståndshavaren, den verksamhet tillståndet avser, platsen för verksamheten och eventuella utsläppspunkter samt de villkor som ska gälla för verksamheten. Avser beslutet rätt till förfogande över annans egendom enligt 3 kap. vattenlagen, ska särskilt anges vilken rätt som medges och de särskilda villkor som ska gälla för utnyttjande av denna samt i tillämpliga fall fastställas överenskommelse om ersättning. Avser tillståndet rätten att avskilja koldioxid ska det i tillståndet anges vilka särskilda villkor som ska gälla så att kraven i bestämmelserna om koldioxidströmmar i 5 och 6 §§

lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (FFS 416/2012) uppfylls. (2012/80)

Tillstånd ska beviljas tillsviare om inte särskilda skäl föranleder att giltighetstiden begränsas.

I ett tillstånd som beviljats tillsviare ska bestämmas inom vilken tid ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast ska lämnas.

I ett tidsbegränsat tillstånd ska anges när ansökan om nytt tillstånd senast ska lämnas. Av särskilda skäl kan också ett tillstånd som beviljats för en viss tid innehålla bestämmelser om revidering av villkor.

19 §. Tidpunkt för inledande av verksamheten

Prövningsmyndigheten kan, under förutsättning att sökanden ställer godtagbar säkerhet för de skador, olägenheter och kostnader som verksamheten kan föranleda samt för kostnaderna för återställande om verksamheten vid senare prövning befinns otillätlig, på sökandens begäran besluta att ett tillståndsbeslut får verkställas även innan det vunnit laga kraft ifall

- avvaktan annars kan antas försäkra sökanden betydande skada eller olägenhet,
- verkställigheten inte medför bestående negativ miljöpåverkan som inte är ringa och
- beslutet inte gör ändringsökande onödigt.

Verkställighet enligt 1 mom. får inte beviljas för beslut om tillstånd enligt 3 kap. vattenlagen om tillstånd till förfogande över annans egendom. Besvärsmyndigheten kan förbjuda verkställighet av tillståndsbeslutet.

20 §. Återkallande av tillstånd

Prövningsmyndigheten kan på initiativ av tillsynsmyndigheten besluta att återkalla tillstånd innan tillståndets giltighet löpt ut om

- tillståndet har beviljats till följd av att sökanden har lämnat oriktiga uppgifter,
- (2013/110) tillståndshavaren trots upprepade tillsynsåtgärder enligt 30 § åsidosätter villkor om minskande av verksamhetens negativa miljöpåverkan eller om täktverksamhet enligt 6 kap. naturvårdslagen,
- tillståndet överläts till verksamhetsutövare som efter prövning inte bedöms uppfylla förutsättningarna avseende verksamhetsutövaren eller
- förutsättningarna för fortsatt verksamhet inte kan uppfyllas genom en revidering av tillståndsvillkoren i enlighet med 22 §.

I beslut om återkallande med stöd av 1 mom. c eller d punkten ska tid för avveckling av verksamheten som är skäligen i förhållande till verksamhetens art, omfattning och gjorda investeringar ges.

21 §. Tillståndets upphörande

Tillstånd gäller tills dess giltighet löper ut. Om innehavare av tidsbegränsat tillstånd har lämnat in en ansökan om nytt tillstånd inom den tid som stadgats i tillståndsbeslutet, upphör tillståndet dock att gälla först när beslut med anledning av ny ansökan vunnit laga kraft.

Tillståndet upphör trots vad som stadgats i 1 mom. även att gälla då

- det återkallas med stöd av 20 §,

b) tillståndshavaren meddelar tillsynsmyndigheten att verksamheten inte påbörjas eller upphör,

c) verksamheten varit nedlagd under fem år i följd,

d) verksamheten inte påbörjats eller åtgärder av väsentlig betydelse för påbörjandet inte har vidtagits inom fem år från det att beslut om tillstånd vunnit laga kraft eller

e) ansökan om revidering av tillståndsvillkor enligt 22 § inte gjorts inom föreskriven tid.

22 §. Revidering av tillståndsvillkor

Tillståndsinnehavaren kan anhålla hos prövningsmyndigheten om revidering av tillståndsvillkor. Prövningsmyndigheten kan besluta att revidering av tillståndsvillkor, som gäller annan verksamhet än sådan som är tillståndspliktig enligt direktiv 2010/75/EG, inte behöver genomföras om revideringen är uppenbart onödig. Prövningsmyndigheten kan därvid besluta om ny tidpunkt för revidering. (2015/14)

Prövningsmyndigheten kan därtill på ansökan av tillsynsmyndigheten eller part besluta om revidering av tillståndsvillkor då

a) den negativa miljöpåverkan som utnyttjandet av tillståndet medför är väsentligt större än vad som kunde förutses vid tillståndsprövningen,

b) de omständigheter som rådde då tillståndet beviljades har ändrats väsentligt,

c) den bästa tillgängliga tekniken har utvecklats så att verksamhetens negativa miljöpåverkan kan minskas väsentligt utan oskäligen kostnader för verksamhetsutövaren eller

d) det är nödvändigt för verkställigheten av internationella fördrag som är förpliktande för landskapet.

Ansökan om revidering av tillståndsvillkor behandlas i tillämpliga delar som ansökan om tillstånd.

23 §. Överlåtelse av tillstånd

Tillstånd kan inte överlåtas annat än tillsammans med den verksamhet, den fastighet eller den anläggning som tillståndet avser. Överlåtelsen ska anmälas till tillsynsmyndigheten av förvärvaren.

Prövningsmyndigheten kan på ansökan av tillsynsmyndigheten, tillståndsoverlåtaren eller förvärvaren pröva huruvida förutsättningarna avseende verksamhetsutövarens organisation enligt 7 § finns.

6 kap. Instruktioner och villkor i samband med miljöprövning

24 §. Instruktioner och villkor för att minska negativ miljöpåverkan

Prövningsmyndigheten kan i enlighet med 15 och 17 §§ besluta om instruktioner respektive villkor rörande

a) förbud mot utsläpp, förebyggande och begränsning av utsläpp samt utsläppsplats varvid utsläppsgränsvärden ska anges för sådana förorenande ämnen som kan antas finnas i betydande mängder,

b) avfallshantering samt om förebyggande och begränsning av avfall och av avfallets skadliga verkningar,

c) åtgärder vid störningar och exceptionella situationer,

d) (2015/14) åtgärder efter att verksamheten upphört såsom iståndsättning och sanering av områden samt förebyggande av vidare utsläpp,

e) (2015/14) förebyggande och hindrande av förorening av mark och grundvatten och

f) (2015/14) andra åtgärder för att förebygga och begränsa negativ miljöpåverkan eller den skada som negativ miljöpåverkan medför.

Om det trots instruktioner eller villkor enligt 1 mom. krävs kan prövningsmyndigheten besluta om instruktioner respektive villkor som begränsar produktionsmängd.

Instruktioner och villkor enligt 1 mom. får inte vara utformade så att de föreskriver om användning av en specifik teknik.

Instruktioner och villkor enligt denna paragraf kan vara strängare än bestämmelser om gränsvärden, miljö kvalitetsnormer eller specificerade minimikrav. Sådana bestämmelser får inte åsidosättas i tillståndsvillkor och ska, om de är strängare än tillståndsvillkor, iakttas om de utfärdats efter att ett tillstånd beviljats.

24a §. (2013/110) Instruktioner och villkor för täktverksamhet

Prövningsmyndigheten kan i samband med miljöprövning av täktverksamhet enligt 6 kap. naturvårdslagen besluta om instruktioner respektive villkor som behövs av naturvårdsskäl eller för att trygga säkerheten kring en täkt.

25 §. Villkor om ställande av säkerhet

Om inte verksamhetsutövaren anses vara solvent kan prövningsmyndigheten i tillståndsärende besluta om villkor om att verksamhetsutövaren ska ställa en ekonomisk säkerhet som är tillräcklig för de skador, olägenheter och kostnader som verksamheten kan föranleda.

26 §. Föreskrifter om egenkontroll

Prövningsmyndigheten kan i samband med granskning av ansökan om miljögranskning, beslut om tillstånd eller revidering av tillståndsvillkor besluta om sådana föreskrifter om egenkontroll och redovisning av verksamhetens utsläpp, avfall och avfallshandling, drift, miljöpåverkan samt av miljöns tillstånd efter avslutad verksamhet som krävs för utövande av tillsyn. Vid krav på egenkontroll av utsläpp ska mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod anges.

Föreskrifter enligt 1 mom. kan åläggas flera verksamhetsutövare gemensamt. Prövningsmyndigheten kan vid behov besluta om fördelning av kostnader för sådan gemensam kontroll.

Prövningsmyndigheten kan, om områdets innehavare inte själv gett sitt samtycke därtill och om det inte orsakar innehavaren nämnvärt men, bevilja verksamhetsutövaren rätt att beträda annan tillhörigt område för utövande av kontroll som avses i 1 mom.

Prövningsmyndigheten kan ålägga verksamhetsutövaren att lägga fram en plan för egenkontroll till tillsynsmyndigheten och besluta att verksamheten inte får inledas förrän tillsynsmyndigheten har godkänt planen.

6a kap. Prövning av miljö tillstånd i fråga om industriutsläppsdirektiv anläggningar

26a §. (2015/14) Definitioner som gäller bästa tillgängliga teknik och statusrapport

I detta kapitel avses med

a) *industriutsläppsdirektiv anläggning* en anläggning med verksamhet som omfattas av bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, nedan industriutsläppsdirektivet,

b) *referensdokument* ett dokument som har upprättats i enlighet med artikel 13 i industriutsläppsdirektivet och som beskriver tillämpad teknik, utsläpp och förbrukningsnivåer, teknik som beaktats för fastställandet av bästa tillgängliga teknik och slutsatser om bästa tillgängliga teknik samt ny teknik i den verksamhet som dokumentet gäller,

c) *slutsatser* ett beslut av Europeiska kommissionen som har antagits med stöd av artikel 13.5 i industriutsläppsdirektivet och som innehåller de delar av referensdokumentet där slutsatserna om bästa tillgängliga teknik fastställs, en beskrivning av denna, information för att bedöma dess tillämplighet, utsläppsnivåer som hänger samman med denna, kontroll som hänger samman med denna, förbrukningsnivåer som hänger samman med denna och vid behov åtgärder för avhjälpan av föroreningskada på platsen,

d) *utsläppsnivåer* de intervall för utsläpp som erhålls under normala driftförhållanden med användning av en bästa tillgänglig teknik eller en kombination av flera bästa tillgängliga tekniker, såsom de beskrivs i slutsatserna, uttryckta som ett genomsnitt under en bestämd tidsperiod, under specificerade referensförhållanden,

e) *statusrapport* information om statusen i mark och grundvatten med avseende på förorening med relevanta farliga ämnen.

26b §. (2015/14) Kapitlets tillämpningsområde

Utöver vad som föreskrivs i 5-6 kap. ska bestämmelserna i detta kapitel tillämpas vid miljö tillståndsprövningen för industriutsläppsdirektiv anläggningar. Detta kapitel ska dock inte tillämpas på forskningsverksamhet, utvecklingsverksamhet eller utprovning av nya produkter och processer.

26c §. (2015/14) Villkor om uppföljning och kontroll

Miljö tillståndet ska förenas med behövliga villkor om utsläppskontroll och kontroll av verksamheten samt om kontroll av miljö påverkan och tillståndet i miljön efter avslutad verksamhet. Miljö tillståndet ska dessutom förenas med behövliga villkor om uppföljning och kontroll av avfallshanteringen.

För genomförandet av kontrollen ska det i miljö tillståndet bestämmas om mätmetoder och mätfrekvenser. I miljö tillståndet ska det också anges hur uppföljnings- och kontrollresultaten ska bedömas och hur de ska ges in till tillsynsmyndigheten. Verksamhetsutövaren kan också åläggas att lämna andra uppgifter som behövs för tillsynen.

Verksamhetsutövaren ska lämna tillsynsmyndigheten resultaten av utsläppskontrollen samt andra

uppgifter som behövs för tillsynen på det sätt som närmare anges i miljö tillståndet. Resultaten av utsläppskontrollen och andra för tillsynen behövliga uppgifter om hur miljö tillståndet följs ska lämnas till tillsynsmyndigheten minst en gång om året.

I villkor som gäller kontrollen av verksamhetens påverkan på vattnen och den marina miljön ska hänsyn tas till vad som ansetts behövt för övervakningen i sådana övervakningsprogram som avses i 5 kap. 18 § vattenlagen. Uppgifterna från kontrollen av verksamheten kan utnyttjas vid övervakningen och utarbetandet av förvaltningsplaner enligt 5 kap. vattenlagen.

26d §. (2015/14) Villkor som gäller skydd av mark och grundvatten

Utövaren av tillståndspliktig verksamhet ska sköta den regelbundna förvaltningen, servicen och kontrollen av åtgärder, till exempel konstruktioner, som genomförs för förebyggande och hindrande av utsläpp i mark och grundvatten. Miljö tillstånd ska förenas med behövliga villkor om detta.

Verksamhetsutövaren ska utföra periodisk kontroll av mark och grundvatten med beaktande av sådana farliga ämnen vid anläggningen som kan orsaka förorening av mark eller grundvatten (relevanta farliga ämnen). På basis av en systematisk bedömning av risken för förorening meddelas i tillståndet behövliga villkor om kontroll och om tidsintervallen för periodisk kontroll.

26e §. (2015/14) Villkor om effektiv energianvändning

Miljö tillståndet för en industriutsläppsdirektiv anläggning ska vid behov förenas med behövliga villkor om effektiv energianvändning och om förbättring av effektiviteten. Villkoren ska vara tekniskt, ekonomiskt och produktionsmässigt genomförbara, och de kan gälla

1) utredning och hantering av effektiviteten i energianvändningen,

2) fastställande och användning av indikatorer som beskriver effektiviteten i energianvändningen vid uppföljningen av effektiviteten,

3) säkerställande av att det när en ny anläggning byggs eller när en anläggning som redan är i användning byggs om väsentligt görs en sådan övergripande bedömning av hur förorening av miljön kan förebyggas och hindras som baserar sig på bästa tillgängliga teknik och där man utöver utsläpp även beaktar energieffektivitet.

I miljö tillståndet kan det bestämmas att verksamhetsutövaren ska ge tillståndsmyndigheten uppgifter, om hur energieffektiviteten utvecklas.

Miljö tillståndsvillkor behöver dock inte meddelas om verksamhetsutövaren har anslutit sig till ett energieffektivitetsavtal för näringslivet eller ett annat motsvarande frivilligt arrangemang, i vars energihanteringsystem verksamhetsutövaren fastställer indikatorer för effektiviteten i energianvändningen och för binder sig att ständigt förbättra energieffektiviteten.

26f §. (2015/14) *Tillämpning av slutsatser vid prövning av miljö tillstånd*

Utsläppsgränsvärdena för, kontrollen av och andra miljö tillståndsvillkor för industriutsläppsdirektiv-anläggningar ska för uppfyllande av kravet på bästa tillgängliga teknik basera sig på slutsatser. Utsläppsgränsvärden ska anges i miljö tillståndet så att de utsläppsnivåer som anges i slutsatserna inte överskrider under normala driftförhållanden.

Om det inte anges några utsläppsnivåer i slutsatserna ska miljö tillståndet förenas med behövliga miljö tillståndsvillkor för att en miljöskyddsnivå som motsvarar den bästa tillgängliga teknik som beskrivs i slutsatserna ska uppnås. Om den teknik som används vid anläggningen inte har beskrivits i slutsatserna, ska bästa tillgängliga teknik bedömas enligt kriterierna i 4a § när utsläppsgränsvärdena bestäms.

Om den verksamhet eller den typ av produktionsprocess som avses i miljö tillståndsansökan eller alla miljökonsekvenser av verksamheten eller processen inte har beskrivits i slutsatserna, ska miljö tillståndsvillkoren i behövliga delar fastställas på grundval av bästa tillgängliga teknik enligt kriterierna i 4a §. Verksamhetsutövaren ska höras i fråga om de miljö tillståndsvillkor som meddelas enligt detta moment, om villkoren väsentligt avviker från vad sökanden i sin miljö tillståndsansökan har framfört om bästa tillgängliga teknik, begränsning av utsläpp och kontroll.

Närmare bestämmelser om hörande enligt 3 mom. får utfärdas genom landskapsförordning.

26g §. (2015/14) *Tillämpliga slutsatser*

Slutsatser som trätt i kraft efter det att miljö tillståndsärende inlett tillämpas endast om det är skäligt för sökanden med beaktande av innehållet i miljö tillståndsansökan och slutsatserna och tidpunkten för slutsatsernas ikraftträdande.

Om kommissionen inte har antagit slutsatser om den verksamhet som avses i miljö tillståndsansökan, tillämpas vid miljö tillståndsprövningen motsvarande avsnitt i de referensdokument som kommissionen antagit före den 7 januari 2011 och som avses i artikel 13.7 i industriutsläppsdirektivet. De ska tillämpas på samma sätt som slutsatser, med undantag för efterlevnaden av utsläppsnivåer.

Efter att kommissionen har antagit ett beslut om slutsatser ska landskapsregeringen utan dröjsmål informera om dem på sin webbplats.

26h §. (2015/14) *Fastställande av utsläppsgränsvärden*

De utsläppsgränsvärden som fastställs med stöd av 26f § 1 mom. ska anges för samma eller kortare tidsperioder och samma referensförhållanden som utsläppsnivåerna.

Gränsvärdena, tidsperioderna och referensförhållandena får med avvikelse från 1 mom. anges på ett annat sätt, om det behövs på grund av utsläppens eller kontrollens natur. Minst en gång om året ska verksamhetsutövaren på det sätt som närmare anges i miljö tillståndet lämna tillsynsmyndigheten ett sammandrag av resultaten av kontrollen av utsläppen i fråga. Resultaten ska anges för samma tidsperioder och samma referensförhållanden som utsläppsnivåerna.

26i §. (2015/14) *Gränsvärden som är lindrigare än utsläppsnivåerna*

Om de utsläppsgränsvärden som fastställs med stöd av 26f § 1 mom. skulle leda till oskäligt höga kostnader jämfört med miljövinster till följd av anläggningens geografiska läge eller tekniska egenskaper eller de lokala miljöförhållandena vid den, kan lindrigare utsläppsgränsvärden än vad som föreskrivs i det momentet fastställas i miljö tillståndet. De lindrigare utsläppsgränsvärdena får dock inte överskrida de utsläppsgränsvärden som anges i en landskapsförordning utfärdad med stöd av 42 § eller ha konsekvenser som avses i 17 § eller äventyra uppfyllandet av miljö kvalitetskrav.

Förutsättningarna för lindrigare utsläppsgränsvärden ska bedömas på nytt när miljö tillståndet ses över med stöd av 26k och 26l §§ eller när miljö tillståndet ändras med stöd av 22 § 2 mom. a), c) eller d) punkterna.

26j §. (2015/14) *Tillfälliga undantag från kravet på bästa tillgängliga teknik*

För utprovning och användning av ny teknik kan prövningsmyndigheten på verksamhetsutövarens begäran medge tillfälliga undantag från utsläppsnivåerna och övriga krav på bästa tillgängliga teknik för högst nio månader. Undantaget kan beviljas som ett led i ett anhängigt miljö tillståndsärende eller i ett beslut med anledning av en miljögranskning enligt 9a § om verksamhet av försöksnatur.

26k §. (2015/14) *Översyn av miljö tillstånd till följd av nya slutsatser*

När kommissionen har offentliggjort ett beslut om slutsatser som gäller den huvudsakliga verksamheten vid en industriutsläppsdirektiv-anläggning ska anläggningens miljö tillstånd ses över, om det inte stämmer överens med gällande slutsatser, denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller om lindrigare utsläppsgränsvärden enligt 26i § har fastställts i miljö tillståndet.

Verksamhetsutövaren ska till tillsynsmyndigheten lämna in en utredning med tillhörande motiveringar om behovet att se över miljö tillståndet. Utredningen ska lämnas in inom sex månader från det att kommissionen har offentliggjort sitt beslut om slutsatserna. Tillsynsmyndigheten kan på begäran förlänga tidsfristen för utredningen.

Tillsynsmyndigheten bedömer om miljö tillståndet ska ses över enligt 1 mom. Om miljö tillståndet inte behöver ses över ska myndigheten meddela verksamhetsutövaren sin bedömning om detta och behandlingen av översynsärendet avslutas. Om miljö tillståndet behöver ses över ska tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att lämna in en ansökan om översyn till tillsynsmyndigheten. Ansökan ska lämnas in senast den dag som tillsynsmyndigheten bestämmer, som kan vara tidigast sex månader från åläggandet. Olika verksamhetsutövare kan åläggas att lämna in sina ansökningar samtidigt eller vid olika tidpunkter beroende på hur myndigheten organiserar sitt arbete eller på grund av antalet anhängiga ärenden eller verksamhetsutövarnas olika situationer. Något

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

åläggande behövs inte om ett miljötillståndsärende som gäller verksamheten i fråga redan är anhängigt och kraven enligt 1 mom. beaktas. Tillsynsmyndigheten kan meddela åläggandet även om verksamhetsutövaren har försummat att göra den utredning som avses i 2 mom.

Närmare bestämmelser om innehållet i den utredning som ska lämnas till tillsynsmyndigheten får utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

26i §. (2015/14) *Översynsförfarandet*

Prövningsmyndigheten ska på verksamhetsutövarens begäran se över miljötillståndet på de grunder som anges i 26k § 1 mom. och vid behov ange lindrigare utsläppsgränsvärden enligt 26i §. Om ibruktagandet av bästa tillgängliga teknik kräver längre tid än de fyra år som avses i artikel 21 i industriutsläppsdirektivet, får tidsfristen för ibruktagandet av tekniken förlängas i miljötillståndsvillkoren enligt de grunder som anges i 26i §.

I ett miljötillstånd får verksamhetsutövaren åläggas att iakttta slutsatser om anläggningens huvudsakliga verksamhet tidigast när fyra år har förflutit från det att kommissionen har offentliggjort sitt beslut om slutsatserna, om inte sökanden i sin miljötillståndsansökan har uppgett sig iakttä en tidigare tidpunkt.

På ansökan tillämpas vad som i 12 § föreskrivs om miljötillståndsansökan. Ett ärende som gäller översyn av ett miljötillstånd ska avgöras skyndsamt. Myndigheten iakttar vid prövningen i tillämpliga delar det normala miljötillståndsförfarandet.

Närmare bestämmelser om maximala handläggningstider för översyn av tillstånd och om andra krav som gäller översynsförfarandet får utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

26m §. (2015/14) *Statusrapport om mark och grundvatten*

Om det i den verksamhet som bedrivs vid en industriutsläppsdirektivanläggning används, lagras eller produceras eller på något annat sätt uppstår relevanta farliga ämnen som avses i 26d §, ska verksamhetsutövaren utarbeta en statusrapport om marken och grundvattnet. Rapporten ska bifogas miljötillståndsansökan.

Statusrapporten ska innehålla sådana uppgifter om förorening av mark och grundvatten orsakad av relevanta farliga ämnen utifrån vilka markens och grundvattnets tillstånd kan fastställas så att en jämförelse kan göras med markens och grundvattnets tillstånd när verksamheten upphör. Statusrapporten ska innehålla

a) uppgifter om hur den plats där verksamheten är placerad används när rapporten utarbetas och hur den har använts tidigare,

b) tillräckliga uppgifter om mätningar som beskriver markens och grundvattnets tillstånd när statusrapporten utarbetas,

c) en bedömning av markens och grundvattnets tillstånd på basis av de uppgifter som avses i 1 och 2 punkterna.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i statusrapporten får utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

26n §. (2015/14) *Åtgärder som gäller mark och grundvatten när verksamheten vid en industriutsläppsdirektivanläggning avslutas*

Om en statusrapport om marken och grundvattnet enligt 26m § ska ha utarbetats i samband med verksamheten vid en industriutsläppsdirektivanläggning, ska verksamhetsutövaren när den verksamhet som avses i den paragrafen avslutas bedöma markens och grundvattnets tillstånd i förhållande till det ursprungliga tillståndet. Vid bedömningen ska de relevanta farliga ämnen som avses i 26d § särskilt granskas och till bedömningen ska en utredning fogas om eventuella åtgärder som behövs för att återställa marken eller grundvattnet till ursprungligt tillstånd. Bedömningen ska sändas till tillsynsmyndigheten. Myndigheten fattar utifrån bedömningen ett beslut som ska innehålla förelägganden om de åtgärder som behövs för återställande av tillståndet, om markens eller grundvattnets tillstånd till följd av verksamheten avviker avsevärt från det ursprungliga tillståndet. Åtgärdernas tekniska genomförbarhet får då beaktas. Föreläggandena kan avse t.ex. att bortskaffa, minska, hindra spridningen av eller kontrollera förorenande ämnen och att ta vara på marksubstanser. Beslutet ska meddelas och information om beslutet ska ges enligt vad som föreskrivs i 14 §.

Om det ursprungliga tillståndet inte har utretts eller om området i sitt ursprungliga tillstånd kan orsaka olägenhet för hälsan eller miljön ska graden av förorening utredas och det förorenade området saneras enligt vad som föreskrivs i 5 §.

Myndigheten ska på sin webbplats informera om de åtgärder som industriutsläppsdirektivanläggningen vidtagit i fråga om mark och grundvatten när verksamheten avslutades.

26o §. (2015/14) *Regelbunden tillsyn vid industriutsläppsdirektivanläggningar*

Tillsynsmyndigheten ska för den regelbundna tillsynen av industriutsläppsdirektivanläggningar enligt denna lag göra upp en plan för sitt område (*tillsynsplan*). Tillsynsplanen ska innehålla uppgifter om områdets miljöförhållanden, om verksamheter som medför risk för förorening och om tillgängliga resurser och metoder för tillsyn. Planen ska innehålla en beskrivning av grunderna för ordnandet av tillsynen och för riskbedömningen samt en beskrivning av samarbetet mellan de myndigheter som svarar för tillsynen. Tillsynsplanen ska ses över regelbundet.

Tillsynsmyndigheten ska genom periodiska inspektioner regelbundet övervaka tillståndspliktiga industriutsläppsdirektivanläggningar. Den periodiska inspektionen av industriutsläppsdirektivanläggningar ska beroende på verksamhetens risknivå utföras med minst ett och högst tre års mellanrum. Vid en sådan anläggning ska det inom sex månader göras en extra inspektion om det vid tillsynen konstateras ett allvarligt fall av bristande efterlevnad av krav som ställts på

anläggningen i denna lag eller krav som föreskrivits eller meddelats med stöd av den.

Tillsynsmyndigheten ska utarbeta ett program som gäller periodiska inspektioner och annan regelbunden tillsyn över tillståndspliktiga industriutsläppsdirektiv-anläggningar (*tillsynsprogram*). Tillsynsprogrammet ska innehålla uppgifter om de objekt som tillsynen gäller och om de regelbundna tillsynsåtgärder som vidtas i fråga om dem. Tillsynsprogrammet ska hållas uppdaterat.

Närmare bestämmelser om utarbetandet av tillsynsplanen och tillsynsprogrammet och om innehållet i dem, om periodiska inspektioner, om bedömning av miljörisker samt om genomförandet av annan regelbunden tillsyn och om informationen i samband med den får utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

26p §. (2015/14) *Inspektion vid olyckor, olägenheter och överträdelser vid industriutsläppsdirektiv-anläggningar*

Om det på grund av en olycka, en anmälan om olägenhet, bristande efterlevnad av tillståndet eller av någon annan orsak finns skäl att anta att verksamheten medför olägenhet för människors hälsa eller någon betydande annan i 3 § 3 mom. avsedd följd eller risk för sådan, ska tillsynsmyndigheten inspektera verksamheten eller utreda saken på något annat ändamålsenligt sätt. Om ett tillståndsärendet som gäller verksamheten samtidigt är anhängigt ska inspektionen eller utredningen i den mån det är möjligt göras innan tillståndsärendet avgörs.

Avdelning 3 - Miljötillsyn

7 kap. Allmänna bestämmelser om tillsyn

27 §. *Tillsyn och tillsynsmyndighet*

Tillsyn enligt denna lag syftar till att tillse och genomdriva efterlevnad av bestämmelserna i denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § samt bestämmelser och beslut som utfärdats med stöd av sådan lagstiftning.

Tillsynsmyndighet enligt denna lag är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Kommunen är tillsynsmyndighet för verksamhet som förutsätter kommunalt avloppstillstånd enligt 6 kap. 20 § 2 mom. vattenlagen.

En person som tillsynsmyndigheten förordnat därtill har rätt att för tillsynen vidta de åtgärder som tillsynsmyndigheten är befogad till enligt denna lag.

27a §. (2012/32) *Tvårvillkorsövervakning*

Landskapsregeringen övervakar efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den till den del det är fråga om tillsynen över efterlevnaden av de föreskrivna verksamhetskrav som avses i Europeiska unionens rättsakt om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitikens och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare ((EG) nr 73/2009).

Landskapsregeringen ska underrätta Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet om brister som landskaps-

regeringen konstaterar i samband med den i 1 mom. avsedda övervakningen.

27b §. (2023/64) *Tillsynsmyndighet för marknadskontrollen*

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet är tillsynsmyndighet för marknadskontrollen när det gäller produkter som innehåller organiska lösningsmedel och när det gäller produkter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006.

Landskapsregeringen är tillsynsmyndighet för marknadskontrollen när det gäller kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen.

Bestämmelser om marknadskontroll, yttre gränskontroll och sökande av ändring i marknadskontrollmyndighetens beslut finns i landskapslagen (2017:37) om marknadskontrollen av vissa produkter. Bestämmelser om en ram för marknadskontrollen, för samarbetet med ekonomiska aktörer och för kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

28 §. *Tillsynsbefogenheter*

Tillsynsmyndigheten har rätt att av en verksamhetsutövare eller en annan myndighet utan hinder av bestämmelser om tystnadsplikt få de upplysningar och handlingar som den behöver för sin verksamhet.

Tillsynsmyndigheten har rätt att i tillsynssyfte göra inspektioner. Tillsynsmyndigheten har därvid rätt att

- beträda annans område,
- få tillträde till platser där det finns grundad anledning att anta att verksamhet som kan medföra negativ miljöpåverkan bedrivs eller har bedrivits,
- dokumentera verksamhet och dess miljöpåverkan samt att
- göra undersökningar, utföra mätningar och ta prov.

Tillsyn får inte utövas på plats som omfattas av hemfriden med mindre att det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön.

Någon 28a § har aldrig funnits.

28b §. (2011/73) *Inspektioner*

Tillsynsmyndigheten ska med jämna mellanrum inspektera verksamheter som enligt avfallslagen är tillstånds- och miljögranskningspliktiga samt verksamhetsutövare som producerar farligt avfall. Inspektioner som avser insamling och transport ska omfatta det insamlade och transporterade avfallsets mängd, art, ursprung och destination. (2018/84)

Närmare bestämmelser om utförande av inspektion, om inspektionsrapporternas innehåll och om delgivning får utfärdas genom landskapsförordning. (2015/14)

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

8 kap. Tillsynsåtgärder

29 §. (2011/40) *Åtgärder vid försummad miljöprövning*

Bedriver någon verksamhet utan föregående tillståndsprövning eller miljögranskning trots att sådan krävs ska tillsynsmyndigheten förplikta verksamhetsutövaren att inom en viss tid ansöka om tillstånd eller miljögranskning. Tidsfristen får inte vara längre än två månader och beslutet ska förenas med hot om att verksamheten annars avbryts.

Om verksamheten medför bestående negativ miljöpåverkan som är betydande kan tillsynsmyndigheten besluta att med omedelbar verkan helt eller delvis förbjuda verksamheten till dess att tillstånds- eller miljögranskningsärendet avgjorts.

30 §. *Åtgärder vid åsidosättande av övriga bestämmelser*

Åsidosätter en verksamhetsutövare en annan bestämmelse i denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § eller bestämmelse, beslut eller villkor som utfärdats med stöd av sådan lagstiftning ska tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att inom viss tid rätta till försummelsen samt förbjuda verksamhetsutövaren att fortsätta eller upprepa överträdelser. Är verksamhetsutövaren en medelstor energiproducerande enhet eller anläggning ska tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att utan onödigt dröjsmål rätta till försummelsen så att miljötillståndet eller kraven i den landskapslagstiftning som gäller verksamheten åter efterlevs, samt förbjuda verksamhetsutövaren att upprepa överträdelser. Beslutet ska förenas med vite eller med hot om att verksamheten till den del den innebär ett åsidosättande annars avbryts eller att myndigheten på den ansvariges bekostnad låter utföra det som lämnats ogjort. (2018/43)

Beslut enligt 1 mom. kan i brådskande fall interimistiskt fattas av för tillsynen förordnad tjänsteman. Sådant ärende ska utan dröjsmål föras till en behörig beslutsfattare. Interimistiskt beslut är i kraft tills dess att en behörig beslutsfattare avgjort ärendet.

Tillsyn enligt denna paragraf omfattar inte rådgivningsfrågor som regleras i 2 kap. vattenlagen.

30a §. (2011/40) *Anmälan av överträdelser*

Tillsynsmyndigheten ska anmäla överträdelser som avses i 29 och 30 §§ till polisen för inledande av förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras om gärningen med hänsyn till omständigheterna ska anses vara ringa och allmänt intresse inte anses kräva att åtal väcks.

31 §. *Åläggande att avhjälpa skada*

Om åsidosättande som avses i 30 § medför eller har medfört negativ miljöpåverkan som inte är ringa kan tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att avhjälpa skadan vid vite eller äventyr att avhjälpan det annars utförs på verksamhetsutövarens bekostnad. Beträffande miljöförhållanden och omständigheter som rådde före överträdelserna ska utredningar göras på verksamhetsutövarens bekostnad, såvida sådan utredning inte är uppenbart obehövlig.

31a §. (2009/58) *Avhjälpan av betydande miljöskador*

Om en överträdelse eller försummelse enligt 29 eller 30 §§ medför betydande negativ miljöpåverkan på

vatten eller en naturskada som avses i 2a § landskapslagen (1998:82) om naturvård, ska tillsynsmyndigheten utöver vad som bestäms i 29 och 30 §§ ålägga verksamhetsutövaren att vidta hjälpåtgärder som avses i landskapslagen (2009:56) om tillämpning i landskapet av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

Om betydande negativ miljöpåverkan på vatten eller en naturskada har orsakats av en olycka eller av något annat oförutsett, ska myndigheten ålägga den verksamhetsutövare som orsakat skadan att vidta hjälpåtgärder som avses i landskapslagen om tillämpning i landskapet av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål underrätta tillsynsmyndigheten om betydande negativ miljöpåverkan på vatten eller naturskador som avses i denna paragraf och om överhängande hot om sådana.

31b §. (2009/58) *Bedömning av miljöpåverkan på vatten*

Vid en bedömning av hur betydande den negativa miljöpåverkan på vatten enligt 31a § är ska bland annat de faktorer beaktas som påverkar vattenkvaliteten och vattenanvändningen inom det aktuella området, inklusive vad som har angetts i den förvaltningsplan som avses i 5 kap. 23 § vattenlagen. Närmare bestämmelser om bedömning av hur betydande den negativa miljöpåverkan är och om faktorer som ska beaktas vid bedömningen utfärdas genom landskapsförordning.

31c §. (2018/43) *Exceptionella situationer i tillståndspliktig och anmälningspliktig verksamhet gällande medelstora energiproducerande enheter och anläggningar*

Om det i en medelstor energiproducerande enhet eller anläggning som är tillståndspliktig eller kräver miljögranskning, på grund av en olycka eller en oförutsedd produktionsstörning eller av någon annan därmed jämförbar oväntad exceptionell orsak som inte beror på verksamheten, uppstår utsläpp på så sätt att det uppstår en situation på grund av vilken miljötillståndet eller kraven i den landskapslagstiftning som gäller verksamheten inte kan iaktas ska den som ansvarar för verksamheten utan dröjsmål underrätta tillsynsmyndigheten.

Den som ansvarar för verksamheten ska utan dröjsmål efter anmälan lämna in en plan till tillsynsmyndigheten enligt vilken utsläpp från verksamheten och förorening av miljön på grund av utsläppen kan begränsas under den exceptionella situationen.

Tillsynsmyndigheten ska med anledning av anmälan meddela ett beslut med behövliga villkor om att återställa verksamheten så att den motsvarar vad som föreskrivs i lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av lag samt villkor som meddelats med stöd av lag och så att olägenheter och faror som situationen medför kan undanröjas. Tillsynsmyndigheten ska också ange en tidpunkt före vilken detta ska göras. Dessutom ska tillsynsmyndigheten vid behov utifrån verksamhetsutövarens plan och annan information meddela tillfälliga villkor om förebyggande och hindrande av förorening av miljön.

32 §. *Åläggande om redovisning av miljöpåverkan*

Tillsynsmyndigheten kan, om det finns grundad anledning att anta att verksamhet inte är förenlig med

denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § eller bestämmelser och beslut givna med stöd av sådan lagstiftning, ålägga en verksamhetsutövare att redovisa verksamhetens miljöpåverkan.

33 §. *Ingripande vid fara*

Om verksamhet eller anläggning innebär betydande fara för negativ miljöpåverkan eller allvarlig olägenhet kan, om den ansvarige inte omedelbart kan åläggas vidta rättelse, tillsynsmyndighet på landskapets bekostnad avhjälpa faran. Kostnaderna härför ska, om faran beror på försummelse från verksamhetsutövarens sida, återkrävas av denna.

34 §. *Ålägganden vid avslutande av verksamhet*

Om tillståndsbeslut eller beslut med anledning av miljögranskning inte innehåller tillräckliga bestämmelser eller om verksamheten inte är tillstånds- eller miljögranskningspliktig kan tillsynsmyndigheten besluta om sådana undersökningar, åtgärder och försiktighetsmått i samband med eller efter avslutande av verksamhet som krävs för att en verksamhet ska avslutas på ett sätt som är förenligt med denna lag, den lagstiftning som nämns i 10 § samt bestämmelser och beslut utfärdade med stöd av sådan lagstiftning.

8a kap. Ämnen som bryter ned ozonskiktet samt fluorerande växthusgaser (2017/72)

34a § (2017/72) *Tillämpningsområde*

Bestämmelserna i 17 kap. i miljöskyddslagen (FFS 527/2014) ska tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i 34b och c §§.

Ändringar i de bestämmelser som avses i 1 mom. ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket.

34b §. (2017/72) *Avvikelser*

Med lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (FFS 631/1998) och lagen om yrkesutbildning (FFS 630/1998) avses på Åland landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning.

2-3 mom. upphävd (2019:76).

Hänvisningen i 166 § till 24 § 2 mom. i rikets miljöskyddslag ska på Åland avse 27 § 2 mom. i denna lag.

34c §. (2023/64) *Förvaltningsuppgifter*

De förvaltningsuppgifter som enligt de riksbestämmelser som avses i 34a § ankommer på Säkerhets- och kemikalieverket ska på Åland skötas av landskapsregeringen och de förvaltningsuppgifter som enligt riksbestämmelserna ankommer på tillsynsmyndigheten ska på Åland skötas av Ålands miljö- och hälso- skyddsmyndighet, till den del uppgifterna faller inom landskapets behörighet.

Avdelning 4 - Straff och ersättningsansvar

9 kap. Straff

35 §. *Miljöförstöring*

Den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet släp- per ut eller lämnar ämne, vibrationer, buller, ljus, lukt, värme eller annan energi eller något annat sådant i miljön i strid med denna landskapslag, i 10 § nämnda

landskapslagar eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser eller villkor så att gärningen är ägnad att förorena miljön eller orsaka fara för hälsan döms för *miljöförstöring* till böter eller fängelse i högst två år.

För miljöförstöring döms även den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett preparat, en blandning, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med

a) artikel 3 eller 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel (*detergentförordningen*),

b) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG (*POPs förordningen*),

c) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006 (*F-gasförordningen*),

d) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet (*ozonförordningen*) eller

e) (2018/43) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008, nedan kvicksilverförordningen. (2017/72)

36 §. *Grov miljöförstöring*

Den som vid miljöförstöring

a) med beaktande av åsamkad eller hotande skadas långvarighet, omfattning eller andra omständigheter orsakar skada eller risk för skada för miljön eller hälsan som är synnerligen stor eller

b) (2011/40) begått brottet trots villkor som meddelats med stöd av 24 § eller trots påbud eller förbud som har givits med anledning av ett förfarande som avses i 29 eller 30 §§,

och brottet även bedömt som en helhet är grovt, ska för *grov miljöförstöring* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst sex år.

37 §. *Miljöförseelse*

Om miljöförstöringen med hänsyn till den fara eller skada som har vållats miljön eller hälsan varit mindre betydande ska gärningsmannen dömas för *miljöförseelse* till böter eller fängelse i högst sex månader.

För miljöförseelse döms även den som försummar skyldigheten i 10 och 11 §§ att ansöka om tillstånd eller miljögranskning om inte gärningen ska bestraffas som miljöförstöring.

38 §. *Miljöförstöring av oaksamhet*

Den som av annan än grov oaksamhet ingriper i miljön på det sätt som avses i 35 §, med beaktande av åsamkad eller hotande skadas långvarighet, omfattning eller andra omständigheter, orsakar skada eller risk för skada för miljön eller hälsan som är synnerligen stor döms för *miljöförstöring av oaksamhet* till böter eller fängelse i högst ett år.

39 §. *Brott mot landskapslagen om miljöskydd*

Den som på annat än ovan i detta kapitel nämnt sätt uppsåtligen eller av oaksamhet

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

a) inleder tillståndspliktig verksamhet före det att beslut om tillstånd vunnit laga kraft,

b) inleder miljögranskningspliktig verksamhet före ansökan om miljögranskning avgjorts,

c) åsidosätter en skyldighet som grundar sig på en instruktion, ett villkor, en föreskrift eller ett åläggande givet av en myndighet med stöd av denna lag eller

d) (2015/14) bryter mot förbudet i 5 § 1 mom. eller mot en landskapsförordning som utfärdats med stöd av denna lag eller den lagstiftning som nämns i 10 §,

e) upphävd (2018/43),

ska dömas till böter för brott mot landskapslagen om miljöskydd om strängare straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag.

40 §. (2018/84) *Straffbestämmelser i speciallagar*

Begås ett brott som avses i 9 kap. vattenlagen tillämpas i första hand bestämmelserna i nämnda kapitel och landskapslag. Straffbestämmelserna i avfallslagen tillämpas vid sidan av bestämmelserna i detta kapitel.

40a §. (2011/40) *Juridiska personers straffansvar*

På miljöförstöring, grov miljöförstöring, miljöförseelse och miljöförstöring av oaktamhet tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889).

10 kap. Ersättning

41 §. *Tillämpliga bestämmelser*

Om annat inte bestäms på något annat ställe i lag ska miljöskador som orsakas av verksamhet som avses i denna lag i tillämpliga delar ersättas enligt lagen om ersättning för miljöskador (FFS 737/1994). På ersättningsfrågor i samband med vattentillstånd tillämpas vattenlagen.

Ändringar i lagen om ersättning för miljöskador gäller i landskapet om inte annat bestäms i denna lag.

Avdelning 5 - Övriga bestämmelser

11 kap. Förordningsmakt

42 §. *Utsläpp*

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda bestämmelser om rikt- och gränsvärden för, begränsning av, förbud mot samt övervakning och kontroll av

a) utsläpp av hälso- eller miljöfarliga ämnen i miljö eller allmänt avlopp,

b) särskilt störande buller eller skakningar under bestämda tider och

c) utsläpp eller deponering av slam som innehåller hälso- eller miljöfarliga ämnen.

Se LF (2008:130) om miljöskydd, LF (2001:38) om tillämpning av vissa riksförfattningar i landskapet Åland rörande åtgärder mot förorening av luften, LF (2015:16) om tillämpning av vissa riksbestämmelser på Åland om avfallsförbränning, LF (2018:78) om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning samt LF (2007:3) om deponering av avfall.

43 §. *Miljö kvalitet*

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda miljö kvalitetsnormer och andra bestämmelser

om miljö kvalitet samt om övervakning av miljö kvaliteten som är behövliga för att klara de allmänna förutsättningarna som avses i 1 §.

Se LF (2018:78) om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning.

44 §. *Särskilda bestämmelser för enskilda typer av verksamheter*

Landskapsregeringen kan för en viss typ av verksamhet genom landskapsförordning besluta om närmare bestämmelser avseende begränsning och kontroll av samt metoder för att minska verksamhetens negativa miljö påverkan och risk för sådan påverkan. Landskapsregeringen kan samtidigt besluta att miljögranskning av ifrågavarande typ av verksamheter endast ska avse dessa bestämmelser och kan därvid undanta verksamheten från miljögranskning enligt denna landskapslag och den lagstiftning som nämns i 10 § i övrigt.

Se LF (2008:130) om miljöskydd, LF (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften, LF (2015:16) om tillämpning på Åland av vissa riksbestämmelser om avfallsförbränning och LF (2007:3) om deponering av avfall.

45 §. *Bemyndigande att utföra verksamhet utan föregående miljögranskning*

Landskapsregeringen kan för en enskild typ av verksamhet besluta att hela eller delar av föreskriven miljögranskning inte krävs om verksamheten utförs av en person som uppfyller av landskapsregeringen fastställda krav och som landskapsregeringen bemyndigat att utan föregående granskning utföra ifrågavarande verksamhet. Bemyndigandet kan ges för högst fem år i taget.

Den som bemyndigats enligt 1 mom. svarar för att åtgärd som vidtagits inom ramen för bemyndigandet utförs i enlighet med vad som följer av denna lag. Den bemyndigade ska, vid äventyr att bemyndigandet annars återkallas, informera tillsynsmyndigheten om plats och tidpunkt för åtgärder som den vidtagit inom ramen för bemyndigandet. Bemyndigande som återkallats kan återfås efter ny prövning, dock tidigast efter tre år från återkallandet. Vid beslut om bemyndigande ska den bemyndigade informeras om förutsättningarna för återkallande.

46 §. *Rapporteringsplikt*

Landskapsregeringen kan, om det av synnerliga skäl krävs för övervakningen av särskilt betydande miljöförhållanden, genom landskapsförordning besluta om rapporteringsplikt för genomförande av viss typ av åtgärd. Verksamhetsutövaren kan därvid åläggas att inom 30 dagar efter verksamhetens genomförande informera tillsynsmyndigheten om plats och tidpunkt för den aktuella verksamheten.

Se LF (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften.

47 §. *EG-förordningar*

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta att bestämmelser om tillsyn i denna lag ska gälla även i fråga om tillsyn över efterlevnaden av EG:s förordningar inom området miljö rätt samt att

sådana bestämmelser utöver vad som följer av 15 och 17 §§ ska utgöra grund för beslut med anledning av ansökan om miljögranskning respektive förutsättningar för tillstånd.

48 §. Mark

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning inta närmare bestämmelser om

a) de med hänsyn till olika markanvändningsändamål högsta tillåtna halterna av skadliga ämnen i mark och om de halter som ska läggas till grund för bedömningen av föroreningsgraden och saneringsbehovet,

b) behandling och isolering av förorenade marksubstanter,

c) de tekniska krav som ställs på saneringen samt om

d) kontroll och tillsyn.

Landskapsregeringen kan utfärda i 1 mom. avsedda landskapsförordningar som i tillämpliga delar gäller även avlagringar på bottnen i vattenområde.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

49 §. Ämnen

I det fall att användningen av ett bränsle, ämne, preparat eller en produkt medför eller med fog kan antas medföra olägenhet för hälsan eller miljön kan landskapsregeringen genom landskapsförordning utfärda bestämmelser om

a) begränsning av eller förbud mot tillverkning, överlåtelse eller användning av bränslet, ämnet, preparatet eller produkten och om

b) sammansättningen och märkningen av ämnet, preparatet eller produkten.

Bestämmelser om kemikalier finns härutöver i landskapslagen (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier. Om konsument säkerhet föreskrivs skilt. (2012/47)

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

50 §. Information till allmänheten

Landskapsregeringen kan utfärda närmare bestämmelser om myndigheternas skyldigheter att informera allmänheten om föroreningar i miljön och deras verkningar.

Utöver vad som följer av 12, 13, 14 och 16 §§ samt förvaltningslagens 6 kap. kan närmare bestämmelser om myndigheternas skyldighet att informera allmänheten, vilka följer av Europeiska unionens rättsakter på miljöområdet, utfärdas genom landskapsförordning. (2013/102)

Se LF (2008:130) om miljöskydd, LF (2018:78) om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning samt LF (2008:108) om utvinningsavfall.

Republikens president har förordnat att 51 § ska förfalla.

52 §. Miljögranskningsplikt

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning besluta att verksamhet som medför risk för negativ miljöpåverkan som inte är ringa inte får bedrivas utan föregående miljögranskning.

Om det genom landskapsförordning bestäms att viss verksamhet kräver miljögranskning för vilken

enligt tidigare gällande bestämmelser inte har krävts miljögranskning ska samtidigt föreskrivas om den tid inom vilken ansökan om miljögranskning ska lämnas in. Denna tid ska vara minst ett år från det att landskapsförordningen trätt i kraft.

Se LF (2008:130) om miljöskydd.

52a §. (2017/72) Tillämpning av riksförordningar

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att bestämmelser som utfärdats med stöd av de riksbestämmelser som avses i 34a § och som inte tillhör området för lag ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen bestämmer.

Se LF (2018:80) om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om kompetenskrav för den som hanterar anordningar som innehåller fluorerade växthusgaser eller ämnen som bryter ned ozonskiktet.

12 kap. Övriga bestämmelser

53 §. Planer och program för miljöskydd

Landskapsregeringen antar de planer och program för miljöskydd som avses i Europeiska gemenskapens rättsakter.

53a §. (2011/28) Luftkvalitet

Landskapsregeringen ska i den utsträckning det är möjligt trygga en god luftkvalitet med beaktande av vad som föreskrivs om luftföroreningar med stöd av denna lag och vad som i 53b och 53c §§ föreskrivs om planer för tryggande av luftkvaliteten.

53b §. (2017/72) Luftkvalitetsplan

Om det gränsvärde för luftföroreningar som föreskrivs med stöd av denna lag överskrids eller om det finns risk att den kommer att överskridas ska landskapsregeringen göra upp en luftkvalitetsplan på medellång och på lång sikt för hur gränsvärdet ska kunna underskridas och hur den tid då gränsvärdet överskrids ska kunna förkortas. En luftkvalitetsplan behövs inte om det är fråga om en sådan överskridning eller risk för överskridning av föreskrivna gränsvärden för inandningsbara partiklar (PM₁₀) som avses i 53 e § och som uppenbart beror på partikelbelastning som orsakas av sandning i samband med vinterunderhåll av gator och vägar. Landskapsregeringen kan enligt egen prövning göra upp en luftkvalitetsplan också för hur målvärdena för ozon ska uppnås.

Luftkvalitetsplanen ska innehålla information om hur luftkvaliteten försämrats samt om nödvändiga åtgärder för förbättrande av luftkvaliteten vilka riktar sig mot trafiken och andra verksamheter som orsakar utsläpp. Vid behov ska planen även innehålla åtgärder för skyddande av befolkningsgrupper som är känsliga för luftföroreningar. Landskapsregeringen utfärdar genom landskapsförordning närmare bestämmelser om innehållet i en luftkvalitetsplan.

Landskapsregeringen ska som ett led i uppgörandet av luftkvalitetsplanen bedöma om det finns ett behov att tillämpa strängare utsläppsgränsvärden på medelstora energiproducerande anläggningsområde än de som anges i direktivet om medelstora förbränningsanläggningar, om tillämpningen av sådana utsläppsgränsvärden effektivt skulle bidra till en märkbar

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

förbättring av luftkvaliteten. Vid bedömningen ska det tas hänsyn till resultatet av det informationsutbyte som organiseras av Europeiska kommissionen enligt artikel 6.10 i det direktivet. (2018/43)

Om fler än ett sådant gränsvärde för luftföroreningar som föreskrivs med stöd av denna lag överskrids eller om det finns risk att de kommer att överskridas ska landskapsregeringen vid behov göra upp en integrerad luftkvalitetsplan som omfattar alla berörda gränsvärden.

Tidigare 3 mom. har blivit 4 mom. genom (2018/43).

53c §. (2011/28) *Handlingsplan på kort sikt*

Om det tröskelvärde för larm i fråga om svaveldioxid eller kvävedioxid som föreskrivs med stöd av denna lag överskrids eller om det finns en risk för att det kommer att överskridas ska landskapsregeringen göra upp en handlingsplan på kort sikt för hur den fara som orsakas av överskridandet ska kunna minskas och hur den tid då tröskelvärdet överskrids ska kunna förkortas. Om tröskelvärdet för larm i fråga om ozon överskrids eller om det föreligger en risk för att det kommer att överskridas ska landskapsregeringen göra upp en handlingsplan på kort sikt endast om risken för överskridande, dess varaktighet eller graden av ett sådant överskridande därigenom kan minskas. Landskapsregeringen kan enligt egen prövning göra upp en handlingsplan på kort sikt också för hur gränsvärdet ska kunna underskridas och hur den tid då gränsvärdet överskrids ska kunna förkortas och målvärdena för ozon ska kunna uppnås.

En handlingsplan på kort sikt ska i tillämpliga delar innehålla de uppgifter som avses i 53b § 2 mom. samt de motsvarande åtgärder i enlighet med 53b § 2 mom. genom vilka luftkvaliteten kan påverkas så snabbt som möjligt.

Landskapsregeringen utfärdar genom landskapsförordning närmare bestämmelser om innehållet i en handlingsplan på kort sikt.

53d §. (2011/28) *Förfarande för när planer ska göras upp och upplysningar lämnas*

En luftkvalitetsplan ska göras upp inom 18 månader efter utgången av det kalenderår under vilket gränsvärdet har överskridits eller en risk för att det ska överskridas har konstaterats. En handlingsplan på kort sikt ska göras upp utan dröjsmål efter att tröskelvärdet för larm har överskridits eller då en risk för att det ska överskridas har konstaterats.

Landskapsregeringen ska i tillräckligt god tid ge allmänheten möjlighet att framföra sina åsikter om utkastet till planer. Detta ska göras genom offentlig delgivning enligt förvaltningslagen för landskapet Åland. (2017/106)

Information om en godkänd plan samt om hur de framförda åsikterna har beaktats ska lämnas till allmänheten så som det föreskrivs i 2 mom.

53e §. (2011/28) *Överskridning av gränsvärden orsakad av sandning*

Inom ett område där det gränsvärde för inandningsbara partiklar (PM₁₀) som föreskrivs med stöd av denna lag uppenbart överskrids på grund av partikel-

belastning som orsakas av sandning i samband med vinterunderhåll av gator och vägar kan landskapsregeringen i stället för en luftkvalitetsplan göra en utredning om överskridande och dess orsaker samt om åtgärder för minskning av halterna. Landskapsregeringen utfärdar genom landskapsförordning närmare bestämmelser om innehållet i utredningen.

Utredningen ska göras inom sju månader efter utgången av det kalenderår under vilket gränsvärdet överskridits. Bestämmelserna i 53d § 2 och 3 mom. om hur allmänheten ska ges möjlighet att delta ska iaktas när utredningen görs.

53f §. (2019/8) *Bestämmelser om utsläppsminskning*

För Finland bindande åtaganden gällande minskning av antropogena utsläpp av svaveldioxid, kväveoxider, flyktiga organiska föreningar utom metan, ammoniak och fina partiklar för åren 2020–2029 och från år 2030 fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG, nedan direktivet om utsläppstak.

Bestämmelser om sådana nationella åtaganden om utsläppsminskning, sådant flexibelt genomförande av dessa åtaganden, sådana nationella utsläppsinventeringar samt sådant nationellt luftvårdsprogram som det föreskrivs om i direktivet om utsläppstak finns i rikslagstiftningen. Landskapsregeringen ska samråda med riksmyndigheterna enligt 59 b § 2 mom. i självstyrelselagen för Åland om hur landskapets och rikets åtgärder samordnas då de nationella åtagandena genomförs.

Med beaktande av samrådet enligt 2 mom. ska landskapsregeringen vidta nödvändiga åtgärder för att begränsa sådana utsläpp som avses i 1 mom. i syfte att uppfylla de nationella åtagandena om utsläpp. Landskapsregeringen kan anta ett luftvårdsprogram som innehåller åtgärder för hur denna minskning av utsläpp ska ske på Åland.

Landskapsregeringen ska sköta övervakningen på Åland av sådana skadliga förändringar på ekosystem som avses i artikel 9 i direktivet om utsläppstak. Övervakningen ska ordnas med iakttagande av bestämmelserna i artikel 9.1 och 9.2 i direktivet om utsläppstak.

53g §. (2011/28) *Kvalitetssäkring av mätningar och undersökningar*

De mätningar, test, utredningar och undersökningar som verkställigheten av denna lag förutsätter ska utföras på ett kompetent och tillförlitligt sätt och med ändamålsenliga metoder.

53h §. (2013/102) *Villkor och instruktioner om utvinningsavfall*

I ett miljötillstånd eller ett miljögranskningsbeslut för gruvdrift, verksamhet som är jämförbar med gruvdrift, anrikningsanläggning, stenbrott, annan stembrytning, stenkrossning och torvutvinning ska det meddelas nödvändiga villkor eller instruktioner om det avfall som uppkommer vid lösgörande av organiska eller oorganiska substanser som förekommer naturligt

i berggrunden eller i marken eller vid lagring, anrikning eller annan förädling av dessa (*utvinningsavfall*) samt villkor eller instruktioner om planen för hantering av utvinningsavfall inom verksamheten och iakttagandet av planen.

I ett miljötillstånd eller miljögranskningsbeslut för ett område som används för deponering av utvinningsavfall (*deponi för utvinningsavfall*) ska det meddelas nödvändiga villkor eller instruktioner om anläggandet, skötseln, stängningen och eftervården av deponin samt villkor eller instruktioner om en intern räddningsplan för deponin för utvinningsavfall, om deponin kan medföra allvarlig fara för människors hälsa, egendom eller miljön på grund av felaktig verksamhet eller deponins strukturella stabilitet eller på grund av farligt avfall eller hälso- och miljöfarliga kemikalier som deponerats där (*deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka*). Vid definitionen av en deponi för utvinningsavfall beaktas den risk som deponin medför, ursprunget och beskaffenheten av det utvinningsavfall som deponeras och deponeringstiden. Närmare bestämmelser om definitionen av deponier för utvinningsavfall och bedömning av den risk för storolycka som en deponi medför utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2008:130) om miljöskydd och LF (2008:108) om utvinningsavfall.

53j §. (2013/102) *Plan för hantering av utvinningsavfall*

För sådan gruvdrift, verksamhet som förbereder eller är jämförbar med gruvdrift, anrikningsanläggning, stenbrott, annan stenbrytning, stenkrossning eller torvutvinning som förutsätter miljötillstånd eller miljögranskningsbeslut och där det uppkommer utvinningsavfall ska det utarbetas en plan för hantering av utvinningsavfall. En sådan plan behövs dock inte om stenbrytningen eller stenkrossningen är knuten till mark- och vattenbyggnad.

Planen för hantering av utvinningsavfall ska utarbetas så att uppkomsten av utvinningsavfall förebyggs och dess skadlighet minskas samt återvinning och säker behandling av avfallet främjas. I planen för hantering av utvinningsavfall ska det redogöras för områdets miljö, utvinningsavfallet, återvinningen av utvinningsavfallet, deponierna för utvinningsavfallet, miljöpåverkan, åtgärder för att förebygga förorening av miljön, kontroll av verksamheten och åtgärder när verksamheten läggs ned. Närmare bestämmelser om planens mål och innehåll utfärdas genom landskapsförordning.

Verksamhetsutövaren ska utvärdera och vid behov justera planen för hantering av utvinningsavfall minst vart femte år och underrätta tillsynsmyndigheten om detta.

Planen för hantering av utvinningsavfall ska ändras, om utvinningsavfallets mängd eller beskaffenhet eller arrangemangen för behandling eller återvinning av avfallet ändras avsevärt. I detta fall ska miljötillståndet ändras så som föreskrivs i 11 § eller 22 § 3 mom. eller det beslut som meddelas med anledning av miljögranskning ändras så som föreskrivs i 11 §.

Se LF (2008:108) om utvinningsavfall.

53j §. (2013/102) *Deponier för utvinningsavfall som medför risk för storolycka*

Verksamhetsutövaren för en deponi för utvinningsavfall ska känna till den risk för storolycka som deponin medför och sörja för planeringen, anläggandet, skötseln, stängningen och eftervården av deponin så att storolyckor avvärjs.

För en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka ska det utarbetas en handling över säkerhetsprinciperna samt tas i bruk ett säkerhetsledningssystem och en intern räddningsplan. Den risk för storolycka som deponin medför ska beaktas när dessa utarbetas. I den interna räddningsplanen ska de åtgärder anges med vilka verkningarna av en eventuell olycka avvärjs, de negativa konsekvenserna minimeras och undanröjandet av spåren efter en olycka förbereds samt de åtgärder som behövs för att varna befolkningen och underrätta myndigheter. I räddningsplanen ska redogöras för handlingen över säkerhetsprinciperna och säkerhetsledningssystemet. Planen ska utvärderas och vid behov justeras minst vart tredje år och tillsynsmyndigheterna ska underrättas om detta. Närmare bestämmelser om handlingen över säkerhetsprinciperna, säkerhetsledningssystemet samt om den interna räddningsplanen och hur planen ska lämnas till tillsynsmyndigheterna utfärdas genom landskapsförordning.

Verksamhetsutövaren ska bland sina anställda utse en ansvarig person, som ska se till att verksamheten vid deponin för utvinningsavfall stämmer överens med handlingen över säkerhetsprinciperna, säkerhetsledningssystemet och den interna räddningsplanen.

Verksamhetsutövaren ska ge de personer och sammanlutningar som kan beröras av en storolycka vid deponin för utvinningsavfall information om säkerhetsåtgärderna för avvärjande av risken för storolycka. Uppgifterna om säkerhetsåtgärder ska uppdateras minst vart tredje år och om betydande ändringar ska informeras. Närmare bestämmelser om informationsskyldigheten utfärdas genom landskapsförordning.

Genom landskapslagen (2007:98) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor tillämpas lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (FFS 390/2005) i landskapet. Bestämmelserna i denna paragrafs 1-4 mom. tillämpas inte om kraven i 30-32 §§ i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor tillämpas på en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka.

Se LF (2008:108) om utvinningsavfall.

53k §. (2018/43) *Särskilda bestämmelser om kvicksilver*

Vid behandlingen av tillstånds- och anmälningsärenden enligt denna lag ska bestämmelserna i artiklarna 7, 8.1-3, 11, 12, 13.1, 13.3 och 14 i kvicksilverförordningen iakttas.

Vid tillsynen över att artiklarna 7, 8.1-3, 11, 12, 13.1, 13.3 och 14 i kvicksilverförordningen följs, iakttas vad som föreskrivs om tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats

K 1 LL (2008:124) om miljöskydd

och villkor och förelägganden som meddelats med stöd av dem.

53 §. (2015/14) *Sammanställande av uppgifter om utsläpp*

Landskapsregeringen ska vid behov sammanställa uppgifter om utsläpp och prognoser om utsläpp som påverkar miljön negativt. Vad som ska sammanställas kan beslutas närmare i landskapsförordning utgående från krav i EU-bestämmelser. I landskapsförordningen kan beslutas att Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ska sammanställa vissa uppgifter.

54 §. *Handräckning*

Polisen är skyldig att ge handräckning för verkställigheten av denna landskapslag, den lagstiftning som nämns i 10 § och med stöd av den utfärdade bestämmelser och beslut.

55 §. (2021/100) *Utlämnande av uppgifter*

Den som vid utförandet av uppgifter enligt denna landskapslag har tagit del av sekretessbelagd information får utan hinder av sekretessbestämmelser lämna ut uppgifterna till

- landskapsmyndigheter för utförande av uppgifter som avses i denna landskapslag och till
- åklagar-, polis- och tullmyndigheter för utredning av brott.

Om handlingars och uppgifters offentlighet gäller i övrigt vad som föreskrivs i offentlighetslagen (2021:79) för Åland.

56 §. *Skydd för undersökningsredskap*

Det är förbjudet att skada eller att utan grund flytta på eller avlägsna instrument för mätning av miljökvaliteten eller andra undersökningsredskap och att annars störa användningen av dylik utrustning.

13 kap. Ikraftträdelse**57 §.** *Ikraftträdelse*

Denna lag träder i kraft den 1 december 2008.

Åtgärder för lagens verkställighet får vidtas före lagens ikraftträdande.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd. De förordningar som har antagits med stöd av landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd ska utan hinder av lagens ikraftträdande förbli gällande om inte annat särskilt följer av bestämmelserna i denna lag.

58 §. *Befintliga verksamheter*

För befintliga verksamheter gäller följande:

a) Giltiga tillstånd som är givna enligt landskapslagen (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd fortgår den tid som tillståndet gäller.

b) Verksamheter som genom ikraftträdandet av denna lag blir föremål för granskningsplikt men som har giltiga tillstånd givna enligt den lagstiftning som nämns i a) punkten ska ansöka om miljögranskning senast tre månader innan tillståndet upphör att gälla.

c) Verksamhet som har varit föremål för anmälan enligt landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd behöver inte lämna en ansökan om miljögransk-

ning varvid av landskapsregeringen i anledning av anmälan utfärdade föreskrifter fortsätter att gälla.

d) Ansökan om tillstånd eller miljögranskning för verksamhet som genom ikraftträdandet av denna lag blir föremål för tillståndsplikt eller granskningsplikt men som tidigare inte har varit föremål för tillstånds- eller anmälningsplikt enligt den lagstiftning som nämns i a) punkten ska göras inom ett år från denna lags ikraftträdande.

59 §. *Anhängiga anmälningsärenden*

Anmälningsärenden som är anhängiga hos Ålands landskapsregering överförs, tillsammans med den beredning som föranstaltats, på tjänstens vägnar till prövningsmyndigheten när denna lag träder i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2018/43):

Denna lag träder i kraft 1 oktober 2018.

Denna lag tillämpas från och med den 20 december 2018 på energiproducerande anläggningar som består av en eller flera nya energiproducerande enheter.

Sådana medelstora energiproducerande anläggningar bestående av en eller flera befintliga energiproducerande enheter, vars bränsleeffekt är minst 1 men mindre än 50 megawatt och som vid ikraftträdandet av denna lag bedriver verksamhet med stöd av miljögranskning eller miljötillstånd behöver inte efter ikraftträdandet göra någon ny ansökan om tillstånd eller miljögranskning. Uppgifter om dessa medelstora energiproducerande anläggningar ska föras in i det register som avses i 1 § 8a punkten landskapsförordningen (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening i luften utan dröjsmål efter det att denna lag har trätt i kraft.

Beträffande sådana medelstora energiproducerande anläggningar bestående av en eller flera befintliga energiproducerande enheter, vars bränsleeffekt är minst 5 men mindre än 20 megawatt och som enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag behöver miljötillstånd för att bedriva verksamhet och som efter lagens ikraftträdande omfattas av bestämmelserna om miljögranskning, gäller miljötillstånden t.o.m. den tidpunkt som uppges i tillstånden. Uppgifter om dessa medelstora energiproducerande anläggningar ska föras in i det register som avses i 1 § 8a punkten landskapsförordningen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening i luften utan dröjsmål efter det att denna lag har trätt i kraft.

Sådana ansökningar om miljötillstånd och miljögranskning för medelstora energiproducerande anläggningar med en bränsleeffekt på minst 1 men mindre än 50 megawatt som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag ska behandlas och avgöras slutligt med iakttagande av denna lag och med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser.

Bestämmelserna i 53b § 3 mom. i denna lag tillämpas inte på luftvårdsplaner som håller på att utarbetas när denna lag träder i kraft.

K 2 Landskapsförordning (2008:130) om miljöskydd

1 kap. (2015/15) Allmänna bestämmelser

1 §. Tillståndsplikt och miljögranskningsplikt

I bilaga 1 till denna förordning anges verksamheter för vilka tillstånd eller miljögranskning krävs.

Undantagsvis år 2018 krävs inte miljögranskning för uttag av bevattningsvatten från en sjö om det sammanlagda årliga vattenuttaget från sjön sänker vattenytan med högst 25 % mer än det som anges i punkten 15.5 i bilaga 1 till denna förordning. Kravet är att den som gör vattenuttaget bedömer att sjön inte tar skada för framtiden av uttaget och att den som gör det utökade vattenuttaget på förhand informerar Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet om det utökade uttaget. (2018/35)

2 §. Beslut om miljögranskningsplikt

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kan i enskilda fall besluta att annan verksamhet än den som anges i bilaga 1 är miljögranskningspliktig, om det är frågan om en liknande verksamhet vilken medför en sådan risk för negativ miljöpåverkan som inte anses vara ringa.

3 §. EG-rättsakter som ska beaktas vid prövning och tillsyn

Bestämmelser om tillsyn i landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen, ska tillämpas vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets tillsyn över efterlevnaden i enskilda fall av följande EG-bestämmelser. Följande EG-bestämmelser ska även utgöra grund för beslut med anledning av ansökan om miljögranskning eller tillstånd: (2015/15)

1) (2012/81) Krav på verksamhetsutövare i kapitlen II, III och V i EG-förordningen (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet.

2) Artiklarna 3.1, 3.2, 4.1, 5, 7.1–7.3 och 7.4a i EG-förordningen (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG.

3) Artiklarna 3, 4, 5.3, 6–8 i EG-förordningen (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser.

3a §. (2015/15) Förorenande ämnen vid fastställande av gränsvärden för utsläpp

I bilaga 1a till denna förordning anges de viktigaste förorenande ämnena vid fastställande av gränsvärden för utsläpp.

Gränsvärdena för utsläpp av förorenande ämnen gäller den punkt där utsläppet lämnar anläggningen, och när värdena bestäms ska man bortse från en eventuell utspädning som gjorts före den punkten. För indirekta utsläpp av förorenande ämnen till vatten får resultatet av rening i ett reningsverk beaktas när gränsvärden för utsläpp fastställs för anläggningen i fråga, under förutsättning att en likvärdig nivå för miljöskyddet i dess helhet garanteras och att detta inte leder till en högre föroreningsbelastning på miljön.

3b §. (2015/15) Titandioxid

Statsrådets förordning om miljöskydds krav för anläggningar som producerar titandioxid (FFS 712/2014) ska tillämpas i landskapet.

Ändringar i riksförordningen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

4 §. Kommunalt avloppstillstånd

Kommunalt avloppstillstånd enligt 6 kap. 20 § 2 mom. vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland krävs för avloppsanläggning för hushålls- eller motsvarande avloppsvatten med en maximal belastning motsvarande högst 25 personekvivalenter. För sådan anläggning krävs inte miljögranskning. I bilaga 2 till denna förordning anges förutsättningarna för beviljande av kommunalt avloppstillstånd.

Med en personekvivalent avses den mängd nedbrytbart organiskt material som har en biokemisk syreförbrukning på 70 gram per dygn under sju dygn. Med hushålls- eller motsvarande avloppsvatten avses avloppsvatten från bostadshus, fritidshus, flerfamiljshus, stugby, hotell, gästhem, skola, kontor, restaurang, café, campingplats och andra liknande anläggningar.

5 §. (2019/96) Eldning av avfall

Eldning av avfall utan miljö tillstånd eller miljögranskning som avses i 10 § miljöskyddslagen är förbjudet med undantag för eldning

1) *utomhus* av torrt gräs, ris och annat hyggesavfall, obehandlat virke eller halm samt

2) *i en värmepanna* med en sådan mindre mängd tidningspapper, wellpapp, papp och liknande material som är ändamålsenlig för att tända elden.

Särskilda bestämmelser om aktsamhet vid eldning finns i 6 kap. räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland, samt i med stöd av lagen gällande bestämmelser.

6 §. Särskilda bestämmelser vid borring i berg

I bilaga 3 till denna förordning finns närmare bestämmelser om utförande av borring i berg.

Undantag från kravet i sista streckpunkten i bilaga 3 gäller för borring som var planerad före förordningens ikraftträdande den 1 december 2008. För sådant fall ska ansökan om miljögranskning lämnas in senast den 31 juli 2009. (2009/26)

2 kap. (2015/15) Särskilda bestämmelser om industriutsläppsdirektivanläggningar

6a §. (2015/15) Imnehållet i tillståndsansökan och uppgifter som ska fogas till ansökan

En tillståndsansökan för en industriutsläppsdirektivanläggning ska utöver vad som annars föreskrivs om ansökan innehålla

1) en redogörelse för åtgärder för skydd av mark och grundvatten och en bedömning, utifrån risken för förorening, av behovet av kontroll av mark och grundvatten och om tidsintervallen för eventuella periodiska kontroller,

2) uppgift om den huvudsakliga verksamheten vid anläggningen, om det vid anläggningen bedrivs flera sådana verksamheter som avses i bilaga 1,

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

3) en beskrivning av de tekniker som syftar till att förebygga eller minska utsläpp från anläggningen,

4) vid behov ett motiverat förslag om tillämpning av lindrigare utsläppsgrensvärden enligt 26i § i miljöskyddslagen,

5) en redogörelse för användningen och uppkomsten av relevanta farliga ämnen i verksamheten och en bedömning av behovet att utarbeta en statusrapport.

Bestämmelser om skyldighet att foga en statusrapport till en ansökan som gäller en industriutsläppsdirektivianläggning finns i 26m § i miljöskyddslagen.

6b §. (2015/15) *Ytterligare uppgifter i fråga om grundvattenområden*

Ansökningar som gäller verksamhet på grundvattenområden som är lämpliga för vattenförsörjning ska, om det behövs för tillståndsprövningen, innehålla

1) en allmän hydrogeologisk beskrivning av grundvattenområdet,

2) utredning om grundvattnets tillstånd och markens beskaffenhet,

3) uppgifter om grundvattennivån och flödesriktningarna,

4) en redogörelse för åtgärder för förhindrande av utsläpp i mark och grundvatten samt andra planerade åtgärder för att skydda grundvattnet,

5) utredning om brunnar och vattentäkter samt om vilka effekter projektet har på dem,

6) en redogörelse för skyddsområden och skyddsområdesbestämmelser som avses i 5 kap. 3 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland.

6c §. (2015/15) *Ansökan om översyn av tillstånd för en industriutsläppsdirektivianläggning på grund av nya slutsatser*

En ansökan om översyn av tillstånd för en industriutsläppsdirektivianläggning på grund av nya slutsatser ska innehålla de uppgifter som behövs för att utreda tillståndets aktualitet i enlighet med grunderna i 26k § 1 mom. i miljöskyddslagen. För detta ändamål ska ansökan innehålla utredning om

1) vilka slutsatser som gäller den huvudsakliga verksamheten vid anläggningen,

2) vilka andra slutsatser verksamheten omfattas av än de som gäller den huvudsakliga verksamheten,

3) på vilket sätt miljötillståndet motsvarar de nya kraven i de slutsatser som avses i 1 och 2 punkten.

Ansökan ska vid behov innehålla en redogörelse för de nya krav verksamheten omfattas av enligt miljöskyddslagen och förordningar som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen, och för hur dessa krav iakttas.

Med nya krav avses i denna paragraf krav som inte tidigare har tillämpats vid tillståndsprövningen för verksamheten eller vid bedömningen av behovet av översyn eller översynen av det tidigare tillståndet. Om tillämpningen endast har gällt vissa delar av verksamheten, anses kraven vara nya i förhållande till de andra delarna av verksamheten.

Ansökan ska vid behov innehålla uppgifter för en bedömning enligt 26f § 2 och 3 mom. i miljöskyddslagen.

Till ansökan ska det fogas behövliga resultat av utsläppskontroller och andra uppgifter med stöd av vilka verksamheten kan jämföras med den i slutsatserna beskrivna bästa tillgängliga tekniken och de utsläppsnivåer som hänför sig till den. Till ansökan ska det vid behov även fogas utredning om vilka tekniker sökanden tar i bruk eller på vilka andra sätt sökanden ser till att verksamheten överensstämmer med slutsatserna och lagstiftningen. Dessutom ska sökanden ange huruvida ändringen påverkar den befintliga verksamheten och bedöma ändringens konsekvenser för miljön. Tillräcklig utredning om ändringarna i verksamheten ska läggas fram med iakttagande av vad som föreskrivs om innehållet i en tillståndsansökan.

Om verksamhetsutövaren ansöker om fortsatt tillämpning av lindrigare utsläppsgrensvärden enligt 26i § i miljöskyddslagen eller om att nya lindrigare värden fastställs, ska ansökan innehålla de uppgifter som avses i 6a § 1 mom. 4 punkten.

6d §. (2015/15) *Information till allmänheten och dess deltagande*

Prövningsmyndigheten ska se till att den berörda allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i följande förfaranden

1) prövningen av tillstånd för nya anläggningar,

2) prövningen av tillstånd för en väsentlig ändring,

3) prövningen eller uppdateringen av tillstånd för en anläggning för vilken tillämpning av 26i § i miljöskyddslagen föreslås,

4) uppdateringen av ett tillstånd för en anläggning eller av tillståndsvillkoren för en anläggning som förorsakar sådan betydande förorening att nya eller reviderade gränsvärden behöver införas i tillståndet. Det förfarande som anges i direktiv 2010/75/EU bilaga IV ska tillämpas för sådant deltagande.

En tillståndsansökan ska meddelas efter det att ärendet har utretts tillräckligt detaljerat. Av meddelandet ska det framgå åtminstone

1) ärendets art,

2) sökandens identifikations- och kontaktuppgifter,

3) en verksamhetsbeskrivning,

4) platsen för verksamheten,

5) uppgifter om väsentliga utsläpp och om avfall som uppkommer,

6) uppgift om vilken myndighet som avgör ärendet och vem som kan ge ytterligare uppgifter,

7) uppgift om var och hur länge ansökningshandlingarna hålls framlagda för allmänheten,

8) uppgift om framställande av anmärkningar och framförande av åsikter,

9) uppgift om ett eventuellt offentligt hörande,

10) uppgift om tillståndsansökan eventuellt gett upphov till samråd mellan Finland och en annan medlemsstat i Europeiska unionen i fråga om verksamhetens gränsoverskridande konsekvenser,

11) uppgift om huruvida förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på projektet.

Ansökningshandlingarna ska sändas till kommunen för att hållas framlagda på den plats som nämns i meddelandet. Med kommunens samtycke kan handlingarna sändas i elektronisk form.

Efter det att ett beslut om prövning, omprövning eller uppdatering av tillstånd har fattats ska prövningsmyndigheten göra följande information tillgänglig för allmänheten, inklusive via Internet när det gäller punkterna 1, 2 och 6

1) beslutets innehåll, inbegripet en kopia av tillståndet och senare uppdateringar,

2) de skäl som beslutet grundar sig på,

3) resultaten av de samråd som hållits innan beslutet fattades och en förklaring av hur de har beaktats i beslutet,

4) titeln på de BAT-referensdokument som är relevanta för den aktuella anläggningen eller verksamheten,

5) hur tillståndsvillkor, inklusive gränsvärdena för utsläpp, har fastställts i förhållande till bästa tillgängliga teknik och utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik,

6) om ett undantag medges enligt 26i § i miljöskyddslagen, de särskilda skälen för undantaget baserat på de kriterier som fastställs i den paragrafen och föreskrivna villkor.

Tillsynsmyndigheten ska göra följande information tillgänglig för allmänheten, inklusive via Internet, åtminstone när det gäller punkt 1

1) relevanta uppgifter om de åtgärder som vidtagits av verksamhetsutövaren efter det att verksamheten definitivt har upphört,

2) resultaten av utsläppskontrollen som fordras enligt tillståndsvillkoren eller miljögranskningsinstruktionerna och som myndigheten förfogar över.

Bestämmelserna i 1, 4 och 5 mom. ska tillämpas med de begränsningar som fastställs i artikel 4.1 och 4.2 i direktiv 2003/4/EG.

6e §. (2015/15) *Skyldighet att motivera hur slutsatserna har iakttagits och namnen på referensdokumenten*

Utöver vad som annars föreskrivs om tillståndsbeslut, ska det i tillståndsbeslutet för en industriutsläppsdirektivanläggning anges namnen på och publiceringsåren för de referensdokument som använts i ärendet när det gäller bästa tillgängliga teknik, och dessutom vilka slutsatser som betraktats som slutsatser om den huvudsakliga verksamheten. Av tillståndsbeslutets motivering ska det dessutom framgå hur tillståndsvillkoren, i synnerhet utsläppsgränsvärdena, har fastställts i förhållande till bästa tillgängliga teknik och de utsläppsnivåer som hänför sig till den.

I tillståndsbeslutets motivering ska också de särskilda skäl anges enligt vilka de till bästa tillgängliga teknik hänförliga utsläppsnivåerna har lindrats enligt 26i § i miljöskyddslagen. Grunderna för de lindrigare utsläppsgränsvärdena ska också anges i motiveringen.

6f §. (2015/15) *Handläggningstid för ärenden som gäller översyn av tillstånd för industriutsläppsdirektivanläggningar*

Ett i 26l § i miljöskyddslagen avsett ärende som gäller översyn av tillstånd ska avgöras så snart som möjligt och senast tio månader efter det att ärendet blev anhängigt, om inte ärendets omfattning, brister i ansökan, antalet översynsärenden eller andra särskilda skäl förutsätter en längre handläggningstid. I

vilket fall som helst ska ärendet avgöras så att den tidsfrist på fyra år som anges i direktiv 2010/75/EU artikel 21.3 kan följas. En eventuell begäran om komplettering av ansökan ska framföras inom en månad från det att ärendet blev anhängigt. En eventuell tillläggsbegäran om komplettering av ansökan ska också framföras skyndsamt.

6g §. (2015/15) *Tillsynsplan*

En tillsynsplan enligt 26o § i miljöskyddslagen ska innehålla

1) en allmän uppskattning av riskerna för förorening av miljön på det område som planen omfattar,

2) uppgifter om de tillståndspliktiga och miljögranskningspliktiga verksamheter som omfattas av myndighetens tillsynsansvar som en förteckning eller ett separat elektroniskt register,

3) en beskrivning av förfarandet för att utarbeta tillsynsprogrammet,

4) uppgift om hur bedömningen av miljörisiker utförs, vilka grunderna för bedömningen är och hur den styr utarbetandet och övervakningen av tillsynsprogrammet,

5) uppgift om huruvida tillsynsmetoder som baserar sig på stickprov används vid periodiska inspektioner, till vilken del stickprov används och på vilka grunder stickproven utförs,

6) en beskrivning av inledande och användning av inspektioner enligt 26p § i miljöskyddslagen; om myndigheten inte har närmare anvisningar om saken räcker det med en hänvisning till förfaranden enligt 26p § i miljöskyddslagen och till förfaranden om rätt att inleda ärende,

7) uppgift om tillsynsresurserna i form av årsverken och andra nyckeltal som beskriver tillsynen,

8) en beskrivning av myndighetssamarbetet vid tillsynen.

6h §. (2015/15) *Periodiska inspektioner och riskbedömning*

Kontrollfrekvensen för periodiska inspektioner ska bestämmas utifrån en systematisk bedömning av miljöriskerna. Tillsynsmyndigheten ska i sin bedömning beakta åtminstone följande grunder:

1) de eventuella och faktiska konsekvenser verksamheten har på hälsan och miljön med hänsyn till utsläppsnivåerna och utsläppstyperna, olycksrisken och hur känslig den lokala miljön är,

2) hur väl miljöskyddslagen och de bestämmelser som utfärdats och de föreskrifter, förelägganden och i synnerhet tillståndsvillkor eller miljögranskningsinstruktioner som utfärdats med stöd av den följts i verksamheten,

3) verksamhetsutövarens deltagande i miljölednings- och miljörevisionsordningen,

4) annan tillsyn över anläggningen, om den helt eller delvis motsvarar tillsyn enligt denna lag.

6i §. (2015/15) *Tillsynsprogram*

Ett tillsynsprogram enligt 26o § i miljöskyddslagen ska innehålla

1) en plan över de periodiska kontroller över olika typer av tillståndspliktiga och miljögranskningsplik-

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

tiga verksamheter som ska genomföras under programperioden,

2) uppgift om andra än i 1 punkten avsedda åtgärder inom den regelbundna tillsynen,

3) en beskrivning av hur målen i tillsynsprogrammet för den föregående perioden uppnåtts.

6j §. (2015/15) *Upprättande av inspektionsberättelser vid inspektion av industriutsläppsdirektiv-anläggningar*

När det vid en industriutsläppsdirektiv-anläggning görs en inspektion som avses i 26o § eller 26p § i miljöskyddslagen, ska det av inspektionsberättelsen till väsentliga delar framgå om kraven i miljötillståndet följs i verksamheten och vid behov hurdana ytterligare åtgärder som ska utföras för uppfyllande av kraven. Inspektionsberättelsen ska delges verksamhetsutövaren senast två månader från inspektionen.

6k §. (2015/15) *Årlig bedömning av utsläpp från industriutsläppsdirektiv-anläggningar*

Tillsynsmyndigheten ska årligen jämföra de resultat av kontroll av utsläpp som den fått med stöd av 26h § i miljöskyddslagen med de utsläppsnivåer vars efterlevnad insamlingen av resultaten syftar till att säkerställa.

6l §. (2015/15) *Information om ikraftträdande av slutsatser*

Landskapsregeringen ska underrätta prövnings- och tillsynsmyndigheten om nya slutsatser utan dröjsmål efter att slutsatserna trätt i kraft.

Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål efter att ha blivit underrättad enligt 1 mom. informera verksamhetsutövare vid industriutsläppsdirektiv-anläggningar om ikraftträdandet av nya slutsatser som gäller anläggningens huvudsakliga verksamhet och om skyldigheten enligt 26k § i miljöskyddslagen att lämna in en utredning.

6m §. (2015/15) *Tidsfrister för och information om bedömning av behovet av översyn i fråga om tillstånd för industriutsläppsdirektiv-anläggningar*

Tillsynsmyndigheten ska granska den utredning som avses i 26k § i miljöskyddslagen och göra en bedömning i enlighet med 3 mom. i den paragrafen samt meddela ett eventuellt åläggande om översyn av tillståndet så snart som möjligt och senast tre månader från det att ärendet inleddes, om inte verksamhetens omfattning, utredningens bristfällighet eller det stora antalet anläggningar som ska bedömas förutsätter en längre handläggningstid.

I det fall att översynsärendena anhopar sig ska bedömningsförfarandet ordnas så att de verksamheter som uppenbart ska åläggas tillståndsprövning identifieras och bedöms så snart som möjligt. Även i fråga om andra verksamheter ska bedömningen göras och ett eventuellt åläggande om översyn av tillståndet meddelas senast inom ett år från det att slutsatserna för den huvudsakliga verksamheten publicerades. Bedömningen ska dateras och den ska innehålla ett motiverat slutresultat av bedömningen.

Tidsfristerna ska utsättas så att å ena sidan tillsynsmyndigheten har tillräckligt med tid att göra bedöm-

ningen och att å andra sidan prövningsmyndigheten har tid att avgöra ärendet som gäller översyn av tillståndet i god tid innan fyra år har förflutit från det att slutsatserna för anläggningens huvudsakliga verksamhet publicerades. Hänsyn ska dessutom tas till att verksamhetsutövaren ska ha tillräckligt med tid att investera i eventuella ändringar.

Information om bedömningar som gjorts samt ålägganden som meddelats ska publiceras på myndighetens webbplats.

6n §. (2015/15) *Uppföljning och bedömning av behovet av ändring i fråga om tillstånd för industriutsläppsdirektiv-anläggningar*

Tillsynsmyndigheten ska vid tillsynen över industriutsläppsdirektiv-anläggningar följa om det föreligger sådana grunder för ändring av tillstånd som avses i 22 § i miljöskyddslagen och vid behov inleda ett ärende som gäller ändring av tillståndet.

När prövningsmyndigheten bedömer behovet av ändring av tillståndet för en industriutsläppsdirektiv-anläggning ska myndigheten beakta de uppgifter som fått genom anläggningens utsläppskontroller och inspektionerna av verksamheten.

7 §. *Ikraftträdande*

Denna förordning träder i kraft den 1 december 2008.

Genom ikraftträdandet av denna förordning upphävs landskapsförordningen (2001:35) om miljöskydd och miljötillstånd.

Bilaga 1 (2018/93)

I denna bilaga avses med

a)	ML	landskapslagen (2008:124) om miljöskydd,
b)	VL	vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland,
c)	VF	vattenförordningen (2010:93) för landskapet Åland,
d)	AL	landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag,
e)	NL	landskapslagen (1998:82) om naturvård,
f)	T	att tillståndsplikt gäller samt med
g)	G	att miljögranskningsplikt gäller.

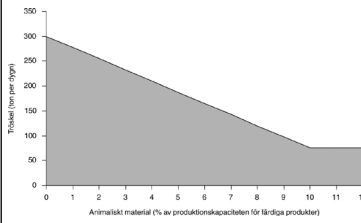
I denna bilaga förtecknas i ett antal avsnitt med underpunkter sådana verksamheter som kräver tillstånd (T) eller miljögranskning (G). För att ge överskådlighet nämns i förteckningen lagrum i ML, VL, AL eller NL med stöd av vilka tillståndsplikt eller miljögranskningsplikt gäller. Dessa har i vänstermarginalen markerats med ett paragraftecken (§).

Miljögranskning krävs inte för tillståndspliktiga verksamheter.

De verksamheter som kräver tillstånd med stöd av bilaga 1 i Europaparlamentets och Rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, nedan industriutsläppsdirektivet, har markerats med en stjärna (*). Nedanstående tröskelvärden för industriutsläppsdirektivet hänför sig vanligen till produktionskapaci-

tet eller produktionsresultat. Om flera verksamheter som bedrivs i en och samma anläggning omfattas av samma verksamhetsbeskrivning och den innehåller en tröskel, adderas produktionskapaciteten för dessa verksamheter. För avfallshanteringsverksamhet ska denna beräkning gälla vid verksamhetsnivåerna 5.5 och 5.7 a och 5.7 b.

1	Vattenpåverkande verksamhet		
§	6:16 § 1 mom. c punkten VL: Tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från verksamhet vars teoretiska årliga belastning på vattenmiljön uppgår till 200 kilogram fosfor eller 1 500 kilogram kväve.	T	
§	6:17 § 1 mom. a punkten VL: Utsläpp till ytvatten av ämnen och materia som kan medföra ytvattenfarlig förorening. (se 6,7 §§ VF)	T	
§	6:17 § 1 mom. b punkten VL: Direkta utsläpp till grundvatten av ämnen som kan medföra grundvattenfarlig förorening. (se 5 § VF)	T	
§	6:17 § 1 mom. c punkten VL: Återinföring till samma vattenförande lager av vatten som använts geotermiskt, vatten från gruva och dagbrott samt vatten som har pumpats ut i samband med byggnads- och anläggningsarbeten.	T	
§	6:17 § 1 mom. d punkten VL: Konstgjord infiltration till grundvatten.	T	
2	Primärnäringar		
§	10 § 2 mom. g punkten ML: Djurrhållande verksamhet med minst 150 djurenheter som avses i bestämmelser som utfärdats med stöd av VL. (se 2 § VF)	T	
2.1*	Intensiv uppfödning av fjäderfä eller svin, a) med mer än 40 000 platser för fjäderfä b) med mer än 2 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (> 30 kg), eller c) med mer än 750 platser för suggor.	T	
2.2	Djurrhållande verksamhet med minst 30 djurenheter som avses i bestämmelser som utfärdats med stöd av VL. (se 2 § VF)		G
2.3	Pälsdjursfarm för minst 250 avelshonor av mink eller iller eller för minst 50 avelshonor av räv eller sjubb eller för minst 50 avelshonor av andra pälsdjur eller annan pälsdjursfarm som med avseende på stallgödselproduktion eller miljöpåverkan motsvarar en pälsdjursfarm för 250 avelshonor av mink.		G
§	6:16 § a punkten VL: Tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från fiskodling med en produktion om 20 ton fisk per år.	T	
2.4	Fiskodling med en produktion av minst 1 ton fisk per år.		G

3	Avloppsanläggning		
§	6:16 § b punkten VL: Tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från reningsverk med en kapacitet som uppgår till 900 person-ekvivalenter.	T	
3.1	Avloppsanläggning med en kapacitet som uppgår till mer än 25 personekvivalenter.		G
4	Livsmedelsindustri		
4.1*	Slakteri för en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per dygn.	T	
4.2	Slakteri för en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per år.		G
4.3*	Framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling, utom ren paketering, av följande råvaror, oavsett om de är tidigare behandlade eller obehandlade: a) Enbart animaliska råvaror (andra än enbart mjölk) för en produktionskapacitet på mer än 75 ton produkter per dygn. b) Enbart vegetabiliska råvaror för en produktionskapacitet på mer än 300 ton produkter per dygn eller 600 ton per dygn om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett år. c) Animaliska och vegetabiliska råvaror, både i kombinerade och separata produkter, där produktionskapaciteten för färdiga produkter i ton per dygn överstiger — 75 om A är minst 10, eller — $[300 - (22,5 \times A)]$ i alla andra fall, där A är andelen animaliskt material (i viktprocent) av produktionskapaciteten för färdiga produkter. Förpackningen ska inte inkluderas i produktens slutliga vikt. Denna underpunkt ska inte tillämpas då råvaran är endast mjölk.	T	
4.4	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av animaliska råvaror, utom mjölk, fisk och skaldjur, för en produktion av mer än 200 ton per år.		G
4.5	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av fisk- och skaldjursprodukter för en produktion av mer än 25 ton per år.		G
4.6*	Framställning av mjölkprodukter baserad på en invägning av mer än 200 ton mjölk per dygn (årsmedelvärde).	T	

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

4.7	Anläggning för framställning av mjölkprodukter baserad på en invägning av mer än 50 ton per år.	G	4.20	Kafferosteri för en produktion av mer än 10 ton per år.	G
4.8	Anläggning för produktion av mer än 10 ton glass per år.	G	5	Avfallshantering	
4.9	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av vegetabiliska råvaror för en produktion av mer än 1 000 ton per år, med undantag av verksamheter som avses i punkt 4.12.	G	§	7 § 1 mom. AL: Verksamhet som yrkesmässigt eller i en offentlig anläggning återvinner eller bortskaffar avfall, inklusive beredning före återvinning eller bortskaffande, med undantag av vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall samt obehandlat träavfall.	T
4.10	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter, eller produkter av sådana oljor eller fetter, för en produktion av mer än 100 ton per år.	G	§	6 § AL: - återvinning och bortskaffande som är undantagna från tillståndsplikten enligt 8 § 3 mom AL - yrkesmässig insamling av avfall, - yrkesmässig transport av avfall och - yrkesmässig försäljning eller förmedling av avfall för återvinning eller bortskaffande.	G
4.11	Anläggning för beredning eller konservering av frukt, bär, rotfrukter eller grönsaker för en produktion baserad på mer än 2 000 ton råvara per år eller anläggning för enbart tvättning eller rensning av frukt, bär, rotfrukter eller grönsaker för en produktion baserad på mer än 2 000 ton råvara per år, om verksamheten medför utsläpp av vatten som inte leds till ett tillståndspliktigt avloppsreningsverk.	G	5.1	Behandlingsanläggning som inte är tillståndspliktig där uttjänta produkter yrkesmässigt tas omhand för att tillvarata delar till försäljning, återanvändning eller annan materialåtervinning.	G
4.12	Anläggning för tillverkning av stärkelse, stärkelsederivat eller socker.	G	5.2	Avslutande av deponi.	G
4.13	Bageri som förbrukar mer än 15 ton torrjäst eller 50 ton annan jäst per år.	G	5.3*	Bortskaffande eller återvinning av djurkroppar eller animaliskt avfall där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn.	T
4.14	Anläggning för tillverkning av kvarnprodukter för en produktion av mer än 1 000 ton per år.	G	5.4	Sådan deponi för utvinningsavfall som avses i landskapsförordningen (2008:108) om utvinningsavfall.	T
4.15	Anläggning för framställning av mer än 250 kubikmeter läskedryck per år.	G	5.5*	Bortskaffande eller återvinning av farligt avfall med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter: a) Biologisk behandling. b) Fysikalisk-kemisk behandling. c) Sammansmältning eller blandning innan någon av de övriga verksamheter som förtecknas i punkterna 5.5 och 5.6 inleds. d) Omförpackning innan någon av de övriga verksamheter som förtecknas i punkterna 5.5 och 5.6 inleds. e) Återvinning/regenerering av lösningsmedel. f) Återvinning/regenerering av oorganiska material utom metaller och metallföreningar. g) Regenerering av syror eller baser. h) Återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar. i) Återvinning av komponenter från katalysatorer. j) Omraffinering av olja eller annan återanvändning av olja. k) Invalling.	T
§	10 § 2 mom. h punkten ML: Bryggeri med en produktionskapacitet av minst en miljon liter per år.	T	5.6*	Bortskaffande eller återvinning av avfall i avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar a) för icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme, b) för farligt avfall med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn.	T
4.16	Anläggning för framställning av råsprit eller av alkoholhaltiga drycker genom jäsnings eller destillation motsvarande mer än 10 ton ren etanol per år.	G			
4.17	Anläggning för framställning av mer än 1 ton malt eller jäst.	G			
4.18	Anläggning för framställning av djurfoder för en produktion av mer än 500 ton spannmålsfoder eller mer än 100 ton per år annat foder, dock inte grovfoder i form av halm, hö eller ensilage. Med framställning menas malning, blandning eller pelletering av råvaror till bruksfärdigt djurfoder. Med spannmålsfoder avses foder som innehåller mer än 50 viktprocent spannmål. Foder som framställs och används inom den egna djurhållningen ska inte räknas in i ovanstående mängder. Denna punkt omfattar inte bearbetning av slaktbiprodukter och annat animaliskt avfall, tillverkning av oljekakor från vegetabiliska oljor och fetter eller tillverkning av mjöl eller pelletar av kött eller fisk.	G			
4.19	Tobaksfabrik.	G			

5.7*	a) Bortskaffande av icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 50 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter och med undantag för verksamheter som omfattas av rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse: i) Biologisk behandling. ii) Fysikalisk-kemisk behandling. iii) Förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning. iv) Behandling av slagg och aska. v) Behandling i anläggningar för fragmentering av metallavfall, inbegripet avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE) samt uttjänta fordon samt därtill hörande komponenter. b) Återvinning, eller en kombination av återvinning och bortskaffande, av icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 75 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter, och med undantag för verksamheter som omfattas av direktiv 91/271/EEG: i) Biologisk behandling. ii) Förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning. iii) Behandling av slagg och aska. iv) Behandling i anläggningar för fragmentering av metallavfall, inbegripet avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE) samt uttjänta fordon samt därtill hörande komponenter. När den enda avfallshanteringsverksamhet som bedrivs är anaerob biologisk nedbrytning, ska tröskelvärdet för kapacitet för denna verksamhet vara 100 ton per dygn.	T	
5.8*	Avfallsdeponier enligt definitionen i artikel 2 g i direktiv rådets 1999/31/EG av den 26 april 1999 om deponering av avfall som tar emot mer än 10 ton avfall per dygn eller med en totalkapacitet på mer än 25 000 ton, med undantag för avfallsdeponier för inert avfall.	T	
5.9*	Tillfällig lagring av farligt avfall som inte omfattas av punkt 5.8 i avvakten på någon av de verksamheter som förtecknas i punkterna 5.5, 5.6, 5.8 och 5.10 med en totalkapacitet på mer än 50 ton med undantag för tillfällig lagring, före insamling, på den plats där avfallet uppkommer.	T	
5.10*	Lagring under markytan av farligt avfall med en totalkapacitet på mer än 50 ton.	T	
5.11*	Oberoende utförd rening av avloppsvatten utanför anläggningens område som inte omfattas av direktiv 91/271/EEG och som släpps ut av en anläggning som omfattas av industritillsättningsdirektivets bilaga 1.	T	
6	Energi		
6.1*	Förbränning av bränsle i anläggningar med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt.	T	
§	10 § 2 mom. a punkten ML: Energitillagrande enhet eller energitillagrande anläggning bestående av en eller flera energitillagrande enheter vilka har en bränsleeffekt om minst 20 megawatt.	T	
6.2	Energitillagrande enhet eller energitillagrande anläggning bestående av en eller flera energitillagrande enheter vilka har en bränsleeffekt om minst 1 men mindre än 20 megawatt.		G
§	10 § 2 mom. b punkten ML: Vindkraftverk eller grupper av vindkraftverk för produktion och distribution av 5 megawatt eller mer	T	
6.3	Vindkraftverk eller grupper av vindkraftverk för produktion och distribution av minst 500 kilowatt.		G
6.4*	Olje- eller gasraffinaderi.	T	
6.5*	Koksverk.	T	
6.6*	a) Anläggning för överföring av kol till gas- eller vätskeformiga produkter. b) Förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt.	T	
6.7	Förgasnings- eller kondensverk för trä, torv eller kol eller annan anläggning för tillverkning av fast, flytande eller gasformigt bränsle.		G
6.8*	Avskiljning av koldioxidströmmar från anläggningar som omfattas av geologisk lagring enligt direktiv 2009/31/EG.	T	
7	Lager		
§	10 § 2 mom. f punkten ML: Lager för olja, petrokemiska eller kemiska produkter med en lagringsvolym för 1 000 kubikmeter eller mer.	T	
7.1	Lager för olja, petrokemiska eller kemiska produkter med en lagringsvolym för minst 100 kubikmeter.		G
7.2	Distributionsstation för flytande bränsle där volymen hos cisternerna är minst 10 kubikmeter.		G
8	Transport		
§	10 § 2 mom. c punkten ML: Flygplats med en huvudrullbana som är 1 200 meter eller längre.	T	
8.1	Flygplats eller helikopterplatta med minst 500 flygrörelser per år.		G
§	10 § 2 mom. d punkten ML: Hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och som är lämplig för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.	T	
8.2	Depå för fler än 50 bussar eller lastbilar eller arbetsmaskindepå av motsvarande storlek.		G

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

8.3	Kemikaliebangård eller terminal där hälso- eller miljöfarliga kemikalier förflyttas från ett transportmedel till ett annat eller från ett transportmedel till ett upplag eller från ett upplag till ett transportmedel.	G	9.11	Varmdopningsanläggning eller ackumulatorfabrik.	G
8.4	Anläggning för tvättning av mer än 5 000 personbilar per år eller mer än 1 000 tvättar per år av andra fordon såsom lastbilar eller traktorer.	G	9.12	Valsverk, smidesverkstad eller drageri för mer än 1 ton andra metaller än järnmetaller.	G
9	Metallindustri		9.13	Anläggning för elektrolytisk eller kemisk ytbehandling av metaller eller plaster, anläggning för tillverkning av mönsterkort, betningsanläggning, fosfateringsanläggning eller anläggning för anodisering av aluminium.	G
9.1*	Anläggning för rostning och sintring av metallhaltig malm, inbegripet svavelhaltig malm.	T	10	Mineralindustri	
9.2*	Anläggning för produktion av råjärn eller stål (primär eller sekundär smältning), inklusive utrustning för kontinuerlig gjutning, med en kapacitet som är mer än 2,5 ton per timme.	T	10.1	Gruvdrift, provbrytning och maskinell guldgrävning.	G
9.3	Anläggning för produktion av mer än 1 ton järn, stål eller järnlegeringar per år.	G	10.2	Anläggning för anrikning av malmer eller mineraler.	G
9.4	Valsverk eller smidesverkstad för järnmetall.	G	10.3	Stenbrott eller stenbrytning som är anknuten till annat än jordbyggnadsverksamhet och där stenmaterial behandlas minst 50 dagar per år.	G
9.5*	Anläggning för behandling av järnbaserade metaller a) genom varmvalsning med en kapacitet av mer än 20 bruttoton stål per timme, b) genom hammarsmide där slagkraften per hammare överstiger 50 kilojoule och när den använda värmeeffekten överstiger 20 megawatt eller c) genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 2 bruttoton stål per timme.	T	10.4	Permanent stenkross, asfaltstation eller anläggning för kalkstenmalning eller flyttbara stenkrossar, asfaltstationer eller anläggningar för kalkstensmalning eller andra anläggningar som finfördelar material, som är förlagd till ett visst område och i användning minst 50 dagar om året.	G
9.6*	Järn- eller stålgiuteri med en produktionskapacitet av mer än 20 ton per dygn.	T	10.5*	Tillverkning av cement, kalk och magnesiumoxid: a) Tillverkning av klinker (cement) i roterugn med en produktionskapacitet som överstiger 500 ton per dygn, eller i andra typer av ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn. b) Tillverkning av kalk i ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn. c) Tillverkning av magnesiumoxid i ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn	T
9.7	Gjuteri eller annat smältverk med en produktionskapacitet av minst 200 ton per år.	G	10.6	Anläggning för framställning av cement, kalk, krita eller kalkprodukter.	G
§	10 § 2 mom. e punkten ML: Varv med kapacitet för fartyg med en bruttodräktighet av 1 350 bruttoton eller mer.	T	10.7	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton betong, varor av betong eller cement per år.	G
9.8	Varv avsett för båtar vilka är längre än 12 meter.	G	10.8*	Anläggning för produktion av asbest och för tillverkning av asbestbaserade produkter.	T
9.9*	Anläggning a) för produktion av icke-järnmetaller utifrån malmer, slig eller sekundärt råmaterial genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer, eller b) för smältning, inklusive framställning av legeringsmetaller, av ickejärnmetaller inklusive återvinningsprodukter, (färskning, formgjutning etc.) med en smältningskapacitet av mer än 4 ton per dygn för bly och kadmium eller av mer än 20 ton per dygn för övriga metaller.	T	10.9*	Anläggning för produktion av glas, inklusive sådana som är avsedda för tillverkning av glasfibrer, med en smältningskapacitet av mer än 20 ton per dygn.	T
9.10*	Anläggning för ytbehandling av metaller eller plaster som använder en elektrolytisk eller kemisk process där behandlingsbadet har en volym som överstiger 30 kubikmeter.	T	10.10	Anläggning för tillverkning av glas, glasfibrer eller andra glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mång), smältning eller syrabehandling av glas, där glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar eller där mer än 5 ton andra glasråvaror per år förbrukas.	G

10.11*	Anläggning för smältning av mineraler, inklusive sådana för tillverkning av mineralull, med en smältningskapacitet av mer än 20 ton per dygn.	T	
10.12	Anläggning för smältning av mineraler, inklusive sådana för tillverkning av mineralull.		G
10.13*	Anläggning för tillverkning av keramiska produkter genom bränning, i synnerhet takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en produktionskapacitet som överstiger 75 ton per dygn, och/eller en ugnskapacitet som överstiger 4 kubikmeter och med en sättningsdensitet per ugn på mer än 300 kg per kubikmeter.	T	
10.14	Anläggning för tillverkning av lättgrus eller lättbetong.		G
10.15	Anläggningar för tillverkning av keramiska produkter genom bränning, i synnerhet takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en produktionskapacitet som överstiger 1 ton per år.		G
10.16	Anläggning för tillverkning av gipsskivor och fibercementskivor.		G
10.17*	Anläggning för framställning av kol (hårt kol) eller av grafitelktroder genom bränning eller grafitisering.	T	
§	31 § NL: Bedrivande av täktverksamhet om den beräknade volymen är minst 100.000 kubikmeter fast massa bergkross eller minst 50.000 kubikmeter sand eller grus.	T	
§	32 § NL öppnande av annan täkt än sådan som avses i 31 §. Miljögranskning enligt krävs inte för öppnande av sådan täkt som sker för husbehov eller som grundar sig på ett tillstånd av myndighet eller på plan som antagits eller fastställts av myndighet. Miljögranskning krävs dock för öppnande av husbehovstäkt som innefattar sprängningsarbete som resulterar i att för platsen betydande mängder material lösgörs.		G
11	Kemisk industri		
	Produktion enligt verksamhetskategorierna i punkterna 11.1, 11.2, 11.8, 11.10, 11.11 och 11.12 avser, vid tillämpning av dessa punkter, tillverkning av de ämnen eller grupper av ämnen som anges i dessa punkter där tillverkningen omfattar kemiska eller biologiska reaktioner och sker i industriell skala.		
11.1*	Kemisk fabrik för framställning av kemiska, organiska produkter såsom a) kolväten (linjära eller cykliska, mättade eller omättade, alifatiska eller aromatiska), b) syreinhållande organiska föreningar, särskilt alkoholer, aldehyder, ketoner, karboxylsyror, estrar, acetater, etrar, peroxider, epoxihartser, c) svavelinnehållande organiska föreningar, d) kväveinhållande organiska föreningar, särskilt aminer, amider, nitronyl- och nitroföreningar, niträtföreningar, nitriler, cyanater, isocyanater, e) fosfororganiska föreningar, f) halogenerade kolväten, g) metallorganiska föreningar, h) plaster (polymerer, syntetfibrer, regenererad cellulosa), i) syntetgummi, j) färgämnen och pigment samt såsom k) ytaktiva ämnen och tensider.	T	
11.2*	Kemisk fabrik för framställning av oorganiska kemikalier såsom a) gaser, såsom ammoniak, klor eller klorväte, fluor eller fluorväte, koloxider, svavelföreningar, kväveoxider, väte, svaveldioxid, karbonylklorid (fosgen), b) syror, kromtrioxid, fluorvätesyra, fosforsyra, salpetersyra, saltsyra, svavelsyra, oleum, svavelsyrighet, c) baser, såsom ammoniumhydroxid, kaliumhydroxid, natriumhydroxid, d) salter, såsom ammoniumklorid, kaliumklorat, kaliumkarbonat, natriumkarbonat, perborat, silverniträt samt såsom e) icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar såsom kalciumkarbid, kisel och kiselkarbid.	T	
11.3	Anläggning för tillverkning av smörjolja.		G
11.4	Anläggning för tillverkning av färg, lack eller tryckfärg för en produktion av mer än 1 ton per år.		G
11.5	Anläggning för tillverkning av plastprodukter där processen omfattar polymerisation eller mer än 1 ton andra plastprodukter per år.		G
11.6	Anläggning för tillverkning av konstfibrer eller lim.		G
11.7	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per år.		G
11.8*	Kemisk anläggning för framställning av gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium (enkla eller sammansatta).	T	
11.9	Anläggning för tillverkning av gödselmedel baserade på andra ämnen än fosfor, kväve eller kalium.		G
11.10*	Kemisk anläggning för framställning av växtskyddsmedel eller biocider.	T	

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

11.11*	Kemisk anläggning med kemisk eller biologisk tillverkning av läkemedel, även mellanprodukter.	T	
11.12*	Kemisk anläggning för framställning av sprängämnen.	T	
11.13	Fabrik där titandioxid framställs.	T	
12	Textilindustri		
12.1*	Garveri för en produktion av mer än 12 ton produkter per dygn.	T	
12.2	Anläggning för garvning eller annan beredning av läder eller pålsskinn för en produktion av mer än 2 ton färdigt läder eller färdigt pålsskinn per år.		G
12.3*	Anläggning för förbehandling (tvättning, blekning och mercerisering) eller för färgning av fibrer eller textilier där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn.	T	
12.4	Anläggning för förbehandling eller färgning av fibrer eller textilier av mer än 10 ton fibrer eller textilier per år.		G
12.5	Tvätterier för mer än 1 ton tvättgodis per dygn.		G
12.6	Kemtvätt.		G
13	Skogsindustri		
13.1*	Industriell anläggning för a) framställning av pappersmassa av trä eller andra fibrösa material, eller för b) framställning av papper, papp eller kartong där produktionskapaciteten överstiger 20 ton per dygn. c) OSB-spånskivor, spånskivor eller träfiberskivor där produktionskapaciteten överstiger 600 kubikmeter per dygn.	T	
13.2	Anläggning för framställning av mer än 1 ton returfiber massa per år och tillverkning av mer än 1 ton per år papper eller kartong.		G
13.3	Anläggning för tillverkning av träfiberskivor, fanér eller plywood, med undantag för verksamhet som avses i punkt 13.4.		G
13.4	Anläggning för tillverkning av mer än 500 kubikmeter spånskivor eller andra produkter av spån per år.		G
13.5	Sågverk vars produktionskapacitet är minst 6 000 kubikmeter sågvirke per år.		G
§	10 § 2 mom. i punkten ML: Träskyddsbehandlingsanläggning som behandlar virke genom tryck- eller vacuumimpregnering.	T	
13.6*	Behandling av trä och träprodukter med kemikalier där produktionskapaciteten överstiger 75 kubikmeter per dygn av annat slag än behandling uteslutande mot blånadssvampar.	T	
13.7	Träskyddsbehandlingsanläggning eller annan anläggning som använder träskyddskemikalier.		G
13.8	Upplag av obarkat virke i vatten där minst 500 kubikmeter virke kan förvaras.		G
13.9	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande samt pellets eller briketter baserat på mer än 3 000 kubikmeter råvara per år.		G
14	Fritidsanläggningar		
§	10 § 2 mom. j punkten ML: Anläggning för motorsport med en sammanlagd asfalterad banyta som överstiger 30 000 kvadratmeter.	T	
14.1	Utomhus belägen motorsportbana.		G
14.2	Utomhus belägen permanent skjutbana.		G
14.3	Djurpark där djurens årliga sammanlagda utsöndring, i färskt träck eller urin, är minst 3 000 kilogram kväve eller minst 390 kilogram fosfor.		G
14.4	Nöjespark.		G
15	Vattenföretag		
§	6:15 § 2 mom. f punkten VL: Byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning eller rensning i vattenområde om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till mer än 500 kvadratmeter.	T	
15.1	Muddrings-, grävning- eller fyllnadsarbete i vattenområde, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till mer än 50 kvadratmeter upp till 500 kvadratmeter.		G
15.2	Deponering av muddermassor i vattenområde.		G
15.3	Borrning i berg efter energi eller vatten oavsett djup.		G
15.4	Utläggning av slingor i vattnet för värme- eller kylanläggning.		G
§	6:15 § 2 mom. d punkten VL Tagande av ytvatten ur sötvattenområde då det sammanlagda uttaget, varvid flera anläggningars uttag ur samma vattenförekomst räknas samman, överstiger 200 000 kubikmeter vatten per år.	T	

15.5	Uttag av vatten från en sjö, från det att vatten inte längre rinner ut från sjön, där det sammanlagda årliga vattenuttaget sänker vattenytan	G	15.7	Uttag av hushållsvatten från en sjö då vatten inte längre rinner ut från sjön och det totala årliga vattenuttaget motsvarar en volym som sänker vattenytan	G
	a) med mer än 10 centimeter (volymen som det motsvarar inom parentes) för – Mötråsk i Finström och Saltvik (18 000 kubikmeter), – Stora Svartträsk i Finström (9 600 kubikmeter), – Tjudö träsk i Finström (81 000 kubikmeter), – Olofsnäs träsk i Geta (37 600 kubikmeter), – Östra Kyrksundet i Sund (197 500 kubikmeter), – Västra Kyrksundet i Sund (56 200 kubikmeter), – Lilla Svartträsk i Finström (1 700 kubikmeter) och – Degerbergsfjärden i Jomala (6 500 kubikmeter) samt			a) med mer än 10 centimeter (volymen som det motsvarar inom parentes) för – Markusbölefjärden i Finström (145 300 kubikmeter), – Långsjön i Finström och Jomala (138 300 kubikmeter), – Lavsböle träsk i Saltvik (27 300 kubikmeter) samt b) med mer än 5 centimeter (volymen som det motsvarar inom parentes) för – Dalkarby träsk i Jomala (8 300 kubikmeter), – Toböle träsk i Saltvik (25 800 kubikmeter), – Borgsjön i Sund (8 600 kubikmeter) eller för – Oppsjön i Kökar (10 600 kubikmeter).	
	b) med mer än 2,5 centimeter (vattenvolymen som det motsvarar inom parentes) för – Vestmyra träsk i Hammarland (2 650 kubikmeter), – Bränneriträsket i Finström (880 kubikmeter), – Storträsk i Finström (15 020 kubikmeter), – Bjärströms träsk i Finström (6 300 kubikmeter), – Kvarnträsk i Finström (4 470 kubikmeter), – Slussfjärden i Finström (2 410 kubikmeter), – Norra Långsjön i Saltvik (12 390 kubikmeter) och – Dalstråsk i Saltvik (6 310 kubikmeter),		§	6:15 § 2 mom. e punkten VL: Tåkt av mer än 10 000 kubikmeter grundvatten per år, varvid flera anläggningars uttag ur samma vattenförekomst räknas samman.	T
	c) utom i de fall som anges i 2 kap. 7 § vattenlagen för landskapet Åland, från – Norrträsk i Finström, – Bolstaholms träsk i Geta, – Koldon träsk i Finström, – Katthavet och Kungsöfjärden i Jomala, – Höckböle träsk i Geta och – Länabba träsk i Finström samt		15.8	Tåkt av mer än 10 kubikmeter grundvatten per dygn, varvid flera anläggningars uttag ur samma grundvattentillgång ska räknas samman.	G
	d) med mer än 5 centimeter för övriga sjöar.		§	6:15 § 2 mom. a punkten VL: Anläggande av bro, tunnel eller annan transportanordning i, över eller under allmän farled.	T
	Annat vattenuttag än för hushållsvatten och det som anges i 2:7 § VL då vatten inte längre rinner ut från – Dalkarby träsk i Jomala, – Markusbölefjärden i Finström, – Långsjön i Finström och Jomala, – Borgsjön i Sund, – Lavsböle träsk i Saltvik, – Toböle träsk i Saltvik, – Oppsjön i Kökar, eller från – annan sjö där hushållsvatten tas för fler än 50 personer eller medeluttaget för hushållsvatten överskrider 10 kubikmeter per dygn.	G	§	6:15 § 2 mom. b punkten VL: Utläggande eller upptagning av ledning eller kabel i allmän farled om inte godkännande till företaget från den myndighet som har att övervaka farleden har inhämtats.	T
			§	6:15 § 2 mom. c punkten VL: Annan med 6:15 § 2 mom. a och b punkterna (se ovan) jämförbar olägenhet för samfärdseln.	T
			15.9	Uppförande av vägbank i vatten om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 500 kvadratmeter.	G
			§	6:15 § 2 mom. g punkten VL: Anläggande av våtmark över 5 hektar.	T
			§	6:15 § 2 mom. h punkten VL: Markavvattning av mer än 5 hektar undantaget dränering av jordbruksmark genom täckdikning med dräneringsrör som har en största diameter om 300 millimeter.	T
			§	6:15 § 2 mom. i punkten VL: Uppdämning av mer än 20 000 kubikmeter vatten per år från samma avrinningsområde.	T

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

§	6:15 § 1 mom. VL: Tillstånd för utförande av vattenföretag krävs om genomförandet berör enskild rättsinnehavares rätt och inte samtliga berörda rättsinnehavare godkänt åtgärden.	T		16.6	– beläggning av träytor – läderbeläggning – beläggning av lindningstråd – skotillverkning – trä- och plastlaminering – limning – följande tryckaktiviteter: rulloffset med heatsetfärg, djuptryck av publikationer, andra djuptryck, flexografi, rotations-screentryck, inklusive rotations-screentryck på textil och papp, laminering eller lackering – fräddning av gummi a3) Verksamheter där förbrukningen av organiska lösningsmedel överstiger 25 ton per år, men är högst 200 ton per år – bandlackering – träimpregnering b) Verksamheter där förbrukningen av organiska lösningsmedel överstiger 50 ton per år – coldsettryck – utvinning av vegetabiliska oljor och animaliska fetter och raffinering av vegetabiliska oljor – tillverkning av beläggningar, lacker, lim och tryckfärg – tillverkning av farmaceutiska produkter c) Anläggningar där organiska lösningsmedel används och där förbrukningen av dem, frånsett den andel som binds i produkterna, är minst 10 ton per år eller motsvarande toppförbrukning är minst 20 kg i timmen, inklusive verksamhet där flyktiga organiska föreningar frigörs ur de drivgaser eller expansionsmedel som ingår i råvarorna.	G
§	6:18 § a–g punkterna VL: Utförande av vattenföretag om det kan medföra a) fara för människors hälsa, b) sådant förändringar i naturförhållandena eller av existensbetingelserna för de i naturen levande organismerna som är betydande, c) fara för översvämning eller allmän vattenbrist, d) ändring eller stängning av kungsådra, e) olägenhet för fiskens vandring eller möjlighet till fortplantning som är betydande, f) försämring av vattnets reningsförmåga eller annan kvalitetsförsämring som inte är ringa eller g) betydande minskning av naturskönheten, trivseln i omgivningen, kulturvärdena eller rekreativmöjligheterna.		G			
16	Övrigt					
16.1	Sjukhus med flera än 200 vårdplatser.		G			
16.2	Begravningsplats.		G			
16.3	Krematorium.		G			
16.4	Anläggning i vilken sandblästring sker utomhus.		G			
16.5*	Anläggning som är avsedd för ytbehandling av material, föremål eller produkter och som använder organiska lösningsmedel, i synnerhet för apprettering, tryckning, bstrykning, avfettning, vattenskyddsimpregnering, limning, målning, rengöring eller impregnering med en förbrukning av lösningsmedel som överstiger 150 kg per timme eller mer än 200 ton per år.	T		16.7	Kemisk tvättinrättning, om det vid verksamheten används utrustning och system som är avsedda för verksamhet vid tvättinrättningar och som inte ger upphov till utsläpp till luften eller vatten, och det avfall som uppkommer vid verksamheten överlämnas för avfallshantering i enlighet med 29 § i rikets avfallslag.	G
16.6	Verksamhet där organiska lösningsmedel används a1) Rengöring av ytor med organiska lösningsmedel som innehåller ämnen eller blandningar som är försedda med faroangivelserna H340, H341, H350, H350i, H351, H360D eller H360F, när förbrukningen av lösningsmedel överstiger 1 ton per år, men är högst 200 ton per år a2) Verksamheter där förbrukningen av organiska lösningsmedel överstiger 50 ton per år, men är högst 200 ton per år – annan ytrensning än den som avses i underpunkt a1 – ursprunglig fordonslackering både i produktionsanläggningar och utanför dem – beläggning av metall, plast, textil, folie och papper		G	16.8	Verksamheter och anläggningar där förbrukningen av organiska lösningsmedel är högst 50 ton per år a) ursprunglig fordonslackering både i produktionsanläggningar och utanför dem b) annan ytrensning än rengöring med organiska lösningsmedel som innehåller ämnen eller blandningar som är försedda med faroangivelserna H340, H341, H350, H350i, H351, H360D eller H360F, när förbrukningen av lösningsmedel överstiger 2 ton per år.	G
				16.9	Verksamheter och anläggningar där förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 5, men högst 50 ton per år: a) annan beläggning än beläggning av träytor, inklusive beläggning av metall, plast, textil, väv, folie och papper b) beläggning av lindningstråd c) skotillverkning d) trä- och plastlaminering e) limning.	G

16.10	Verksamheter och anläggningar där förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 10, men högst 50 ton per år: a) beläggning av trätor b) läderbeläggning c) följande tryckaktiviteter: rulloffset med heatsetfärg, djuptryck av publikationer, andra djuptryck, flexografi, rotationsscreentryck, inklusive rotations-screentryck på textil och papp, laminering eller lackering d) förädling av gummi e) utvinning av vegetabiliska oljor och animaliska fetter och raffinering av vegetabiliska oljor.	G
16.11	Sanering av förorenad mark, sediment eller grundvatten som riskerar att medföra en betydande miljöpåverkan.	G
16.12	(2021/135) Övrig verksamhet som det krävs en miljökonsekvensbedömning enligt 2 § 1 mom. och 3 § landskapsförordningen (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning för vilka det inte krävs tillstånd enligt annan lagstiftning.	T

Bilaga 1a (2015/15)

De viktigaste förorenande ämnena vid fastställande av gränsvärden för utsläpp

Utsläpp i luft

- 1) svaveloxider och andra svavelföreningar,
- 2) kväveoxider och andra kväveföreningar,
- 3) kolmonoxid,
- 4) flyktiga organiska föreningar,
- 5) metaller och deras föreningar,
- 6) stoft,
- 7) asbest, suspenderade partiklar och fibrer,
- 8) klor och dess föreningar,
- 9) fluor och dess föreningar,
- 10) arsenik och dess föreningar,
- 11) cyanider,
- 12) ämnen och beredningar för vilka det har påvisats att de har karcinogena eller mutagena egenskaper eller kan påverka fortplantningen,
- 13) polyklorerade dibensodioxiner och polykloretrade dibensofuraner.

Utsläpp i vatten

För en ämnesförteckning över de viktigaste förorenande ämnena vid fastställande av gränsvärden för utsläpp i vatten, se ämnen i bilaga 3 i vattenförordningen (2010:93) för landskapet Åland. Utöver ämnen i vattenförordningens bilaga 3 är även ämnen som bidrar till eutrofiering och övriga kolväten viktiga förorenande ämnen vid fastställande av gränsvärden för utsläpp.

Bilaga 2

Kommunalt avloppstillstånd för ny- eller ombyggnad av små avloppsanläggningar motsvarande högst 25 personekvivalenter (pe).

1. Reningskrav

Avloppsanläggningen ska klara följande reningskrav:

- Fosforreduktionen ska vara minst 80 procent.
- Kvävereduktionen ska vara minst 40 procent.
- Reduktionen av organiska ämnen räknat som reduktion av BOD₇-värde ska vara minst 90 procent.

Målsättningen är att minst 50 procent av fosfor i avloppsvattnet ska kunna återvinnas.

Den procentuella reningsgraden kan bestämmas utgående från uppmätta koncentrationvärden (uttryckt i t.ex. milligram per liter) för organiska ämnen, fosfor och kväve i renat och orenat avloppsvatten (toalettvatten och BDT-vatten). Då det i praktiken är svårt att på ett tillförlitligt sätt mäta koncentrationer i orenat avloppsvatten speciellt från avloppsanläggningar för enfamiljshus, så kan reningsgraden beräknas utgående från uppmätta koncentrationvärden i renat avloppsvatten och från schablonvärden enligt tabellen nedan för helt orenat avloppsvatten. Beräkningen kan göras då det är möjligt att som grund för den använda ett specifikt avloppsvattenflöde (uttryckt i t.ex. liter per person och dygn) och då det renade avloppsvattnet som prov tas på inte har späts ut med yt- eller grundvatten. Ett sådant specifikt avloppsvattenflöde som ofta kan användas för avloppsanläggningar för enfamiljshus är 150 liter per person och dygn (l/pd). En bedömning måste dock alltid göras i det enskilda fallet om det är rimligt att anta att avloppsvattenflödet är 150 l/pd.

Tabell med schablonvärden

belastningens ursprung	organiska ämnen (BOD ₇ -värde)		fosfor		kväve	
	gO ₂ /pd	%	gP/pd	%	gN/pd	%
fekalier	15	30	0,6	30	1,5	10
urin	5	10	1,2	50	11,5	80
BDT-vatten	30	60	0,4	20	1,0	10
sammantaget	50	100	2,2	100	14,0	100

BOD₇ = Biological Oxygen Demand. BOD₇-värdet är ett mått på den mängd syre som behövs för att under sju dygn bryta ner en viss mängd organiska ämnen

BDT = bad-, disk- och tvättvatten

g = gram

pd = person och dygn

O₂ = syre

P = fosfor

N = kväve

K 2 LF (2008:130) om miljöskydd

Om utsläppet av avloppsvatten sker till en vattentäkt, badstrand eller annan speciellt känslig recipient kan kommunen besluta om strängare krav än vad som förskrivs i denna bilaga. Reningskrav ska fastställas utgående från att möjligheten att använda vattenområdet, för det ändamål för vilket det har tagits i bruk, inte försämras.

2. Andra krav

Dagvatten och dräneringsvatten får inte ledas till avloppsanläggningen. Slambrunnar som hör till avloppsanläggningen ska tömmas tillräckligt ofta, så att slam inte försämrar reningen i anläggningen.

Innan en ny- eller ombyggd anläggning tas i bruk ska den synas och godkännas av kommunen.

För en avloppsanläggning med en maximal belastning motsvarande flera än 5 pe ska finnas en beskrivning av avloppssystemet samt en aktuell bruks- och underhållsanvisning. Reningen i anläggningen ska regelbundet kontrolleras och vid behov redovisas.

Lokaliseringen av en avloppsanläggning ska göras enligt vattenlagen (1996:61) och landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

3. Undantag från genomförandekrav vid ombyggnad

3.1 Avloppsanläggning för högst 5 pe med enbart slamavskiljare

A. Kommunen kan bevilja undantag på grund av att avloppsvattnets påverkan på vattenmiljön bedöms vara liten och avloppsanläggningen nyttjas av högst två personer som är födda år 1935 eller tidigare.

B. Kommunen kan bevilja undantag senast till den 1 januari 2013, om fastighetsinnehavaren förbinder sig att ansluta fastighetens avlopp till ett

- kommunalt avloppsprojekt som är beslutat att genomföras i det aktuella området i överensstämmelse med kommunens avloppsplanering eller till

- privat avloppsprojekt som omfattar minst fem hushåll.

C. Kommunen kan bevilja undantag om avloppsvattnet släpps ut i ett dike och

- dikets längd från utsläppspunkten till dikesmyningen är minst 200 meter eller om

- avståndet från utsläppspunkten till havet eller en sjö är minst 200 meter.

Undantag enligt punkt C kan dock inte beviljas om

- det finns särskilda skäl som motiverar en tidigare ombyggnad av avloppsanläggningen

- avloppsvattnet släpps ut i ett tillrinningsområde för dricksvattentäkterna Borgsjön, Dalkarby träsk, Lavsböle träsk, Långsjön/Markusbölefyjärden, Oppsjön eller Toböle träsk.

Undantag enligt punkt C kan avse längst tiden fram till den 1 januari 2009.

3.2 Andra avloppsanläggningar för högst 5 pe än de i avsnitt 3.1

Undantag kan göras för tiden fram till den 1 januari 2014 för anläggningar vid vilka inte kraven enligt denna bilaga uppfylls men vid vilka reningen är bättre än i anläggningar med enbart slamavskiljning.

Bilaga 3 (2011/93)

Krav vid borrning i berg

1. Allmänna krav

1.1 Vid borrning ska vattnets salthalt i borrhålet kontrolleras med konduktivitetmätare. Om ledningsförmågan överskrider 700 mikrosiemens per centimeter ska vattenprov tas och kloridhalten analyseras vid ett laboratorium.

1.2 På de platser kloridhalten i vattnet överskrider 100 milligram per liter ska borrhålet tätas enligt kapitel 3, så att grundvattnet inte riskerar att förorenas.

1.3 Om annan förorening observeras i borrhålet ska Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet informeras.

1.4 Att öka vattenkapaciteten genom sprängning i brunnen är inte tillåtet.

1.5 Foderrör ska drivas ner minst 2 meter i fast berg, dock minst 6 meter från markytan.

1.6 Svetsskarvar mellan foderrör ska vara täta och hållfasta mot arbetstryck.

1.7 Tätning mellan foderrör och berg ska genomföras och vara tät.

1.8 Senast en månad efter att borrhörningsarbetet är slutfört ska den som utfört borrhörningsarbetet skicka en kopia av brunnsprotokollet till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet där det ska framgå brunnens slutliga placering och djup, markens beskaffenhet samt ledningsförmåga och eventuell uppmätt kloridhalt i vattnet i borrhålet.

1.9 Foderrörens kvalitet ska vara hållbar och beständig. I första hand ska foderrör av stål användas.

2. Särskilt om energibrunnar

2.1 Borrhålskollektorn ska vara en helsvetsad plast-rörskollektor enligt svenska SS-EN 12201 eller motsvarande med fabrikstillverkad returböj.

2.2 Kollektorslangen ska inspekteras för eventuella transportskador och vid behov provtryckas innan nedsänkning i borrhål. Provtryckning ska genomföras efter installation och rekommenderas ske i samband med provkörning av värmepumpen.

2.3 Borrhålslocket ska vara fast förankrat i foderröret för att förhindra upptryckning av kollektorn vid eventuell isbildning på slangen. Locket ska även vara tättslutande för att förhindra att ytvatten och eller jord tränger in i brunnen. Vid upptryckande (artesiskt) vatten ska åtgärder vidtas för att förhindra grundvattenutflöde.

2.4 Svetsning av plaströrkopplingar ska genomföras med lämpligt material och svetsutrustning, in-vändig stödhylsa vid mekaniska kopplingar.

2.5 Rörgrav ska fyllas med lämpligt material som inte kan skada slangen.

2.6 Kollektorslang i mark ska isoleras med markbeständigt material genom husvägg och vidare 0,5 meter utanför husvägg.

2.7 Energibrunnens läge på fastigheten ska anges med noggrannheten +/- 0,1 meter. Lägesuppgifterna ska anges med bricka på husgrund eller annan väl synlig plats.

2.8 Anläggningen ska utformas så att den automatiskt stängs av vid läckage från kollektorslangen. Om

läckage eller annat fel uppstår på anläggningen ska det åtgärdas utan dröjsmål. Om läckage på kollektor-slangen sker i brunnen ska kollektor-slangen pumpas fri från köldbärarvätska och tas upp och repareras eller bytas ut. Därefter ska pumpen monteras och brunnen pumpas ur, tills vattnet vare sig smakar eller doftar köldbärarvätska. Vid läckage till omgivningen ska Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet informeras.

2.9 Etylenglykol får inte användas vid nyinstallationer som frostskyddsmedel i kollektorn, utan biologiskt framställt etanol rekommenderas.

2.10 Borrhål får placeras med mindre än 20 meters mellanrum inom egen fastighet. Den som utför borringen får avgöra avstånd och djup mellan de egna brunnarna. Avståndet till borrhål på intilliggande fastighet måste vara minst 20 meter.

2.11 Avståndet vid markytan mellan borrhål kan minskas genom att vinkla hålen ifrån varandra, skyddsavståndet 20 meter till grannfastighetens borrhål ska då uppfyllas på en nivå under markytan som motsvarar 40 procent av borrhåldjupet. Borringen ska utföras med extra styrning för att säkerställa borrhålens riktning.

2.12 Skyddsavståndet mellan en energibrunn och en enskild borrhådvattentäkt ska vara minst 30 meter och till grävd brunn minst 20 meter.

2.13 Nyinstallation av energibrunnar får inte ske inom 100 meters avstånd från borrhådvattentäkter som nyttjas av flera än 10 personer eller där medeluttaget överskrider 2 kubikmeter per dygn.

2.14 Nyinstallation av energibrunnar får inte tillåtas inom 100 meters avstånd från ytvattentäkterna Dalkarby träsk i Jomala, Markusbölefjärden i Finström, Långsjön i Finström och Jomala, Borgsjön i Sund, Lavsböle träsk och Toböle träsk i Saltvik och Oppsjön i Kökar.

2.15 Energibrunnar närmare än 30 meter från en enskild avloppsanläggning ska placeras högre i terrängen än den enskilda avloppsanläggningen. Detta är speciellt viktigt i närheten av borrhådvattentäkter.

2.16 Vid borring inom 300 meter från strandlinjen vid saltsjön vid normalvattenstånd eller nedanför 5 meters höjdkurvan över havsytan vid normalvattenstånd ska förutom kontrollen enligt punkten 1.1 och eventuellt punkten 1.2 avläsning av konduktiviteten eller kloridhalter utföras i botten av brunnen tidigast en vecka och senast sex månader efter avslutad borring. Detta gäller inte en brunn där det redan vid borringstillfället uppmätts en kloridhalt i vattnet som överskrider 100 milligram per liter och som därför ska tätas. Om konduktiviteten i vattnet överskrider 700 mikrosiemens per centimeter eller kloridhalten i vattnet överskrider 100 milligram per liter ska tätning enligt kapitel 3 göras.

3. Tätning

Borrhålet ska tätas genom injektering av tätningsmaterial eller på motsvarande av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet godkänt sätt så att det är säkerställt att det inte finns någon hydraulisk kontakt mellan sötvatten- och saltvattenförande skikt i brunnen. Tätningsmaterialet ska inte påverka grundvattens kemi negativt och tåla frysning.

K 3 Landskapsförordning (2021:171) om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning

1 §. Statsrådets förordning om bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning (FFS 1107/2021), nedan riksförordningen, ska tillämpas på Åland med de avvikelser som följer av denna landskapsförordning.

Ändringar i riksförordningen ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna förordning.

2 §. En bullerutredning och handlingsplan för bullerbekämpning ska inom den tid som anges i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/49/EG om bedömning och hantering av omgivningsbuller utarbetas för

1) en befolkningskoncentration med över 100 000 invånare som på basis av invånartätheten kan anses vara ett område med stadskaraktär,

2) allmänna vägar med en trafikmängd på över tre miljoner fordon per år,

3) järnvägar med en trafikmängd på över 30 000 tåg per år, och

4) flygplatser som används för civil luftfart och som har en trafiktäthet på mer än 50 000 starter eller landningar sammanlagt per år, med undantag av starter och landningar som utförs enbart för övningsändamål med lätta luftfartyg.

I bullerutredningen ska det med hjälp av indikatorer allmänt redogöras för områdets befintliga och framtida bullersituation, inklusive de tysta områdena, samt för antalet personer som berörs av bullret och antalet bostadshus som finns i området.

Syftet med handlingsplanen för bullerbekämpning är att bekämpa buller och dess effekter samt förebygga att bullret ökar i tysta områden.

Hänvisningar i riksförordningen till 151 § i rikets miljöskyddslag ska enligt denna landskapsförordning avse 1-3 mom. i denna paragraf.

3 §. Bullerutredningen och handlingsplanen för bullerbekämpning enligt 2 § 1-3 mom. utarbetas av landskapsregeringen.

När handlingsplanen för bullerbekämpning utarbetas ska utlåtande om utkastet till plan begäras av kommunerna inom det område som påverkas och av andra berörda myndigheter och i fråga om flygplats av flygplatsoperatören. Allmänheten ska i tillräckligt god tid ges tillfälle att bekanta sig med utkastet till plan och framföra sina åsikter om det genom att information om ärendet publiceras på landskapsregeringens webbplats och att ett meddelande om detta publiceras på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla. Minst 30 dagar ska reserveras för framförandet av åsikter.

Hänvisningen i riksförordningen till 152 § i rikets miljöskyddslag ska enligt denna landskapsförordning avse 2 mom. i denna paragraf.

4 §. Bullerutredningen och handlingsplanen för bullerbekämpning ska offentliggöras och information

K 4 LF (2001:38) om tillämpning av författningar rörande förorening av luften

om dem ska ges i behövlig utsträckning genom att information om ärendet publiceras på landskapsregeringens webbplats och att ett meddelande om detta publiceras på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla.

5 §. Om uppgifter enligt 10 § i riksförordningen har utarbetats på Åland ska landskapsregeringen för Ålands del sända dessa uppgifter till miljöministeriet.

6 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2022. Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2018:78) om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning.

K 4 Landskapsförordning (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften

1 §. (2015/27) Med de avvikelser som anges i denna förordning ska följande författningar tillämpas i landskapet Åland:

Regler om luftkvaliteten

1. Statsrådets beslut om riktvärden för luftkvalitet och målvärde för svavelnedfall (FFS 480/1996)
2. (2017/24) Statsrådets förordning om arsenik, kadmium, kvicksilver, nickel och polycykliska aromatiska kolväten i luften (FFS 113/2017)
3. (2017/24) Statsrådets förordning om luftkvaliteten (FFS 79/2017)

Regler om utsläpp

4. Statsrådets beslut om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar vid upplagring och distribution av bensin (FFS 468/1996)
5. Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp som leds ut i luften från vissa verksamheter och anläggningar som använder organiska lösningsmedel (FFS 64/2015)
6. Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa målarfärger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering (FFS 837/2005)
7. Statsrådets förordning om återvinning av bensinångor vid distributionsstationer (FFS 1085/2011)
8. Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp från stora förbränningsanläggningar (FFS 936/2014)
- 8a. (2018/44) Statsrådets förordning om miljöskydds krav för medelstora energiproducerande enheter och energiproducerande anläggningar (FFS 1065/2017).

Regler om produkters sammansättning

9. Statsrådets beslut om svavelhalten för stenkol (FFS 888/1987)
10. (2022/78) Statsrådets förordning om svavelhalten i tung brännolja och lätt brännolja (FFS 908/2022)

11. 6 kap. 4-7 samt 10 och 12 §§ statsrådets förordning om miljöskydd för sjöfarten (FFS 76/2010)

12. (2022/78) Statsrådets förordning om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen (FFS 883/2022)

1a §. (2015/17) Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp från stora förbränningsanläggningar tillämpas i landskapet på sådana förbränningsanläggningar som har en bränsleeffekt på minst 50 megawatt och som använder fast, flytande eller gasformigt bränsle (stor förbränningsanläggning). På sådana förbränningsanläggningar tillämpas även 1b-1d §§.

Den i 1 mom. nämnda förordningen tillämpas dock inte på

- 1) anläggningar där förbränningsprodukterna används direkt för uppvärmning, torkning eller annan behandling av föremål eller material,
 - 2) efterförbränningsanläggningar som är konstruerade att rena rökgaser genom förbränning och som inte används som separata förbränningsanläggningar,
 - 3) anordningar för regenerering av katalysatorer för katalytisk krackning,
 - 4) anordningar för omvandling av svavelväte till svavel,
 - 5) reaktorer som används inom den kemiska industrin,
 - 6) koksugnsblock,
 - 7) cowperapparater,
 - 8) tekniska anordningar som används för att producera drivkraft för fordon, fartyg eller luftfartyg,
 - 9) gasturbiner och gasmotorer som används på offshoreplattformar,
 - 10) anläggningar där det bränsle som används är något annat fast eller flytande avfall än det fasta eller flytande avfall som klassificeras som biomassa,
 - 11) anläggningar där diesel-, gas eller flerbränslemotorer undersöks, utvecklas eller testas.
- I landskapet tillämpas inte bestämmelserna i 10-12 §§ i den förordning som nämns i 1 mom.

1b §. (2015/17) När rökgaserna från två eller flera separata pannor, gasturbiner eller förbränningsmotorer (energiproducerande enhet) leds ut genom en gemensam skorsten som innehåller en eller flera rökkanaler ska den kombination med en bränsleeffekt på minst 50 megawatt som dessa enheter utgör betraktas som en enda stor förbränningsanläggning och deras bränsleeffekt ska räknas samman när förbränningsanläggningens bränsleeffekt fastställs. När bränsleeffekten för stora förbränningsanläggningar fastställs beaktas inte energiproducerande enheter vars bränsleeffekt är under 15 megawatt.

När minst två sådana i 1 mom. avsedda energiproducerande enheter vars sammanräknade bränsleeffekt är minst 50 megawatt och vars drift har inletts enligt ett miljötillstånd som har beviljats eller beviljas den 1 juli 1987 eller därefter har uppförts eller uppförs så att rökgaserna från dem, enligt tillståndsmyndighetens prövning och med beaktande av tekniska och ekonomiska omständigheter kan ledas ut genom en gemensam skorsten, ska kombinationen av dessa

energiproducerande enheter betraktas som en enda förbränningsanläggning och deras bränsleeffekter ska räknas samman när förbränningsanläggningens bränsleeffekt fastställs.

1c §. (2015/17) I miljötillståndet för en stor förbränningsanläggning ska det, för uppfyllande av Art 37 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, uppställas tillräckliga krav på vilka förfaranden som ska följas om reningsutrustningen i anläggningen fungerar dåligt eller havererar.

Verksamhetsutövaren för en stor förbränningsanläggning ska utan dröjsmål underrätta tillsynsmyndigheten om störningar i tillgången på bränsle samt om störningar och fel i rökgasreningsutrustningen vid en energiproducerande enhet.

Om utrustningen för rening av rökgaser vid en energiproducerande enhet har havererat eller drabbats av driftstörningar, ska verksamhetsutövaren driva anläggningen med bränslen som orsakar små mängder utsläpp eller begränsa driften vid anläggningen.

Vid störningar i tillgången på bränsle får tillsynsmyndigheten för en begränsad tid bevilja verksamhetsutövaren rätt att vid en energiproducerande enhet som använder bränsle med en låg svavelhalt avvika från de utsläppsgränsvärden som fastställts för enheten eller rätt att vid en energiproducerande enhet som använder gasformiga bränslen använda något annat än gasformigt bränsle.

1d §. (2015/17) Till en ansökan om miljötillstånd för en stor förbränningsanläggning med en nominell elektrisk effekt på 300 megawatt eller mera ska det fogas en utredning om förutsättningarna för avskiljande av koldioxid. Om det utifrån utredningen eller annan information kan bedömas att det finns förutsättningar för att avskilja koldioxid, ska det i miljötillståndet bestämmas att lämpligt utrymme ska avsättas vid anläggningen för den utrustning som krävs för att avskilja och komprimera koldioxid.

Av den utredning som avses i 1 mom. ska det framgå

- 1) om det vid anläggningen finns lämpliga lagringsplatser,
- 2) om transporten är tekniskt och ekonomiskt genomförbar, samt
- 3) om det är tekniskt och ekonomiskt möjligt att eftermontera utrustning för avskiljning av koldioxid.

1e §. (2018/44) Vid tillämpningen av statsrådets förordning om miljöskyddskrav för medelstora energiproducerande enheter och energiproducerande anläggningar (FFS 1065/2017) ska på Åland med registreringsanmälan avses miljögranskning.

På Åland ska bestämmelserna i den förordning som nämns i 1 mom. gällande innehåll i en registreringsanmälan för en medelstor energiproducerande enhet och anläggning också gälla innehåll i en ansökan om miljötillstånd för en medelstor energiproducerande enhet och anläggning, utöver övriga uppgifter som krävs för tillståndsprövningen enligt 12 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd.

På Åland tillämpas inte bestämmelserna i bilaga 1 B samt 1.2 i bilaga 3 till den förordning som nämns

1 mom. På Åland tillämpas bestämmelserna i 7 § enbart på nya anläggningar.

1f §. (2018/44) Om rökgaserna från två eller flera nya medelstora energiproducerande enheter släpps ut genom en gemensam skorsten, eller om det med beaktande av tekniska och ekonomiska faktorer enligt Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet skulle vara möjligt att släppa ut rökgaserna genom en gemensam skorsten, ska de betraktas som en kombination vars bränsleeffekt fastställs utifrån de ingående enheternas sammanlagda bränsleeffekt.

I fråga om sådana kombinerade enheter som avses i 1 mom. tillämpas regeln om sammanräkning av bränsleeffekten på fastställandet av gränsvärdena för utsläppen från de ingående energiproducerande enheterna, intervallen mellan periodiska mätningar av rökgasutsläppen och bestämmandet av antalet drifttimmar. Regeln om sammanräkning av bränsleeffekten för energiproducerande enheter ska inte beaktas vid tillämpningen av del 1 i bilaga 1 A och bilaga 2 till statsrådets förordning om miljöskyddskrav för medelstora energiproducerande enheter och energiproducerande anläggningar (FFS 1065/2017).

1g §. (2018/44) Om en medelstor energiproducerande anläggning som normalt använder bränsle med låg svavelhalt inte kan uppfylla de utsläppsgränsvärden för svaveldioxid som anges i miljötillståndet eller kraven i landskapslagstiftning som gäller verksamheten inte kan iaktas därför att leveranserna av bränsle med låg svavelhalt har avbrutits till följd av allvarlig brist på bränsle, ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål underrätta Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Utgående från underrättelsen kan Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för högst sex månader bevilja verksamhetsutövaren rätt till undantag från skyldigheten att iaktta de fastställda utsläppsgränsvärdena för svaveldioxid.

Om en medelstor energiproducerande anläggning som använder enbart gasformigt bränsle inte kan uppfylla de utsläppsgränsvärden som anges i miljötillståndet eller kraven i landskapslagstiftning som gäller verksamheten inte kan iaktas på grund av att leveranserna av bränsle plötsligt har avbrutits och anläggningen på grund av användning av något annat än gasformigt bränsle borde låta installera utrustning för rening av rökgaser, ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål underrätta Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Utifrån underrättelsen kan Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för högst tio dagar bevilja verksamhetsutövaren rätt till undantag från skyldigheten att iaktta de fastställda utsläppsgränsvärdena.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ska underrätta landskapsregeringen om de undantag som beviljats med stöd av 1 och 2 mom. utan dröjsmål, dock senast två veckor från beviljandet. Landskapsregeringen ska se till att Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 6.10 andra stycket och artikel 6.11 andra stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2193 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora

K 5 RPF (2023:16) om skötseln av kvalitetskontrollen av bränsle

förbränningsanläggningar underrättas om besluten om undantag senast en månad från beviljandet.

2 §. (2010/78) Uppföljningen i landskapet enligt reglerna om luftkvaliteten i 1 § ska göras i tillräcklig omfattning. Uppgifterna från de närmaste uppföljningsområdena i riket ska användas.

Med avvikelse från statsrådets förordning om begränsning av utsläpp som leds ut i luften från vissa verksamheter och anläggningar som använder organiska lösningsmedel gäller i landskapet miljögranskningsplikt i de fall verksamheter enligt riksförordningen är tillståndspliktiga eller registreringspliktiga. (2015/17)

3 mom. upphävt (2015/17).

3 §. Ändringar i författningarna i 1 § skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

4 §. De förvaltningsuppgifter som ska skötas av statliga myndigheter eller kommuner enligt författningarna i 1 § handhas i landskapet av landskapsregeringen eller, i förekommande fall, av Ålands miljö- och hälso- skyddsmyndighet. (2007/132)

Om författningarna i 1 § hänvisar till bestämmelser i rikslagstiftningen och motsvarande bestämmelser finns i landskapslagstiftningen skall hänvisningen anses avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

5 §. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2001. Genom denna förordning upphävs landskapsstyrelsens beslut (1996:69) om tillämpning i landskapet Åland av vissa statsrådsbeslut rörande åtgärder mot förorening av luften.

Ikraftträdandebestämmelse (2018/44):

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2018.

Denna förordning tillämpas från och med den 20 december 2018 på energiproducerande anläggningar som består av en eller flera nya energiproducerande enheter.

Denna förordning tillämpas på befintliga energiproducerande enheter med en bränsleeffekt på minst 5 megawatt men mindre än 50 megawatt från och med den 1 januari 2025.

Denna förordning tillämpas på befintliga energiproducerande enheter med en bränsleeffekt på minst 1 megawatt men mindre än 5 megawatt från och med den 1 januari 2030.

K 5 Republikens presidents förordning (2023:16) om skötseln på Åland av kvalitetskontrollen av bränsle

(FFS 650/2023)

1 §. Överförande av tillsynsuppgifter till Tullen

Genom denna förordning överförs från Ålands landskapsregering till Tullen den provtagning och analys av bränslekvaliteten som följer av 1 § i landskapsförordningen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften (Ålands författningssamling 2001:38).

Tullen rapporterar uppgifterna till Finlands miljöcentral och sänder dem för kännedom till Ålands landskapsregering.

2 §. Kostnadsfördelning

Landskapet Åland svarar för kostnaderna för skötseln av de uppgifter som avses i 1 § enligt vad Ålands landskapsregering och Tullen avtalar.

3 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2023.

K 6 Landskapsförordning (2018:80) om tillämpning på Åland av statsrådets förordning om kompetenskrav för den som hanterar anordningar som innehåller fluorerade växthusgaser eller ämnen som bryter ned ozonskiktet

1 §. Statsrådets förordning om kompetenskrav för den som hanterar anordningar som innehåller fluorerade växthusgaser eller ämnen som bryter ned ozonskiktet (FFS 766/2016), nedan *riksförordningen*, ska tillämpas på Åland med de avvikelser som följer av denna landskapsförordning.

Ändringar i riksförordningen ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna förordning.

2 §. Hänvisningen i riksförordningen till 162 § 1 mom. i rikets miljöskyddslag ska enligt denna landskapsförordning avse 34a § 1 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

3 §. De förvaltningsuppgifter som enligt riksförordningen ankommer på Säkerhets- och kemikalieverket ska på Åland skötas av landskapsregeringen, till den del uppgifterna faller inom landskapets behörighet.

4 §. Certifikat som utfärdats av Säkerhets- och kemikalieverket ska gälla även på Åland.

Ikraftträdandebestämmelse (2018:80):

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2019.

Genom ikraftträdandet av denna förordning upphävs landskapsförordning (2010:81) om tillämpning i landskapet Åland av statsrådets förordning om underhåll av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser.

K 7 Landskapsförordning (2015:16) om tillämpning på Åland av vissa riksbestämmelser om avfallsförbränning

1 §. Med de avvikelser som anges i denna förordning ska i landskapet tillämpas följande riksbestämmelser om avfallsförbränning:

1) statsrådets förordning om avfallsförbränning (FFS 151/2013) samt

2) 17 § statsrådets förordning om miljöskydd (FFS 713/2014).

2 §. Om den riksförfattning eller de riksbestämmelser som anges i 1 § ändras, ska ändringarna gälla även i landskapet från den tidpunkt då de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna förordning.

Hänvisningarna i den riksförfattning och den riksbestämmelse som avses i 1 § till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka har motsvarighet i landskapslagstiftningen, ska avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

3 §. Statsrådets förordning om avfallsförbränning tillämpas i landskapet på avfallsförbränningsanläggningar där fast eller flytande avfall förbränns.

Förordningen tillämpas dock inte på

1) förgasnings- och pyrolysanläggningar, om de gaser som uppstår genom termisk behandling av avfall renas i sådan omfattning att de innan de förbränns inte längre utgör avfall och de inte kan orsaka större utsläpp än de som uppstår vid förbränning av naturgas,

2) anläggningar där endast följande slag av avfall förbränns:

a) vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall,

b) vegetabiliskt avfall från livsmedelsindustrin, om den värme som alstras vid förbränningen återvinns,

c) vegetabiliskt fiberhaltigt avfall som uppstår vid produktion av nyfibermassa eller vid pappersproduktion från massa, om avfallet förbränns på produktionsplatsen i en samförbränningsanläggning och den värme som alstras återvinns,

d) träavfall, med undantag för sådant träavfall som härstammar från bygg- och rivningsverksamhet eller annan verksamhet, som kan innehålla organiska halogenföreningar eller tungmetaller till följd av behandling med träskyddsmedel eller ytbehandling,

e) korkavfall,

f) radioaktivt avfall,

g) djurkroppar, som förbränns enligt vad som föreskrivs om behandlingen av dem i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter),

h) avfall som uppkommer vid prospektering och utvinning av olje- och gasfyndigheter från offshore-plattformar och som förbränns på dessa,

3) försöksanläggningar som används för forskning och provning i syfte att förbättra förbränningsprocessen och som förbränner mindre än 50 ton avfall per år.

4 §. Vid tillämpningen av statsrådets förordning om avfallsförbränning ska på Åland med

1) avfallsförbränningsanläggning avses en enhet avsedd för termisk behandling av avfall, med eller utan återvinning av alstrad värme, med hjälp av förbränning av avfall genom oxidering eller genom pyrolysis, förgasning eller plasmprocess eller andra termiska behandlingsprocesser, om ämnena från behandlingen sedan förbränns, och med

2) samförbränningsanläggning, en enhet vars huvudsakliga ändamål är energialstring eller tillverkning

av materiella produkter och som utnyttjar avfall som normalt bränsle eller tillskottsbränsle eller där avfall behandlas termiskt för att det ska kunna bortskaffas med hjälp av förbränning av avfall genom oxidering såväl som genom pyrolysis, förgasning eller plasma-process eller andra termiska behandlingsprocesser, om ämnena från behandlingen sedan förbränns.

Som en i 1 mom. 1 punkten avsedd avfallsförbränningsanläggning betraktas även en anläggning där samförbränningen av avfall utförs på ett sådant sätt att anläggningens huvudsakliga ändamål i högre grad kan anses vara termisk behandling av avfall än energialstring eller tillverkning av materiella produkter.

Om andra processer än oxidering används för termisk behandling av avfall, ska avfallsförbränningsanläggningen eller samförbränningsanläggningen omfatta både förbränningsprocessen och den termiska behandlingsprocessen före förbränningsprocessen.

5 §. När bränseffekten för en samförbränningsanläggning fastställs ska bestämmelserna i 1b § landskapsförordningen (2001:38) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften iakttas.

6 §. Denna förordning träder i kraft den 16 mars 2015 och genom förordningen upphävs landskapsförordningen (2003:33) om avfallsförbränning.

K 8 Landskapslag (2009:31) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om utsläppshandel

1 §. Tillämpning av rikslag

Med de undantag som anges i denna lag ska följande riksförfattningar tillämpas i landskapet:

1) (2012/66) lagen om utsläppshandel (FFS 311/2011) och

2) lagen om användning av Kyotomekanismerna (FFS 109/2007) och

3) (2010/88) lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart (FFS 34/2010).

Ändringar i ovannämnda riksförfattningar ska tillämpas i landskapet från den dag de träder i kraft i riket.

L om utsläppshandel (FFS 311/2011) och L om handel med utsläppsrätter för luftfart (FFS 34/2010) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som lagarna hade innan de upphävdes den 1 januari 2024 genom L om utsläppshandel (FFS 1270/2023).

2 §. Tillämpning av hänvisningar i lagen om utsläppshandel

En hänvisning i en författning som avses i 1 § till bestämmelser i rikslagstiftning ska i landskapet avse bestämmelser i landskapslagstiftning, om motsvarande bestämmelser finns i landskapslagstiftningen.

3 §. Förvaltningsuppgifter

Om inte annat särskilt stadgas i annan landskapslag ska de förvaltningsuppgifter, som enligt en författning som avses i 1 § handhas av myndigheter i riket, i

K 9 RPF (2021:144) om skötseln av uppgifter om utsläppsrätter

landskapet skötas av landskapsregeringen till den del förvaltningen grundar sig på landskapets behörighet på området. (2015/105)

Landskapsregeringen kan med stöd av 32 § självstyrelselagen samtycka till att de förvaltningsuppgifter som avses i 1 mom. i enlighet med en överenskommelseförordning överförs på rikets myndigheter.

I landskapslagen (2015:103) om Ålands energimyndighet finns särskilda bestämmelser om de förvaltningsuppgifter som avses i 1 mom. (2015/105)

4 §. Landskapsförordningar

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av en författning som avses i 1 § ska tillämpas i landskapet Åland oförändrade eller med de ändringar som landskapsregeringen beslutar.

5 §. Avvikelse från bestämmelserna i rikslagstiftningen

Om en verksamhetsutövare åläggs att betala avgift för överskriden utsläppsrätt ska åläggandet avse betalning till landskapet.

Om en ansökan om tillstånd för utsläpp av växthusgaser har lämnats inom tre månader efter lagens ikraftträdande ska landskapsregeringen, med avvikelse från bestämmelserna i 9 § lagen om utsläppshandel och såvitt det är möjligt, besluta i ärendet inom tre månader från den dag ansökan lämnats. (2012/66)

En ansökan enligt 22 § 3 mom. lagen om utsläppshandel om gratis rätt att släppa ut växthusgaser samt de uppgifter som ska lämnas för utsläppshandelsperioden 2013–2020 ska lämnas in inom tre månader från denna lags ikraftträdande. Tidsfristen kan förlängas genom förordning, om kommissionens eventuella riktlinjer och elektroniska tabeller för genomförandet av kommissionens rättsakt om gratis tilldelning av utsläppsrätter inte har utfärdats vid lagens ikraftträdande. (2012/66)

Med avvikelse från bestämmelserna i 74 § lagen om utsläppsrätter finns bestämmelser om avgifter för landskapsregeringens prestationer i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet. (2012/66)

Ikraftträdandebestämmelse (2009:31):

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2009.

Genom ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen (2005:60) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om utsläppshandel. Tillstånd som givits med stöd av landskapslagen (2005:60) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om utsläppshandel gäller dock för den tid som tillståndet har meddelats.

K 9 Republikens presidents förordning (2021:144) om skötseln i landskapet Åland av förvaltningsuppgifter som gäller handel med utsläppsrätter avseende växthusgaser

(FFS 801/2021)

1 §. Tillämpningsområde

Denna förordning innehåller bestämmelser om skötseln i landskapet Åland av sådana förvaltningsuppgifter gällande handel med utsläppsrätter som det föreskrivs om i [lagen om utsläppshandel (311/2011)] och som avses i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om utsläppshandel (Ålands författningssamling 2009:31, ändrad ÅFS 2010:88, ÅFS 2012:66 samt ÅFS 2015:105).

2 §. Ålands landskapsregerings uppgifter

Ålands landskapsregering ska fatta beslut om en förteckning över anläggningar i landskapet och de utsläppsrätter som avses bli beviljade för var och en av dem jämte motiveringar för detta. Ålands landskapsregering beslutar dessutom om fördelning och beviljande av utsläppsrätter till verksamhetsutövare samt om ändring av utsläppsrätter.

3 §. Energimyndighetens uppgifter

De förvaltningsuppgifter som gäller det register som avses i 8 kap. i lagen om utsläppshandel och registerförvaltningen enligt 9 kap. i den lagen samt de förvaltningsuppgifter som gäller kontrollörer enligt 61–64 § i den lagen sköts i landskapet Åland av Energimyndigheten.

4 §. Ersättningar

Energimyndigheten ersätts för kostnaderna för skötseln av i 3 § avsedda förvaltningsuppgifter som gäller registret i landskapet Åland på det sätt som landskapsregeringen och Energimyndigheten kommer överens.

Intäkterna från auktioneringen av utsläppsrätter som återförs till staten, och som härrör från försäljning av utauktionerade utsläppsrätter för landskapet, överförs från statens medel till landskapet på det sätt landskapsregeringen och Energimyndigheten kommer överens. Landskapets andel av den totala kvantiteten utauktionerade utsläppsrätter bestäms, på samma sätt som Finlands andel av de utsläppsrätter som utauktionerats av samtliga medlemsstater, i enlighet med artikel 10.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, sådan artikeln lyder senast ändrad genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410 om ändring av direktiv 2003/87/EG för att främja kostnadseffektiva utsläppsminskningar och koldioxidsnäla investeringar, och beslut (EU) 2015/1814.

5 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 september 2021.

Genom denna förordning upphävs republikens presidents förordning om skötseln i landskapet Åland av förvaltningsuppgifter som gäller handel med utsläppsrätter avseende växthusgaser (199/2013).

K 10 Landskapslag (2011:111) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport

1 §. Inledande bestämmelse

Med de avvikelser som anges i denna lag ska rikets lag om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (FFS 446/2007), nedan kallad rikslagen, tillämpas i landskapet.

Ändringar i rikslagen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

Se L om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (FFS 446/2007).

2 §. Förvaltning

De förvaltningsuppgifter som enligt rikslagen ankommer på statens myndigheter ska i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen hänför sig till uppgifter inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Avvikelser från rikslagstiftningen

Hänvisningar i rikslagen till bestämmelser i rikslagstiftningen ska i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Förordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av rikslagen ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen beslutar.

5 §. Kraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

K 11 Republikens presidents förordning (2023:13) om skötseln på Åland av vissa förvaltningsuppgifter som gäller distributionskyldigheten för förnybara drivmedel

(FFS 86/2023)

1 §. Överföring av uppgifter till Energimyndigheten

I denna förordning föreskrivs om överföring på Energimyndigheten av vissa sådana förvaltningsuppgifter för Ålands landskapsregering som anges i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (Ålands författningssamling 2011:111) och som avses i lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (FFS 446/2007, nedan lagen om distributionskyldighet).

2 §. Uppgifter som hör till Energimyndigheten

Energimyndigheten har på Åland till uppgift att ta emot de anmälningar från distributörer som avses i 7 § i lagen om distributionskyldighet och att kontrollera att uppgifterna i anmälningarna är korrekta.

3 §. Ersättningar

Energimyndigheten ersätts för kostnaderna för skötseln av de förvaltningsuppgifter som avses i 2 § på det sätt som landskapsregeringen och Energimyndigheten gemensamt kommer överens om.

4 §. Kraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 februari 2023. Förordningen tillämpas första gången på anmälningar som ska göras för år 2022.

K 12 Landskapslag (2018:41) om tillämpning på Åland av rikslagstiftning om biodrivmedel och flytande biobränsle samt om minskning av växthusgasutsläpp från vissa drivmedel

1 §. Lagens tillämpningsområde

Följande rikslagar ska tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i denna lag:

1) lag om biodrivmedel och flytande biobränslen (FFS 393/2013) och

2) lag om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel (FFS 170/2018).

2 §. Ändringar av rikslagarna

Ändringar i de lagar som anges i 1 § ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket, om inte annat följer av bestämmelser i denna lag.

3 §. Förvaltningsmyndigheter

De förvaltningsuppgifter som enligt de lagar som anges i 1 § ankommer på energimyndigheten ska på Åland skötas av Ålands energimyndighet, till den del uppgifterna faller inom landskapets behörighet.

De förvaltningsuppgifter som enligt de lagar som anges i 1 § ankommer på andra statliga myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen, till den del uppgifterna faller inom landskapets behörighet.

4 §. Särskilda avvikelser

Hänvisningar till rikslagstiftningen i de lagar som anges i 1 § ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

En kontrollör som enligt lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen har godkänts av energimyndigheten i riket är också godkänd på Åland. Hållbarhetsystem som godkänts av energimyndigheten i riket är också godkända på Åland.

5 §. Förordningsfullmakt

Landskapsregeringen kan inom Ålands behörighet genom landskapsförordning besluta att bestämmelser som utfärdats med stöd av någon av de rikslagar som anges i 1 § och som inte tillhör området för lag ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen bestämmer.

K 13 Landskapslag (2017:73) om tillämpning på Åland av lagen om distribution av alternativa trafikbränslen

1 §. Lagens tillämpningsområde

Lagen om distribution av alternativa trafikbränslen (FFS 478/2017) ska tillämpas i landskapet med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändringar i lagen om distribution av alternativa trafikbränslen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §. Förvaltning

Om inte annat särskilt föreskrivs i annan landskapslag ska de förvaltningsuppgifter som enligt lagen om distribution av alternativa trafikbränslen ankommer på statens myndigheter i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen hänför sig till uppgifter inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Hänvisning i rikslag

Hänvisningar i lagen om distribution av alternativa trafikbränslen till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapets behörighet i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Språkkrav

Användarinformation som avses i 5 och 6 §§ i lagen om distribution av alternativa trafikbränslen ska i landskapet vara skriven åtminstone på svenska, om inte landskapsregeringen av särskilda skäl beviljar undantag från kravet.

5 §. Avgifter

Landskapsregeringen beslutar i enlighet med landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet om de avgifter som kan uppbäras för utförda prestationer enligt denna lag.

6 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet och till den del ärendet inte hör till området för lag genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av lagen om distribution av alternativa trafikbränslen ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

7 §. Sökande av ändring

I enlighet med vad som föreskrivs i 25 § i självstyrelselagen får ändring sökas i beslut som fattats med stöd av denna lag.

8 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 2017.

Vad som föreskrivs i 5 § 3 mom. i lagen om distribution av alternativa trafikbränslen gäller endast sådana motorfordon och manualer till dem som har släppts ut på marknaden efter det att denna lag har trätt i kraft.

K 14 Landskapsförordning (2007:3) om deponering av avfall

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde

I denna förordning finns bestämmelser om krav på deponering av avfall och om tillståndspliktig deponering.

Denna förordning ska inte tillämpas på (2022/23)

1) spridning av slam, inklusive avloppsslam och slam från muddringsverksamhet och liknande material, för gödnings- eller jordförbättringsändamål,

2) användning av lämpligt inert avfall vid restaurering och utfyllnadsarbete eller för byggnadsändamål i deponier,

3) deponering av icke-farligt muddringsslam i vattenområde, från vilket det har avlägsnats, eller på land i närheten av sådant område,

4) (2022/23) hanteringen av avfall från landbaserad utvinningsindustri, det vill säga avfall från prospektering, utvinning, inklusive utvecklingsfasen innan produktion inleds, bearbetning och lagring av mineraltillgångar samt från drift av stenbrott, om den omfattas av tillämpningsområdet för annan lagstiftning.

2 §. (2022/23) Syfte

Syftet med denna förordning är att förebygga och minska negativ miljöpåverkan som deponering av avfall kan orsaka miljön och människors hälsa samt att stödja övergången till en cirkulär ekonomi genom att sådant avfall som lämpar sig för materialåtervinning och annan återvinning i mindre utsträckning deponeras.

3 §. Definitioner

Följande beteckningar används i denna förordning med den betydelse som anges nedan: (2013/10)

1) (2022/23) Om inte annat särskilt föreskrivs så har i denna förordning använda begrepp samma betydelse som föreskrivs enligt landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag, nedan kallad *avfallslagen*.

2) *Deponi*. Deponi är en upplagsplats för avfall på jorden eller under mark, inklusive

- interna upplag för avfall som har uppkommit inom den egna verksamheten, samt

- platser som används under mer än ett år för tillfällig lagring av avfall men med uteslutande av

- anläggningar där avfall omlastas för att beredas för vidare transport för återvinning, behandling eller slutligt omhändertagande på annan plats samt

- platser där avfall som skall återvinnas eller behandlas inom tre år eller där avfall som skall slutligt omhändertas inom ett år lagras.

3) *Inert avfall*. Inert avfall är avfall som inte genomgår några väsentliga fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar. Inert avfall löses inte upp, brinner inte och reagerar inte fysikaliskt eller kemiskt på något annat sätt, inte heller bryts det ned biologiskt eller inverkar på andra material det kommer i kontakt med på ett sätt som kan orsaka skador på miljön eller

människors hälsa. Den totala lakbarheten och det totala föroreningsavfallet i avfallet samt ekotoxiciteten hos avfallet skall vara obetydliga och får inte äventyra kvaliteten på yt- eller grundvatten.

4) (2013/10) *Biologiskt nedbrytbart avfall*. Biologiskt nedbrytbart avfall är avfall som kan genomgå anaerob eller aerob nedbrytning, såsom livsmedels- och trädgårdsavfall, papper och kartong.

5) *Geologisk barriär*. En geologisk barriär föreligger när de geologiska och hydrogeologiska förhållandena under och i närheten av en deponi innebär en fastläggande förmåga som är tillräcklig för att förebygga en potentiell risk för mark och grundvatten.

6) *Lakvatten*. Lakvatten är vätska som rinner genom det deponerade avfallet och som tränger ut ur eller stannar kvar i en deponi.

7) *Deponigas*. Deponigas är gas som genereras från det deponerade avfallet.

4 §. Deponiklasser

Varje deponi skall hänföras till någon av klasserna

- deponi för farligt avfall,
- deponi för icke-farligt avfall eller
- deponi för inert avfall.

2 kap. Allmänna krav

5 §. Avfall som inte får deponeras

Följande avfall får inte deponeras:

1) (2022/23) *Avfall* som under de förhållanden som råder på en deponi är explosivt, oxiderande, brandfarligt eller frätande enligt vad som föreskrivs i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG, sådan den lyder i kommissionens förordning (EU) nr 1357/2014 om ersättning av bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv och i rådets förordning (EU) 2017/997 om ändring av bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG vad gäller den farliga egenskapen HP 14 Ekotoxiskt.

2) *Avfall i flytande form*, inräknat spillvatten men med undantag av slam som har en hög torrhalt.

3) (2022/23) *Avfall från sjukhus och veterinärstationer* samt därmed jämförbar verksamhet som är smittfarligt enligt vad som föreskrivs i den bilaga som nämns i 1 punkten.

4) *Avfall som har genomgått utspädning eller blandning* enbart i syfte att uppfylla kriterierna för mottagning av avfall vid en deponi eller kriterierna för att annars vara tillåtet att deponera.

5) *Kasserade däck*, undantaget cykeldäck, från bilar, arbetsmaskiner eller andra fordon eller kross av sådana däck.

6) Annat *biologiskt nedbrytbart avfall* än

- fallvilt samt

- sådant som får grävas ned utan hinder av gällande bestämmelser om bortskaflande av animaliska biprodukter på avlägsna områden och om bortskaflande av döda sällskapsdjur.¹⁾

Vid en deponi som är tillståndspliktig enligt miljöskyddslagen får endast sådant avfall tas emot som överensstämmer med den förteckning som har upprätt-

tats för miljötillståndet för deponien som avses i 20 § 2 punkten denna förordning.

1) [Jord- och skogsbruksministeriets förordning om bortskaflande av animaliska biprodukter på avlägsna områden och om bortskaflande av döda sällskapsdjur (FFS 1374/2004)].

5a §. (2013/10) Tillfällig lagring av metalliskt kvicksilver

För tillfällig lagring i mer än ett år av metalliskt kvicksilver gäller dessutom bilaga I till denna förordning.

6 §. Deponering vid deponier av olika deponiklasser

Vid en deponi för icke-farligt avfall får utöver icke-farligt avfall och inert avfall deponeras även stabilt icke-reaktivt farligt avfall med lakningsegenskaper som är likvärdiga med dem som gäller för icke-farligt avfall. Icke-reaktivt farligt avfall får dock inte deponeras i utrymmen som är avsedda för biologiskt nedbrytbart icke-farligt avfall.

Vid en deponi för inert avfall får deponeras endast avfall som uppfyller de kriterier som gäller inert avfall.

6a §. (2022/23) Begränsning av deponering av avfall som lämpar sig för materialåtervinning eller annan återvinning

Deponering på deponi av avfall som lämpar sig för materialåtervinning eller annan återvinning ska undvikas i mån av möjlighet, med undantag för sådant avfall för vilket deponering på deponi leder till det bästa möjliga resultatet enligt den prioritetsordning som avses i 8 § i avfallslagen (FFS 646/2011), vilken tillämpas på Åland med stöd av landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag.

7 §. Behandling före deponering

Innan avfall deponeras skall det ha sorterats och behandlats på ett sådant sätt att dess mängd eller farlighet minskas, hanteringen underlättas eller återvinningen gynnas.

Förbehandling av avfall ska ordnas enligt den prioritetsordning som avses i 8 § i rikets avfallslag samt med beaktande av vad som föreskrivs i 11 a § i rikets avfallslag om främjande av förberedelse av avfall för återanvändning och i 15 § i den lagen om skyldighet att samla in avfall separat. (2022/23)

8 §. Skyldighet att avsluta deponi

Verksamhetsutövaren är skyldig att avsluta en deponi eller del av deponi som inte längre är i bruk eller som saknar nödvändigt tillstånd enligt miljöskyddslagen. För tillståndspliktiga deponier finns särskilda bestämmelser om skyldighet att avsluta och efterbehandla en deponi i denna förordnings 5 kap.

3 kap. Särskilda krav om tillståndspliktiga deponier (2008/136)

8a §. (2008/136) Inledande bestämmelse

I detta kapitel finns särskilda krav om tillståndspliktiga deponier.

9 §. (2008/136) Avfallsplan och kontrollplan

Verksamheten får inte motverka de mål som anges i en landskapsomfattande avfallsplan, som har upprättats i enlighet med avfallslagen. (2018/94)

K 14 LF (2007:3) om deponering av avfall

Prövningsmyndigheten ska besluta att verksamhetsutövaren för en deponi ska ha en sådan egenkontrollplan (kontrollplan) som avses i 26 § miljöskyddslagen. I kontrollplanen ska ingå uppgifter om hur verksamhetsutövaren ska säkerställa att deponin uppfyller de tillämpliga krav som gäller för deponin.

Se LL (2008:124) om miljöskydd.

10 §. Beredskapsplan

Verksamhetsutövaren skall tillse att en beredskapsplan finns som skall följas om de rikt- eller gränsvärden för grundvattenkvalitet som gäller för en deponi, överskrids i sådan omfattning att beredskapsplanen i enlighet med tillståndsvillkoren skall tas i bruk. Beredskapsplanen skall omfatta tillräckliga åtgärder för att undanröja en skada som följer av att gränsvärden har överskridits.

11 §. Efterbehandlingsgaranti

Verksamhetsutövaren skall ställa en ekonomisk eller motsvarande garanti som är tillräcklig för att säkerställa att denne fullföljer de skyldigheter att avsluta och efterkontrollera en deponi, som krävs i enlighet med denna förordning eller enligt tillståndsvillkoren för deponin.

12 §. Deponins utformning

En deponis botten och sidor skall bestå av en geologisk barriär som skyddar mark, grundvatten och yt-vatten. Den geologiska barriären skall uppnå följande krav på permeabilitet (genomtränglighet) och mäktighet (tjocklek):

Deponi för	Permeabilitet	Mäktighet
farligt avfall	≤1,0 x 10 ⁻⁹ meter per sekund	≥ 5 meter
icke-farligt avfall	≤1,0 x 10 ⁻⁹ meter per sekund	≥ 1 meter
inert avfall	≤1,0 x 10 ⁻⁷ meter per sekund	≥ 1 meter

Om den geologiska barriären inte på ett naturligt sätt uppfyller ovanstående villkor, kan den kompletteras på konstgjord väg och förstärkas på annat sätt som ger ett likvärdigt skydd. En barriär som framställts på konstgjord väg bör vara minst 0,5 meter tjock och ha ett geologiskt underlag som är så stabilt att sättningar, som kan orsaka skador på barriären, förhindras.

En deponi för farligt avfall eller icke-farligt avfall skall vara försedd med en konstgjord bottenläggning och ett minst 0,5 meter tjockt dräneringsskikt samt ha system för

- 1) kontroll av regnvatten som tränger in i deponin,
- 2) förhindrande av att yt-vatten och grundvatten tränger in i det deponerade avfallet samt för
- 3) insamling och behandling av förorenat vatten och lakvatten från deponin, så att vattnet uppfyller de krav för vattenkvaliteten som enligt tillståndsvillkoren gäller för att det skall få släppas ut.

Tillståndsmyndigheten kan meddela undantag från bestämmelserna i 1 och 2 mom. om den bedömer att uppsamling och behandling av lakvatten inte är nödvändig eller att deponin inte utgör någon risk för mark

och vatten. Kraven på permeabilitet och mäktighet får dock aldrig understiga de krav som ställs på en deponi för inert avfall.

13 §. Gashantering

Verksamhetsutövare för en deponi som tar emot biologiskt nedbrytbart avfall skall se till att deponigas från deponin insamlas, behandlas och utnyttjas. Om sådan gas inte kan användas för energiproduktion skall den facklas.

14 §. Intrångskontroll

En deponi skall vara inhägnad med stängsel eller liknande anordning och ha låsbara grindar. Där skall finnas installationer och rutiner ägnade att upptäcka och hindra illegal eller okontrollerad deponering. Verksamhetsutövaren skall se till att okontrollerat tillträde till deponin hindras samt att grindarna är låsta när deponin är obemannad.

15 §. Avfallets mottagning

I samband med att avfall tas emot skall medföljande handlingar kontrolleras. Avfall får endast tas emot om avfallsinnehavaren eller verksamhetsutövaren genom lämplig dokumentation klarlagt att avfallet får tas emot enligt tillståndets förteckning över vilka typer av avfall som får deponeras vid den aktuella deponin. Vid leverans av farligt avfall skall kontroll ske även av de identifieringshandlingar som krävs enligt artikel 5.3 rådets direktiv 91/689/EEG och vid leverans av avfall från utlandet skall kontroll ske även av de handlingar som krävs enligt europaparlamentets och rådets förordning nr 1013/2006 om transport av avfall. Om det sker upprepade och regelbundna leveranser av samma typ av avfall, är det tillräckligt att dokumentationen visas fram vid den första leveransen.

En besiktning av varje avfallslast skall göras vid infarten och vid tipsåret, för att kontrollera om avfallet är detsamma som beskrivits i de medföljande handlingarna.

Verksamhetsutövaren skall tillhandahålla ett skriftligt mottagningsbevis avseende varje leverans som mottas vid deponin.

16 §. Avfallets placering

Mottaget avfall skall placeras på ett sådant sätt att ojämna sättningar, skred eller ras som kan skada tät-skikt eller andra skyddsåtgärder undviks.

17 §. (2018/94) Dokumentation och registrering av mottaget avfall

I det register som en verksamhetsutövare ska föra i enlighet med bestämmelserna om verksamhetsutövares bokföringsskyldighet i avfallslagen ska verksamhetsutövaren, utöver vad som sägs i nämnda bestämmelse, anteckna följande uppgifter.

- 1) Egenskaper hos det deponerade avfallet.
- 2) Avfallets leveransdatum.
- 3) Avfallsproducentens identitet eller insamlarens identitet om det är frågan om hushållsavfall och annat avfall som på grund av sina egenskaper eller sin sammansättning liknar hushållsavfall.
- 4) När farligt avfall deponeras, ska dess exakta placering inom deponin antecknas.

18 §. Kontroll- och övervakningsförfaranden under drift
Verksamhetsutövaren skall under en deponis driftstid iaktta följande:

1) Med iakttagande av god laboratoriesed och genom anlitande av ackrediterat laboratorium skall genomföras provtagning av och mätning av lakvatten, ytvatten, grundvatten och deponigas i den omfattning och enligt den specifikation som av tillståndsmyndigheten bedöms vara nödvändig för att uppfylla kraven i bilaga III till rådets direktiv 1999/31/EG.

2) Verksamhetsutövaren skall utan dröjsmål meddela tillsynsmyndigheten om all negativ miljöpåverkan som visar sig vid ovanstående provtagning och mätning.

3) Verksamhetsutövaren skall årligen redovisa alla ovan nämnda provtagnings- och mätningsresultat till tillsynsmyndigheten.

4) Verksamhetsutövare skall bistå tillsynsmyndighetens personal med den hjälp som tillsynen förutsätter.

Verksamhetsutövaren ska årligen bokföra följande uppföljnings- och kontrolluppgifter:

1) den mängd avfall som deponerats på deponin enligt avfallstyp specificerat enligt följande:

- organiskt kommunalt avfall,
- annat kommunalt avfall än sådant som avses i a-punkten,
- annat organiskt avfall än sådant som avses i a-punkten,
- annat avfall än sådant som avses i a–c-punkterna,

2) den avfallsmängd som har levererats från deponin för annan behandling enligt avfallstyp,

3) uppgifter om deponin,

4) uppgifter om ordnande av kontroll av deponin och deponigaser samt av lakvatten och yt- och grundvatten samt sammandrag av resultaten av kontrollerna,

5) utredning om deponis miljöbelastning och om åtgärder som genomförts för att förebygga miljöskador och

6) utredning om exceptionella situationer. (2022/23)

I mängden kommunalt avfall enligt 2 mom. 1 punkten underpunkt a och b ska också räknas in det avfall som uppkommit vid förbehandling av kommunalt avfall som deponerats på deponin, det avfall som uppkommit vid stabilisering av biologiskt nedbrytbart avfall och det material som avlägsnats mekaniskt under eller efter aerob eller anaerob behandling av kommunalt avfall. (2022/23)

4 kap. Miljötillstånd för deponiverksamhet

19 §. Ansökan om tillstånd

En ansökan om tillstånd för en deponi skall utöver vad som följer av miljöskyddslagen innehålla följande uppgifter.

1) En beskrivning av de typer och en uppskattning av de totala mängder av avfall som ansökan avser.

2) En beskrivning av de hydrogeologiska och geologiska egenskaperna, inklusive uppgifter om kvaliteten på grundvattnet på den föreslagna platsen.

3) Föreslagna metoder för att förebygga och minska förorening.

4) Ett förslag till kontrollplan som avses 9 §.

5) Förslag till avslutnings- och efterkontrollplan.

6) En redogörelse för sökandens ekonomiska eller motsvarande garanti för att garantera iakttagandet av de skyldigheter, inräknat efterbehandlingsåtgärder, som följer av denna förordning eller av tillståndsvillkoren.

20 §. Tillståndets innehåll

Tillståndet, som tillståndsmyndigheten utfärdar, skall utöver vad som följer av miljöskyddslagen innehålla följande uppgifter.

1) Uppgift om vilken deponiklass tillståndet avser.

2) En förteckning över vilka typer av avfall som får deponeras. Vid avgörande av vilket avfall som kan tas emot vid deponin skall tillståndsmyndigheten tillämpa bestämmelserna i rådets beslut 2003/33/EG om kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid avfallsdeponier i enlighet med artikel 16 i, och bilaga II till, direktiv 1999/31/EG.

3) Uppgift om den totala mängd avfall som får deponeras för varje typ av avfall.

4) Uppgift om de krav som ställs på deponin som rör förberedande arbeten och förfarandena för övervakning samt den kontroll som skall utföras enligt kontrollplanen för deponin.

5) Uppgift om rapporteringsskyldighet under deponis driftstid samt under den tid deponin avslutas och efterbehandlas.

6) Gränsvärden för grundvattenkvalitet.

5 kap. Avslutning och efterkontroll

21 §. Avslutningsfas

Avslutningsfas omfattar tiden för aktiva åtgärder för utsläppsbegränsning och kontroll efter att en deponi avslutats och sluttäckning skall inledas. Om inget annat framgår av tillståndsbeslutet påbörjas avslutningsfasen för en deponi, som har beviljats tillstånd enligt miljöskyddslagen, senast i samband med att tillståndet annars upphör att gälla.

Verksamhetsutövaren skall när avslutningsfasen påbörjas se till att den deponi eller del av deponi som avslutas förses med sluttäckning. Sluttäckningen skall vara så konstruerad att mängden lakvatten som passerar genom täckningen inte överskrider eller kan antas överskrida 5 liter per kvadratmeter och år för deponier för farligt avfall och 50 liter per kvadratmeter och år för deponier för icke-farligt avfall.

Tillståndsmyndigheten får i enskilda fall medge undantag från kraven på genomsläpplighet i 2 mom., om det kan ske utan risk för skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

22 §. Godkännande av avslutning

För att en deponi eller del av en deponi skall anses vara definitivt avslutad krävs att tillsynsmyndigheten godkänner avslutandet. Godkännandet skall föregås av en inspektion varvid tillsynsmyndigheten utvärderar samtliga rapporter som har lagts fram av verksamhetsutövaren.

Avslutningen får inte godkännas om inte verksamhetsutövaren har visat att denna har fullgjort sina

K 14 LF (2007:3) om deponering av avfall

skyldigheter enligt miljöskyddslagen, den lagstiftning som nämns i 10 § samma lag och sådana regler och tillståndsvillkor som utfärdats med stöd av sådan lagstiftning. (2008/136)

23 §. Efterkontrollfas

Efterkontrollfas omfattar tiden för kontroll av miljöpåverkan efter avslutningsfasen. Sedan tillsynsmyndigheten har godkänt avslutningen pågår efterkontrollfasen så länge som tillsynsmyndigheten, med beaktande av hur länge deponin kan ha en negativ miljöpåverkan, kräver det.

Verksamhetsutövarens skall under hela efterkontrollfasen svara för kontroll av verksamhetens miljöpåverkan. Detta inbegriper analys av deponigas och lakvatten från deponin samt för övervakning av grundvattentillståndet i deponins närområde. Verksamhetsutövarens skall underrätta tillsynsmyndigheten om sådan negativ miljöpåverkan som visar sig vid kontroll av verksamhetens miljöpåverkan.

6 kap. Särskilda bestämmelser**24 §. Kostnaden för deponering av avfall**

Verksamheten skall drivas på ett sådant sätt att de avgifter som tas ut för mottagning av avfall täcker kostnaderna för att inrätta och driva densamma. Dessa kostnader skall så långt möjligt också innefatta kostnader för eventuell ställd garanti samt beräknade kostnader för avslutning och efterkontroll av platsen under sammanlagt minst 30 år.

25 §. (2007/37) Meteorologiska data

Vid bedömning och sammanställning av kontroll som utförs i enlighet med 18 och 23 §§ skall, om inte insamlingsmetod angivits i tillståndet och uppgifter insamlats på platsen, såsom meteorologiska data användas uppgifter från närmast belägna meteorologiska station.

7 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser**26 §. Ikraftträdande**

Denna landskapsförordning träder i kraft den 1 mars 2007.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2001:76) om deponering av avfall.

27 §. Övergångsbestämmelser

Från och med den 31 december 2007 måste samtliga deponier uppfylla alla förordningens krav.

Hänvisningen i förordningens 15 § till europaparlamentets och rådets förordning nr 1013/2006 skall innan den 12 juli 2007 avse rådets förordning nr 259/93 om övervakning och kontroll av avfallstransporter inom, till och från Europeiska gemenskapen.

För deponier som var i drift vid ikraftträdandet av landskapsförordning (2001:76) om deponering av avfall gäller övergångsbestämmelserna i 31 § nämnda förordning enligt deras lydelse vid tidpunkten för denna förordnings ikraftträdande, dock så att sådan prövning som krävs enligt nämnda 31 § skall avse bestämmelserna i denna förordning.

Bilaga (2013/10)**Tillfällig lagring i mer än ett år av metalliskt kvicksilver**

A Krav som ska tillämpas vid tillfällig lagring:

- 1) Metalliskt kvicksilver ska lagras åtskilt från annat avfall.
- 2) Behållare ska lagras i uppsamlingsbassänger som är försedda med lämplig beläggning som gör att de saknar sprickor och hål och är ogenomträngliga för metalliskt kvicksilver; de ska ha en tillräckligt stor volym för den lagrade kvantiteten kvicksilver.
- 3) Lagringsplatsen ska vara försedd med konstruerade eller naturliga barriärer som klarar att skydda miljön från kvicksilverutsläpp och som har en tillräckligt stor volym för den totala lagrade kvantiteten kvicksilver.
- 4) Lagringsplatsens golv ska vara täckt av ett material som är kvicksilverbeständigt. Det ska finnas en lutning mot en uppsamlingsbrunn.
- 5) Lagringsplatsen ska vara utrustad med ett brandskyddssystem.
- 6) Lagringen ska organiseras på ett sådant sätt att det säkerställs att alla behållare är lätt åtkomliga.

B Metalliskt kvicksilver ska uppfylla följande krav:

- 1) En kvicksilverhalt på mer än 99,9 viktprocent.
- 2) Inga föroreningar som kan korrodera kolstål eller rostfritt stål (t.ex. salpetersyra och kloridsaltlösningar).

C Inneslutning

Behållare som används för lagring av metalliskt kvicksilver ska vara korrosions- och stötsäkra. Svetsfogar ska därför undvikas. Behållarna ska i minimum uppfylla följande krav:

- 1) Behållarmaterial: kolstål (minst ASTM A36) eller rostfritt stål (AISI 304, 316L).
- 2) Behållarna ska vara gas- och vätsketäta.
- 3) Behållarens utsida ska vara beständig mot lagringsförhållandena.
- 4) Behållarens konstruktionstyp ska klara fallprov och täthetsprov enligt kapitel 6.1.5.3 och 6.1.5.4 i FN:s rekommendationer om transport av farligt gods, testhandboken.

Behållarens fyllnadsgrad får vara högst 80 volymprocent för att säkerställa att tillräckligt tomrum finns tillgängligt och att varken läckor eller permanent deformation av behållaren kan inträffa till följd av att vätskan expanderar på grund av hög temperatur.

D Godkännande

Endast behållare med intyg enligt avsnitt E uppfyllande kraven nedan får godkännas.

För ett godkännande ska följande krav uppfyllas:

- 1) Endast metalliskt kvicksilver som uppfyller de fastställda minimikriterierna enligt avsnitt B får godkännas.

2) Behållarna ska undergå okulär besiktning före lagringen. Skadade, läckande eller korroderade behållare ska inte godtas.

3) Behållarna ska vara försedda med en hållbar stämpel som anger behållarens identifieringsnummer, konstruktionsmaterialet, tomvikten, tillverkarens uppgifter och konstruktionsdatumet.

4) Behållarna ska vara försedda med en permanent monterad plakett där intygets referensnummer anges.

E Intyg

Det intyg som avses i avsnitt D ska innehålla följande:

1) Avfallsproducentens namn och adress.

2) Namn och adress på den som är ansvarig för deponeringen.

3) Plats och datum för deponeringen.

4) Mängden kvicksilver.

5) Kviksilvrets renhetsgrad och, om relevant, en beskrivning av föroreningarna, inklusive analysrapporten.

6) Bekräftelse av att behållarna har använts uteslutande för transport/lagring av kvicksilver.

7) Behållarnas identifieringsnummer.

8) Eventuella särskilda kommentarer.

Intygen ska utfärdas av avfallsproducenten eller, om detta inte går, av den person som är ansvarig för hanteringen.

F Krav avseende övervakning, inspektion och beredskap:

Det kontinuerligt system för övervakning av kvicksilverångor med en känslighet på minst 0,02 mg kvicksilver/m³ ska installeras på lagringsplatsen. Sensorer ska placeras på marknivå och i huvudhöjd. Det ska innefatta ett visuellt och akustiskt varningssystem. Systemet ska underhållas varje år.

Lagringsplatsen och behållarna ska besiktigas okulärt av en bemyndigad person minst en gång i månaden. När läckor upptäcks ska verksamhetsutövaren omedelbart vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att förhindra alla utsläpp av kvicksilver i miljön och återställa en säker lagring av kvicksilver. Alla läckor ska anses ha betydande negativ miljöpåverkan i enlighet 18 § punkt 2.

Beredningsplaner och tillfredsställande skyddsutrustning som är lämplig för hantering av metalliskt kvicksilver ska finnas tillgängliga på lagringsplatsen.

G Register

Alla dokument som innehåller sådan information som avses i avsnitten B-F, inklusive det intyg som medföljer behållaren, samt dokumentation avseende lageruttag och avsändning av metalliskt kvicksilver efter den tillfälliga lagringen samt destination och planerad behandling ska arkiveras i minst tre år efter det att lagringen upphört.

K 15 Landskapsförordning (2008:108) om utvinningsavfall

1 §. (2013/23) Bestämmelser om utvinningsavfall

Med de avvikelser som anges i denna förordning ska statsrådets förordning om utvinningsavfall (FFS 190/2013) tillämpas i landskapet.

2 §. Särskilda bestämmelser

Ändringar i riksförordningen som anges i 1 § ska tillämpas i landskapet från det att de träder ikraft i riket. Hänvisningar till bestämmelser i rikslagstiftningen ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen. De uppgifter som enligt bestämmelserna i riksförordningen ska handhas av riksmyndigheterna ska i landskapet handhas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet vad avser tillstånds- och tillsynsärenden och i övrigt av landskapsregeringen.

3 §. (2013/104) Allmänna miljöhänsyn och bästa tillgängliga teknik

Vid all verksamhet ska utvinningsavfall hanteras utan risk för människors hälsa och utan att förfaranden eller metoder tillämpas som kan skada miljön, i synnerhet utan risk för vatten, luft, jord, fauna och flora, utan att skapa olägenhet genom buller eller lukt och utan skadlig inverkan på landskapet eller platser av särskilt intresse.

Åtgärder vid verksamhet ska bland annat grundas på bästa tillgängliga teknik, utan att någon särskild teknik eller metod föreskrivs, men med hänsyn till utvinningsavfallsanläggningens tekniska egenskaper, dess geografiska läge och de lokala miljöförhållandena.

4 §. (2013/104) Definitioner

I denna förordnings avses med:

a) *Allmänheten* en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.

b) *Den berörda allmänheten* den del av allmänheten som berörs eller kan beröras av en olycka eller som har intresse av den beslutsprocess i miljöärenden som avses i 5-8 §§; vid tillämpningen av denna definition ska icke-statliga organisationer som främjar miljövärd och uppfyller eventuella krav i nationell lagstiftning anses ha intresse i denna fråga.

c) *Deponi för utvinningsavfall* en i 53h § 2 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd avsedd deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka. Utvinningsavfall innefattar avfall som uppkommer vid prospektering, utvinning och bearbetning av mineraltillgångar och drift av stenbrott och som härrör direkt från dessa verksamheter.

d) *Upplag* en konstruerad anläggning för deponering av fast avfall på markytan.

e) *Fördämning* en konstruerad struktur för att hålla tillbaka eller stänga in vatten och/eller avfall i en damm.

f) *Damm* en naturlig eller konstruerad anläggning för deponering, tillsammans med olika mängder fritt

K 15 LF (2008:108) om utvinningsavfall

vatten, av finkornigt avfall, normalt sett anrikningsavfall, som uppkommit vid anrikning av mineraltillgångar och vid rening och återvinning av processvatten.

5 §. (2018/97) *Beslut om miljötillstånd för utvinningsavfallsanläggningar*

Utöver de uppgifter som anges i 18, 24-26 och 53h §§ landskapslagen (2008:124) om miljöskydd (nedan miljöskyddslagen), 6 § landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag (nedan avfallslagen) samt 9 § riksförordningen ska miljötillståndet för deponi för utvinningsavfall omfatta:

a) Planen för hantering av utvinningsavfall enligt 4 § riksförordningen.

b) Lämpliga arrangemang för finansiell säkerhet eller motsvarande som krävs enligt 10 § riksförordningen.

c) Uppgifter som verksamhetsutövaren tillhandahållit i enlighet med landskapslagen (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning (nedan MKB-lagen), om en miljökonsekvensbedömning krävs enligt den lagen.

d) Uppgift om vilken kategori utvinningsavfallsanläggningen tillhör i enlighet med de kriterier som avses i 2 § 1 mom. 7 och 8 punkterna samt 2 § 2 mom. riksförordningen.

6 §. (2013/104) *Uppgifter som ska ingå i ansökan om miljötillstånd*

Följande uppgifter ska fogas till ansökan:

a) En intern räddningsplan enligt 53j § i miljöskyddslagen eller utredning för bedömning av risken för storolyckor. Genom landskapslagen (2007:98) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor tillämpas lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (FFS 390/2005) i landskapet. Utredningen för bedömning av risken för storolyckor ska göras upp enligt den lagstiftningen.

b) Planen för hantering av utvinningsavfall enligt 4 § riksförordningen.

c) Lämpliga arrangemang för finansiell säkerhet eller motsvarande som krävs enligt 10 § riksförordningen.

d) Uppgifter som verksamhetsutövaren tillhandahållit i enlighet med 3 § MKB-lagen, om en miljökonsekvensbedömning krävs enligt den lagen.

e) Uppgifter om den föreslagna förläggningsplatsen för deponin för utvinningsavfall och om alternativa förläggningsplatser.

7 §. (2018/97) *Beviljande av miljötillstånd*

Utöver vad som följer av 17 § miljöskyddslagen ska det, för att miljötillstånd ska beviljas, på fullgott sätt visas att avfallshanteringen inte direkt strider mot eller på annat sätt stör tillämpningen av den eller de relevanta avfallshanteringsplaner som avses i avfallslagen.

8 §. (2013/104) *Omprövning av miljötillstånd*

Utöver vad som följer av 22 § miljöskyddslagen ska prövningsmyndigheten regelbundet ompröva och,

om så behövs, uppdatera villkoren för miljötillståndet på grundval av de övervakningsresultat som i enlighet med 11 § riksförordningen rapporteras av verksamhetsutövaren eller de inspektioner som utförs i enlighet med 13 och 14 §§ riksförordningen.

9 §. (2013/104) *Information till allmänhetens och dess deltagande*

Utöver vad som följer av 12, 13, 14, 16 §§ och 22 § 2 mom. miljöskyddslagen samt 6, 9 och 10 kap. förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland ska allmänheten på ett tidigt stadium under miljötillståndsöverskridande effekter, eller senast så snart som information rimligtvis kan ges, genom offentliggörande eller på annat lämpligt sätt, exempelvis elektroniska medier där sådana finns att tillgå, informeras om följande:

a) Ansökan om miljötillstånd.

b) Uppgift att miljötillståndsansökan är föremål för samråd mellan Finland och en annan medlemsstat i Europeiska unionen på grund av verksamhetens gränsöverskridande effekter.

c) Uppgift om ett offentligt hörande.

d) Uppgifter om de myndigheter som är behöriga att fatta beslut, från vilka information kan erhållas eller till vilka kommentarer eller frågor kan lämnas, samt uppgifter om tidplanen för att inkomma med kommentarer eller frågor.

e) Typ av eventuella beslut.

f) I förekommande fall uppgifter om förslag till uppdatering av miljötillstånd eller miljötillståndsvillkor.

g) Angivande av när, var eller hur relevant information kommer att göras tillgänglig.

h) Detaljerade bestämmelser om allmänhetens deltagande.

Den berörda allmänheten ska inom rimliga tidsramar få tillgång till följande:

a) de viktigaste rapporter och rekommendationer som myndigheten har fått in vid den tidpunkt då allmänheten informeras i enlighet med 1 mom.

b) I enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation, all information utöver den som avses i 1 mom. och som är av vikt för beslutsfattande i enlighet med 5-8 §§; men som först blir tillgänglig efter det att den berörda allmänheten har informerats i enlighet med 1 mom.

Resultaten av de samråd som hållits i enlighet med denna paragraf ska ges vederbörlig hänsyn vid beslutsfattandet.

Lämpliga åtgärder ska vidtas för att se till att allmänheten i enlighet med 1 mom. informeras om en uppdatering av villkoren för tillståndet i enlighet med 8 §.

10 §. (2013/104) *Verksamhetsutövarens ansvar*

Vid inspektion av anläggningar för kontroll att villkoren i miljötillståndet är uppfyllda enligt 13 och 14 §§ riksförordningen ska en bekräftelse på att villkoren är uppfyllda inte på något sätt minska verksamhetsutövarens ansvar enligt villkoren i miljötillståndet.

K 16 Landskapsförordning (2010:79) om återvinning av vissa avfall i markbyggnad

1 §. (2018/95) Syfte

Syftet med denna förordning är att främja återvinningen av avfall genom att ange de förutsättningar som ska uppfyllas för att sådant avfall som avses i förordningen ska kunna användas i markbyggnad utan att miljötillstånd enligt 7 § landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag (avfallslagen) behövs.

2 §. Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på återvinning som sker yrkesmässigt av betongkross (avfallskategori 10 13 14 och 17 01 01), flygaska (avfallskategori 10 01 03 och 10 01 17), bottenaska (avfallskategori 10 01 01 och 10 01 15), ren returafalt (avfallskategori 17 03 02) eller tjärasfalt (avfallskategori 17 03 01).

Återvinningen får ske i följande markbyggnadsprojekt:

1) allmänna vägar, kommunalvägar, gator, cykelvägar och gångbanor samt de områden i direkt anslutning till dem som är nödvändiga för väghållning eller trafik, med undantag av bullerskydd,

2) parkeringsplatser,

3) lagringsområden, vägar på industri- och avfallsbehandlingsområden samt områden avsedda för flygtrafik.

Förordningen tillämpas på sådan markbyggnad som avses i 2 mom. endast om byggandet genomförs enligt en plan för anläggande av ett allmänt område, ett tillstånd eller en anmälan i enlighet med plan- och bygglag (2008:102) för landskapet Åland eller enligt en vägplan som avses i landskapslagen (1957:23) om allmänna vägar eller i landskapslagen (1964:16) om kommunalvägar.

Förordningen tillämpas även på grundförstärkning och asfaltering av enskilda vägar samt allmänna vägar och kommunalvägar, trots att markbyggnaden inte sker enligt en sådan vägplan som avses i landskapslagen om allmänna vägar eller i landskapslagen om kommunalvägar. För enskilda vägar tillämpas förordningen endast för återvinning av ren returafalt enligt 5 §. (2011/22)

3 §. Definitioner

I denna förordning avses med:

1) *innehavare av återvinningsplats* en fysisk eller juridisk person, som med stöd av ägande- eller arrenderätt besitter den plats där avfall återvinns genom användning i markbyggnad,

2) *täckning* skydd av den konstruktion som innehåller avfall med ett minst 10 cm tjockt skikt av naturligt stenmaterial i syfte att förhindra att avfallet sprids,

3) *återvinningsplats* det markbyggnadsprojekt där avfallet återanvänds,

4) *ren returafalt* uppbruten asfalt som innehåller högst 70 mg/kg 16-PAH,

5) *tjärasfalt* uppbruten asfalt som innehåller stenoljstjära med ett innehåll av 70-1000 mg/kg 16-PAH.

4 §. Undantag från miljötillståndsplikten

Avfall får återvinnas utan sådant miljötillstånd som avses i 7 § avfallslagen, om kvalitetskontrollen och återvinningen av avfallet sker enligt denna förordning. Återvinningsverksamhet som anges i 6 och 7 § ska ha genomgått miljögranskning vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM). Återvinningsverksamhet som anges i 5 § ska rapporteras till ÅMHM inom 30 dagar efter att verksamheten genomförts. Rapporten ska innehålla uppgifter om plats och tidpunkt för återvinningsverksamheten. (2018/95)

Undantaget från miljötillståndsplikt enligt 1 mom. gäller även för krossning som sker på annan plats än återvinningsplatsen om krossningen sker som en del av återvinningen. Kraven i 5-7 §§ ska även följas vid krossning av avfall.

5 §. Krav vid återvinning av ren returafalt

Vid återvinning av ren returafalt ska innehavaren av återvinningsplatsen utöver vad som bestäms i avfallslagen och landskapslag (2008:124) om miljöskydd (miljöskyddslagen) samt beslut och förordningar som utfärdats med stöd av dessa, se till att (2018/95)

1) kvalitetssäkringssystemet i bilaga 2 följs och att avfallet inte innehåller andra skadliga ämnen, som vid återvinning kan medföra fara eller skada för hälsa eller miljö,

2) det inte då ren returafalt blandas i syfte att förbättra de tekniska egenskaperna eller då naturligt stenmaterial, bitumen eller motsvarande bindemedel tillsätts leder till att utlakningen eller andra utsläpp som är skadliga för hälsan eller miljön ökar som en följd av blandningen,

3) endast den mängd ren returafalt som behövs för konstruktionens utjämning, bärförmåga och hållbarhet används, dock så att tjockleken på den konstruktion som består återvunnen ren returafalt är högst 50 cm i bärlagret i normala fall (exklusive slitytan), undantagsvis mera om platsförhållandena kräver det,

4) den återvunna rena asfalten inte kommer i kontakt med grundvattnet, det vill säga vattnet i mark eller berggrund,

5) avståndet mellan den återvunna rena asfalten och en brunn eller källa vars vatten används som hushållsvatten är minst 12 m,

6) den återvunna rena asfalten används i bär- eller slitlagret,

7) krossning av returafalten som sker på återvinningsplatsen görs kort tid före returafalten läggs ut och

8) lagringen av den rena asfalten på återvinningsplatsen inleds tidigast fyra veckor eller om lagringen av avfallet sker skyddat, i normalfallet inte mer än 12 månader före återvinningen.

6 §. Krav vid återvinning av tjärasfalt

Vid återvinning av tjärasfalt som innehåller 70-1000 mg/kg 16-PAH ska innehavaren av återvin-

K 16 LF (2010:79) om återvinning av vissa avfall i markbyggnad

ningsplatsen utöver vad som bestäms i avfallslagen och miljöskyddslagen samt beslut och förordningar som utfärdats med stöd av dessa, se till att (2018/95)

1) kvalitetssäkringssystemet som anges i bilaga 2 följs och att tjärasfalt inte innehåller andra skadliga ämnen, som vid återvinning kan medföra fara eller skada för hälsa eller miljö,

2) tjärasfalt endast återvinns i allmänna vägar, kommunalvägar och gator,

3) det inte då tjärasfalt blandas i syfte att förbättra de tekniska egenskaperna eller då naturligt stenmaterial och bitumen eller motsvarande bindemedel tillsätts leder till att utlakningen eller andra utsläpp som är skadliga för hälsan eller miljön ökar som en följd av blandningen,

4) endast den mängd återvunnen tjärasfalt som behövs för konstruktionens utjämning, bärförmåga och hållbarhet används, dock så att tjockleken på den konstruktion som består av återvunnen tjärasfalt är högst 25 cm,

5) den återvunna tjärasfalt inte kommer i kontakt med grundvattnet, det vill säga vattnet i mark eller berggrund,

6) avståndet mellan den återvunna tjärasfalt och en brunn eller källa vars vatten används som hushållsvatten är minst 30 m,

7) återvinning av tjärasfalt inte sker vid markområde som är känsligt för vattenförorening, såsom Natura 2000-områden eller tillrinningsområde för dricksvattentäkt som är skyddad enligt vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland,

8) tjärasfalt återvinns och används vid markbyggnadsprojekt som bundet bärlager under ny asfaltbeläggning där slitlagret ska bestå av asfaltbetongen AC slit (ABT) eller något annat material som ger motsvarande skyddsnivå i syfte att minska mängden regnvatten som infiltrerar igenom,

9) återvinning av tjärasfalt sker genom kall återvinning med tillsats av naturligt stenmaterial och bitumen eller motsvarande bindemedel,

10) krossning av tjärasfalt som sker på återvinningsplatsen görs kort tid före tjärasfalt läggs ut och

11) lagringen av tjärasfalt på återvinningsplatsen inleds tidigast fyra veckor eller om lagringen av tjärasfalt sker skyddat, i normalfallet inte mera än 12 månader före återvinningen.

7§. Krav vid återvinning av betongkross, flygaska eller bottenaska

Vid återvinning av betongkross, flygaska eller bottenaska ska innehavaren av återvinningsplatsen utöver vad som bestäms i avfallslagen och miljöskyddslagen samt beslut och förordningar som utfärdats med stöd av dessa, se till att (2018/95)

1) halten och utlakningen av skadliga ämnen i avfallet, som bestäms enligt bilaga 2, inte överskrider de gränsvärden som anges i bilaga 1 och att avfallet inte innehåller andra skadliga ämnen, som vid återvinning kan medföra fara eller skada för hälsa eller miljö,

2) det inte då avfall som avses i bilaga 1 blandas i syfte att förbättra de tekniska egenskaperna eller då kalk, cement eller motsvarande bindemedel tillsätts leder till att utlakningen eller andra utsläpp som är skadliga för hälsan eller miljön ökar som en följd av blandningen,

3) endast den mängd avfall som behövs för konstruktionens utjämning, bärförmåga och hållbarhet används, dock så att tjockleken på den konstruktion som består av avfallet är högst 150 cm, dock så att återvunnen flyg- och bottenaska är högst 20 cm,

4) den konstruktion som består av avfall inte kommer i kontakt med grundvattnet, det vill säga vattnet i mark eller berggrund,

5) avståndet mellan en konstruktion som består av avfall och en brunn eller källa vars vatten används som hushållsvatten är minst 12 m,

6) en konstruktion som består av avfall täcks eller beläggs,

7) krossning av betongen som sker på återvinningsplatsen görs kort tid före betongen läggs ut,

8) tillfällig lagring av avfall och annan verksamhet på återvinningsplatsen ordnas så att spridning av avfallet till omgivningen förhindras och så att verksamheten inte heller medför någon annan fara eller skada för hälsan eller miljön,

9) lagringen av avfallet på återvinningsplatsen inleds tidigast fyra veckor eller om lagringen av avfallet sker skyddat, inte mer än 12 månader före återvinningen.

Ikraftträdandebestämmelse (2010:79):

Denna förordning träder i kraft den 1 november 2010.

Anmäld enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG; sådant det lyder ändrat genom 98/48/EG.

Bilaga 1

I denna bilaga anges de avfall som hör till tillämpningsområdet för denna förordning samt gränsvärdena för halten och utlakningen av skadliga ämnen. De angivna avfallskategorierna framgår av miljöministeriets förordning (1129/2001) om en förteckning över de vanligaste typerna av avfall och över problemavfall som [enligt Ålands landskapsstyrelses beslut (1998:92) om avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande] ska gälla i landskapet.

1. Betongkross (avfallskategori 10 13 14, 17 01 01 och 17 01 07)

Med betongkross avses avfall som producerats av rivna betongkonstruktioner eller av betongavfall från nybygge och betongindustrin genom att krossa det till högst 150 millimeter stora bitar. Krossat betongavfall får innehålla högst 30 viktprocent tegelkross.

LF (2010:79) om återvinning av vissa avfall i markbyggnad K 16

Skadligt ämne	Gränsvärde, mg/kg torrsubstans Grundläggande undersökningar ¹			Gränsvärde, mg/kg torrsubstans Kvalitetskontroller ¹		
	Halt	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Täckt konstruktion	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Belagd konstruktion	Halt	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Täckt konstruktion	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Belagd konstruktion
PCB ²	1			1		
PAH ³	20					
Mineraloljor ⁴	500					
DOC ⁵		500	500			
Antimon (Sb)		0,06	0,06			
Arsenik (As)	50	0,5	0,5	50		
Barium (Ba)		20	20			
Kadmium (Cd)	10	0,02	0,02	10	0,02	0,02
Krom (Cr)	400	0,5	0,5	400	0,5	0,5
Koppar (Cu)	400	2	2	400	2	2
Kvicksilver (Hg)		0,01	0,01			
Bly (Pb)	300	0,5	0,5	300	0,5	0,5
Molybden (Mo)		0,5	0,5			
Nickel (Ni)		0,4	0,4			
Vanadin (V)		2	2			
Zink (Zn)	700	4	4	700		
Selen (Se)		0,1	0,1			
Fluorid (F ⁻)		10	50			
Sulfat (SO ₄ ²⁻)		1 000	1 000		1 000	1 000
Klorid (Cl ⁻)		800	800			

¹ Se 2 punkten i bilaga 2.

² Polyklorerade bifenyler, kongener 28, 52, 101, 118, 138, 153 och 180 totalt.

³ Polyaromatiska kolväten, föreningar totalt (antracen, acenaften, acenaftalen, benso(a)antracen, benso(a)pyren, benso(b)fluoranten, benso(g, h, i)perylene, benso(k)fluoranten dibenso(a, h)antracen, fenantren, fluoranten, fluoren, indeno(1,2,3-cd)pyren, naftalen, pyren, chrysen)

⁴ Oljekolvätefraktioner C10-C40.

⁵ Löst organiskt kol.

2. Flygaska (avfallskategori 10 01 03 och 10 01 17) och bottenaska (avfallskategori 10 01 01 och 10 01 15)

Med flyg- och bottenaska från förbränning av torv och träbaserat material avses avfall som avskiljts mekaniskt eller elektriskt från rökgaser som uppstått vid förbränning av torv, träflis, barkavfall, fiberhaltigt vegetabiliskt avfall från produktion av nyfiberpappersmassa eller pappersproduktion från massa, obehandlat

träavfall eller annat med dessa jämförbara träbaserade material eller en blandning av dessa, eller som avlägsnats från förbränningskammarens botten.

Skadligt ämne	Gränsvärde, mg/kg torrsubstans Grundläggande undersökningar ¹			Gränsvärde, mg/kg torrsubstans Kvalitetskontroller ¹		
	Halt	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Täckt konstruktion	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Belagd konstruktion	Halt	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Täckt konstruktion	Utlakning (L/S = 10 l/kg) Belagd konstruktion
PCB ²	1					
PAH ³	20/40 ⁴					
Mineraloljor ⁴	500					
DOC ⁵		500	500			
Antimon (Sb)		0,06	0,18			
Arsenik (As)	50	0,5	0,5	50		
Barium (Ba)	3 000	20	60	3 000		
Kadmium (Cd)	15	0,04	0,04	15		
Krom (Cr)	400	0,5	3	400	0,5	3
Koppar (Cu)	400	2	6	400		
Kvicksilver (Hg)		0,01	0,01			
Bly (Pb)	300	0,5	1,5	300	0,5	1,5
Molybden (Mo)	50	0,5	6	50	0,5	6
Nickel (Ni)		0,4	0,2			
Vanadin (V)	400	2	3	400	2	3
Zink (Zn)	2 000	4	12	2 000		
Selen (Se)		0,1	0,5		0,1	0,5
Fluorid (F ⁻)		10	50		10	50
Sulfat (SO ₄ ²⁻)		1 000	10 000		1 000	10 000
Klorid (Cl ⁻)		800	2 400		800	2 400

¹ Se 2 punkten i bilaga 2.

² Polyklorerade bifenyler, kongener 28, 52, 101, 118, 138, 153 och 180 totalt.

³ Polyaromatiska kolväten, föreningar totalt (antracen, acenaften, acenaftalen, benso(a)antracen, benso(a)pyren, benso(b)fluoranten, benso(g, h, i)perylene, benso(k)fluoranten dibenso(a, h)antracen, fenantren, fluoranten, fluoren, indeno(1,2,3-cd)pyren, naftalen, pyren, chrysen)

⁴ Täckt konstruktion/belagd konstruktion.

⁵ Löst organiskt kol.

K 16 LF (2010:79) om återvinning av vissa avfall i markbyggnad

Bilaga 2

Kvalitetskontroll av avfallet

I denna bilaga anges de allmänna principer som förutsätts för kvalitetskontroll av avfall vid sådan återvinning som avses i denna förordning. Vid asfaltbeläggning följs samma kvalitetskontroll som för beläggning i normala fall (Svenska vägverkets publikation VVTBT eller annan motsvarande teknisk beskrivning).

1. Kvalitetssäkringssystem

Den som överlämnar avfallet ska ha ett kvalitetssäkringssystem, som innehåller åtminstone följande punkter:

- 1) kvalitetskontroller
 - provtagningsplan och utvärdering av provtagningsrepresentativitet samt anvisningar om provtagning, framställning av prover och insändande av dem för analys
 - undersöknings- och analysmetoder, de skadliga ämnen och övriga egenskaper som ska övervakas samt övervakningsfrekvenser
 - gränsvärden för de skadliga ämnen som ska undersökas
 - behandling av avvikelser i kvaliteten och godtagbara avvikelser
 - kvalitetssäkring av provtagning och undersökningar
 - dokument över kvalitetskontrollens uppföljning och rapporteringsanvisninga
- 2) ansvariga personer och deras behörighet
- 3) anvisningar om mottagning av avfall (i synnerhet om det är fråga om avfall som levereras från flera ställen för behandling för att bli återvinningsbart), lagring, behandling och leverans till återvinningsplats
- 4) utvärderings- eller auditeringsplan för kvalitetssäkringssystemet
- 5) vid behov särskilda renhetskrav såsom andelen ämnen som inte hör till avfallet
- 6) uppföljning och rapportering
 - protokoll över kvalitetskontrollen för varje provtagnings- och undersökningsgång
 - observerade kvalitetsavvikelser och åtgärder som vidtagits med anledning av dem
 - mängd, kvalitet och leveransplats för det avfall som levereras till återvinning.

2. Undersökningar

Avfallets kvalitet ska klarläggas genom grundläggande undersökningar och genom kvalitetskontroller. De mätningar, test, utredningar och undersökningar som görs ska utföras på ett kompetent och tillförlitligt sätt och med ändamålsenliga metoder. Vid minsta misstanke om att den uppbrutna asfalten innehåller mer än 70 mg/kg 16-PAH ska provtagning ske.

Att avfallet omfattas av förordningen påvisas genom grundläggande undersökningar. Dessa undersökningar ska omfatta åtminstone bestämning av avfallets sammansättning och utlakningen av skadliga ämnen enligt standardiserade analys- och testmetoder. Minst med fem års mellanrum, eller när det i verk-

samheten som producerar avfallet sker förändringar som väsentligt kan inverka på avfallets beskaffenhet, ska tillräckliga ytterligare undersökningar utföras för att säkerställa att avfallet allttjämt motsvarar de grundläggande undersökningarna. Samtidigt ska kvalitetssäkringssystemet justeras och vid behov förnyas.

Avfallets kvalitet ska följas en tillräckligt lång tid i enlighet med kvalitetssäkringssystemet. Minimikravet avses vara fem på varandra följande undersökningar enligt provtagningsplanen. Om avfallets kvalitet inte har följts en tillräckligt lång tid, kan godkännandet av avfallet för sådan användning som avses i förordningen bedömas utgående från grundläggande undersökningar som görs för avfallspartiet i fråga.

I resultaten från kvalitetskontroller kan en övervakning på högst 30 procent av gränsvärdet tillåtas, om medelvärdet för bestämningarna under de senaste två åren följer de gränsvärden som krävs. Om det inte finns att tillgå resultat från kvalitetskontroller från en tid på två år, räknas medelvärdet utgående från den tid kvalitetskontroll pågått, dock minst från fem på varandra följande undersökningar.

Provtagningen ska göras enligt 2.1 punkten och bestämningarna av skadliga ämnen enligt 2.2 punkten. Vid undersökningarna kan det i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande även användas metoder som baserar sig på standarder eller tekniska specifikationer som används i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen, Turkiet, eller i en EFTA-stat som är part i EES-avtalet och som uppfyller de centrala kraven i de metoder som anges i 2.1 och 2.2 punkten.

2.1 Provtagning

Provtagning och framställning av prover ska göras enligt standarderna SFS-EN 932-1 och SFS-EN 932-2 samt standard SFS-EN 14899. Prover ska i första hand tas från en kontinuerlig avfallsström. Provtagaren ska ha den tillräckliga kompetens som förutsätts för uppgiften. Avvikelser från de krav gällande provtagning som är i enlighet med standarderna kan göras om provtagning enligt dessa på grund av avfallets beskaffenhet inte kan genomföras på ett sätt som är tekniskt och ekonomiskt rimligt.

2.2 Analysmetoder

Vid analyserna av de skadliga ämnen som ingår i och utlaskas från avfall ska i första hand standardiserade metoder användas och i andra hand metoder som i fråga om analyskänslighet, noggrannhet och repeterbarhet konstaterats vara tillräckliga. Laboratoriet ska vara ackrediterat.

Halten av skadliga ämnen i avfall

I förbehandlingen av prov för att bestämma metaller ska extrahering med syra och mikrovågsassisterad nedbrytning enligt standard SFS-EN 13656 eller extrahering med aqua regia enligt standard SFS-EN 13657 användas.

Vid bestämningen av metaller ska standardiserade metoder (ICP-MS, ICP-AES eller AAS) användas. I enlighet med principen om ömsesidigt erkännande kan andra metoder användas i stället för dessa, om det

är känt att resultaten från dem motsvarar resultaten från de nämnda metoderna.

Vid bestämningen av mineralolja (oljekolvätefraktioner C10–C40) ska en metod enligt standard SFS-EN 14039 användas.

För bestämning av polyklorerade bifenyler (PCB) ska en metod enligt standard SFS-EN 15308 användas.

Utlakning av skadliga ämnen från avfall

För bestämning av utlakningen av skadliga ämnen ska ett perkolationstest enligt standard CEN/TS 14405 användas. I kvalitetskontrollen kan även ett tvåstegs-skaktest enligt standard SFS-EN 12457-3 användas.

Halten av skadliga ämnen i lakvatten ska bestämmas enligt standarderna SFS-EN 12506 (pH, As, Ba, Cd, Cl⁻, Co, Cr, CrVI, Cu, Mo, Ni, NO₂⁻, Pb, total-S, SO₄²⁻, V och Zn) och SFS-EN 13370 (ammonium, AOX, ledningsförmåga, Hg, fenolindex, TOC, lättillgänglig CN⁻ och F⁻).

K 17 Landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor

1 §. Syfte

Denna förordning syftar till att undvika miljöförorening till följd av användning eller deponering av massor som innehåller hälso- eller miljöfarliga ämnen.

2 §. Definitioner

Med *massor* avses i denna förordning jord- och muddermassor samt andra motsvarande massor.

Med *jordmassor* avses i denna förordning mineraljordar såsom lera, silt, sand, grus och sten/block samt organiska jordar så som gytta, dy och torv.

Med *muddermassor* avses i denna förordning sediment som har avlägsnats från vattenområde.

De definitioner som återfinns i vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland gäller i tillämpliga delar även denna förordning.

3 §. Deponering och användning av massor i eller nära vattenområde

Massor vars innehåll av förorenande ämnen överstiger gränsvärdena för vattenanvändning i bilaga 1 till denna förordning får inte användas eller deponeras i vattenområde eller under högsta högvattennivå på ett sådant sätt att förorenande ämnen riskerar att laka ut i ytvatten.

Muddermassor får inte deponeras på land och inte heller användas på land eller i vattenområde på ett sådant sätt att de kan spridas i eller till vattenområde.

Andra massor än muddermassor får inte deponeras i vattenområde.

Deponering av muddermassor i vattenområde ska så långt det med beaktande av företagens art och omständigheterna i övrigt är möjligt undvikas. Vid bedömning av plats för deponering av muddermassor i vattenområde ska eftersträvas att massorna sedimenteras så snabbt och koncentrerat som möjligt under icke syrefria förhållanden. Muddermassor får dock

inte deponeras på mindre än 10 meters djup. Om möjligt ska deponering av muddermassor i vattenområde under perioden mellan 1 april och 30 september undvikas. (2008/134)

4 §. Känslig markanvändning

Inom områden där markanvändningen kan komma att ställa krav på markens kvalitet får endast massor med föroreningshalter som understiger gränsvärdena för känslig markanvändning i bilaga 2 till denna förordning användas eller deponeras.

5 §. Mindre känslig markanvändning

Massor vars innehåll av förorenande ämnen överstiger gränsvärdena för känslig markanvändning men understiger gränsvärdena för mindre känslig markanvändning i bilaga 2 till denna förordning får endast användas eller deponeras inom område som genom plan- eller byggnadsbeslut eller med stöd av annat myndighetsbeslut reserverats för användning som inte ställer krav på markkvalitet.

Användning som enligt 1 mom. inte ställer krav på markkvalitet kan vara kontor, industri, vägar eller motsvarande. I områden där grundvattenuttag sker skall dock gälla de lägre gränsvärdena.

6 §. (2018/96) Hantering av förorenade massor

Massor vars innehåll av förorenande ämnen överstiger gränsvärdena för mindre känslig markanvändning i bilaga 2 till denna förordning ska behandlas som avfall i den ordning som följer av landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag.

7 §. Undantag

Tillsynsmyndigheten kan i enskilda fall meddela undantag från bestämmelserna i 4-6 §§. Motsvarande undantag för massor som härrör från tillståndspliktiga verksamheter eller åtgärder kan meddelas av tillståndsmyndigheten i samband med beslut i tillståndsärendet. Undantag enligt denna paragraf kan dock endast meddelas för visst markanvändningsändamål och under förutsättning att sökanden kan visa att undantaget inte medför ökad risk för människors hälsa eller för miljön.

8 §. Ikraftträdandebestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2007.

K 17 LF (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor

Bilaga 1

Gränsvärden för vattenanvändning

Ämne	mg/kg TS
Metaller	
Arsenik	15
Bly	40
Kadmium	0,5
Koppar	50
Krom (tot.)	65
Kvicksilver	0,1
Nickel	45
Zink	170
Polyaromatiska kolväten	
benso(a)antrasen	0,03
chrysen	1,1
benso(k)fluoranten	0,2
benso(a)pyren	0,3
indeno(1,2,3-cd)pyren	0,6
naftalen	0,01
fenantren	0,05
antrasen	0,01
fluoranten	0,3
benso(ghi)perylene	0,8
Total olja	50
DDT + DDE + DDD	0,01
Ämne	
µg/kg TS	
PCB er (IUPAC nummer)	
28	1
52	1
101	4
118	4
138	4
153	4
180	4
Tributyltenn	3
Ämne	
ngWHO-TEQ/kg	
dioxiner och furaner (PCDD och PCDF)	20

Bilaga 2

KM - känslig markanvändning
 MKM GV - mindre känslig markanvändning med grundvattenuttag
 MKM - mindre känslig markanvändning

Gränsvärden för markanvändning (mg/kg TS)

Ämne	KM	MKM GV	MKM
Arsenik	10	10	30
Bly	120	300	300
Kadmium	3	12	12
Kobolt	20	100	250
Koppar	100	200	200
Krom (III)	120	250	250
Krom (VI)	4	15	18
Kvicksilver	2	8	10
Nickel	25	200	200
Vanadin	100	200	200
Zink	250	700	700
Cyanider total	25	180	200
Cyanider fri	0,8	3,5	8
Summa fenol och kresol	4	15	15
Summa klorfenoler utan pentaklorfenol	0,5	5	5
Pentaklorfenol	0,25	5	5
Summa mono- och diklorbensenen	4	15	15
Summa triklorbensener	1	10	10
Summa tetra- och pentaklorbensener	0,3	2	2
Hexaklorbensenen	0,015	2	2
Dibromklormetan	1	4	40
Bromdiklormetan	0,4	2	4
Koltetraklorid	0,18	0,8	1
Triklormetan	1	5	8
Trikloreten	0,3	1,5	8
Tetrakloreten	0,7	3	60
1,1,1-trikloreten	35	100	100
Diklormetan	0,15	0,6	12
Nitrotoluen (2,4-di)	0,4	3,5	20
PCB totalt	0,04	1,5	1,8
Dioxin, (TCDD-ekvivalenter)	0,000025	0,0002	0,0002
Naftalen	10	40	40
Alifat C_5-C_8	40	150	200
Alifat C_8-C10	80	400	400
Alifat C10-C16	100	500	500
Alifat C16-C35	100	1000	1000
Summa Alifater C5-C16	100	500	500
Bensen	0,02	0,1	0,7
Summa toluen, etylbensen och xylen	20	60	60
Aromat C_8-C10	25	60	60
Aromat C10-C35	20	40	40
PAH Summa cancerogena	1,2	15	15
PAH övriga	10	15	15
MTBE	1,2	5	40

K 18 Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland

Vattenlagens allmänna del

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Syfte och tolkning

Vatten och vattenområden inom landskapet skall användas på det sätt som bäst gagnar en uthållig utveckling. Inverkan utanför landskapet på vatten eller i miljön av åtgärd utförd inom landskapet skall beaktas på samma sätt som inverkan inom landskapet. Åtgärd som direkt eller indirekt kan inverka på vatten får inte vidtas om den kan motverka en uthållig utveckling.

För att uppnå syftet enligt 1 mom. skall ytvatten och grundvatten samt ekologiska förhållanden i våtmarker, sötvatten och saltsjön nyttjas, skyddas och vårdas så att en uthållig utveckling gagnas och så att där kan finnas sådana växt- och djursamhällen, som i huvudsak utgör naturliga inslag i dessa naturmiljöer.

2 §. Tillämpningsområde

Denna lag skall tillämpas på nyttjande, skydd och vård av ytvatten och grundvatten. Lagen är tillämplig på markanvändning samt andra verksamheter och åtgärder inom landskapet som riskerar att påverka ytvattens eller grundvattens förekomst, beskaffenhet eller ekologiska betydelse inom eller utanför landskapet. Lagens tillämpningsområde är inte begränsat till fasta föroreningskällor.

3 §. (2015/84) Definitioner

Vid tillämpningen av denna lag är innebörden av följande termer och begrepp denna:

- 1) *ytvatten* är vatten i vattenområde oavsett djup,
- 2) *grundvatten* är vatten i mark eller berggrund,
- 3) *vattenområde* är område som inte endast tillfälligt är täckt av ytvatten och vars gräns mot land bedöms enligt medelvattenståndet, dock så att brunn, cistern och konstgjord damm inte är vattenområden enligt denna lag,
- 4) *vattenföretag* är åtgärder som har verkningar med avseende på vatten såsom bortledande, byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning och rensning,
- 5) *vattenfarlig verksamhet* är användning av mark eller vattenområde som kan medföra förändring av vattenkvaliteten genom förorening eller på annat sätt samt utsläppande av avloppsvatten,
- 6) *grundvattenfarlig verksamhet* är sådan vattenfarlig verksamhet som kan medföra förändring av grundvattenkvaliteten eller försämra tillgången på grundvatten,
- 7) *dikning* är sådant bortledande av vatten i avvattningssyfte som sker i dike,
- 8) *vattentäkt* är bortledande av vatten för vattenförsörjning eller bevattning,
- 9) *avloppsvatten* är vatten som varit i särskilt bruk men som inte längre ska användas samt vatten som avleds för avvattning av begravningsplats, upplag el-

ler annat område där främmande ämnen kan finnas i skadlig omfattning,

10) *vattenkvalitet* är vattens kemiska och fysikaliska tillstånd samt vattens ekologiska tillstånd,

11) *kvalitetsnorm* är gränsvärde för vattenkvalitet eller värde för förekomsten av eller egenskap hos en eller flera organismer i vattenområde,

12) *föroreningsområde* är vattenområde där kvalitetsnorm inte uppfylls,

13) *påverkan* är orsakande av effekt eller risk för effekt,

14) *förbättringsöverskott* är den extra vattenkvalitetsförbättring som följer av att vattenkvalitetsförbättrande åtgärd skapar bättre vattenkvalitet än vad som krävs enligt denna lag,

15) *vattenförbättringsplan* är en plan för visst föroreningsområde vari ska anges hur vattenkvaliteten ska förbättras, när förbättringen ska ha uppnåtts samt vari regleras markanvändning och andra företag som kan inverka på förhållande som kvalitetsnormerna avser,

16) *blandningszon* är ett vattenområde intill utsläppspunkt för avloppsvatten, mynning av dike eller plats för vattenbruk inom vilket vattenkvalitetsnormer inte är tillämpliga,

17) *undantagszon* är ett för tillgodoseende av ett från allmän synpunkt särskilt viktigt ändamål, som inte kan tillgodoses på annat sätt, bestämt och avgränsat vattenområde för vilket särskilda bestämmelser utfärdats,

18) *översvämning* är när mark som normalt inte står under vatten tillfälligt täcks med vatten varmed innefattas översvämningar från öppet vatten i angränsande landområden dock så att översvämningar från avloppsvattensystem inte innefattas,

19) *översvämningens risk* är när det är sannolikt att ett visst område kommer att drabbas av en översvämning som leder till ogynnsamma följder för människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet,

20) *marina vatten* är vatten, havsbotten och underliggande jordlager som ligger på havssidan av den baslinje som används för att beräkna territorialvattnets utsträckning,

21) *kustvatten* är ytvatten, havsbotten och underliggande jordlager innanför en linje en sjömil utanför den baslinje som används för att beräkna territorialvattnets utsträckning,

22) *förorening* är en genom mänsklig verksamhet direkt eller indirekt tillförsel av ämnen eller värme till luft, vatten eller mark, som kan skada människors hälsa eller kvaliteten på akvatiska (*vattenbaserade*) ekosystem eller på terrestra (*landbaserade*) ekosystem som är direkt beroende av akvatiska ekosystem eller som medför skada på materiell egendom eller försämrar eller hindrar möjligheterna att utnyttja de fördelar naturen erbjuder eller annan legitim användning av miljön,

23) *vattenförekomst* är en avgränsad och betydande förekomst av vatten såsom en sjö, ett kustvattenområde eller en avgränsad volym grundvatten,

24) *konstgjord vattenförekomst* är en ytvattenförekomst som skapats genom mänsklig verksamhet,

K 18 Vattenlag (1996:61)

25) *kraftig modifierad vattenförekomst* är en ytvattenförekomst som till följd av fysiska förändringar genom mänsklig verksamhet på ett väsentligt sätt har ändrat karaktär,

26) *ekologisk potential* är kvaliteten hos en kraftigt modifierad vattenförekomst, klassificerad i enlighet med de relevanta bestämmelserna i bilaga V i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upp- rättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, nedan kallat vattendirektivet,

27) *rännil* är en naturligt skapad vattenfåra, vars avrinningsområde är mindre än tio kvadratkilometer, där det inte ständigt rinner vatten och där fisk inte kan vandra i nämnvärd omfattning,

28) *dike* är en konstgjord vattenfåra vars avrinningsområde är mindre än tio kvadratkilometer,

29) *större utfallsdike* är en konstgjord vattenfåra vars avrinningsområde är större än tio kvadratkilometer,

30) *vattendrag* är sjöar, tjärnar, bäckar och andra naturliga vattenområden samt konstgjorda sjöar, kanaler, större utfallsdiken och andra motsvarande konstgjorda vattenområden, dock inte rännilar, diken och källor,

31) *avrinningsområde* är ett landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar genom en serie rinnande vattendrag eller sjöar till havet vid ett enda utlopp, eller vid en enda mynning eller ett enda delta,

32) *delavrinningsområde* är ett landområde från vilket all ytvattenavrinning strömmar genom en serie rinnande vattendrag eller sjöar till en viss punkt i ett vattendrag (normalt en sjö eller ett dikestillopp),

33) *miljökvalitetsnormer* är koncentrationen av ett visst förorenande ämne eller en viss grupp av förorenande ämnen i vatten, sediment eller biota, vilken med hänvisning till skyddet av människors hälsa och miljön inte bör överskridas.

2 kap. Rådighet över vatten

1 §. Inledande bestämmelse

I detta kapitel finns bestämmelser om vem som med iakttagande av lagens övriga bestämmelser råder över vatten samt under vilka förutsättningar annan än de som råder över visst vatten har rätt att utnyttja vatten och vattenområde. Rätt enligt denna lag undantar inte från skyldigheten att följa bestämmelser i annan lag.

2 §. Rätten att utföra vattenföretag

För att utföra ett vattenföretag krävs rätt eller rådighet enligt detta kapitel samt att vattenföretaget utförs i enlighet med lagens övriga bestämmelser.

3 §. Rådigheten över vatten

Den som äger en fastighet råder över det vatten som finns där, om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

I vattendrag råder vardera sidans ägare över det vatten som ansluter sig till respektive sida räknat från vattendragets mittlinje.

Med ägare enligt denna paragraf jämställs den som har ständig besittningsrätt till fastighet.

4 §. Samfällt vatten

Delägare i samfällt vattenområde råder över området på samma sätt som ägare, med beaktande av att han vid nyttjandet av området och därpå befintligt vatten inte får vidta åtgärder som vållar men eller störning för andra delägare eller utgör hinder för dem att på motsvarande sätt tillgodogöra sig området.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller i tillämpliga delar även samfällt område som inte är täckt av vatten, när fråga är om rätten att nyttja inom området befintligt grundvatten.

5 §. Lega av vatten

Beträffande lega av vattenområde gäller i tillämpliga delar vad om lega av jord för annat ändamål än byggande och bedrivande av jordbruk är bestämt.

6 §. Öppet vatten

Var och en har rätt att med undvikande av onödig störning färdas på vattenområde som är öppet. Vattenområde anses öppet om det inte på grund av laglig rätt stängts. Det sagda äger motsvarande tillämpning i fråga om färdande över is.

7 §. Nyttjande av vatten

Var och en har rätt till vattentäkt på vattenområde för hem- och boskaphushållning samt rätt att bada i vattenområde, begagna dess vatten till tvätt, vattnande av djur och för annat dylikt ändamål, om det kan ske utan att annans mark orättmätigt beträds och utan att områdets ägare eller annan förorsakas men eller störning.

Om rätt till vattentäkt för släckning av brand finns särskilda bestämmelser.

8 §. Strandägares rätt

Ägare eller innehavare av strand som inte är ägare av eller delägare i vattenområde har rätt att framför stranden i vattenområdet för sitt enskilda behov utsetta ankoringspåle för båt eller anlägga brygga samt båthus, badhus, tvätthus, bastubyggnad eller annan sådan byggnad, om det kan ske utan att vålla ägaren av vattenområdet skada eller avsevärt men och om de kravbestämmelser som avses i 4 kap. 1-4 §§ uppfylls och åtgärden inte strider mot sådan kvalitetsnorm eller vattenförbättringsplan som avses i 5 kap. Här avsedd rätt föreligger inte i fråga om hamnområde eller annat vattenområde som tagits i särskilt bruk.

9 §. Undanröjande av hinder

Var och en som lider men av uppslamning eller av grund eller som åsamkas annan därmed jämförbar olägenhet vid nyttjande av vattenområde har rätt att vidta för undanröjande av hindret nödvändig åtgärd, om det kan ske utan att vålla ägaren avsevärt men och om de kravbestämmelser som avses i 4 kap. 1-4 §§ uppfylls och åtgärden inte strider mot sådan kvalitetsnorm eller vattenförbättringsplan som avses i 5 kap.

Beträffande det som avlägsnas från vattenområde genom åtgärd som avses i 1 mom. gäller i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 6 och 7 §§ stadgas om jord och muddermassor.

3 kap. Förfogande över annans egendom

1 §. Inledande bestämmelse

I detta kapitel regleras förutsättningarna för att utan ägares eller rättsinnehavares medgivande ta annan tillhörig egendom i anspråk eller på annat sätt använda annans egendom eller inverka på annans rätt till egendom. I 6 kap. finns bestämmelser angående ansökan om och tillstånd till förfogande över annans egendom.

Beviljande av rätt enligt detta kapitel med avseende på vattenföretag medför inte att företaget är tillåtligt enligt bestämmelser i andra kapitel i denna lag.

Vattenföretag i allmänhet

2 §. Användning och överdämning av annans mark

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att för viss tid eller ständigt lösa in annans egendom, ta sådan in anspråk med nyttjanderätt eller sätta annans mark under vatten.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att det visas att vattenföretagaren äger eller besitter större delen av det område som behövs för ändamålet i 1 mom. Åtgärden skall dessutom vara nödvändig för genomförande av vattenföretaget eller oundgängligen behövas för en byggnad eller annan anläggning, som är väsentlig för utförandet eller utnyttjandet av vattenföretaget, eller för att skydda allmänt eller enskilt intresse.

3 §. Undanskaffande av annans byggnad m.m.

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att skaffa undan byggnader och anläggningar.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att byggnad eller anläggning är till uppenbart hinder för vattenföretaget samt att kostnaderna för utförandet annars blir oskäligt höga.

4 §. Uppförande av mindre anläggning på annans mark i anslutning till vattenföretag

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att på annan tillhörigt område tillfälligt dämna upp vatten samt att för viss tid eller ständigt uppföra

- bro, trumma eller brygga med tillhörande anordningar,
- pumpinrättning med därtill hörande ledning eller
- annan mindre anläggning som är nödvändig för vattenföretaget.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att området inte påverkas i nämnvärd omfattning.

5 §. Undersökningar på annans mark m.m.

Den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag kan beviljas rätt att på annans mark eller vattenområde göra undersökningar för utredande av möjligheterna att genomföra vattenföretag och av verkningarna av ett planerat företag.

6 §. Rensning, uppläggning av massor m.m.

Den som utför eller ämnar utföra annat vattenföretag än allmän farled kan beviljas rätt att på annan till-

hörigt område utföra rensningsarbete eller lägga upp jord eller muddermassa.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att området inte påverkas i nämnvärd omfattning samt att området inte berör tomt, trädgård, upplag, badstrand, hamn eller annat i särskilt bruk taget område.

Farleder och hamnar

7 §. Placering av muddermassor från farled

Muddermassa som härrör från allmän farled får placeras på annans vattenområde om området inte påverkas i nämnvärd omfattning eller tagits i särskilt bruk.

Den som i andra fall än som sägs i 1 mom. vill placera muddermassa på annans vattenområde kan beviljas rätt till detta om området inte påverkas i nämnvärd omfattning.

8 §. Rätt att placera anordningar och vidta åtgärder vid allmän farled

Den som anlägger eller förbättrar allmän farled har rätt att i vattenområde eller på strand förlägga remmare, märken, fyror och andra anordningar som behövs för utmärkande av farleden och säkerställande av samfärdseln. Denna rätt innefattar också rätt att använda naturföremål samt rätt att avlägsna sikthinder.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att märken och anordningar inte förläggs på område som tagits i särskilt bruk såsom tomt, trädgård, upplagsområde och badstrand. Om det är oundgängligen nödvändigt att använda visst sådant område, kan dock rätt beviljas därtill.

8a §. (2023/124) Inrättande och indragning av farled

Landskapsregeringen kan för den lokala sjötrafiken inrätta eller ändra en farled om det bedöms vara väsentligt för att tillgodose ett allmänt intresse. Besvär över landskapsregeringens beslut om inrättande eller ändring av en sådan farled utgör inte hinder för att det verkställs, om inte besvärsmyndigheten vid prövning av beslutets laglighet beslutar annat.

Landskapsregeringen kan dra in en för den lokala sjötrafiken inrättad farled om den inte bedöms vara väsentlig för att tillgodose ett allmänt intresse.

Innan ett beslut enligt 1 och 2 mom. fattas ska ett förslag under minst trettio dagar ha varit utställt på landskapsregeringens webbplats, efter att ett meddelande om detta har publicerats på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla. Under utställningstiden kan synpunkter skriftligen framföras på förslaget.

Ett meddelande om landskapsregeringens beslut enligt 1 och 2 mom. ska genom offentlig delgivning publiceras på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Beslutet och handlingarna ska vara tillgängliga på landskapsregeringens webbplats under den tid meddelandet är publicerat på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om förfarandet vid inrättande av en farled enligt 1 mom. och indragning av en farled enligt 2 mom.

K 18 Vattenlag (1996:61)

9 §. Vattenområde vid allmän farled

Den som skall inrätta eller driva allmän lastnings- eller ankringsplats eller allmän hamn i anslutning till allmän farled kan beviljas rätt att nyttja eller inlösa vattenområde.

10 §. Vattenområde vid enskild farled

Den som skall inrätta eller driva enskild lastnings- eller ankringsplats eller hamn i anslutning till enskild farled kan beviljas rätt att nyttja annan tillhörigt vattenområde.

11 §. Strandägares rätt för enskild hamn

Strandägare som vill inrätta eller driva enskild hamn kan för sådant ändamål beviljas nyttjanderätt till annan tillhörigt område.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att hamnen används för samfärdsel som inte är av ringa vikt samt att området inte påverkas i nämnvärd omfattning.

Förebyggande av fara**12 §. (2008/125) Tillfälliga åtgärder för att avvärja fara**

Tillsynsmyndigheten kan förordna om utförande av sådana tillfälliga åtgärder som är nödvändiga för att avvärja fara för människors liv eller hälsa eller omfattande egendomsskador orsakad av förändring av vattenområde till följd av exceptionella naturförhållanden eller övermäktig tilldragelse.

Markavvattning och avlopp**13 §. Dikning av annans mark**

Dikning som avses i 10 kap. får utföras på annans mark och därtill hörande erforderlig skyddsvall eller pumpstation anläggas under förutsättning att åtgärden behövs för en ändamålsenlig markavvattning eller för att förebygga att annans område blir vattendränkt eller orsakas annan skada samt att kravet i 2 mom. uppfylls.

Om dikning eller anläggning, som avses i 1 mom. utförs genom annans mark skall, om så kan ske utan oskäliga kostnader, detta göras i rågång eller på annan plats som medför minsta möjliga olägenhet för markägarna. Utanför rågång får öppet dike inte läggas på annans område som har tagits i särskilt bruk. Genom annans täckdikade område får dikning utföras endast om det är oundgängligen nödvändigt.

14 §. Användning av annans dike och avloppsledning

För avvattnande av mark får vatten ledas in i annan markägares öppna dike eller rensade bäck. Om sådant inledande av vatten i annan markägares täckdike medför att grövre rör måste läggas ner eller andra arbeten utföras, skall dessa tilläggsarbeten utföras av den som leder in vattnet i diket.

Bestämmelser om ersättning och framtida deltagande i underhåll, förbättring och utvidgning av dike finns i 7 och 10 kap.

Den som avleder avloppsvatten har rätt att använda annans avloppsledning om detta är ändamålsenligt. Därvid tillämpas i tillämpliga delar bestämmelserna i 11 kap.

15 §. Avloppsanläggning

Rätt kan ges att på annans mark placera reningsverk och andra avloppsanläggningar vilkas omfattning inte är obetydlig eller att för ändamålet lösa in annans mark.

Härvid skall samma regler tillämpas som gäller för anläggningar som har samband med vattenföretag.

Vattentäkt**16 §. Ytvattentäkt**

Den som inte råder över vatten kan beviljas rätt till ytvattentäkt på annans vattenområde.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att det inte gör det omöjligt för ägaren av vattenområdet att använda vattnet på samma sätt som den som begärt rätten.

Om vattentäkt för hem- och boskapshushållning finns bestämmelser i 2 kap. 7 §. Hur fördelning mellan olika intressenter skall göras regleras i 12 kap. 2 § och 13 kap. 19 §.

17 §. Grundvattentäkt

För enskilt behov kan rätt beviljas till grundvattentäkt på annans område om nyttan av täkten är avsevärt större än skadan och annan olägenhet av densamma.

För allmänt behov kan rätt beviljas om nyttan av täkten är större än skadan och annan olägenhet av densamma.

Vid uppskattningen av nytta och skada, men eller annan förlust som avses i 1 och 2 mom. skall bestämmelserna i 12 kap. 5 § tillämpas.

Hur rätt till grundvattentäkt skall fördelas mellan flera när vattnet inte räcker till alla regleras i 12 kap. 6 § och 13 kap. 19 §.

18 §. Grundvattentäkt för enskilt behov

Trots vad i 19 § stadgas kan den, som inte på annat sätt till skäliga kostnader kan erhålla hushållsvatten i tillräcklig mängd, beviljas rätt till täkt av grundvatten på annans mark. Sådan rätt kan också beviljas för att tillgodose industriell eller annan ekonomisk verksamhet för vilket tillgång till grundvatten är av synnerlig vikt.

Förutsättning för rätt enligt 1 mom. är att vattnet även räcker för ägarens, på hans mark bosatta persons, där väntad bosättnings samt där belägna företags behov samt att täkten inte medför nämnvärda störningar eller andra olägenheter för markägaren.

19 §. Grundvattentäkt för allmänt behov

Företag som försörjer en kommun eller ett större antal förbrukare med huvudsakligen hushållsvatten, samt annan som behöver grundvatten för att tillgodose ett allmänt behov, kan ges rätt till täkt av grundvatten på annans område. Om vattnet skall ledas till plats utanför orten, får sådan rätt ges endast om ortens behov av vatten ändå kan tillgodoses i skälig omfattning.

20 §. Begränsning i rätt till grundvattentäkt

Rätt till täkt av grundvatten kan begränsas till förmån för grundvattentäkt på annat område som tillgodoser allmänt behov.

Rätt till täkt av grundvatten kan under viss tid begränsas i visst område om tillgången på grundvatten för hushållsändamål på orten hotas av långvarig torka eller andra omständigheter.

21 §. Anordningar på annans mark för vattentäkt

Beträffande markägares skyldighet att tåla ledningar och andra anordningar för vattentäkt placeras på hans mark gäller det som bestäms i [123 § byggnadslagen (1979:61) för landskapet Åland].

Innehavaren av vattentäkt kan när annans område behövs för ändamålet ges rätt att lösa in området eller ständig besittningsrätt för att där placera bassänger eller andra anläggningar eller anordningar för behandling av vattent.

Byggnadslag (1979:61) för landskapet Åland har ersatts av plan- och bygglag (2008:102) för landskapet Åland.

4 kap. Allmänna kravbestämmelser

1 §. Inledande bestämmelse

Vattenföretag skall utföras och vattenfarlig verksamhet utövas så att ändamålet med företaget eller verksamheten nås med minsta skada och olägenhet för miljön utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget eller verksamheten omöjliggörs. Särskilt skall eftersträvas att grundvattnet och vattenmiljön skadas så litet som möjligt och hålls i ett så naturligt skick som möjligt. Vattenföretag och vattenfarlig verksamhet skall dessutom utföras och utövas med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen.

2 §. Skydd för vattenkvalitet

Vattenföretag får inte utföras och vattenfarlig verksamhet får inte utövas om detta i något vattenområde kan försvåra uppfyllandet av kvalitetsnorm eller andra krav för vattenkvalitet som föreskrivs i 5 kap.

Vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som medges i förbättringsplan eller som innebär utnyttjande av förbättringsöverskott i enlighet med bestämmelserna i 5 kap. är trots vad i 1 mom. stadgas tillåtna.

3 §. Väsentlig olägenhet

Om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet trots försiktighetsmått enligt 4-7 §§ riskerar att medföra olägenheter som var för sig eller tillsammans är av väsentlig betydelse får företaget eller verksamheten inte utföras eller bedrivs annat än om nyttan härav klart överstiger skadan eller om undantag gäller enligt 2 mom. Samma gäller om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet ensam kan medföra olägenhet som är betydande i förhållande till dess omfattning. (2001/32)

1 mom. hindrar inte vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som tydligt har medgetts i vattenförbättringsplan.

4 §. Hänsyn till andra allmänna och enskilda intressen

I enlighet med 1 § skall vattenföretag utföras och vattenfarlig verksamhet utövas med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen än som avses i 2 och 3 §§, varvid särskilt skall beaktas företagens eller verksamhetens inverkan på

- a) fiskbeståndet och möjligheten att bedriva fiske,
- b) samfärdseln,
- c) möjligheterna att på det berörda området i framtiden utföra annat vattenföretag, utöva vattenfarlig verksamhet eller bedriva annan härmed jämförbar verksamhet samt
- d) rekreativmöjligheterna, naturskönheten, kulturvärdena och trivselen i omgivningen.

5 §. Planers inverkan

Vattenföretag och vattenfarlig verksamhet får inte strida mot vattenförbättringsplan, byggnadsordning, stads- eller byggnadsplan eller fastställd general- eller regionplan. Gäller i andra än i nämnda fall särskilda bestämmelser för byggande eller annan användning av bestämt mark- eller vattenområde får företaget eller verksamheten inte heller strida mot dem.

6 §. Platsvalet

Vattenfarlig verksamhet får endast utövas på plats eller platser där minsta möjliga olägenhet för vattenmiljön uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är i fråga, utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet.

7 §. Skäligen skyddsåtgärder

Den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet skall, om inte längre gäende krav gäller enligt annat lagrum i denna lag, vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar samt iakttä de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvalitet. Skyldigheten att avhjälpa olägenheter kvarstår även efter att vattenfarlig verksamhet har upphört.

Omfattningen av åliggande enligt 1 mom. skall bygga på tekniskt bästa möjliga lösning som är ekonomiskt möjlig för den typ av verksamhet som är i fråga. Hänsyn skall tas till de tekniska svårigheter att uppnå bästa möjliga resultat, som kan föreligga därför att vattenanläggning har uppförts vid en tid då mindre stränga vattenvårdskrav gällde och därför blir dyrare att förbättra. Avhjälpan av olägenheter enligt 1 mom. sista meningen skall dock ske oavsett kostnaderna, om förebyggandet av den risk som föranleder krav på avhjälpan hade kunnat åstadkommas utan oskäligen kostnader.

Om det är uppenbart eller i ett tillståndsärende utrett att försiktighetsmått enligt 2 mom. är alltför kostsamt i förhållande till nyttan kan lindrigare försiktighetsmått väljas. Vid denna avvägning mellan kostnad och nytta skall särskild hänsyn tas till beskaffenheten av det vatten som kan bli påverkat och betydelsen av vattnets beskaffenhet samt till kostnaden för skyddsåtgärd och den ekonomiska verkan i övrigt av försiktighetsmått.

I vattenförbättringsplan får bestämmas att den kostnadsminskning som följer av lindrigare försiktighetsmått enligt 3 mom. skall betalas till en vattenförbättringsfond. Denna betalning skall i alla tillämpliga sammanhang behandlas som en utgift för försiktighetsmått.

Närmare bestämmelser om vattenförbättringsfonder utfärdas genom landskapsförordning.

K 18 Vattenlag (1996:61)

8 §. Grundvattenfarliga ämnen

Direkta utsläpp till grundvatten av grundvattenfarliga ämnen är förbjudna. I landskapsförordning anges de ämnen som är grundvattenfarliga enligt denna paragraf.

Vattenfarlig verksamhet som kan medföra att grundvatten förorenas med grundvattenfarligt ämne får inte utövas om inte alla förebyggande tekniska åtgärder vidtas som behövs för att förhindra sådan påverkan på grundvatten. I landskapsförordning kan intas närmare bestämmelser om de förebyggande tekniska åtgärder som behövs enligt denna paragraf.

8a §. (2008/125) Utsläpp till allmänt avlopp

Det är förbjudet att i allmänt avloppsledningsnät leda in ämne som kan medföra men för ledningsnätets eller i ett till nätet anslutet reningsverks funktion.

9 §. Särskilda försiktighetskrav

Om det är ägnat att förenkla genomförandet av kraven i detta kapitel eller att tillgodose syftet med 5 kap., kan landskapsregeringen fastställa minimikrav för bestämda åtgärdsslag eller verksamhetsslag avseende utsläpp, teknisk utrustning samt sådan hantering av kemiska ämnen, preparat och varor som direkt eller indirekt kan medföra risk för vattenkvaliteten eller vattenmiljön. Dessa minimikrav skall bestämmas på grundval av de principer som fastslås i 6 § samt 7 § 1 och 2 mom.

2-3 mom. upphävda (2005/54).

Se LF (2007:57) om odling av regnbågslox och lax i havet och ÅLRB (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket.

5 kap. Bestämmelser om vattenkvalitet (2008/125)**Gemensamma bestämmelser om yt- och grundvattenkvalitet****1 §. Ytvattenkvalitet**

Det är envars skyldighet att efter förmåga och tillfälle, genom aktivt handlande och genom att avstå från skadlig påverkan, skydda och vårda ytvatten så att det är i sådant skick och har sådan beskaffenhet att där kan finnas sådana växter och djur som utgör för området normal flora och fauna utan påverkan av människan. Beskaffenheten skall också vara sådan att ingen som helst hälsofara kan orsakas av vattnet eller dess användning för olika ändamål.

Undantag från 1 mom. gäller i områden som utgör föroreningsområde, blandningszon eller undantagszon, för vilka särskilda bestämmelser gäller i denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser.

2 §. Grundvattenkvalitet

Det är envars skyldighet att efter förmåga och tillfälle, genom aktivt handlande och genom att avstå från skadlig påverkan, skydda och vårda grundvatten så att dess beskaffenhet inte kan medföra hälso- eller miljöfara.

3 §. (2023/124) Vattenskyddsområde

Landskapsregeringen ska fastställa ett vattenskyddsområde för att skydda en vattenförekomst

eller en del av en vattenförekomst som används eller kan antas komma att användas för vattentäkt av hushållsvatten. Landskapsregeringen kan i andra fall för att skydda en vattenförekomst, eller en del av en vattenförekomst, besluta att ett avgränsat område ska utgöra ett vattenskyddsområde, för att hindra förorening av vatten, trygga fiskbeståndet eller för att bevara skyddsvärda arter, biotoper eller andra särskilda naturvärden.

Ett vattenskyddsområde får inte ges större omfattning än vad som behövs för att tillgodose dess syfte.

En ansökan om att inrätta ett vattenskyddsområde kan göras av berörd verksamhetsutövare, myndighet eller annan part vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av ett sådant beslut.

Landskapsregeringen kan bestämma att ett beslut att inrätta ett vattenskyddsområde ska efterlevas trots eventuellt besvär. Vid inrättande av ett vattenskyddsområde ska i tillämpliga delar iaktas vad som i 14 kap. föreskrivs om vattenförrättning.

3a §. (2023/124) Skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde

I ett beslut om att inrätta ett vattenskyddsområde ska det intas skyddsföreskrifter för vattenskyddsområdet med bestämmelser om förbud och begränsningar för områdets användning, samt om tillståndsplikt för verksamheter i området om det är nödvändigt för att uppnå och bevara ändamålet med vattenskyddsområdet.

Innan skyddsföreskrifter för ett vattenskyddsområde fastställs ska ett förslag till skyddsföreskrifter under minst trettio dagar ha varit utställt på landskapsregeringens webbplats, efter att ett meddelande om detta har publicerats på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla. Under utställningstiden kan synpunkter skriftligen framföras på förslaget.

I 7 kap. finns bestämmelser om ersättning för förlust av förmån till följd av skyddsföreskrifter i ett vattenskyddsområde.

Landskapsregeringen kan ge tillstånd till en viss åtgärd eller verksamhet inom ett vattenskyddsområde om det är utrett att detta kan ske utan risk för försämring av vattenkvaliteten.

4 §. Kvalitetsnormer

Landskapsregeringen skall utfärda sådana kvalitetsnormer som är behövliga eller lämpliga för att klara de allmänna förutsättningar för vattenföretag och vattenfarliga verksamheter som anges i 1 och 2 §§. (2005/54)

Kvalitetsnormer kan utfärdas för grundvatten, avgränsade vattenområden eller för alla vattenområden av viss typ och kan avse såväl kemiska och fysiska egenskaper hos vatten som ekologiska förhållanden i vattenområde.

3 mom. upphävt (2005/54).

5 §. Omprövning och upphävande av kvalitetsnorm

Kvalitetsnormer utfärdade enligt 4 § 1 mom. skall omprövas senast vart femte år.

Om kvalitetsnorm gäller för visst område eller för hela landskapet och det visar sig att den inte är

tillräcklig för att syftet med den skall uppnås, kan kvalitetsnormen redan före omprövningstiden enligt 1 mom. skärpas eller kompletteras med ytterligare kvalitetsnormer varvid 1 § 1 mom. tillämpas.

En utfärdad kvalitetsnorm får upphävas om den sannolikt är obehövlig från miljöskyddssynpunkt. Landskapsregeringen skall innan kvalitetsnormen upphävs redovisa skälen för detta i en ordning som i tillämpliga delar motsvarar den som föreskrivs för vattenförbättringsplan enligt 13-16 §§. En utfärdad kvalitetsnorm som helt eller delvis innebär tillämpning av bestämmelser som föreskrivits av Europeiska gemenskaperna (EG) kan dock inte till denna del upphävas. (2001/32)

6 §. Rättsverkan av kvalitetsnorm

Om kvalitetsnorm inte är uppfylld i ett ytvattenområde eller grundvattenområde, gäller vad som föreskrivs i 2 och 3 mom.

Ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet i ytvattenområde, dess tillrinningsområde eller i ett område där kvalitetsnorm avseende grundvatten gäller, får inte utföras eller bedrivs om därigenom riskeras att vattenkvaliteten ytterligare försämras eller att förbättring därigenom kan försvåras. Undantag härifrån är

a) att det är väl utrett att ingen ökad påverkan av detta slag kommer att inträffa,

b) att åtgärden eller verksamheten innebär utnyttjande av förbättringsoverskott i enlighet med 12 § och hinder enligt 3 mom. inte föreligger eller

c) att gällande vattenförbättringsplan finns och medger åtgärden eller verksamheten.

Om kvalitetsnorm avser hälsa får inte ny eller ändrad verksamhet eller åtgärd kvittas mot förbättringsoverskott enligt b punkten.

Särskilda bestämmelser om ytvattenkvalitet

7 §. Blandningszon

När kvalitetsnormer utfärdas skall i nödvändig omfattning blandningszon, dess art, föroreningsstyp och storlek bestämmas samt, om så kan behövas för miljövården, särskilda normer utfärdas för sådana zoner. Blandningszonens storlek får inte överstiga vad som är tekniskt nödvändigt med hänsyn till utsläppets art, föroreningsstyp och storlek.

Om landskapsregeringen inte beslutat om blandningszonens storlek är blandningszonen för avloppsvatten vattenområde inom 100 meters och för dikes utlopp inom 25 meters radie räknat från utsläppspunkten. För vattenbruk skall blandningszonen vara vattenområde inom 100 meters radie räknat från vattenbruksanläggningens yttre omkrets.

Oavsett bestämmelserna i 1 och 2 mom. får ingestans förekomma att en blandningszon, eller flera blandningszoner tillsammans, täcker mer än en tredjedel av avståndet mellan närmast liggande stränder.

8 §. Undantagszon

Landskapsregeringen kan bestämma att visst vattenområde skall vara undantagszon. För undantagszon kan särskilda kvalitetsnormer eller andra bestäm-

melser som rör vattnets kvalitet utfärdas. Om det anses behövligt kan landskapsregeringen dessutom utfärda andra bestämmelser rörande markanvändning eller andra åtgärder som kan påverka miljöförhållandena i undantagszon.

I 6 kap. regleras förutsättningarna för beviljande av tillstånd att förändra vattenområde till annan mark.

9 §. Särskilda kvalitetsnormer

Om inte kvalitetsnormer gäller för syre, kväve eller fosfor i visst sötvattenområdes ytvatten får ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd i vattenområdet eller dess tillrinningsområde endast om det visas att åtgärden eller verksamheten inte riskerar att försämma syreförhållandena eller öka halterna av kväve respektive fosfor i vattenområdet.

Om inte kvalitetsnormer gäller för vattenområde i saltsjön syftande till att begränsa övergödning, såsom kvalitetsnormer avseende ekologiska förhållanden eller kvalitetsnormer i enlighet med 4 § 1 mom., får ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd i vattenområdet eller dess tillrinningsområde endast om det visas att åtgärden eller verksamheten inte kan bidra till ökad övergödning i området eller att förbättringsoverskott utnyttjas enligt bestämmelserna i 12 §.

Särskilda bestämmelser om grundvattenkvalitet

10 §. Kvalitetsnormer

Om kvalitetsnormer för grundvatten avser hälsa skall de gälla lika i hela landskapet medan kvalitetsnormer avseende miljöaspekter får bestämmas gälla för viss del av landskapet eller hela landskapet.

För vattenkvaliteten i brunnar tillämpas utöver denna lag landskapslagen (2016:84) om tillämpning på Åland av hälsoskyddslagen. Vatten i brunn ska dock uppfylla utfärdade kvalitetsnormer för grundvatten om inte annat särskilt stadgats. Om vid provtagning i brunn vattnet har sämre kvalitet än kvalitetsnormer föreskriver, ska grundvattnet i området anses vara motsvarande dåligt om inte annat förhållande påvisas genom särskild provtagning eller på annat betryggande sätt. (2016/87)

11 §. Särskild kvalitetsnorm avseende nitrat

Om kvalitetsnormer avseende nitrat i grundvatten inte har införts får ingen ändring av jordbruksdrift ske om den medför annan än obetydlig ökning av nitrathalten i mark eller grundvatten.

Gemensamma bestämmelser om förbättringsoverskott och förbättringsplaner

12 §. Utnyttjande av förbättringsoverskott

Oavsett krav, restriktioner och förbud i denna lag för åtgärd eller verksamhet som kan påverka vattenkvaliteten får i den utsträckning som anges i denna lag och i landskapsförordning ny eller ändrad verksamhet eller annan åtgärd ändå komma till stånd om detta har direkt samband med ett förbättringsoverskott. Med

K 18 Vattenlag (1996:61)

direkt samband likställs att den som har skapat förbättringsoverskottet medger att annan utnyttjar detta.

Förbättringsoverskottet får inte sammanlagt utnyttjas mer än till två tredjedelar.

Närmare bestämmelser om förbättringsoverskottet utfärdas genom landskapsförordning.

13 §. Vattenförbättringsplan

För föreningens område och område där kvalitetsnormer för grundvatten inte uppnås, eller risk finns att sådana normer inte uppnås, skall landskapsregeringen upprätta och fastställa en vattenförbättringsplan.

Ansvarig för genomförandet av vattenförbättringsplan är landskapsregeringen. Vissa eller samtliga genomförandeuppgifter utom det slutliga genomförandansvaret kan delegeras till en kommun eller Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Om sådan delegering har skett, skall landskapsregeringen övervaka genomförandet och vid behov antingen skyndsamt ingripa i en enskild fråga eller återta delegeringsbeslutet. (2007/117)

14 §. Förfarande

Innan vattenförbättringsplan fastställs skall förslaget vara utställt under minst en månad.

Sedan tiden för utställning enligt 1 mom. gått ut skall landskapsregeringen upprätta ett skriftligt, preliminärt ställningstagande till planförslaget vari beaktas de synpunkter på förslaget som givits under utställningstiden. Detta ställningstagande skall redovisas vid ett sammanträde där sakägare skall beredas tillfälle att yttra sig över det. Vid sammanträdet skall protokoll föras.

Tidigast tre veckor efter att protokoll som avses i 2 mom. offentliggjorts får landskapsregeringen besluta om planförslaget.

15 §. Rättsverkan av förbättringsplan

Utöver vad som medges enligt denna paragraf får inte markanvändningsåtgärd eller verksamhet inledas, flyttas, utvidgas eller på andra sätt utföras eller bedrivs i strid mot fastställd vattenförbättringsplan. Åtgärd eller verksamhet som bedrevs när planen ställdes ut får dock tills myndighet i enskilt fall bestämmer annat fortsätta oförändrad förutsatt att den inte strider mot annan bestämmelse i denna lag eller annan författning.

Utan tillstånd från prövningsmyndigheten får i planen oreglerad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd eller ändras endast om detta är tillåtligt enligt 4 och 6 kap. denna lag samt om det är uppenbart att detta varken försvårar genomförandet av planen eller motverkar planens miljöskyddssyfte. I annat fall ska tillstånd sökas hos prövningsmyndigheten som får ge tillstånd endast om det är utrett att åtgärden eller verksamheten inte försvårar genomförandet av planen eller motverkar dess syfte från miljöskyddssynpunkt. (2008/125)

16 §. Utnyttjande av förbättringsoverskottet inom förbättringsplan

Oavsett bestämmelserna i 15 § får markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd eller

ändras i strid mot vattenförbättringsplan, om däri genom förbättringsoverskott, skapat av den som vill utföra markanvändningsåtgärden eller verksamheten, utnyttjas enligt 12 §.

Landskapsregeringen får i vattenförbättringsplan bestämma att annan vattenförbättrande åtgärd än som avses i 1 mom., som ger ett dokumenterat förbättringsoverskott, får utnyttjas efter prövningsmyndighetens tillstånd. För sådant tillstånd krävs att den sökande i betydande grad har medverkat till förbättringsoverskottet eller att den som har skapat förbättringsoverskottet medger att sökanden utnyttjar detta. (2008/125)

17 §. Revidering av vattenförbättringsplan

Vattenförbättringsplan skall revideras när det finns anledning anta att planen inte är tillräcklig för att nå den vattenkvalitet som föreskrivs i kvalitetsnormer eller senast vart tredje år.

För revideringen av vattenförbättringsplan skall tillämpas bestämmelserna i 14 §.

Bestämmelser om övervakning, vattenkvalitet, åtgärdsprogram, förvaltningsplaner och förteckning över skyddade områden (2005/54)

18 §. (2005/54) Övervakning

Med övervakning avses i denna lag att söka en sammanhållen och mångsidig helhetsbild av vattenkvaliteten och dess förändring i syfte att kunna vidta ändamålsenliga åtgärder för att skydda vattenkvaliteten och en hållbar användning av vatten. För övervakningsåtgärder äger landskapsregeringen de befogenheter som enligt 28 § landskapslagen (2008:124) om miljöskydd gäller för tillsyn. Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning delegera övervakningsuppgifterna till en landskapsregeringen underlydande myndighet. (2008/125)

För övervakningen ska utarbetas, fastställas och genomföras ett övervakningsprogram. Övervakningsprogram för yt-vatten ska minst omfatta ekologisk och kemisk kvalitet inräknat väsentliga faktorer som styr dessa, såsom vattenflöden, nedfall från luften, näringsläckage från botten, utsläpp i vatten samt ekologisk potential. Övervakningsprogram för grundvatten ska omfatta övervakning av kemisk kvalitet och kvantitativ kvalitet. Om ett vattenskyddsområde avgränsats eller en kvalitetsnorm gäller för området ska övervakningsprogrammet omfatta tillämpliga frågor som rör områdets skyddsbehov. Vid utarbetandet av övervakningsprogram ska beaktas uppgifter från tillsyn och från sådan egenkontroll som ska utföras av en verksamhetsutövare. Landskapsregeringen ska grundat på den inledande bedömning som gjorts enligt 19a § fastställa ett samordnat övervakningsprogram för bedömningen av vattenkvaliteten i områden med marina vatten. Detta ska ske i enlighet med de gällande bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område, nedan kallat marindirektivet, samt med beaktande av kraven i marindirektivets artikel 11 i bilaga III och

V. Samordningen ska ske med berörda organisationer och myndigheter utanför landskapet i enlighet med 26 §. (2020/30)

Om det vid övervakning konstateras finnas en försämrad vattenkvalitet eller en betydande risk för en försämrad vattenkvalitet skall information om detta ges till berörda myndigheter och betydande verksamhetsutövare.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om omfattningen av och innehållet i övervakningsprogram där tidsangivelser för uppdateringar ska ingå. (2010/92)

Se vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland.

19 §. (2010/92) *Avrinningsdistrikt*

Om inte landskapsregeringen beslutar annat utgör landskapet ett avrinningsdistrikt som avses i artikel 3 vattendirektivet. Landskapsregeringen kan vid behov besluta om avgränsning av avrinnings- och delavrinningsområden inom ett avrinningsdistrikt.

19a §. (2010/92) *Bedömning av vattenområden*

För ett avrinningsdistrikt och för marina vatten ska landskapsregeringen göra en bedömning som innefattar en bedömning av dessa områdens karakteristika, en översyn av sådan påverkan och effekt på vattenkvaliteten som orsakats områdena till följd av mänsklig verksamhet samt en ekonomisk bedömning av vattenanvändningen inom områdena. Bedömningarna och översynen ska genomföras med beaktande av kraven i bilaga II, III och V vattendirektivet samt bilaga III marindirektivet, där ekologiska, kemiska, ekonomiska och sociala faktorer av avgörande betydelse ska beaktas. För marina vatten ska analysen även baseras på en kombination av olika kvalitativa och kvantitativa påverkansfaktorer samt urskiljbara trender. Dessutom ska bedömningen omfatta grundläggande egenskaper och förhållanden samt aktuell miljöstatus i dessa vatten, på grundval av de vägledande förteckningar över faktorer som anges i tabell 1 i bilaga III till marindirektivet, och omfattande fysikalisk-kemiska förhållanden, livsmiljötyper, biologiska förhållanden och hydromorfologi. Med *miljöstatus* avses det allmänna tillståndet för miljön i marina vatten, med beaktande av de ingående marina ekosystemens struktur, funktion och processer tillsammans med naturliga geomorfologiska, geografiska, biologiska, geologiska och klimatiska faktorer samt fysikaliska, akustiska och kemiska förhållanden, inbegripet dem som är resultatet av mänskliga aktiviteter inom eller utanför det berörda området. Bedömningar och översynen samt nödvändiga uppdateringar av dessa ska göras minst vart sjätte år. Till den del bedömningen gäller marina vatten ska samordningen ske med berörda organisationer och myndigheter i enlighet med 26 §. (2020/30)

Landskapsregeringen kan besluta att ett avrinnings- eller delavrinningsområde ska utgöra en kraftigt modifierad vattenförekomst om de åtgärder som skulle krävas för att uppnå god ekologisk kvalitet enligt 20 § denna lag i detta område skulle vara oproportionerligt dyra eller tekniskt svår genomförbara eller skulle innebära betydande negativ inverkan på miljön

i stort eller på betydande samhällsverksamheter, såsom sjöfart inklusive hamnanläggningar, vattenreglering eller dricksvattenförsörjning.

Landskapsregeringen ska vidare göra en bedömning av vilka översvämningsrisker som finns i ett avrinningsdistrikt. Bedömningen ska göras med beaktande av kraven i artiklarna 4, 5 och 6 Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG om bedömning och hantering av översvämningsrisker, nedan kallat översvämningsdirektivet. Landskapsregeringen ska vidta lämpliga åtgärder så att denna bedömning kan samordnas med den bedömning som ska göras enligt 1 mom.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vad som ska ingå i de bedömningar som avses i 1 och 3 mom. samt tidsplanerna för dem där tidsangivelser för uppdateringar ska ingå.

Se vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland.

19b §. (2012/42) *Grundvattenområden*

Ett område med grundvatten vilket används för uttag av vatten som är avsett att användas som hushållsvatten för mer än 50 personer eller från vilket det tas i genomsnitt mer än 10 kubikmeter vatten per dygn kan benämnas grundvattenområde. Detsamma gäller ett sådant område som är avsett för sådan framtida användning och som landskapsregeringen beräknar att kan tillhandahålla ovan angivna vattenmängder. Landskapsregeringen beslutar vilka områden som är grundvattenområden och gränserna för dessa.

20 §. (2010/92) *Klassificering av vattenkvalitet och miljökvalitet*

Ytvatten i sjöar och kustvatten ska klassificeras på grundval av ekologisk och kemisk kvalitet. Dessa ytvattens ekologiska kvalitet ska klassificeras som hög, god, måttlig, otillfredsställande eller dålig medan ytvattens kemiska kvalitet ska klassificeras som god eller otillfredsställande. Med god ytvattenkvalitet avses i 18-25 §§ att ytvatten i sjöar och kustvatten har klassificerats ha god ekologisk kvalitet och god kemisk vattenkvalitet.

Kraftigt modifierade vattenförekomsternas kvalitet ska klassificeras utgående från deras ekologiska potential som maximal, god eller måttlig.

Grundvatten ska klassificeras enligt kemiska och kvantitativa egenskaper som god eller otillfredsställande. Med god grundvattenkvalitet avses i 18-25 §§ att en grundvattenförekomst har klassificerats ha goda kemiska och kvantitativa egenskaper.

Klassificering av ytvatten i sjöar, kustvatten och kraftigt modifierade vattenförekomster samt grundvatten ska utföras av landskapsregeringen med beaktande av vad som följer av bilaga V vattendirektivet.

Landskapsregeringen ska grundat på den inledande bedömningen av miljöstatus enligt 19a § fastställa kriterier för en god miljökvalitet i marina vatten, med beaktande av kraven i bilaga I och III marindirektivet. Innan kriterierna fastställs ska en samordning ske med berörda organisationer och myndigheter utanför landskapet i enlighet med 26 §. Med *kriterier* avses

K 18 Vattenlag (1996:61)

sådana särskiljande tekniska kännetecken som har nära samband med kvalitativa deskriptorer som förtecknas i bilaga I i marindirektivet. Med *god miljöstatus* avses den miljöstatus för marina vatten där dessa utgör ekologiskt variationsrika och dynamiska oceaner och hav som är rena, friska och produktiva utifrån sina inneboende förutsättningar och användningen av den marina miljön befinner sig på en nivå som är hållbar och därigenom tryggar möjligheten till användning och verksamhet för nuvarande och framtida generationer. God miljöstatus fastställs grundat på de kvalitativa deskriptorer som förtecknas i bilaga I i marindirektivet. (2020/30)

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om förfarandet vid klassificering av ytvatten i sjöar, kustvatten och kraftigt modifierade vattenförekomster samt grundvattnen och vid fastställandet av god miljöstatus för marina vatten.

Se vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland.

21 §. (2010/92) *Kvalitetsmål för ytvatten i sjöar, kustvatten och kraftigt modifierade vattenförekomster samt grundvatten och marina vatten*

Landskapsregeringen ansvarar för att allt vatten i landskapet skyddas på ett ändamålsenligt sätt så att vattenkvaliteten inte försämras och att den vid behov förbättras. Det övergripande målet ska vara att när det gäller ytvatten i sjöar och kustvatten uppnå god vattenkvalitet, när det gäller grundvatten att uppnå god vattenkvalitet och säkerställa en balans mellan uttag och grundvattenbildning, samt när det gäller kraftigt modifierade vattenförekomster uppnå ekologisk kvalitet och kemisk ytvattenkvalitet senast den 31 december 2015. När det gäller marina vatten ska det övergripande målet vara att uppnå god miljöstatus senast den 31 december 2020. För skyddade områden som ingår i den förteckning som avses i 25 § ska det övergripande målet vara att de normer och mål som gäller för det enskilda området ska vara uppfyllda senast den 31 december 2015. Om fler än ett av målen enligt denna paragraf avser en viss vattenförekomst ska det strängaste målet gälla. (2015/84)

För ytvatten i sjöar, kustvatten och kraftigt modifierade vattenförekomster samt grundvatten kan landskapsregeringen förlänga tidsfristen i syfte att stegvis uppnå målet i 1 mom. om de naturliga förhållandena omöjliggör tillräckligt snabb förbättring. Landskapsregeringen kan även förlänga tidsfristen högst tolv år på grund av tekniska skäl eller om förbättringarna bedöms bli oproportionerligt kostsamma. Landskapsregeringen kan även fastställa mindre stränga kvalitetsmål för särskilda yt- och grundvattenområden om den mänskliga påverkan eller de naturliga förhållandena är sådana att det blir omöjligt eller oproportionerligt dyrt att uppfylla målen. De mindre stränga kvalitetsmålen ska fastställas så att ingen fortsatt försämring av vattenkvaliteten i det särskilda området sker och att bästa möjliga kvalitet uppnås.

För marina vatten ska landskapsregeringen fastställa vägledande miljömål i syfte att stegvis uppnå målen i 1 mom. med beaktande av kraven i bilaga III och IV marindirektivet. Innan miljömålen är faststäl-

da ska hänsyn tas till befintliga mål på nationell nivå, unionsnivå samt internationell nivå och samordning ske med organisationer och myndigheter utanför landskapet i enlighet med 26 §. Grundat på den inledande bedömning som görs enligt 19a § ska för varje berörd marin region eller delregion, fastställas en allsidig uppsättning miljömål och tillhörande indikatorer för de marina vattnen, som vägledning för de framsteg som ska uppnås beträffande en god miljöstatus i den marina miljön, med beaktande av de vägledande förteckningar över belastning och påverkan som anges i bilaga III till marindirektivet och över grundläggande förhållanden som anges i bilaga IV. Hänsyn ska tas till fortsatt tillämpning av tillämpliga befintliga miljömål, fastställda på nationell nivå, unionsnivå eller internationell nivå för samma vatten och se till att dessa mål överensstämmer med varandra och att största möjliga hänsyn tas till gränsöverskridande inverkan och gränsöverskridande faktorer som är av betydelse. Med *miljömål* avses ett kvalitativt eller kvantitativt påstående om den eftersträfvade miljöstatus för olika delar av, och belastningar och påverkan på, marina vatten för varje marin region eller delregion. (2020/30)

Landskapsregeringen ska säkerställa erforderligt skydd för identifierade vattenförekomster som kan användas för dricksvattenframställning i syfte att minska dess nivå av vattenrening. Landskapsregeringen får i syfte att upprätthålla en god vattenkvalitet besluta att vattenförekomsterna ska innefattas i särskilda skyddsområden om behov av detta kan anses föreligga.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning även utfärda närmare bestämmelser om kriterierna för miljömålen samt för undantag från kraven på att uppnå en god vatten- och miljöstatus inom de tidsramar som anges i 1 mom. där tidsangivelser för uppdateringar ska ingå. Landskapsregeringen ska i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om kriterierna för minskning av farliga och förorenande ämnen. I detta ska ingå sådana ämnen som avses i artikel 16 och 17 vattendirektivet och som upptas i bilagorna VIII och IX vattendirektivet samt i bilaga II i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG om miljöstatusnormer.

Se vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland.

21a §. (2015/84) *Avvikelser från kvalitetsmålen*

En tillfällig försämring av vattenkvaliteten i en vattenförekomst strider inte mot kvalitetsmålen i 21 § om försämringen är ett resultat av omständigheter som orsakas av naturliga skäl eller force majeure och som är exceptionella eller som inte rimligtvis hade kunnat förutses, eller om försämringen är ett resultat av omständigheter till följd av olyckor som inte rimligtvis kunnat förutses. För att försämringen inte ska stå i strid med kvalitetsmålen förutsätts dock att alla genomförbara åtgärder så snart som möjligt vidtas för att förebygga ytterligare försämring och för att undvika risk för att kvalitetsmålen inte uppnås i andra vattenförekomster som inte påverkas av omständigheterna samt för att återställa vattenförekomsten till dess tidigare kvalitetsnivå. Effekterna av omständigheterna ska ses över årligen. Åtgärderna ska anges i

åtgärdsprogrammet och de får inte äventyra återstäl- landet av vattenförekomstens kvalitet när omständig- heterna inte längre föreligger. Förutsättningar och indikatorer för vilka omständigheter som är exceptio- nella och som rimligtvis inte kan förutses ska anges i förvaltningsplanen. Nästa uppdaterade version av förvaltningsplanen ska innehålla en sammanfattning av effekterna av de omständigheter som avses i detta moment och av de åtgärder som vidtas eller ska vidtas i samband med dem.

Att god grundvattenkvalitet, god ekologisk kvali- tet eller, i förekommande fall, god ekologisk potential inte uppnås eller att en försämring av kvaliteten hos en yt- eller grundvattenförekomst inte förebyggs strider inte mot kvalitetsmålen i 21 § om det är en följd av nya förändringar i en ytvattenförekomsts fysiska ka- raktäristika eller förändringar i nivån hos grundvatten- förekomster. Att en försämring från hög kvalitet till god kvalitet hos en ytvattenförekomst inte förebyggs strider heller inte mot kvalitetsmålen i 21 § om det är en följd av nya hållbara mänskliga utvecklingsverk- samheter. För att förändringarna inte ska stå i strid med kvalitetsmålen förutsätts dock att alla genomför- bara åtgärder vidtas för att mildra de negativa conse- quenserna för vattenförekomstens kvalitet. Ytterligare förutsättningar för de förändringar som anges ovan är att de särskilt motiveras i förvaltningsplanen samt att kvalitetsmålen ses över vart sjätte år. Förändringarna ska kunna motiveras med ett allmänintresse av större vikt eller med att fördelarna för miljön och samhället med att uppnå kvalitetsmålen i 21 § inte uppväger de fördelar som förändringarna innebär för människors hälsa, människors säkerhet eller för en hållbar ut- veckling. De nyttiga mål som förändringarna medför ska heller inte kunna uppnås på något annat sätt som skulle vara betydligt bättre för miljön, antingen av tekniska skäl eller på grund av orimliga kostnader.

22 §. (2005/54) Åtgärdsprogram

Landskapsregeringen ska upprätta ett åtgärdspro- gram som är ägnat att uppnå och bevara en effektiv och hållbar vattenanvändning med en god vatten- kvalitet, förebygga en försämring av vattenkvaliteten samt att uppfylla kvalitetsmålen enligt 21 §. När det gäller ytvatten ska genomförandet av åtgärdspro- grammet innefatta nödvändiga åtgärder i syfte att gradvis minska förorening från ämnen som är skad- liga för vattenmiljön och för att utsläpp och spill av ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön ska upphöra eller stegvis elimineras. När det gäller grundvatten ska genomförandet av åtgärdsprogram- met innefatta åtgärder som är nödvändiga för att motverka varje eventuell betydande tendens till ök- ning av koncentrationen av alla föroreningar som or- sakas av mänsklig verksamhet för att gradvis minska föroreningen av grundvattnet. Av åtgärdsprogrammet ska framgå lagstiftnings-, budget-, informations-, till- syns- och övervakningsbehov samt de administrativa behov som genomförandet av en åtgärd fordrar. Till den del programmet gäller marina vatten ska samord- ning ske med berörda myndigheter och organisationer utanför landskapet i enlighet med 26 §. Allmänheten

ska informeras om åtgärdsprogrammet, uppmantras att ta del av det och ges tillfälle att avge synpunkter på det. Information till allmänheten om ett förslag till åtgärdsprogram ska ges genom annons i minst en i landskapet allmänt utkommande tidning. Förslaget ska med tillhörande allmänna handlingar, senast ett år före den period som åtgärdsprogrammet avser, hållas tillgängligt för allmänheten under minst sex månader. Under denna tid ska även förslaget nödvändiga handlingar publiceras i elektronisk form. (2015/84)

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om hur arbetet med att upprätta ett åtgärdsprogram ska genomföras, tids- planen för utformningen och omfattningen av arbetet samt vilka uppgifter som ska ingå i ett åtgärdspro- gram där tidsangivelser för uppdateringar ska ingå. (2010/92)

Ett första åtgärdsprogram skall antas utan dröjsmål, dock senast den 22 december 2009. Åtgärdsprogram- met skall antas av landskapsregeringen. Landskaps- regeringens allmänna förvaltning, underlydande myn- digheter och kommunala myndigheter skall i tillämp- liga delar i sina respektive planer och beslut beakta det antagna åtgärdsprogrammet.

23 §. (2005/54) Förvaltningsplan

Landskapsregeringen ska i en förvaltningsplan sammanställa uppgifter om ett avrinningsdistrikt. I en förvaltningsplan skall åtminstone ingå

- 1) en beskrivning av ett avrinningsområdes karak- teristika,
- 2) en beskrivning av sådan påverkan och effekt på vattenkvalitet som orsakats av mänsklig verksamhet,
- 2a) (2010/92) en bedömning av översvämningsris- kerna i distriktet samt en plan för hantering av dessa risker,
- 3) uppgifter som identifierar och beskriver skyd- dade områden,
- 4) en beskrivning av nätverk som upprättats för övervakning av vattenkvalitet och redovisning av re- sultat från sådana övervakningsprogram,
- 5) en förteckning över fastställda miljömål,
- 6) en sammanfattande ekonomisk analys av vatten- användningen,
- 7) en sammanfattning av antagna åtgärdsprogram och syftet med dessa,
- 8) en förteckning över detaljerade program och för- valtningsplaner,
- 9) en sammanfattning av de åtgärder för informa- tion till allmänheten och samråd som vidtagits, resul- taten härav och de ändringar i planen som gjorts till följd av detta,
- 10) (2015/84) en förteckning över behöriga myn- digheter,
- 11) (2015/84) uppgifter om sådana kontaktpunkter och förfaranden som finns för information riktad till allmänheten,
- 12) (2015/84) förutsättningar och indikatorer för omständigheter som är exceptionella och som rimligt- vis inte kan förutses och som avses i 21a § 1 mom.,
- 13) (2015/84) en beskrivning och förklaring av mo- tiven för förändringar som avses i 21a § 2 mom.

K 18 Vattenlag (1996:61)

En första förvaltningsplan skall antas utan dröjsmål, dock senast den 22 december 2009. Allmänheten skall informeras om planen, uppmanas att ta del av den och ges tillfälle att lämna synpunkter på förslag. Information till allmänheten om ett förslag till förvaltningsplan skall ges genom annons i minst en i landskapet allmänt utkommande tidning. Förslaget skall med tillhörande allmänna handlingar, senast ett år före den period som förvaltningsplanen avser, hållas tillgängligt för allmänheten under minst sex månader. Under denna tid skall även för förslaget nödvändiga handlingar publiceras i elektronisk form.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om hur arbetet med att sammanställa en förvaltningsplan ska genomföras, tidsplanen för utformningen och omfattningen av arbetet samt vilka uppgifter som ska ingå i en förvaltningsplan. (2010/92)

24 §. (2005/54) *Översyn av förvaltningsplan och åtgärdsprogram*

Förvaltningsplan och åtgärdsprogram skall fortlöpande ses över och om det bedöms ändamålsenligt vid behov revideras. Översyn skall ske minst vart sjätte år, varvid bestämmelserna om information i 5 kap. 22 och 23 §§ skall beaktas. Nya eller reviderade åtgärder som antagits enligt ett uppdaterat program skall träda i kraft inom tre år efter att de antagits.

I en reviderad förvaltningsplan skall åtminstone ingå en beskrivning av

1) behövliga ändringar eller uppdateringar av miljömål sedan offentliggörandet av föregående förvaltningsplan,

2) gjorda framsteg för att nå miljömål, inklusive en redovisning av verkan av åtgärder som genomförts under föregående förvaltningsplanperiod, med en förklaring till varför ett eller flera miljömål inte har uppnåtts,

3) orsaken till varför en planerad åtgärd för att nå fastställda miljömål inte har vidtagits under den föregående förvaltningsplanperioden samt

4) orsaken till varför en oplanerad åtgärd för att nå fastställda miljömål har vidtagits under den föregående förvaltningsplanperioden.

24a §. (2017/118) *Havsplanering*

Landskapsregeringen ansvarar för att det senast till den 31 mars 2021 tas fram och antas en havsplan. Havsplanen ska uppdateras minst vart sjätte år.

Planen är riktgivande för kommuner och andra myndigheter vid planläggning och prövning av användning av kustvatten och marina vatten på det sätt som det föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag.

Havsplanen ska omfatta de kustvatten och marina vatten som hör till landskapet. Syftet med havsplaneringen är att främja en hållbar utveckling och tillväxt vad gäller kust- och havsområdets olika användningsområden samt hållbar användning av marina resurser. Havsplanen ska bidra till god vattenkvalitet och god miljöstatus i kust- och havsområden.

I planen ska identifieras den rumsliga och tidsmässiga utbredningen av relevanta befintliga och framtida

verksamheter, intressen och användningsområden. Därvid ska beaktas åtminstone sektorerna energi till havs, råvaruutvinning, sjötransport, sträckningar av kabel och rörledningar, fiske och vattenbruk, turism, rekreation samt maritimt kulturarv. Planen ska vidare beakta bevarande, skydd och förbättring av miljön inklusive motståndskraft mot effekterna av klimatförändringar samt ekosystemtjänster.

Planen ska beakta samspelet mellan land och hav och ska därför beskriva hur landbaserade verksamheter påverkar de verksamheter, intressen och användningsområden som nämns i 4 mom.

I havsplanen ska ingå kartor samt beskrivningar som redovisar:

a) nuvarande och förslag till framtida användning av kust- och havsområden,

b) intressen och användningsområden av väsentlig betydelse samt beskrivning av hur landbaserade verksamheter påverkar dessa samt

c) innebörd och konsekvenser av användningen av kust- och havsområden enligt planen.

24b §. (2017/118) *Beredning av havsplanen*

Havsplanen ska beredas i samarbete med berörda kommuner och andra myndigheter inom landskapet, samt med relevanta myndigheter utanför landskapet med ansvar för angränsande kustvatten och marina vatten i syfte att göra havsplanerna enhetliga och samordnade i den marina regionen.

Planeringen är en process där berörda parter ska involveras i ett tidigt skede. Innan arbetet påbörjas ska planeringsförfarandet och arbetets olika delmoment klargöras. I detta ingår att klargöra hur användningen av bästa tillgängliga uppgifter ska säkerställas och hur utbytet av information ska organiseras. Berörda parter ska i ett tidigt skede av processen informeras om förfarandet och ges möjlighet till samråd och att yttra sig antingen skriftligen eller muntligen i relevanta skeden av processen. Processen ska vara öppen och resultat av samråd och höranden och förslag med anledning av de synpunkter som har framförts ska redovisas under arbetets gång. Berörda parter ska ha tillgång till planen när den har färdigställts.

Innan en havsplan antas ska landskapsregeringen ställa ut förslaget under minst 60 dagar. Berörda parter har rätt att under utställningstiden skriftligen framföra synpunkter på förslaget till havsplan. Meddelande om att förslaget om havsplan ska ställas ut ska delges berörda parter genom offentlig delgivning enligt förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

Beredningen av planen ska samordnas med övriga till sakområdet hörande planer och program, däribland förvaltningsplan och åtgärdsprogram för kustvatten och marina vatten enligt 5 kap. 22 och 23 §§ samt, så långt som möjligt, övergripande planer för land- och strandområden antagna enligt plan- och bygglag (2008:102) för landskapet Åland. Uppdateringen av havsplanen ska samordnas med beredningar av förvaltningsplan och åtgärdsprogram för kustvatten och marina vatten. Internationella överenskommelser, avtal och konventioner ska beaktas vid havsplaneringen.

25 §. (2005/54) *Förteckning över skyddade områden*

Landskapsregeringen för en särskild förteckning över vattenskyddsområden samt andra yt- och grundvattenområden vilka enligt lagstiftningen kräver ett särskilt skydd. I förteckningen skall anges

1) de vattenförekomster som används för uttag av hushållsvatten avsett att användas som dricksvatten och som ger mer än 10 kubikmeter per dag i genomsnitt eller betjänar mer än 50 personer samt de vattenförekomster som är avsedda för sådan framtida användning,

2) områden som har fastställts för skydd av ekonomiskt betydelsefulla vattenlevande djur- eller växtarter,

3) vattenförekomster som har fastställts som rekreativsvatten, inklusive områden som fastställts som badvatten enligt direktiv 76/160/EEG (om kvaliteten på badvatten),

4) områden som är känsliga för näringsämnen, inklusive områden som fastställts som sårbara enligt direktiv 91/676/EEG (om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket) och områden som fastställts som känsliga områden enligt direktiv 91/271/EEG (om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse) samt

5) områden som har fastställts för skydd av livsmiljöer eller arter där bevarandet eller förbättrandet av vattnets status är en viktig faktor för deras skydd, inklusive relevanta Natura 2000-områden som fastställts enligt direktiv 92/43/EEG (om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) och direktiv 79/409/EEG (om bevarande av vilda fåglar).

För varje förekomst eller område som upptas i förteckningen skall anges den landskaps- och gemenskapslagstiftning på vilken noteringen i förteckningen grundas samt var varje i förteckningen avsett område är lokaliserat.

Förteckningen ska regelbundet ses över och revideras vid behov. (2010/92)

26 §. (2010/92) *Internationell samordning*

Med utgångspunkt från befintliga program och etablerad miljöverksamhet ska landskapsregeringen samarbeta med berörda organisationer och myndigheter i regioner utanför landskapet. Samarbetet ska ske i enlighet med de internationella överenskommelser vilka bringats i kraft i landskapet och som är tillämpliga på de i denna paragraf avsedda områdena.

6 kap. Tillståndsprövning och miljögranskning (2008/125)**Allmänna bestämmelser****1 §.** (2008/125) *Om prövning och prövningsmyndighet*

I detta kapitel finns närmare bestämmelser om när tillstånd eller miljögranskning krävs för vattenföretag, förfogande över annans egendom och vattenfarlig verksamhet. I fråga om prövningsmyndighet och förfarande gäller vad som stadgas i landskapslagen om miljöskydd.

2 §. (2008/125) *Särskilt om ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom*

Av ansökan som avser tillstånd enligt 3 kap. denna lag ska, avseende förfogande över annans egendom, utöver vad som följer av landskapslagen om miljöskydd särskilt framgå vilken rätt till förfogande över annans egendom som begärs.

3 §. *Rätt till tillståndsprövning*

Den som utfört eller ämnar utföra vattenföretag samt den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet kan söka tillstånd härför även om tillståndsplikt inte föreligger. Om inte annat är särskilt bestämt gäller för sådan ansökan samma regler om handläggning och beslut som för tillståndsärenden i övrigt enligt denna lag.

4 §. (2008/125) *Förutsättningar för tillstånd och beslut med anledning av miljögranskning*

Tillstånd får ges och beslut med anledning av miljögranskning får fattas endast om det är utrett att denna lags bestämmelser liksom bestämmelser som har utfärdats med stöd av lagen är uppfyllda.

5 §. Upphävd (2008/125).

6 §. Upphävd (2001/32).

7-9 §§. Upphävda (2008/125).

10 §. Upphävd (2001/32).

11 §. Upphävd (2008/125).

12 §. Upphävd (2001/32).

13 §. *Återbetalning av ersättning efter återkallande eller ändring av tillstånd*

Ersättning för skada som betalats enligt bestämmelserna i 7 kap. behöver inte återbetalas när ett tillstånd återkallats eller ändrats. Om det måste anses oskäligt att ingen återbetalning sker, med hänsyn till fördel ersättningstagare erhåller genom återkallande eller ändring av tillstånd, skall dock tillståndshavaren vara oförhindrad att begära att ersättningen eller viss del av denna återbetalas. Sådant yrkande skall handläggas i den ordning som gäller för tvistiga ersättningsfrågor enligt denna lag.

14 §. Upphävd (2008/125).

Krav på tillståndsprövning och miljögranskning (2008/125)**15 §.** (2008/125) *Krav på tillstånd för vattenföretag*

Tillstånd för utförande av vattenföretag och förfogande över annans egendom krävs om genomförandet berör enskild rättsinnehavares rätt och inte samtliga berörda rättsinnehavare godkänt åtgärden.

Tillstånd krävs utöver vad som följer av 1 mom. alltid för utförande av vattenföretag om företaget innebär

a) anläggande av bro, tunnel eller annan transportanordning i, över eller under allmän farled,

b) utläggande eller upptagning av ledning eller kabel i allmän farled om inte godkännande till företaget från den myndighet som har att övervaka farleden har inhämtats,

K 18 Vattenlag (1996:61)

c) annan med a och b punkterna jämförbar olägenhet för samfärdseln,

d) tagande av ytvatten ur sötvattenområde då det sammanlagda uttaget, varvid flera anläggningars uttag ur samma vattenförekomst räknas samman, överstiger 200 000 kubikmeter vatten per år,

e) täkt av mer än 10 000 kubikmeter grundvatten per år, varvid flera anläggningars uttag ur samma vattenförekomst räknas samman,

f) byggande, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning eller rensning i vattenområde om den botenytta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till mer än 500 kvadratmeter,

g) anläggande av våtmark över 5 hektar,

h) markavvattning av mer än 5 hektar undantaget dränering av jordbruksmark genom täckdikning med dräneringsrör som har en största diameter om 300 millimeter av jordbruksmark eller

i) uppdämning av mer än 20 000 kubikmeter vatten per år från samma avrinningsområde.

16 §. (2008/125) *Krav på tillstånd för vattenfarlig verksamhet*

Tillstånd krävs för tillförsel av övergödande ämnen direkt i ytvatten från

a) fiskodling med en produktion om 20 ton fisk per år,

b) reningsverk med en kapacitet som uppgår till 900 personekvivalenter eller

c) annan verksamhet vars teoretiska årliga belastning på vattenmiljön uppgår till 200 kg fosfor eller 1 500 kg kväve.

17 §. (2008/125) *Krav på tillstånd för utsläpp av grund- och ytvattenfarliga ämnen*

Tillstånd krävs för

a) utsläpp till ytvatten av ämnen och materia som kan medföra ytvattenfarlig förorening,

b) direkta utsläpp till grundvatten av ämnen som kan medföra grundvattenfarlig förorening,

c) återinföring till samma vattenförande lager av vatten som använts geotermiskt, vatten från gruva och dagbrott samt vatten som har pumpats ut i samband med byggnads- och anläggningsarbeten samt för

d) konstgjord infiltration till grundvatten.

I landskapsförordning anges de yt- och grundvattenfarliga ämnen som kräver tillstånd enligt denna paragraf.

Tillstånd för verksamheter som är tillståndspliktiga enligt denna paragraf ges för begränsad tid och får inte meddelas förrän det har konstaterats att grundvattnet och särskilt dess kvalitet blir föremål för regelbunden övervakning och dokumentation.

18 §. (2008/125) *Krav på miljögranskning för vattenföretag*

Miljögranskning för utförande av vattenföretag krävs om företaget kan medföra

a) fara för människors hälsa,

b) sådant förändringar i naturförhållandena eller av existensbetingelserna för de i naturen levande organismerna som är betydande,

c) fara för översvämning eller allmän vattenbrist,

d) ändring eller stängning av kungsådra,

e) olägenhet för fiskens vandring eller möjlighet till fortplantning som är betydande,

f) försämring av vattnets reningsförmåga eller annan kvalitetsförsämring som inte är ringa eller

g) betydande minskning av naturskönheten, trivselen i omgivningen, kulturvärdena eller rekreativmöjligheterna.

19 §. (2008/125) *Krav på miljögranskning för vattenfarlig verksamhet*

Miljögranskning krävs för inledande, uppförande och ändring av verksamhet som kan medföra sådan påverkan som avses i 18 § och som landskapsregeringen genom landskapsförordning belagt med krav på miljögranskning.

20 §. (2008/125) *Krav på miljögranskning för ledande av avloppsvatten*

Miljögranskning krävs oavsett vad i 18 och 19 §§ stadgas för ledande eller omhändertagande av avloppsvatten på annat sätt än genom ledande till allmänt avloppsnät.

Miljögranskning enligt 1 mom. krävs dock inte för avloppsanläggningar för hushålls- eller motsvarande avloppsvatten med en maximal belastning motsvarande högst 50 personekvivalenter om landskapsregeringen genom landskapsförordning meddelat närmare bestämmelser om reningsanordningar och metoder för rening av avloppsvatten samt om andra miljöskydds-krav som ska gälla för anläggningarna och samtidigt beslutat att miljögranskning inte behövs. För sådana anläggningar krävs kommunalt avloppstillstånd. För beviljande av kommunalt avloppstillstånd krävs att sökanden kan visa att bestämmelserna meddelade med stöd av denna bestämmelse är uppfyllda.

21 §. *Tillståndsplikt inom visst område*

Om det föreligger särskilda skäl kan landskapsregeringen beträffande ett till gränserna bestämt område genom landskapsförordning stadga att tillståndsplikt skall gälla för i beslutet närmare angivna åtgärder oavsett deras verkningar. Under samma förutsättningar kan landskapsregeringen genom landskapsförordning stadga om inskränkningar i tillståndsplikt som gäller enligt 15-17 §§ men inte i tillståndsplikt som gäller enligt 18-20 §§.

Se LF (2016:25) om undantag från miljöstillståndsplikt för fiskodlingar vid utrotning av VHS och LF (2020:51) om tillfällig inskränkning av miljöstillståndsplikt.

22 §. Upphävd (2008/125)

Mellanrubriken upphävd (2008/125)

23-27 §§. Upphävda (2008/125)

Mellanrubriken upphävd (2008/125)

28-29 §§. Upphävda (2008/125)

30 §. Upphävd (2001/32)

31 §. *Övriga bestämmelser*

I övrigt gäller i tillämpliga delar vad om tillstånd som omfattar vattenföretag är stadgat i 25-27 §§.

7 kap. Ersättning och inlösen

Allmänna bestämmelser

1 §. (2023/124) *Inledande bestämmelser*

Skada eller annan olägenhet som uppstår till följd av vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, som utgörs av ändrad vattenkvalitet eller är en följd av sådan effekt, ska ersättas eller inlösas i den omfattning och under de förutsättningar som gäller enligt bestämmelserna i detta kapitel. Samma gäller skada eller annan olägenhet till följd av utnyttjande av rätt enligt 3 kap. att ta i anspråk eller på andra sätt förfoga över eller påverka annans egendom eller för skyddsföreskrifterna i vattenskyddsområde som inrättas enligt 5 kap. 3 §.

2 §. *Expropriation*

Om inte annat bestäms i detta kapitel skall allt sådant förfogande som avses i 3 kap. denna lag, oavsett att sådant förfogande även får ske för enskilt intresse, jämställas med expropriation.

Ersättningsfrågor enligt denna lag skall bedömas med tillämpning av bestämmelserna i 4 kap. landskapslagen (1979:62) om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter, dock så att vid inlösen eller beviljande av rätt till ständig besittning av annans mark och vad där finns samt vid rätt att varaktigt sätta mark och vad där finns under vatten skadan skall ersättas med 150 procent av det värde som sägs i 23 § nämnda lag.

För övriga frågor som har samband med sådant förfogande och prövning av sådant som avses i 3 kap. denna lag skall, med beaktande av 4 mom. nedan, tillämpas bestämmelserna i 5-10, 12, 13 och 15 kap. landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter med undantag av 88 och 89 §§ i 15 kap.

Det som i landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter sägs om expropriationsnämnd ska i ersättningsfrågor enligt denna lag gälla prövningsmyndigheten. (2008/125)

3 §. *Markägares rätt till inlösen*

Om annan tillhörig mark till följd av vattenföretag varaktigt sätts under vatten eller på annat sätt omedelbart försämrats skall om ägaren så begär marken och vad där finns lösas in om inte försämringen är av övergående natur.

Inlösen en del av en fastighet eller tas den i anspråk med nyttjanderätt och uppkommer på grund härav vid nyttjandet av den återstående delen avsevärt men skall, om inte försämringen är av övergående natur, hela fastigheten lösas in om ägaren så begär.

Om bruks- eller marknadsvärde av annans egendom minskas till följd av åtgärd som orsakar skada enligt 4 § a och b punkten skall, om så befinns skäligt, på ägarens begäran bestämmas att fast eller lös egendom skall lösas in.

Det som i 1-3 mom. bestäms om skyldighet att lösa in egendom gäller i tillämpliga delar även nyttjanderätt eller annan särskild rätt till sådan egendom.

4 §. *Skadegrunder*

Ersättning skall betalas för inte obetydlig skada eller olägenhet på människors hälsa och på egendom om skadan eller olägenheten beror på

a) genomförande av vattenföretag såsom byggnad i vatten, dikning, vattentäkt och annat sådant och skadan har samband med översvämning eller annan vattenståndsändring, ändrad tillgång på vatten eller försämrade möjligheter att utnyttja vattenområde och vatten över vilket den skadelidande har rådighet,

b) anläggningsarbete, grävning eller andra åtgärder med mark eller i vattenområde som orsakar skada eller olägenhet som anges i föregående punkt eller som medför försumpning av mark eller andra markskador till följd av förändrade vattenförhållanden i mark eller vattenområde,

c) (2023/124) förekomsten av anläggning, vatten- eller avloppsledning, andra anordningar eller diken som orsakar skada eller olägenhet som anges i b punkten,

d) (2023/124) vattenfarlig verksamhet eller

e) (2023/124) skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde som inrättats enligt 5 kap. 3 §.

Om vållande inte kan påvisas skall ersättning ändå betalas utom när orsaken till skadan eller olägenheten är naturtilldragelse eller annan övermäktig händelse vars effekter skäligen inte kunnat förebyggas.

5 §. *Ersättning för skada eller förlust till följd av förfogande över annans egendom*

Oavsett bestämmelserna i 4 § kan ersättning betalas till den vars egendom eller rätt tas i anspråk enligt 3 kap. eller inlöses enligt 3 §.

6 §. *Skada som ersätts*

Ersättning vid skada enligt 4 § skall betalas för

a) förlust eller försämrade av möjlighet att utnyttja nyttjanderätt eller äganderätt till fast eller lös egendom,

b) sänkning av egendoms marknadsvärde och förlust av annan förmån med förmögenhetsvärde som har sin grund i äganderätten,

c) kostnader för flyttning och ändring av egendom,

d) (2023/124) hindrande eller avsevärt försämrade av möjligheterna att på annan grund än äganderätt eller annan särskild rätt nyttja ett vattenområde eller dess strand för yrkesmässigt fiske eller annat viktigt lovligt ändamål,

e) (2023/124) förlust som orsakas av avbrott i rörelse om avbrottet har samband med sådan skada som enligt a-d punkten är ersättningsgill samt för

f) (2023/124) förlust som uppkommer till följd av att ett vattenskyddsområde inrättats, varvid ersättningen fastställs i beslutet om inrättande av vattenskyddsområdet efter yrkande av den skadelidande parten.

6a §. (2023/124) *Ersättningsansvar vid inrättande av skyddsområde*

För ersättning för förlust av förmån på grund av skyddsföreskrifter för att ett vattenskyddsområde har inrättats enligt 5 kap. 3 §, ansvarar den som mot betalning distribuerar hushållsvatten från ett vattenverk

K 18 Vattenlag (1996:61)

inom vattenskyddsområdet. Om flera samtidigt mot betalning distribuerar hushållsvatten från vattenverk inom samma vattenskyddsområde svarar de solidariskt för ersättningen.

Om landskapsregeringen i andra fall än de som avses i 1 mom. inrättar ett vattenskyddsområde svarar landskapet för den ersättning till dem som orsakas förlust.

7 §. Solidariskt betalningsansvar

Om det i ett företag av vilket föranleds ersättnings-skyldighet finns flera deltagare svarar de solidariskt för betalningen av ersättningen.

8 §. Prövning av ersättning

Om tillstånd för vattenföretag eller annan åtgärd meddelas enligt denna lag skall frågan om ersättnings-skyldighet och ersättningens omfattning samtidigt prövas.

1 mom. hindrar inte att fråga om ersättning för skada, men eller förlust kan prövas vid annan tidpunkt.

Särskilda skadegrunder**9 §. Skada orsakad av farleds inrättande**

För nyttjande av vattenområde som farled enligt 3 kap. 7, 8 och 8a §§ ska ersättning inte betalas om inte annat gäller enligt 2 mom. (2023/124)

Om nyttjandet av vattenområde enligt 1 mom. medför en avsevärd inskränkning av möjligheterna att utöva enskild rätt till fiske eller om anläggning eller anordning som lovligen uppförts för utövandet av viss rätt blir onyttig, skall ersättning betalas för denna skada.

10 §. Skada orsakad av fartygstrafik m.m.

För skada orsakad av farkost som trafikerar vattenområde skall ersättning betalas även om vållande inte föreligger när skadan avser mark, inrättning, upplag, fångstredskap eller annan egendom och beror på sammanstötning, vågsvall, gnistor eller annat sådant. Därvid skall beaktas det som särskilt är bestämt om begränsning av redares ansvarighet och om sjöpanträtt.

Skada som avses i 1 mom. som uppstår utanför farled till följd av farkosters användning av allmän eller enskild farled skall fullt ut betalas av den som ansvarar för farleden. Farledsinnehavaren kan söka ersättning av den vars farkost vållat skada varvid vad som stadgas i första meningen är tillämpligt på regresskravet.

Ersättnings-skyldighet föreligger inte i fråga om skada som vid samfärdsl på vattenområde åsamkas föremål som utan laglig rätt lagts ut i kungsådra eller i allmän farled. Detsamma gäller beträffande fångstredskap som lagts ut i sådan farled, om inte skadan orsakats uppsåtligen eller av grov oaktsamhet. Om den som färdas på vattenområde på annat än i 1 mom. angivet sätt uppsåtligen eller av grov oaktsamhet skadar utanför farled utlagt fångstredskap, skall ersättningen erläggas enligt denna lag.

Om skada som avses i 1-3 mom. till någon del orsakats av att den skadade egendomen inte varit i behörigt skick eller lämnats utan behörig tillsyn skall ersättningen jämkas med hänsyn härtill.

Om ersättande av skada som förorsakas av fartygs sammanstötning gäller vad i sjölagen (FFS 674/1994) är föreskrivet. (2001/32)

Skada som enligt [5 kap. 79 § rikets vattenlag (FFS 264/1961)] är att anse som flottningsskada skall ersättas i enlighet med denna lag.

11 §. Skada orsakad av vattentäktsuttag

För vattentäkt eller annat nyttjande som avses i 3 kap. 16-21 §§ eller vattentäkt enligt 2 kap. skall ersättning inte betalas om inte annat gäller enligt 2 mom.

Om åtgärd enligt 1 mom. medför försämrad tillgång på vatten för ägare eller innehavare av särskild rättighet skall ersättning betalas för denna skada om den inte är obetydlig.

8 kap. Tillsyn**1 §. (2008/125) Tillsyn**

Om tillsyn och tillsynsmyndighet i enlighet med denna lag stadgas i landskapslagen om miljöskydd.

Med beaktande av bestämmelserna i 1 mom. är landskapsregeringen skyldig att övervaka efterlevnaden av denna lag till den del övervakningen gäller sådan tillsyn som avses i 27a § 1 mom. landskapslagen om miljöskydd. (2012/33)

Landskapsregeringen är skyldig att underrätta Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet om brister som landskapsregeringen konstaterar i samband med den i 2 mom. avsedda övervakningen. (2012/33)

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet hade på ansökan av A gett ett i 15 § i landskapslagen (ÅFS 2008:124) om miljöskydd avsett miljögranskningsbeslut, som hade gällt den utfyllnad av samfällt vattenområde som A utfört. Sedan Ålands förvaltningsdomstol på besvär av B upphävt Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets beslut, gällde det för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra bland annat om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet skulle anses ha besvärsmätt över Ålands förvaltningsdomstols beslut. Eftersom den materiella frågan i saken gällde byggande i vattendrag, skulle med hänsyn till 27 § 23 punkten i självstyrelselagen för Åland frågan om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets besvärsmätt bedömas utgående från principerna i den lag som gällde i riket när ansökan avgjordes och som materiellt närmast motsvarade vattenlagen för landskapet Åland, nämligen vattenlagen (FFS 587/2011) och dess 15 kap. 2 §. Enligt nämnda lagrum fick ändring i beslut som meddelats med stöd av nämnda lag sökas av den statliga tillsynsmyndigheten. Då Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet enligt 8 kap. 1 § i vattenlagen för landskapet Åland och 27 § 2 mom. i landskapslagen om miljöskydd är tillsynsmyndighet i landskapet Åland, ansågs Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ha rätt att anföra besvär över Ålands förvaltningsdomstols beslut. **HFD 19.8.2016 liggare 3443 (2016:121).**

2-9 §§. Upphävda (2008/125).**9 kap. Straffbestämmelser****1 §. Miljöförstöring**

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, i strid med bestämmelse i 4 eller 5 kap. denna lag eller utan tillstånd eller miljögranskning som avses i 6 kap., så att gärningen är ägnad att orsaka fara för att grundvatten eller ytvatten skadas eller nedskräpas eller så att fara för hälsan uppstår döms för *miljöförstöring* till böter eller fängelse i högst två år. (2008/125)

För miljöförstöring döms också den som uppsåtliga eller av grov oaktsamhet på annat sätt än det som avses i 1 mom. utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet så att gärningen är ägnad att orsaka fara för att miljön försämrars.

2 §. Grov miljöförstöring

Den som vid miljöförstöring

a) med beaktande av åsamkad skadas långvarighet, omfattning och andra omständigheter orsakar synnerligen stor skada eller fara för miljön eller hälsan,

b) (2008/125) begått brottet trots uttryckligt påbud eller förbud som myndighet givit med stöd av denna lag eller som

c) till grundvatten utsläppt ämne som avses i 4 kap. 8 § 1 mom. och brottet även bedömt som helhet är grovt, döms för *grov miljöförstöring* till fängelse i minst fyra månader och högst sex år.

3 §. Miljöförseelse

Om miljöförstöring, med hänsyn till att den fara eller skada som har vållats miljön eller hälsan varit mindre betydande, möjligheten att återställa miljön i ursprungligt skick eller andra omständigheter vid brottet, bedömt som en helhet, är ringa döms för *miljöförseelse* till böter eller fängelse i högst sex månader.

4 §. (2008/125) Miljöförstöring av oaktsamhet

Den som av annan än grov oaktsamhet utför vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, i strid med bestämmelse i 4 eller 5 kap. denna lag eller utan tillstånd eller miljögranskning som avses i 6 kap., med beaktande av åsamkad skadas långvarighet, omfattning och andra omständigheter orsakar synnerligen stor skada eller fara för miljön eller hälsan, döms för *miljöförstöring av oaktsamhet* till böter eller fängelse i högst ett år.

4a §. (2011/41) Juridiska personers straffansvar

På miljöförstöring, grov miljöförstöring, miljöförseelse och miljöförstöring av oaktsamhet tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889).

5 §. Brott mot tillståndsplikt

Den som uppsåtliga eller av vårdslöshet utan föregående tillstånd vidtar åtgärd eller bedriver verksamhet som enligt 6 kap. kräver tillstånd döms för *brott mot tillståndsplikt* till böter eller fängelse i högst två år.

Den som, utan att samtidigt bryta mot annan bestämmelse, uppsåtliga eller av vårdslöshet utnyttjar förbättringsoverskott utan uppfyllande av tillståndsplikten i 5 kap. 16 § 2 mom. döms för brott mot tillståndsplikt till böter.

6 §. (2008/125) Brott mot miljögranskningsplikt

Den som uppsåtliga eller av vårdslöshet bryter mot krav på miljögranskning enligt 6 kap. döms för *brott mot miljögranskningsplikt* till böter eller fängelse i högst sex månader.

7 §. Brott mot tillståndsvillkor

Den som uppsåtliga eller av vårdslöshet bryter mot villkor i tillståndsbeslut enligt denna lag döms

för *brott mot tillståndsvillkor* till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet avser villkor av grundläggande betydelse för tillståndsgivningen, till fängelse i högst två år.

8 §. Brott mot bestämmelse grundad på plan

Den som uppsåtliga eller av vårdslöshet utövar vattenfarlig verksamhet som strider mot vattenförbättringsplan enligt 4 kap. 5 § döms för *brott mot bestämmelse grundad på plan* till böter eller fängelse i högst två år.

9 §. (2023/124) Brott mot bestämmelse för vattenskyddsområde

Den som uppsåtliga eller av vårdslöshet utövar vattenfarlig verksamhet som strider mot bestämmelser för vattenskyddsområde eller mot av landskapsregeringen utfärdade bestämmelser enligt 5 kap. 3a § döms för brott mot bestämmelse för vattenskyddsområde till böter eller fängelse i högst två år.

10 §. (2001/32) Brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav

Den som uppsåtliga bryter mot av landskapsregeringen utfärdade minimikrav för bestämda åtgärdsdrag eller verksamhetsdrag enligt 4 kap. 9 § döms för *brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav* till böter.

11 §. Brott mot kvalitetsnormer

Den som uppsåtliga eller av vårdslöshet i strid mot 4 kap. 2 § jämförd med 5 kap. 6, 8, 9 eller 11 §§ vidtar ny eller ändrad markanvändningsåtgärd eller verksamhet döms för *brott mot kvalitetsnormer* till böter eller fängelse i högst två år. Vid ringa vårdslöshet döms ej till straff.

12 §. Brott mot bestämmelse om nyttjande

Den som uppsåtliga utan laga rätt hindrar annan att i enlighet med denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller tillstånd befara vattendrag eller på annat sätt nyttja vatten- eller jordområde döms för *brott mot bestämmelse om nyttjande* till böter eller fängelse i högst sex månader.

13 §. Lämnande av oriktiga uppgifter

Den som, i tillstånds- eller miljögranskningsärendet där han är sökande eller i tillsynsärendet rörande vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som han utövar eller låter utöva, uppsåtliga eller av vårdslöshet lämnar felaktiga uppgifter eller förtiger uppgifter av betydelse för bedömningen i ärendet döms för *lämnande av oriktiga uppgifter* till böter eller fängelse i högst två år. Om den skada eller fara för skada som vållats yt- eller grundvattens kvalitet, på grund av lämnande av oriktiga uppgifter, är synnerligen stor med beaktande av den åsamkade eller hotande skadans långvarighet, omfattning eller andra omständigheter och brottet bedömt som helhet är grovt ska den sökande dömas till fängelse i högst två år. (2008/125)

Om någon på uppdrag av den som är ansvarig för ett vattenföretag eller en vattenfarlig verksamhet uppsåtliga eller av grov vårdslöshet lämnar sådan felaktig uppgift som avses i 1 mom. straffas denne på samma sätt som sägs i 1 mom.

Vattenlagens speciella del

10 kap. Dikning

Inledande bestämmelser

1 §. Dikning

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning, försiktighetsmått och skyddsföreskrifter i ett beslut att inrätta ett skyddsområde samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får dikning enligt detta kapitel utföras om det behövs för att erhålla en ändamålsenlig avvattning av mark. (2023/124)

Med dikning avses upptagande av nytt dike och utvidgande eller utträtande av befintligt dike eller bäck samt rensning av bäck om åtgärden inte inverkar på vattenståndet i en högre liggande sjö.

Till dike räknas på vardera sidan en minst 60 cm bred zon om inte bredare zon föreskrivits eller är nödvändig på grund av markens beskaffenhet.

2 §. Underhåll

Den eller de som utfört dikning skall tillse att dikningen underhålls så att annans område inte skadas.

3 §. Dikning på annans mark

Närmare bestämmelser om när dikning på annans mark får utföras finns i 3 kap. 13-15 §§. I 6 kap. 8 § finns bestämmelser om tillstånd till förfogande över annans egendom och i 14 kap. finns bestämmelser om vattenförrättning.

Innan dikning utförs på annans mark skall markägaren höras om inte förrättning skall hållas i enlighet med 14 kap.

Om dikningsförrättning skall ske i enlighet med 14 kap. och om markägaren yrkar på det skall vid sådan förrättning beslut fattas var grävningsmassor som tas upp vid dikningen skall läggas. Om inget sådant beslut fattats skall grävningsmassorna, om inte markägaren omedelbart tar dem tillvara, läggas vid sidan av diket eller på annan lämplig plats där de inte orsakar nämnvärd olägenhet.

3a §. (2023/124) Begränsning av rätten till dikning och skydd för fiskens lek och fiskbeståndet

I ett vattenskyddsområde kan dikning med nya öppna diken förbjudas eller begränsas genom skyddsföreskrifter i beslutet att inrätta skyddsområdet.

Om ett dike är viktigt för fiskens lek och fiskbeståndet ska den eller de som har nytta av diket vid underhåll av det sträva efter att orsaka minsta skada eller olägenhet för fiskens lek och fiskbeståndet. I landskapslagen (1956:39) om fiske i landskapet Åland finns särskilda bestämmelser om skydd för fiskens vandring och lek.

4 §. Kostnadsansvar

Den som för avvattning av sin mark leder in vatten i annan markägares dike är skyldig att, enligt de grunder som gäller för gemensam dikning, delta i de kostnader som uppkommer härav och om inte annat avtalats utföra sådana arbeten som påkallas av det

ändrade vattenflödet samt att delta i framtida kostnader för underhåll, förbättring och utvidgning av diket.

Med undantag av vad i 1 mom. stadgas får inte i annan tillhörigt rör eller täckdike vatten ledas in utan markägarens samtycke om det är möjligt att utan oskäligen kostnader på annat sätt avleda vatten.

5 §. Dikning genom allmän väg

Om ny trumma eller bro byggs i väg eller om befintlig dikning utvidgas eller fördjupas skall åtgärden på begäran av den som dikar eller dikat utföras så att marken ovanför vägen avvattnas till minst 1,2 meters djup.

Om det med hänsyn till möjligheten att avvattna åkermark genom täckdikning är nödvändigt att utföra dikning till större djup än som avses i 1 mom., skall sådan dikning ske om de som företräder minst hälften av den nytta som kan vinnas härav anhåller om det.

De åtgärder som avses i 1 och 2 mom. skall utföras och bekostas av väghållaren. Det åligger även väghållaren att underhålla bron eller trumman.

6 §. Dikning genom enskild väg och ägoväg

Om i 5 § 1 mom. avsedda åtgärder utförs i fråga om enskild väg eller ägoväg har den som dikar eller dikat samma rätt som beträffande allmän väg men det åligger honom att betala kostnaderna för att återställa vägen, bron eller trumman i ett minst likvärdigt skick eller, om väghållaren begär det, själv utföra åtgärderna varvid vägen, bron eller trumman skall återställas i minst likvärdigt skick. För underhållet av bron eller trumman svarar väghållaren.

7 §. Dikning i planlagt område

Bestämmelserna om dikning är tillämpliga även i fråga om område där stads- eller byggnadsplan gäller. Om sådant område skall avvattnas kan på sakägares ansökan föreskrivas att det skall behandlas som ett särskilt avsnitt i enlighet med 12 §. Nyttotagare i fråga om området är vederbörande kommun.

Gemensam dikning

8 §. Deltagare

Om dikning är till nytta för flera markägare skall, för att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter, dikningen utföras och skötas gemensamt av dessa.

Den som har nytta av visst dikningsföretag har rätt att ta del i den gemensamma dikningens utförande, drift och förvaltning samt har på begäran av deltagare i företaget skyldighet att delta i det gemensamma företaget i förhållande till nyttan av dikningen. Delägare i oskiftad lägenhet och delägare i flera lägenheter samfällt tillhörigt område beslutar om deltagande i gemensam dikning på det sätt som särskilt är föreskrivet.

9 §. Nyttan av dikning

Deltagarna i den gemensamma dikningen deltar i kostnaderna i förhållande till den nytta företaget har för deras mark, varvid som nytta anses den ökning av markens värde som följer av förbättrad avkastnings-

förmåga eller ökad möjlighet att använda marken på ett mer inkomstbringande sätt.

Beträffande mark som används eller kan användas som tomt, vägområde, upplagsområde eller för annat särskilt ändamål skall som nytta anses ökning av markens bruksvärde.

10 §. *Kostnad för dikning*

Till kostnaderna för gemensam dikning skall hänföras kostnader som avser utförande, drift och förvaltning varvid med till förvaltning hörande kostnader avses sådana kostnader för planering, handläggning, medelsanskaffning och övriga utgifter eller ersättningar som dikningsföretagets utförande och underhåll föranleder.

11 §. *Beräkning av kostnadsandel*

Den för viss deltagare enligt 9 och 10 §§ beräknade kostnadsandelen får inte utan deltagarens samtycke överstiga den kostnad som uppkommit om dikningen av deltagarens mark utförts eller drivits som ett fristående företag.

12 §. *Kostnadsandel med hänsyn till avsnitt*

Om det vid beräkning av kostnadsandelar i enlighet med 9 och 10 §§ konstateras att kostnaderna för dikning av visst avsnitt med flera ägare, med hänsyn till olikheter i naturförhållanden eller andra omständigheter, blir högre därför att ett annat avsnitt ingår i företaget kan företaget indelas i avsnitt avgränsade med hänsyn till olikheterna.

Om visst i 1 mom. avsett avsnitt är beläget så att gemensamt dike där inte behöver upptas för avvattning av annat avsnitt kan överenskommas att dikning inte skall utföras förrän den som är i behov av diket anholder om det. Sådant förordnande påverkar inte skyldigheten för den som drar nytta av företaget att ta del i kostnaderna för dikningen.

13 §. *Dikningsplan*

Om någon av deltagarna i företaget begär det skall över gemensam dikning uppgöras en särskild plan, dikningsplan, med tillhörande kostnadsförslag och förslag till fördelning av kostnaderna. Dikningsplan skall inte ges större omfattning än vad som är nödvändigt för tillgodoseende av de deltagares behov vilka begärt dikning.

Landskapsregeringen utfärdar vid behov närmare bestämmelser om dikningsplaner.

14 §. *Dikningsdjup*

Vid bestämmande av dikets djup vid gemensam dikning skall markens beskaffenhet, lutningsförhållandena och avvattningsbehovet beaktas. Är fråga om avvattning av odlad jord skall, om inte annat avtalats, öppen dikning utföras för avvattning till 1,2 meters djup. Följer härav oskäligt stora kostnader i förhållande till nyttan av dikningen, skall dock mindre djup fastställas.

Om det med hänsyn till möjligheten att avvattna åkermark genom täckdikning är nödvändigt att utföra dikning till större djup än som avses i 1 mom., skall sådan dikning ske om de som företräder minst hälften av den nytta som kan vinnas härav anholder om det.

15 §. *Kostnader för underhåll*

Kostnaderna för underhåll av dikning fördelas enligt samma grunder som dikningskostnaderna i enlighet med 9 och 10 §§ om inte särskilda skäl föranleder annat. Om gemensam dikning blir onyttigt för någon deltagare därför att nytt dike upptagits, skall deltagaren befrias från deltagande i underhållskostnaderna.

16 §. *Betalning av kostnadsandel*

Deltagare i gemensam dikning som inte anhållit om dikning eller förenat sig om sådan anhållan är skyldig att ta del i de kostnader som föranleds av dikning till det djup som avses i 14 § och med högst det belopp som motsvarar den nytta dikningen har för deltagarens mark.

Om en deltagares kostnadsandel förblir obetald skall de övriga deltagarna betala den obetalda andelen i samma inbördes relation som gäller för betalningen av dikningskostnaderna. Betalas andelen senare skall medlen återbetalas enligt samma grunder.

17 §. *Förfarandebestämmelser*

Beträffande gemensam dikning skall bestämmelserna om förfarande som avses i 13 kap. 2-4 och 11 §§ i tillämpliga delar följnas.

18 §. *Dikningssammanslutning*

För att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter skall dikningssammanslutning bildas i enlighet med 13 kap. om gemensam dikning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter.

Om deltagarna avtalar om det kan dikningssammanslutning bildas även om överenskommelse om gemensam dikning uppnåtts.

11 kap. Avlopp

Allmänna bestämmelser

1 §. *Avledande av avloppsvatten*

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får avloppsvatten avledas enligt detta kapitel. Avloppsvatten får inte ledas till sötvatten som används som vattentäkt. (2023/124)

Beträffande behandling av avloppsvatten ur hälso- och miljösynpunkt finns särskilda bestämmelser i landskapslagen om tillämpning på Åland av hälso-skyddslagen. Likaså finns särskilda bestämmelser om avledande av avloppsvatten inom område med detaljplan i plan och bygglagen (2008:102) för landskapet Åland samt beträffande avloppsregleringen i samhällen, i landskapslagen (1979:29) om allmänna vatten- och avloppsverk. Dessutom finns bestämmelser om bekostande av avloppsanläggningar i landskapslagen (1974:23) om avloppsvattenavgift och i landskapslagen (1983:31) om understöd för vatten- och avloppsprojekt. (2016/87)

2 §. *Avloppsanläggnings underhåll*

Användaren av avloppsanläggning skall tillse att avloppsanläggningen underhålls så att kravbestämmelserna i 4 kap. uppfylls.

K 18 Vattenlag (1996:61)

3 §. Avloppsanläggning på annans mark

Närmare bestämmelser om när avloppsanläggning på annans mark och nyttjande av annans avloppsanläggning får utföras finns i 3 kap. 15 §.

4 §. Kostnadsansvar

Den som leder in avloppsvatten i annans avloppsanläggning är skyldig att, enligt de grunder som enligt 6-9 §§ gäller för gemensam avloppsanläggning, delta i de kostnader som uppkommer härav och om inte annat avtalats utföra sådana arbeten som påkallas av det ändrade flödet genom avloppsanläggningen. Skyldighet föreligger även att delta i framtida kostnader för underhåll, förbättring och utvidgning av avloppsanläggningen. Måste härvid avloppsanläggning eller till anläggningen hörande anordningar utvidgas eller förnyas för att ny deltagare skall kunna anslutas finns ingen skyldighet för tidigare deltagare att delta i utvidgningen eller förnyandet.

Gemensam avloppsanläggning**5 §. Deltagare**

Om avloppsanläggning är till nytta för flera saksägare skall, för att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter, avloppsanläggningen uppföras och skötas gemensamt av dessa.

Den som kan ha nytta av viss avloppsanläggning har rätt att delta i den gemensamma avloppsanläggningens uppförande, drift och förvaltning om inte anslutningen försakar en oskälig ökning av kostnaderna. Den som har väsentlig nytta av befintlig eller planlagd avloppsanläggning och inte kan avleda avloppsvatten på ett förmånligare sätt, har på annan deltagares begäran skyldighet att delta i den gemensamma avloppsanläggningen.

Delägare i oskiftad lägenhet och delägare i flera lägenheter samfällt tillhörigt område beslutar om deltagande i gemensam avloppsanläggning på det sätt som är särskilt föreskrivet.

6 §. Nyttan av avloppsanläggning

Deltagare i gemensam avloppsanläggning deltar i de gemensamma kostnaderna i förhållande till den nytta anläggningen medför med hänsyn till den mängd vatten som avleds och dess beskaffenhet. Om den härvid beräknade nyttan för någon deltagare, med hänsyn till ökat markvärde eller andra omständigheter, är uppenbart större skall nyttan beräknas till vad som är skäligen.

7 §. Kostnad för avloppsanläggning

Till kostnaderna för gemensam avloppsanläggning skall hänföras kostnader som avser uppförande, drift och förvaltning, varmed till förvaltning hörande kostnader avses sådana kostnader för planering, handläggning, medelsanskaffning och övriga utgifter eller ersättningar som avloppsanläggningens uppförande och underhåll föranleder.

8 §. Beräkning av kostnadsandel

Om beräkningen av kostnadsandelarna ger till resultat att en deltagare får en större kostnad än om dennes del av avloppsanläggningen utförts som fristående

anläggning skall kostnadsandelen sänkas så att den motsvarar sistnämnda kostnad.

9 §. Kostnadsandel med hänsyn till avsnitt

Om det vid beräkning av kostnadsandelar i enlighet med 6-8 §§ konstateras att kostnaderna för avloppsanläggning av visst avsnitt med flera deltagare med hänsyn till olikheter i naturförhållanden eller andra omständigheter blir högre därför att ett annat avsnitt ingår i anläggningen kan den indelas i områden avgränsade med hänsyn till olikheterna.

Om visst i 1 mom. avsett avsnitt är beläget så att gemensamt avlopp där inte behöver anordnas för att avleda vatten från annat avsnitt kan överenskommas att avloppsanläggning inte skall utföras förrän den som är i behov av avloppsanläggningen anhåller om det. Sådant förordnande påverkar inte skyldigheten för den som drar nytta av avloppet att ta del i kostnaderna för avloppsanläggningen.

10 §. Ny deltagare i avloppsanläggning

Den som inträder som deltagare i befintlig gemensam avloppsanläggning är skyldig att enligt i 6-9 §§ angivna grunder ta del i kostnaderna för anordnandet av anläggningen, beräknade enligt dess värde vid anslutningstidpunkten, samt i kostnaderna för dess underhåll. Om anläggningen eller till den hörande anordningar till följd av anslutningen måste utvidgas eller förnyas, är den nya deltagaren skyldig att bekosta dessa åtgärder. Till den del dessa åtgärder medför nytta även för övriga deltagare skall kostnaderna fördelas mellan deltagarna i enlighet med vad som är skäligen.

Om nyttan av en gemensam avloppsanläggning väsentligt ökar eller minskar för en deltagare i anläggningen skall dennes andel av kostnaderna bestämmas på nytt om någon sakägare kräver det och om de förändrade förhållandena inte beaktas på annat överenskommet eller fastställt sätt. Bestämmelserna i 1 mom. skall härvid i tillämpliga delar följas.

11 §. Kostnader för underhåll

Kostnaderna för underhåll av avloppsanläggning fördelas enligt samma grunder som avloppsanläggningens kostnaderna enligt 6-9 §§ om inte särskilda skäl föranleder annat. Om gemensam avloppsanläggning blir onyttig för någon deltagare därför att ny avloppsanläggning anordnats skall denne befrias från deltagande i underhållskostnaderna.

12 §. Förfarandebestämmelser

Beträffande gemensam avloppsanläggning skall bestämmelserna om förfarande som avses i 13 kap. 2-4 och 11 §§ i tillämpliga delar följas.

13 §. Avloppssammanslutning

För att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter skall avloppssammanslutning bildas i enlighet med 13 kap. om gemensam avloppsanläggning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter.

Om deltagarna avtalar om det kan avloppssammanslutning bildas även om överenskommelse om gemensam avloppsanläggning uppnåtts.

12 kap. Vattentäkt

Allmänna bestämmelser

1 §. (2008/125) Vattentäkt

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått, samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får enligt detta kapitel vattentäkt utföras om det är ändamålsenligt för att tillgodose behov av vatten.

1a §. (2008/125) Fastställande av nivåbegränsning för ytvattentäkt

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning besluta om fastställande av lägsta vattennivå vid vilken ytvattentäkt av bevattningsvatten ur visst vattenområde får ske. Landskapsregeringen äger rätt att med pegel utmärka sådan nivå i naturen eller på byggnad.

Se vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland.

2 §. Bevattningssammanslutning

Om flera tillsammans eller var för sig ansökt om att utnyttja samma vattentillgång kan tillstånd ges till bildande av bevattningssammanslutning i enlighet med 13 kap. för att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter.

2a §. (2023/124) Begränsning och fördelning av vattenuttag i undantagsfall

Tillsynsmyndigheten kan tillfälligt tillåta, begränsa eller förbjuda uttag av vatten, om det på grund av vattenbrist finns en överhängande risk att samhällets vattenförsörjning äventyras. Förlust av förmån för tredje part ersätts enligt bestämmelserna i 7 kap.

2b §. (2023/124) Undantagsregel om vattentäkt för samhällets behov

Den som i stöd av tillstånd tar vatten för samhällets vattenförsörjning, har rätt att för avvärande eller hindrande av överhängande skada på samhällets funktionalitet, tillfälligt avvika från bestämmelserna i tillståndet. Sådana avvikelser ska meddelas tillsynsmyndigheten utan dröjsmål. Förlust av förmån ersätts enligt bestämmelserna i 7 kap.

Vattentäkt på annans område

3 §. Vattentäkt på annans område

Den som beviljats tillstånd för vattentäkt på annans område skall tillse att tåkten inte orsakar otillåten påverkan samt beakta att områdets ägare, i den utsträckning som svarar mot ägarens behov, skall kunna använda området på samma sätt som tillståndshavaren om inte annat överenskommits. Vattentåkten får heller inte äventyra möjligheterna för annan som inlett vattentäkt att tillgodose sitt behov av vatten.

4 §. Företräde till vattentäkt

Om flera söker tillstånd till vattentäkt och vattnet inte förslår för alla skall företräde ges vattentäkt för samhällets behov. Samma företrädesrätt har enskild sökande som avser att använda vatten för hushållsändamål, varmed avses även tåkt för sjukhus, härbär-

gerings- eller förplågnadsrörelses, badinrättnings och med dem jämförbara inrättnings behov. Vattentäkt för bevattning skall därnäst ges företräde och härefter vattentäkt för industris behov.

Särskilt om grundvattentäkt

5 §. Nyttja och skada

Som nytta av grundvattentäkt skall utöver företags allmänna fördelar en förbättrad avkastning eller ett ökat bruksvärde beaktas samt annan omedelbar förmån.

Som skada, men eller annan förlust av förmån skall beaktas sådan skadlig förändring som avses i 4 kap. 1-4 §§ samt sökandens rätt till inlösen eller att tillgodogöra sig annans egendom som företaget förutsätter. Om någon vars rätt kränks av ett företag har samtyckt till detsamma skall härvid inte sådan skadlig förändring beaktas som rör endast denne.

Om penningvärdet av ett företags nytta eller skada är svårt att uppskatta skall särskilt beaktas de förändringar företaget har för hälsan och miljön.

6 §. Företräde till grundvattentäkt

Om flera ansöker om tillstånd till tåkt av grundvatten och vattnet inte räcker till alla skall företräde ges sökande för vilken tillgången till grundvatten är särskilt viktig och vars verksamhet har betydelse från allmän synpunkt. I fråga om sökande som i detta avseende är likvärdiga skall bestämmelserna i 4 § i tillämpliga delar följas.

7 §. Begränsning av grundvattenuttag

Tåkt av grundvatten på annans mark kan efter ansökan begränsas om härigenom tillgången på grundvatten ökas eller säkerställs på annan mark beträffande vilken tillstånd till tåkt av grundvatten för allmänt behov meddelats.

Den som utför tåkt av grundvatten i visst område kan under viss tid åläggas begränsa sitt uttag om tillgången på grundvatten för hushållsändamål hotas av långvarig torra eller andra omständigheter.

13 kap. Sammanslutningar

Allmänna bestämmelser

1 §. Sammanslutningar

För att tillgodose en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter skall

a) dikningssammanslutning bildas om gemensam dikning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter,

b) avloppssammanslutning bildas om gemensam avloppsanläggning inte uppnås eller om det måste anses nödvändigt för handhavande av gemensamma angelägenheter eller

c) bevattningssammanslutning bildas om flera tillsammans eller var för sig efter ansökan beviljats tillstånd att inom sådan sammanslutning utnyttja samma vattentillgång.

Om deltagarna avtalar om det kan diknings- eller avloppssammanslutning bildas även om överenskomst om gemensamt företag uppnåtts.

K 18 Vattenlag (1996:61)

Beträffande de sammanslutningar som bildas i enlighet med denna lag tillämpas lagen om samfälligheter (FFS 758/1989) om inte annat i denna lag särskilt stadgas.

2 §. Bildande av sammanslutning

Om inte deltagarna avtalat annat bildas en dikningssammanslutning vid dikningsförrättning och en bevattningssammanslutning vid bevattningsförrättning, varvid stadgar för sammanslutningen antas och sysslomän utses. Avloppssammanslutning bildas vid sammanträde till vilket förslagsställaren bevisligen och i god tid kallat övriga deltagare i den gemensamma avloppsledningen.

3 §. Rösträtt och röstning

Deltagare i en sammanslutning har rösträtt i sammanslutningen enligt sin andel av kostnaderna.

Beslut vid sammanslutningsstämma fattas med enkel röstövervikt. Beslut om inställande av företag får endast fattas om ärendet nämns i kallelsen till stämman och alla de som anhållit om företaget eller förenat sig om anhållan biträder beslutet.

4 §. Stadgar

I stadgarna för sammanslutning skall anges

- a) sammanslutningens namn samt den kommun som utgör dess hemort,
- b) antalet sysslomän som skall utses och tiden för deras uppdrag,
- c) hur sysslomännens arvode skall fastställas,
- d) hur sysslomännen skall sammankallas om de är fler än en,
- e) hur beslut skall fattas vid sysslomännens sammanträde,
- f) om sysslomännen åt en eller flera bland sig kan fördela särskilda uppgifter att handhas utan de övrigas medverkan,
- g) hur sammanslutningens namn skall tecknas,
- h) räkenskapsperioden och grunderna för räkenskapsföringen samt hur räkenskaperna skall granskas,
- i) när och hur sammanslutningsdeltagarna skall kallas till stämma samt hur andra meddelanden skall bringas till deras kännedom samt
- j) andra bestämmelser som deltagarna i sammanslutningen finner ändamålsenliga.

Om det är möjligt skall, innan företag inleds, stadgarna för en sammanslutning och uppgift om företagets sysslomän tillställas landskapsregeringen samt de kommuner inom vilka diknings-, avlopps- eller bevattningsföretaget utförs.

5 §. Sysslomans ställning

Sysslomännen för sammanslutningens talan vid domstol och företräder även i övriga fall sammanslutningen. Stämningar och andra meddelanden anses ha kommit till sammanslutningens kännedom när någon av dess sysslomän i laga ordning fått del av dem.

Finner sysslomännen att ett beslut som sammanslutningens stämma fattat strider mot en lag, en av myndighet meddelad föreskrift eller mot sammanslutningens stadgar får de inte verkställa beslutet.

6 §. Klander av sammanslutningsbeslut

Om sammanslutningsstämma fattat ett beslut som strider mot sammanslutningens stadgar, en lag eller en av myndighet meddelad föreskrift och inskränker beslutet en deltagares rättigheter eller pålägger deltagaren skyldigheter så har beslutet ingen giltighet mot deltagare som inte biträtt beslutet. Frågan om beslutets giltighet kan upptas till avgörande vid förkortad diknings- eller bevattningsförrättning.

Om beslut som sammanslutningsstämma fattat eller åtgärd som sysslomän vidtagit, i annat än i 1 mom. nämnt avseende, strider mot i lagrummet nämnda normer kan det upphävas av prövningsmyndigheten, om klandertalan anhängiggjorts. Beträffande av stämma fattat beslut ska klandertalan anhängiggöras senast den sextionde dagen efter dagen då beslutet fattades och beträffande av sysslomän vidtagen åtgärd senast den sextionde dagen efter dagen då den klanderberättigade fick vetskap om åtgärden. Rätt att klandra beslutet eller åtgärden har den som var deltagare i sammanslutningen eller syssloman för denne vid tidpunkten då beslutet fattades eller åtgärden utfördes. Den som godkänt beslutet eller åtgärden saknar dock klanderrätt. (2008/125)

Även beslut eller åtgärd som inte är lagstridigt enligt 2 mom. kan klandras under i momentet angivna förutsättningar om de som medverkat till beslutet eller åtgärden på sammanslutningens eller enskild deltagares bekostnad berett sig själva eller annan uppenbart orättmätiga förmåner.

7 §. Sysslomans ansvar

Syssloman som genom åtgärd som avses i 6 § 3 mom. eller annars uppsåtligen eller av oaktsamhet åsamkat sammanslutningen eller enskild deltagare i sammanslutningen skada är skyldig att ersätta denna.

Skadestånd som avses i 1 mom. kan sänkas om oaktsamheten är ringa och det med hänsyn till skadans omfattning eller andra omständigheter befinns skäligt.

Om flera är ersättningsskyldiga skall skadeståndsskyldigheten fördelas mellan dem enligt vad som befinns skäligt med beaktande av graden av skuld och övriga omständigheter. För betalningen av skadestånd till den skadelidande svarar de ersättningsskyldiga solidariskt. Den vars skadeståndsskyldighet begränsats enligt 2 mom. svarar dock endast för sin egen del av skadeståndets belopp.

8 §. Betalning av sammanslutningskostnader

Deltagarna i en sammanslutning skall betala förskott på kostnaderna enligt vad stämman beslutar. För betalning som inte erlagts inom utsatt tid är deltagare skyldig att erlägga sexton procents årlig ränta på det obetalda beloppet om inte stämman annat beslutar. En deltagare som inte anhållit om utförande av företaget och som heller inte förenat sig om sådan anhållan kan inte åläggas skyldighet att betala förskott på kostnaderna.

När företaget utförts skall sysslomännen upprätta eller från vederbörande myndighet införskaffa justerad uträkning beträffande fördelningen av kostnader-

na och underställa den stämman för godkännande. Om det framgår att nyttan av företaget fördelad mellan deltagarna avsevärt avviker från den uppskattning enligt vilken deltagarnas andelar tidigare faststälts, skall kostnadsfördelningen ändras så att den motsvarar den nytta de enskilda deltagarna dragit av företaget. På samma sätt skall förfaras när ny deltagare antas.

Sammanslutningsstämmans beslut om kostnadsfördelning avseende diknings- eller bevattningsföretag skall prövas vid förkortad diknings- eller bevattningsförrättning, om en deltagare i sammanslutningen anhåller om det inom tre månader från dagen då beslutet fattades.

9 §. Utomstående nyttotagare

Om det sedan diknings-, avlopps- eller bevattningsföretag slutförts framgår att det medfört avsevärd nytta för någon som inte är deltagare i sammanslutningen och som inte antas till deltagare i sammanslutningen, skall denne på anhållan av sammanslutningen vid vattenförrättning åläggas att ta del i kostnaderna med ett skäligt belopp som inte överstiger värdet av nyttan.

I 1 mom. avsedd sakägare kan vid vattenförrättningen ges rätt att betala sin andel av kostnaderna i årliga rater under högst tio års tid, varvid på obetalt belopp skall betalas gängse årlig ränta som fastställs vid förrättningen.

10 §. Avgifter

De avgifter som en deltagare i en sammanslutning skall betala kan uppbäras på grundvalen av en fördelningslängd som sysslomännen upprättat. Avgift som en deltagare lämnar obetald skall betalas av de övriga på det sätt som föreskrivs i 10 kap. 16 § 2 mom.

Särskilt om dikningssammanslutning

11 §. Deltagare

Deltagare i dikningssammanslutning är de för vilka dikningen medför nytta. Sammanslutningsstämma kan dessutom besluta att den som vill leda in vatten i sammanslutningens dike skall vara deltagare i sammanslutningen och samtidigt fastställa den nya deltagarens andel av dikningskostnaderna.

I 1 mom. andra meningen avsedd markägare kan vid sammanslutningsstämma ges rätt att betala sin andel av kostnaderna i årliga rater under högst tio års tid, varvid på obetalt belopp skall betalas gängse årlig ränta som fastställs vid förrättningen.

12 §. Kostnader och kostnadsandelar

Kostnaderna för dikningssammanslutning och kostnadsandelarna beräknas och fastställs i enlighet med de regler som enligt 10 kap. 7 och 9-12 §§ gäller vid gemensam dikning.

Särskilt om avloppssammanslutning

13 §. Deltagare

Deltagare i avloppssammanslutning är de som kan ha väsentlig nytta av avloppsledning. Sammanslutningsstämma kan dessutom besluta att den som vill leda in avloppsvatten i avloppsledning skall vara deltagare i sammanslutningen.

I 1 mom. avsedd sakägare kan genom beslut av sammanslutningsstämma ges rätt att betala sin andel av kostnaderna i årliga rater under högst tio års tid, varvid på obetalt belopp skall betalas gängse årlig ränta som fastställs vid förrättningen.

14 §. Kostnader och kostnadsandelar

Kostnaderna för avloppssammanslutning och kostnadsandelarna beräknas och fastställs i enlighet med de regler som enligt 11 kap. 6-11 §§ gäller vid gemensam avloppsanläggning och samtidigt fastställs deltagarnas andel av avloppsanläggningskostnaderna.

Särskilt om bevattningssammanslutning

15 §. Bevattningssammanslutning

Om flera ansöker om tillstånd till vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång, får vid meddelande av tillstånd bestämmas att tillståndshavarna skall utgöra en bevattningssammanslutning för fördelning av vattnet.

16 §. Deltagare

Deltagare i bevattningssammanslutning är de som prövningsmyndigheten i enlighet med 1 § 1 mom. c punkten och denna paragraf beslutar ska delta i sammanslutningen. (2008/125)

Om någon beviljats tillstånd till vattentäkt för bevattning och söks tillstånd till ny vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång, får prövningsmyndigheten bestämma att tillståndshavarna ska utgöra en bevattningssammanslutning eller, om sammanslutning bildas enligt 1 mom., att den för vilken tillstånd redan har beviljats ska ingå i sammanslutningen. (2008/125)

Om, sedan en bevattningssammanslutning har bildats, någon ansöker om tillstånd till ny vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång, får i samband med beslut om tillstånd till vattentäkten bestämmas att tillståndshavaren skall ingå i sammanslutningen.

Bestämmelserna i denna paragraf om anslutande av tidigare tillståndshavare till bevattningssammanslutning tillämpas även på den som haft rätt att utan tillstånd utöva vattentäkt för bevattning.

17 §. Fördelning av vattnet

Deltagarna i en bevattningssammanslutning fördelar tillgängligt vatten mellan sig, om det behövs på grund av vattenbrist eller någon annan omständighet eller om någon deltagare inte utnyttjar sin rätt att ta vatten. Vid fördelningen skall de villkor iaktas som bestämts i samband med att tillstånd gavs.

18 §. Gemensam mark

Mark som inlösts för en gemensam anläggning är samfärd för de fastigheter som vid tidpunkten för inlösen ägs av deltagare i anläggningen och omfattas av bevattningsföretaget.

19 §. Gemensam anläggning

Vid beviljande av tillstånd kan bestämmas att vissa anläggningar för bevattning skall inrättas för samtliga eller vissa av dem som skall ingå i sammanslutningen.

K 18 Vattenlag (1996:61)

Gemensam anläggning och rätten till utrymme för den är samfärd för dem som deltar i anläggningen och dessa skall gemensamt svara för utförande och skötsel av anläggningen.

20 §. Inrättande av ny anläggning

Ny anläggning får inrättas endast för de deltagare i sammanslutningen för vilka det är av väsentlig betydelse att ha del i anläggningen.

Ny anläggning får inte inrättas om någon av dem som får störst nytta av den motsätter sig åtgärden. Invändning från deltagare i sammanslutningen utgör dock inte hinder för beslut om inrättande av ny anläggning om behovet av den från allmän synpunkt är synnerligen angeläget.

21 §. Kostnad för bevattningsammanslutning

Till kostnaderna för bevattningsammanslutning skall hänföras kostnader som avser utförande, drift och förvaltning varvid med till förvaltning hörande kostnader avses sådana kostnader för planering, handläggning, medelsanskaffning och övriga utgifter eller ersättningar som företagets utförande och underhåll föranleder.

22 §. Kostnadsfördelning

En bevattningsammanslutnings förvaltningskostnader och kostnader för utförande och skötsel av anläggning skall fördelas mellan deltagarna efter vad som är skäligt med hänsyn främst till den mängd vatten som var och en tar ut. I enlighet härmed bestäms andelstal för varje deltagare. Andelstal kan ändras om förhållandena ger anledning till det.

Kostnaderna för skötsel av viss anläggning kan fördelas genom avgifter i förhållande till den omfattning i vilken varje deltagare utnyttjar anläggningen.

Vad deltagarna har överenskommit om andelstalen och avgifterna skall fastställas vid vattenförrättning eller sammanslutningsstämma.

14 kap. Vattenförrättning**Inledande bestämmelser****1 §. Vattenförrättning**

I detta kapitel finns bestämmelser om vattenförrättning. Vattenförrättning är syneförrättning eller diknings- eller bevattningsförrättning. Diknings- och bevattningsförrättningar kan hållas i förkortad form.

2 §. (2008/125) Syneförrättning

Om någon i enlighet med 6 kap. 2 § denna lag har inlämnat en ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom i enlighet med 3 kap. denna lag ska prövningsmyndigheten, om det inte måste anses uppenbart obehövt, besluta att syneförrättning ska hållas.

3 §. Diknings- eller bevattningsförrättning

Om någon för bildande av diknings- eller bevattningsammanslutning begär det kan landskapsregeringen besluta att diknings- eller bevattningsförrättning skall hållas. Landskapsregeringen kan dock utan föregående förrättning avgöra fråga som enligt detta moment skall handläggas vid sådan förrättning, om

ärendet är av så enkel natur att en förrättning bör anses överflödig.

Om i samma ärende syneförrättning ska hållas i enlighet med 2 § samt diknings- eller bevattningsförrättning i enlighet med 1 mom. kan prövningsmyndigheten på landskapsregeringens ansökan besluta att förrättningarna till vissa delar ska hållas samtidigt varvid förrättningsmännen kan vara gemensamma för båda förrättningar. (2008/125)

Om diknings- eller bevattningsplan i enlighet med 15 § redan upprättats kan landskapsregeringen besluta att diknings- eller bevattningsförrättningen skall hållas i förkortad form. För förkortad förrättning gäller vad i 12, 15 och 16 §§ om slutsammanträde är stadgat.

Om förrättning som avses i 1 mom. skall inlämnas skriftlig ansökan hos landskapsregeringen. (2001/32)

Allmänna bestämmelser**4 §. (2008/125) Förrättningsmän**

För vattenförrättning ska landskapsregeringen på prövningsmyndighetens begäran förordna en förrättningsman att utföra förrättningen. Förrättningsmännen ska vara ingenjör eller annan sakkunnig i det ärendet rör.

För syneförrättning ska landskapsregeringen på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en eller flera biträdande förrättningsmän att bistå förrättningsmännen. Landskapsregeringen kan på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en biträdande förrättningsman för diknings- eller bevattningsförrättning.

Om landskapsregeringen är tillståndssökande ska prövningsmyndigheten förordna förrättningsman respektive en eller flera biträdande förrättningsmän.

5 §. Gode män

Landskapsregeringen skall till vattenförrättning utse två gode män. Gode männen skall utses bland de för skiftesförrättningar utsedda gode männen i den eller de kommuner till vilka företagets verkningar huvudsakligen sträcker sig.

De gode män som utsetts att biträda vid vattenförrättningen utför sitt uppdrag under tjänstemannaansvar.

Om landskapsregeringen är tillståndssökande ska prövningsmyndigheten utse de gode männen. (2008/125)

6 §. Jäv

Om jäv för förrättningsman eller god man, framställande av jävsinvändning och verkan av att jävsanmärkning godkänts samt om kallande av annan god man i stället för jävig eller från förrättningen utebliven god man gäller i tillämpliga delar vad som [i lagen om skifte (FFS 604/1951)] stadgas om skiftesförrättning.

L om skifte (FFS 604/1951) har upphävts genom fastighetsbildningslag (FFS 554/1995).

7 §. Röstning

Vid vattenförrättning har förrättningsmän och gode män var sin röst varvid ärendena avgörs enligt den åsikt som omfattas av flertalet. Om alla är av olika

mening eller om rösterna faller lika blir förrättningsmannens åsikt avgörande.

8 §. (2017/105) *Kallelse till förrättnings-sammanträde*

Förrättningsmannen ska kalla dem till förrättnings-sammanträde vilkas rätt eller fördel kan beröras av en åtgärd eller ett företag. Kallelse till förrättnings-sammanträde ska delges dem vars rätt eller fördel kan beröras genom vanlig delgivning eller vanlig elektronisk delgivning samt tillkännages genom offentlig delgivning enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland minst 14 dagar före sammanträdet. Kallelse till begynnelsesammanträde ska både publiceras på landskapsregeringens och berörd kommuns elektroniska anslagstavla samt publiceras i minst en lokal tidning med allmän spridning i landskapet.

9 §. *Förrättnings-sammanträde*

Förrättnings-sammanträde skall hållas i närheten av det område där ett företag skall utföras och får fortsätta på skilda platser och dagar. Vattenförrättning skall omfatta minst två förrättnings-sammanträden varav det inledande sammanträdet benämns begynnelsesammanträde och det avslutande sammanträdet benämns slutsammanträde.

Vid begynnelsesammanträde skall redogöras för ansökan och plan som ansluter sig till den.

Sakägarna skall vid varje förrättnings-sammanträde ges möjlighet att framställa de påminnelser samt de yrkanden och utredningar som de finner påkallade, vilket kan ske muntligt eller skriftligt. Skriftligt yrkande eller påminnelse kan även lämnas till förrättningsmannen inom en viss i kallelsen eller vid sammanträdet meddelad tid, dock minst trettio dagar, vid äventyr av att talan går förlorad.

10 §. *Förrättningsprotokoll*

Vid förrättnings-sammanträde skall föras protokoll i vilket skall antecknas hur sammanträdet kungjorts, närvarande sakägare, en redogörelse för förrättningen, sakägarnas påminnelser samt förrättningsmännens och de gode männens egna observationer. Protokollet undertecknas av förrättningsmannen och en särskild protokollförare, om sådan finns, samt av två för varje förrättnings-sammanträde särskilt valda protokolljusterare. Protokollet skall fogas till handlingarna i ärendet.

11 §. *Förrättningsarbetet*

Förrättningsmännen och de gode männen skall i samråd granska ansökan och eventuell plan samt de handlingar som avses i 9 § 3 mom. Härvid skall de, med beaktande av i planen nödvändiga ändringar, utreda om och på vilka villkor tillstånd enligt denna lag kan meddelas för det ansökan avser. Dessutom skall de vid behov genom besök på platsen göra sig förtrogna med förhållandena i det område ansökan avser.

Vid granskning som avses i 1 mom. skall ett förrättningsinstrument, undertecknat av förrättningsmannen, upprättas som bör innehålla

a) nödvändiga kompletteringar av utredningar, redogörelser och beräkningar i samband med planen samt rättelser av konstaterade fel,

b) nödvändiga kompletterande utredningar avseende det planerade företagets inverkan på samfärdsel, fiske, vattentillgång och utnyttjandet av jord- och vattenområden, anläggningar, anordningar samt nyttjandet avseende andra allmänna och enskilda intressen och rättigheter,

c) redogörelse för omständigheter på grundvalen av de rättsliga förutsättningarna för företaget,

d) redogörelse för de föroreningar och andra störningar som kan komma att utgå från eller orsakas av projektet, beskaffenheten av den omgivning som kan nås av sådan störning samt räckvidden och verkningarna som störningarna kan medföra,

e) förslag till ändringar i planen,

f) utredning av den skada och det men företaget orsakar samt beräkning av skadebeloppet,

g) en redogörelse med karta, som är justerad och kompletterad, avseende uppskattning av skador på områden, anläggningar, anordningar ävensom annan skada och men,

h) beräkning av nyttan av företaget och dess fördelning mellan nyttohavarna om det är viktigt för fördelning av kostnaderna,

i) redogörelse för grunderna för hur ersättning för eventuellt förfogande över annans egendom skall fastställas,

j) övriga utredningar och påminnelser som föranleds av granskningen och kompletteringen av planen samt

k) utlåtande om och på vilka villkor tillstånd kan beviljas.

Om miljökonsekvensbedömning har upprättats skall denna bifogas förrättningsinstrumentet och ersätter då i tillämpliga delar den redogörelse som avses i 2 mom. d punkten.

12 §. *Slutsammanträde*

Vid slutsammanträde skall förrättningsmännen och de gode männen lägga fram alla handlingar samt ett förslag till beslut i ärendet. I förslaget skall beaktas de påminnelser och yrkanden som lagligen framställts.

I förslag till beslut som avses i 1 mom. bör finnas

a) redogörelse för handläggningen av saken,

b) utlåtande angående vid förrättnings-sammanträde framställda påminnelser och yrkanden,

c) uppgifter om ingångna avtal och förbindelser samt utlåtanden om deras giltighet,

d) utlåtande rörande de rättsliga förutsättningarna för beviljande av tillstånd,

e) redogörelse för grunderna avseende fastställande av ersättningar för eventuellt förfogande över annans egendom enligt 3 kap. samt ersättningsarnas storlek samt

f) andra utredningar och de ändringar av planen som på grund av vattenförrättningen föreslås.

Om i det i 1 mom. avsedda förslaget ingår förslag till tillståndsvillkor bör dessutom framgå

a) för genomförandet av företaget nödvändiga anläggningar och anordningars läge samt deras storlek om detta är av betydelse för vattenförhållandena,

b) vilka anläggningar och anordningar som skall uppföras och de arbeten som skall utföras för att hindra eller minska skada eller men av företaget,

K 18 Vattenlag (1996:61)

c) på vilket sätt anläggningar och anordningar skall nyttjas samt vad sökanden i övrigt skall iaktta efter att de för företagets genomförande nödvändiga arbetena fullbordats,

d) vilka kontrollanordningar som skall uppföras och de kontroller och andra åtgärder som skall vidtas,

e) hur underhållet av anläggningar, anordningar och bäddar skall ordnas,

f) sökandens skyldigheter under arbetstiden för att trygga allmänna och enskilda intressen,

g) den tid inom vilken de för företaget nödvändiga arbetena bör slutföras samt

h) andra omständigheter som bör nämnas i tillståndsutslaget.

Det förslag till beslut som avses i denna paragraf skall undertecknas av samtliga i förrättningen ingående förrättningsmän och gode män. Avvikande åsikt som anmälts av förrättningsman eller god man skall bifogas förslaget.

Särskilda bestämmelser avseende syneförrättning

13 §. Avslutande av syneförrättning

Förrättningsmannen och de gode männen ska inom fyrtiofem dagar efter att förrättningssammanträdena fullgjorts till prövningsmyndigheten överlämna alla handlingar vari även ska ingå en uppskattning av ersättningsgilla förluster till följd av beviljad ansökan samt ett förslag till beslut i ärendet. I förslaget ska beaktas de påminnelser och yrkanden som framställts. (2008/125)

Avskrift av i 1 mom. avsett förslag, med information om vad som skall iaktas för att talan skall bevaras, skall inom samma tid tillställas sökanden och berörda kommuner för att där hållas allmänt tillgängligt under trettio dagar.

14 §. (2008/125) Talerätt efter fullgjorda förrättningssammanträden

Den som vill framställa påminnelser eller yrkanden med anledning av i 13 § avsett förslag ska, vid äventyr att talan går förlorad, framställa dem inom sextio dagar efter det förrättningssammanträdena fullgjorts. Talan går dock inte förlorad om omständigheterna under den tid målet varit anhängigt väsentligt har förändrats eller om prövningsmyndigheten har avvikit från förrättningsinstrumentet eller om det annars vore uppenbart oskäligt att talan går förlorad.

De invånare inom företagets verkningsområde vilkas boende, arbete eller andra förhållanden klart kan påverkas av företagets genomförande och de samfund som representerar dem har rätt att till prövningsmyndigheten ge sitt utlåtande med anledning av förslaget inom sextio dagar efter det förrättningssammanträdena fullgjorts.

Påminnelse eller yrkande som avses i denna paragraf, som inte framställs muntligt eller skriftligt vid slutsammanträde, ska lämnas till prövningsmyndigheten skriftligen i två exemplar.

Särskilda bestämmelser avseende diknings- och bevattningsförrättning

15 §. Plan över diknings- eller bevattningsföretag

Om någon av sakägarna yrkar det eller om förrättningsmannen annars anser det nödvändigt skall särskild plan över ett företag uppgöras med tillhörande kostnadsförslag och förslag till fördelning av kostnaderna. Sådan plan skall inte ges större omfattning än vad som är nödvändigt för tillgodoseende av de deltagares behov vilka har anhängit om företaget eller vad som annars anses nödvändigt.

Om sådan plan som avses i 1 mom. upprättats skall den framläggas senast på det slutsammanträde som skall hållas efter att planen dessförinnan har varit offentlig kungjord under minst fjorton dagar före sammanträdet.

I plan som avses i 1 mom. bör intagas

a) karta över området varav framgår kommunernas och fastigheternas gränser ävensom ägoförhållandena samt väsentliga geografiska och ekologiska omständigheter,

b) erforderliga längd- och tvärsnittsritningar,

c) uppgifter om befintliga anläggningar och anordningar,

d) redogörelse för planerade anläggningar och anordningar ävensom en redogörelse för deras ändamål,

e) förslag till skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämte därtill hörande villkorsförslag samt

f) övriga omständigheter som bör omnämnas.

16 §. Beslut

Förrättningsmannen och de gode männen skall inom fyrtiofem dagar efter att förrättningssammanträdena fullgjorts och tiden för påminnelser och ytterligare utredningar utgått fatta beslut om företag skall utföras i enlighet med uppgjord plan eller på annat sätt samt uppskatta kostnaderna för företaget samt kostnadsfördelningen mellan deltagarna. Samtidigt skall de påminnelser och yrkanden avgöras som lagligen kunnat framställas i saken.

Avskrift av i 1 mom. avsett beslut, med information om vad som ska iaktas för att talan ska bevaras, ska inom samma tid tillställas sökanden, den som ansökt därom under förrättnings gång samt berörda kommuner för att där hållas tillgängligt på webbplats under trettio dagar. Meddelande om att beslutet har fattats och var på kommunens webbplats beslutet finns tillgängligt ska, tillsammans med information om vad som ska iaktas för att talan ska bevaras, delges offentligen enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. (2017/105)

15 kap. Särskilda bestämmelser

1 §. Upphävd (2008/125).

2 §. (2001/32) Om besvär

Besvär över förrättningsmans och gode mäns handling enligt denna lag och besvär över beslut som fattats av förrättningsman och gode män i enlighet med 14 kap. 16 § skall anföras hos landskapsregeringen. Beslutet skall meddelas på sätt som avses i 14 kap. 16 § 2 mom. Besvär som avses i detta moment

skall inges till landskapsregeringen skriftligen i två exemplar inom 30 dagar efter det beslutet kungjorts.

3 §. Virkesflotning

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer är bestämmelserna i [vattenlagen] och [vattenförordningen (FFS 282/1962)] om virkesflotning gällande i landskapet med de undantag som stadgas i denna paragraf. (2008/125)

De uppgifter och de befogenheter som enligt författningarna i 1 mom. ankommer på statsrådet, ministerium, länsstyrelse, vatten- och miljöstyrelse, vattendomstol eller annat statsorgan handhas i landskapet av landskapsregeringen om behörigheten enligt självstyrelselagen för Åland ankommer på landskapet.

4 §. Upphävd (2008/125).

16 kap. Övergångs- och ikraftträdelsebestämmelser

1 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 4 juli 1963 om tillämpning av vattenlagen (1963:36) i landskapet Åland.

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2 §. Allmänna övergångsbestämmelser

För vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet som inletts före lagens ikraftträdande och för vilka det inte i enlighet med landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland krävts tillstånd skall fullständig tillståndsansökan eller anmälan enligt 6 kap. ha givits in till landskapsregeringen inom två år efter den dag lagen trätt i kraft. Landskapsregeringen kan dock bestämma att tillståndsplikt enligt detta moment skall inträda vid en senare tidpunkt för företag eller verksamhet inom område för vilket vattenförbättringsplan är fastställd.

3 §. Tillstånd enligt tidigare vattenlagstiftning

Beräffande laglighet samt rättigheter och skyldigheter för verksamhet eller åtgärd som påbörjats eller utförts innan denna lag trätt i kraft tillämpas landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland, om inte annat särskilt följer av bestämmelserna i denna lag.

Rätt till utförande eller påbörjande av verksamhet eller åtgärd till vilken tillstånd meddelats enligt landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland gäller för i tillståndet föreskriven tid, dock längst i tio år efter att denna lag trätt i kraft. Den som har tillstånd för viss verksamhet eller åtgärd enligt landskapslagen om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland kan ansöka om nytt tillstånd i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Om en verksamhet eller åtgärd inte slutförs är den som erhöill tillståndet skyldig att återställa i bruk tagna vattenområden och andra områden som tillhör annan i godtagbart skick.

Ikraftträdelsebestämmelse (2023/124):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

K 19 Vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte

Denna förordning innehåller kompletterande bestämmelser för att skydda yt- och grundvatten samt den marina miljön.

2 §. Djurenhet

Med en djurenhet avses

Djurslag	Antal
mjölkkor	1
dikor	2
kvigor, nötkött eller avelstjurar över 8 mån.	2,5
ungboskap under 8 mån.	5,5
sugga med grisar	2
gödsvin, avelssvin eller sinsuggor	7
hästar	2
ponnyer	2,5
getter eller hongetter med killingar	5,5
får eller tackor med lamm	9
värphöns över 6 månader	90
broilers eller unghöns	350

3 §. Rening av avloppsvatten från allmänt avlopp m.m.

Vid utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse och industrier gäller kraven i bilaga 1.

3a §. (2020/84) Lägsta vattennivån för uttag av bevattningsvatten

Lägsta uttagsnivån för bevattningsvatten år 2020 är enligt följande:

- Storträsk - 20 cm från tröskelnivån, dock får uttaget av bevattningsvatten vara högst 1,0 cm då vattennivån är under - 15 cm.

2 kap. Utsläppsförbud, gränsvärden och tillståndsplikt

4 §. Förbud mot utsläpp i ytvatten och allmänt avlopp

Ämnen som avses i bilaga 2 får inte släppas ut i ytvatten eller allmänt avlopp. Förbudet gäller inte sådana utsläpp som verksamhetsutövaren kan påvisa att innehåller en så ringa mängd av ett ämne som är farligt för vattenmiljön att utsläppet inte kan orsaka risk för att ytvattnets kvalitet försämrats eller olägenhet för det allmänna avloppet.

5 §. Förbud mot utsläpp till grundvatten

Ämnen som avses i bilaga 3 får inte släppas ut till grundvatten. Med utsläpp till grundvatten menas tillförsel till grundvatten antingen utan eller efter infiltration genom jordlager. Förbudet gäller inte sådana utsläpp till grundvatten av hushållsavloppsvatten från bebyggelse utan anslutning till avloppsnät som inte påverkar viktiga eller för annan vattenförsörjning lämpliga grundvattenområden eller grundvatten som ligger inom någon annans fastighet eller används av någon annan. Förbudet gäller inte heller utsläpp till grundvatten som har konstaterats innehålla så små

K 19 Vattenförordning (2010:93)

mängder eller koncentrationer av de ämnen som anges i bilaga 3 att det nu eller i framtiden inte föreligger någon risk för att grundvattnets kvalitet ska försämras.

6 §. Gränsvärden för utsläpp av kvicksilver och kadmium

Utsläpp av ämnen som avses i bilaga 4 får på ställen där utsläppet leds ut i ytvattnet inte överskrida de gränsvärden för utsläpp som anges i bilagan om inte strängare villkor beslutats i miljötillståndet.

7 §. Tillståndsplikt för utsläpp till ytvattnet

Enligt 6 kap. 17 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland krävs tillstånd för att till ytvattnet släppa ut vissa ämnen. Dessa ämnen är de som anges i bilaga 3.

3 kap. Normer för ytvatten

8 §. Normer för ytvatten

Halten i ytvatten eller i biota av de ämnen som avses i bilagorna 5 och 6 får inte överskrida de miljökvalitetsnormer som anges i respektive bilaga, där kvalitetsmålen enligt 5 kap. 21 § vattenlagen tillämpats. Miljökvalitetsnormen för biota ska användas för de ämnen där en sådan finns angiven, för övriga ämnen används miljökvalitetsnormen för vatten.(2018/57)

I åtgärdsprogrammet ska ingå åtgärder som är nödvändiga för att uppfylla kraven i 5 kap. 22 § 1 mom. vattenlagen med avseende på förorening från respektive utsläpp och spill av ämnen som avses i 1 mom. (2015/85)

Överskridande av miljökvalitetsnormerna strider inte mot 1 mom. om överskridandet beror på en föroreningskälla som finns utanför landskapets gränser och effektiva åtgärder av landskapet inte har kunnat vidtas för att uppfylla miljökvalitetsnormerna eller omständigheter som orsakas av naturliga skäl eller force majeure och som är exceptionella eller som inte rimligtvis hade kunnat förutses som avses i artikel 4.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område. Vid bedömningen av överskridande av miljökvalitetsnormerna ska det dessutom beaktas vad som föreskrivs om samarbete inom gränsöverskridande vattenförvaltningsområden i 5 kap. 26 § vattenlagen och om miljömål vid planeringen av vattenvården i 5 kap. 21 § vattenlagen. (2018/57)

9 §. Verksamhetsutövares kontroll av kvalitet

Utövare av miljötillståndspliktig verksamhet ska kontrollera ytvatten i vilka de ämnen som anges i bilaga 5 släpps ut eller läcker ut. Utövare av miljötillståndspliktig verksamhet ska kontrollera ytvatten i vilka de ämnen som anges i bilaga 6 släpps ut eller läcker ut i betydande mängd.

Kontrollstationerna ska vara tillräckligt många för att utsläppets eller läckagets omfattning och konsekvenser för ytvattnets kvalitet ska kunna bedömas samt för att effekterna på ytvattnets kvalitet av åtgärderna i åtgärdsprogrammet enligt 5 kap. 22 § vattenlagen ska kunna observeras. Kontrollstationerna för verifiering av att miljökvalitetsnormerna följs ska

placeras så att utsläppet eller läckaget i tillräcklig grad har blandats med ytvattnet. Kontrollstationerna i ytvatten som är avsedda för framställning av hushållsvatten ska placeras i en sådan del av ytvattnet som är viktig för uttaget av vatten.

Tidpunkten och frekvensen för ytvattenkontrollen ska väljas så att en godtagbar tillförlitlighet och noggrannhet uppnås. Kontrollfrekvensen ska väljas så att både naturens påverkan och påverkan genom mänsklig verksamhet på ytvattnet beaktas. Årstidernas inverkan på resultaten ska vara så liten som möjligt.

4 kap. Klassificering av grundvattnet

10 §. Goda kemiska egenskaper på grundvattnet

En grundvattenförekomst har goda kemiska egenskaper när

1) tröskelvärdena för grundvattnet i bilaga 7 inte överskrids eller

2) när kvalitetskrav överskrids i en eller flera övervakningsstationer men det är möjligt att visa att överskridandet inte innebär någon betydande miljörisk och att inträngningen av saltvatten eller annat förorenande ämne inte försämrar kvaliteten på vatten som ska användas som dricksvatten eller i övrigt försämrar möjligheten att använda grundvattnet.

11 §. Goda kvantitativa egenskaper på grundvattnet

En grundvattenförekomst har goda kvantitativa egenskaper när

1) det är balans mellan uttag och grundvattenbildning,

2) det inte till följd av mänsklig påverkan uppstår sådana långsiktiga förändringar i flödesriktningen som orsakar inträngning av salt grundvatten eller förorening, och

3) grundvattennivåerna inte är utsatta för mänsklig påverkan som leder till, eller kan leda till, att god ekologisk kvalitet inte nås i ytvatten som är förbundna med grundvattenförekomsten eller till skada på grundvattenberoende terrestra ekosystem.

12 §. Tröskelvärdet (2016/50)

Tröskelvärdet för grundvattnet ska fastställas i enlighet med riktlinjerna i del A i bilaga II till direktiv 2008/118/EG.(2016/50)

Bilaga 7 ska ändras så snart som ny information om förorenande ämnen, grupper av förorenande ämnen eller föroreningsindikatorer visar att ett tröskelvärde behöver fastställas för ytterligare ett ämne eller att ett befintligt tröskelvärde behöver ändras eller att ett tröskelvärde som tidigare tagits bort från förteckningen behöver återinföras för att skydda människors hälsa och miljön.

Tidigare 1 mom. har blivit 2 mom. genom (2016/50).

5 kap. Övervakning

13 §. Övervakning

Övervakningen enligt 5 kap. 18 § vattenlagen ska göras i enlighet med bilaga V i direktiv 2000/60/EG.

För marina vatten ska landskapsregeringen fastställa behoven av övervakning av verksamhet som inverkar på havet och den marina miljön, med beaktande

av bestämmelserna i 5 kap 18 § vattenlagen. Dessutom ska kraven i bilaga V till ramdirektivet om en marin strategi beaktas. (2020/100)

Landskapsregeringen ska sammanställa, samordna och utarbeta ett övervakningsprogram för fortgående bedömning av den marina miljös tillstånd. I övervakningsprogrammet ska övervakning som ordnats av olika myndigheter och inrättningar i tillämpliga delar sammanfogas med kontroll som med stöd av övrig lagstiftning utförts av en verksamhetsutövare, samtidigt som vattenvårdens övervakningsprogram för kustvatten beaktas. När övervakningsprogrammet utarbetas ska de faktorer som anges i bilaga III till direktivet om ändring av ramdirektivet om en marin strategi och de allmänna kraven i bilaga V till ramdirektivet om en marin strategi beaktas. (2020/100)

Övervakningsprogrammet ska innehålla uppgifter om de faktorer och områden som behöver övervakas för att övervakningen av att miljömålen genomförs ska ske samt hur ofta övervakningen ska utföras. Tidpunkten och frekvensen för övervakningen ska väljas så att en godtagbar tillförlitlighet och noggrannhet uppnås. Övervakningsprogrammet ska innehålla tillräckligt med faktorer som ska övervakas samt platser och områden som ska övervakas, så att den marina miljös tillstånd kan bedömas i sin helhet. (2020/100)

I övervakningsprogrammen ska i mån av möjlighet användas samma övervakningsanvisningar som för program som baserar sig på internationella avtal, för att säkerställa enhetlighet med dem. Jämförbarheten mellan bedömningspraxisen och bedömningsmetoderna i övervakningsprogrammet och andra medlemsstater i den Europeiska unionen runt Östersjön ska säkerställas och samordnas i den mån det är möjligt. (2020/100)

14 §. Långsiktig trendanalys

Landskapsregeringen ska utifrån resultaten för övervakningsprogrammet enligt 5 kap. 18 § vattenlagen analysera de långsiktiga trenderna för halter av de ämnen som avses i bilaga 5 som tenderar att ackumuleras i sediment eller biota. Ämnen som avses ovan och som vid behov ska beaktas är särskilt ämnena 2, 5, 6, 7, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 26, 28, 30, 34, 35, 36, 37, 43 och 44 i bilaga 5. (2015/85)

Övervakningen i sediment eller biota av de långsiktiga trenderna för halter av de ämnen som avses i 1 mom. ska genomföras så att den tillhandahåller tillräckligt med uppgifter för en tillförlitlig långsiktig trendanalys. Som riktlinje bör övervakningen i fråga om sediment och biota ske varje år, såvida inte tekniska kunskaper och expertbedömning motiverar ett annat intervall. (2018/57)

På grundval av den information som har samlats in i enlighet med övervakningen enligt 5 kap 18 § vattenlagen och bedömningen enligt 5 kap 19a § vattenlagen och i enlighet med förordning (EG) nr 166/2006 samt andra tillgängliga uppgifter ska ett register upprättas, inklusive kartor om de finns tillgängliga, över utsläpp och spill för alla de prioriterade ämnen och förorenande ämnen som uppräknas i bilaga 5, inbegripet deras koncentrationer i sediment och biota där

så är lämpligt. Referensperioden för beräkning av de föroreningsvärden som förs in i registret ska vara ett år mellan 2008 och 2010. För prioriterade ämnen och föroreningar som omfattas av direktiv 91/414/EEG får värdena för registret dock beräknas som medelvärden för åren 2008, 2009 och 2010. Registret ska uppdateras som en del av bedömningen enligt 5 kap. 19a § vattenlagen. Referensperioden för fastställandet av värden i de uppdaterade registren ska vara det år som föregår bedömningens slutförande. För prioriterade ämnen och förorenande ämnen som omfattas av direktiv 91/414/EEG får värdena beräknas som medelvärden för de tre år som föregår slutförandet av bedömningen i fråga. Registret ska offentliggöras i förvaltningsplanen. (2018/57)

15 §. Provtagnings- och analysmetoder

Vid övervakningen av kvaliteten för vatten, sediment och biota ska de krav som anges i bilaga 8 tillämpas på analysmetodernas prestanda, påvisandet av analysresultatets kvalitet och tolkningen av resultaten.

15a §. Upphävd (2020/100).

6 kap. Åtgärdsprogram och förvaltningsplan mm.

16 §. Rutiner för arbete med åtgärdsprogram och förvaltningsplan

Arbetet med ett åtgärdsprogram och en förvaltningsplan som avses i 5 kap. 22 och 23 §§ vattenlagen för landskapet Åland ska inledas med att en tidsplan och ett arbetsprogram med planerade samråd görs upp minst tre år innan åtgärdsprogrammet eller förvaltningsplanen ska antas. Två år innan åtgärdsprogrammet eller förvaltningsplanen ska antas, ska en översikt göras över väsentliga vattenförvaltningsfrågor.

17 §. Allmänt om åtgärdsprogrammet

Åtgärdsprogrammet enligt 5 kap. 22 § vattenlagen ska innehålla följande grundläggande åtgärder

1) åtgärder för kontroll av utsläpp samt för skydd av vatten, inklusive förhandskontroll av utsläpp från punktkällor och diffusa källor.

2) förhandskontroll av uttag av grund- och ytvatten, bildande av konstgjort grundvatten och uppdämning av ytvatten,

3) redogörelse över hur vattenanvändarna bidrar till att täcka kostnaderna för vattenanvändningen,

4) förhandskontroll av reglering av och byggande i sjöar och vattendrag samt planering med inverkan på vattnens eftersträvade ekologiska status,

5) åtgärder för kontroll av ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön,

6) åtgärder för trygghet av kvaliteten på det vatten som används till dricksvattenuttag,

7) åtgärder för förebyggande av förorening och minskande av fara vid störningar eller exceptionella situationer,

8) åtgärder för främjande av effektiv och hållbar vattenanvändning,

9) åtgärder som begränsar och ger villkor för användningen av områden i syfte att skydda särskilda områden

K 19 Vattenförordning (2010:93)

10) åtgärder som krävs för att genomföra gemenskapslagstiftningen för skydd av vatten.

Åtgärdsprogrammet ska därutöver innehålla kompletterande åtgärder enligt artikel 11.4 och bilaga VI del B samt hänvisningar till övrig lagstiftning som avses i artikel 11.3 i direktiv 2000/60/EG.(2016/14)

Vid genomförandet av åtgärder som avses i 1 mom. ska åtgärder vidtas för att inte föroreningen av marina vatten ska öka. Tillämpningen av åtgärder som avses i 1 mom. får heller inte leda till ökad förorening av ytvatten.(2016/14)

18 §. Särskilt om grundvatten i åtgärdsprogrammet

Åtgärdsprogrammet ska dessutom gällande grundvatten innehålla nödvändiga åtgärder enligt bilaga IV i direktiv 2006/118/EG och nödvändiga åtgärder för att förebygga tillförsel av farliga ämnen och andra förorenande ämnen som anses utgöra en befintlig eller potentiell risk för förorening.

19 §. Allmänt om förvaltningsplanen

Förvaltningsplanen ska förutom kraven i 5 kap. 23 § vattenlagen uppfylla kraven i bilaga VII i direktiv 2000/60/EG.

20 §. Särskilt om grundvatten i förvaltningsplanen

Förvaltningsplanen ska dessutom gällande grundvatten innehålla

1) alla tröskelvärden samt en sammanfattning av den information som ska fastställas i enlighet med del C i bilaga II i direktiv 2006/118/EG samt alla ändringar av tröskelvärden,

2) en sammanfattning av bedömningen av den kemiska grundvattenkvaliteten, vilken också ska innehålla en redovisning av hur överskridanden av tröskelvärden i bilaga 7 vid enskilda övervakningspunkter har beaktats vid den slutliga bedömningen, samt

3) en sådan sammanfattning som avses i artikel 5 punkt 4 i direktiv 2006/118/EG.

21 §. Översvämningsrisker

Den preliminära bedömningen av översvämningsrisker enligt 5 kap. 19a § 3 mom. vattenlagen som ska göras senast den 22 december 2011 ska ses över och vid behov uppdateras senast den 22 december 2018 och därefter minst vart sjätte år.

Kartorna över översvämningshotade områden och kartorna över översvämningsrisker enligt 5 kap. 19a § 3 mom. vattenlagen som ska göras senast den 22 december 2013 ska ses över och vid behov uppdateras senast den 22 december 2019 och därefter minst vart sjätte år.

Planen för hantering av översvämningsrisker enligt 5 kap. 23 § punkten 2a) vattenlagen ska göras enligt artikel 7 i direktiv 2007/60/EG. Den första planen ska vara färdigställd och offentliggjord senast den 22 december 2015. Planen ska därefter ses över och vid behov uppdateras minst vart sjätte år.

Klimatförändringarnas sannolika påverkan på förekomsten av översvämningsrisker ska beaktas i översynerna i 1 och 3 mom.

21a §. (2016/14) Vattentjänster

Vid en ekonomisk analys av vattenanvändningen enligt 5 kap. 19a § 1 mom. ska med *vattentjänster* avses tjänster i form av uttag, uppämning, lagring, rening och distribution av yt- och grundvatten samt insamling och rening av avloppsvatten.

22 §. Åtgärdsprogram för marina vatten

Åtgärdsprogram enligt 5 kap. 22 § vattenlagen ska gällande marina vatten utformas på grundval av en bedömning som avses i 5 kap. 19a § 1 mom. vattenlagen. Åtgärdsprogrammet ska omfatta åtgärder för att bidra till att skapa sammanhängande och representativa nätverk med marina skyddsområden som har tillräcklig mångfald i ekosystemen, exempelvis särskilda bevarandeområden i enlighet med livsmiljödirektivet, särskilda skyddsområden i enlighet med fågeldirektivet och marina skyddsområden som fastställts på andra grunder. Relevant information om områdena ska offentliggöras. (2015/85)

Åtgärdsprogrammet ska ytterligare innehålla förvaltningsåtgärder eller åtgärder som:

1) reglerar den tillåtna omfattningen av en mänsklig påverkan

2) reglerar effekten på och den tillåtna graden av störning av olika faktorer i ekosystemet

3) reglerar den geografiska och tidsmässiga utbredningen, dvs. var och när en aktivitet är tillåten

4) förbättrar möjligheterna att spåra marina föroreningar, där detta är möjligt

5) förbättrar och återställer de marina ekosystemen och som vägleder mänskliga aktiviteter för att återställa skadade komponenter

6) skapar ekonomiska incitament och som gör att de som nyttjar de marina ekosystemen har ekonomiskt intresse av att agera på sätt som bidrar till att målet med en god miljö kvalitet uppnås

7) säkerställer en samordnad förvaltning

8) säkerställer kommunikation, medverkan av berörda parter och information till allmänheten.

23 §. Tidtabell för marina vatten

För marina vatten ska följande tidtabell gälla:

1) En inledande bedömning av aktuellt miljötillstånd i de berörda vattnen och av miljöpåverkan på dessa från mänskliga aktiviteter enligt 5 kap. 19a § vattenlagen ska vara avslutad senast den 15 juli 2012 och därefter ses över minst vart sjätte år.

2) Vad som avses med god miljö kvalitet i de berörda vattnen enligt 5 kap. 20 § vattenlagen ska fastställas senast den 15 juli 2012.

3) Miljömålen och tillhörande indikatorer enligt 5 kap. 21 § vattenlagen ska fastställas senast den 15 juli 2012 och därefter ses över minst vart sjätte år.

4) Ett övervakningsprogram för löpande bedömning och regelbunden uppdatering av mål enligt 5 kap. 18 § 2 mom. vattenlagen ska vara fastställt och genomfört senast den 15 juli 2014 och därefter ses över minst vart sjätte år.

5) Ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 22 § vattenlagen för att uppnå eller bevara en god miljö kvalitet ska

vara utarbetat senast 2015 och därefter ses över minst vart sjätte år. Det första åtgärdsprogrammet ska vara i kraft senast 2016.

7 kap. Vattenförbättringsfonder och förbättringsöverskott

24 §. Inrättande av vattenförbättringsfonder

Landskapsregeringen kan i en vattenförbättringsplan bestämma att hela eller viss del av den kostnadsminskning som följer av lindrigare försiktighetsmått enligt 4 kap. 7 § 3 mom. vattenlagen ska betalas till en av landskapsregeringen inrättad vattenförbättringsfond. Om det inte framgår av vattenförbättringsfonden ska landskapsregeringen i det enskilda fallet bestämma summan av det belopp som ska inbetalas. Landskapsregeringen kan besluta om inrättande av ytterligare vattenförbättringsfonder utöver de som anges i vattenförbättringsplanen om det anses behövt för att skydda eller förbättra förutsättningarna för en god vattenkvalitet.

En vattenförbättringsfond kan inrättas för hela landskapet eller för ett särskilt geografiskt område. För varje vattenförbättringsfond ska dess syfte och dess geografiska område anges. En vattenförbättringsfond kan inrättas för flera syften varvid det ska anges hur medlen ska användas för varje syfte och geografiskt område.

25 §. Fördelning på olika vattenförbättringsfonder

Om en inbetalning ska fördelas på flera vattenförbättringsfonder beslutar landskapsregeringen hur fördelningen ska ske om inte detta framgår av vattenförbättringsplanen eller tillstånd. Landskapsregeringens fördelning ska ske på ett sådant sätt att syftet med vattenförbättringsplanen bäst uppnås.

26 §. Förvaltning och utbetalning

En vattenförbättringsfond ska förvaltas av landskapsregeringen, om inte landskapsregeringen beslutar att fondens förvaltning för viss tid ska handhas av ett särskilt organ.

En vattenförbättringsfonds medel ska användas för kostnadseffektiva åtgärder i enlighet med dess syfte och vad som anges i vattenförbättringsplanen.

27 §. Förbättringsöverskott

Landskapsregeringen ska efter ansökan från utövare av vattenfarlig verksamhet fastställa ett förbättringsöverskott om en väsentlig förbättring av vattenkvaliteten utöver vad som krävs enligt vattenlagen eller med stöd av den utfärdade bestämmelser och tillstånd konstaterats som en följd av att verksamhetsutövaren vidtagit en vattenförbättrande åtgärd. Om landskapsregeringen inte beslutar annat ska ett förbättringsöverskott tas i bruk eller väsentliga åtgärder för att ta det i bruk ha vidtagits inom tre år från fastställsedatum.

28 §. Ansökan

Ansökan om fastställande av förbättringsöverskott ska skriftligen lämnas till landskapsregeringen. I ansökan ska anges

- sökanden,
- platsen för verksamheten och utsläppen,

c) en redogörelse för de åtgärder som läggs till grund för förbättringsöverskottet,

d) en redogörelse för berörda utsläpps- och kvalitetsnormer,

e) gällande vattenförbättringsplan eller, om sådan saknas, en redogörelse för de föroreningar och andra störningar som utgår från eller orsakas av verksamheten,

f) förslag till beräkningssätt av förbättringsöverskottets storlek om det inte redan finns ett bestämt beräkningssätt för beräkning av ett visst utsläpps storlek eller en viss åtgärds effekter samt

g) förslag till hur kontroll av vattenkvalitetsförbättrande åtgärdens utförande och verkningar kan ske.

Sökanden ska härutöver inkomma med de eventuella kompletteringar som landskapsregeringen finner nödvändiga för att landskapsregeringen ska kunna fastställa förbättringsöverskottet.

29 §. Utnyttjande av förbättringsöverskott

Innan ett förbättringsöverskott utnyttjas ska en anmälan göras av nyttjaren till landskapsregeringen.

30 §. Omfattning av vattenområden

Enskilda sötvattenområden vid tillämpning av bestämmelserna om särskilda kvalitetsnormer i 5 kap. 9 § vattenlagen är alla geografiskt avgränsade sötvattenområden.

Vattenområden i saltsjön vid tillämpning av bestämmelserna om särskilda kvalitetsnormer i 5 kap. 9 § vattenlagen är de områden som anges i bilaga 9.

Ikraftträdandebestämmelse (2010:93):

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2011.

Genom denna förordning upphävs vattenförordning (1996:77) för landskapet Åland och Ålands landskapsregerings beslut (2009:52) om vattenförvaltning. Hänvisningar till den upphävda vattenförordningen ska avse denna förordning.

Bilaga 1

Krav som gäller avloppsvatten från tätbebyggelse

I denna bilaga avses med:

1. *1 pe (personekvivalent)*: den mängd nedbrytbar organiskt material som har en biokemisk syreförbrukning på 70 gram per dygn under sju dygn.

2. *Sekundär rening*: rening av avloppsvatten från tätbebyggelse genom en process som vanligen innebär biologisk rening med sekundärsedimentering eller någon annan process som uppfyller de krav som anges i tabell 1 nedan.

All vattenmiljö inom landskapet Åland betraktas som känsliga områden enligt rådets direktiv 91/271/EEG.

Avloppsvatten från tätbebyggelse som leds in i avloppsnät ska före utsläpp till ytvatten undergå sekundär rening eller motsvarande rening

1. senast den 31 december 1998 om det avloppsvatten som leds in i avloppsnät härrör från tätorter med mer än 10 000 pe samt

K 19 Vattenförordning (2010:93)

2. senast den 31 december 2005 i alla tätorter.

Avloppsvatten och reningsverk för avloppsvatten samt de tillstånd enligt 6 kap. vattenlagen som gäller dem ska uppfylla kraven i punkt B nedan.

Behandlat eller obehandlat slam från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse får inte släppas ut till ytvattnet.

A. Avloppssystem

Vid konstruktion, byggnad och underhåll av avloppsnät ska kraven på vattenrening beaktas samt bästa tillgängliga teknik användas och samtidigt särskilt beaktas

- 1) avloppsvattnets volym och sammansättning
- 2) att läckor inte uppkommer, samt
- 3) att förorening av vatten till följd av bräddvatten begränsas.

B. Utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse till ytvatten

1) Avloppsreningsverk ska utformas eller ändras så att representativa prover kan tas på inkommande avloppsvatten och på det renade avloppsvattnet före utsläpp i vatten.

2) Rening av avloppsvatten från tätbebyggelse ska uppfylla de krav som anges i tabell 1 och 2.

3) Strängare krav än de som anges i tabell 1 och 2 ska tillämpas om det behövs för att stadgandena i annan lagstiftning ska uppfyllas.

4) Utsläppsställena för avloppsvatten från tätbebyggelse ska väljas så att påverkan på mottagande vatten begränsas i största möjliga utsträckning.

C. Industriavloppsvatten

Innan industriavloppsvatten leds till allmänt avlopp och reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse ska det undergå sådan rening som krävs för att

- 1) skydda hälsan hos personal som arbetar med avloppsnäten och på reningsverken,
- 2) säkerställa att avloppsnät, avloppsreningsverk och tillhörande utrustning inte skadas,
- 3) säkerställa att driften av avloppsreningsverken och behandlingen av slam inte störs,
- 4) säkerställa att utsläppen från reningsverken varken skadar miljön eller förhindrar att de krav på recipienten som gäller enligt andra stadganden kan uppfyllas, samt

5) säkerställa att slammet kan omhändertas på ett säkert och miljömässigt godtagbart sätt.

D. Referensmetoder för övervakning och utvärdering

1. Utsläpp av industriavloppsvatten i allmänt avlopp, utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse samt verkningarna av detta på den mottagande vattenmiljön ska övervakas.

De övervakningsmetoder som används ska uppfylla de krav som anges nedan.

Andra än de metoder som nämns i punkt 1-3 får användas, om det kan visas att de ger motsvarande resultat.

2. Flödesproportionella eller tidsbaserade dygnsprover ska tas i samma, väldefinierade punkt i utflö-

det från och vid behov i inflödet till reningsverket för att det ska kunna konstateras att de krav för utsläppt avloppsvatten som gäller enligt denna förordning efterlevs.

God internationell laboratoriesed ska iakttas för att motverka att proverna förändras under tiden mellan insamling och analys.

3. Det minsta antalet årliga prover ska fastställas med hänsyn till reningsverkets storlek och proverna ska insamlas med jämna mellanrum enligt följande:

- 2 000 till 9 999 pe	12 prover under det första året, fyra prover under följande år om det kan visas att vattnet under det första året överensstämmer med kraven i detta direktiv. Om ett av fyra prover inte uppfyller kraven, måste 12 prover tas under det följande året.
- 10 000 till 49 999 pe	12 prover.
- 50 000 pe eller mer	24 prover.

4. Det renade avloppsvattnet ska anses uppfylla kraven, om värdena för varje enskild parameter uppfyller de krav som ställs på parametern enligt följande.

a) För parametrarna i tabell 1 och 2 anges i tabell 3 det största godtagbara antalet prover som inte uppfyller kraven, uttryckta som koncentrationer och/eller procentuell reduktion.

b) För de parametrar i tabell 1 som uttrycks i koncentrationer, får prover som tagits under normala driftförhållanden inte avvika från gränsvärdena med mer än 100 %. För de värden som avser koncentration av suspenderade partiklar kan avvikelser på upp till 150 % godtas.

c) För de parametrar som anges i tabell 2 ska årsmedelvärdet av proverna för varje parameter inte överstiga motsvarande gränsvärden.

5. Extrema värden för vattenkvaliteten ska inte beaktas, om värdena beror på särskilda förhållanden, t.ex. kraftig nederbörd.

Tabell 1:

Minimikrav för utsläpp från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse som omfattas av tillståndsplikt eller miljögranskningsplikt. Värdena för koncentration eller procentuell reduktion ska gälla.

Parametrar	Koncentration	Minsta reduktion (%) ¹	Referensmätmetod
Biokemisk syreförbrukning (BOD ₅ vid 20 °C) utan nitrifikation ²	25 mg/l O ₂	70	Homogeniserat, ofiltrerat, odekanterat prov. Bestämning av förbrukat syre före och efter fem dagars förvaring vid 20 °C ± 1 °C i fullständigt mörker. Tillsats av en nitrifikationshämmare.
Kemisk syreförbrukning (COD)	125 mg/l O ₂	75	Homogeniserat, ofiltrerat, odekanterat prov. Kaliumdikromat
Suspenderade partiklar totalt	35 mg/l ²	90 ³	Filtrering av ett representativt prov genom ett filtermembran med 0,45 µm porstorlek. Torkning vid 105 °C och vägning.

¹ Reduktion i förhållande till inflödets belastning.

² Parametern kan ersättas av en annan parameter: totalt organiskt kol (TOC) eller total syreförbrukning (TOD), om ett förhållande kan fastslås mellan BOD₅ och ersättningsparametern.

³ Koncentration och reduktion är alternativa parametrar. Analyser av utsläpp från dammar ska utföras med filtrerade prover. Den totala koncentrationen suspenderade partiklar i ett ofiltrerat vattenprov får dock inte överstiga 150 mg/l.

Tabell 2:

Minimikrav som gäller näringsämnen i utsläpp från avloppsreningsverk som omfattas av tillståndsplikt eller miljögranskningsplikt. Den ena eller båda parametrarna kan tillämpas beroende på de lokala förhållandena. Värdena för koncentration eller procentuell reduktion ska gälla.

Parametrar	Koncentration	Minsta procentuell reduktion ¹	Referensmätmetod
Fosfor totalt	2 mg/l (10 000-100 000 pe) 1 mg/l (mer än 100 000 pe)	80	Molekylär absorptionspektrofotometri.
Kväve totalt ²	15 mg/l (10 000-100 000 pe) ³ 10 mg/l (mer än 100 000 pe) ³	70-80	Molekylär absorptionspektrofotometri

¹Reduktion i förhållande till inflödets belastning.

²Kväve totalt innebär summa totalt Kjeldahlkväve (organiskt N + NH₄), nitrat-(NO₃)-kväve och nitrit-(NO₂)-kväve.

³De angivna koncentrationerna är årsmedelvärden enligt bilaga 10 punkt D 3c. För att kontrollera att kraven med avseende på kväve uppfylls är det också möjligt att använda dygnsmedelvärden om det i enlighet med bilaga 10 punkt D kan säkerställas att man därigenom uppnår motsvarande skyddsnivå. I detta fall får dygnsmedelvärdet för kväve totalt inte överstiga 20 mg/l i något prov när spillvattnets temperatur vid den biologiska processen i avloppsreningsverket är 12° C eller högre. I stället för temperaturkravet kan drifttiden begränsas med beaktande av de regionala klimatförhållandena.

Tabell 3

Provserier under ett visst år	Största antal underkända prover
4-7	1
8-16	2
17-28	3
29-40	4
41-53	5
54-67	6
68-81	7
82-95	8
96-110	9
111-125	10
126-140	11
141-155	12
156-171	13
172-187	14
188-203	15
204-219	16
220-235	17
236-251	18
252-268	19
269-284	20
285-300	21
301-317	22
318-334	23
335-350	24
351-365	25

K 19 Vattenförordning (2010:93)

Bilaga 2

Ämnen som inte får släppas ut i ytvatten eller allmänt avlopp

	Ämne	CAS-nummer	identifierat som farligt ämne
1.	1,2- diklorethan (etylendiklorid)	107-06-2	
2.	aldrin	309-00-2	
3.	dieldrin	60-57-1	
4.	endrin	72-20-8	
5.	isodrin	465-73-6	
6.	DDT (para-para-DDT)	ingen uppgift 50-29-3	
7.	hexaklorbensen	118-74-1	X
8.	hexaklorbutadien	87-68-3	X
9.	hexaklorcyklohexan (gamma-isomer, lindan)	608-73-1 58-89-9	X
10.	koltetraklorid	56-23-5	
11.	pentaklorfenol	87-86-5	
12.	tetrakloreten (tetrakloretylen)	127-18-4	
13.	triklorbensen (1,2,4-triklorbensen)	12002-48-1 120-82-1	
14.	trikloreten (trikloretylen)	79-01-6	
15.	triklorometan (kloroform)	67-66-3	

Bilaga 3

Ämnen farliga för grundvattnet och i ämnesgrupper ingående farliga ämnen som inte får släppas ut i grundvatten

1. Organiska halogenföreningar och ämnen som kan bilda sådana föreningar i vattenmiljö,
2. organiska fosforföreningar,
3. organiska tennföreningar,
4. ämnen och preparat eller nedbrytningsprodukter av dessa som påvisas ha cancerogena eller mutagena egenskaper eller sådana egenskaper som i eller via vattenmiljön kan påverka produktionen av steroider eller sköldkörteln, fortplantningen eller andra endokrina funktioner,
5. kolväten samt svårnedbrytbara, bioackumulerbara och toxiska organiska ämnen,
6. cyanider,
7. metaller och deras föreningar,
8. arsenik och dess föreningar,
9. biocider och växtskyddsmedel,
10. uppslammade ämnen,
11. ämnen som bidrar till eutrofiering (i synnerhet nitrater och fosfater),
12. syretärande ämnen (mätbara med hjälp av parametrar som till exempel BOD och COD),
13. kiselföreningar,
14. fluorider,
15. ämnen som negativt påverkar grundvattnets smak eller lukt samt föreningar som eventuellt bildar sådana ämnen i vatten och gör vattnet olämpligt att användas av människor.

Bilaga 4

De högsta tillåtna utsläppsgränsvärdena i halter och specifik belastning

	Ämne	CAS-nummer	Branch	Haltgräns ¹	Gräns för specifik belastning ¹	identifierat som farligt ämne
1.	kvicksilver och dess föreningar	7439-97-6	kloralkaliindustrin	50 µg/l	kvicksilvercell metoden: 0,2 g/kapacitetston klor	X
	kvicksilver och dess föreningar	7439-97-6	annan än kloralkaliindustrin	5 µg/l	-	X
2.	kadmium och dess föreningar	7440-43-9	-	10 µg/l	galvanisering: 0,3 g/kg hanterat kadmium	X

¹halt i löst form beräknad som månadsmedelvärde.

Bilaga 5 (2015/85)

5A Ämnen som fastställts som farliga och skadliga för vattenmiljön enligt direktiv 2000/60/EG

Nr	CAS-nummer ^[1]	EU-nummer ^[2]	Ämnets namn ^[3]	Fastställt som farligt ämne
(1)	15972-60-8	240-110-8	alaklor	
(2)	120-12-7	204-371-1	antracen	X
(3)	1912-24-9	217-617-8	atrazin	
(4)	71-43-2	200-753-7	bensen	
(5)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	bromerade difenyletrar	X ^[4]
(6)	7440-43-9	231-152-8	kadmium och kadmiumföreningar	X
(7)	85535-84-8	287-476-5	kloralkaner, C ₁₀₋₁₃	X
(8)	470-90-6	207-432-0	klorfenvinfos	
(9)	2921-88-2	220-864-4	Klorpyrifos (klorpyrifosetyl)	
(10)	107-06-2	203-458-1	1,2-diklorethan	
(11)	75-09-2	200-838-9	diklormetan	
(12)	117-81-7	204-211-0	di(2-etylhexyl)ftalat (DEHP)	X
(13)	330-54-1	206-354-4	diuron	
(14)	115-29-7	204-079-4	endosulfan	X
(15)	206-44-0	205-912-4	fluoranten	
(16)	118-74-1	204-273-9	hexaklorbensen	X
(17)	87-68-3	201-765-5	hexaklorbutadien	X
(18)	608-73-1	210-168-9	hexaklorcyklohexan	X
(19)	34123-59-6	251-835-4	isoproturon	
(20)	7439-92-1	231-100-4	bly och blyföreningar	
(21)	7439-97-6	231-106-7	kvicksilver och kvicksilverföreningar	X
(22)	91-20-3	202-049-5	naftalen	
(23)	7440-02-0	231-111-4	nickel och nickelföreningar	
(24)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	nonylfenoler	X ^[5]
(25)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	oktylfenoler ^[6]	

K 19 Vattenförordning (2010:93)

(26)	608-93-5	210-172-0	pentaklorbensen	X
(27)	87-86-5	201-778-6	pentaklorfenol	
(28)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	polyaromatiska kolväten (PAH) ^[7]	X
(29)	122-34-9	204-535-2	simazin	
(30)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	tributyl-tennföreningar	X ^[8]
(31)	12002-48-1	234-413-4	triklorbensener	
(32)	67-66-3	200-663-8	triklormetan (kloroform)	
(33)	1582-09-8	216-428-8	trifluralin	X
(34)	115-32-2	204-082-0	dikofol	X
(35)	1763-23-1	217-179-8	perfluoroktansulfonsyra och dess derivat (PFOS)	X
(36)	124495-18-7	ej tillämpligt	kinoxifen	X
(37)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	dioxiner och dioxinlika föreningar	X ^[9]
(38)	74070-46-5	277-704-1	aklonifen	
(39)	42576-02-3	255-894-7	bifenox	
(40)	28159-98-0	248-872-3	cybutryn	
(41)	52315-07-8	257-842-9	cypermetrin ^[10]	
(42)	62-73-7	200-547-7	diklorvos	
(43)	ej tillämpligt	ej tillämpligt	hexabromcyklododekan (HBCDD)	X ^[11]
(44)	76-44-8/1024-57-3	200-962-3/213-831-0	heptaklor och heptaklorreperoxid	X
(45)	886-50-0	212-950-5	terbutryn	

^[1]CAS: Chemical Abstracts Service.

^[2]EU-nummer: Europeiska förteckningen över existerande, kommersiellt använda kemiska ämnen (Einecs) eller Europeiska förteckningen över anmälda kemiska ämnen (Elincs).

^[3]För grupper av ämnen definieras typiska enskilda representanter i samband med fastställande av mil-jökvalitetsnormer, om inte annat uttryckligen anges.

^[4]Endast tetra-, penta-, hexa- och heptabromdifenyler (CAS-nr 40088-47-9, 32534-81-9, 36483-60-0 respektive 68928-80-3). Nonylfenol (CAS-nr 25154-52-3, EU-nr 246-672-0) inklusive isomererna 4-nonylfenol (CAS-nr 104-40-5, EU-nr 203-199-4) och 4-nonylfenol (grenad) (CAS-nr 84852-15-3, EU-nr 284-325-5).

^[5]Oktylfenol (CAS-nr 1806-26-4, EU-nr 217-302-5) inklusive isomeren 4-(1,1',3,3'-tetrametylbutyl)-fenol (CAS-nr 140-66-9, EU-nr 205-426-2).

^[6]Inklusive bens(a)pyren (CAS-nr 50-32-8, EU-nr 200-028-5), benso(b)fluoranten (CAS-nr 205-99-2, EU-nr 205-911-9), benso(g,h,i)perylen (CAS-nr 191-24-2, EU-nr 205-883-8), benso(k)fluoranten (CAS-nr 207-08-9, EU-nr 205-916-6), indeno(1,2,3-cd)pyren (CAS-nr 193-39-5, EU-nr 205-893-2) och exklusive antracen, fluoranten och naftalen, som förtecknas separat.

^[7]Inklusive tributyltenn-katjon (CAS-nr 36643-28-4).

^[8]Detta avser följande föreningar: 7 polyklorerade dibenso-p-dioxiner (PCDD): 2,3,7,8-T4CDD (CAS-nr 1746-01-6), 1,2,3,7,8-P5CDD (CAS-nr 40321-76-4), 1,2,3,4,7,8-H6CDD (CAS-nr 39227-28-6), 1,2,3,6,7,8-H6CDD (CAS-nr 57653-85-7), 1,2,3,7,8,9-H6CDD (CAS-nr 19408-74-3), 1,2,3,4,6,7,8-H7CDD (CAS-nr 35822-46-9), 1,2,3,4,6,7,8,9-O8CDD (CAS-nr 3268-87-9) 10 polyklorerade dibensofuraner (PCDF): 2,3,7,8-T4CDF (CAS-nr 51207-31-9), 1,2,3,7,8-P5CDF (CAS-nr 57117-41-6), 2,3,4,7,8-P5CDF (CAS-nr 57117-31-4), 1,2,3,4,7,8-H6CDF (CAS-nr 70648-26-9), 1,2,3,6,7,8-H6CDF (CAS-nr 57117-44-9), 1,2,3,7,8,9-H6CDF (CAS-nr 72918-21-9), 2,3,4,6,7,8-H6CDF (CAS-nr 60851-34-5), 1,2,3,4,6,7,8-H7CDF (CAS-nr 67562-39-4), 1,2,3,4,7,8,9-H7CDF (CAS-nr 55673-89-7), 1,2,3,4,6,7,8,9-O8CDF (CAS-nr 39001-02-0) 12 dioxinlika polyklorerade bifenylter (PCB-DL): 3,3',4,4'-T4CB (PCB 77, CAS-nr 32598-13-3), 3,3',4,4',5-T4CB (PCB 81, CAS-nr 70362-50-4), 2,3,3',4,4'-P5CB (PCB 105, CAS-nr 32598-14-4), 2,3,4,4',5-P5CB (PCB 114, CAS-nr 74472-37-0), 2,3',4,4',5-P5CB (PCB 118, CAS-nr 31508-00-6), 2,3',4,4',5'-P5CB (PCB 123, CAS-nr 65510-44-3), 3,3',4,4',5-P5CB (PCB 126, CAS-nr 57465-28-8), 2,3,3',4,4',5-H6CB (PCB 156, CAS-nr 38380-08-4), 2,3,3',4,4',5'-H6CB (PCB 157, CAS-nr 69782-90-7), 2,3',4,4',5,5'-H6CB (PCB 167, CAS-nr 52663-72-6), 3,3',4,4',5,5'-H6CB (PCB 169, CAS-nr 32774-16-6), 2,3,3',4,4',5,5'-H7CB (PCB 189, CAS-nr 39635-31-9).

^[9]CAS-nr 52315-07-8 avser en isomerblandning av cypermetrin, alfacypermetrin (CAS-nr 67375-30-8), betacypermetrin (CAS-nr 65731-84-2), thetacypermetrin (CAS-nr 71697-59-1) och zetacypermetrin (52315-07-8).

^[10]Detta avser följande: 1,3,5,7,9,11-hexabromcyklododekan (CAS-nr 25637-99-4), 1,2,5,6,9,10-hexabromcyklododekan (CAS-nr 3194-55-6), α-hexabromcyklododekan (CAS-nr 134237-50-6), β-hexabromcyklododekan (CAS-nr 134237-51-7) och γ-hexabromcyklododekan (CAS-nr 134237-52-8).

5B Ämnen som fastställts som farliga och skadliga för vattenmiljön enligt direktiv 2000/60/EG samt miljökvalitetsnormer för dem

AA:	årsmedelvärde
MAC:	maximal tillåten koncentration
Enhet:	[µg/l] för kolumnerna 4–7
	[µg/kg våtvikt] för kolumn 8

1	2	3	4	5	6	7	8
Nr	Ämne	CAS-nummer ^[1]	AA-MKN ^{[2][3]} Inlandsytvatten	AA-MKN ^{[2][3]} Havsvatten och andra ytvatten	MAC-MKN ^[4] Inlandsytvatten	MAC-MKN ^[4] Havsvatten och andra ytvatten	MKN Biota ^[12]
(1)	alaklor	15972-60-8	0,3	0,3	0,7	0,7	
(2)	antracen	120-12-7	0,1	0,1	0,1	0,1	
(3)	atrazin	1912-24-9	0,6	0,6	2,0	2,0	
(4)	bensen	71-43-2	10	8	50	50	
(5)	bromerade difenyletrar ^[5]	32534-81-9			0,14	0,014	0,0085
(6)	kadmium och kadmiumföreningar (beroende på vattenhårdhetsklass) ^[6]	7440-43-9	≤ 0,08 (klass 1) 0,08 (klass 2) 0,09 (klass 3) 0,15 (klass 4) 0,25 (klass 5) ^[3]	0,2	≤ 0,45 (klass 1) 0,45 (klass 2) 0,6 (klass 3) 0,9 (klass 4) 1,5 (klass 5) ^[3]	≤ 0,45 (klass 1) 0,45 (klass 2) 0,6 (klass 3) 0,9 (klass 4) 1,5 (klass 5)	
(6a)	koltetraklorid ^[7]	56-23-5	12	12	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(7)	C10-13-kloralkaner ^[8]	85535-84-8	0,4	0,4	1,4	1,4	
(8)	klorfenvinfos	470-90-6	0,1	0,1	0,3	0,3	
(9)	klorpyrifos (klorpyrifosetyl)	2921-88-2	0,03	0,03	0,1	0,1	
(9a)	cyklodiena bekämpningsmedel: aldrin ^[7] dieldrin ^[7] endrin ^[7] isodrin ^[7]	309-00-2 60-57-1 72-20-8 465-73-6	Σ = 0,01	Σ = 0,005	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(9b)	DDT total ^{[7][9]}	ej tillämpligt	0,025	0,025	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
	para-para-DDT ^[7]	50-29-3	0,01	0,01	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(10)	1,2-diklorethan	107-06-2	10	10	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(11)	diklormetan	75-09-2	20	20	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(12)	di(2-etylhexyl)ftalat (DEHP)	117-81-7	1,3	1,3	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(13)	diuron	330-54-1	0,2	0,2	1,8	1,8	
(14)	endosulfan	115-29-7	0,005	0,0005	0,01	0,004	
(15)	fluoranten	206-44-0	0,0063	0,0063	0,12	0,12	30
(16)	hexaklorbensen	118-74-1			0,05	0,05	10
(17)	hexaklorbutadien	87-68-3			0,6	0,6	55
(18)	hexaklorcyklohexan	608-73-1	0,02	0,002	0,04	0,02	

K 19 Vattenförordning (2010:93)

(19)	isoproturon	34123-59-6	0,3	0,3	1,0	1,0	
(20)	bly och blyföreningar	7439-92-1	1,2 ^[13] ^[3]	1,3	14 ^[3]	14	
(21)	kvicksilver och kvicksilverföreningar	7439-97-6			0,07	0,07	20
(22)	naftalen	91-20-3	2	2	130	130	
(23)	nickel och nickel-föreningar	7440-02-0	4 ^[19]	8,6	34	34	
(24)	nonylfenoler (4-nonylfenol) ^[15]	84852-15-3	0,3	0,3	2,0	2,0	
(25)	oktylfenoler ((4-(1,1,3,3-tetrametylbutyl)-fenol))	140-66-9	0,1	0,01	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(26)	pentaklorbensen	608-93-5	0,007	0,0007	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(27)	pentaklorfenol	87-86-5	0,4	0,4	1	1	
(28)	polyaromatiska kolväten (PAH) ^[11]	ej tillämpligt	ej tillämpligt	ej tillämpligt	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
	benso(a)pyren	50-32-8	$1,7 \times 10^{-4}$	$1,7 \times 10^{-4}$	0,27	0,027	5
	benso(b)fluoranten	205-99-2	se fotnot 11	se fotnot 11	0,017	0,017	se fotnot 11
	benso(k)fluoranten	207-08-9	se fotnot 11	se fotnot 11	0,017	0,017	se fotnot 11
	benso(g,h,i)perylen	191-24-2	se fotnot 11	se fotnot 11	$8,2 \times 10^{-3}$	$8,2 \times 10^{-4}$	se fotnot 11
	indeno (1,2,3-cd)pyren	193-39-5	se fotnot 11	se fotnot 11	ej tillämpligt	ej tillämpligt	se fotnot 11
(29)	simazin	122-34-9	1	1	4	4	
(29a)	tetrakloretylen ^[7]	127-18-4	10	10	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(29b)	trikloretylen ^[7]	79-01-6	10	10	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(30)	tributyltennföreningar (tributyltennkatjon)	36643-28-4	0,0002	0,0002	0,0015	0,0015	
(31)	triklorbensener	12002-48-1	0,4	0,4	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(32)	triklormetan	67-66-3	2,5	2,5	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(33)	trifluralin	1582-09-8	0,03	0,03	ej tillämpligt	ej tillämpligt	
(34)	dikofol	115-32-2	$1,3 \times 10^{-3}$	$3,2 \times 10^{-5}$	ej tillämpligt ^[10]	ej tillämpligt ^[10]	33
(35)	perfluoroktan-sulfonsyra och dess derivat (PFOS)	1763-23-1	$6,5 \times 10^{-4}$	$1,3 \times 10^{-4}$	36	7,2	9,1
(36)	kinoxifen	124495-18-7	0,15	0,015	2,7	0,54	

(37)	dioxiner och dioxinlika föreningar	Se fotnot 9 i bilaga 5A			ej tillämpligt	ej tillämpligt	Summa PCDD+ PCDF+ PCB-DL 0,0065 µg.kg ⁻¹ TEQ ^[14]
(38)	aklonifen	74070-46-5	0,12	0,012	0,12	0,012	
(39)	bifenox	42576-02-3	0,012	0,0012	0,04	0,004	
(40)	cybutryn	28159-98-0	0,0025	0,0025	0,016	0,016	
(41)	cypermetrin	52315-07-8	8 × 10 ⁻⁵	8 × 10 ⁻⁶	6 × 10 ⁻⁴	6 × 10 ⁻⁵	
(42)	diklorvos	62-73-7	6 × 10 ⁻⁴	6 × 10 ⁻⁵	7 × 10 ⁻⁴	7 × 10 ⁻⁵	
(43)	hexabromcyklodekan (HBCDD)	Se fotnot 11 i bilaga 5A	0,0016	0,0008	0,5	0,05	167
(44)	heptaklor och heptakloreoxid	76-44-8/ 1024-57-3			3 × 10 ⁻⁴	3 × 10 ⁻⁵	6,7 × 10 ⁻³
(45)	terbutryn	886-50-0	0,065	0,0065	0,34	0,034	

^[1]CAS: Chemical Abstracts Service.

^[2]Denna parameter är miljö kvalitetsnormen uttryckt som ett aritmetiskt medelvärde på årsnivå (AA-MKN). Om inte annat anges gäller den för den totala koncentrationen av alla isomerer. Medelvärdet beräknas vid varje representativ övervakningspunkt som det aritmetiska medelvärdet av de resultat som under ett års tid uppmäts vid varje punkt.

^[3]Med undantag av kadmium, bly, kvicksilver och nickel (nedan metaller) uttrycks de miljö kvalitetsnormer som fastställs i denna bilaga som totala koncentrationer i hela vattenprovet. Metallernas miljö kvalitetsnorm hänför sig till upplöst koncentration, dvs. den upplösta fasen i ett vattenprov som erhållits genom filtrering genom ett 0,45 µm-filter eller motsvarande förbehandling. Vid utvärderingen av övervakningsresultaten i jämförelse med miljö kvalitetsnormen får följande beaktas:

a) den naturliga bakgrundskoncentrationen för metaller och deras föreningar genom att till miljö kvalitetsnormen addera en uppskattning av den naturliga bakgrundskoncentrationen i enlighet med tabellen nedan,

b) vattnets hårdhet, dess pH-värde eller andra parametrar för vattenkvalitet som påverkar en metalls biotillgänglighet.

Summan av uppskattningen av den naturliga bakgrundskoncentrationen och miljö kvalitetsnormen. På platser där koncentrationerna av geologiska orsaker är höga får expertbedömningen avvika från bakgrundskoncentrationernas värden.

K 19 Vattenförordning (2010:93)

	kadmium	nickel	bly	kvicksilver
	µg/l (vatten) bakgrund+ AA MKN	µg/l (vatten) bakgrund + AA MKN	µg/l (vatten) bakgrund + AA MKN	mg/kg (biota) bakgrund + MKN
Sjöar				
med låg humushalt (färgtal Pt mg/l < 30)	0,02 + 0,08 = 0,1 (klass 1 och 2)	1 + 4 = 5 ^[13]	0,1 + 1,2 = 1,3 ^[13]	180 + 20 = 200
humösa (färgtal Pt mg/l 30– 90)	0,02 + 0,08 = 0,1 (klass 1 och 2)	1 + 4 = 5 ^[13]	0,2 + 1,2 = 1,4 ^[13]	200 + 20 = 220
med hög humushalt (färgtal Pt mg/l > 90)	0,02 + 0,08 = 0,1 (klass 1 och 2)	1 + 4 = 5 ^[13]	0,7 + 1,2 = 1,9 ^[13]	230 + 20 = 250
Åar och älvar				
momark och lerjordar (färgtal Pt mg/l < 90, avrinningsområdets myrareal -%)	0,02 + 0,08 = 0,1 (klass 1 och 2)	1 + 4 = 5 ^[13]	0,3 + 1,2 = 1,5 ^[13]	180 + 20 = 200
torvmark (färgtal Pt mg/l < 90, avrinningsområdets myrareal -% > 25)	0,02 + 0,08 = 0,1 (klass 1 och 2)	1 + 4 = 5 ^[13]	0,5 + 1,2 = 1,7 ^[13]	230 + 20 = 250
Kustvatten/havsvatten	0,02 + 0,2 = 0,22	1 + 8,6 = 9,6	0,03 + 1,3 = 1,33	180 + 20 = 200

^[4]Denna parameter är miljö kvalitetsnormen uttryckt som maximal tillåten koncentration (MAC-MKN). Där parametern MAC-MKN anges som "ej tillämpligt" anses värdena på AA-MKN utgöra skydd mot kortvariga föroreningstopp vid kontinuerliga utsläpp, eftersom de är avsevärt lägre än de värden som härletts utifrån akut toxicitet. Vid tillämpning av MAC-MKN får den uppmätta koncentrationen inte överskrida normens värde vid någon av övervakningspunkterna. Vid uppskattning får dock statistiska metoder, såsom percentilberäkning, användas för att säkerställa en godtagbar konfidensnivå och noggrannhet för bestämning av efterlevnaden av värdet på MAC-MKN.

^[5]För den grupp av ämnen som utgörs av bromerade difenyletrar (nr 5) avser miljö kvalitetsnormen summan av koncentrationerna för kongener med numren 28, 47, 99, 100, 153 och 154.

^[6]För kadmium och dess föreningar (nr 6) varierar miljö kvalitetsnormvärdet beroende på vattnets hårdhetsklass (klass 1: < 40 mg CaCO₃/l, klass 2: 40 till < 50 mg CaCO₃/l, klass 3: 50 till < 100 mg CaCO₃/l, klass 4: 100 till < 200 mg CaCO₃/l och klass 5: ≥ 200 mg CaCO₃/l)

^[7]Detta ämne är inte ett prioriterat ämne enligt direktiv 2000/6/EG utan ett av de övriga föroreande ämnen för vilka MKN är lika med det värde som fastställts i den lagstiftning som gällde före den 13 januari 2009.

^[8]Ingen indikativ parameter anges för denna grupp av ämnen. Den eller de indikativa parametrarna ska fastställas med analysmetoden.

^[9]DDT total består av summan av isomererna 1,1,1-triklor-2,2-bis(p-klorfenyl)etan (CAS-nr 50-29-3, EU-nr 200-024-3); 1,1,1-triklor-2(o-klorfenyl)-2-(p-klorfenyl)etan (CAS-nr 789-02-6, EU-nr 212-332-5); 1,1-diklor-2,2-bis(p-klorfenyl)etylen (CAS-nr 72-55-9, EU-nr 200-784-6); och 1,1-diklor-2,2-bis(p-klorfenyl)etan (CAS-nr 72-54-8, EU-nr 200-783-0).

^[10]Det finns inte tillräcklig information för att fastställa en MAC-MKN för dessa ämnen.

^[11]För den grupp farliga ämnen som består av polyaromatiska kolväten (PAH) (nr 28) avser miljö kvali-tetsnormen för biota koncentrationen av bens(a)pyren, på vars toxicitet de bygger. Bens(a)pyren kan ses som en markör för övriga PAH och bens(a)pyren behöver därför övervakas för jämförelse med miljö kvalitetsnormen för biota.

^[12]Miljö kvalitetsnormen för biota avser fisk om inget annat anges. För ämnena nr 15 (fluoranten) och 28 (polyaromatiska kolväten [PAH]) avser miljö kvalitetsnormen för biota blötdjur. För ämne nr 37 (dioxiner och dioxinlika föreningar) avser miljö kvalitetsnormen för biota fisk, i linje med avsnitt 5.3 i bilagan till förordning (EU) nr 1259/2011 av den 2 december 2011 om ändring av förordning (EG) nr 1881/2006 vad gäller gränsvärden för dioxiner, dioxinlika PCB och icke dioxinlika PCB i livsmedel (EUT L 320, 3.12.2011, s. 18).

^[13]Dessa miljö kvalitetsnormer avser biotillgängliga koncentrationer av ämnena.

^[14]PCDD: polyklorerade dibenso-p-dioxiner; PCDF: polyklorerade dibensofuraner; PCB-DL: dioxinlika polyklorerade bifenyler; TEQ: toxiska ekvivalenter enligt WHO:s toxicitetsekvivalensfaktorer från 2005.

^[15]Nonylfenolens och nonylfenoletoxilaternas totala toxicitet får inte överskrida miljö kvalitetsnormen. Den totala toxiciteten beräknas enligt formeln: $\sum (C_x \times \text{TEF})$,

TEF = toxisk ekvivalentfaktor

C_x = halt av respektive nonylfenolförening

	toxisk ekvivalentfaktor (TEF)
nonylfenol	1
nonylfenolmono- och dietoxilater	0,5

Bilaga 6

Ämnen som vid ett nationellt förfarande har fastställts som skadliga för vattenmiljön

	Ämne	CAS-nummer ^[1]	Miljö kvalitetsnorm AA-MKN ^{[2] [3]} inlandsytvatten, µg/l	Miljö kvalitetsnorm AA-MKN ^{[2] [3]} andra ytvatten, µg/l	Miljö kvalitets- norm AA-MKN ^{[2] [3]} ytvatten avsett för uttag av hushålls- vatten, µg/l
1.	klorbensen	108-90-7	9,3	3,2	3
2.	1,2-diklorbensen	95-50-1	7,4	0,74	0,3
3.	1,4-diklorbensen	106-46-7	20	2	0,1
4.	bensylbutylftalat (BBP) ²	85-68-7	10	1,4	10
5.	dibutylftalat (DBP)	84-74-2	10	1	10
6.	resorcinol (1,3-ben- sendiol)	108-46-3			
7.	(benzotiazol-2-yltio) metyltiocyanat (TCMTB)	21564-17-0			
8.	benzotiazol-2-tiol (di(benzotiazol-2-yl) disulfid (CAS 120-78- 5) nedbrytningspro- dukt)	149-30-4			
9.	bronopol (2-brom- 2-nitropropan-1,3- diol)	52-51-7	4	0,4	4
10.	dimetoat	60-51-5	0,7	0,07	
11.	MCPA (4-klor-2-me- tylfenoxiättiksyra)	94-74-6	1,6	0,16	
12.	metamitron (4-amino- 3-metyl-6-fenyl- 1,2,4-triazin-5-on)	41394-05-2	32	3,2	
13.	prokloraz (N-propyl- N-[2,4,6-triklorfe- noxijetyl]-1H-imida- zol-1-karboxamid)	67747-09-5	1	0,1	
14.	etylientiourea (ned- brytningsprodukt av (CAS 8018-01-7))	96-45-7	200	20	
15.	tribenuron-metyl (metyl-2-(3-(4- metoxi-6-metyl- 1,3,5-triazin-2-yl)3- metyllureidosulfonyl) benzoat)	101200-48-0	0.1	0.01	

^[1]CAS: Chemical Abstracts Service.

^[2]Denna parameter är miljö kvalitetsnormen uttryckt som ett aritmetiskt medelvärde på årsnivå (AA-MKN). Om inte annat anges gäller den för summan av alla ämnets isomerer. Medelvärdet beräknas vid varje representativ övervakningspunkt som det aritmetiska medelvärdet av de resultat som under ett års tid uppmäts vid varje punkt.

^[3]Miljö kvalitetsnormerna uttrycks som totala koncentrationer i hela vattenprovet.

K 19 Vattenförordning (2010:93)

Bilaga 7

Tröskelvärden för grundvatten

	Förorenande ämne	Tröskelvärde för grundvatten	Enhet
1	Nitrater	50	mg/l
2	Aktiva ämnen i bekämpningsmedel och deras (relevanta) metaboliter, nedbrytnings- eller reaktionsprodukter	0,1 0,5 sammanlagt ¹	µg/l
3	Bensen	0,5	µg/l
4	Toluen	12	µg/l
5	Etylbensen	1	µg/l
6	Xylener (Sorto-, meta- och paraxylen)	10	µg/l
7	Antracen	60	µg/l
8	Naftalen	1,3	µg/l
9	Benso(a)pyren	0,005	µg/l
10	ΣBenso(b)fluoranten, benso(k)fluoranten, benso(g,h,i) perylen och indeno(1,2,3-cd)pyren	0,05	µg/l
11	PCB-föreningar (Σ kongenerer 28, 52, 101, 118, 138, 153 och 180)	0,015	µg/l
12	ΣTrikloreteten och tetrakloreteten	5	µg/l
13	1,2-dikloreteten	25	µg/l
14	1,2-dikloretetan	1,5	µg/l
15	Diklormetan (metylenklorid)	10	µg/l
16	Vinylklorid (kloreten)	0,15	µg/l
17	Koltetraklorid	2	µg/l
18	Kloroform (triklormetan)	100	µg/l
19	Klorbensen	3	µg/l
20	1,2-diklorbensen	0,3	µg/l
21	1,4-diklorbensen	0,1	µg/l
22	Triklorbensen (Σ1,2,3-, 1,2,4- och 1,3,5- triklor-bensen)	2,5	µg/l
23	Pentaklorbensen	1,2	µg/l
24	Hexaklorbensen	0,024	µg/l
25	Monoklorfenoler	0,05	µg/l
26	Diklorfenoler	2,7	µg/l
27	ΣTri-, tetra- och pentaklorfenol	5	µg/l
28	MTBE (metyl-tert-butyleter)	7,5	µg/l
29	TAME (tert-amylmetyleter)	60	µg/l
30	Oljefraktioner (C10-40)	50	µg/l
31	Kvicksilver	0,06	µg/l
32	Kadmium	0,4	µg/l
33	Kobolt	2	µg/l
34	Krom	10	µg/l
35	Koppar	20	µg/l
36	Bly	5	µg/l
37	Nickel	10	µg/l
38	Zink	60	µg/l

39	Antimon	2,5	µg/l
40	Arsenik	5	µg/l
41	Ammonium NH ₄ ⁺ eller Ammoniumkväve NH ₄ N	0,25 (NH ₄ ⁺)	mg/l
		0,20 (NH ₄ N)	
42	Klorid	100	mg/l
43	Sulfat	150	mg/l

¹Sammanlagt avser summan av alla de vid övervakningen observerade och uppmätta enskilda bekämpningsmedlen inbegripet deras relevanta metaboliter, nedbrytnings- eller reaktionsprodukter.

Bilaga 8

Krav som gäller analysmetoder och tolkning av resultat

1. I denna bilaga avses med

a) mätosäkerhet en icke-negativ parameter som karakteriserar spridningen av de storhetsvärden som tilldelas en mätstorhet, på basis av den information som använts,

b) kvantifieringsgräns en angiven multipel av detektionsgränsen vid en koncentration av ämnet som rimligen kan bestämmas med godtagbar noggrannhet och precision,

c) detektionsgräns det utslag eller koncentrationvärde över vilket det med angiven konfidensgrad kan bekräftas att ett prov är annorlunda än ett blankprov som inte innehåller det ämne som ska bestämmas.

Kvantifieringsgränsen som avses ovan i underpunkt b kan beräknas med användning av lämplig standard eller lämpligt prov och kan erhållas från den lägsta kalibreringspunkten på kalibreringskurvan. Härvid beaktas inte blankprov.

2. Alla analysmetoder - hit hör laboratorieanalyser, fältanalyser och onlinemetoder - som används i kemiska övervakningsprogram enligt 9 § i lagen om vattenvårdsförvaltningen, valideras och dokumenteras i enlighet med standarden EN ISO/IEC-17025 eller annan motsvarande standard som är internationellt accepterad.

3. Vid ytvattenkontrollen och bestämningen av koncentrationerna av ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön i utsläpp och läckage ska metoder enligt SFS-, EN- och ISO-standarderna eller metoder med samma noggrannhet och tillförlitlighet tillämpas.

Koncentrationen av ett ämne kan uppskattas även genom beräkning, om metoderna som avses ovan inte är tillgängliga.

4. Minimikraven för alla analysmetoder som används är baserade på en mätosäkerhet på högst 50 % ($k = 2$) beräknad på nivån för ämnets miljökvalitetsnorm och en kvantifieringsgräns som är lika med eller under ett värde på 30 % av de relevanta miljökvalitetsnormerna. Om det inte finns någon relevant miljökvalitetsnorm för en viss parameter, eller om det inte finns någon analysmetod som uppfyller de ovan fastställda minimikraven, ska övervakningen utföras med bästa tillgängliga teknik som inte medför orimliga kostnader.

5. När mängderna av fysikalisk-kemiska eller kemiska mätstorheter i ett visst prov ligger under kvantifieringsgränsen, ska mätresultaten fastställas till halva värdet av den berörda kvantifieringsgränsen för beräkningen av medelvärden. När ett beräknat medelvärde av mätresultaten som avses ovan ligger under kvantifieringsgränserna, ska värdet anges som "under kvantifieringsgränsen". Resultat under kvantifieringsgränsen för enskilda ämnen fastställs dock till noll i sådana fall där mätstorheter består av den sammanlagda summan av en viss grupp fysikalisk-kemiska parametrar eller kemiska mätstorheter, inklusive deras relevanta metaboliter, nedbrytningsprodukter och reaktionsprodukter.

5a. (2015/85) Om det beräknade medelvärdet av ett mätresultat, vid en mätning som utförts med hjälp av bästa tillgängliga teknik som inte medför orimliga kostnader, med stöd av 5 punkten anges som "under kvantifieringsgränsen" och "kvantifieringsgränsen" för denna teknik är högre än miljökvalitetsnormen, ska resultatet för det uppmätta ämnet inte beaktas.

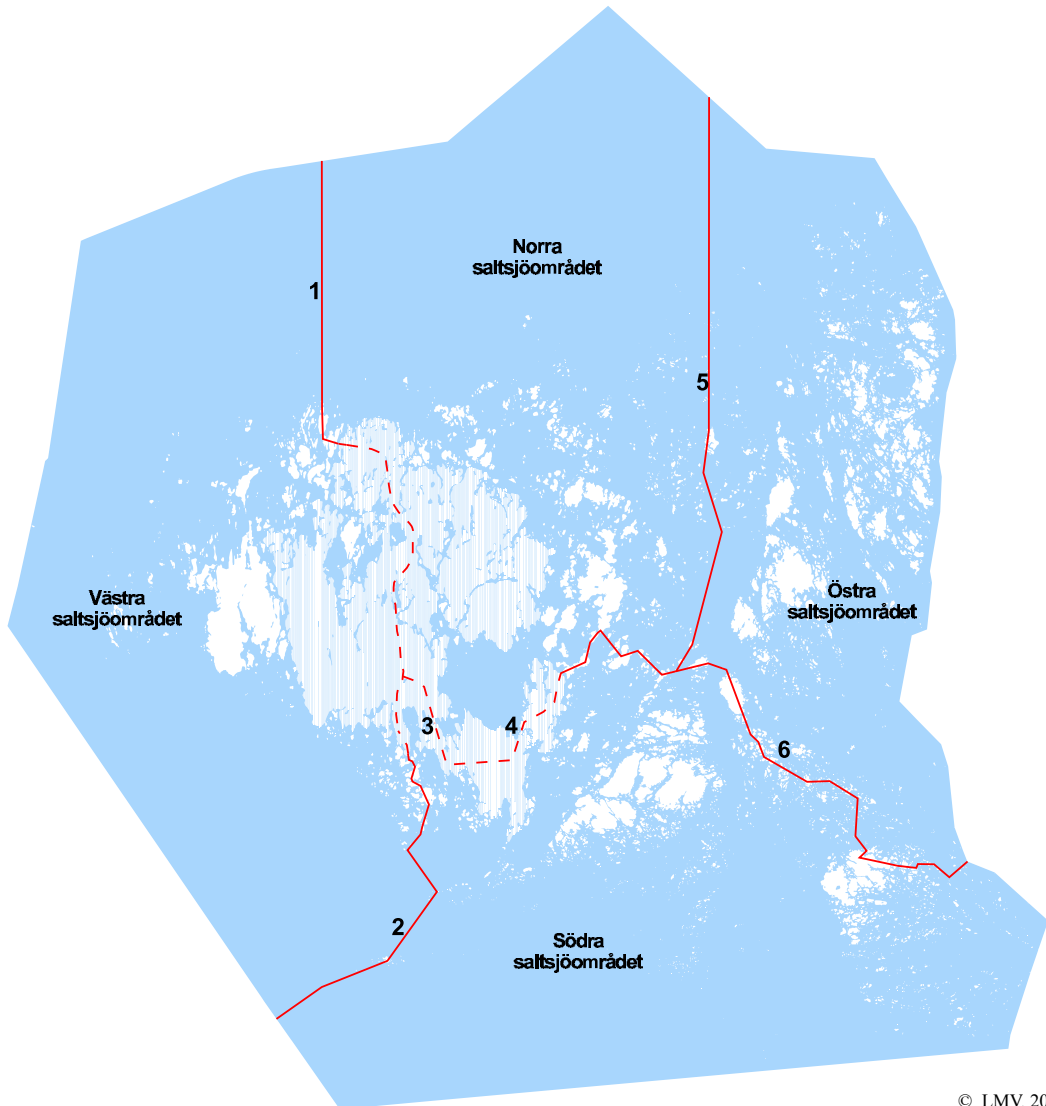
6. Laboratorier eller parter som kontrakteras av laboratorier bevisar sin kompetens för analys av relevanta fysikalisk-kemiska eller kemiska mätstorheter genom

a) deltagande i kvalifikationsprövningsprogram som omfattar de analysmetoder som avses i punkt 2 för mätstorheter vid koncentrationnivåer som är representativa för kemiska övervakningsprogram som utförs i enlighet med 9 § i lagen om vattenvårdsförvaltningen, och

b) analys av tillgängligt referensmaterial som är representativt för insamlade prov som innehåller lämpliga koncentrationnivåer i förhållande till relevanta miljökvalitetsnormer.

Kvalifikationsprövningsprogrammen enligt underpunkt a får organiseras av ackrediterade organisationer eller internationellt eller nationellt erkända organisationer som uppfyller kraven i ISO/IEC guide 43-1 eller kraven i andra motsvarande standarder som är internationellt accepterade.

Resultaten av deltagandet i dessa program ska utvärderas på grundval av de bedömningssystem som fastställs i ISO/IEC guide 43-1 eller i standarden ISO-13528 eller i andra motsvarande standarder som är internationellt accepterade.

© LMV, 2008

Bilaga 9

Kartan anger de områden som avses i förordningens 12a §. Områdena utgörs av helheter vilka avgränsas enligt följande. De halvdragna linjerna visar hur områdena skiljs åt.

Västra saltjömrådet

Finlands territorialvattengräns, gränsen mot land samt heldragna linjerna 1 och 2.

Norra saltjömrådet

Finlands territorialvattengräns, gränsen mot riket, gränsen mot land samt heldragna linjerna 1, 3, 4, 5 och 6 mellan Lumparland och Sottunga Liskär. Linje 3 är i Lemströms kanal och linje 4 i Lumparsund.

Östra saltjömrådet

Gränsen mot riket, gränsen mot land samt heldragna linjerna 5 och 6 från Sottunga Liskär till gränsen mot riket.

Södra saltjömrådet

Finlands territorialvattengräns, gränsen mot riket, gränsen mot land samt heldragna linjerna 2, 3, 4 och 6.

Linjerna 1-6 utgörs av avståndet mellan koordinater (WGS 84) enligt följande:

Linje 1

N	E	N	E	N	E
60° 42.241'	19° 44.866'	60° 26.128'	19° 45.508'	60° 23.865'	19° 47.779'
60° 24.159'	19° 45.725'				

Linje 2

N	E	N	E	N	E
59° 59.066'	19° 59.559'	59° 50.289'	19° 55.302'	60° 03.297'	19° 58.124'
60° 00.488'	20° 00.355'	59° 48.503'	19° 46.882'	60° 02.946'	19° 58.477'
59° 58.549'	19° 59.327'	59° 46.379'	19° 41.127'	60° 02.168'	19° 58.026'
59° 57.510'	19° 57.672'	60° 03.772'	19° 57.543'	60° 01.969'	19° 58.180'
59° 54.825'	20° 01.555'	60° 03.382'	19° 57.682'	60° 01.694'	19° 59.222'

Linje 3

N	E	N	E
60° 05.784'	20° 00.940'	60° 05.826'	20° 00.935'

Linje 4

N	E	N	E
60° 05.536'	20° 12.354'	60° 05.480'	20° 12.323'

Linje 5

N	E	N	E	N	E
60° 09.348'	20° 32.350'	60° 11.076'	20° 34.414'	60° 18.428'	20° 38.204'
60° 22.277'	20° 35.733'	60° 24.985'	20° 36.414'	60° 46.717'	20° 36.193'

Linje 6

N	E	N	E	N	E
60° 09.878'	20° 20.483'	59° 56.736'	21° 01.286'	60° 05.256'	20° 42.086'
60° 11.173'	20° 21.076'	59° 57.714'	20° 57.190'	60° 09.459'	20° 38.886'
60° 11.803'	20° 22.060'	59° 57.265'	20° 56.311'	60° 09.877'	20° 36.519'
60° 11.949'	20° 22.422'	59° 58.649'	20° 55.759'	60° 09.108'	20° 30.478'
59° 57.008'	21° 10.279'	60° 01.117'	20° 56.036'	60° 10.659'	20° 27.318'
59° 55.982'	21° 07.917'	60° 02.196'	20° 49.464'	60° 10.290'	20° 25.145'
59° 56.830'	21° 05.943'	60° 02.239'	20° 52.395'	60° 09.143'	20° 17.261'
59° 56.848'	21° 03.843'	60° 03.802'	20° 43.841'	60° 09.878'	20° 20.483'
59° 56.593'	21° 03.653'	60° 04.768'	20° 43.088'		

K 20 Ålands landskapsregerings beslut (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket

1 §. Syfte

Genom detta beslut genomförs Europeiska gemenskapernas råds direktiv av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (91/676/EEG), det s.k. nitratdirektivet.

Det som föreskrivs nedan i detta beslut utgör det åtgärdsprogram som avses i nitratdirektivet.

2 §. Tillämpningsområde

De åtgärder som nämns i detta beslut verkställs i landskapet Åland.

Beslutet tillämpas inom jordbruk och trädgårdsodling på användning, lagring och spridning av stallgödsel samt organiska gödselbriketter enligt [landskapslagen (2007:96) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om gödselbriketter] och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, dock inte på kalkningsämnen. Beslutet tillämpas även på andra organiska bifraktioner som uppkommer på gården och som används som gödsel antingen som sådana eller behandlade.

Vid lagring och användning av gödselmedel ska utöver vad som föreskrivs i 4-10 §§ även bilaga 1 följas. Dessutom ges rekommendationer enligt bilaga 3 för metoder vid användning av stallgödsel.

3 §. Definitioner

I detta beslut avses med:

1) *jordbruk och trädgårdsodling* uppfödning och hållande av nötkreatur, svin, hästar, fjäderfå, får, pälsdjur eller andra motsvarande produktionsdjur, odling av jordbruksväxter, trädgårdsväxter och åkerenergi-grödor samt annan jordbruksanvändning av åker,

2) *produktionsdjur* djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel, ull, skinn eller päls eller för annan typ av jordbruksproduktion och -verksamhet,

3) *gödselmedel*, liktydigt med gödsel; organiska och oorganiska ämnen och preparat som är avsedda att främja växters tillväxt eller förbättra kvaliteten på skörd och vilkas effekt grundar sig på växtnärsämnen,

4) *stallgödsel* obehandlad och behandlad spillning och urin från produktionsdjur som också kan innehålla strö och vatten,

5) *flytgödsel* flytande stallgödsel som kan samlas upp i bassäng eller behållare,

6) *torrgödsel* stallgödsel där urinen har avskilts,

7) *strögödsel* stallgödsel där urinen sugits upp av ströet,

8) *ströbädd* ett lager strö som täcker botten och binder stallgödsel och urin i ett djurstall där strö fylls på vid behov, och som byts ut med flera månaders intervaller,

9) *rastfälla* ett område i djurstallets omedelbara närhet där djuren rastas regelbundet och där gödsel och avrinningsvatten samlas upp,

10) *bete* åkerområden med ett- eller fleråriga gräs- eller foderväxter eller andra områden där produktionsdjur äter foder,

11) *organiskt gödselbriketter* gödselbriketter så som de definieras i bilaga I i jord- och skogsbruksministeriets förordning om gödselbriketter (jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling 24/11) enligt punkterna 1B (organiska gödselmedel, med undantag för organiska gödselmedel enligt 1B3 vilkas effekt huvudsakligen baserar sig på andra effekter än växtnärsämnen), 1C (organiska mineralgödselmedel), 3A2 (organiska jordförbättringsmedel) och 3A5 (biprodukter som används som sådana som jordförbättringsmedel, med undantag för fiberslam samt de för svampodling använda växtunderlag och de använda växtunderlag av torv vilkas näringsämnen redan utnyttjats); med organiska gödselbriketter avses i denna förordning även organiska bifraktioner som definieras nedan.

12) *organiska bifraktioner* fasta och flytande organiska fraktioner som bildas vid jordbruk och trädgårdsodling och som inte är gödselbriketter enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning om gödselbriketter, såsom pressvätska från ensilage och avrinningsvatten från rastfällor,

13) *totalkväve* den sammanlagda totala mängden organiskt och oorganiskt kväve som anges för organiska gödselbriketter, bifraktioner och stallgödsel,

14) *lösligt kväve* ammonium- och nitratkväve samt lösligt organiskt kväve som löser sig i vatten eller i svag saltlösning,

15) *flytande täcke* ett jämnt fördelat minst 10 centimeter tjockt lager på vätskeytan i en slam- eller urinbehållare eller någon annan motvarande behållare, såsom torv, lättklinker, polystyrengranulat eller polystyrengrus eller motsvarande löst material eller flytande skikt; som flytande täcke anses också flytgödsel från nötkreatur när den har bildat skorpa,

16) *placering av gödselmedel* spridning av flytgödsel, urin och flytande organiska gödselbriketter med utrustning som skär en fåra i åkerens yta dit flytgödseln, urinet eller gödselbriketter rinner eller sprutas,

17) *tät botten* en hel yta som till tätheten minst motsvarar asfalt med lämpliga grundskiktkonstruktioner där stallgödsel och avrinningsvatten kan samlas upp,

18) *grundvattenförekomst* ett område som kan avgränsas på geologiska grunder där en jordformation eller en zon av berggrund möjliggör betydande strömmar av grundvatten eller vattentäkt,

19) *område som översvämmas* område som översvämmas oftare än i genomsnitt en gång på 20 år och som inte skyddas av skyddsvallar eller andra permanenta konstruktioner,

20) *vattendrag* vattendrag enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 30 punkten i vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland,

21) *utfallsdike* en grävd öppen fåra som syftar till att samla upp vatten från kant-, teg- och täckdiken i torrlägningsområdet och från det ovanföriggande avrinningsområdet och att avleda det från torrlägningsområdet,

22) *rännil* rännil enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 27 punkten i vattenlagen för landskapet Åland,

23) *källa* en ur marken framrinnande vattensamling, som till följd av ständigt tillopp och utlopp inte

är stillastående, och vars flöde medger att vattnet kan utnyttjas som hushållsvatten.

4§. Placering av lagringsplatser; rastfällor samt utfodrings- och drickplatser

Lagringsplatser för stallgödsel och oförpackade organiska gödselindustri, rastfällor för produktionsdjur samt utfodrings- och dricksplatser i rastgårdar ska placeras och underhållas med tillräcklig hänsyn till yt- och grundvattenskyddets behov och så att det inte uppkommer utsläpp till yt- och grundvatten. De får inte placeras där risk finns att hushållsvattenbrunnar, vattendrag, källor, utfallsdiken och rännilar förorenas eller på områden som översvämmas.

5§. Lagring av stallgödsel

På en gård där det ansamlas stallgödsel från produktionsdjur ska det finnas en lagringsplats för gödsel (gödselstad).

Gödselstaden ska vara så stor att den rymmer stallgödsel som har ansamlats under minst 12 månader. Vid dimensioneringen av nya eller förstorade gödselstäder ska principerna i bilaga 2 följas. Vid dimensioneringen av gödselstaden kan hänsyn tas till spillning som under samma betessäsong blir kvar på betesmarken vid betesgång. Jordbrukarnas gemensamma gödselstäder och ströbäddar i lösdriftsstall kan beaktas vid dimensioneringen av gödselstaden. Hänsyn kan även tas till spillning som under växtsäsongen sprids i växande gröda om det är säkerställt att tillräcklig lagringskapacitet ändå finns.

Gödselstäderna och gödselrännorna ska vara vattentäta. Konstruktionerna och anläggningarna ska vara sådana att inget läckage uppstår i samband med tömning och flyttning av gödseln i gödselstaden.

Gödsel kan även lagras på annan plats än gödselstad. Sådan lagring ska ske i vederbörligen anlagda och täckta gödselstukor, förutsatt att lagringen sker enligt förfarings sättet i bilaga 1 och att utsläpp till vatten kan förhindras. En gödselstuka får inte anläggas på mark som översvämmas eller där risk finns att hushållsvattenbrunnar förorenas.

Undantag från storleken för en i 1 mom. avsedd gödselstad är möjlig om gödseln överläts till någon som drar nytta av den och som kan ta emot den med stöd av tillstånd enligt vattenlagen för landskapet Åland eller landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, om gödseln överläts till en annan jordbrukare för att lagras alternativt för att användas direkt i enlighet med detta beslut eller om den lagras i vederbörligen anlagda och täckta gödselstukor. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ska på förhand i tillräckligt god tid underrättas om undantaget. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kan kräva behövliga åtgärder i dess egenskap av tillsynsmyndighet med stöd av 8 kap. vattenlagen för landskapet Åland.

För gårdar som har högst 5 djurenheter tilläts enklare lagringssätt under förutsättning att det sker på ett sådant sätt att vattenmiljön inte kommer till skada. Vid beräkning av djurenheter ska definitionen i 2 § vattenförordningen (2010:93) för landskapet Åland användas.

ÅLRB (2016:41) om begränsning av utsläpp av nitrater

K 20

6§. Spridning av gödsel

Spridning av gödselmedel på åkrar ska göras så att det inte sker någon avrinning i vatten och på ett sådant sätt att packningsskador minimeras. Gödselmedel får inte spridas på tjälad, snötäckt eller vattenmättad mark.

Stallgödsel och organiska gödselindustri får inte spridas under tiden från 1 november till 15 april. Om marken är otjälad och torr så att inget rinner av i ett vattendrag kan utspridningen på våren påbörjas tidigare, dock tidigast den 1 april.

En förlängning av spridningstiden på hösten generellt för hela Åland med maximalt 6 veckor kan beviljas av landskapsregeringen efter ansökan från en branschorganisation. Förlängning av spridningstiden ges på grund av exceptionella väderleksförhållanden. Som exceptionella väderleksförhållanden betraktas situationer där ett flertal åkrar på grund av långvariga rikliga regn och liten avdunstning varit så våta att detta förhindrat spridning av stallgödsel före utgången av oktober.

Förlängning av spridningstiden kan även av synnerliga skäl och efter särskild prövning beviljas av landskapsregeringen till enskilda jordbrukare efter inlämnad ansökan. Sådana synnerliga skäl inbegriper omständigheter som inte har varit möjliga att förutse eller påverka och att det inte finns alternativ till egen spridning av gödseln.

I fråga om stallgödsel och organiska gödselindustri som innehåller stallgödsel får en mängd som motsvarar högst 170 kg lösligt kväve per ha och år tillföras åkern, dock med beaktande av bestämmelserna i 7 §.

Ytgödsling av stallgödsel och organiska gödselindustri på vallväxtlighet får inte ske på hösten efter den 15 september. Vid spridning av stallgödsel och organiska gödselindustri på hösten efter 15 september på obevuxen mark ska gödseln alltid omedelbart, senast inom ett dygn, myllas ned eller så ska åkern plöjas. Landskapsregeringen kan för enskilda år besluta om förlängd spridningstid för vissa områden eller hela Åland pga. särskilda väderleksförhållanden. (2018/38)

De maximimängder av stallgödsel som får spridas per hektar på hösten efter 15 september är för fast strögödsel för nötkreatur 30 ton/ha, för flytgödsel av nötkreatur 20 ton/ha och för flytgödsel av svin 15 ton/ha. Maximimängder för andra fraktioner av stallgödsel från produktionsdjur beräknas med hjälp av bilaga 4 utgående från att mängden lösligt kväve i stallgödsel och i organiska gödselindustri som sprids på hösten efter 15 september får vara högst 35 kg/ha. Den maximala mängd flytgödsel som får köras ut på hösten efter 31 oktober begränsas till den mängd gödsel som produceras på gården under 6 veckors tid och specificeras utgående från gårdens djurbesättning. Den flytgödselmängd som produceras under 6 veckor fås genom att värdena i bilaga 2 divideras med 8,5.

På åkerområden som gång på gång översvämmas av vårfloden är kvävegödsling förbjuden under tiden mellan den 1 oktober och den 1 april, med undantag för det växtbestånd som anläggs. Det är förbjudet att sprida gödselmedel närmare än 5 meter från vat-

K 20 ÅLRB (2016:41) om begränsning av utsläpp av nitrater

tendrag. Därefter är ytgödsling med stallgödsel och organiska gödselafabrikat förbjuden på en sträcka av 5 meter om marklutningen är över 2 %. Ytgödsling med stallgödsel och organiska gödselafabrikat är alltid förbjuden om markens genomsnittliga lutning är över 10 %. Kring brunnar som används för hushållsvatten och kring källor ska det, beroende på höjdförhållandena i terrängen, brunnens konstruktion och jordarten, lämnas en skyddszon på minst 30–100 meter som inte gödulas med stallgödsel eller organiska gödselafabrikat.

7 §. Mängden kvävegödselmedel

Kvävegödsling ska dimensioneras och gödselmedlet sprids på basis av genomsnittlig skördenivå, odlingszon, växtföljd och jordart med målet att bevara jordens näringsbalans.

En gård får för åkergödsling använda högst följande kvävemängder, som innehåller de totala mängderna av lösligt kväve både i de oorganiska gödselmedel och i den stallgödsel och de organiska gödselafabrikat som används:

1) höstsäd högst 200 kg kväve/ha/år, varav högst 30 kg kväve/ha på hösten och 170 kg kväve/ha på våren; vid användning av långsamt lösande kväve sprids högst 40 kg kväve/ha på hösten och 160 kg kväve/ha på våren,

2) potatis 130 kg kväve/ha/år,

3) hö och betesmark, ensilage och trädgårdsväxter 250 kg kväve/ha/år, samt

4) vårsäd, sockerbetor, oljeväxter samt andra högst 170 kg kväve/ha/år.

För grov mojord och grövre mineraljord minskas de i 2 mom. nämnda kvävemängderna med 10 kg/ha/år.

De i 2 mom. nämnda totala kvävemängderna minskas med 40 kg/ha för torvjord där spannmål och sockerbetor odlas. För vallar på torvjord minskas mängden med 10 kg/ha. Om den tillåtna mängden för kvävegödsling överstiger 170 kg/ha/år, ska mängden delas upp på minst två omgångar och tiden mellan spridningarna ska vara minst två veckor.

8 §. Övriga bestämmelser

Vid byggen av husdjursstall ska särskilt 4 kap. 8 § vattenlagen för landskapet Åland beaktas.

Pressaft som uppkommer vid ensilering ska tas till vara och förvaras i en tät behållare. Vid spridning av pressaft på marken följs det som ovan är bestämt om gödselspridning.

Gödselmedel ska spridas jämnt på åkern så att avrinning till vattendragen förhindras så effektivt som möjligt.

9 §. Kväveanalys och dokumentation

Kväveanalys av stallgödseln ska utföras med högst fem års intervall. Jordbrukaren ska föra bok över kvävegödselanalyserna, de kvävegödselmängder som har använts för gödsling av åkrarna, tidpunkten för gödsling och över skördenivåerna och på begäran lämna uppgifterna till tillsynsmyndigheten.

10 §. Tillsyn

Beträffande tillsyn av detta beslut gäller bestämmelserna i 8 kap. vattenlagen för landskapet Åland

och beträffande straffbestämmelserna i 9 kap. samma lag.

11 §. Allmänhetens deltagande

Allmänheten ska på ett tidigt stadium ges möjlighet till faktiskt deltagande vid ändringar eller översyner av detta beslut. Envar ska ha möjlighet att yttra sig skriftligen över förslag till ändringar av beslutet. Remisstiden ska därvid vara minst fyra veckor. Vederbörlig hänsyn ska tas till allmänhetens synpunkter.

12 §. Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den 1 september 2016. Genom detta beslut upphävs Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket.

Bilaga 1**LAGRING AV GÖDSEL I STUKA**

Av arbetstekniska och hygieniska skäl kan stallgödsel lagras också annorstädes än i en gödselstad i samband med husdjursstallen. Sådan så kallad fjärrlagring av gödsel ska ske i en vederbörlig gödselstad eller i undantagsfall i täckta gödselstukor. Lastningen av gödseln från husdjursstallet till ett transportfordon ska ske på ett underlag med tät botten. Lastningsplatsen bör täckas över då det är fråga om kontinuerlig lastning. Som skydd kan man också använda t ex en presenning.

Gödsel som har behandlats i ett komposteringsverk och har en torrsubstanshalt på minst 30 % kan efter 3 månaders lagring i en gödselstad flyttas till en gödselstuka.

Gödselstukan placeras mitt på ett jämnt åkeravsnitt eller på en långsamt sluttande åker nära övre renen. Gödselstukan får inte placeras på kortare avstånd än 100 meter från ett vattendrag eller en brunn för hushållsvatten. Gödselstukan ska placeras så långt som möjligt från ett utfallsdike, dock minst 30 meter från det.

När en gödselstuka anläggs ska ett ler-, torv- eller annat uppsugande skikt på minst 15 cm spridas på botten så att avrinnande näring fångas upp. På vintern avlägsnas snön från det ställe där gödselstukan anläggs. Gödseln lagras i en eller flera större gödselstukor. Lagring i separata högar längs åkern anses som gödselspridning. I en gödselstuka anbringas åtminstone den gödselmängd som behövs för en åkerhektar. Årlig anläggning av gödselstukor på samma plats ska undvikas.

Gödselstukan ska alltid täckas med ett överdrag eller ett torv-, halm- eller annat motsvarande skikt på minst 10 cm för att förhindra alltför stor avrinning och avdunstning. En gödselstuka som har anlagts på hösten sprids nästa vår på otjälad mark. Vid ekologisk odling ska gödsel som komposterats i en gödselstuka på åkern spridas på marken under den följande vegetationsperioden. Om detta inte är möjligt, ska komposten på åkern övertäckas med regntätt överdrag och spridas ut på åkern senast under våren därpå.

Bilaga 2

Minimistorlekar för lagring av gödsel

Tabell 1. *Minimistorlekar för lagring av gödsel under 12 månader per djur/per djurplats enligt typ av gödsel (m³/djur/år; utan regnvatten).*

För regnvatten utökas den storlek som beräknats enligt tabell 1 för flytgödsel- eller urinbehållare med minst 300 millimeter, om behållaren täcks genom skorpbildning, och minst 500 millimeter om behållaren är försedd med något annat flytande täcke. Dessutom ska behållarens höjd ökas med minst 100 millimeter för flytande löst täcke som placeras på ytan av flytgödseln. Om andra vätskor än tvättvatten från djurstallet leds till flytgödsel- eller urinbehållaren, såsom avloppsvatten från mjölkkrummet och pressvätska från ensilage, ska det beaktas vid dimensioneringen av behållaren.

Djur	Flyt-gödsel	Strö-gödsel, gödsel från strö-bädd	Torr-gödsel	Urin
Mjölkkö (8 500 kg) ¹	25,5	28,6	15,8	8,7
Kviga	8,5	13,4	6,6	2,9
Diko	19,0	20,4	16,9	1,9
Köttboskap, Tjur	12,1	12,9	10,1	1,7
Kokalv 6–12 mån.	7,2	9,7	6,1	1,7
Kokalv < 6 mån.	3,6	6,1	3,1	1,1
Tjurkalv 6–12 mån.	9,5	12,1	8,0	2,1
Tjurkalv < 6 mån.	4,7	7,1	4,0	1,3
Gödsvin ^{2,3}	2,4	3,0	1,0	1,6
Sugga och grisar ⁴	9,3	10,7	2,2	6,8
Sugga och grisar i satellitsvinstall ⁵	12,7	15,5	3,5	10,4
Sinsugga	3,9	4,9	1,6	2,7
Avvand gris ⁶	1,2	1,6	0,6	0,8
Galt (fullvuxen)	4,9	6,1	1,8	3,5
Broiler ²	-	0,015	-	-
Värphöna, Broilerhona	-	0,04	-	-
Kalkon ²	-	0,06	-	-
Anka, Gås ²	-	0,04	-	-
And ²	-	0,025	-	-
Får och lamm	-	1,3	-	-
Getter och killingar	-	1,3	-	-
Lamm och killingar 3–9 mån. ⁷	-	1,3	-	-
Lamm och killingar 6–9 mån. ⁷	-	0,6	-	-

Häst > 150 cm	-	17,0	-	-
Ponny 120–150 cm	-	12,0	-	-
Liten ponny < 120 cm	-	8,0	-	-
Mink, Iller	-	0,25	-	-
Räv, Sjubb	-	0,5	-	-
Lantrasboskap ⁸ :				
Mjölkkö	-	22,3	-	-
Diko	-	15,9	-	-
Kviga	-	11,7	-	-
Tjur	-	11,9	-	-
Kokalv 6–12 mån.	-	8,5	-	-
Tjurkalv 6–12 mån.	-	9,4	-	-
Kalv < 6 mån.	-	5,3	-	-

¹ För högproducerande boskap rekommenderas större lager än de i tabellen.

² Per djurplats.

³ Gäller gödsvin med en genomsnittlig slaktvikt på högst 90 kg. Om slaktvikten är högre används värden för sinsugga.

⁴ Normalt suggstall. Grisarna med upp till cirka 11 veckors ålder.

⁵ Gäller satellitsvinstall. Gödselmängder per suggplats, när den används för minst åtta grisningsomgångar om året. Grisar beaktas upp till en ålder på cirka fem veckor före avvänjning.

⁶ Grisar i mellanuppfödningstadiet, ålder 5–11 veckor.

⁷ Under uppfödning, två uppfödningomgångar om året.

⁸ Östfinsk, västfinsk och nordfinsk boskap.

Minimistorlekar för lager av processad gödsel

Biogasprocess

Behandling av stallgödsel i biogasanläggning minskar inte märkbart mängden gödsel. Den bifogade tabellen kan därför direkt tillämpas på gödseln.

Fraktionering (separering)

Vid fraktionering delas flytgödsel upp i en flytande och en fast fraktion som ska lagras i separata utrymmen. När storleken på de lagerlokaler som krävs för fraktioner räknas ut är utgångspunkten den mängd flytgödsel som enligt tabellen ovan uppkommer på gården. Mängden fraktioner och storleken på de lager som behövs beror på utrustningens effektivitet och på den obehandlade gödselns egenskaper.

Kompostering

Genom vändning av aktiva torr- och strögödselstackar eller vid reaktorkompostering kan den mängd gödsel som ska lagras beräknas minska med 20 % av den årliga gödselmängd som beräknas med hjälp av tabell 1.

K 20 ÅLRB (2016:41) om begränsning av utsläpp av nitrater

Bilaga 3

REKOMMENDATION OM MINSKNING AV AVRINNINGEN AV NITRATER SOM HÄRRÖR FRÅN LAGRING OCH ANVÄNDNING AV STALLGÖDSEL

1. Rätt tid för gödsling

Med rätt tid för gödsling avses att gödseln sprids ut i första hand på våren. Bestämmelserna om tiderna för spridning av gödsel finns i 6 § i detta beslut. På våren kan gödselspridningen inledas med iakttagande av dessa tider när snön har smält, åkerns yta har torkat och smältvattnet har runnit av, även om jorden på större djup fortfarande är tjälfrusen. Spridningen får inte medföra risk för att vattnet förorenas.

Efter gödselspridningen bearbetas åkern så fort som möjligt, inom ungefär fyra timmar efter att gödseln har spritts ut, för att minska ammoniakavdunstning och luktolägenheter. Särskilt för flytgödsel och urin rekommenderas placeringsgödsling. I annat fall myllas gödseln ned.

Också om gödseln måste spridas ut under vegetationsperioden bör den om möjligt spridas genom placering. På brodd och vallar kan ytgödsling användas, helst med slangspridare.

Om gödseln måste spridas på hösten används gödselmängder som är mindre än de mängder som nämns i 5 och 6 §§ i detta beslut och utspridningsmetoden är densamma som ovan. På torvmark är det skäl att frånga höstgödsling. Det kväve som sprids med gödseln på hösten beaktas när man räknar ut mängden gödsel som ska användas på våren.

På en trädesåker sprids gödsel först omedelbart före växtsådd eller vallinsådd efter trädesperioden. På åkern anläggs kvävebindande växtlighet under samma vegetationsperiod.

För att ammoniakavdunstningen ska minska bör gödseln spridas vid sval och lugn väderlek. I syfte att förebygga mikrobiologisk sönderdelning rekommenderas att gödsel sprids så sent som möjligt på hösten. Vid spridningen ska dock denna förordning iakttas. Då man väljer tidpunkt för spridningen, och också annars, finns det anledning att ta hänsyn till den luktolägenhet som spridningen vållar grannarna.

2. Plats för gödselspridning

Stallgödsel sprids så att gödsel eller näringsämnen som den innehåller inte tillåts rinna av i ett vattendrag eller ett dike. Det får inte heller uppstå risk för att grundvattnet förorenas. Gödselspridningen bör undvikas på områden där det är risk att gödselvatten suges upp i grundvattenförekomster.

Näringsutsläppen i vatten kan minskas genom att man vid stränderna till vattendrag och vid utfallsdiken lämnar skyddszoner där ingen stallgödsel sprids ut. Den rekommenderade bredden på skyddszonen är minst 10 meter där det är möjligt med hänsyn till åkerstrukturen. Hur bred skyddszonen ska vara beror bl.a. på gödselns art, spridnings- och nedmyllningsmetoden och området egenskaper såsom markens lutning och vegetationstäckets på en mångårig zon.

Kring brunnar och källor från vilka det tas hus-hållsvatten lämnas - beroende på höjdförhållandena i terrängen, brunnens konstruktion och jordarten - en skyddszon på 30-100 meter, som inte tillförs stallgödsel.

3. Lagring av gödsel

Gödselstäder, gödselrännor och andra lagringsplatser för gödselmedel ska vara täta, täckta och den vätska som ansamlas ska lagras i en behållare i gödselstaden. Närmare byggtkniska anvisningar ingår i jord- och skogsbruksministeriets byggnadsbestämmelser och byggnadsanvisningar: Miljövård kring husdjursbyggnader JSM-BBA C4.

Gödsel kan i andra hand lagras i stukor och närmast på små husdjursgårdar. Vid lagring i gödselstukor gäller det att försöka se till att stukan har en så hög torrsubstans som möjligt. Det rekommenderas att gödselstaden för lagring av gödsel alltid byggs så att den är tillräckligt stor, dvs så att den med tanke på olika störningstillstånd motsvarar ett 12 månaders behov.

Bilaga 4

Tabellvärden för stallgödsel

SLAG AV GÖDSEL	Totalfosfor kg/m ³	Lösligt kväve kg/m ³	Totalkväve kg/m ³
Nötkreatur strögödsel	1,0	1,1	4,0
Nötkreatur flytgödsel	0,5	1,7	2,9
Nötkreatur urin	0,1	1,5	2,5
Svin strögödsel	2,8	1,2	4,6
Svin flytgödsel	0,8	2,2	3,4
Svin urin	0,2	1,3	2,0
Får och get strögödsel	1,3	1,0	4,9
Häst strögödsel	0,5	0,4	2,6
Höna strögödsel	5,6	4,2	9,4
Broiler strögödsel	3,6	2,7	8,7
Kalkon strögödsel	4,4	3,2	8,0
Räv strögödsel	12,7	1,4	6,5
Mink strögödsel	12,1	0,9	5,2

K 21 Landskapsförordning (2007:57) om odling av regnbågslox och lax i havet

1 §. Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på odling i öppna nätkassar i saltsjön av regnbågslox (*Oncorhynchus mykiss*) och lax (*Salmo salar*), med undantag av sättfisk. Förordningen tillämpas inte på verksamhet som syftar till utprovning av ny teknik. Flera odlingskassar placeras så att de tillsammans bildar en helhet beaktas oberoende av ägoförhållanden som en odling.

2 §. Definitioner

I denna förordning avses med

1) *öppna nätkassar*, odlingsanordning inneslutande en öppen nätkasse genom vilken fritt utbyte kan ske av vatten innanför och utanför nätkassen och där utfodring sker direkt i sådant vatten,

2) *ättfisk*, yngel eller liten fisk under en odlings-säsongsom som vid utsättningen i havet har en medelvikt som är mindre än 250 gram

3) *öppenhetsvärde*, summan av tvärsnittareorna i de sund som avgränsar vattenområdet dividerat med områdets area multiplicerat med hundra. Om det för en fiskodling kan bestämmas flera avgränsade vattenområden avses det minsta öppenhetsvärdet,

4) *exponeringsgrad*, antalet sektorer på 9 grader som inom 2,5 km avstånd från fiskodlingen inte når land,

5) *totalbelastning*, den mängd kväve och fosfor som binds i den producerade fiskens årliga tillväxt subtraherat från den totala mängden kväve respektive fosfor i det foder som årligen används,

6) *specifik belastning*, odlingens totalbelastning dividerad med fiskens årliga tillväxt.

3 §. Krav på plats för fiskodling

Fiskodlingsplats skall i sin helhet vara belägen på område som enligt officiellt sjökort är minst 10 meter djupt, eller om den årliga produktionen överstiger 500 ton minst 15 meter djupt. Saknas djupangivelser inom 500 meter från odlingsplatsens mitt ankommer det på verksamhetsutövaren att på annat sätt visa motsvarande djupförhållanden.

Fiskodling med en årlig produktion som överstiger 25 ton får endast bedrivas på plats som ligger minst 200 meter utanför de områden som i bilaga 1 till denna förordning anges som inre vatten med lägre vattenomsättning. Platsen skall ha ett öppenhetsvärde som är minst 0,75 eller en exponeringsgrad som är minst 6.

Med undantag av vad som följer av 2 mom. kan vinterförvaring av fisk ske även på annan plats under perioden 15 oktober - 15 maj. Om extrema väderleksförhållanden omöjliggör flytt får vinterförvaring ske även under annan tidpunkt.

4 §. Specifik belastning

Den årliga specifika belastningen får vara högst 6 gram fosfor och 50 gram kväve per kilogram producerad fisk. Beräkningen utgår från att odlad regnbågslox eller lax innehåller 0,4 procent fosfor och 2,75 procent kväve.

5 §. Hantering av död fisk

Död fisk som flyter skall avlägsnas dagligen under perioden 1 juni-30 september samt minst en gång per vecka under övrig tid. Död fisk som sjunkit skall uppsamlas och avlägsnas från kassbotten minst en gång per vecka.

6 §. Hantering av foder

Det foder som används får vid utfodring endast hanteras av personer som har utbildning rörande miljöhänsyn vid fiskodlingsverksamhet eller på annat sätt kan påvisa sådan erfarenhet och kompetens som krävs för att vid utfodring beakta optimal miljöhänsyn.

7 §. Tillsyn och kontroll

Verksamhetsutövaren skall för tillsynsmyndigheten årligen lämna uppgifter om verksamhetens totala och specifika belastning. Verksamhetsutövaren skall därvid redovisa och verifiera den årliga användningen av foder, fodrets innehåll av fosfor och kväve samt den mängd fisk som förts till och tagits från odlingen, inklusive slaktad fisk.

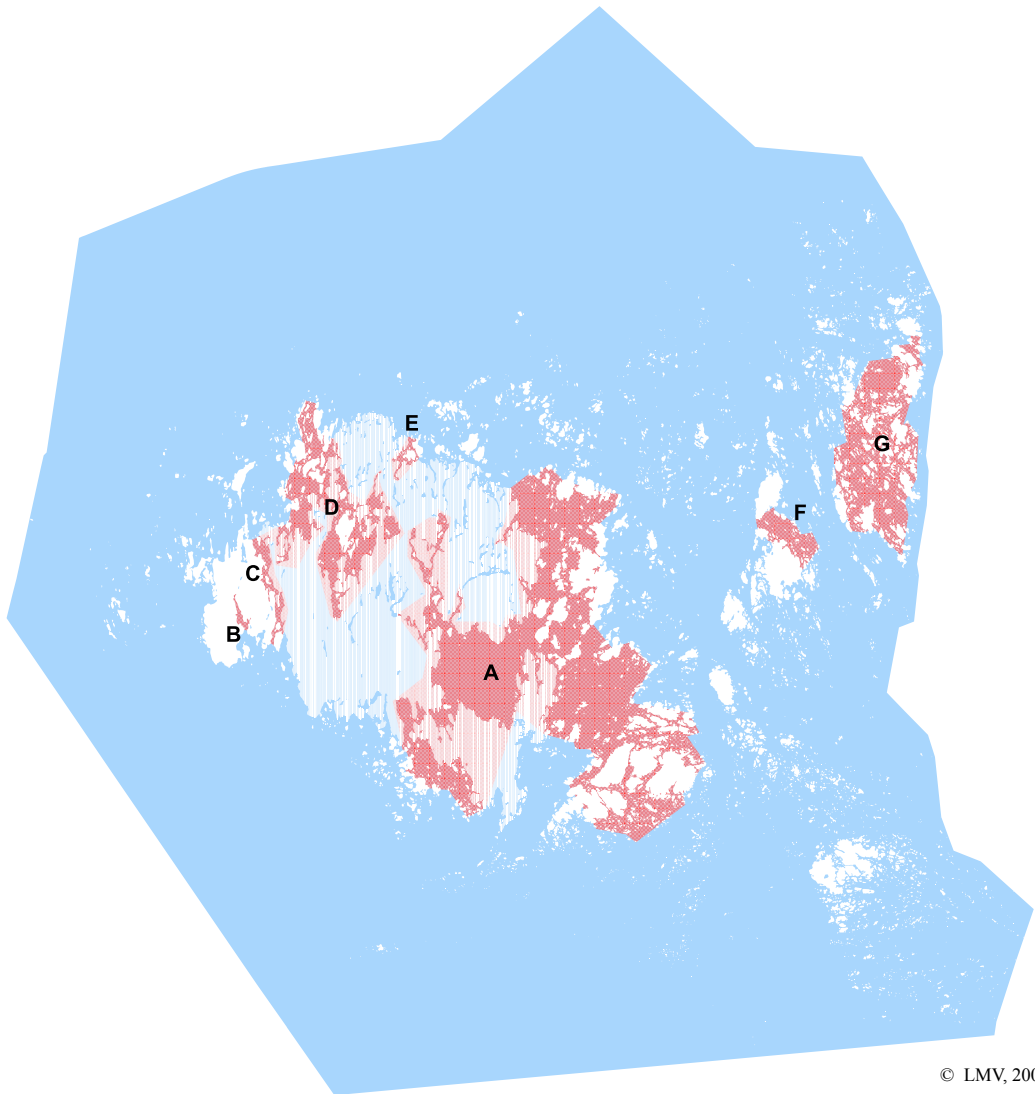
8 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2007.

För befintliga verksamheter gäller att kraven i 3 § skall vara uppfyllda senast 31 december 2008. Verksamhet med giltigt tillstånd eller verksamhet för vilken ansökan om nytt tillstånd är anhängigt får dock, i väntan på att beslut med anledning av ny ansökan vinner laga kraft, utan hinder av denna förordning fortsätta på den plats tillståndet avser till och med 31 december 2012.

K 21 LF (2007:57) om odling av regnbågslox och lax i havet

Bilaga 1

© LMV, 2008

Kartan anger de områden som enligt förordningens 3 § utgör inre vatten med lägre vattenomsättning. Områdena utgörs av helheterna A-G vilka avgränsas av land och koordinater (WGS 84) enligt följande.

Område A

N	E	N	E	N	E
60° 11.949'	20° 22.422'	59° 58.773'	20° 22.790'	60° 20.612'	20° 23.127'
60° 09.108'	20° 30.478'	59° 58.356'	20° 23.270'	60° 20.443'	20° 26.018'
60° 10.659'	20° 27.318'	59° 58.028'	20° 27.198'	60° 19.705'	20° 25.692'
60° 10.290'	20° 25.145'	59° 57.486'	20° 28.487'	60° 18.514'	20° 23.433'
60° 00.919'	20° 01.233'	60° 00.009'	20° 34.936'	60° 03.772'	19° 57.543'
60° 00.809'	20° 03.814'	60° 00.718'	20° 34.604'	60° 03.382'	19° 57.682'
59° 59.029'	20° 06.306'	60° 02.781'	20° 37.550'	60° 03.297'	19° 58.124'

LF (2007:57) om odling av regnbågslox och lax i havet K 21

59° 59.673'	20° 08.689'	60° 04.497'	20° 35.123'	60° 02.946'	19° 58.477'
60° 04.590'	20° 16.136'	60° 04.759'	20° 36.756'	60° 02.168'	19° 58.026'
60° 04.065'	20° 20.189'	60° 06.693'	20° 27.488'	60° 01.969'	19° 58.180'
60° 03.660'	20° 20.455'	60° 20.726'	20° 11.345'	60° 01.694'	19° 59.222'
60° 03.616'	20° 22.401'	60° 21.732'	20° 13.943'	60° 06.070'	20° 35.351'
60° 02.762'	20° 23.310'	60° 21.577'	20° 14.735'	60° 06.087'	20° 12.644'
60° 01.338'	20° 19.596'	60° 22.323'	20° 16.425'	60° 15.602'	20° 23.424'
60° 00.934'	20° 19.887'	60° 21.302'	20° 18.410'		

Område B

N	E	N	E	N	E
60° 11.124'	19° 36.369'	60° 11.109'	19° 36.885'		

Område C

N	E	N	E	N	E
60° 17.349'	19° 38.302'	60° 10.302'	19° 39.903'	60° 11.098'	19° 41.756'
60° 17.045'	19° 37.151'	60° 09.982'	19° 41.001'		

Område D

N	E	N	E	N	E
60° 24.159'	19° 45.725'	60° 24.962'	19° 42.869'	60° 17.911'	19° 40.491'
60° 26.128'	19° 45.508'	60° 23.538'	19° 43.758'	60° 23.865'	19° 47.779'
60° 20.061'	19° 41.083'	60° 19.674'	19° 42.559'		
60° 26.331'	19° 43.991'	60° 18.196'	19° 42.018'		

Område E

N	E	N	E	N	E
60° 24.070'	19° 57.734'	60° 22.738'	19° 59.294'	60° 22.486'	19° 59.039'
60° 23.910'	19° 58.816'				

Område F

N	E	N	E	N	E
60° 19.651'	20° 46.465'	60° 17.969'	20° 51.548'	60° 18.299'	20° 44.314'
60° 19.363'	20° 46.601'	60° 16.969'	20° 52.504'	60° 17.379'	20° 45.986'
60° 18.635'	20° 49.222'	60° 15.512'	20° 50.272'	60° 17.434'	20° 45.704'
60° 17.864'	20° 50.090'	60° 18.867'	20° 44.046'	60° 19.651'	20° 46.465'

Område G

N	E	N	E	N	E
60° 25.047'	21° 03.663'	60° 30.408'	21° 04.601'	60° 21.058'	20° 54.778'
60° 25.307'	21° 04.237'	60° 30.322'	21° 03.049'	60° 18.307'	20° 59.668'
60° 24.379'	21° 05.677'	60° 29.493'	21° 02.308'	60° 16.411'	21° 03.507'
60° 28.929'	21° 06.030'	60° 29.273'	20° 59.113'	60° 17.988'	20° 58.558'
60° 29.045'	21° 06.383'	60° 27.180'	20° 57.166'	60° 18.092'	20° 56.794'
60° 29.503'	21° 05.810'	60° 26.177'	20° 55.456'	60° 19.175'	21° 04.330'
60° 30.929'	21° 05.955'	60° 23.946'	20° 56.152'	60° 19.952'	21° 03.840'
60° 31.005'	21° 04.674'	60° 23.550'	20° 54.454'	60° 21.510'	21° 05.388'

K 22 Landskapsförordning (2016:25) om undantag från miljö tillståndsplikt för fiskodlingar vid utrotning av VHS

1 §. Syfte och tillämpningsområde

I syfte att underlätta en effektiv sjukdomsutrotning finns i denna förordning bestämmelser om tillfällig inskränkning av miljö tillståndsplikt för befintlig fiskodlingsverksamhet vid genomförande av utrotning av fisksjukdomen *viral hemorrhagisk septikemi*, härfter VHS.

Om en verksamhetsutövare ska utföra utrotning av VHS och har en av landskapsregeringen godkänd saneringsplan, undantas sådana alternativa odlingsplatser som avses i verksamhetsutövarens saneringsplan från miljö tillståndsplikt. Denna inskränkning i miljö tillståndsplikten gäller sådana alternativa odlingsplatser som har miljö tillstånd och gäller under genomförandet av saneringsplanen.

2 §. Inledande av sanering

Verksamhetsutövaren ska innan saneringen inleds göra en anmälan om detta till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, härfter ÅMHM.

3 §. Tiden för sanering och saneringens avslutande

När åtgärderna enligt godkänd saneringsplan är genomförda ska verksamhetsutövaren snarast anmäla detta till ÅMHM.

De tider för revidering och giltighet som anges i de miljö tillstånd som fiskodlingarna innehar gäller även i de fall miljö tillståndsplikten är inskränkt i enlighet med denna förordning.

4 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2016.

K 23 Landskapsförordning (2020:51) om tillfällig inskränkning av miljö tillståndsplikt

1 §. Syfte och tillämpningsområde

I syfte att motverka negativa ekonomiska och samhällsliga konsekvenser som uppkommit på grund av Finlands regering utfärdade undantagstillstånd våren 2020 finns i denna landskapsförordning bestämmelser om tillfällig inskränkning av miljö tillståndsplikt för befintlig fiskodlingsverksamhet.

Inskränkningen innebär att den tillåtna tillförseln av kväve till havet från fiskodlingsenheterna i gällande miljö villkor tillfälligt fram till 30 juni 2021 kan utökas med totalt 10 % för sommarodlingsplatser och tillfälligt fram till 30 april 2021 kan utökas med 100 % för vinterförvaringsplatser.

Den utökade tillförseln av kväve medges för verksamhetsutövare som på grund av försämrade efterfrågan förorsakad av den pågående corona-pandemin utökar produktionen på grund av förlängd tillväxtsäsongs för sådan fisk som planerats slaktas under 2020. Undantaget gäller inte gällande tillståndsvillkor för fosfor, således måste tillförseln av fosfor följa villkoren i gällande miljö miljö tillstånd. Ökningen av

utsläppen ska så långt möjligt genomföras på de av verksamhetsutövarens odlingsplatser som har störst vattenomsättning och som därigenom förorsakar minst lokal påverkan.

2 §. Inledande av odling med utökade kväveutsläpp

Verksamhetsutövaren ska minst två veckor innan odling med utökade kväveutsläpp inleds göra en anmälan om detta till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, härfter ÅMHM. Till anmälan ska bifogas en plan med uppskattning om hur länge och på vilka platser den utökade produktionen pågår samt hur stora de beräknade utsläppen av kväve och fosfor blir.

ÅMHM kan vid behov ge närmare anvisningar och besluta om restriktioner för odlingen med utökade kväveutsläpp.

3 §. Tiden för odling med utökade kväveutsläpp

En mellanrapportering om odling med utökade kväveutsläpp ska ske senast inom januari 2021. När odlingen med utökade kväveutsläpp är genomförd ska verksamhetsutövaren snarast anmäla detta till ÅMHM.

De tider för revidering och giltighet som anges i de miljö tillstånd som fiskodlingarna innehar gäller även i de fall miljö tillståndsplikten är inskränkt i enlighet med denna landskapsförordning.

4 §. Krav på utökad provtagning vid odlingsplatser med undantag från tillståndsplikt

Vid de vinterförvaringsplatser där det bedrivs odling med utökade kväveutsläpp ska extra provtagning för att mäta miljö effekter ske under våren och sommaren 2021.

Provtagning ska ske i samband med vårblooming av kemisk-fysikaliska parametrar samt klorofyll a enligt gängse provtagningsmetodik på minst två kontrollpunkter och minst en referenspunkt per odlingsenhet.

En provtagningsplan med tidsplan och provtagningsmetodik inklusive kartor av provtagningsplatser ska sändas till ÅMHM för godkännande senast inom februari 2021.

5 §. Kompensation för odling med utökade kväveutsläpp

De utsläpp av kväve som överstigit villkoren i gällande miljö tillstånd och som uppkommit genom den utökad produktion som denna förordning medgivit, ska kompenseras under en treårsperiod från och med att odlingen med utökade kväveutsläpp inletts.

Kompensationen kan ske genom att verksamhetsutövaren inom ramen för gällande miljö tillstånd minskar kväveutsläppen under ett eller flera år under den treårsperiod som kompensationsen ska genomföras. De minskade kväveutsläppen ska sammanlagt minst motsvara de utökade kväveutsläpp som denna förordning medgivit.

De minskade kväveutsläppen ska genomföras på samma odlingsplatser som de utökade kväveutsläppen har skett.

Verksamhetsutövaren ska i sin årliga rapportering till tillsynsmyndigheten särskilt ange storlek på, tid för och plats för den genomförda kompensationsen, samt särskilt ange när de utökade kväveutsläpp som denna förordning medgivit kompenseras i sin helhet.

K 24 Landskapslag (1977:16) om bekämpande av oljeskador

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Denna lag tillämpas inom landskapet Åland med därtill hörande vattenområde.

2 §. Olja får ej utsläppas på marken eller i vattnet ej heller lagras, förvaras eller hanteras så, att därav förändras risk för oljeskada.

3 §. (2009/53) Med *olja* avses i denna lag mineralolja i alla dess former inklusive råolja, brännolja, oljeslam, oljeavfall och raffinerade produkter ävensom oljehaltig blandning, spillolja och oljigt avfall.

Med *oljeskada* avses i denna lag sådan skada eller olägenhet som olja förorsakar människor och natur då den flödar ut och smutsar ned, fördärvar eller förstör jordgrunden, vattnet, växtligheten, djurvärlden, anläggningar eller konstruktioner. Med oljeskada i vattnet avses i denna lag särskilt att vattnets tillstånd förändras så att detta äventyrar människans hälsa, skadar de levande naturtillgångarna och livet i vattnen, ställer hinder för fisket eller annat berättigat nyttjande av vattenområdena, försämrar vattnets bruksegenskaper, minskar trivsamenheten eller orsakar därmed jämförbara olägenheter.

4 §. Landskapsregeringen ombesörjer verkställigheten av de åtgärder som skall vidtagas med stöd av denna lag, såvida ej nedan annat stadgas. Det åligger landskapsregeringen att övervaka att bestämmelserna i denna lag efterföljes samt att utveckla de metoder, som användes vid bekämpning av oljeskador. Landskapsregeringen kan vid behov även uppgöra planer för sådan bekämpning.

I ärenden som rör oljeskadebekämpning biträds landskapsregeringen av den i 6 § räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland avsedda räddningsdelegationen. (2006/108)

Landskapsregeringen kan avtala med kommunerna om samverkan i frågor som rör oljeskadebekämpning. Kostnaderna härfor bestrides av landskapet.

5 §. I denna lag avsedd oljeskademyndighet är person eller myndighet som landskapsregeringen utsett att leda och övervaka bekämpningsarbetet.

Andra myndigheter är skyldiga att giva oljeskademyndighet handräckning i ärenden som avses i denna lag. Angående den handräckning som skall givas av statliga myndigheter gäller vad därom i riket är stadgat.

2 kap. Förebyggande åtgärder

6 §. Den som inom lagerområde förvarar minst 100.000 liter olja, är skyldig att i enlighet med vad landskapsregeringen närmare bestämmer anskaffa redskap och förnödenheter för bekämpning av oljeskada och sörja för att personal, som är förtrogen med redskapens och förnödenheternas användning, finns till hands.

I 1 mom. avsedd lagerhållare kan avtala med landskapsregeringen om samarbete sålunda, att landskapet

helt eller delvis mot ersättning övertar de förpliktelser som enligt denna lag åvilar lagerhållaren.

7 §. Ägare av hamn, som regelbundet anlöpes av tankfartyg eller synnerligen ofta av andra fartyg, skall för att förhindra och begränsa oljeskador anskaffa erforderliga anordningar och förnödenheter och ombesörja att utbildad personal finns tillhands för att sköta dessa anordningar.

I 1 mom. avsedda skyldigheter åvilar även ägare av industriföretag, i vars verksamhet större oljemängder hanteras, och ägare av varv, vid vilket fartygsreparationer utförs.

Närmare föreskrifter om anordningar och förnödenheter, som enligt bestämmelserna i 1 och 2 mom. bör anskaffas, utfärdas vid behov av landskapsregeringen.

8 §. Anses det nödvändigt att förlägga bekämpningsredskap eller -förmödenheter på andra än i 6 och 7 §§ nämnda platser eller på nämnda platser i sådana mängder som ägare av lager, hamn, industri eller varv icke skäligen kan åläggas anskaffa, bör landskapsregeringen inom ramen för i ordinarie årsstaten för ändamålet beviljat anslag anskaffa erforderliga redskap och förnödenheter. Överlämnas sålunda anskaffade redskap eller förnödenheter till kommun eller till i 6 och 7 §§ avsedd ägare av lager, hamn, industri eller varv, är denna skyldig att tillse, att redskapen eller förnödenheterna vid behov kan användas för bekämpning av oljeskador.

9 §. Landskapsregeringen kan vid behov ålägga ägare av hamn att inrätta anordningar för mottagning av oljerester och oljehaltig blandning samt ålägga ägare av hamn och i 6 och 7 §§ avsedda ägare av lager, industri eller varv att vidtaga skäligen förhandsåtgärder till förekommande och begränsande av oljeskador. Sådana förhandsåtgärder är beträffande tankfartyg anbringande av isoleringsbommar och ordnande av vakthållning.

Närmare föreskrifter om i 1 mom. avsedda anordningar utfärdas av landskapsregeringen.

3 kap. Skadebekämpning

10 §. (2006/108) Den som observerar eller på annat sätt erhåller kännedom om att oljeskada uppkommit, är skyldig att därom omedelbart underrätta polismyndigheten eller kommunens räddningsmyndighet.

11 §. (2006/108) Den som innehar eller förvarar olja som förorsakat skada eller risk för skada är skyldig att vidtaga sådana bekämpningsåtgärder som med hänsyn till omständigheterna skäligen kan fordras av honom. Han skall omedelbart även underrätta polismyndigheten eller kommunens räddningsmyndighet om skadan eller risken för skada.

12 §. Kommer olja eller annat som är skadligt ut från fartyg eller kan det skäligen befäras att så sker eller har oljeskada redan uppkommit, skall oljeskademyndigheterna vidtaga erforderliga åtgärder samt meddela de förbud och förelägganden som är påkallade för att avvärja eller begränsa skadorna.

K 24 LL (1977:16) om bekämpande av oljeskador

De i 1 mom. avsedda åtgärderna skall om möjligt verkställas så, att naturen och miljön kan återställas i det skick som rådde innan oljeskadan inträffat.

Vad ovan är stadgat om fartyg skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om oljeutsläpp från transportmedel och upplag på land.

13 §. Föreligger risk för att oljeskada får så stor omfattning att den personal eller de redskap som oljeskademyndigheterna har till sitt förfogande ej är tillräckliga för att effektivt förhindra skadans vidare utbredning eller är uppkommen oljeskada så omfattande att oljeskademyndigheterna ej med tillbudsstående resurser effektivt kan bekämpa den, äger landskapsregeringen rätt att beordra den som innehar för oljeskadebekämpning avsedda redskap eller förnödenheter att ställa dessa till oljeskademyndigheternas förfogande. Även den som har personal med kunskap om hur dylika redskap och förnödenheter skall användas, är vid behov skyldig att ställa denna personal till oljeskademyndigheternas förfogande.

14 §. Oljeskademyndighet är berättigad att för bekämpning av oljeskada taga i bruk erforderliga signalanordningar och transportmedel samt arbetsmaskiner och -redskap. Oljeskademyndighet får även beordra uppgrävande av jord, tagande av grus, sand eller jord och uppdämmande av diken samt vidtagande av andra åtgärder som är nödvändiga för bekämpningen.

Innan i 1 mom. avsedda åtgärder vidtages bör om möjligt landskapets [miljövårdsbyrå] ävensom vederbörande ägare eller innehavare av den egendom mot vilken åtgärderna riktar sig kontaktas. I görligaste mån bör därvid framförda önskemål beträffande sättet för verkställande av åtgärderna beaktas.

15 §. För bistånd som givits i enlighet med 12 och 13 §§ och för skada genom i 14 § avsedda åtgärder äger den som givit bistånd eller lidit skada rätt till full ersättning av landskapet. Ersättning erlägges dock ej åt den som förorsakat skada eller åt den som innehaft den olja, vilken varit orsak till skada eller skaderisk samt ej heller åt den på vars uppdrag skadebringande olja transporterats.

Ersättning erlägges ej heller till ägare av i 7 § avsedda hamnar, varv och industrier för bekämpningsåtgärder, som dessa vidtagit inom eller i omedelbar närhet av sina egna områden.

4 kap. Särskilda stadganden

15a §. (2009/53) Den som trots förbudet i 2 § släpper ut olja i landskapets sjöterritorium påförs en påföljdsavgift (*oljeutsläppsavgift*), om inte omfattningen och verkningarna av ett utsläpp är av ringa betydelse. Bestämmelserna i 3 kap. miljöskyddslagen för sjötrafik (FFS 1672/2009) om när oljeutsläppsavgift påförs, om säkrande av en oljeutsläppsavgiftsfordran samt om oljeutsläppsavgiftens belopp och om vem som ska betala avgiften ska tillämpas i landskapet. (2010/89)

Ändringar i 3 kap. miljöskyddslagen för sjötrafik (FFS 1672/2009) är tillämpliga från det att de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna lag eller

annan landskapslag. Hänvisningar i rikslagstiftningen till andra författningar ska inom landskapets behörighet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen. (2010/89)

Förvaltningsuppgift som i enlighet med i 1 mom. avsedda riksförfattningar ankommer på en myndighet i riket ska i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del uppgifterna faller inom landskapets behörighet.

Landskapsregeringen kan med stöd av 32 § självstyrelselagen samtycka till att de förvaltningsuppgifter som avses i 1-3 mom. i enlighet med en överenskommelseförordning överförs på rikets myndigheter.

Se miljöskyddslag för sjöfarten (FFS 1672/2009).

16 §. Förutom vad ovan stadgats skall iakttagas vad i riket är stadgat om bekämpande av oljeskador förorsakade av fartyg.

17 §. Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet förorsakar oljeskada ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, dömas till böter eller fängelse i högst två år. På brott som avses i detta moment tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889). (2011/46)

Den som eljest bryter mot denna lag eller med stöd av densamma givna föreskrifter eller underlåter att fullgöra de skyldigheter som åligger honom enligt denna lag eller med stöd därav givna föreskrifter, skall om ej förseelsen eller försummelsen är ringa dömas till böter.

Har överträdelse skett med fartygsredares vetskap och vilja straffas även denne såsom vore han själv gärningsman.

Straff enligt denna paragraf skall dock ej ådömas då utflöde av olja eller oljehaltig blandning föranletts av skada på fartyg eller av oundvikligt läckage, om alla rimliga försiktighetsåtgärder vidtagits i syfte att förebygga eller minska läckaget sedan skadan uppkommit eller läckaget upptäckts, ej heller då olja eller oljehaltig blandning utsläppts i vattnet av hänsyn till fartygs säkerhet, för att förhindra skada på fartyg eller last eller för att rädda människoliv till sjöss.

18 §. Förseelser som avses i denna lag är underkastade allmänt åtal.

19 §. För oljeskador och kostnaderna för deras bekämpande kan ersättning erhållas ur statens oljeskyddsfond såsom därom särskilt är stadgat.

Se L om oljeskyddsfond (FFS 1406/2004) och L om miljöskadefonden (FFS 1262/2022).

20 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

K 25 Landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag

1 §. Lagens tillämpningsområde

Med de avvikelser som anges i denna lag tillämpas bestämmelserna i rikets avfallslag (FFS 646/2011), nedan kallad rikets avfallslag.

Ändringar i rikets avfallslag tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket om inte annat följer av denna lag.

Hänvisningar i rikets avfallslag till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapets behörighet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

2 §. Myndigheter

Landskapsregeringen svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

De myndighetsuppgifter som avses i denna lag ska skötas av

1) landskapsregeringen om inte annat föreskrivs i denna lag,

2) kommunerna eller ett kommunalt organ till vilket en kommun delegerat ett visst ansvar avseende de avfallshanteringsuppgifter som enligt rikets avfallslag ska skötas av kommunerna eller av kommunala avfallshanteringsmyndigheter,

3) Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet avseende de uppgifter som enligt rikets avfallslag ska skötas av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och närings-, trafik- och miljöcentralen, utom de uppgifter som ska skötas av närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland.

Med avvikelse från bestämmelserna i 2 mom.

1) beslutar landskapsregeringen om en sådan avvikelse från klassificering av farligt avfall som avses i 7 § i rikets avfallslag,

2) kan Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet besluta om en sådan avvikelse från klassificering av farligt avfall som avses i 7 § i rikets avfallslag i ärenden om miljötillstånd enligt landskapslagen (2008:124) om miljöskydd samt

3) beslutar kommunerna om ett sådant åläggande att städa upp som avses i 75 § 1 mom. i rikets avfallslag.

Kommunerna har de tillsyns- och övriga befogenheter som de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna har för skötseln av de uppgifter som avses i 3 mom. 3 punkten ovan.

Landskapsregeringen har de tillsynsbefogenheter som Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland har enligt rikets avfallslag. Landskapsregeringen är tillsynsmyndighet över 3c §. (2023/123)

3 §. Avvikelser från tillämpningen av rikets avfallslag

Med avvikelse från bestämmelsen i 59 § i rikets avfallslag om avgift kan [Motorfordonsbyrån] för slutlig avregistrering av fordon ta ut en avgift av producenten. På en sådan avgift tillämpas bestämmelserna i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

Med avvikelse från vad som i 61 § föreskrivs om säkerhet som producenter av elektriska och elektroniska produkter ska ställa så fordras inte att sådan säkerhet ställs till förmån för landskapsregeringen, om sådan säkerhet ställs till förmån för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland.

Med avvikelse från rikets avfallslag ska inte bestämmelserna om regional samarbetsgrupp i 88 § i rikets avfallslag tillämpas. (2023/123)

3a §. (2020/28) Dataplattform för avfall och biflöden

Med avvikelse från bestämmelserna i rikets avfallslag krävs inte att kommunerna använder en sådan dataplattform för kommunala avfallshanteringen, som avses i 33, 143a och 143b §§ i rikets avfallslag.

3b §. (2023/123) Avvikelser för avfallstransport

Kommunen får avvika från kravet på fastighetsvis avfallstransport enligt 35 § 1 mom. i rikets avfallslag även i andra fall än de som nämns i den paragrafens 4 mom.

Fastighetsinnehavaren får beträffande transport av slam från slamavskiljare och slutna tankar med avvikelse från bestämmelsen om kommunalt anordnad fastighetsvis avfallstransport i 36 § 1 och 2 mom. i rikets avfallslag avtala med en annan avfallstransportör än den som kommunen ordnar.

Kommunen får med avvikelse från 37 § i rikets avfallslag besluta att fastighetsvis avfallstransport ordnas i kommunen eller en del av kommunen så att fastighetsinnehavaren avtalar om den med en avfallstransportör även för annat än blandat avfall.

Avfallsinnehavaren får med avvikelse från 41 a § 1 mom. i rikets avfallslag kompostera sitt bioavfall på fastigheten eller i närheten av fastigheten även om det inte har godkänts i kommunala avfallshanteringsföreskrifter om det sker på ett säkert sätt för miljö och hälsa.

Den kommunala avfallsavgiften, särskilt avfallstaxan, ska vara anpassad till de avvikelser som kommunen tillämpar vad avser 1 och 4 mom. Avfallstaxan ska ge ekonomiska incitament till god sortering av avfall.

3c §. (2023/123) Kommunens organisering av avfallshanteringen

Kommunen ska utforma sin avfallshantering för att uppnå målen för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall som närmar sig reglerat i landskapsförordning.

Kommunen ska årligen sammanställa en rapport om det insamlade kommunala avfallet i kommunen och lämna den till landskapsregeringen senast den 31 mars följande år. Kommunerna ska vart femte år med början för år 2025 tillsammans med den årliga rapporten lämna en redogörelse för uppfyllandet av målet enligt 1 mom.

Om redogörelsen enligt 2 mom. visar att målet enligt 1 mom. inte uppfylls ska kommunen besluta om en kommunal avfallsplan för organiserandet och utvecklandet av avfallshanteringen i kommunen. Kommunen ska även överväga samarbete med andra kommuner.

K 25 LL (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vad rapporten och redogörelsen enligt 2 mom. och den kommunala avfallsplanen enligt 3 mom. ska innehålla.

4 §. Producentansvar

Med avvikelse från rikets avfallslag avses med producent också de som yrkesmässigt för in produkter från riket till landskapet.

Avtalet mellan kommunerna och producentsammanslutningen för förpackningsproducenter enligt 49 a § i rikets avfallslag ska även omfatta kommunernas insamling enligt 3b § 1 mom. Avtalet ska i första hand omfatta hela Åland. Om det efter medling av landskapsregeringen enligt 49 c § i rikets avfallslag inte nås enighet med alla kommuner ska minst två tredjedelar av Ålands befolkning omfattas. (2023/123)

Om de åländska producenterna av förpackningar ingår i rikets producentsammanslutning och de åländska kommunerna ingår i avtalet enligt 49 a § i rikets avfallslag tillämpas inte 2 mom. (2023/123)

5 §. Upphävd (2023/123).**6 §. Miljögranskning**

Med avvikelse från rikets avfallslag ska inte bestämmelserna om anteckning i avfallshanteringsregistret och om registrering i ett datasystem för miljövarsinformation tillämpas. I det fall en anteckning ska göras i avfallshanteringsregistret i enlighet med rikslagen ska förfarandet om miljögranskning i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen om miljöskydd tillämpas. Miljögranskning krävs för

- 1) (2020/28) återvinning och bortskaflande som är undantagna från tillståndsplikten enligt 7 § 2 mom.,
- 2) yrkesmässig insamling av avfall,
- 3) yrkesmässig transport av avfall,
- 4) yrkesmässig försäljning eller förmedling av avfall för återvinning eller bortskaflande samt
- 5) verksamhet som är av väsentlig betydelse för avfallshanteringen och som landskapsregeringen genom landskapsförordning belagt med krav på miljögranskning.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för ett register över de i 1 mom. nämnda verksamheterna.

Med registreringspliktig avfallshantering och verksamhet som enligt rikets miljöskyddslag är anmälningspliktig avses på Åland motsvarande verksamheter som är miljögranskningspliktiga. (2023/123)

7 §. Krav på tillstånd för avfallsverksamhet

Tillstånd krävs för en verksamhet som yrkesmässigt eller i en offentlig anläggning återvinner eller bortskaflar avfall, inklusive beredning före återvinning eller bortskaflande, med undantag av vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall samt obehandlat träavfall.

Om landskapsregeringen i en landskapsförordning har meddelat allmänna instruktioner för verksamheten i fråga samt beträffande farligt avfall har fastställt särskilda villkor för återvinning, kan landskapsregeringen i landskapsförordningen föreskriva om undantag från kraven på tillstånd enligt 1 mom. för inrättningar eller företag som själva bortskaflar annat avfall

än farligt avfall som uppkommer i den egna verksamheten samt för inrättningar eller företag som återvinner avfall. (2020/28)

Ett beslut om tillstånd enligt 1 mom. ska utöver vad som följer av landskapslagen om miljöskydd omfatta uppgifter om

- 1) mängd och slag av avfall,
- 2) tekniska krav,
- 3) säkerhets- och försiktighetsåtgärder som ska vidtas,
- 4) platsen för bortskaflandet eller återvinningen,
- 5) behandlingsmetod,
- 6) behövliga övervaknings- och kontrollförfaranden och
- 7) behövliga instruktioner om avslutande och efterbehandling.

Tidigare 2 mom. har blivit 3 mom. genom (2020/28).

7a §. (2023/123) Avvikelse om bokföring av livsmedelsföretagare

Med avvikelse från 118 a § i rikets avfallslag ska en livsmedelsföretagare som avses i 5 § 1 mom. 1 punkten i livsmedelslagen (FFS 297/2021), nedan kallad *rikets livsmedelslag* föra bok över mängden och hanteringen av avfall i den omfattning som behövs för att en helhetsuppfattning om avfallsmängderna ska kunna skapas. Bokföringen ska i den mån det är möjligt inbegripa en uppskattning av den totala mängden ätbara livsmedel som kasserats som avfall. Skyldigheten gäller dock inte sådana aktörer som avses i 10 § 2 mom. i rikets livsmedelslag och som står utanför den systematiska livsmedelstillsynen, aktörer inom primärproduktionen och allmännyttiga samfund. Bokföringsuppgifterna ska bevaras i pappersform eller elektronisk form i sex år.

Närmare bestämmelser om bokföringen och de uppgifter som ska ingå i den får utfärdas genom landskapsförordning. För ett behörigt fullgörande av tillsynen över verksamheten får bestämmelser om lämnandet av bokföringsuppgifter till tillsynsmyndigheten eller det datasystem den förvaltar samt, om en bevaringstid på sex år är uppenbart onödig, om en kortare bevaringstid för bokföringsuppgifter än den som föreskrivs i 1 mom. utfärdas genom landskapsförordning.

7b §. (2023/123) Avvikelse om uppgifter i bokföring

Med avvikelse från 119 § i rikets avfallslag ska den bokföring som avses i 118 § 1 mom. i rikets avfallslag göras i den omfattning som behövs för att en helhetsuppfattning om avfallsmängderna ska kunna skapas. Den kan i överensstämmelse med verksamhetens karaktär inbegripa uppgifter om typ, beskaffenhet, mängd, ursprung och leveransplats i fråga om det avfall som uppkommit, insamlats, transporterats, förmedlats eller behandlats och om avfallstransporten och avfallsbehandlingen. Bokföringen kan också inbegripa uppgifter om mängden av avfall som uppkommit i verksamhet som avses i 118 § 1 mom. 1 punkten i förhållande till verksamhetens omfattning uttryckt som omsättning, antalet arbetstagare eller på något motsvarande sätt (specifik avfallsmängd). Bok-

föringen över verksamhet som avses i 118 § 1 mom. 3 punkten kan innehålla uppgifter om mängd och användningsändamål för de produkter och material som uppkommer vid förberedelse av avfall för återanvändning, materialåtervinning eller annan återvinning, specificerade enligt produkt- och materialgrupp.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i bokföringen, angivna enligt verksamhet, avfallslag eller produkt- eller materialgrupp, och om beräkning av den specifika avfallsmängden får utfärdas genom landskapsförordning. För ett behörigt fullgörande av tillsynen över verksamheten får bestämmelser om lämnandet av bokföringsuppgifter till tillsynsmyndigheten eller till det datasystem den förvaltar utfärdas genom landskapsförordning.

Bokföringsuppgifterna ska bevaras i pappersform eller elektronisk form i sex år. Bestämmelser om en tidsfrist som är kortare än sex år i sådana fall där en sexårig bevaringstid är uppenbart onödigt med avseende på tillsynen över verksamheten får utfärdas genom landskapsförordning.

8 §. Förordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som har utfärdats med stöd av rikets avfallslag ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar som landskapsregeringen beslutar. Landskapsregeringen kan dessutom inom landskapets behörighet genom landskapsförordning utfärda bestämmelser med stöd av ett bemyndigande som finns i rikets avfallslag.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning till en underlydande organisation delegera förvaltnings- och myndighetsuppgifter som avses i 2 § 2 mom. 1 punkten.

Om landskapsregeringen i landskapsförordning med stöd av denna lag eller annan landskapslag har beslutat om allmänna krav för en verksamhet samt i fråga som rör farligt avfall har fastställt särskilda villkor för återvinning kan landskapsregeringen i landskapsförordning besluta om undantag från krav på tillstånd enligt 7 § 1 mom. för

1) inrättningar eller företag som själva bortskaffar annat avfall än farligt avfall som uppkommer i den egna verksamheten på den plats där det uppkommer och

2) inrättningar eller företag som återvinner avfall.

Se LF (2022:22) om avfall, LF (2018:92) om producentansvar och LF (2018:91) om tillämpning på Åland av riksförordning om begränsning av användningen av PCB-utrustning och om behandling av PCB-avfall.

9 §. Ändringsökande

Bestämmelser om besvär över beslut som avses i denna lag finns i 25 § i självstyrelselagen.

I beslut som Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har fattat med stöd av denna lag får ändring sökas hos Ålands förvaltningsdomstol, i enlighet med vad som föreskrivs i 19 § i landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

I beslut som en kommun har fattat med stöd av denna lag får ändring sökas i enlighet med bestämmelserna i 15 kap. kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland.

10 §. (2020/28) Straff

Inom landskapets behörighet ska utöver straffbestämmelserna i 147 § i rikets avfallslag även straffbestämmelserna i 48 kap. 1-4 §§ och 9 § strafflagen tillämpas i landskapet.

11 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Med ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen (1981:3) om renhållning, nedan renhållningslagen. Förordningar och beslut som har utfärdats med stöd av renhållningslagen förblir i kraft, till den del de inte strider mot denna lag, till dess att något annat föreskrivs med stöd av denna lag. Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft handläggs enligt de bestämmelser som gällde vid tidpunkten för denna lags ikraftträdande.

En producent eller en producentsammanslutning som har godkänts för anteckning i producentregistret i enlighet med bestämmelserna i 7c § renhållningslagen förblir efter denna lags ikraftträdande godkänd i producentansvarsregistret, tills godkännandet ändras, återkallas eller annars upphör med stöd av bestämmelserna i denna lag.

Producenter av däck till motordrivna och andra fordon och anordningar och producenter av tidningar, tidskrifter, kontorspapper och andra liknande pappersprodukter ska senast inom två år från ikraftträdandet av denna lag lämna in en ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret.

Bestämmelserna i rikets avfallslag om kommunernas skyldighet att ordna avfallshantering för slam från slamavskiljare och samlingsbrunnar från stadigvarande bostäder, fritidsbostäder, internat och annat boende tillämpas första gången två kalenderår efter denna lags ikraftträdande.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/123):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Om kommunen har ett pågående avtal med en avfallstransportör om hämtning av fastighetsvis avfallstransport när denna lag träder i kraft tillämpas fastighetsinnehavares rätt enligt 3b § 2 mom. att avtala med en annan avfallstransportör från det att kommunens avtal går ut.

K 26 Landskapsförordning (2022:22) om avfall

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Definitioner

I denna förordning avses med

1) *spillolja* smörjmedel eller industrioljor som helt eller delvis består av mineralolja eller syntetisk olja och som inte längre är lämpliga för det ändamål som de ursprungligen var avsedda för,

2) *oljeavfall* spillolja eller annat avfall som innehåller olja,

K 26 LF (2022:22) om avfall

3) *kommunalt avloppsslam* slam som i reningsverk bildas av kommunalt avloppsvatten eller av annat avloppsvatten som till sin beskaffenhet kan jämföras med kommunalt avloppsvatten, dock inte slam från slamavskiljare och slutna tankar.

Om inte annat särskilt förskrivs så har i denna förordning använda begrepp samma betydelse som förskrivs enligt landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag, nedan kallad *avfallslagen*.

2 §. Återvinning och bortskaffande av avfall

I bilaga 1 till denna förordning finns en förteckning över förfaranden som utgör återvinning av avfall och i bilaga 2 en förteckning över förfaranden som utgör bortskaffande av avfall.

3 §. Farliga egenskaper hos avfall

Bestämmelser om de egenskaper som gör att avfall klassificeras som farligt avfall finns i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv, nedan kallat *avfallsdirektivet*, sådan den lyder i kommissionens förordning (EU) nr 1357/2014 om ersättning av bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv och i rådets förordning (EU) 2017/997 om ändring av bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG vad gäller den farliga egenskapen HP 14 Ekotoxiskt.

4 §. Förteckning över avfall och farligt avfall

Bilaga 3 till statsrådets förordning om avfall (FFS 978/2021) med en avfallsförteckning och bestämmelser om vilka avfall i avfallsförteckningen som klassificeras som farligt avfall är tillämplig på Åland.

Den möjlighet till undantag som ges i bilagans 2.2 avsnitt 1 mom. ska tillämpas så att landskapsregeringen i enskilda fall, i enlighet med bestämmelserna i avfallslagen, kan beslutat något annat.

2 kap. Allmänna krav på ordnandet av avfallshantering

5 §. Förpackning och märkning av avfall samt information som ska ges om avfall

Avfall ska enligt behov förpackas och märkas och information om avfallet lämnas så att förvaring och transport av avfallet inte medför fara eller skada för hälsan eller miljön och så att avfallshantering kan ordnas enligt avfallets beskaffenhet.

6 §. Förpackning av farligt avfall

Farligt avfall ska förpackas i en tät förpackning, som ska kunna tillslutas tätt på nytt och som ska tåla den belastning och de påfrestningar som orsakas av normal användning, flyttning och lagringsförhållandena. Materialet i förpackningen och förslutaren får inte reagera med det farliga avfallet så att detta kan medföra fara eller skada för hälsan eller miljön.

Förpackningen för farligt avfall uppfyller kraven enligt 1 mom., om den uppfyller de krav på förpackningar för farliga ämnen och blandningar som ställs i artikel 35.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar,

ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006, nedan kallad *CLP-förordningen*.

7 §. Märkning av farligt avfall

En förpackning som innehåller farligt avfall ska märkas med avfallsinnehavarens namn, avfallets namn samt de upplysningar och varningar som behövs för säkerheten och för ordnandet av avfallshanteringen.

Om det farliga avfallet har någon av de farliga egenskaperna HP 1–8, 10, 11 eller 14 enligt Europeiska unionens rättsakter som avses i 3 §, ska förpackningen även märkas med uppgift om de ämnen som orsakar avfallets viktigaste farliga egenskaper samt förses med varningsmärkning enligt CLP-förordningen. Om avfallet till sin sammansättning och sina egenskaper inte väsentligt avviker från det ämne som avfallet huvudsakligen består av, och avfallet bevaras i ämnets ursprungliga förpackning, kan även de motsvarande påskrifter som sedan tidigare finns på förpackningen användas, om de kompletteras med de uppgifter som anges i 1 mom.

Om det farliga avfallets sammansättning inte rimligen kan utredas, ska förpackningen förses med påskriften ”Farligt avfall, sammansättningen obekant” samt faropiktogrammen GHS02 och GHS06, signalordet ”Fara”, faroangivelserna H225 eller H228 samt H301, H311 och H331 och skyddsangivelserna P233, P235, P280, P403 och P405 enligt CLP-förordningen på svenska.

De påskrifter som avses i 2 och 3 mom. behöver inte göras på sådan förpackning till farligt avfall som endast används för transport av avfallet, om förpackningen har försetts med påskrifter enligt de bestämmelser som utfärdats om transport av farliga ämnen, och inte heller på förpackningen till farligt avfall som förvaras på en ur säkerhetssynpunkt tillräckligt väl utmärkt mottagningsplats.

8 §. Insamling av avfall

Fastighetsinnehavare, kommuner, avfallsinnehavare, producenter, distributörer och andra aktörer ska vid ordnande av insamling av kommunalt avfall och avfall som kan jämföras med kommunalt avfall se till att

1) man obehindrat kan nå mottagningsplatsen för avfallet och att avfallet tryggt kan lastas för bortforsling,

2) det på mottagningsplatsen finns tillräckligt många lockförsedda avfallskärl som lämpar sig för de typer av avfall som samlas in,

3) det inte finns någon risk för att den som använder eller tömmer avfallskärlet skadar sig och inte medför någon fara eller skada för hälsan eller miljön,

4) det på avfallskärlets lock eller främre vägg fästs en tydlig märkning med uppgifter om vilken typ av avfall som får sättas i avfallskärlet och kontaktuppgifter till det företag eller den sammanslutning som ansvarar för insamlingen, och det på avfallskärlet eller i dess omedelbara närhet placeras klart synligt sorteringsanvisningar gällande typen av avfall,

5) avfallskärlet töms tillräckligt ofta så att det avfall som ska samlas in ryms i avfallskärlet och att avfallskärlet alltid kan stängas samt att avfallet inte medför förorening eller nedskräpning av omgivningen, lukt eller annan hygienisk olägenhet,

6) avfallskärlets fyllningsgrad följs upp på de områdesvisa mottagningsplatserna så att tömningen av kärlet kan göras i god tid och utan att orsaka avbrott i mottagningen av avfall,

7) avfallskärlet underhålls och rengörs tillräckligt ofta så att insamlingen inte medför någon fara eller skada för hälsan eller miljön, dock minst en gång per år av avfallskärl för blandat avfall och minst två gånger per år av avfallskärl för bioavfall,

8) en mottagningsplats och dess omgivning som blivit nedskräpad på grund av avfallsinsamlingen städas upp utan dröjsmål,

9) mottagningsplatsen har en med beaktande av det insamlade avfallets egenskaper tillräckligt tät botten och behövlig väderbeständig täckning samt behövliga system för vattenledning och vattenhantering och övriga konstruktioner i syfte att förebygga den fara och skada för hälsan eller miljön som insamlingen medför,

10) olovligt lämnande av avfall på mottagningsplatsen vid behov förhindras med byggnadstekniska och andra tekniska metoder.

Den som lämnar avfall på mottagningsplatsen ska sätta avfallet i det avfallskärl som är avsett för det och se till att avfallskärlet inte går sönder eller blir nedsmutsat i onödan. Avfallet ska sorteras i enlighet med den separata insamling som ordnats på fastigheten eller på den områdesvisa mottagningsplatsen.

Den som svarar för mottagningsplatsen samt den som transporterar bort avfallet ska se till att tidpunkten för lastningen planeras och transporten i övrigt arrangeras så att de som bor och vistas i närheten av mottagningsplatsen inte utsätts för buller eller andra motsvarande olägenheter.

De krav som ställs i 1–3 mom. ska i tillämpliga delar även uppfyllas vid insamling och mottagning av annat avfall än kommunalt avfall och avfall som kan jämföras med kommunalt avfall.

Vid varje återvinningscentral som en kommun har ansvar för ska finnas en ändamålsenligt skyddad plats (returhörna) där besökare ges möjlighet att lämna saker som kan återanvändas. Sådana platser bör i den omfattning det är möjligt skapas också vid andra insamlingsplatser där kommunalt avfall lämnas.

9 §. Transport av avfall

Avfall ska transporteras i en tät förpackning eller ett slutet transportmedel. Avfallet kan också transporteras övertäckt eller på något annat sätt, om det kan säkerställas att avfall inte kommer ut i miljön under lastningen eller transporten och att avfallet inte medför någon olycksrisk.

10 §. Småskalig behandling av avfall på fastigheten

Den som behandlar bioavfall, slam från slamavskiljare och slutna tankar eller annat därmed jämförbart avfall enligt 41 a § i rikets avfallslag ska se till att

1) behandlingsutrustningen placeras och byggs och dess användning och underhåll sköts så att den inte orsakar nedskräpning eller olägenhet för hälsa eller miljö,

2) behandlingsutrustningens kapacitet planeras och dimensioneras så att den är tillräcklig för behandlingen av det avfall som uppstår på fastigheten med beaktande av den tid behandlingsprocessen kräver,

3) det i behandlingsutrustningen inte placeras avfall vars behandling i behandlingsprocessen inte har planerats eller som hindrar användningen av den slutprodukt som uppstår,

4) avfall behandlas enbart i slutna utrustning som har planerats för avfallet, till vilken skadedjur inte kan komma och från vilken inget avrinningsvatten kan komma till jordmånen och, om det är fråga om utrustning som ska användas på vintern, som vid behov har värmeisolerats,

5) torrklosettavfall, slam från slamavskiljare och slutna tankar eller annat jämförbart fekalt avfall behandlas så att det till sin hygieniska kvalitet blir ofarligt genom kalkstabilisering, kompostering eller annan jämförbar metod. När avfall komposteras, ska behandlingstiden vara minst ett år efter att det senaste fekala avfallet har lagts till innan komposten kan användas på fastigheten som jordförbättringsmedel,

6) behandlingens slutprodukt återvinns utan fara för hälsan och miljön.

Det som föreskrivs i 1 mom. 4 punkten tillämpas inte på småskalig behandling av enbart trädgårdsavfall på fastigheten.

Bestämmelser om användningen av slam från slamavskiljare och slutna tankar och torrklosettavfall i jordbruk finns i landskapslagen (2007:96) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om gödselafabrikat och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

3 kap. Separat insamling och materialåtervinning av avfall

11 §. Kommunalt ordnade områdesvisa mottagningsplatser

Kommunen ska med hänsyn till befolkningstätheten och andra lokala förhållanden samt mängden och kvaliteten av det avfall som uppstår ordna ett tillräckligt antal områdesvisa mottagningsplatser för åtminstone följande avfall från boende:

1) pappers-, kartong-, glas-, metall-, plast- och träavfall, dock inte förpackningsavfall eller i 48 § 1 mom. 5 punkten i rikets avfallslag avsedda pappersprodukter,

2) trädgårdsavfall,

3) textilavfall,

4) stora kasserade föremål,

5) farligt avfall, specificerat enligt avfallstyp.

Kommunen ska dessutom ordna ett tillräckligt antal områdesvisa mottagningsplatser för följande avfall:

1) avfall som sorterats i enlighet med 1 mom. eller 16 § samt blandat avfall från småskalig bygg- och rivningsverksamhet som hushållen själva utför,

2) i 32 § 2 mom. 3 punkten i rikets avfallslag avsett farligt avfall från jord- och skogsbruket, specificerat enligt avfallstyp.

K 26 LF (2022:22) om avfall

12 §. Särskilda bestämmelser om separat insamling av kommunalt avfall och om områdesvis mottagning

Avfall som insamlats separat enligt 11 § ska sändas till behandling där en så stor andel av det som möjligt förbereds för så högklassig återanvändning eller materialåtervinning som möjligt.

Om möjligt ska förpackningsavfall samlas in tillsammans med annat avfall av samma material. Då ska det vid behov i samråd med producenten säkerställas att den gemensamma insamlingen inte leder till sämre kvalitet på avfallet eller till att möjligheterna till förberedelse för återanvändning av avfallet eller möjligheten att materialåtervinna avfallet blir sämre på något annat sätt.

13 §. Mål för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall

Målet för Åland är att av det kommunala avfallet förbereds för återanvändning och materialåtervinnis kalenderårsvis minst

- 1) 55 viktprocent senast från den 1 januari 2025,
- 2) 60 viktprocent senast från den 1 januari 2030,
- 3) 65 viktprocent senast från den 1 januari 2035.

14 §. Beräkning av målen för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall

När uppnåendet av målen enligt 13 § i fråga om kommunalt avfall som förberetts för återanvändning eller som materialåtervunnits bedöms ska 24 § i statsrådets förordning om avfall tillämpas anpassad till åländska förhållanden. Beräkningen ska göras i så stor utsträckning som möjligt i samarbete med riksmyndigheterna.

15 §. Minskning av mängden av och skadligheten hos bygg- och rivningsavfall

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att projektet planeras och genomförs så att användbara byggnadsdelar och byggmaterial tas till vara och återanvänds i enlighet med 8 § i rikets avfallslag och att det i verksamheten uppkommer så små mängder och så oskadligt bygg- och rivningsavfall som möjligt.

16 §. Separat insamling av bygg- och rivningsavfall

Innehavare av bygg- och rivningsavfall ska ordna separat insamling för åtminstone följande avfallstyper:

- 1) betong, tegel, mineralplattor och keramik, om möjligt sorterade enligt avfallstyp,
- 2) asfalt,
- 3) bitumen och takfilt,
- 4) gips,
- 5) oimpregnerat trä,
- 6) metall,
- 7) glas,
- 8) plast,
- 9) papper och kartong,
- 10) mineralullsisolering,
- 11) mark- och stensubstans.

Separat insamlat avfall ska levereras till sådan behandling där en så stor del av avfallet som möjligt kan förberedas för återanvändning eller annars materialåtervinnas eller resursåtervinnas med så hög kvalitet som möjligt.

Av det i 1 mom. 6–9 punkten avsedda avfallet av ett visst material ska vid behov avfall av jämn kvalitet som uppkommer i märkbart stora mängder sorteras separat, om det bästa resultatet med tanke på främjandet av materialåtervinning och det övriga genomförandet av prioriteringsordningen uppnås genom separat insamling som ordnas på detta sätt.

Bestämmelser om att hålla farligt avfall åtskilt och om förbud mot uppblandning finns i 17 § i rikets avfallslag. Bestämmelser om att hålla POP-avfall åtskilt och om avfallshanteringen av POP-avfall finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021 om långlivade organiska föroreningar, nedan kallad *POP-förordningen*.

17 §. Mål för återvinning av bygg- och rivningsavfall

Målet är att genom de åtgärder som avses i 15 och 16 §§ förutom energiåtervinning och upparbetning till bränsle ska kalenderårsvis återvinna minst 70 viktprocent av bygg- och rivningsavfallet, med undantag för mark- och stensubstans som lösgjorts från berggrunden eller marken och farligt avfall.

18 §. Lämnande av överskottslivsmedel till redistribution

En livsmedelsföretagare som avses i definitionen i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet ska i mån av möjlighet lämna överskottslivsmedel till redistribution så att de i första hand används som mat till människor, om detta kan göras utan att livsmedelssäkerheten äventyras samt till rimlig kostnad.

19 §. Oljeavfall

Avfallsinnehavaren ska ordna separat insamling av oljeavfall av olika beskaffenhet, om dess ordnande inte är tekniskt omöjligt med beaktande av god praxis för avfallsinsamling.

Vid behandlingen av oljeavfall ska prioriteras regenerering av spillolja eller annan sådan återvinning av spillolja som med tanke på miljön leder till ett minst lika bra slutresultat som regenerering.

Bestämmelser om förbränning av oljeavfall finns dessutom i statsrådets förordning om avfallsförbränning (FFS 151/2013) vilken tillämpas på Åland enligt landskapsförordningen (2015:16) om tillämpning på Åland av vissa riksbestämmelser om avfallsförbränning.

20 §. Asbestavfall

Avfallsinnehavaren ska se till att asbestavfall som uppkommer i verksamheten samlas in och utan dröjsmål transporteras för behandling åtskilt från annat avfall. Vid förvaring och transport av asbestavfall ska hållbara förpackningar som kan förslutas tätt och som försetts med information om att de innehåller asbest användas. Förpackningarna ska hanteras med försiktighet och omsorg så att de inte går sönder.

Bestämmelser om behandling av asbest på deponier finns i landskapsförordningen (2007:3) om deponering av avfall.

4 kap. Bokförings- och uppgiftsskyldighet som gäller avfall samt transportdokument

21 §. Avfallsproducentens bokförings- och uppgiftsskyldighet

Över avfall som uppkommer i miljötillståndspliktig verksamhet eller annan verksamhet där det uppkommer farligt avfall, POP-avfall eller minst 100 ton avfall per år ska föras bok i tidsföljd. Bokföring ska om möjligt upprättas separat för varje verksamhetsställe.

Bokföringen ska innehålla följande uppgifter om det avfall som uppkommit antecknade och specificerade enligt bilaga 3:

- 1) avfallsmängd,
- 2) avfallskategori och beskrivning av avfallstyp,
- 3) avfallsets slag,
- 4) uppgift om den verksamhet där avfallet har uppkommit,
- 5) i fråga om farligt avfall de farliga egenskaperna och i fråga om POP-avfall vilka långlivade organiska föreningar det innehåller,
- 6) avfallsmottagarens och avfallstransportörens identifieringsuppgifter, platsen där avfallet behandlas och behandlingssättet, om avfallet förs någon annanstans för behandling.

Om det i en verksamhet uppkommer farligt avfall eller minst 100 ton annat avfall per år, så ska uppgifter om mängden avfall av olika typ och för verksamheten karakteristiskt slag ges. Uppgifterna ska avse total mängd avfall såväl som mängd för verksamheten typiskt avfall, i förhållande till verksamhetsområde, antalet årsverken, omsättningen, produktionsmängden och i förekommande fall till antalet varddygn, antalet övernattningar eller affärslokalsens yta.

Om avfallet skickas bort från verksamheten för behandling, ska avfallsproducenten lämna de i 2 mom. avsedda uppgifterna till avfallsbehandlaren.

22 §. Avfallsbehandlarens bokförings- och informationsskyldighet

Över avfall som har behandlats i sådan yrkesmässig verksamhet för vilken miljötillstånd krävs enligt 7 § i avfallslagen ska det föras bok i tidsföljd. Bokföringen ska om möjligt upprättas separat för varje verksamhetsställe.

Bokföringen ska innehålla följande uppgifter om det behandlade avfallet, antecknade och specificerade enligt bilaga 3:

- 1) avfallsmängd,
- 2) avfallskategori och beskrivning av avfallstypen,
- 3) avfallsets slag,
- 4) avfallsets ursprungsland,
- 5) i fråga om avfall av finländskt ursprung uppgift om den verksamhet där avfallet har uppkommit,
- 6) i fråga om farligt avfall de farliga egenskaperna och i fråga om POP-avfall vilka långlivade organiska föreningar det innehåller,
- 7) den föregående avfallsinnehavarens och avfallstransportörens identifieringsuppgifter, om avfallet kommer från något annat ställe,
- 8) avfallsets behandlingssätt,

9) produkter och material som uppkommer vid förberedelse av avfallet för återanvändning, vid materialåtervinning eller annan återvinning samt mängd och användningsändamål för varje produkt och varje material,

10) uppgifter enligt 21 § 2 mom. om det avfall som uppstår vid avfallsbehandlingen.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. ska bokföringen innehålla följande uppgifter:

1) om det är fråga om en anläggning för förbehandling av kommunalt avfall före återvinning av avfallet, en uppskattning av hur stor andel av det avfall som uppstår vid avfallsbehandlingen som härstammar från det kommunala avfallet,

2) om det är fråga om en avfallsförbränningsanläggning där högst 75 procent av det avfall som förbränns är kommunalt avfall, uppgifter om koncentrationen av metaller i allt avfall som lämnas till förbränning samt om koncentrationen av metaller i det kommunala avfall som lämnas för förbränning utrett genom stickprovundersökningar minst vart femte år eller alltid när det finns skäl att anta att sammansättningen i det avfall som förbränns förändrats väsentligt,

3) om det är fråga om en behandlare av bottenaska eller bottenlagg som uppkommer vid förbränning av kommunalt avfall, uppgift om från vilken avfallsförbränningsanläggning bottenaskan eller bottenlagget härstammar samt uppgift om mängden metallkoncentrat som separerats ur varje förbränningsanläggnings bottenaska och bottenlagg och koncentrationen av metaller i dem.

23 §. Bokförings- och informationsskyldighet för behandlare av spillolja

När det gäller en behandlare av spillolja ska bokföringen omfatta de i 22 § 2 mom. avsedda uppgifterna, med undantag för de uppgifter som avses i 9 punkten. Dessutom ska bokföringen innehålla följande uppgifter om den behandlade spilloljan, antecknade och specificerade enligt bilaga 3:

- 1) spilloljans typ,
- 2) mängden spillolja som återvunnits i anläggningens egen energikonsumtion,
- 3) produkter som uppstått vid behandlingen av spillolja samt mängd och användningsändamål för varje produkt.

24 §. Avfallstransportörers, avfallsmäklares och avfallsinsamlares bokföringsskyldighet

Bokföringen över avfall som transporterats, förmedlats eller samlats in i verksamhet som är granskningspliktigt enligt 6 § i avfallslagen ska innehålla följande uppgifter, antecknade och specificerade enligt bilaga 3:

- 1) avfallsmängd,
- 2) avfallskategori och beskrivning av avfallstypen,
- 3) avfallsets slag,
- 4) i fråga om farligt avfall de farliga egenskaperna och i fråga om POP-avfall vilka långlivade organiska föreningar det innehåller,
- 5) identifieringsuppgifter för den fastighetsinnehavare eller avfallsinnehavare som har överlämnat avfallet,

K 26 LF (2022:22) om avfall

6) datum för avfallstransporten eller för mottagandet och överlämnandet av avfallet,

7) avfallsmottagarens identifieringsuppgifter.

25 §. Bokförings- och uppgiftsskyldighet för den som transporterar avfall till ett annat land

En aktör som avses i 117 c § i rikets avfallslag ska föra bok över kommunalt avfall, spillolja samt bygg- och rivningsavfall som transporteras till ett annat land för återvinning. Bokföringen ska omfatta de uppgifter som behövs för lämnandet av det i 2 mom. avsedda sammandraget.

Ett sammandrag av bokföringsuppgifterna för det föregående kalenderåret ska årligen före utgången av februari månad lämnas till Finlands miljöcentral. Sammandraget ska innehålla följande uppgifter, antecknade och specificerade enligt bilaga 3:

1) mängden avfall som har transporterats till ett annat land,

2) avfallskategori och beskrivning av avfallstypen,

3) avfallets slag,

4) uppgift om den verksamhet där avfallet har uppkommit,

5) identifieringsuppgifter för avfallsinnehavaren, den som transporterar avfallet till ett annat land och den som återvinner avfallet i ett annat land,

6) avfallets målland.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. ska sammandraget innehålla följande uppgifter, antecknade och specificerade enligt bilaga 3:

1) i fråga om spillolja spilloljans typ,

2) i fråga om kommunalt avfall mängden avfall som har förberetts för återanvändning och materialåtervunnits beräknat enligt 14 §, avfallets behandlingssätt och uppgifter enligt 2 mom. om det avfall som uppstår i behandlingsverksamheten och deponeras på en deponi eller bortskaffas genom förbränning.

3) i fråga om bygg- och rivningsavfall mängden avfall som förberetts för återanvändning, materialåtervunnits, återvunnits vid återfyllnad och som på annat sätt resursåtervunnits och avfallets behandlingssätt.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf gäller inte bokföring om sådant kommunalt avfall eller bygg- och rivningsavfall som transporteras till ett annat land i fråga om vilket producenten enligt 46 § i rikets avfallslag svarar för ordnandet av avfallshanteringen.

26 §. Uppgifter som ska antecknas i transportdokumentet

Ett transportdokument som avser farligt avfall, slam från slamavskiljare och samlingsbrunnar, slam från sand- och fettavskiljningsbrunnar, förorenad mark samt annat bygg- och rivningsavfall än icke-förorenad mark som transporteras och som överlämnas till en mottagare som är godkänd för ändamålet ska innehålla följande uppgifter, antecknade och specificerade enligt bilaga 3:

1) identifieringsuppgifter för avfallsproducenten eller avfallsinnehavaren och för avfallstransportören och avfallsmottagaren,

2) tidpunkten för transporten av avfallet och var transporten har inletts och avslutats,

3) avfallskategori och beskrivning av avfallstypen,

4) avfallsmängd,

5) avfallets slag,

6) avfallsinnehavarens bekräftelse av att de uppgifter som lämnats är riktiga,

7) efter slutförd transport avfallsmottagarens bekräftelse av att avfallet tagits emot samt uppgifter om mottagen avfallsmängd.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska transportdokumentet innehålla följande uppgifter, antecknade och specificerade enligt bilaga 3:

1) i fråga om farligt avfall avfallets sammansättning, fysiska form och farliga egenskaper samt avfallets förpacknings- och transportsätt,

2) i fråga om POP-avfall de långlivade organiska föreningar som avfallet innehåller samt avfallets förpacknings- och transportsätt,

3) i fråga om spillolja spilloljans typ.

27 §. Plan för uppföljning och kontroll av avfallsbehandlingen

Den plan för uppföljning och kontroll av avfallsbehandlingen som ska upprättas av den som bedriver en tillståndspliktig anläggning i enlighet med avfallslagen, ska innehålla följande uppgifter:

1) vilket avfall som tas emot för behandling,

2) åtgärder för kontroll av beskaffenheten hos det avfall som tas emot,

3) åtgärder för att identifiera POP-avfall,

4) beskrivning av behandlingsprocessen, inbegripet en redogörelse för eventuella störningar samt farliga och exceptionella situationer i samband med behandlingen och de viktigaste behandlingsfaserna med tanke på kontrollen,

5) åtgärder för kontroll av utsläppen och av det avfall som uppstår vid behandlingen,

6) åtgärder vid störningar och i farliga och exceptionella situationer, inbegripet korrigerande åtgärder,

7) åtgärder för bestämning av beskaffenheten hos det avfall som uppstår vid behandlingen,

8) metoder och platser för behandling av det avfall som uppstår vid behandlingen,

9) de personer som är ansvariga för behandlingen och hur personalen introduceras i sina uppgifter,

10) andra motsvarande uppgifter som behövs för uppföljningen och kontrollen.

28 §. Uppgifter om fastighetsvis avfallstransport som ska lämnas till den kommunala avfallshanteringsmyndigheten

Avfallstransportören ska i enlighet med 39 § 2 mom. i rikets avfallslag lämna den kommunala avfallshanteringsmyndigheten minst följande uppgifter om varje fastighet på vilken avfallstransportören har avhämtat avfall under uppföljningsperioden:

1) fastighetsinnehavarens namn och kontaktuppgifter samt fastighetens adress och fastighets- eller byggnadsbeteckning,

2) storleken på de sopkärl som omfattas av avfallstransporten och deras antal enligt avfallstyp,

3) datum för tömning av sopkärlen eller antalet tömningar och tömningsintervaller enligt avfallstyp,

4) om det är fråga om slam från slamavskiljare och slutna tankar, i stället för de uppgifter som avses i 2 och 3 punkten typen av slamtank och vilka datum den tömts.

Det sammandrag som avses i 39 § 2 mom. i avfallslagen ska innehålla åtminstone följande uppgifter:

1) mängden avfall enligt avfallstyp som har samlats in på de fastigheter som är belägna på kommunens område,

2) avfallsmottagarnas namn och kontaktuppgifter och mängden avfall enligt avfallstyp som har levererats till dem.

29 §. Uppgifter om småskalig behandling av bioavfall på fastigheten som ska lämnas till den kommunala avfallshanteringsmyndigheten

Avfallsinnehavaren ska lämna den kommunala avfallshanteringsmyndigheten minst följande uppgifter om småskalig behandling av bioavfall på fastigheten som avses i 41 a § 2 mom. i rikets avfallslag:

1) fastighetsinnehavarens namn och kontaktuppgifter samt fastighetens adress och om möjligt fastighetseller byggnadsbeteckning,

2) byggnadstyp och i fråga om andra hus än egna hemshus antalet bostadslägenheter,

3) namn på och kontaktuppgifter för den som ansvarar för avfallsbehandlingen,

4) behandlingsutrustningens driftsvolym och antalet driftsmånader per år.

De uppgifter som avses i 1 mom. behöver dock inte lämnas för småskalig behandling av enbart trädgårdsavfall på fastigheten.

De uppgifter som avses i 1 mom. ska lämnas till den kommunala avfallshanteringsmyndigheten inom två månader från inledandet av den småskaliga behandlingen av bioavfall. Om den småskaliga behandlingen avslutas ska den kommunala avfallshanteringsmyndigheten underrättas om saken inom två månader från det att verksamheten avslutades. Uppgift om fortsatt småskalig behandling och om väsentliga förändringar i de uppgifter som avses i 1 mom. ska uppdateras minst vart femte år.

5 kap. Särskilda bestämmelser

30 §. Innehållet i ansökan om tillstånd för en avfallsåtervinningsanläggning

En i avfallslagen avsedd ansökan om tillstånd för en avfallsåtervinningsanläggning ska innehålla följande uppgifter:

1) verksamhetsutövarens namn, företags- och organisationsnummer, kontaktuppgifter och kontaktperson samt anläggningens namn och besöksadress,

2) en kopia av handelsregisterutdraget, om verksamheten kräver en anteckning i handelsregistret,

3) uppgift om gällande miljötillstånd och uppgift om miljöledningssystem som avses i 114 § 2 mom. 3 punkten i rikets avfallslag,

4) en beskrivning av det avfall för vilket tillstånd söks, inbegripet avfallets konsistens, föroreningar och variationer i egenskaperna,

5) avfallskategori enligt avfallsförteckningen och avfallets klassificering enligt bilagorna IV och IVa

till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall,

6) en beskrivning av den metod för återvinning som kommer att användas, inbegripet återvinningsförfarandets klassificering enligt bilaga 1,

7) den totala årliga mängden avfall som kommer att återvinnas och mängderna enligt avfallstyp samt en uppskattning av den andel avfall som kommer att införas i landet med stöd av förhandsgodkännandet,

8) den tidsperiod för vilken förhandsgodkännandet söks,

9) kvalitetssäkring och bokföring av avfallet och vilka åtgärder som ska vidtas om avfallet inte tas emot på grund av fel sammansättning eller någon annan orsak, samt andra förfaranden vid mottagning av avfallet,

10) en redogörelse för tidigare avfallstransporter där verksamhetsutövaren har deltagit, eventuella problem som förekommit och hur dessa har lösts.

31 §. Innehållet i avfallsplanen för Åland

Den i 87 § i rikets avfallslag avsedda avfallsplanen för Åland ska innehålla följande uppgifter om avfallshanteringen:

1) slutsatser av utvärderingen av genomförandet och effekterna av den gällande avfallsplanen,

2) mängden och typen av samt ursprunget till det avfall som uppkommit på Åland, importerats och införts till Åland och exporterats från Åland samt en bedömning av den framtida utvecklingen när det gäller dessa,

3) en beskrivning av systemen för insamling av avfall, inbegripet den geografiska täckningen av den separata insamlingen enligt avfallstyp och en bedömning av tillämpningen av undantagen från skyldigheten att samla in avfall separat enligt 15 § 2 mom. i rikets avfallslag,

4) de viktigaste befintliga anläggningarna för återvinning och bortscaffande av avfall, inbegripet eventuella särskilda lösningar för oljeavfall, farligt avfall, avfall som innehåller betydande mängder råvaror av avgörande betydelse eller avfall som omfattas av Europeiska unionens lagstiftning, samt anläggningar och sammanslutningar som ordnar återanvändning av produkter,

5) en utvärdering av de åtgärder som behövs för att förbättra funktionen och effektiviteten av de avfallsinsamlingssystem som avses i 3 punkten samt av behovet av nya insamlingssystem,

6) en utvärdering av behovet att förnya de avfallsbehandlingsanläggningar som avses i 4 punkten samt av behovet av nya avfallsbehandlingsanläggningar, inbegripet mängden avfall som ska behandlas i dessa och de investeringskostnader och andra kostnader som krävs, samt en beskrivning av principerna för anläggningarnas placering,

7) åtgärder för att förebygga att avfall som kan återvinnas deponeras på en deponi,

8) målen för utvecklande av avfallshanteringen, som om möjligt ska inbegripa kvantitativa mål för materialåtervinning och annan återvinning,

K 26 LF (2022:22) om avfall

9) avfall som ger upphov till särskilda problem inom avfallshanteringen och åtgärder för att förebygga problem,

10) åtgärder för att förebygga alla former av nedskräpning och för att städa områden som har blivit nedskräpade,

11) andra än i 5–10 punkten avsedda åtgärder för att lösa identifierade problem, inbegripet åtgärder för att ordna behövlig upplysning och information,

12) en utvärdering av huruvida ekonomiska och andra styrmedel kan vara användbara och lämpliga, med beaktande av vikten av att upprätthålla en väl fungerande inre marknad,

13) en utvärdering av de i planen presenterade åtgärdernas verkningsfullhet när det gäller att nå de mål som ställts i planen, att nå syftet med avfallslagen och att främja verkställandet av bestämmelserna,

14) indikatorer och mål beskrivande kvalitet eller mängd som behövs för uppföljning och utvärdering av planen, inbegripet indikatorer och mål som gäller mängden avfall som genererats och behandlingen av det samt kommunalt avfall som bortskaffats eller blivit föremål för energiåtervinning.

Den del av avfallsplanen som gäller minskning av avfallets mängd och skadlighet ska innehålla följande uppgifter:

1) en sådan beskrivning av förändringen i avfallets mängd och skadlighet som omfattar åtminstone den senaste tioårsperioden samt en bedömning av den framtida utvecklingen,

2) en beskrivning av de åtgärder som för närvarande vidtas för att minska avfallets mängd och skadlighet och en bedömning av deras effekter,

3) målen för minskning av avfallets mängd och skadlighet,

4) de planerade åtgärderna för att främja minskningen av avfallets mängd och skadlighet med hänsyn till omsorgsplikten och förbuden som gäller produkter enligt 9 § i rikets avfallslag samt skyldigheterna enligt artikel 9.1 i avfallsdirektivet och exemplen på åtgärder i bilagorna IV och IVa till det direktivet samt en utvärdering av åtgärdernas verkningsfullhet för att nå målen för minskning av avfallets mängd och skadlighet,

5) de planerade åtgärderna för att minska förbrukningen av sådana plastprodukter för engångsbruk som avses i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön,

6) en särskild plan för minskning av mängden livsmedelsavfall,

7) kvalitativa och kvantitativa indikatorer för att följa hur åtgärderna för minskning av avfallets mängd och skadlighet har utvecklats.

Avfallsplanen ska omfatta en del som gäller förpackningar och förpackningsavfall i vilken det redogörs för uppnåendet av de mål som föreskrivits med stöd av avfallslagen för minskning av mängden förpackningar, återanvändning av förpackningar och materialåtervinning och annan återvinning av förpackningsavfall ska nås.

32 §. Inspektioner av transport av avfall

Vid inspektioner av sådana anläggningar och företag enligt 124 § 1 mom. 3–5 punkten i rikets avfallslag som bedriver verksamhet där avfall transporteras eller insamlas yrkesmässigt, verksamhet som avfallsmaklare eller verksamhet med internationella avfallstransporter ska ÅMHM behandla och granska uppgifter och omständigheter som hänför sig till ursprunget, typen, mängden, leveransplatsen och mottagaren i fråga om det avfall som transporteras.

33 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2022.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2018:90) om avfall, dock så att upphävandet av 13 § 1 och 2 mom. i den förordningen träder i kraft först den 1 juli 2022 och upphävandet av 19 § 1 och 2 mom. i den förordningen träder i kraft först den 1 september 2022.

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den landskapsförordning om avfall som gällde vid ikraftträdandet av denna förordning, ska i stället denna förordning tillämpas.

De i 22–25 §§ avsedda bokförings- och uppgiftsskyldigheterna tillämpas enligt följande:

1) skyldigheten enligt 22 § för avfallsbehandlare tillämpas dock så att de skyldigheter som avses i paragrafens 3 mom. tillämpas först från och med den 1 januari 2023,

2) skyldigheten enligt 25 § för den som transporterar avfall till ett annat land tillämpas dock så att det sammandrag som avses i den paragrafen första gången ska lämnas till Finlands miljöcentral före utgången av februari 2023.

34 §. Övergångstider för vissa skyldigheter

Kommunen ska ordna i 11 § 1 mom. 3 punkten avsedd områdesvis mottagning av textilavfall senast från och med den 1 januari 2023.

Innehavare av bygg- och rivningsavfall ska ordna i 16 § 1 mom. avsedd separat insamling av bygg- och rivningsavfall senast från och med den 1 juli 2022.

Uppgifterna enligt 26 § ska antecknas i transportdokumenten senast från och med den 1 september 2022.

Bilaga 1 – ÅTERVINNINGSFÖRFARANDEN

R 1	Användning främst som bränsle eller annan energikälla ¹⁾
R 1.1	Användning som bränsle i avfallsförbränningsanläggningar ¹⁾
R 1.2	Användning som bränsle i samförbränningsanläggningar av avfall, t.ex. i kraft- eller värmepansanläggning eller i processugn
R 2	Återställande eller regenerering av lösningsmedel
R 3	Materialåtervinning eller återställande av organiska ämnen som inte används som lösningsmedel, inklusive kompostering och andra biologiska omvandlingsprocesser
R 3.1	Förberedelse av organiskt avfall för återanvändning
R 3.2	Aerob behandling av organiskt avfall, i vilken den produkt som uppstår används som materialåtervunnen produkt eller materialåtervunnet material eller ämne för gödsling eller för jordförbättring
R 3.3	Anaerob behandling av organiskt avfall, i vilken den produkt som uppstår används som materialåtervunnen produkt eller materialåtervunnet material eller ämne för gödsling eller för jordförbättring
R 3.4	Förgasning av organiskt avfall inklusive pyrolysis, när de komponenter som uppstår används som kemikalier
R 3.5	Annan materialåtervinning av organiskt avfall (med undantag för R 3.2–R 3.4)
R 3.6	Användning av organiskt avfall vid återfyllnad
R 3.7	Annan återvinning av organiskt avfall som material (med undantag för R 3.1–3.6)
R 4	Materialåtervinning eller återställande av metaller och metallföreningar
R 4.1	Förberedelse för återanvändning av avfall som innehåller metall
R 4.2	Materialåtervinning av metaller och metallföreningar
R 4.3	Annan återvinning av metaller och metallföreningar
R 5	Materialåtervinning eller återställande av andra oorganiska material
R 5.1	Förberedelse av oorganiskt avfall för återanvändning
R 5.2	Materialåtervinning av oorganiskt avfall (t.ex. oorganiskt byggmaterial)
R 5.3	Återvinning av oorganiskt avfall vid återfyllnad
R 5.4	Rening av mark som leder till återvinning av jordmaterial
R 5.5	Annan återvinning av oorganiskt avfall som material (med undantag för R 5.3 och R 5.4)
R 6	Regenerering av syror eller baser
R 7	Återvinning av komponenter som används för att minska föroreningar
R 8	Återvinning av katalysatorkomponenter

R 9	Omraffinering av olja eller annan återanvändning av olja
R 9.1	Regenerering av spillolja till basolja
R 9.2	Annan materialåtervinning av spillolja (med undantag för R 9.1)
R 10	Markspridning med positiva effekter på jordbruket eller ekologin
R 11	Användning av avfall som uppkommit genom något av förfarandena R 1–R 10
R 12	Utväxling av avfall som ska bli föremål för något av förfarandena R 1–R 11 ²⁾
R 12.1	Tillverkning av avfallsbaserat bränsle innan den lämnas för återvinning som energi (R 1)
R 12.2	Avfallens transportlastning och förbehandling, t.ex. lagring, sortering, sammanslagning, krossning och komprimering före avfallsets egentliga återvinning (med undantag för R 12.1)
R 13	Lagring av avfall före något av förfarandena R 1–R 12 utom tillfällig lagring på den plats där avfallet har uppkommit innan det transporteras bort ³⁾

¹⁾ Detta omfattar förbränningsanläggningar avsedda för kommunalt fast avfall vilkas energieffektivitet uppgår till minst 0,65. Vid beräkning av energieffektiviteten används följande formel:

Energieffektiviteten = $(E_p - (E_f + E_i)) / (0,97 \times (E_w + E_f))$ där
 – E_p är den energi som årligen produceras i form av värme eller elektricitet. Den beräknas genom att energin i form av elektricitet multipliceras med 2,6 och värme som produceras för kommersiella ändamål multipliceras med 1,1 (GJ/år).
 – E_f är den årliga energitillförseln till systemet från sådana bränslen som bidrar till produktionen av ånga (GJ/år).
 – E_w är den energi som kan utvinnas från det behandlade avfallet under ett år beräknad utifrån avfallsets nettovärmevärde (GJ/år).

– E_i är den energi som importerats under ett år, bortsett från E_w och E_f (GJ/år).
 – 0,97 är en faktor som motsvarar energiförlusterna på grund av bottenaska och strålning.

Denna formel ska tillämpas i enlighet med referensdokumentet om bästa tillgängliga teknik vid förbränning av avfall.

²⁾ Om det inte finns någon annan lämplig R-kod, kan detta omfatta inledande förfaranden före återvinning, inklusive förbehandling, t.ex. demontering, sortering, krossning, komprimering, pelletering, torkning, fragmentering, konditionering, omförpackning, separering, sammansmältning eller blandning för överlämnande till någon av förfarandena R 1–R 11.

³⁾ Med tillfällig lagring avses tillfällig lagring enligt 6 § 1 mom. 17 punkten i rikets avfallslag.

K 26 LF (2022:22) om avfall

Bilaga 2 – BORTSKAFFNINGSFÖRFARANDEN

D 1	Deponering på eller under markytan (t.ex. på avfallsdeponier eller liknande)
D 2	Behandling i markbädd (t.ex. biologisk nedbrytning av flytande avfall och slam i jord eller liknande)
D 3	Djupinjicering (t.ex. insprutning av pumpbart avfall i källor, saltgruvor eller naturligt förekommande förvaringsrum och liknande)
D 4	Invallning (t.ex. placering av flytande avfall och slam i dagbrott, dammar eller laguner och liknande)
D 5	Särskilt utformad markdeponering (t.ex. placering i inklädda, separata förvaringsutrymmen som är täckta och avskilda från varandra och från den omgivande miljön)
D 6	Utsläpp till andra vatten än hav och oceaner
D 7	Utsläpp till hav eller oceaner, inklusive deponering under havsbotten
D 8	Biologisk behandling som inte anges på annan plats i denna bilaga och som leder till en slutprodukt i form av föreningar eller blandningar som bortskaffas med något av förfarandena D 1–D 12
D 9	Fysikalisk kemisk behandling som inte anges på annan plats i denna bilaga och som leder till en slutprodukt i form av föreningar eller blandningar som bortskaffas med något av förfarandena D 1–D 12 (t.ex. avdunstning, torkning, kalcinering osv.)
D 10	Förbränning på land
D 11	Förbränning till havs ¹⁾
D 12	Permanent lagring (t.ex. placering av behållare i en gruva och liknande)
D 13	Sammanmältning eller blandning före behandling enligt något av förfarandena D 1–D 12 ²⁾
D 14	Omförpackning före behandling enligt något av förfarandena D 1–D 13
D 15	Lagring före något av förfarandena D 1–D 14 (utom tillfällig lagring på den plats där avfallet har uppkommit innan det transporteras bort) ³⁾

¹⁾ Detta förfarande är förbjudet enligt Ålands, Finlands och Europeiska unionens lagstiftning samt internationella konventioner.

²⁾ Om det inte finns någon annan lämplig D-kod, kan detta omfatta inledande förfaranden före bortskaffande, inklusive förbehandling, t.ex. sortering, krossning, komprimering, pelleting, torkning, fragmentering, konditionering eller separering innan något av förfarandena D 1–D 12 tillämpas.

³⁾ Med tillfällig lagring avses tillfällig lagring enligt 6 § 1 mom. 17 punkten i rikets avfallslag.

Bilaga 3 – ANTECKNINGSSÄTT OCH SPECIFICERING AV BOKFÖRINGSUPPGIFTER, UPPGIFTER I TRANSPORTDOKUMENT OCH UPPGIFTER SOM LÄMNAS TILL TILLSYNS-MYNDIGHETER

Uppgift	Anteckningssätt och specificering	Paragraf/paragrafer med bestämmelser om skyldigheten i anknytning till uppgiften
Aktörernas identifieringsuppgifter	I fråga om företag eller annan sammanslutning: Namn Företags- och organisationsnummer Kontaktuppgifter I fråga om fysisk person: Namn Kontaktuppgifter	21-22 och 24-26 §§
Avfallens eller produktens mängd	Massa i ton eller kilogram (i transportdokument kan kubik användas som enhet)	21-26 §§
Avfallskategori	Avfallskategori och dess identifieringsnummer enligt avfallsförteckningen i bilaga 3 till statsrådets förordning om avfall	21-22 och 24-26 §§
Beskrivning av avfallstyp	Verbal beskrivning som t.ex. kan bestå av följande uppgifter: Namn under vilket avfallet är allmänt känt Sammansättning i fråga om blandningar Fysisk form och vid behov torrsubstanshalt Andra egenskaper	21-22 och 24-26 §§
Fysisk form	Stoff/pulver Fast form Tjockflytande/pasta Slam Flytande Gasform Övrigt (specificera)	26 §
Avfallens slag ¹⁾	Icke-farligt avfall Farligt avfall POP-avfall	21-22 och 24-26 §§

	Inert avfall (bara om avfall som deponeras på deponi)	
Farliga egenskaper	Huvudsakliga farliga egenskaper enligt bilaga III till avfallsdirektivet, såsom det föreskrivs om dem i de EU-rättsakter som avses i 3 §	21-22, 24 och 26 §§
Långlivade organiska föreningar	Ämnen som POP-avfallet innehåller och som anges i bilaga IV till POP-förordningen	21-22, 24 och 26 §§
Verksamhet där avfallet uppkommit	Jord- och skogsbruk samt fiskeri Industri Byggande (inkl. nybyggnad, reparationsbyggnad och rivning) Samhällen (boende, förvaltning, handel och tjänster) Gruvdrift Energiförsörjning Avfallshantering och materialåtervinning Övrigt (specificera)	21-22 och 25-26 §§
Avfallets behandlingssätt	Verbal beskrivning av avfallets behandlingssätt och behandlingsförfarandets klassificering enligt bilaga 1 eller 2	21-22 och 25-26 §§
Produkter och material som uppkommer vid förberedande av avfall för återanvändning, materialåtervinning eller annan återvinning samt varje produkts eller materials användningsändamål	Verbal beskrivning av produkten eller materialet	22 §
	Verbal beskrivning av produktens eller materialets användningsändamål	
Särskilda uppgifter som gäller transportdokumentet		
Tidpunkt för avfallstransporten	Datum då avfallstransporten har inletts och avslutats	26 §
Plats där avfallstransporten har inletts och avslutats	Adress eller koordinat från vilken avfallstransporten har inletts och till vilken transporten har avslutats	26 §

	Platsen kan därtill anges med byggnadsbeteckning	
Fordonets registreringstecken	Bokstavs- och sifferserie som identifierar fordonet	26 §
Bekräftelse	Personens namnteckning, elektronisk namnteckning, stämpel eller annan verifieringsmetod	26 §
Avfallets förpackningssätt	Fat Trätunna Dunk Låda Säck Kompositemballage Tryckbehållare Bulk Övrigt (specificera)	26 §
Avfallets transportmedel	Vägtransport Järnvägstransport Sjötransport Flygtransport Inlandssjöfart Övrigt (specificera)	26 §

Särskilda uppgifter som gäller spillolja

Spilloljans typ	Motor- och transmissionsolja Industriolja Kasserade industriella emulsioner Olja och koncentrat från oljeavskiljning som ingår i kategori 19 02 07* i avfallsförteckningen i bilaga 3 till statsrådets förordning om avfall.	23 och 25-26 §§
Produkter som uppstått vid behandlingen av spillolja och deras användningsändamål	Produkter:	23 §
	basolja tunn eldningsolja tjock eldningsolja dieselolja behandlad spillolja som lämpar sig som bränsle ²⁾ annan produkt (specificera) Användningsändamål: tillverkning av smörjmedel eller industriolja	

K 27 LF (2018:92) om producentansvar

bränsle eller tillverkning av bränsle annat användningsändamål (specificera)

¹⁾ Ett och samma avfall kan vara av flera olika slag. Till exempel POP-avfall kan vara antingen farligt eller icke-farligt avfall och icke-farligt avfall kan också vara inert avfall.

²⁾ Specificera produkten.

K 27 Landskapsförordning (2018:92) om producentansvar

1 §. Tillämpningsområde

Med de avvikelser som anges i denna förordning ska följande riksförfattningar tillämpas på Åland: (2022/2)

1) Statsrådets förordning om ett retursystem för dryckesförpackningar (FFS 526/2013).

2) Statsrådets förordning om separat insamling och återvinning av kasserade däck (FFS 527/2013).

3) Statsrådets förordning om separat insamling och materialåtervinning av returpapper (FFS 528/2013).

4) (2022/2) Statsrådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall (FFS 1029/2021).

5) Statsrådets förordning om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (FFS 519/2014).

6) Statsrådets förordning om batterier och ackumulatörer (FFS 520/2014).

7) Statsrådets förordning om skrotfordon och om begränsning av användningen av farliga ämnen i fordon (FFS 123/2015).

8) (2023/1) Statsrådets förordning om vissa plastprodukter (FFS 1318/2022).

9) (2023/1) Statsrådets förordning om fiskeredskap som innehåller plast (FFS 1319/2022).

10) (2023/1) Statsrådets förordning om ersättningar som producenter av vissa plastprodukter ska betala till kommunerna (FFS 1320/2022).

Ändringar i den rikslagstiftning som anges i 1 mom. ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket. Hänvisningar till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapets behörighet i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen. Hänvisningar i rikslagstiftningen till Finland och den finska marknaden ska i landskapet avse Åland och den åländska marknaden.

2 §. Förvaltning

De förvaltningsuppgifter vilka enligt den rikslagstiftning som avses i 1 § ankommer på statens myndigheter ska i landskapet skötas av landskapsregeringen. Den rapportering till den Europeiska kommissionen, som ska göras enligt den rikslagstiftning som avses i 1 §, utförs av i rikslagstiftningen fastställda organ. Landskapsregeringen kan närmare besluta om hur enskilda producenter ska fullgöra sin rapporteringsskyldighet, som avses i denna förordning.

3 §. Producent

Med producent avses i denna förordning de som tillverkar eller yrkesmässigt importerar eller yrkesmässigt för in och på marknaden släpper ut

1) *däck till motordrivna och andra fordon och anordningar*, när producenten anses vara den som tillverkar, importerar, inför eller regummerar sådana däck eller den som importerar däckförsedda fordon eller anordningar,

2) *personbilar, paketbilar och andra jämförbara fordon*, när producenten anses vara den som tillverkar, importerar eller inför sådana fordon eller för in fordonen i landet i den inhemska användarens namn,

3) *elektriska och elektroniska produkter*, när producenten anses vara den som tillverkar, importerar eller inför produkten, eller försäljare som säljer produkterna under eget namn eller varumärke,

4) *batterier och ackumulatörer* inklusive batterier och ackumulatörer som ingår i elektriska och elektroniska produkter, fordon eller andra produkter, när producenten anses vara den som släpper ut batterierna eller ackumulatörerna på marknaden,

5) *tidningar, tidskrifter, kontorspapper och andra liknande pappersprodukter*, när producenten anses vara den som tillverkar, importerar eller inför det papper som används för tillverkning av pappersprodukterna eller den som importerar eller inför de tryckta pappersprodukterna,

6) (2023/1) *förpackningar* vars producent anses vara den som förpackar produkterna, eller som importerar eller inför de förpackade produkterna; och från och med den 1 januari 2024 även i fråga om förpackningar som används för förpackning av livsmedel och andra produkter på försäljningsstället och som överläts direkt till konsumenten (serviceförpackning) och förpackningar som används för förpackning av obehandlade jordbruks- och trädgårdsprodukter (odlarförpackning), anses dock producenten vara den som tillverkar, importerar eller inför förpackningarna,

7) (2023/1) *muggar som säljs tomma till slutanvändarna och som hör till plastprodukter för engångsbruk samt deras korkar och lock*, när producenten anses vara den som tillverkar, importerar eller inför produkten,

8) (2023/1) *våtservetter för personlig hygien och konsumentbruk som hör till plastprodukter för engångsbruk*, när producenten anses vara den som tillverkar, importerar eller inför produkten,

9) (2023/1) *ballonger för konsumentbruk som hör till plastprodukter för engångsbruk*, när producenten anses vara den som tillverkar, importerar eller inför produkten,

10) (2023/1) *tobaksprodukter med filter som hör till plastprodukter för engångsbruk och tobaksfilter som hör till plastprodukter för engångsbruk*, när producenten anses vara den som tillverkar, importerar eller inför produkten,

11) (2023/1) *fiskeredskap som innehåller plast*, när producenten anses vara den som tillverkar, importerar eller inför produkten.

4 §. *Avvikelser om solvens*

Sådana uppgifter om solvens som en producentansvarig ska lämna, i enlighet med en riksförfattning som avses i 1 §, behöver inte lämnas till landskapsregeringen om den producentansvarige i enlighet med bestämmelserna om det i en riksförfattning har lämnat sådana uppgifter till behörig riksmyndighet.

5 §. *Avvikelser avseende mottagningsplatser*

Med avvikelse från bestämmelserna i 3 § statsrådets förordning om separat insamling och återvinning av kasserade däck ska producenten ordna mottagning av kasserade däck så att minst en fast mottagningsplats finns i landskapet.

Med avvikelse från bestämmelserna i 4 § 1 mom. statsrådets förordning om separat insamling och materialåtervinning av returpapper ska producenten ordna mottagning av returpapper så att minst åtta i landskapet väl utspridda mottagningsplatser finns i landskapet.

Som alternativ till bestämmelserna i 10 § i statsrådets förordning om förpackningar och förpackningsavfall kan producentsammanslutning av producenter ordna avfallsinsamlingen för de förpackningar, eller motsvarande andel förpackningar, som denne släppt ut på åländska marknaden vid minst

1) åtta i landskapet väl utspridda insamlingsplatser, om producenterna i producentsammanslutningen släppt ut mer än 10 000 kilogram förpackningar under det föregående kalenderåret,

2) fyra i landskapet väl utspridda insamlingsplatser, om producenterna i producentsammanslutningen släppt ut mer än 100 men högst 10 000 kilogram förpackningar under det föregående kalenderåret eller

3) en insamlingsplats i landskapet om producenterna i producentsammanslutningen släppt ut högst 100 kilogram förpackningar under det föregående kalenderåret. (2023/1)

Vid varje i 3 mom. avsedd insamlingsplats ska det finnas separata insamlingskärl för alla avfalls slag som producenten har släppt ut på marknaden. Producenten ska även ta emot avfall från kommuner som samlat in producentens avfall, eller motsvarande andel.

Med avvikelse från bestämmelserna i 6 § 1 mom. 4 punkten statsrådets förordning om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter ska producenten ordna mottagning av avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll så att minst en fast mottagningsplats finns i landskapet.

Med avvikelse från bestämmelserna i 8 § statsrådets förordning om batterier och ackumulatörer ska producenten av bilbatterier och bilackumulatörer ordna mottagning av kasserade batterier och ackumulatörer så att det finns minst en fast mottagningsplats i landskapet.

Med avvikelse från bestämmelserna i 5 § statsrådets förordning om skrotfordon och om begränsning av användningen av farliga ämnen i fordon ska finnas minst en fast mottagningsplats i landskapet.

Med avvikelse från bestämmelserna i 4 § i statsrådets förordning om fiskeredskap som innehåller plast

ska minst en mottagningsplats finnas i landskapet för separat insamling av avfall som innehåller plast från stående fångstredskap och andra håvfångstredskap samt av linor och flöten som används i samband med dessa fångstredskap. Med stående fångstredskap avses ett fiskeredskap som satts ut på plats i fångstsyfte, såsom nät, långrev och andra krokredskap samt rysja, katsa och andra instängningsredskap. (2023/1)

Mottagningsplatser som avses i denna paragraf kan vid behov samordnas.

Tidigare 8 mom. har blivit 9 mom. genom (2023/1)

5a §. (2023/1) *Minskad förbrukning av plastprodukter för engångsbruk*

Producenterna och övriga berörda aktörer ska vidta åtgärder för att minska förbrukningen av följande produkter

1) muggar, inklusive lock,

2) livsmedelsförpackningar, det vill säga behållare såsom lådor, med eller utan lock, som används för livsmedel som

a) är avsedda att konsumeras direkt på plats eller avhämtade,

b) vanligtvis konsumeras direkt ur behållaren och

c) är färdiga att konsumeras utan tillagning, kokning eller uppvärmning eller annan ytterligare beredning.

Minskningen ska redovisas för år 2026 jämfört med 2022. Redovisningen ska göras enligt instruktioner från landskapsregeringen.

6 §. *Ikraftträdande*

Denna förordning träder i kraft 1 januari 2019.

I landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfalls lag finns särskilda bestämmelser om när en ansökan om godkännande för anteckning i produktregistret ska vara inlämnad avseende däck till motordrivna och andra fordon och anordningar, tidningar, tidskrifter, kontorspapper och andra liknande pappersprodukter.

Genom ikraftträdandet av denna förordning upphävs landskapsförordningen (2015:7) om producentansvar och landskapsförordningen (1998:93) om förpackningar och förpackningsavfall.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/1):

Denna förordning träder i kraft den 1 februari 2023.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2022:3) om vissa plastprodukter.

Bestämmelserna i 5 § i statsrådets förordning om vissa plastprodukter tillämpas först från och med den 1 januari 2025 och bestämmelserna i 6, 7 och 9 §§ i nämnda förordning tillämpas på producenter av sådana produkter som avses i 2 och 3 punkten i förordningens bilaga 3 först från och med den 1 januari 2025.

Producenten ska första gången lämna de uppgifter som avses i 6 § 1 mom. I punkten i statsrådets förordning om fiskeredskap som innehåller plast före utgången av juni 2024 och de uppgifter som avses i 2–6 punkten i det momentet före utgången av juni 2026.

K 28 Landskapsförordning (2018:91) om tillämpning på Åland av riksförordning om begränsning av användningen av PCB-utrustning och om behandling av PCB-avfall

1 §. Tillämpningsområde

Med de avvikelser som anges i denna förordning ska statsrådets förordning om begränsning av användningen av PCB-utrustning och om behandling av PCB-avfall (FFS 958/2016) tillämpas i landskapet.

Ändringar i den rikslagstiftning som anges i 1 mom. ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket. Hänvisningar till bestämmelser i rikslagstiftningen ska inom landskapets behörighet i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt riksförordningen ankommer på Närings-, trafik- och miljöcentralen ska i landskapet skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

3 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder ikraft den 1 januari 2019.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (1998:110) om PCB-avfall och landskapsförordningen (2012:45) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om begränsning av användning av PCB och PCT.

K 29 Landskapslag (2022:30) om mottagning i hamn av avfall från fartyg

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte

Syftet med denna lag är att skydda den marina miljön mot de negativa effekterna av utsläpp av avfall från fartyg som anlöper hamnar samtidigt som en smidigt fungerande sjöfart säkerställs, genom att förbättra tillgången till och användningen av adekvata mottagningsanordningar i hamn och lämnande av avfall till dessa anordningar.

2 §. Tillämpningsområde

Denna lag ska tillämpas på

1) hamnar som tar emot sådana fartyg som omfattas av tillämpningsområdet för 2 punkten, med undantag för hamnar som betjänar passagerarfartyg i inrikestrafik med en dödvikt som understiger 1 350 ton och vid vilka ifrågasvarande fartyg inte lämnar avfall, förutsatt att de fartyg som besöker hamnarna i fråga har ett avfallshanteringsavtal i någon annan hamn,

2) fartyg oberoende av deras flagg, med undantag för fartyg som används för hamntjänster, örlogsfartyg, militära hjälpfartyg eller andra fartyg som ägs eller drivs av någon stat och som för närvarande endast används i statlig, icke-kommersiell tjänst,

3) fartyg som ägs eller drivs av landskapet Åland eller någon av de åländska kommunerna och

4) gästhamnar med minst 25 båtplatser och på småbåtshamnar med minst 50 båtplatser.

Lagen tillämpas inte på följande platser och områden som betraktas som i 3 § 2 punkten avsedda platser och områden vars konstruktioner och tjänster samt besökarantal och avfallsmängder är små:

1) detaljhandelsföretags och trakteringsverksamhetens bryggor som endast används för utträttande av ärenden eller under tiden för utträttande av ärenden vid detaljhandelsföretaget eller förplägnadsrörelsen i fråga,

2) platser och områden avsedda endast för mottagning av fartyg med motor vars effekt enligt motortillverkarens uppgift är högst 15 kilowatt eller ett fartyg med motor eller segel, vars skrovlängd enligt tillverkarens uppgift är högst 5,5 meter,

3) sådana platser och områden avsedda för mottagning av fiskefartyg som endast används av en enskild yrkesutövare och

4) andra motsvarande platser och områden.

Närmare bestämmelser om när platser och områden som avses i 2 mom. 4 punkten betraktas som platser eller områden vars konstruktioner och tjänster samt besökarantal och avfallsmängder är små får utfärdas genom landskapsförordning.

På ankringsplatser i hamnar tillämpas inte 9-12 §§.

Efter att avfallet förts i land från fartyget tillämpas landskapslagen om tillämpning av rikets avfallslag och rikslagstiftningen om animaliska biprodukter.

3 §. Definitioner

I denna lag avses med

1) *fartyg*: alla typer av havsgående farkoster inbegripet fiskefartyg, fritidsbåtar, bärplansbåtar, svävare, undervattensfarkoster och flytande farkoster,

2) *hamn*: en plats eller ett geografiskt område som är utrustat för att ta emot fartyg, inbegripet en ankringsplats inom hamnens jurisdiktion, dock inte en plats eller ett område vars för fartyg avsedda konstruktioner och tjänster, besökarantal och avfallsmängder är små,

3) *hamntjänster*: inom ett hamnområde eller i en farled till en hamn följande tjänster: bunkring, lasthantering, förtöjning, passagerartjänster, lotsning, bogsering eller uppsamling av fartygsgenererat avfall och lastrester,

4) *Marpol-konventionen*: 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg och protokollet av år 1978 till konventionen (FödrS 51/1983) jämte ändringar,

5) *avfall från fartyg*: allt avfall, inbegripet lastrester, som uppstår under ett fartygs drift eller under lastning, lossning och rengöring, och som omfattas av tillämpningsområdet för bilagorna I, II, IV, V och VI till Marpol-konventionen, avfall som samlas i nät under fiskeinsatser och övrigt avfall från fartyg som avses i 5 § i avfallslagen (FFS 646/2011) som tillämpas på Åland enligt landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag,

6) *lastrester*: sådana rester av lastmaterial ombord som finns kvar på däck eller i lastrum eller tankar efter lastning och lossning, inbegripet överskott eller spill

som uppkommer i samband med lastning och lossning, antingen under våta eller torra förhållanden eller ansamlade i spolvatten, exklusive lastdamm som finns kvar på däck efter sopning eller damm på fartygets externa ytor,

7) *mottagningsanordning i hamn*: en fast, flytande eller rörlig anordning som kan ta emot avfall från fartyg,

8) *fiskefartyg*: ett fartyg som är utrustat eller i kommersiellt syfte används för att fånga fisk eller andra levande tillgångar från havet,

9) *fritidsbåt*: ett fartyg, med en skrovlängd på minst 2,5 meter, oavsett framdrivningssätt, som är avsett för sport- eller fritidsändamål och som inte används yrkesmässigt,

10) *gästhamn*: en sådan hamn som upplåter båtplatser till gästande sport- och fritidsbåtar för kortare tidsperioder,

11) *småbåtshamn*: en sådan hamn som används som hemmahamn för sport- och fritidsbåtar och där båtens ägare vanligen besitter en viss förtöjningsplats i hamnen,

12) *tillräcklig lagringskapacitet*: tillräcklig kapacitet för att lagra avfallet ombord från avgångstidpunkten fram till nästa anlöpshamn, inklusive det avfall som sannolikt kommer att genereras under resan,

13) *fartygsavfallsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/883 om mottagningsanordningar i hamn för avlämning av avfall från fartyg, om ändring av direktiv 2010/65/EU och upphävande av direktiv 2000/59/EG,

14) *hamnnehavare*: en juridisk person som har det övergripande ansvaret för hamnens drift eller tar ut hamnavgift eller en därmed jämförbar allmän avgift för användning av hamnen,

15) *SafeSeaNet-systemet*: unionens i övervakningsdirektivet avsedda system för informationsutbyte inom sjöfarten, bestående av ett centralsystem som administreras av kommissionen och av medlemsstaternas nationella system,

16) *övervakningsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/59/EG om inrättande av ett övervaknings- och informationssystem för sjötrafik i gemenskapen och om upphävande av rådets direktiv 93/75/EEG, jämte ändringar.

Avfall från fartyg som avses i 1 mom. 5 punkten ska betraktas som avfall i den mening som avses i landskapslagen om tillämpning av rikets avfallslag. Även begreppet behandling ska definieras på samma sätt som i den lagen.

2 kap. Mottagning av avfall i hamnar

4 §. Mottagningsanordningar i hamnar

Hamnnehavaren ska se till att de fartyg som normalt använder hamnen får tillgång till mottagningsanordningar som tillgodoser deras behov utan att de orsakas onödigt dröjsmål. Mottagningsanordningarna ska kunna ta emot de typer och mängder av avfall som kommer från de fartyg som normalt använder hamnen. Hamnnehavaren ska även erbjuda sådana fartyg som inte omfattas av denna lag möjlighet att nyttja

hamnens mottagningsanordningar såvida detta inte är orimligt med hänsyn till avfallets art eller mängd. Mottagningsanordningarna ska vara anpassade till hamnanvändarnas operativa krav, hamnens storlek och geografiska belägenhet samt de typer av fartyg som anlöper hamnen. Formaliteterna och de praktiska arrangemangen i samband med användningen av mottagningsanordningar ska vara enkla och snabba så att onödigt dröjsmål för fartygen undviks. Hamnnehavaren ska säkerställa att mottagningsanordningarna i hamnen fungerar klanderfritt och att anordningar som är ur funktion repareras utan dröjsmål.

En innehavare av en hamn för fritidsbåtar kan ordna mottagningen av avfall genom att komma överens om användarrätt av en annan mottagningsanordning som finns i närområdet på rimligt avstånd. Då ska hamnen för fritidsbåtar tillhandahålla lättillgänglig information om arrangemanget och ifrågasvarande mottagningsanordnings läge och öppettider. Vid dimensioneringen av mottagningsanordningar för avfall i hamnar för fritidsbåtar ska även användare från andra hamnar för fritidsbåtar beaktas.

För anskaffning och användning av mottagningsanordningarna för skadliga flytande ämnen samt för transport och behandling av avfall och blandningar svarar importören eller någon annan mottagare eller exportören eller någon annan avsändare av det ämne som ska transporteras.

Genom landskapsförordning kan närmare bestämmelser utfärdas angående arrangemang och krav i hamnar på mottagningsanordningar för avfall från fartyg.

Se LF (2022:31) om mottagning i hamn av avfall från fartyg.

5 §. Rapportering av brister hos mottagningsanordningar

Hamnnehavaren ska tillhandahålla dem som använder hamnen blanketter för klagomål angående brister hos mottagningsanordningar. Ifyllda blanketter ska hamnnehavaren lämna till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHM.

ÅMHM ska använda internationella sjöfartsorganisationens, IMO:s, formulär och se till att IMO och myndigheterna i hamnstaten får information om påstådda brister vid mottagningsanordningar i en hamn. ÅMHM ska utreda alla rapporterade fall av påstådda brister i åländska hamnar och använda IMO:s formulär och se till att IMO och den rapporterade flaggstaten informeras om resultaten av undersökningen. ÅMHM ska informera landskapsregeringen om åtgärder som vidtagits enligt detta moment.

6 §. Avfallsplaner för hamnar

Hamnnehavaren ska uppgöra en lämplig avfallsplan för mottagande och hantering av avfall från fartyg i hamnen. Avfallsplanen ska beskriva hanteringen av avfall från fartyg, såsom mottagning, insamling, lagring, behandling och återvinning. Avfallsplanen ska dessutom beskriva belopp och beräkningsgrunder för avgifterna som tas ut av fartygen. Vid planeringen av de åtgärder som ingår i planen ska hamnens storlek och beskaffenhet samt de typer av fartyg som anlöper hamnen beaktas.

K 29 LL (2022:30) om mottagning i hamn av avfall från fartyg

Avfallsplaner får utarbetas gemensamt av två eller flera närbelägna hamnar med lämplig medverkan från varje hamn, under förutsättning att behovet av och tillgången till mottagningsanordningar specificeras för varje enskild hamn.

Innan hamninnehavaren lägger fram hamnens avfallsplan för godkännande, ska hamninnehavaren ge de som använder hamnen och deras företrädare, behöriga myndigheter samt andra som kan beröras av planen tillfälle att uttrycka sin åsikt om avfallsplanen eller om en ändring av den. Utkastet till avfallsplan ska under minst 14 dagar hållas tillgängligt på hamninnehavarens verksamhetsställe eller på något annat ändamålsenligt sätt. Hamninnehavaren ska på sin anslagstavla, på elektronisk väg, per brev eller på något annat lämpligt sätt informera dem som använder hamnen och andra berörda att utkastet finns tillgängligt.

Om hamnen för fritidsbåtar har ett avtal om användarrätt till en annan mottagningsanordning som avses i 4 § 2 mom. ska innehållet i detta avtal beskrivas i avfallsplanen för hamnen i fråga.

Landskapsregeringen ska i en landskapsförordning ange närmare bestämmelser om vad en avfallsplan för olika hamnar ska innehålla.

Se LF (2022:31) om mottagning i hamn av avfall från fartyg.

7 §. Godkännande av avfallsplaner

Hamninnehavaren ska lämna avfallsplanen till ÅMHM för godkännande. ÅMHM ska godkänna avfallsplanen om den uppfyller kraven i denna lag och den förordning som utfärdats med stöd av denna lag. ÅMHM kan besluta om nödvändiga bestämmelser för genomförandet av planen, såsom nödvändiga mottagningsanordningar eller om på vilka språk informationen till dem som ansvarar för avfallshanteringen på fartyg som använder hamnen och deras företrädare ska lämnas.

Hamninnehavaren ska lämna in en uppdaterad avfallsplan till ÅMHM om det sker en betydande förändring i hamnens verksamhet eller i kvaliteten, kvantiteten eller hanteringen av det avfall som lämnas i hamnen. Avfallsplanen ska uppdateras och läggas fram för bedömning och godkännande med högst fem års mellanrum. Om inga betydande förändringar har skett under de senaste fem åren får hamninnehavaren lämna in den befintliga avfallsplanen. ÅMHM ska kontrollera avfallsplanen och kan därefter besluta om förnyat godkännande av avfallsplanen.

8 §. Information till dem som använder hamnen

Hamninnehavaren ska lämna information om avfallsplanen, vid behov även i elektronisk form, till dem som använder hamnen på ett lättillgängligt sätt, vid behov med karta, och i relevanta fall på förutom svenska även andra språk som används i hamnen. I informationen ska det ingå

1) uppgifter om var de anordningar som hör till varje kaj- eller ankringsplats är belägna och, när så är relevant, deras öppettider,

2) en förteckning över fartygsavfall som normalt hanteras av hamnen,

3) en förteckning över kontaktställen, operatörer av mottagningsanordningar i hamnen och de tjänster som tillhandahålls,

4) en beskrivning av förfarandena för lämnande av avfall och

5) en beskrivning av avgiftssystemet, inbegripet, i tillämpliga fall, system och medel för avfallshantering som avses i en landskapsförordning enligt 12 § 1 mom.

En hamninnehavare, som registrerats i systemet för hantering av information inom sjöfarten som avses i rikslagstiftningen om fartygstrafikservice, ska dessutom informera om uppgifterna som avses i 1 mom. genom det informations-, övervaknings- och tillsynssystemet som avses i 16 §.

3 kap. Lämnande av avfall i hamnar**9 §. Anmälan om att ett fartyg ska anlöpa en hamn på Åland**

När ett fartyg som omfattas av övervakningsdirektivet anlöper en åländsk hamn ska befälhavaren eller någon som bemyndigats av befälhavaren lämna innehavaren av anlöpshamnen en förhandsanmälan om avfall från fartyget enligt bilaga 2 till fartygsavfallsdirektivet via det system för hantering av information inom sjöfarten som avses i rikslagstiftningen om fartygstrafikservice beträffande avfall som kommer att lämnas. Informationen ska anmälas minst 24 timmar före ankomsten om anlöpshamnen är känd. Om anlöpshamnen är okänd 24 timmar före ankomsten, ska informationen anmälas så snart anlöpshamnen är känd. Om resan varar mindre än 24 timmar, ska informationen anmälas senast när fartyget lämnar föregående hamn. Informationen från förhandsanmälan om avfall ska finnas tillgänglig ombord, helst i elektronisk form, åtminstone till nästa anlöpshamn och ska på begäran visas för ÅMHM.

10 §. Lämnande av avfall från fartyg i hamnar

Innan ett fartyg lämnar en hamn ska befälhavaren se till att allt avfall lämnas till mottagningsanordningarna i hamnen i enlighet med relevanta utsläppsnormer som fastställs i Marpol-konventionen.

Om det inte finns någon mottagningsanordning i en hamn för fritidsbåtar ska avfallet från en fritidsbåt lämnas till den mottagningsanordning för vilken hamninnehavaren i enlighet med 4 § 2 mom. avtalat om användning. Toalettavfallet ska lämnas i en mottagningsanordning.

Fartyget får fortsätta till nästa hamn utan att ha fullgjort vad som föreskrivs i 1 mom., om

1) den information som lämnas i enlighet med bilagorna 2 och 3 till fartygsavfallsdirektivet visar att det finns tillräcklig särskild lagringskapacitet för allt avfall som har ackumulerats och kommer att ackumuleras under fartygets planerade resa fram till nästa anlöpshamn,

2) den information som finns tillgänglig ombord på ett fartyg som inte omfattas av tillämpningsområdet för övervakningsdirektivet visar att det finns tillräcklig särskild lagringskapacitet för allt avfall som har

ackumulerats och kommer att ackumuleras under fartygets planerade resa fram till nästa anlöpshamn, eller

3) fartyget endast vistas på en ankringsplats under mindre än 24 timmar eller anlöper hamnen under svåra väderförhållanden.

ÅMHM kan ålägga ett fartyg att före avgång lämna allt sitt avfall om det, på grundval av den tillgängliga informationen, inte kan fastställas att adekvata mottagningsanordningar i hamn finns tillgängliga i nästa anlöpshamn, eller nästa anlöpshamn är okänd.

Närmare bestämmelser om vad som avses med tillräcklig särskild lagringskapacitet kan utfärdas genom en landskapsförordning.

11 §. Avfallsavlämningskvitton

Vid lämnande av avfall ska operatören av mottagningsanordningen i den hamn där avfallet har lämnats fylla i ett avfallsavlämningskvitto enligt bilaga 3 till fartygsavfallsdirektivet och utan onödigt dröjsmål tillhandahålla avfallsavlämningskvittot till fartygets befälhavare.

Kravet som avses i 1 mom. tillämpas dock inte på hamnar som endast kan ta emot fartyg med en dödvikt på mindre än 1 350 ton och som har obemannade mottagningsanordningar. I samband med godkännandet av avfallsplanen ska hamnen meddela om den uppfyller förutsättningarna för undantag. Då ska ÅMHM meddela hamnens namn och belägenhet via SafeSeaNet-systemet. Uppgifterna meddelas dock endast för de hamnar som anlöps av fartyg som omfattas av tillämpningsområdet för övervakningsdirektivet.

Befälhavaren för ett fartyg som omfattas av tillämpningsområdet för övervakningsdirektivet eller någon som befälhavaren befälmäktigt för uppgiften ska före avgång, eller så snart avfallsavlämningskvittot har mottagits, rapportera informationen på kvittot genom systemet för hantering av information inom sjöfarten som avses i rikslagstiftningen om fartygstrafikservice. Informationen från avfallsavlämningskvittot ska finnas tillgänglig ombord på fartyget i minst två år, där så är relevant tillsammans med tillämplig oljedagbok, lastdagbok, avfallsdagbok eller avfallsplan, och ska på begäran tillhandahållas myndigheterna.

12 §. Avgifter för mottagning av avfall

Kostnaderna för mottagningsanordningar för avfall från fartyg, inbegripet behandlingen och bortskaftet av avfallet, ska täckas genom avgifter som hamninnehavaren tar ut av fartygen, oavsett om fartyget lämnar avfall i hamnen eller inte eller hur mycket avfall fartyget lämnar i hamnen. Avgifterna kan ingå i den hamnavgift som tas ut för fartygen eller i en annan avgift som tas ut för nyttjanderätt till hamnen. Kostnadstäckningssystemen får inte utgöra ett incitament för fartyg att släppa ut sitt avfall till havs. Avgiften ska täcka de indirekta administrativa kostnaderna och hanteringen av oljehaltigt avfall, toalettavfall och fast avfall, inklusive avfall som samlas i håvfangstredskapen under fiskeinsatser, exklusive lastrester.

Avgifterna ska sänkas på grundval av den typ av handel som fartyget används för, särskilt om fartyget är i drift inom när sjöfart och om fartygets konstruk-

tion, utrustning och drift är sådana att det kan visas att fartyget genererar mindre mängder avfall och hanterar sitt avfall på ett hållbart och miljövänligt sätt.

Avgifterna får differentieras på grundval av

- 1) fartygets kategori, typ och storlek,
- 2) tillhandahållandet av fartygstjänster som utförs utanför normala öppettider i hamnen eller
- 3) hur farligt avfallet är.

Avgifterna ska tas ut på grundval av den lämnade avfallstypen och avfallsmängden

- 1) för kostnader som orsakas av lämnande av avfall som avses i 1 mom. då den lämnade avfallsmängden överskrider den maximala lagringskapaciteten som avses i en landskapsförordning enligt 10 §,
- 2) för avfall från avgasreningsystem och
- 3) för den del av kostnaderna som inte täcks av avgiften enligt 1 mom.

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning närmare ange vad som ska inbegripas i kostnaderna enligt 1 mom. Landskapsregeringen kan även i en landskapsförordning närmare ange vad som avses med ett fartygs konstruktion, utrustning och drift som visar att fartyget genererar mindre mängder avfall och hanterar sitt avfall på ett hållbart och miljövänligt sätt enligt 2 mom.

Se LF (2022:31) om mottagning i hamn av avfall från fartyg.

13 §. Undantag för tidtabellbunden trafik

ÅMHM kan på en skriftlig ansökan bevilja fartyg undantag från det obligatoriska lämnandet av avfall från fartyg som avses i 10 §, från anmälan om avfall från fartyg som avses i 9 § och från avgifter som tas ut för avfall från fartyg som avses i 12 § vid åländska hamnar som ligger längs dess rutt. För att undantag ska kunna beviljas krävs det att

1) fartyget är i trafik enligt en offentliggjord eller planerad lista över avgångs- och ankomsttider mellan fastställda hamnar eller återkommande överfarter som utgör en vedertagen tidtabell,

2) fartyget minst en gång varannan vecka gör upprepade resor med samma fartyg, som bildar ett konstant mönster, mellan fastställda hamnar, eller en serie resor från och till samma hamn utan mellanliggande hamnanlöp,

3) fartyget har ingått ett avfallshanteringsavtal, med ett kompetent företag i avfallshanteringsbranschen, som hamnen har godkänt eller med hamnen och som har meddelats till alla hamnar som ligger längs fartygets rutt, samt har avfallsavlämningskvitton och

4) arrangemanget inte har en negativ inverkan på den marina miljön, sjösäkerheten, hälsan eller boende- eller arbetsförhållandena ombord på fartygen.

Undantaget beviljas för en viss tid och för högst fem år åt gången.

ÅMHM ska lämna fartyget som beviljats undantag enligt 1 mom. ett intyg om undantaget enligt bilaga 5 till fartygsavfallsdirektivet. ÅMHM ska informera de berörda hamnarna som ligger på fartygets rutt om det beviljade undantaget. ÅMHM ska även meddela uppgifterna i intyget om undantag genom systemet för hantering av information inom sjöfarten som avses i rikslagstiftningen om fartygstrafikservice.

K 30 LF (2022:31) om mottagning i hamn av avfall från fartyg

Om det på ett fartyg som beviljats undantag inte finns tillräcklig särskild lagringskapacitet för allt avfall som har ackumulerats och som kommer att ackumuleras under fartygets planerade resa fram till nästa anlöpshamn ska ÅMHM omgående informera den ansvariga riksmyndigheten om detta.

4 kap. Särskilda bestämmelser

14 §. (2022/58) Inspektioner

ÅMHM ska utföra inspektioner av fartyg för att förvissa sig om att bestämmelserna om lämnande av avfall efterlevs. ÅMHM ska samarbeta med riksmyndigheterna och så långt som möjligt använda information från riksmyndigheternas fartygsinspektioner. Rätten att inspektera gäller inte lokaler och utrymmen som används för boende av permanent natur.

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning bestämma närmare om omfattningen av inspektionerna och samarbetet med riksmyndigheterna.

15 §. Tillsynsåtgärder

Den som bryter mot denna lag eller försummar att vidta åtgärder i enlighet med lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen kan av ÅMHM förbjudas att fortsätta med den rättsstridiga verksamheten eller uppmanas att fullgöra sina skyldigheter inom utsatt tid. Om ett fartygs försummelse är så omfattande att fartyget behöver stoppas ska ÅMHM omgående meddela detta till den ansvariga riksmyndigheten.

ÅMHM kan förena förbud och ålägganden som meddelats med stöd av 1 mom. med vite eller med hot om fullgörande av skyldigheterna på den försumliges bekostnad.

16 §. Rapportering och utbyte av information

Rapporteringen och utbytet av information enligt denna lag ska baseras på unionens system för informationsutbyte inom sjöfarten (SafeSeaNet), som regleras i rikslagstiftningen om fartygstrafikservice.

Utöver det som anges på andra ställen i lagen ska informationen om faktisk ankomst- och avgångstid för alla fartyg som omfattas av tillämpningsområdet för övervakningsdirektivet och som anlöper en hamn, tillsammans med en uppgift som identifierar den berörda hamnen rapporteras i det system som anges i 1 mom.

17 §. Registrering av inspektioner

Informationen om inspektioner, inklusive informationen om bristande efterlevnad, ska utan dröjsmål överföras till kommissionens inspektionsdatabas så snart som inspektionsrapporten har färdigställts eller ett undantag har beviljats.

Närmare bestämmelser om användningen av kommissionens inspektionsdatabas kan utfärdas genom en landskapsförordning.

18 §. Övervakningsuppgifter om avfall som samlats i nät under fiske

Övervakningsuppgifter om volymen och kvantiteten av avfall som samlats i nät under fiske ska samlas in. Landskapsregeringen ska se till att sådana övervakningsuppgifter rapporteras till kommissionen.

19 §. Utbildning av och säkerhetsåtgärder för personal

Hamnmyndigheter och myndigheter som ansvarar för mottagningsanordningar i hamnar ska säkerställa att personalen får nödvändig utbildning för att förvärva den kunskap som krävs för deras arbete med avfallshantering, med särskilt fokus på hälso- och säkerhetsaspekter i samband med hanteringen av farligt material, och att utbildningskraven regelbundet uppdateras för att möta de utmaningar som den tekniska innovationen medför. Myndigheterna ska även säkerställa att det i samband med lämnande och mottagande av avfall vidtas tillräckliga säkerhetsåtgärder för att avvärja risker för människor och miljön i hamnar som omfattas av denna lag. Bestämmelser om arbetarskydd finns i rikslagstiftningen.

20 §. Rätt till skadestånd

Ett fartyg eller en annan part som deltagit i lämnande eller mottagande av avfall har rätt till ersättning för skador som orsakats av onödigt dröjsmål såsom föreskrivs i rikslagstiftningen om skadestånd.

21 §. Påföljder

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen ska dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

För underlåtelse att lämna avfall i enlighet med 10 § kan ansvar inte ådömas om hamnen inte kunde ta emot fartygets avfall.

22 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft 1 juni 2022.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2003:58) om mottagning i hamn av fartygsgenererat avfall och lastrester.

En avfallsplan som fastställts enligt den upphävda lagen är i kraft fem år efter att den har fastställts om planen uppfyller kraven i denna lag.

Undantag för fartyg som används i tidtabellbunden trafik mot denna lag beviljats enligt 14 § i den upphävda lagen gäller enligt det beslut som ÅMHM fattat i fem år från beslutsdatumet under förutsättning att det uppfyller kraven i denna lag. Ett sådant beslut som är äldre än fyra år gäller ett år efter ikraftträdandet av denna lag.

En hamn som inte enligt den upphävda lagen behövt ha mottagningsanordningar eller utarbeta en avfallsplan ska senast den 1 april 2023 uppfylla kraven i denna lag och lämna in en avfallsplan till ÅMHM.

K 30 Landskapsförordning (2022:31) om mottagning i hamn av avfall från fartyg

1 §. Definitioner

I denna förordning används följande definitioner.

1) *Kommersiell hamn* är en hamn som huvudsakligen används av andra fartyg än sådana som är utrustade eller i yrkesmässigt syfte används för att fånga fisk, eller sådana fartyg som används för sport- eller fritidsändamål.

2) *Gästhamn* är en hamn som upplåter minst 25 båtplatser till gästande sport- och fritidsbåtar för kortare tidsperioder.

3) *Småbåtshamn* är en hamn som har minst 50 båtplatser och som används som hemmahamn för sport- och fritidsbåtar och där båtens ägare vanligen besitter en viss förtöjningsplats i hamnen.

4) *Fiskehamn* är en hamn som huvudsakligen används av fartyg som fångar fisk i kommersiellt syfte om hamnen regelbundet används som hemmahamn för minst fem fiskefartyg.

5) *Reparationsvarv* är en hamnanläggning där fartyg yrkesmässigt repareras eller förvaras under kortare eller längre tidsperioder. Reparationsvarv indelas i stora och små reparationsvarv. Ett stort reparationsvarv är en anläggning där fartyg över 12 meter yrkesmässigt repareras. Ett litet reparationsvarv är en anläggning där fartyg under 12 meter yrkesmässigt repareras eller fler än 50 fartyg förvaras under kortare eller längre tid.

2 §. Mottagningsanordningar i en kommersiell hamn

Hamninnehavaren ska se till att en kommersiell hamn har separata mottagningsanordningar för åtminstone följande avfall.

- 1) Oljehaltigt avfall.
- 2) Avfall som innehåller skadliga flytande ämnen.
- 3) Toalettavfall.
- 4) Använda batterier och ackumulatorer.
- 5) El- och elektronikavfall.
- 6) Biologiskt nedbrytbart avfall.
- 7) Wellpapp- och kartongavfall.
- 8) Plastförpackningsavfall.
- 9) Glasförpackningsavfall.
- 10) Metallförpackningsavfall och annat metallavfall av liten storlek.
- 11) Annat fast avfall än som avses i 4-10 punkterna.
- 12) Sådant avfall från avgasrening vars utsläpp i miljön är förbjudet enligt bilaga VI till Marpol-konventionen.

För anskaffning och användning av mottagningsanordningarna för sådana skadliga flytande ämnen som avses i 1 mom. 2 punkten samt för transport och behandling av avfall och blandningar svarar importören eller annan mottagare eller exportören eller annan avsändare av det ämne som ska transporteras.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte hamnar som enbart betjänar passagerarfartyg i inrikes fart, om det kan säkerställas att allt avfall kan lämnas i andra hamnar på fartygens rutt och det beviljats undantag enligt 13 § i landskapslagen (2022:30) om mottagning i hamn av avfall från fartyg. Innehavarna av dessa hamnar ska se till att det i hamnen finns tillräckliga mottagningsanordningar som har kapacitet att ta emot avfallet från fartyg som normalt använder hamnen.

3 §. Mottagningsanordningar i en gästhamn

En gästhamnsinnehavare ska i hamnens omedelbara närhet ha en mottagningsanordning för avfall som har följande utrustning.

- 1) Kärll för osorterat avfall.
- 2) Kärll för plast.

3) Kärll för glas.

4) Kärll för wellpapp och kartong.

5) Kärll för metall.

6) Skåp för inlämning av fast och flytande farligt avfall. Skåpet ska om möjligt ha ett uppsamlingstråg ifall någon vätskebehållare läcker. Skåpet ska låsas under obehövad tid. Inlämnat farligt avfall ska kunna märkas och innehållsdeklarerars.

7) Mottagningsanordning för toalettavfall. Hamnen ska tillhandahålla pumpslang för pumpning av toalettavfall från båtarna till land. Pumpslangarna ska provtryckas årligen.

8) Kärll för insamling av biologiskt nedbrytbart avfall.

Mottagningsstationen ska om möjligt vara väl upplyst och de olika kärllerna ska vara försedda med lättförståeliga symboler och text som anger kärllens användningsändamål. Innehavaren av en småbåtshamn kan ordna mottagningen av avfall genom att komma överens om användarrätt av en annan mottagningsanordning som finns i närområdet på rimligt avstånd enligt 4 § 2 mom. landskapslagen om mottagning i hamn av avfall från fartyg.

4 §. Mottagningsanordningar i en småbåtshamn

Småbåtshamnsinnehavare ska se till att småbåtshamnen har tillräckliga separata mottagningsanordningar för åtminstone följande avfall.

- 1) Kärll för osorterat avfall.
- 2) Skåp för inlämning av fast och flytande farligt avfall, inklusive oljehaltigt avfall. Skåpet ska om möjligt ha ett uppsamlingstråg ifall någon vätskebehållare läcker. Skåpet ska låsas under obehövad tid. Inlämnat farligt avfall ska kunna märkas och innehållsdeklarerars.

3) Mottagningsanordning för toalettavfall. Hamnen ska tillhandahålla pumpslang för pumpning av toalettavfall från båtarna till land. Pumpslangarna ska provtryckas årligen.

Innehavaren av en småbåtshamn kan ordna mottagningen av avfall genom att komma överens om användarrätt av en annan mottagningsanordning som finns i närområdet på rimligt avstånd enligt 4 § 2 mom. landskapslagen om mottagning i hamn av avfall från fartyg.

5 §. Mottagningsanordningar i en fiskehamn

En innehavare av en fiskehamn ska se till att följande mottagningsanordningar finns i hamnen.

- 1) Kärll för osorterat avfall.
- 2) Skåp för inlämning av fast och flytande farligt avfall. Skåpet ska om möjligt ha ett uppsamlingstråg ifall någon vätskebehållare läcker. Skåpet ska låsas under obehövad tid. Inlämnat farligt avfall ska kunna märkas och innehållsdeklarerars.

3) Mottagningsanordning för toalettavfall. Hamnen ska tillhandahålla pumpslang för pumpning av toalettavfall från fartygen till land. Pumpslangarna ska provtryckas årligen.

- 4) Mottagningsanordning för oljehaltigt slagvatten.
- 5) Kärll för insamling av biologiskt nedbrytbart avfall.

K 31 LL (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning

Mottagningsstationen ska om möjligt vara väl upplyst och de olika kärlen ska vara försedda med lättförståeliga symboler och text som anger kärlets användningsändamål.

6§. Mottagningsanordningar i ett stort reparationsvarv

En mottagningsanordning i ett stort reparationsvarv kan bestå av en fast placerad anläggning eller en mobil enhet som kommer till fartyget och ska bestå av följande.

- 1) Kärll för osorterat avfall.
- 2) Kärll för plast.
- 3) Kärll för glas.
- 4) Kärll för wellpapp och kartong.
- 5) Kärll för metall.
- 6) Skåp för inlämning av fast och flytande farligt avfall. Skåpet ska om möjligt ha ett uppsamlingstråg ifall någon vätskebehållare läcker. Skåpet ska låsas under obehövad tid. Inlämnat farligt avfall ska kunna märkas och innehållsdeklarerat.

7) Mottagningsanordning för toalettavfall. Varvet ska tillhandahålla pumpslang för pumpning av toalettavfall från fartygen till land. Pumpslangarna ska provtryckas årligen.

- 8) Mottagningsanordning för oljehaltigt slagvatten.
- 9) Kärll för insamling av biologiskt nedbrytbart avfall.

Hamninnehavaren ska se till att det utöver de mottagningsanordningar som avses i 1 mom. finns tillräckliga mottagningsanordningar för följande.

- 1) Ozonnedbrytande ämnen som härrör från fartyg som använder hamnen och från utrustning som lossas från sådana fartyg.
- 2) Oljehaltigt barlast- och tankrengöringsvatten från tankfartyg som använder hamnen.
- 3) Kemikalietankfartyg som kommer för reparation.
- 4) Sediment från fartygs barlastvattentankar.

7§. Mottagningsanordningar i ett litet reparationsvarv

En innehavare av ett litet reparationsvarv ska ha följande mottagningsanordningar.

- 1) Kärll för osorterat avfall.
- 2) Kärll för plast.
- 3) Kärll för metall.
- 4) Skåp för inlämning av fast och flytande farligt avfall. Skåpet ska om möjligt ha ett uppsamlingstråg ifall någon vätskebehållare läcker. Skåpet ska låsas under obehövad tid. Inlämnat farligt avfall ska kunna märkas och innehållsdeklarerat.

8§. Avfallsplanens innehåll

En hamns avfallsplan ska innehålla följande.

- 1) Hamnens namn och adress.
- 2) Namn och kontaktuppgifter till den person som kan kontaktas i den dagliga verksamheten.
- 3) En karta i minst skala 1:50 000 där hamnen utmärks.
- 4) En ritning över hamnen där mottagningsstationen utmärks.
- 5) Det uppskattade årliga totala antalet anlöp av fartyg eller båtar.

6) Det uppskattade årliga antalet fartyg och båtar som har behov att lämna avfall.

7) En bedömning av behovet av mottagningsanordningar mot bakgrund av behovet hos de fartyg som normalt anlöper hamnen.

8) En beskrivning av mottagningsanordningarnas typ och kapacitet.

9) En översikt över vilken typ av och vilka mängder avfall som tas emot från fartyg och hanteras i anordningarna.

10) En beskrivning av förfarandena för mottagande och insamling av avfall från fartyg.

11) En beskrivning av den metod som används för att registrera de mängder avfall som fartyg lämnar.

12) En beskrivning av avgiftssystemet.

13) Förfaranden för att rapportera brister hos mottagningsanordningar.

14) Förfaranden för fortlöpande samråd med användare av hamnen, avfallshanterare, terminaloperatörer och andra berörda parter.

15) Om hamnen ingått avtal med avfallshanteringsföretag för hanteringen av fartygsgenererat avfall och lastrester ska en kopia av avtalet bifogas.

9§. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2022.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2003:67) om mottagning av fartygsgenererat avfall och lastrester.

K 31 Landskapslag (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning

1 kap. Gemensamma bestämmelser

1§. Syftet med lagen

I denna lag finns bestämmelser om identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekter som kan ha en betydande miljöpåverkan vid planering av och beslut om projekt, planer och program. Syftet med miljökonsekvensbedömningar och miljöbedömningar är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

2§. Samordning

För att undvika dubbelarbete ska den som gör en miljökonsekvensbedömning eller en miljöbedömning sträva efter att samordna arbetet med andra miljöbedömningar som görs enligt denna lag eller med liknande arbete som görs enligt andra författningar.

3§. Definitioner

I denna lag används följande begrepp:

Allmänhet; en eller flera fysiska eller juridiska personer eller sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.

Berörd allmänhet; den allmänhet som berörs eller kan antas bli berörd av, eller som har ett intresse av, de beslutsprocesser på miljöområdet som avses i denna lag, inklusive miljöskyddsorganisationer.

Miljöeffekt; en direkt eller indirekt, positiv eller negativ, tillfällig eller bestående, kumulativ eller inte kumulativ effekt som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på

1) befolkning och människors hälsa,
2) djur- eller växtarter som är skyddade enligt landskapslagen (1998:82) om naturvård och biologisk mångfald i övrigt,

3) mark, jord, vatten, luft och klimat,

4) materiella tillgångar, kulturarv och landskap samt

5) samspelet mellan de faktorer som anges i 1–4.

I kapitlet miljökonsekvensbedömning av projekt används följande begrepp:

Miljökonsekvensbedömning; förfarande som består av

1) verksamhetsutövarens utarbetande av en miljökonsekvensbeskrivning,

2) genomförande av samråd,

3) Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets granskning av den information som läggs fram i miljökonsekvensbeskrivningen och eventuell kompletterande information, om så krävs, från verksamhetsutövaren samt all relevant information som inhämtas via samråden,

4) den tillståndsprövande myndighetens motiverade slutsats om projektets betydande miljöpåverkan, med beaktande av resultaten av den granskning som avses i punkt 3 och, i tillämpliga fall, dess egen kompletterande granskning och

5) integrering av den tillståndsprövande myndighetens motiverade slutsats i det tillståndsbeslut som fattas.

Miljökonsekvensbeskrivning; det dokument som identifierar och beskriver de direkta och indirekta miljöeffekterna som ett planerat projekt kan medföra.

Projekt; utförande av byggnads- eller anläggningsarbeten eller andra installationer eller arbeten samt andra ingrepp i den naturliga omgivningen och i det fysiska landskapet inklusive mineralutvinning.

Samrådsunderlag; dokument med uppgifter om det planerade projektets lokalisering, omfattning och utformning samt dess förutsedda miljöpåverkan.

Tillstånd; den tillståndsprövande myndighetens beslut som ger verksamhetsutövaren rätt att genomföra projektet.

Tillståndsprövande myndighet; den myndighet som prövar tillståndsfrågan med en miljökonsekvensbeskrivning som beslutsunderlag.

Verksamhetsutövare; den som ansöker om tillstånd för ett privat projekt eller den offentliga myndighet som tar initiativ till ett projekt.

I kapitlet miljöbedömning för planer och program används följande begrepp:

Miljöbedömning; förfarande som består av

1) myndighetens eller kommunens utarbetande av en miljörapport,

2) genomförande av samråd,

3) myndighetens eller kommunens beaktande av miljörapporten och resultaten av samrådet i beslutsprocessen samt

4) tillkännagivande av beslutet.

Miljörapport; den del av plan- eller programdokumentationen som identifierar, beskriver och utvärderar den betydande miljöpåverkan som planens eller programmets genomförande kan antas medföra och rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd.

2 kap. Miljökonsekvensbedömning av projekt

4 §. (2021/132) När en miljökonsekvensbedömning ska göras

Innan tillstånd ges till ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, bland annat på grund av dess art, storlek eller lokalisering, ska en miljökonsekvensbedömning göras. I landskapsförordning anges vilken typ av projekt som har en betydande miljöpåverkan och vilka kriterier som ska beaktas för att bedöma om ett projekt ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Se LF (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning.

5 §. Underlag för behovsbedömning

Om frågan om projektets betydande miljöpåverkan inte är klarlagd, bland annat på grund av projektets art, storlek eller lokalisering ska verksamhetsutövaren undersöka projektets miljöpåverkan innan tillstånd kan ges. En sådan behovsbedömning behöver dock inte göras om verksamhetsutövaren anser att en betydande miljöpåverkan kan antas.

Som underlag för behovsbedömningen ska verksamhetsutövaren lämna in en beskrivning av projektet och den miljöpåverkan projektet kan antas medföra till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM). Landskapsregeringen kan i landskapsförordning ange vilken typ av information som ska finnas i underlaget.

6 §. (2021/132) Beslut om projektet kräver en miljökonsekvensbedömning

ÅMHM ska utgående från verksamhetsutövarens underlag och med hänsyn till resultatet av eventuella inspektioner eller andra bedömningar av miljöpåverkan som har utförts i enlighet med annan lagstiftning i ett särskilt beslut avgöra om en miljökonsekvensbedömning krävs eller inte. Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten och redovisa de skäl som talar för eller emot att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan med hänvisning till projektets karakteristiska egenskaper, miljöns känslighet i de geografiska områden som antas bli påverkade av projektet och projektets förväntade betydande miljöeffekter. Om ÅMHM beslutar att en miljökonsekvensbedömning inte krävs ska, om verksamhetsutövaren anholder om detta, det i beslutet anges projektets särdrag och planerade åtgärder för att undvika eller förebygga vad som annars kanske skulle ha utgjort betydande negativ miljöpåverkan.

Beslutet ska fattas så snart som möjligt och senast 90 dagar från det att verksamhetsutövaren lämnat all information som krävs. ÅMHM kan i undantagsfall, exempelvis beroende på projektets art, komplexitet, lokalisering eller omfattning, förlänga tidsfristen för att fatta sitt beslut. I så fall ska myndigheten skrift-

K 31 LL (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning

ligen informera verksamhetsutövaren om skälen till detta och om beräknat beslutsdatum.

7 §. Avgränsningssamråd

Om det krävs en miljökonsekvensbedömning ska ett avgränsningssamråd genomföras inför arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen. Detta innebär att verksamhetsutövaren samråder om projektets lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som projektet kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. I samrådsunderlaget ska uppgifter även ges om vilka myndigheter som är ansvariga att fatta beslut, från vilka myndigheter relevant information kan erhållas, till vilka myndigheter synpunkter eller frågor kan lämnas in och om tidsfristerna för att överlämna synpunkter eller frågor. Dessutom ska uppgifter finnas om vilka beslut som kan komma att fattas eller, i förekommande fall, utkastet till beslut. (2021/132)

Avgränsningssamrådet ska ske med ÅMHM, den tillståndsprövande myndigheten och med övriga berörda myndigheter och kommuner och den berörda allmänheten.

Verksamhetsutövaren ska se till att de som ingår i samrådsretsen ges möjlighet att ta del av samrådsunderlaget och göra det tillgängligt elektroniskt minst 30 dagar innan avgränsningssamrådet påbörjas. Information om att samråd ska ske lämnas i en lokaltidning med uppgift om var det går att ta del av samrådsunderlaget.

Avgränsningssamrådet ska påbörjas i så god tid att det ger utrymme för ett meningsfullt samråd innan verksamhetsutövaren utförar miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan.

ÅMHM ska under avgränsningssamrådet arbeta för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen. Om verksamhetsutövaren begär det, ska ÅMHM med beaktande av den information som verksamhetsutövaren lämnat i synnerhet om projektets specifika egenskaper, däribland dess lokalisering och tekniska kapacitet, och den miljöpåverkan det antas medföra, avge ett yttrande om hur omfattande och detaljerad den information ska vara som verksamhetsutövaren ska lämna i miljökonsekvensbeskrivningen. ÅMHM ska samråda med de myndigheter som kan antas bli berörda av projektet innan ÅMHM avger sitt yttrande.

8 §. Information till regioner utanför Åland

Om ett projekt kan antas medföra betydande miljöpåverkan i en region utanför Åland ska ÅMHM snarast informera landskapsregeringen. Landskapsregeringen ska informera den berörda regionen om det planerade projektet, dess möjliga gränsöverskridande konsekvenser och vilken typ av beslut som kan komma att fattas och ge regionen möjlighet att delta i samrådet eller få sina synpunkter framförda på samrådet. Informationen ska ges så snart som möjligt och senast när meddelandet med inbjudan till avgränsningssamråd lämnas.

Sådan information ska också lämnas om en region utanför Åland som kan antas bli utsatt för en betydande miljöpåverkan begär det.

9 §. Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

Miljökonsekvensbeskrivningen ska vara av god kvalitet och verksamhetsutövaren ska se till att den utarbetas av behöriga experter. Om verksamhetsutövaren har begärt ett yttrande från ÅMHM enligt 7 § ska miljökonsekvensbeskrivningen baseras på yttrandet och innehålla de uppgifter som skäligen kan behövas för att nå en motiverad slutsats om projektets betydande miljöpåverkan, med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder. Verksamhetsutövaren ska vid utarbetandet av miljökonsekvensbeskrivningen beakta tillgängliga resultat från andra relevanta bedömningar om miljöpåverkan som gjorts till följd av annan lagstiftning. De myndigheter som har tillgång till relevanta uppgifter, särskilt om miljöeffekter, ska göra dessa tillgängliga för verksamhetsutövaren. (2021/132)

Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla

- 1) uppgifter om projektets lokalisering, utformning, omfattning och andra egenskaper som kan ha betydelse för miljökonsekvensbedömningen,
- 2) uppgifter om rimliga relevanta alternativa lösningar för projektet samt angivande av de huvudsakliga skälen till det val som gjorts, med hänsyn till projektets miljöpåverkan,
- 3) uppgifter om rådande miljöförhållanden och hur de förhållandena förväntas utveckla sig om projektet inte förverkligas,
- 4) en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som projektet kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser i form av allvarliga olyckor eller katastrofer,
- 5) uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna,
- 6) en icke-teknisk sammanfattning av 1–5 och
- 7) en redogörelse för de samråd som har skett och vad som kommit fram i samråden.

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla och hur miljökonsekvensbeskrivningen ska tas fram. Landskapsregeringen kan även i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vilken kompetens som kan krävas av de experter som utarbetar miljökonsekvensbeskrivningar.

Se LF (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning.

10 §. ÅMHM:s granskning av miljökonsekvensbeskrivningen

När verksamhetsutövaren har färdigställt miljökonsekvensbeskrivningen ska den lämnas till ÅMHM för granskning. Om miljökonsekvensbeskrivningen inte uppfyller kraven på innehållet i 9 § ska ÅMHM uppmana verksamhetsutövaren att komplettera miljökonsekvensbeskrivningen med information som är av direkt relevans för ÅMHM:s granskning av miljökonsekvensbeskrivningen. (2021/132)

ÅMHM ska se till att den har eller kan ha tillgång till tillräcklig expertis för att granska miljökonsekvensbeskrivningen och ska efter granskningen i ett särskilt beslut avgöra om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i denna lag. Beslutet får inte överklagas särskilt.

11 §. Miljökonsekvensbedömningen hos den tillståndsprövande myndigheten

När miljökonsekvensbeskrivningen kan läggas till grund för den fortsatta miljökonsekvensbedömningen lämnas den tillsammans med ÅMHM:s beslut och övriga handlingar i ärendet till den tillståndsprövande myndigheten.

Myndigheten ska meddela att miljökonsekvensbeskrivningen finns, göra den tillgänglig för allmänheten och ge allmänheten en tid av minst 30 dagar att yttra sig.

Tillkännagivandet ska innehålla upplysningar om

- 1) att projektet omfattas av kraven på miljökonsekvensbedömning,
- 2) var miljökonsekvensbeskrivningen och andra handlingar finns tillgängliga,
- 3) till vem och inom vilken tid synpunkter kan lämnas och

4) hur ny information i ärendet kommer att meddelas eller hållas tillgänglig.

Om samråd med en region utanför Åland ska hållas ska detta anges.

Tillkännagivandet om miljökonsekvensbeskrivningen ska göras på den tillståndsprövande myndighetens webbplats tillsammans med ansökan, om ansökan ska tillkännas.

Myndigheten ska, när tillståndsfrågan avgörs, slutföra miljökonsekvensbedömningen genom att med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under beredningen av ärendet identifiera, beskriva och göra en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna. Beviljas tillstånd ska beslutet även innehålla de miljövillkor som krävs, en beskrivning av projektets särdrag och planerade åtgärder för att undvika, förebygga eller minska och om möjligt motverka betydande negativ miljöpåverkan samt, i tillämpliga fall, kontrollåtgärder.

11a §. (2021/132) Uppdatering av granskningsbeslutet

Tillståndsprövande myndigheten ska försäkra sig om att ÅMHM:s beslut om granskningen enligt 10 § är aktuell när tillståndsärendet avgörs. ÅMHM ska på tillståndsprövande myndighetens begäran ange sin åsikt huruvida beslutet om granskningen fortfarande är aktuellt och vid behov specificera till vilka delar det inte längre är det och till vilka delar miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras för att granskningsbeslutet ska kunna uppdateras. Vid kompletteringen av miljökonsekvensbeskrivningen ska bestämmelserna i 11 § om hörande om miljökonsekvensbeskrivningen följas.

ÅMHM ska på verksamhetsutövarens begäran ange om dess granskningsbeslut fortfarande är aktuellt och vid behov specificera vilka uppgifter som behövs för uppdateringen av granskningsbeslutet.

12 §. (2021/132) Information om avgörandet i tillståndsfrågan

Den tillståndsprövande myndigheten ska när tillståndsprövningen är avgjord snarast tillkännage detta. Av tillkännagivandet ska det framgå hur allmänheten och myndigheterna kan få tillgång till innehållet i avgörandet inklusive villkoren som är knutna till detta. Det ska även framgå information om de huvudsakliga skäl och överväganden som beslutet grundar sig på, förfarandet för allmänhetens deltagande, en sammanfattning av samrådsresultaten, de uppgifter som inhämtats enligt 7 och 8 §§ samt hur dessa resultat har införlivats eller på annat sätt beaktats, särskilt de synpunkter som mottagits från den utsatta region som avses i 8 §.

Om samråd har hållits med en region utanför Åland ska landskapsregeringen se till att den information som anges i 1 mom. lämnas till den ansvariga myndigheten i den regionen. Om en region utanför Åland har hållit samråd med åländska myndigheter ska de åländska myndigheterna informera allmänheten om det som lämnats i samrådet.

13 §. Besvärsmätt då miljökonsekvensbedömningen saknas

Utöver det som särskilt föreskrivs om sökande av ändring har ÅMHM rätt att anföra besvär över ett tillståndsbeslut som gäller ett projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan om en miljökonsekvensbedömning inte har gjorts.

14 §. Kostnadsansvaret

En miljökonsekvensbeskrivning för ett projekt samt förfarandet när miljökonsekvensbeskrivningen tas fram ska bekostas av verksamhetsutövaren.

3 kap. Miljöbedömning för planer och program

15 §. Miljöbedömning för planer och program

En myndighet eller kommun som utreder eller antar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en miljöbedömning om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En miljöbedömning behöver inte göras för finansiella eller budgetära planer eller program.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning meddela föreskrifter om att vissa slag av planer och program ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

16 §. Behovsbedömning

Om frågan om planens eller programmets betydande miljöpåverkan inte är klarlagd ska myndigheten eller kommunen undersöka om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. (2023/83)

Behovsbedömningen ska innebära att myndigheten eller kommunen identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan och, om det inte ger svar på frågan om en miljöbedömning ska göras, utreder frågan om betydande miljöpåverkan tillsammans med andra myndigheter som på grund av

K 31 LL (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning

sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning ge närmare bestämmelser om sådana omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

17 §. Beslut i frågan om miljöpåverkan

Om en behovsbedömning har gjorts ska myndigheten eller kommunen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten.

Beslutet får inte överklagas särskilt.

18 §. Avgränsningssamråd i miljöbedömningen

Om en miljöbedömning ska göras ska myndigheten eller kommunen utarbeta en miljörapport. För att komma fram till hur omfattande och detaljerad miljörapporten ska vara ska myndigheten eller kommunen hålla ett avgränsningssamråd med de myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet.

19 §. Miljörapporten i miljöbedömningen

Miljörapporten ska innehålla

1) en sammanfattning av planens eller programmets innehåll, huvudsakliga syfte och förhållande till andra relevanta planer och program,

2) en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd,

3) uppgifter om

a) miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs,

b) miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt,

c) befintliga miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, särskilt miljöproblem som rör ett område av särskild betydelse för miljön och

d) hur hänsyn tas till relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn,

4) en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra,

5) uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter,

6) en sammanfattning av de överväganden som har gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställs,

7) en beskrivning av de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför och

8) en icke-teknisk sammanfattning av 1–7.

Miljörapportens omfattning och detaljeringsgrad ska vara rimlig med hänsyn till

1) bedömningsmetoderna och aktuell kunskap,

2) planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad,

3) var i en beslutsprocess som planen eller programmet befinner sig,

4) att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av projekt och

5) allmänhetens intresse.

20 §. Information till regioner utanför Åland

Om planens eller programmets genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan i en region utanför Åland eller om en region utanför Åland som kan komma att påverkas betydligt av genomförandet begär det, ska landskapsregeringen överlämna miljörapporten och förslaget till plan eller program till den regionens ansvariga myndighet.

Om den andra regionen vill delta i miljöbedömningen ska landskapsregeringen samråda med regionen i fråga om den gränsöverskridande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra och de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter. Landskapsregeringen ska ge regionen utanför Åland den information som behövs för samrådet och ge regionen möjlighet att lämna synpunkter.

21 §. Synpunkter på beslutsunderlaget för en plan eller ett program

Myndigheten eller kommunen ska så tidigt som möjligt i arbetet med förslaget till plan eller program ta fram miljörapporten och göra den och förslaget tillgängliga för allmänheten och de myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda. De ska ges information om hur de kan ta del av förslaget och miljörapporten samt hur och inom vilken tid synpunkter kan lämnas. Tiden för att lämna synpunkter ska vara skäligen.

22 §. Beslut att anta en plan eller ett program

I beslutet att anta en plan eller ett program som omfattas av kravet på miljöbedömning ska det finnas en redovisning av

1) hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,

2) hur hänsyn har tagits till miljörapporten och inkomna synpunkter,

3) skälen för att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som övervägts och

4) vilka åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.

23 §. Information om en antagen plan eller ett antaget program

När en plan eller ett program som omfattas av kravet på miljöbedömning har antagits ska den beslutande myndigheten eller kommunen informera allmänheten och de myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda om antagandet och göra planen eller programmet och beslutet tillgängliga för dem.

Om samråd har skett med en region utanför Åland ska landskapsregeringen se till att samma information lämnas till den ansvariga myndigheten i den regionen.

24 §. Uppföljning av miljöpåverkan

Efter antagandet av planen eller programmet ska den beslutande myndigheten eller kommunen skaffa sig kunskap om den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet faktiskt medför. Detta ska göras för att myndigheten eller kommunen tidigt ska få vetskap om sådan betydande miljöpåverkan som tidigare inte har identifierats så att lämpliga åtgärder för att avhjälpa skadan kan vidtas.

Ikraftträdandebestämmelse (2018:31):

Denna lag träder i kraft den 1 september 2018.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2006:82) om miljökonsekvensbedömning.

Miljökonsekvensbedömningar som har färdigställts enligt den upphävda lagen får ligga till grund för tillståndsbeslut som avgörs efter denna lags ikraftträdande.

K 32 Landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning

1 §. Innehåll

Denna förordning innehåller bestämmelser om miljökonsekvensbedömningar och miljöbedömningar enligt landskapslagen (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning.

2 §. Projekt som antas ha en betydande miljöpåverkan

Ett projekt ska antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 4 § landskapslagen om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning om projektet finns omnämnt i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

Utöver de projekt som anges i 1 mom. ska ett projekt antas medföra en betydande miljöpåverkan om det är

1) två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 150 meter,

2) ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1 punkten,

3) ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med ett annat sådant vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades,

4) sju eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 120 meter,

5) ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 4 punkten,

6) ett eller fler vindkraftverk som vart och ett inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med så många andra sådana vindkraftverk att gruppstationen sammanlagt består av minst sju vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det

att verksamheten eller verksamheterna med de andra vindkraftverken påbörjades,

7) ett projekt som innefattar en kraftledning avsedd för 45 kilovolt eller mer och en längd på minst 15 kilometer,

8) en fiskodling i havsområden där fiskbeståndet ökar med minst 1 000 ton per år.

3 §. Bedömningskriterier för att avgöra om ett projekt kan antas ha en betydande miljöpåverkan

Vid bedömning huruvida ett projekt av den typ som anges i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt kan antas ha en betydande miljöpåverkan, enligt 4 § landskapslagen om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning, ska hänsyn tas till följande faktorer.

1) Projektets karakteristiska egenskaper måste beaktas, i synnerhet vad beträffar

a) hela projektets omfattning och utformning,

b) kumulativa effekter i förhållande till andra befintliga och/eller godkända projekt,

c) utnyttjandet av naturresurser, framför allt jord, mark, vatten och biologisk mångfald,

d) alstrande av avfall,

e) föroreningar och störningar,

f) risken för allvarliga olyckor och/eller katastrofer som är relevanta för det berörda projektet, inklusive sådana som orsakas av klimatförändringar, i enlighet med vetenskapliga rön,

g) risker för människors hälsa (exempelvis på grund av vatten- eller luftföroreningar).

2) Miljöns känslighet i de geografiska områden som antas bli påverkade av projekten måste beaktas, i synnerhet vad beträffar

a) befintlig och godkänd markanvändning,

b) naturresursernas relativa förekomst, tillgänglighet, kvalitet och förnyelseförmåga i området och under detta (inklusive jord, mark, vatten och biologisk mångfald),

c) den naturliga miljöns tålighet, med särskild uppmärksamhet på

i) våtmarker, strandområden, flodmyrningar,

ii) kustområden och marin miljö,

iii) bergs- och skogsområden,

iv) naturreservat och andra områden som är skyddade med stöd av lag,

v) områden som förtecknats enligt 21 § i landskapslagen (1998:82) om naturvård (Natura 2000-områden),

vi) (2021/134) områden där för projektet relevanta fastställda miljökvalitetsnormer inte följts eller där det anses att dessa inte kunnat följas,

vii) tätbefolkade områden,

viii) historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden och platser.

3) Projektens förväntade betydande miljöeffekter måste beaktas i förhållande till de kriterier som fastställs i punkterna 1 och 2 i denna paragraf vad beträffar projektets inverkan på de faktorer som specificeras i definitionen av miljöeffekt i 3 § i landskapslagen om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning med beaktande av (2021/134)

K 32 LF (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning

a) effekternas storlek och utbredning (såsom exempelvis geografiskt område och den berörda befolkningens storlek),

b) effekternas karaktär,

c) effekternas gränsöverskridande karaktär,

d) effekternas intensitet och komplexitet,

e) effekternas sannolikhet,

f) effekternas förväntade uppkomst, varaktighet, frekvens och reversibilitet,

g) kumulativa effekter i förhållande till andra befintliga och/eller godkända projekt,

h) möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.

4 §. Underlag för behovsbedömningen

Det underlag för behovsbedömningen som verksamhetsutövaren enligt 5 § landskapslagen om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning ska lämna till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) ska innehålla

1) en beskrivning av projektet, däribland särskilt

a) en beskrivning av hela projektets fysiska karaktäristika och, i tillämpliga fall, av rivningsarbeten,

b) en beskrivning av projektets lokalisering, i synnerhet vad beträffar miljöns känslighet i de geografiska områden som antas bli påverkade av projektet,

2) en beskrivning av sådan betydande miljöpåverkan som projektet kan antas medföra och

3) en beskrivning av projektets alla troliga, mer betydande miljöeffekter, i den omfattning uppgifter om sådana effekter finns tillgängliga, av

a) förväntade restprodukter och utsläpp samt i förekommande fall alstrande av avfall,

b) utnyttjandet av naturresurser, framför allt jord, mark, vatten och biologisk mångfald.

4) kriterierna enligt 3 § ska i tillämpliga fall beaktas vid sammanställningen av uppgifterna enligt punkterna 1–3.

5 §. (2021/134) Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

Miljökonsekvensbeskrivningen ska, utgående från 9 § 2 mom. 1 punkten landskapslagen om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning, innehålla följande uppgifter.

1) En beskrivning av projektet, däribland särskilt

a) en beskrivning av projektets lokalisering,

b) en beskrivning av hela projektets fysiska karaktäristika, i tillämpliga fall även nödvändiga rivningsarbeten, och behovet av mark under uppbyggnads- och driftsfaserna,

c) en beskrivning av vad som främst karakteriserar projektets driftsfas, såsom eventuella produktionsprocesser och exempelvis energibehov och energianvändning, arten och mängden av de material och de naturresurser, inklusive vatten, mark, jord och biologisk mångfald, som används,

d) en uppskattning av typ och mängd av förväntade restprodukter och utsläpp, såsom vatten-, luft- och markföroreningar både ovan och under jord, buller, vibrationer, ljus, värme, strålning samt mängd och typ av avfall som alstras under uppbyggnads- och driftsfaserna.

2) En beskrivning av rimliga alternativ, exempelvis i fråga om projektets utformning, teknik, lokalisering, storlek och omfattning, som har undersökts av exploateraren och som är relevanta för det föreslagna projektet och dess specifika egenskaper, samt angivelse av de huvudsakliga skälen till det val som gjorts, inklusive en jämförelse av miljöpåverkan.

3) En beskrivning av relevanta aspekter av det rådande miljötillståndet (referensscenario) och en översiktlig redogörelse för hur detta väntas utveckla sig om projektet inte genomförs, i den mån naturliga avvikelser från referensscenariot rimligen kan bedömas på grundval av tillgänglig miljöinformation och tillgängliga vetenskapliga rön.

4) En beskrivning av de faktorer som specificeras i definitionen av miljöeffekt i 3 § i landskapslagen om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning och som kan antas påverkas betydligt av projektet:

- befolkning,

- människors hälsa,

- biologisk mångfald, exempelvis flora och fauna,

- mark, exempelvis markexploatering,

- jord, exempelvis organisk substans, erosion, kompaktering och hårdgörning,

- vatten, exempelvis hydromorfologiska förändringar, kvantitet och kvalitet,

- luft,

- klimat, exempelvis utsläpp av växthusgaser, effekter kopplade till anpassning,

- materiella tillgångar,

- kulturarv, inklusive arkitektoniska och arkeologiska aspekter, och

- landskapet.

5) En beskrivning av de troliga, mer betydande miljöeffekterna. Beskrivningen av de förväntade betydande effekterna på de faktorer som specificeras i definitionen av miljöeffekt i 3 § i landskapslagen om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning bör innefatta den direkta inverkan, liksom varje indirekt, sekundär, kumulativ, gränsöverskridande, kort-, medellång- eller långsiktig, bestående eller tillfällig, positiv eller negativ inverkan av projektet. Vid beskrivningen bör hänsyn tas till de miljömål som fastställts på unionsnivå eller av landskapet och som är relevanta för projektet. Beskrivningen ska bestå av

a) projektets uppbyggnad och projektet som helhet, inklusive, där det är relevant, rivningsarbeten,

b) utnyttjandet av naturresurser, bland annat mark, jord, vatten och biologisk mångfald, där hänsyn i möjligaste mån tas till en hållbar tillgång till dessa resurser,

c) utsläppen av föroreningar, buller, vibrationer, ljus, värme och strålning, uppkomsten av andra störningar samt bortskaffande och återvinning av avfall,

d) risker för människors hälsa, kulturarv eller miljö, exempelvis på grund av olyckor eller katastrofer,

e) kumulativa effekter i förhållande till andra befintliga och/eller godkända projekt, med beaktande av eventuella befintliga miljöproblem i områden som är av särskild miljömässig betydelse och som antas bli påverkade, eller utnyttjandet av naturresurser,

f) projektets klimatpåverkan, exempelvis arten och omfattningen av utsläpp av växthusgaser, och känslighet för klimatförändringar,

g) den teknik och de ämnen som använts.

6) En beskrivning av de metoder eller belägg som använts för att kartlägga och bedöma de betydande miljöeffekterna, inklusive uppgifter om problem, exempelvis tekniska brister eller brist på kunskap, som exploatören stött på vid sammanställningen av de begärda uppgifterna, och de huvudsakliga osäkerhetsfaktorerna.

7) En beskrivning av planerade åtgärder för att undvika, förebygga, minska eller om möjligt motverka sådana konstaterade betydande negativa miljöeffekter och i förekommande fall en beskrivning av föreslagna kontrollförfaranden, exempelvis utarbetande av en efterhandsanalys. Den beskrivningen bör innefatta i vilken utsträckning betydande negativa miljöeffekter undviks, förebyggs, minskas eller motverkas och bör omfatta både uppbyggnads- och driftfasen.

8) En beskrivning av projektets förväntade betydande negativa miljöeffekter till följd av projektets känslighet för risker för allvarliga olyckor och katastrofer som är relevanta för det berörda projektet. Relevant tillgänglig information från riskbedömningar som genomförts i enlighet med unionslagstiftning, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU och rådets direktiv 2009/71/Euratom, eller relevanta bedömningar som genomförts i enlighet med nationell lagstiftning får användas i detta syfte. I förekommande fall bör denna beskrivning omfatta planerade åtgärder för att förebygga eller begränsa betydande negativa miljöeffekter av sådana händelser och uppgifter om beredskapen för och föreslagna insatser vid krisituationer.

9) En icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i punkterna 1–8.

10) En referenslista med uppgifter om de källor som använts vid beskrivningar och bedömningar i rapporten.

6 §. Planer och program som antas medföra en betydande miljöpåverkan

En betydande miljöpåverkan ska antas för en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning enligt 15 § landskapslagen om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning om

1) genomförandet av planen eller programmet omfattar den skyldighet att göra en bedömning som anges i 24a § i landskapslagen (1998:82) om naturvård (Natura 2000-område),

2) planen eller programmet anger förutsättningar för projekt som finns förtecknade i bilagorna I och II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

En betydande miljöpåverkan ska alltid antas för en avfallsplan som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och för ett åtgärdsprogram som avses i artikel 5 i rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruk.

7 §. Undersökning om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan

Vid en bedömning enligt 16 § landskapslagen om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1) i vilken utsträckning planen eller programmet

a) anger förutsättningar för projekt när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,

b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,

c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller

d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,

2) miljöproblemet som är relevanta för planen eller programmet,

3) de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,

4) i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,

5) miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,

6) miljöeffekternas omfattning,

7) riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,

8) det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och

9) påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Ikraftträdandebestämmelse (2018:33):

Denna förordning träder i kraft den 1 september 2018.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2012:50) om miljökonsekvensbedömning.

K

K 33 Landskapslag (2009:56) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador

1 §. Tillämpningsområde

Med de undantag som följer av denna lag ska lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (FFS 383/2009) tillämpas i landskapet. Lagen tillämpas på avhjälpande av naturskador som avses i 2a § landskapslagen (1998:82) om naturvård samt betydande negativ miljöpåverkan på vatten enligt 31a § landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

Ändringar av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador ska gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §. Tillämpning av hänvisningar

Hänvisas i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador till bestämmelser i rikslagstiftningen som har

K 34 LF (2009:59) om avhjälpande av vissa miljöskador

en motsvarighet i landskapslagstiftningen ska hänvisningarna avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

3 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om avhjälpande av vissa miljöskador sköts av myndigheter i riket ska i landskapet till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området, skötas av landskapets myndigheter.

4 §. Landskapets ersättnings- och kostnadsansvar

Det ersättnings- och kostnadsansvar som enligt lagen om avhjälpande av vissa miljöskador åligger staten ska åligga landskapet, till den del ansvaret uppkommit till följd av verksamhet vars reglering tillhör området för landskapets lagstiftningsbehörighet.

5 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om

1) hjälpåtgärder som avses i 5 § lagen om avhjälpande av vissa miljöskador,

2) vilka faktorer som ska beaktas vid valet av hjälpåtgärder enligt 6 § lagen om avhjälpande av vissa miljöskador och

3) vilka faktorer som ska beaktas vid fastställande av myndighetens kostnader enligt 10 § 1 mom. 2 punkten lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

Landskapsregeringen kan även inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2009:59) om avhjälpande av vissa miljöskador.

6 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010. Lagen tillämpas inte på avhjälpande av skador som orsakats av särskild verksamhet som upphört före lagens ikraftträdande, även om skadan skulle ha framträtt först efter det att lagen har trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

K 34 Landskapsförordning (2009:59) om avhjälpande av vissa miljöskador

1 §. Bedömning av negativa effekter på arter eller biotoper

Vid bedömningen av en negativ effekts betydelse för en arts eller en biotops skyddsnivå ska en jämförelse göras mellan

1) den skyddsnivå som arten eller biotopen har i skadat tillstånd och de funktioner som arten eller biotopen har i det tillståndet till förmån för andra naturresurser och

2) den skyddsnivå och de funktioner som arten eller biotopen skulle ha haft vid skadetillfället om inte skadan hade uppstått.

Bedömningen ska i den utsträckning det är möjligt göras med mätbara uppgifter om

1) antalet individer, deras täthet eller utbredningsområde,

2) de skadade enskilda individernas eller det skadade områdets funktion i förhållande till bevarandet av arten eller biotopen, med utgångspunkt från artens eller biotopens sällsynthet och dess naturliga utbredning inom skadeplatsens närområde och i hela landskapet,

3) artens livskraft och förmåga till förökning eller biotopens förmåga till återbildning och

4) förmågan hos arten eller biotopen att, kort tid efter det att skadan har uppstått, återhämta sig utan hjälpåtgärder till ett tillstånd som endast genom artens eller biotopens egen dynamik leder till en skyddsnivå som är minst lika hög som innan skadan uppstod.

2 §. Effekter som inte betraktas som betydande

En negativ effekt på en arts eller en biotops skyddsnivå ska inte betraktas som betydande

1) om den negativa effekten är mindre än en naturlig variation som kan anses vara normal för artens eller biotopens skyddsnivå eller funktioner för andra naturresurser,

2) i den mån den negativa effekten har en naturlig orsak,

3) i den mån den negativa effekten har orsakats av en verksamhet eller åtgärd som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av det berörda området eller

4) om arten eller biotopen, kort tid efter det att skadan har uppstått, kommer att återhämta sig utan hjälpåtgärder till det tillstånd som arten eller biotopen skulle ha haft vid skadetillfället om skadan inte hade uppstått eller till ett tillstånd som endast genom artens eller biotopens egen dynamik leder till en skyddsnivå som är minst lika hög som innan skadan uppstod.

3 §. Bedömning av negativ miljöpåverkan på vatten

Vid bedömningen av betydelsen av negativ miljöpåverkan på vatten beaktas

1) halten av sådana vattenfarliga ämnen som avses i [1 § vattenförordningen (1996:77) för landskapet Åland],

2) en avsevärd försämring av ytvattnets ekologiska kvalitet samt

3) en avsevärd försämring av de kvantitativa egenkaperna hos en grundvattenförekomst.

Vattenförordning (1996:77) för landskapet Åland har ersatts av vattenförordning (2010:93) för landskapet Åland.

4 §. Kompletterande och kompenserande hjälpåtgärder

Kompletterande och kompenserande hjälpåtgärder ska i första hand inriktas på naturresurser eller naturresursfunktioner som till sin typ, kvalitet och omfattning motsvarar den skadade naturresursen eller naturresursfunktionen. Om detta inte är möjligt inriktas hjälpåtgärderna på alternativa naturresurser eller naturresursfunktioner.

Omfattningen av de kompletterande och kompenserande hjälpåtgärderna bestäms genom en uppskattning av värdet på den förlorade naturresursen eller naturresursfunktionen. Om det inte är möjligt att i detalj fastställa omfattningen av kompletterande och kompenserande åtgärder inom rimlig tid eller till skä-

liga kostnader, kan hjälpåtgärderna bestämmas så att kostnaderna för dessa motsvarar det uppskattade värdet av de förlorade naturresurserna eller naturresursfunktionerna.

De kompletterande och kompenserande hjälpåtgärderna väljs ut så att de ger ytterligare naturresurser och naturresursfunktioner på det skadade området eller på annan plats. Vid valet av åtgärder beaktas tidspreferenserna och den tid det tar att genomföra åtgärderna. Om kompletterande hjälpåtgärder vidtas utanför skadeplatsen ska området i mån av möjlighet ha en geografisk anknytning till det skadade området.

5 §. *Bedömning av alternativa hjälpåtgärder*

När det finns alternativa hjälpåtgärder ska varje alternativ bedömas med utgångspunkt från bästa tillgängliga teknik och med hänsyn till

- 1) åtgärdens effekter på människors hälsa och säkerhet,
- 2) kostnaden för att genomföra åtgärden,
- 3) sannolikheten för att åtgärden blir framgångsrik,
- 4) i vilken utsträckning åtgärden förebygger framtida skador,
- 5) i vilken utsträckning åtgärden innebär risk för att ytterligare skador uppstår,
- 6) i vilken utsträckning åtgärden gynnar naturresurser och dess funktioner,
- 7) i vilken utsträckning åtgärden tillgodoser berörda sociala, ekonomiska och kulturella intressen och särskilda lokala intressen,
- 8) den tid som krävs för åtgärden att avhjälpa skadan,
- 9) i vilken utsträckning åtgärden leder till att den plats där skadan uppstod återställs samt
- 10) om åtgärden vidtas på en annan plats, hur åtgärden anknyter geografiskt till den plats där skadan uppstod.

6 §. *Kombination av hjälpåtgärder*

Vid valet av hjälpåtgärder kan även sådana primära hjälpåtgärder väljas som inte helt återställer den skadade naturresursen eller naturresursfunktionen i dess ursprungliga tillstånd eller som kräver längre tid för genomförande. Sådana åtgärder får enbart väljas om det samtidigt vidtas sådana kompletterande och kompenserande hjälpåtgärder som gör det möjligt att uppnå en nivå som motsvarar det ursprungliga tillståndet för naturresurserna eller naturresursfunktionerna. Bestämmelser om valet av kompletterande och kompenserande åtgärder finns i 4 och 5 §§.

7 §. *Myndighetens kostnader*

Som kostnader för myndigheten som verksamhetsutövaren ska svara för kan beaktas kostnader för

- 1) utredningar som krävs för att fastställa skadan och det överhängande hotet om en skada,
- 2) utredningar som krävs för att fastställa de alternativa hjälpåtgärderna,
- 3) utredningar som krävs för val av hjälpåtgärder,
- 4) nödvändig uppföljning av de hjälpåtgärder som vidtagits.

8 §. *Ikraftträdande*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2010.

K 35 Landskapslag (2013:84) om tillämpning på Åland av lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

1 §. *Lagens tillämpningsområde*

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som följer av denna lag ska lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (FFS 387/2013) tillämpas på Åland.

Ändras något i lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning som hör till landskapets behörighet ska ändringarna gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §. *Förvaltningsuppgifter*

De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning ankommer på miljöministeriet ska på Åland skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området. De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning ankommer på Säkerhets- och kemikalieverket ska på Åland skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

3 §. *Hänvisningar*

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen till 1) (2021/120) lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) i 21 § 2 mom. lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning avse offentlig-hetslagen (2021:79) för Åland samt

2) 39 § i förvaltningslagen (FFS 434/2003) i 23 § 1 mom. lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning avse 34 § förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

21 och 23 §§ i L om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning har upphävts (FFS 263/2022).

4 §. *Språkkrav*

Till den utrustning som lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning tillämpas på och som tillverkas, importeras, marknadsförs, säljs eller distribueras på Åland ska det finnas anvisningar, anteckningar och annan information avfattade på svenska. Sådan information ska finnas på eller i anslutning till utrustningen.

5 §. *Skyldigheten att lämna uppgifter och dokument*

Uppgifter och dokument som enligt lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning ska lämnas till en tillsynsmyndighet, vilken på Åland är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

K 36 LF (2013:85) om begränsning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

6 §. Besvär

Besvär över lagligheten i Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets beslut enligt denna lag får anföras i enlighet med vad som föreskrivs i 19 § landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

7 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2013:85) om tillämpning på Åland av förordningen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning.

8 §. Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 november 2013.

Genom denna lag upphävs 1 § 4 punkten landskapsförordningen (2005:25) om producentansvar.

9 §. Övergångsbestämmelser

Elektrisk och elektronisk utrustning som inte omfattas av tillämpningsområdet för 1 § 4 punkten landskapsförordningen om producentansvar och som inte uppfyller kraven i denna lag får fortsätta att tillhandahållas på marknaden till och med den 22 juli 2019, om inte något annat följer av denna lag eller artikel 4.3 Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning.

K 36 Landskapsförordning (2013:85) om tillämpning på Åland av förordningen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

1 §. Tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet ska miljöministeriets förordning om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (FFS 419/2013) tillämpas på Åland.

Ändringar av den förordning som anges i 1 mom. ska tillämpas på Åland från det att de träder i kraft i riket.

2 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 november 2013.

K 37 Landskapslag (2012:79) om tillämpning på Åland av lagen om avskiljning och lagring av koldioxid

1 §. Tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som följer av denna lag ska lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (FFS 416/2012) tillämpas på Åland.

Ändras något i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid som hör till landskapets behörighet ska ändringarna gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om avskiljning och lagring av koldioxid ankommer på miljöministeriet ska på Åland skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området. De förvaltningsuppgifter som ankommer på Energimarknadsverket samt Närings-, trafik- och miljöcentralen ska på Åland skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

3 §. Hänvisningar

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen till

- 1) miljöskyddslagen (FFS 86/2000) i 1 § 2 mom. lagen om avskiljning och lagring av koldioxid avse landskapslagen (2008:124) om miljöskydd,
- 2) avfallslagen (FFS 646/2011) i 5 § 4 mom. lagen om avskiljning och lagring av koldioxid avse [landskapslagen (1981:3) om renhållning],
- 3) markanvändnings- och bygglagen (FFS 132/1999) i 11 § lagen om avskiljning och lagring av koldioxid avse plan- och bygglagen (2008:102) för landskapet Åland,
- 4) viteslagen (FFS 1113/1990) i 15 § lagen om avskiljning och lagring av koldioxid avse landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen samt
- 5) 48 kap. 1-4 §§ strafflagen (FFS 39/1889) i 17 § 1 mom. avse 9 kap. 35-38 §§ landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

LL (1981:3) om renhållning har upphävts genom LL (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag.

4 §. Besvär

Besvär över lagligheten i Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets beslut enligt denna lag får anföras i enlighet med vad som föreskrivs i 19 § landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

5 §. Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Naturvård och jakt

K 38 Landskapslag (1998:82) om naturvård

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Lagens syfte

Syftet med denna lag är

- 1) att vårda naturen inklusive landskapsbilden,
- 2) att bevara naturens mångfald samt
- 3) att stödja ett hållbart nyttjande av naturtillgångarna och naturmiljön.

Vid tillämpningen av denna lag skall en gynnsam skyddsnivå eftersträvas för de arter och biotoper som förekommer i landskapet. Dessutom skall även ekonomiska, sociala och kulturella aspekter liksom regionala och lokala särdrag beaktas.

Denna lag syftar även till att komplettera bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter (*EU-förordningen om invasiva främmande arter*). (2020/113)

2 §. Ansvarsregler

Det är en angelägenhet för var och en att verka för att lagens syfte uppnås.

Vid all slags verksamhet skall förfaras så att skada undviks på naturen inklusive landskapsbilden där det är möjligt. Kan sådan skada inte undvikas skall de åtgärder vidtas som behövs för att motverka eller minska skadan, om det kan ske utan oskäliga kostnader.

2a §. (2009/57) Naturskada

Med naturskador avses skador som har en betydande och mätbar direkt eller indirekt effekt när det gäller att uppnå eller bibehålla en gynnsam skyddsnivå för

1) de naturvärden i Natura 2000-områden enligt 4 kap. för vilkas skydd områdena har införlivats i nätverket,

2) de arter som avses i artikel 4.2 i rådets direktiv om bevarande av vilda fåglar (79/409/EEG), nedan fågeldirektivet, och räknas upp i dess bilaga I och på de arter som räknas upp i bilaga II till rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (92/43/EEG), nedan habitatdirektivet,

3) de förekomstplatser för arter enligt 2 punkten som det enligt 15 § är förbjudet att förstöra eller försämra och

4) de arter som räknas upp i bilaga IV till habitatdirektivet eller för föröknings- och rastplatser för individer av de djurarter som avses i bilaga IV (a) till habitatdirektivet.

Som naturskada betraktas dock inte en sådan negativ effekt som det med stöd av 15 § 2 mom. eller 16 § 2 mom. har beviljats ett undantag för.

Den negativa effektens betydelse ska bedömas i förhållande till biotopernas eller arternas skyddsnivå vid tidpunkten för skadan samt deras funktioner och

naturliga förmåga till återbildning. Närmare bestämmelser om de faktorer som bestämmer den negativa effektens betydelse utfärdas genom landskapsförordning.

3 §. Definitioner

I denna lag avses med

biotop: ett område i naturen där ett visst växt- eller djursamhälle förekommer,

biologisk mångfald: variationsrikedomen bland levande organismer och de biotoper i vilka de förekommer,

hållbart nyttjande: att nyttja naturresurserna och den biologiska mångfalden på ett sätt och i en utsträckning som inte leder till en långsiktig minskning av naturresurserna och den biologiska mångfalden.

Definitioner av främmande art, invasiv främmande art, utrotning och inneslutning finns i artikel 3 i EU-förordningen om invasiva främmande arter. Vidare avses i denna lag med

1) **invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen** en art som ingår i den förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse som avses i artikel 4.1 i EU-förordningen om invasiva främmande arter,

2) **invasiv främmande art av betydelse för landskapet** en art som inte ingår i unionsförteckningen och som på grundval av tillgängliga vetenskapliga belägg kan orsaka betydande skada för den biologiska mångfalden eller annan skada på vilda organismer eller medföra fara för människors hälsa eller egendom,

3) **aktör** en fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt producerar, lagrar, på marknaden släpper ut, transporterar, förmedlar eller säljer eller på annat sätt överlåter produkter eller material med vilka en sådan invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en sådan invasiv främmande art av betydelse för landskapet som anges i landskapsförordning med stöd av 19a §, utifrån allmänt tillgänglig information sannolikt kan spridas ut i miljön. (2020/113)

4 §. Förvaltningen av naturvården

Förvaltningen av naturvården i landskapet handhas av landskapsregeringen och kommunerna. Om inte annat anges i denna lag skall landskapsregeringen övervaka att lagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser efterlevs.

2 kap. Fredning av områden

5 §. Naturreservat

Om det i ett område förekommer en art, en biotop eller ett ekosystem som är sällsynt eller om ett område är av särskild betydelse för kännedomen om landskapets natur eller representativt för en viss naturtyp kan området fredas genom att inrättas som naturreservat.

Ett naturreservat inrättas inte inom ett område för vilket stads- eller byggnadsplan fastställts.

K 38 LL (1998:82) om naturvård

6 §. Naturminne

En naturbildning som bör bevaras på grund av sin betydelse för kännedomen om landskapets natur, sin skönhet eller märkliga beskaftenhet kan fredas som naturminne. Fredningen kan även innefatta ett sådant markområde omkring naturbildningen som krävs för att bevara dess särart och betydelse.

7 §. Tillfälligt åtgärdsförbud

När fråga uppkommit om inrättande av ett naturreservat eller om skydd av ett område enligt 21 § 4 mom. kan landskapsregeringen förbjuda att området används på ett sådant sätt som medför att områdets skyddsvärde reduceras (tillfälligt åtgärdsförbud). Ett tillfälligt åtgärdsförbud enligt denna paragraf kan utfärdas för högst två år. Om särskilda skäl föreligger kan dock åtgärdsförbudets giltighetstid förlängas med ytterligare ett år. Innan beslut fattas om ett tillfälligt åtgärdsförbud eller om förlängning av dess giltighetstid skall fastighetsägaren beredas möjlighet att yttra sig.

Ett tillfälligt åtgärdsförbud enligt denna paragraf utfärdas inte då inrättandet av ett naturreservat sker genom expropriation.

8 §. Fredningsbeslut

Landskapsregeringen fattar beslut om inrättande av naturreservat och fredning av naturminne (fredningsbeslut). Innan ett fredningsbeslut fattas skall kommunen höras.

I fredningsbeslutet skall ändamålet med fredningen samt nödvändiga begränsningar i rätten att utnyttja området (åtgärdsbegränsning) anges. Åtgärdsbegränsningen i ett område får inte vara större än vad som krävs för att trygga ändamålet med fredningen. I fredningsbeslutet kan även undantag från åtgärdsbegränsningar anges.

Ett område som ägs av annan än landskapet inrättas som naturreservat eller naturminne med fastighetsägarens samtycke.

Ett fredningsbeslut är i kraft oberoende av att området byter ägare. Ett fredningsbeslut leder inte till inskränkning av särskild rätt som förvärvats innan beslutet kungjorts.

Se bilaga i slutet av lagen.

9 §. Enskilda undantag från åtgärdsbegränsning

Landskapsregeringen kan för vetenskapliga ändamål i enskilda fall medge undantag från en åtgärdsbegränsning inom ett fredat område.

Fastighetsägaren skall underrättas om undantag som avses i 1 mom. när sådana medges inom ett område som ägs av enskild. I fråga om ingrepp av mera omfattande karaktär skall fastighetsägaren beredas möjlighet att yttra sig innan undantag medges.

10 §. Naturreservat inom arrenderat område

I enskilda fall och om inga andra möjligheter till fredning finns kan ett naturreservat inrättas inom ett område som landskapsregeringen arrenderat för detta ändamål. Fredningstiden omfattar tiden för arrendet och skall vara minst tio år.

11 §. Tillsyn och skötsel

Tillsynen över naturreservat och naturminnen åligger landskapsregeringen.

Skötseln av naturreservat och naturminnen ankommer på landskapsregeringen. Skötseln av ett naturreservat eller ett naturminne som innehas av enskild kan dock genom avtal överlätas till fastighetsägaren.

12 §. Upphävande av fredningsbeslut

Ett fredningsbeslut får upphävas endast om områdets skyddsvärde avsevärt har minskat eller om fredningen förhindrar att ett projekt eller en plan av stort allmänintresse genomförs. Om ett fredningsbeslut upphävs till förmån för ett projekt eller en plan skall landskapsregeringen sträva till att freda ett ur naturskyddssynpunkt motsvarande område. I ett beslut om upphävande skall grunden för upphävandet anges.

Innan landskapsregeringen upphäver ett fredningsbeslut som avser ett naturreservat som innehas av enskild skall kommunen och fastighetsägaren höras. På motsvarande sätt skall fastighetsägaren höras när det gäller ett naturminne som ägs av enskild.

13 §. Anteckning i fastighetsregistret

Ett fredningsbeslut som avser naturreservat som ägs av enskild och beslut om upphävande av sådant skall antecknas i fastighetsregistret.

Landskapsregeringen skall utan dröjsmål underätta den myndighet som för fastighetsregistret när ett i denna paragraf avsett beslut har fattats.

Se fastighetsregisterlag (FFS 392/1985).

3 kap. Skydd av arter och biotoper**14 §. Fridlysning och partiell fridlysning (2002/2)**

Med undantag av de djurarter som är föremål för jakt enligt jaktlagstiftningen är samtliga vilda däggdjur och fåglar samt dessa fåglars bon och ägg ständigt fridlysta. Genom landskapsförordning bestäms vilka andra djur och växter som är fridlysta inom landskapet.

Exemplar av en fridlyst växt- eller djurart får inte avlägsnas, dödas eller påverkas på sådant sätt att artens fortplantning eller fortsatta existens äventyras. Fridlysning enligt denna paragraf hindrar emellertid inte att den pågående markanvändningen fortsätter. Vid markanvändningen skall åtgärder som kan störa eller skada exemplar av fridlysta arter undvikas om det endast medför ringa olägenhet för fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt till fastigheten.

Genom landskapsförordning kan bestämmas att en växt- eller djurart skall åtnjuta skydd i något avseende (partiell fridlysning). Partiell fridlysning får inte innebära att arten får ett lika starkt eller starkare skydd än det skydd som gäller för fridlysta arter. Den partiella fridlysningen får inte hindra att den pågående markanvändningen fortsätter. Vid den fortsatta markanvändningen skall sådan störning och skada som avses i 2 mom. undvikas. (2002/2)

Se L F (2023:88) om naturvård.

15 §. Särskilt skyddsvärda arter

Om det finns risk för att en fridlyst växt- eller djurart skall försvinna, skall arten förklaras som särskilt skyddsvärd. Genom landskapsförordning bestäms vilka arter som är särskilt skyddsvärda.

En särskild skyddsvärd art eller dess biotop får inte utan landskapsregeringens tillstånd skadas eller påverkas på sådant sätt att artens fortplantning eller fortsatta existens på förekomstplatsen äventyras.

Se LF (2023:88) om naturvård.

16 §. Särskilt skyddsvärda biotoper

Den biologiska mångfalden i naturen skall bevaras och främjas. Biotoper som på grund av sin begränsade förekomst har betydelse för naturens mångfald skall förklaras som särskilt skyddsvärda. Genom landskapsförordning bestäms vilka biotoper som är särskilt skyddsvärda.

En särskilt skyddsvärd biotop får inte utan landskapsregeringens tillstånd ändras så att den förlorar sin särart eller sin betydelse för bevarandet av den biologiska mångfalden. En ansökan om sådant tillstånd skall inlämnas till landskapsregeringen senast den 1 maj, varvid beslut i ärendet skall fattas före den 1 september.

Åtgärder som vidtas i en särskilt skyddsvärd biotops närmiljö skall utföras så att biotopens särart och betydelse bevaras. Med närmiljö avses ett sådant markområde omkring en biotop som krävs för att bevara dess särart och betydelse.

På begäran av fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt till fastigheten är landskapsregeringen skyldig att definiera gränserna för en särskilt skyddsvärd biotop.

Se LF (2023:88) om naturvård.

17 §. Undantag från fridlysningsbestämmelserna

Landskapsregeringen kan medge undantag från fridlysningsbestämmelserna i 14-16 §§ för vetenskapligt eller annat godtagbart ändamål.

18 §. Fångst av ryggradslösa djur

Fångst utomhus av insekter och andra ryggradslösa djur med ljus- eller doftfällor eller andra icke-selektiva metoder är förbjudna.

Landskapsregeringen kan med fastighetsägarens medgivande då särskilda skäl föreligger ge tillstånd till användande av i 1 mom. avsett fångstsätt.

19 §. (2020/113) Förbud mot att släppa ut främmande arter i miljön

En främmande art får inte hållas, födas upp eller odlas, planteras, sås eller på annat motsvarande sätt behandlas så att den kan komma ut i miljön.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte

1) plantering av växtplanter eller sådd av växtfrön på gårdsområden, åkrar eller bebyggda områden, om det inte finns någon risk för att arten sprider sig utanför planterings- eller såddområdet,

2) plantering av trädplanter, sticklingar eller sådd av trädförn av främmande art i skogsbruksområden med tillstånd av landskapsregeringen eller i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (1998:83) om

skogsvård eller med stöd av bestämmelser utfärdade med stöd av landskapslagen om skogsvård,

3) utsättning i frihet av vilt och viltbestånd av främmande ursprung med tillstånd av landskapsregeringen,

4) utplantering av främmande fiskarter med tillstånd av landskapsregeringen enligt 25 § i landskapslagen (1956:39) om fiske i landskapet Åland,

5) användning av makroorganismer som anses vara främmande arter för biologisk bekämpning eller pollinering när det är tillåtet med stöd av [landskapslagen (2013:98) om tillämpning på Åland av lagen om skydd för växters sundhet].

Sådana i 2 mom. 2-4 punkterna avsedda tillstånd ska inte beviljas om landskapsregeringen bedömer att de däri angivna åtgärderna kan medföra skada på den biologiska mångfalden eller på de växt- och djurarter som utgör ett naturligt inslag i landskapets flora och fauna. I 40 § förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland (*förvaltningslagen*) finns bestämmelser om motivering av beslut. Den som ansöker om tillstånd ska i anslutning till ansökan inkomma med en utredning om vilka arter som den sökande avser att införa i landskapets miljö på i nämnda punkter föreskrivet sätt och vilka effekter på miljön och människors hälsa och säkerhet de bedöms medföra.

LL (2013:98) om tillämpning på Åland av lagen om skydd för växters sundhet har upphävts genom LL (2021:26) om tillämpning av växtskyddslagen.

19a §. (2020/113) Invasiva främmande arter av betydelse för landskapet

Invasiva främmande arter av betydelse för landskapet får inte

1) släppas ut i miljön,

2) avsiktligt innehas, födas upp eller odlas, transporterats, släppas ut på marknaden, förmedlas eller säljas eller på annat sätt överlåtas.

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om de arter som är invasiva främmande arter av betydelse för landskapet eller om de artgrupper vars arter är invasiva främmande arter av betydelse för landskapet.

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om villkoren för att de förbud som avses i 1 mom. 2 punkten eller de skyldigheter som åvilar fastighetsägare och fastighetsinnehavare enligt 19b § eller aktörer enligt 19c § inte ska gälla för en invasiv främmande art eller för användningen av den i visst syfte i hela landskapet eller i någon del av landskapet, om landskapsregeringen bedömer att en tillämpning av bestämmelserna om förbud eller skyldigheterna ifråga inte kan anses motiverad för att minska en sådan i 3 § 2 mom. 2 punkten avsedd skada eller fara som arten orsakar.

Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om att något av de förbud som avses i 1 mom. 2 punkten inte ska gälla för individer av en sådan i 1 mom. avsedd art som dessas innehavare har fått i sin besittning före ikraftträdandet av denna förordning under en i nämnda förordning fastställd övergångsperiod. En sådan övergångsperiod

K 38 LL (1998:82) om naturvård

får inte sträcka sig längre än två år räknat från den tidpunkt då förordningen ifråga trätt i kraft. Om förbudet ifråga gäller en djurart, får det dock i landskapsförordningen föreskrivas att ägaren får hålla djuret i sin besittning tills djuret dör en naturlig död och det kan säkerställas att djuret inte kan föroka sig eller rymma.

Se LF (2020:114) om invasiva främmande arter.

19b §. (2020/113) *Fastighetsägares eller fastighetsinnehavares omsorgsplikt*

Om en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en invasiv främmande art av betydelse för landskapet förekommer på en fastighet, ska fastighetens ägare eller innehavare se till att skäliga åtgärder vidtas för att utrota eller innesluta arten, om förekomst av den invasiva främmande arten eller spridning av den kan orsaka betydande skada för den biologiska mångfalden eller medföra fara för människors hälsa eller egendom.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte däggdjur eller fåglar.

Vid bedömning av om de åtgärder som avses i 1 mom. är skäliga ska hänsyn tas till vilka sedvanliga metoder som kan användas för utrotning eller inneslutning av den invasiva främmande arten, vilka kostnaderna för åtgärderna är och den nytta som kan fås med åtgärderna i förhållande till kostnaderna.

19c §. (2020/113) *Aktörers omsorgsplikt*

En aktör ska se till att det i produkter eller material som aktören producerar, lagrar, släpper ut på marknaden, transporterar, förmedlar, säljer eller på annat sätt överlåter inte finns sådana invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen eller invasiva främmande arter av betydelse för landskapet som med produkten eller materialet kan sprida sig utanför det område som aktören innehar.

Det som i 1 mom. föreskrivs om aktörens omsorgsplikt gäller inte lagring eller transport av produkter eller material för någon annans räkning.

19d §. (2020/113) *Allmän styrning och särskilda förvaltningsuppgifter*

Landskapsregeringen utövar tillsyn över efterlevnaden av EU-förordningen om invasiva främmande arter samt efterlevnaden av bestämmelserna som hänför sig till invasiva främmande arter i denna lag och i landskapsförordning som utfärdats med stöd därav, om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf.

Landskapsregeringen fattar beslut om genomförande av snabba utrotningsåtgärder i enlighet med artiklarna 17 och 18 i EU-förordningen om invasiva främmande arter.

Landskapsregeringen är den i artiklarna 8 och 9 i EU-förordningen om invasiva främmande arter behöriga tillståndsmyndigheten och ansvarar för tillsynen över de verksamhetsställen som avses i de i dessa artiklar angivna tillstånden. Landskapsregeringen får hos Europeiska kommissionen ansöka om godkännande enligt artikel 9 i EU-förordningen om invasiva främmande arter. Landskapsregeringen kan även åter-

kalla ett tillstånd som beviljats med stöd av artikel 8 eller 9 i EU-förordningen om invasiva främmande arter, om det på ett väsentligt sätt har brutits mot villkoren i tillståndet och verksamheten inte har gjorts förenlig med tillståndet inom en skälig tidsfrist som sätts ut av landskapsregeringen. Landskapsregeringen kan i en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om innehållet i de ansökningar som avses i artikel 8.4 i EU-förordningen om invasiva främmande arter och om de för tillståndsprovningen behövliga utredningarna som ska bifogas till ansökningen, de tillståndsvillkor som ska meddelas i enlighet med artiklarna 8 och 9 i EU-förordningen om invasiva främmande arter samt om förfarandet vid återkallande av med stöd av artikel 8 eller 9 i EU-förordningen om invasiva främmande arter beviljade tillstånd.

Landskapsregeringen ska utarbeta och godkänna en handlingsplan i enlighet med artikel 13 och en plan för hanteringsåtgärder i enlighet med artikel 19 i EU-förordningen om invasiva främmande arter. När planerna utarbetas ska de myndigheter och intressgrupper vilka berörs av planerna ges tillfälle att avge utlåtande över utkast till planerna. Utkasten ifråga ska publiceras i det allmänna datanätet och allmänheten ska i tillräckligt god tid innan planerna godkänns ges tillfälle att framföra sina åsikter om planerna. Information om en godkänd plan och om hur de framförda åsikterna har blivit beaktade ska ges i det allmänna datanätet.

Tullen utövar i enlighet med vad som föreskrivs särskilt tillsyn över i artikel 15 i EU-förordningen om invasiva främmande arter avsedd import.

19e §. (2020/113) *Landskapsregeringens rätt att få uppgifter och utföra inspektioner*

Landskapsregeringen eller en tjänsteman eller en tjänsteinnehavare som landskapsregeringen förordnat har rätt att för utförandet av sina uppgifter

1) röra sig på någon annans område,

2) få tillträde till en plats där det bedrivs sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt artikel 8 eller 9 i EU-förordningen om invasiva främmande arter eller som avses i 19a § 1 mom. 2 punkten,

3) utföra inspektioner, undersökningar och mätningar samt ta prover.

Vid inspektioner ska bestämmelserna i 34 § i förvaltningslagen iakttas.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte utrymmen som används för boende av permanent natur.

20 §. *Handel med fridlysta arter*

Det är förbjudet att utan landskapsregeringens tillstånd överlåta, ta emot eller på annat sätt anskaffa, saluföra eller hålla i ägo exemplar av arter som är ständigt fridlysta enligt denna lag, såvida de inte lagligen erhållits före denna lags ikraftträdande.

Förbudet i 1 mom. gäller inte djur eller deras skinn, ägg eller larver som lagligen införts till landskapet.

4 kap. Landskapets internationella förpliktelser

21 §. Områden som bör skyddas

Landskapsregeringen skall upprätta en förteckning över sådana områden som bör fredas för att uppfylla landskapets internationella förpliktelser inom naturvården. Förteckningen skall ange ändamålet med fredningen av varje enskilt område.

När förteckningen upprättas skall berörda fastighetsägare beredas möjlighet att yttra sig. (2000/41)

För områden som upptagits i en förteckning som avses i 1 mom. kan 7 § tillämpas.

Ett område som tagits upp i en förteckning som avses i 1 mom. skall så snart som möjligt skyddas. Skyddet genomförs genom att området inrättas som naturreservat enligt denna lag, fredas med stöd av jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland eller genom att avtala med fastighetsägaren om upprätthållande av en gynnsam skyddsnivå i området.

Förteckning över områden som omfattas av nätverket Natura 2000, se ÅLRB (2016:4).

22 §. Särskilda skyddsområden och särskilda bevarandeområden

Landskapsregeringen kan förklara ett område som tagits upp i förteckningen som avses i 21 § som särskilt skyddsområde.

När Europeiska gemenskapernas kommission har slagit fast att ett område är av gemenskapsintresse skall landskapsregeringen förklara området som särskilt bevarandeområde.

Förteckning över områden som omfattas av nätverket Natura 2000, se ÅLRB (2016:4).

23 §. Upphävande av skyddet

Skyddet av ett område som skyddats genom avtal med fastighetsägaren enligt 21 § 4 mom. kan upphävas genom tillämpning av 12 § 1 mom. Upphävandet av skyddet skall ske i samråd med fastighetsägaren.

Om det i ett särskilt skyddsområde eller i ett särskilt bevarandeområde förekommer en prioriterad livsmiljötyp enligt bilaga I till rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (92/43/EEG) eller en prioriterad art enligt bilaga II till direktivet, skall Europeiska gemenskapernas kommission höras innan skyddet av området får upphävas. Om upphävandet kan motiveras av skäl som rör människors hälsa, betydelsefulla konsekvenser för miljön eller den allmänna säkerheten behöver kommissionen inte höras.

24 §. Förbud mot införsel till landskapet

Om det krävs av naturskyddsskäl eller för att uppfylla landskapets internationella förpliktelser kan landskapsregeringen förbjuda införsel av exemplar av djur- och växtarter samt produkter som utvunnits ur sådana.

24a §. (2010/76) Bedömning av projekt och planer

Om ett projekt eller en plan, antingen i sig eller i samverkan med andra projekt eller planer, sannolikt i betydlig utsträckning försämrar naturvärdena i ett område som finns angivet i en sådan i 21 § denna lag avsedd förteckning över områden som bör fredas el-

ler som redan av landskapsregeringen i enlighet med 22 § denna lag förklarats som särskilt skyddsområde, ska den som genomför projektet eller gör upp planen på behörigt sätt bedöma dessa konsekvenser. Detsamma gäller ett sådant projekt eller en sådan plan utanför området som sannolikt har betydande skadliga verkningar som når området.

Den myndighet som beviljar tillståndet eller godkänner planen ska se till att den bedömning som avses i 1 mom. har gjorts. I det fall där konsekvenserna bedöms på ett annat sätt än genom ett MKB-förfarande ska myndigheten begära utlåtande av landskapsregeringen och av den som förvaltar området.

En myndighet som på grundval av anmälingsskyldighet som bestämts i lag eller förordning har fått anmälan om ett projekt eller en plan som avses i 1 mom. ska inom ramen för sina befogenheter vidta åtgärder för att avbryta genomförandet av projektet eller planen tills den bedömning som avses i 1 mom. har gjorts och de utlåtanden som avses i 2 mom. har inhämtats. Myndigheten ska också underrätta landskapsregeringen om saken.

24b §. (2013/86) Beviljande av tillstånd samt godkännande och fastställande av planer

Den myndighet som avses i 24a § får inte bevilja tillstånd att genomföra ett projekt eller godkänna eller fastställa en plan, om bedömningsförfarandet enligt 24a § 1 och 2 mom. visar att genomförandet av planen eller projektet i betydlig utsträckning försämrar ett områdes naturvärden vilket enligt Europeiska gemenskapernas kommission har ett gemenskapsintresse, och som av landskapet har givits ett sådant skydd som avses i 21 § 1 mom. eller 22 §.

Utän hinder av 1 mom. får ett tillstånd dock beviljas eller en plan godkännas eller fastställas om landskapsregeringen beslutar att det ska genomföras av ett skäl som är tvingande på grund av ett väsentligt allmänt intresse och det inte finns någon alternativ lösning. En ytterligare förutsättning för ett sådant beslut är, i de fall det finns en prioriterad naturtyp eller prioriterad art enligt bilaga I eller II i EG-direktivet om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (92/43/EEG), att skälen är mycket viktiga till följd av gynnsamma verkningar på människans hälsa, på den allmänna säkerheten eller på miljön någon annanstans eller att det finns något annat tvingande skäl som är betingat av ett väsentligt allmänt intresse och som kräver att tillståndet beviljas eller planen godkänns eller fastställs. I det sistnämnda fallet ska kommissionens utlåtande inhämtas.

5 kap. Vård av landskapsbilden

25 §. Skyltning i naturen

Skyltar och andra anordningar för information, reklam och liknande ändamål (reklamskyltar) får sättas upp utanför stads- eller byggnadsplanerat område om de motsvarar landskapsregeringens bestämmelser. Bestämmelser om reklamskyltar utfärdas genom landskapsregeringens beslut eller genom landskapsförordning.

K 38 LL (1998:82) om naturvård

För annonsering om sammanträden, kulturella möten, idrottstävlingar, nöjeställningar eller andra sådana sammankomster eller medborgerliga val tillämpas inte 1 mom. Detsamma gäller reklamskylt som sätts upp på byggnad eller i byggnadens omedelbara närhet och som avser verksamhet som idkas där eller varor som säljs där. En reklamskylt som sätts upp med stöd av detta moment skall utformas och placeras så att den anpassas till omgivningen.

Om reklamskyltar inom stads- eller byggnadsplanerat område bestäms i kommunal byggnadsordning.

Se även 60 § LL (1957:23) om allmänna vägar i landskapet Åland.

26 §. Åverkan på naturföremål

På klippor, stenblock, träd och andra naturföremål får inte skrivas, ritas, målas eller på annat sätt framställas ord, bilder eller andra tecken eller symboler såvida det inte görs i uppenbart skäligt syfte eller med stöd av lag.

27 §. Nedskräpning

Det är inte tillåtet att skräpa ned utomhus, vare sig i naturen eller inom bebyggda områden, med glas, plåt, plast, papper eller annat avfall. Kommunen övervakar att denna paragraf efterlevs. Om renhållning bestäms särskilt.

28 §. Förfulande av landskapsbilden

Byggnader får inte lämnas att förfalla så att de förfular landskapsbilden. Inte heller får annat material än trävaror, lantbruksprodukter eller -förnödenheter hållas upplagrade utanför område med fastställd stads- eller byggnadsplan så att landskapsbilden sedd från allmän kommunikationsled eller allmän plats förfulas.

Kommunen övervakar att denna paragraf efterlevs.

6 kap. Tåktverksamhet**29 §. Definition**

Med tåkt avses i denna lag tagande av sten, grus, sand, matjord, torv eller därmed jämförbara nyttigheter för bortforsling eller för lagring eller förädling på platsen.

Bestämmelserna om tåkt tillämpas även på sprängningsarbete som resulterar i att för platsen betydande mängder material lösgörs. (2013/109)

30 §. Aktsamhetsregler

En tåkt får inte öppnas på ett sådant sätt att en vacker landskapsbild, betydande skönhetsvärden hos naturen eller speciella naturförekomster förstörs eller så att naturförhållandena genomgår betydande skadliga förändringar.

En tåkt skall förläggas och tåktverksamheten ordnas så att dess skadliga inverkan på naturen och landskapsbilden blir så liten som möjligt och att verksamheten inte för bosättningen eller miljön medför fara eller sådan olägenhet som till skäliga kostnader kan undvikas. När tåktverksamheten har avslutats skall nödvändiga åtgärder vidtas för att återställa området.

30a §. (2013/109) Om prövning och prövningsmyndighet

I denna lag finns bestämmelser om tillstånd och miljögranskning för tåktverksamhet. Närmare bestämmelser om när tillstånd respektive miljögranskning krävs finns i detta kapitel. I fråga om prövningsmyndighet och förfarande gäller vad som bestäms i landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

31 §. (2013/109) Krav på tillstånd

Tillstånd krävs för bedrivande av tåktverksamhet om den beräknade volymen är minst 100.000 kubikmeter fast massa bergkross eller minst 50.000 kubikmeter sand eller grus.

32 §. (2013/109) Krav på miljögranskning

Miljögranskning krävs för öppnande av annan tåkt än sådan som avses i 31 §.

Miljögranskning enligt 1 mom. krävs inte för öppnande av sådan tåkt som sker för husbehov eller som grundar sig på ett tillstånd av myndighet eller på plan som antagits eller fastställts av myndighet.

Oavsett vad som stadgas i 2 mom. krävs dock miljögranskning för öppnande av husbehovståkt som innefattar sprängningsarbete som resulterar i att för platsen betydande mängder material lösgörs.

33 §. (2013/109) Tillsynsmyndighet och tillsyn

Om tillsynsmyndighet och tillsyn i enlighet med detta kapitel stadgas i landskapslagen om miljöskydd.

34 §. Utövarens ersättningskyldighet

Om en verksamhet som avses i detta kapitel medför skada eller olägenhet för en annan fastighet eller för nyttjandet av den, har fastighetsägaren eller innehavaren av särskild rätt till fastigheten rätt att få full ersättning för detta av verksamhetsutövaren. Ersättning skall yrkas inom fem år från det att skadan eller olägenheten uppstått. Om en överenskommelse inte kan nås skall ersättningsfrågan avgöras med iakttagande i tillämpliga delar av landskapslagen (1979:62) om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter.

7 kap. Inlösnings och ersättning**35 §. Landskapets expropriationsrätt**

Landskapet har rätt att för inrättande av ett naturreservat eller fredande av ett naturminne expropriera fast egendom samt att i expropriationsväg fastställa inskränkningar i ägarens rätt att nyttja sådan egendom. Innan beslut om expropriation fattas skall kommunen höras.

När fråga om expropriation uppkommer, kan landskapsregeringen förbjuda sådan användning av fastigheten som skulle äventyra ändamålet med expropriationen (tillfälligt åtgärdsförbud). Ett tillfälligt åtgärdsförbud enligt denna paragraf kan utfärdas för högst ett år.

36 §. Landskapets inlösningskyldighet

Har en ansökan om tillstånd eller miljögranskning avslagits för att tåktverksamheten står i strid med aktsamhetsreglerna i 30 § genom ett laga kraft vunnit beslut, är landskapet skyldigt att lösa in området i

fråga om fastighetsägaren kräver det, såvida området inte kan användas för jord- eller skogsbruk, byggande eller motsvarande ändamål som medför skäligen nytta. (2013/109)

Den kommun där området är beläget har dock rätt att i första hand lösa in område som avses i 1 mom. Landskapsregeringen skall omedelbart underrätta kommunen när sådant krav på inlösen har framställts. Är området enligt landskapsregeringens bedömning av särskild betydelse med hänsyn till naturvärden tillkommer dock inlösningsrätten landskapet oberoende av kommunens inlösningsanspråk.

37 §. Landskapets ersättningskyldighet

Medför bestämmelser som utfärdas med stöd av 15 eller 16 § en olägenhet som inte är ringa har fastighetsägaren rätt till full ersättning för olägenheten. Fastighetsägaren har emellertid inte rätt till ersättning före en ansökan om tillstånd att avvika från bestämmelserna har avslagits.

Medför ett fredningsbeslut som fattas enligt denna lag en olägenhet som inte är ringa, har fastighetsägaren rätt att av landskapet få full ersättning för olägenheten. Detsamma gäller om ett avtal som sluts med stöd av 21 § 4 mom. medför att fastighetsägaren åsamkas olägenhet som inte är ringa.

Om ett beslut i ett tillståndsärende som fattats med stöd av 24b § 1 mom. begränsar användningen av fastigheten så att fastighetsägaren eller innehavaren åsamkas olägenhet som inte är ringa har fastighetsägaren eller innehavaren rätt att av landskapet få full ersättning för olägenheten. Rätt till ersättning finns dock inte när en sådan olägenhet åsamkas landskapet, en kommun eller ett kommunalförbund, eller när olägenheten är en följd av att tillstånd inte beviljas i enlighet med särskild lagstiftning, såsom vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, landskapslagen (2008:124) om miljöskydd eller landskapslagen (1994:72) om förutsättningarna för att i landskapet Åland leta efter, inmuta och utnyttja mineralfyndighet. (2013/86)

Rätt till ersättning som fastighetsägare har enligt denna paragraf tillkommer på samma sätt innehavare av särskild rätt till fastigheten.

Tidigare 3 mom. har blivit 4 mom. genom (2013/86).

38 §. Landskapets ersättningskyldighet vid tillfälligt åtgärdsförbud

Medför ett tillfälligt åtgärdsförbud enligt 7 § olägenhet som inte är ringa, gäller rätt till ersättning enligt 37 §. Om fredning inte kommer till stånd är den som har fått ersättning skyldig att betala tillbaka ersättning för olägenhet som inte längre åsamkas.

Ersättning som erlagts enligt 1 mom. skall beaktas vid bestämmande av ersättning enligt 37 § 2 mom. så att ersättning för en och samma olägenhet endast erläggs en gång.

Medför ett tillfälligt åtgärdsförbud enligt 35 § olägenhet som inte är ringa har den som har rätt till ersättning enligt 37 § rätt till full ersättning för olägenheten om expropriation inte kommer till stånd.

39 §. Bestämmande av ersättning

Ersättning som skall erläggas enligt denna lag bestäms genom överenskommelse mellan landskapsregeringen och den som har rätt till ersättningen. Om ingen överenskommelse nås skall ersättningen bestämmas genom tillämpning av landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter.

8 kap. Straff och andra påföljder

40 §. Naturvårdsförseelse

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) olagligt vidtar åtgärder i strid med ett fredningsbeslut eller i strid med ett avtal om skydd enligt 21 § 4 mom.,

2) utan erforderligt tillstånd överlåter, tar emot eller på annat sätt anskaffar, saluför eller håller i ägo exemplar av arter som är fridlysta enligt denna lag eller

3) på annat sätt bryter mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser

skall, om det inte i denna eller annan lag föreskrivs ett strängare straff för gärningen, dömas för naturvårdsförseelse till böter.

41 §. Naturvårdsbrott

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) bryter mot en fredningsbestämmelse som avser växt- eller djurart vilken har förklarats som särskilt skyddsvärd,

2) i strid med 16 § 3 mom. ändrar en biotop vilken har förklarats som särskilt skyddsvärd eller

3) i strid med 19 § i naturen planterar en växtart eller släpper ut en djurart som inte utgör ett naturligt inslag i landskapets flora eller fauna

skall, om inte överträdelsern anses vara ringa, dömas för naturvårdsbrott till böter eller till fängelse i högst två år. (2013/109)

På naturvårdsbrott tillämpas vad som bestäms om juridiska personers straffansvar i 9 kap. strafflagen (FFS 39/1889). (2011/43)

Inom landskapets behörighet döms för naturvårdsbrott den som på ett i 48 kap. 5 § 3 punkten i strafflagen (FFS 39/1889) angivet sätt handlar i strid med rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem, i enlighet med vad som enligt den bestämmelsen i strafflagen föreskrivs om straffansvar och straff för sådana överträdelser. (2020/113)

41a §. (2020/113) Otillåten hantering av en invasiv främmande art

Den som uppsåtligen i strid med artikel 7 i EU-förordningen om invasiva främmande arter eller i strid med 19a § 1 mom. 2 punkten eller i strid med ett tillstånd som beviljats med stöd av artikel 8 eller 9 i EU-förordningen om invasiva främmande arter

1) innehar, föder upp, odlar, säljer eller på något annat sätt överlåter,

2) för egen räkning använder, transporterar eller för transport överlämnar, eller

K 38 LL (1998:82) om naturvård

3) på marknaden släpper ut,

en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en invasiv främmande art av betydelse för landskapet ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *otillåten hantering av en invasiv främmande art* dömas till böter.

Om strängare straff för gärningen inte föreskrivs någon annanstans i lag ska för *otillåten hantering av en invasiv främmande art* också dömas den som uppsåtligen eller av oaktsamhet i strid med artikel 7 i EU-förordningen om invasiva främmande arter eller i strid med 19 § 1 mom. eller 19a § 1 mom. 1 punkten i miljön släpper ut en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en invasiv främmande art av betydelse för landskapet eller en främmande art som avses i 19 § 1 mom.

Den som bryter mot ett med vite förenat förbud eller föreläggande som har meddelats med stöd av 42b § kan lämnas obesträffad för samma gärning, om vitet har dömts ut genom ett lagakraftvunnet beslut.

Inom landskapets behörighet tillämpas även bestämmelserna om straff för regleringsbrott i 46 kap. 1-3 §§ i strafflagen (FFS 39/1889), bestämmelserna om straff för smuggling i 46 kap. 4 och 5 §§ i strafflagen samt bestämmelserna om straff för olaga befattningstagande med infört gods i 46 kap. 6 och 6 a §§ i strafflagen på otillåten hantering av en invasiv främmande art.

42 §. *Tvångsmedel*

Den som vidtar åtgärder i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller som försummar att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller nämnda bestämmelser kan av den övervakande myndigheten förbjudas att fortsätta med den rättsstridiga verksamheten eller att fullgöra sina skyldigheter inom utsatt tid. Tvångsåtgärder vidtas dock inte om det begångna felet är ringa.

Den övervakande myndigheten kan förena förbud och ålägganden som meddelats med stöd av 1 mom. med vite eller med hot om fullgörande av skyldigheterna på den försumliges bekostnad.

Polisen är skyldig att ge handräckning om det är nödvändigt för att avbryta en rättsstridig åtgärd som avses i denna paragraf.

42a §. (2009/57) *Förebyggande och avhjälpande av naturskador*

Om en fysisk eller juridisk person som bedriver yrkesverksamhet eller som i praktiken beslutar om sådan verksamhet (*verksamhetsutövare*) uppsåtligt eller av oaktsamhet genom en åtgärd som strider mot denna lag eller mot bestämmelser som har utfärdats med stöd av den eller genom en försummelse förorsakar en naturskada eller ett överhängande hot om en naturskada, ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål underrätta den övervakande myndigheten om naturskadan eller det överhängande hotet om en naturskada och vidta behövliga åtgärder för att förebygga negativa effekter eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt.

Efter att ha fått kännedom om naturskadan eller det överhängande hotet om en naturskada ska den övervakande myndigheten, utöver vad som bestäms i 42 §, ålägga den verksamhetsutövare som orsakat olägenheten att vid behov vidta åtgärder för att förebygga negativa effekter eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt, samt ålägga verksamhetsutövaren att vidta hjälpåtgärder enligt landskapslagen (2009:56) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador. Den övervakande myndigheten kan förena åläggandet med vite eller med hot om att den åtgärd som inte vidtagits utförs på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts.

Den övervakande myndigheten har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna få de uppgifter av verksamhetsutövaren som är nödvändiga för att förebygga eller avhjälpa naturskador eller förebygga riskerna för sådana.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte på naturskador vars förebyggande och avhjälpande regleras i landskapslagen (2008:124) om miljöskydd.

42b §. (2020/113) *Förbud och förelägganden vid överträdelser och försummelser som hänför sig till invasiva främmande arter*

Landskapsregeringen kan

1) förbjuda den som i strid med artikel 7.1 i EU-förordningen om invasiva främmande arter eller i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats eller förelägganden som meddelats med stöd av den, innehar, föder upp eller odlar, transporterar, på marknaden släpper ut, förmedlar eller säljer eller på annat sätt överlåter en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en invasiv främmande art av betydelse för landskapet, från att fortsätta eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna,

2) förelägga den som uppsåtligen eller av oaktsamhet i miljön släpper ut en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en invasiv främmande art av betydelse för landskapet att utrota förekomsten av den art som kommit ut i miljön,

3) förelägga den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet enligt 19 § 1 mom. mot att släppa ut främmande arter i miljön att utrota förekomsten av den art som till följd av överträdelser har kommit ut i miljön,

4) förelägga en fastighetsägare eller en fastighetsinnehavare att fullgöra sin skyldighet enligt 19b §,

5) förelägga en aktör att fullgöra sin skyldighet enligt 19c §.

Landskapsregeringen ska när ett sådant i 1 mom. 2 eller 3 punkten avsett föreläggande meddelas även bestämma på vilket sätt en daggdjurs- eller fågelart som betraktas som främmande art eller invasiv främmande art ska utrotas.

Landskapsregeringen ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller ett föreläggande som den har meddelat med stöd av 1 mom. med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

43 §. Förverkandepåföljd

Det som erhållits genom en gärning som avses i 40 eller 41 § eller dess värde skall dömas förverkat till staten.

44 §. Rätt till omhändertagande

Den som har till uppgift att övervaka att denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser efterlevs har rätt att omhändertaga jakt-, insamlings- och annat redskap som använts i strid med lagen eller nämnda bestämmelser. Detsamma gäller det som åtkommit genom användande av sådant redskap.

Det som omhändertagits enligt 1 mom. skall utan dröjsmål överlämnas till polisen.

45 §. Rätt att föranstalta om syn

Finns det skäl att anta att brott begåtts mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, har den övervakande myndigheten rätt att föranstalta om syn på platsen.

Polisen är skyldig att ge erforderlig handräckning i fall som avses i 1 mom.

9 kap. Särskilda bestämmelser**46 §. Delgivning av fredningsbeslut (2008/40)**

Ett meddelande om fredningsbeslutet ska genom offentlig delgivning publiceras på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Beslutet ska vara tillgängligt på landskapsregeringens webbplats under den tid meddelandet är publicerat. (2017/111)

Ett fredningsbeslut som avser ett naturreservat skall anslås på lämpligt ställe inom området. Ett fredningsbeslut som avser ett naturminne skall anslås på lämplig plats invid skyddsobjektet.

Landskapet skall bekosta och sätta upp de anslag som avses i detta moment.

47 §. Ändringsökande

Beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Landskapsregeringen kan bestämma att ett beslut som fattats med stöd av denna lag skall iaktas trots eventuella besvär, såvida inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

I kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland finns bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som en kommunal myndighet har fattat enligt denna lag.

48 §. Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

49 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 1998.

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

50 §. Övergångsbestämmelser

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1977:41) den 23 maj 1977 om naturvård. Om det i

annan lagstiftning hänvisas till den upphävda lagen skall hänvisningarna i tillämpliga delar avse bestämmelserna i denna lag.

Beslut om inrättande av naturreservat och fredande av naturminnen liksom beslut som avser fridlysta och särskilt skyddsvärda arter som fattats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft tills något annat bestäms med stöd av denna lag.

Tillstånd som [landskapsstyrelsen] beviljat innan denna lag träder i kraft förblir gällande under den tid som föreskrivits i respektive tillstånd. Ansökningar om tillstånd som är under behandling när denna lag träder i kraft skall behandlas enligt den upphävda lagen.

Förteckning över fredningsbeslut

Se 8 §.

Naturreservat:

- Ramsholmen i Jomala kommun (1974:31)
- Lövdal i Jomala kommun (1974:57)
- Blåskären-Salungarna-Stora Bredgrundet i Brändö kommun (1980:4)
- Stora Lökskär i Lemlands kommun (1980:8)
- Iriskärret i Jomala kommun (1981:45)
- Fjärdsjär och Harrgrund i Sunds kommun (1986:12)
- Svartnö och Kaja holmar i Hammarlands kommun (1987:29)
- Espholmen i Mariehamns stad (1987:30)
- Herröskatan i Lemlands kommun (1987:31)
- Almskogen i Finströms kommun (1987:32)
- Länsmansgrund i Saltviks kommun (1987:33)
- Östra Rödklobb i Eckerö kommun (1988:28)
- Norra Hastersboda i Föglö kommun (1988:30)
- Östra Långskär-Sandskär i Kökars kommun (1988:31)
- Hemdal i Vårdö kommun (1990:15)
- Prästgårdsnäset i Finströms kommun (1992:55)
- Åsgårda stenåkrar i Saltviks kommun (1994:2)
- Skällklobbarna i Vårdö kommun (1994:80)
- Lillnäsberget-Tingö i Sunds kommun (1995:34)
- Sandskär i Kökar kommun (1996:27)
- Granö holme i Föglö kommun (1996:67)
- Lökö naturreservat i Äppelö by i Hammarlands kommun (1997:21)
- Bistorp stenåkrar naturreservat i Bistorp by i Lemlands kommun (1997:46)
- Gloet naturreservat i Vårdö kommun (1998:119)
- Blacksunds naturreservat i Kumlinge kommun (1999:60)
- Höckböleholmen naturreservat i Geta kommun (2000:74)
- Sandön naturreservat i Föglö kommun (2001:15)
- Näset naturreservat i Kumlinge kommun (2001:16)
- Södra Uddhagarna naturreservat i Eckerö kommun (2001:67)
- Ängessjö naturreservat i Hammarlands kommun (2001:68)
- Prästgårdsskogen naturreservat i Sunds kommun (2001:69)
- Moren naturreservat i Jomala kommun (2002:62)
- Björkör naturreservat i Föglö kommun (2003:3)

K 39 LF (2023:88) om naturvård

Norra Uddhagarna naturreservat i Eckerö kommun (2003:22)

Idskärs naturreservat i Finströms kommun (2005:9)
Idö i Kökars kommun (2005:10)

Knöppelskärs naturreservat i Saltviks kommun (2005:11)

Kråkskärs naturreservat i Saltviks kommun (2005:12)

Nåtö-Jungfruskär i Lemlands kommun och Mariehamns stad (2005:13)

Löfvik naturreservat i Sunds kommun (2008:56)

Båtskär naturreservat i Lemlands kommun (2008:57)

Gunnarsby naturreservat i Sunds kommun (2008:58)

Näsgården naturreservat i Hammarlands kommun (2008:88)

Toböle naturreservat i Saltviks kommun (2008:89)

Svenstjälpa naturreservat i Vårdö kommun (2009:30)

Kvarnsjöskogen naturreservat i Saltviks kommun (2011:79)

Öfladorna naturreservat i Lemlands kommun (2013:56)

Jomalaöjen naturreservat i Jomala kommun (2014:49)

Skag i Lumparlands kommun (2014:56)

Boxö naturreservat i Saltviks kommun (2015:55)

Brättö naturreservat i Föglö kommun (2018:51)

Barmatteskäret naturreservat i Eckerö kommun (2018:52)

Torp urskog naturreservat i Eckerö kommun (2018:53)

Utökande av Signilskär-Märket naturreservat i Hammarlands kommun (2018:54)

Stenverka i Simskåla i Vårdö kommun (2018:55)

Timmerträsket naturreservat i Geta kommun (2018:56)

Stornäset naturreservat i Sunds kommun (2020:38)

Eköra-Prästöra naturreservat i Eckerö kommun (2022:4)

Träsket naturreservat i Eckerö kommun (2023:102)

Sinnträsk naturreservat i Eckerö kommun (2023:103)

Storklyndan naturreservat i Brändö kommun (2023:116)

Naturminnen:

Naturbildningen ”Källskärskannan” på Källskär i Karlby by i Kökar kommun (1925:38)

Tvenne slånbuskar på Svinö holme i Jomala kommun och gammal ek på Hamnholm i Saltviks kommun (1934:15)

Säregen tall i Torp by i Eckerö kommun (1970:31)

Säregen björk i Möckelö by i Jomala kommun (1970:32)

Två popplar i Tjudö by i Finströms kommun (ej publicerat beslut)

Fyra askar och en silverpoppel i Prästgården by i Jomala kommun (1981:44)

Stenåkern ”Stenögat” i Åsgårda by i Saltviks kommun (1993:55)

En ek och ett flyttblock i Kvarnbo by i Saltviks kommun (1994:31)

En allé i Nääs by i Saltviks kommun (1996:30)

Upphävande av beslutet (1981:44) såvitt avser silverpoppel (2000:12)

Växtarter:

Se 4 § LF (1998:113) om naturvård.

Djurarter:

Se 2 och 3 §§ LF (1998:113) om naturvård.

Samtliga däggdjur och fåglar m.u.a. de arter som omnämns i jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland.

Sälskyddsområde och fågelskyddsområde: se under 26 § jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland.

K 39 Landskapsförordning (2023:88) om naturvård

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Tillämpning och övervakning

Landskapsregeringen ska tillämpa landskapslagen (1998:82) om naturvård (*naturvårdslagen*) och sköta övervakningen av bestämmelserna i naturvårdslagen på sådant sätt att det fortlöpande är möjligt att bedöma skyddsnivån för de arter och biotoper som förekommer på Åland. I det sammanhanget bör särskild uppmärksamhet ägnas fridlysta arter, de primärt skyddade biotoper och arter som anges i rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (*habitatdirektivet*) och de arter som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar (*fågeldirektivet*), samt de ärenden som anges i bilaga 5 till fågeldirektivet.

Om det på basis av övervakningen kan konstateras att skyddsnivån för en art eller en biotop inte är gynnsam ska landskapsregeringen vidta åtgärder så att en gynnsam skyddsnivå kan uppnås, då även ekonomiska, sociala och kulturella aspekter liksom regionala och lokala särdrag ska beaktas.

2 kap. Fridlysta och särskilt skyddsvärda arter

2 §. Däggdjur och fåglar

Med undantag av de djurarter som är föremål för jakt enligt jaktlagstiftningen är samtliga på Åland förekommande vilda däggdjur och fåglar samt fåglarnas bon och ägg ständigt fridlysta. I bilaga A till denna förordning anges de i 15 § i naturvårdslagen avsedda särskilt skyddsvärda arterna av däggdjur och fåglar.

3 §. Kräldjur, groddjur och ryggradslösa djur

Arter av kräldjur, groddjur, fiskar och ryggradslösa djur som påträffas på Åland är fridlysta i enlighet med vad som anges i bilaga A till denna förordning. I samma bilaga anges även de i 15 § i naturvårdslagen avsedda särskilt skyddsvärda arterna av kräldjur, groddjur, fiskar och ryggradslösa djur.

4 §. Fridlysta växter

Arter av i vilt tillstånd förekommande växter som påträffas på Åland är fridlysta i enlighet med vad som anges i bilaga B till denna förordning. I samma bilaga anges även de i 15 § landskapslagen om naturvård avsedda särskilt skyddsvärda arterna av i vilt tillstånd förekommande växter.

3 kap. Särskilt skyddsvärda biotoper**5 §. Biotopernas indelning och avgränsning**

De biotoper på Åland som är särskilt skyddsvärda i enlighet med 16 § i naturvårdslagen indelas och avgränsas i enlighet med vad som anges i bilaga C till denna förordning.

4 kap. Särskilda bestämmelser**6 §. Nomenklatur**

I bilagorna A och B saknar vissa arter svenskt namn. I stället för det svenska artnamnet anges i dessa fall den lägsta taxonomiska nivå för vilken en svensk beteckning finns angiven. I dessa fall är ifrågasvarande beteckning även markerad med en asterisk.

7 §. Anvisningar

Landskapsregeringen kan ge närmare anvisningar om de i bilaga C avsedda biotoperna och deras förekomst.

Bilaga A – Djur**1. Däggdjur och fåglar****1.1 Däggdjur**

art	
vetenskapligt namn	svenskt namn
<i>Myotis nattereri</i>	fransfladdermus
<i>Nyctalus noctula</i>	större brunfladdermus
<i>Phocoena phocoena</i>	tumlare
<i>Pipistrellus nathusii</i>	trollpipistrell
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	sydpipistrell
<i>Plecotus auritus</i>	brunlångöra
<i>Pusa hispida botnica</i>	östersjövikare

1.2 Fåglar

art	
vetenskapligt namn	svenskt namn
<i>Alcedo atthis</i>	kungsfiskare
<i>Aquila chrysaetos</i>	kungsörn
<i>Aythya marila</i>	bergand
<i>Bubo bubo</i>	berguv
<i>Calidris alpina schinzii</i>	sydlig kärrsnäppa
<i>Caprimulgus europaeus</i>	nattskärna
<i>Circus aeruginosus</i>	brun kärrhök
<i>Clanga clanga</i>	större skrikörn
<i>Falco peregrinus</i>	pilgrimsfalk
<i>Larus fuscus</i>	silltrut
<i>Limosa limosa</i>	rödspov

<i>Pandion haliaetus</i>	fiskgjuse
<i>Pernis apivorus</i>	bivråk
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
<i>Podiceps auritus</i>	svarthakedopping
<i>Polysticta stelleri</i>	alförrädare
<i>Sterna albifrons</i>	småtärna
<i>Sterna caspia</i>	skrântärna
<i>Uria aalge</i>	sillgrissla

2. Kräldjur, groddjur, fiskar och ryggradslösa djur**2.1 Kräldjur och groddjur**

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Anguis fragilis</i>	kopparödla	fridlyst
<i>Bufo bufo</i>	vanlig padda	fridlyst
<i>Coronella austriaca</i>	hasselsnok	fridlyst
<i>Natrix natrix</i>	vanlig snok	fridlyst
<i>Rana arvalis</i>	åkergroda	fridlyst
<i>Rana temporaria</i>	vanlig groda	fridlyst
<i>Triturus cristatus</i>	större vatten-salamander	särskilt skyddsvärd
<i>Triturus vulgaris</i>	mindre vatten-salamander	fridlyst

2.2 Fiskar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Anguilla anguilla</i>	europesk ål	fridlyst
<i>Lampetra fluviatilis</i>	flodnejonöga	fridlyst

2.3 Ryggradslösa djur**2.3.1 Ringmaskar**

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Hirudo medicinalis</i>	blodigel	särskilt skyddsvärd

2.3.2 Blötdjur

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Medigera obscura</i>	mindre bark-snäcka	särskilt skyddsvärd
<i>Vertigo angustior</i>	smalgrynsnäcka	fridlyst
<i>Vertigo geyeri</i>	kalkkärrsgrynsnäcka	fridlyst

K 39 LF (2023:88) om naturvård

2.3.3 Spindeldjur

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Meta menardi</i>	källarspindel	fridlyst
<i>Ozyptila gertschi</i>	kärrpaddspindel	fridlyst
<i>Satilatlas britteni</i>	torvgropspindel	särskilt skyddsvärd

2.3.4 Hoppkrävtvingar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Platycleis albopunctata</i>	grå vårtbitare	fridlyst

2.3.5 Trollsländor

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Leucorrhinia albifrons</i>	pudrad kärrtrollslända	fridlyst
<i>Leucorrhinia caudalis</i>	bred kärrtrollslända	fridlyst
<i>Sympetma paedisca</i>	sibirisk vinterflickslända	fridlyst

2.3.6 Växtlöss

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Piesma capitatum</i>	mållskinnbaggar*	fridlyst

2.3.7 Halvvingar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Muirodelphax aubei</i>	sporrstritar*	fridlyst

2.3.8 Tvåvingar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Brachypalpus laphriformis</i>	brun mulmblomfluga	fridlyst
<i>Ceriana conopsoides</i>	griffelblomfluga	fridlyst
<i>Doros profuges</i>	kronblomfluga	särskilt skyddsvärd
<i>Xylophagus junkii</i>	vedflugor*	fridlyst

2.3.9 Steklar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Ancistrocerus nigricornis</i>	vårmurargeting	särskilt skyddsvärd
<i>Andrena fulvago</i>	fibblesandbi	fridlyst
<i>Andrena humilis</i>	slåttersandbi	särskilt skyddsvärd
<i>Andrena labiata</i>	blodsandbi	fridlyst
<i>Athalia lugens</i>	bladsteklar*	fridlyst
<i>Bombus quadricolor</i>	broksnylthumla	särskilt skyddsvärd
<i>Dolerus pachycerus</i>	bladsteklar*	fridlyst
<i>Hoplitis robusta</i>	gnagbin*	fridlyst
<i>Hylaeus angustatus</i>	smalcitronbi	fridlyst
<i>Lasioglossum morio</i>	metallsmalbi	särskilt skyddsvärd
<i>Megachile centuncularis</i>	rosentapetserarbi	särskilt skyddsvärd
<i>Megachile pyrenaica</i>	klinttapetserarbi	särskilt skyddsvärd
<i>Nomada mesochleri</i>	gläntgökbi	fridlyst
<i>Sphecodes puncticeps</i>	punktblodbi	fridlyst
<i>Symmorphus murarius</i>	större vedgeting	fridlyst
<i>Tenthredo fagi</i>	bladsteklar*	fridlyst

2.3.10 Skalbaggar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Acrolocha minuta</i>	stinkkortvingar*	fridlyst
<i>Acrolocha sulcula</i>	stinkkortvingar*	fridlyst
<i>Agabus uliginosus</i>	dykare*	särskilt skyddsvärd
<i>Agonum lugens</i>	gyttjekärrlöpare	fridlyst
<i>Airaphilus perangustus</i>	smalplattbaggar*	särskilt skyddsvärd
<i>Ampedus cinnabarinus</i>	barkrödrock	särskilt skyddsvärd
<i>Anoplodera sexguttata</i>	sexfläckig blombock	särskilt skyddsvärd
<i>Anthicus umbrinus</i>	brun snabbagge	fridlyst
<i>Anthocomus fasciatus</i>	allätarbaggar*	fridlyst
<i>Atheta clientula</i>	småkortvingar*	fridlyst
<i>Bembidion cruciatum</i>	havsstrandlöpare	särskilt skyddsvärd
<i>Bembidion humerale</i>	torvlöpare	särskilt skyddsvärd
<i>Bledius diota</i>	grävkortvingar*	särskilt skyddsvärd

<i>Bledius spectabilis</i>	grävkortvingar*	särskilt skyddsvärd
<i>Bledius tricornis</i>	grävkortvingar*	fridlyst
<i>Bodiloides ictericus</i>	glansdyngbagge	särskilt skyddsvärd
<i>Cercyon obsoletus</i>	palpbaggar*	fridlyst
<i>Ceutorhynchus hirtulus</i>	vivlar*	fridlyst
<i>Chlaenius nigricornis</i>	guldgrodn sammetslöpare	fridlyst
<i>Chlaenius tristis</i>	brun sammetslöpare	särskilt skyddsvärd
<i>Chlorophorus herbstii</i>	lindfläckbock	särskilt skyddsvärd
<i>Chrysolina analis</i>	bladbaggar*	fridlyst
<i>Cionus longicollis</i>	egentliga vivlar*	särskilt skyddsvärd
<i>Crypticus quisquilius</i>	svartbaggar*	särskilt skyddsvärd
<i>Cryptocephalus bilineatus</i>	röllikfallbagge	fridlyst
<i>Cteniopus sulphureus</i>	svavelbagge	fridlyst
<i>Dicerca alni</i>	alpraktbagge	särskilt skyddsvärd
<i>Diplapion confluens</i>	kamomillspetsvivel	fridlyst
<i>Dorytomus salicis</i>	egentliga vivlar*	fridlyst
<i>Drilus concolor</i>	snäckbaggar*	fridlyst
<i>Dyschirius salinus</i>	kustgrävare	särskilt skyddsvärd
<i>Esysmus merdarius</i>	streckdyngbagge	särskilt skyddsvärd
<i>Hapalarea pygmaea</i>	stinkkortvingar*	särskilt skyddsvärd
<i>Heterocerus flexuosus</i>	strandgrävbaggar*	fridlyst
<i>Hydrothassa glabra</i>	bladbaggar*	fridlyst
<i>Leiodes badia</i>	mycelbaggar*	särskilt skyddsvärd
<i>Lycoperdina succincta</i>	svampbaggar*	fridlyst
<i>Macrolea pubipennis</i>	hårig strimbock	särskilt skyddsvärd
<i>Margarinotus neglectus</i>	hedstumpbagge	särskilt skyddsvärd
<i>Melasis buprestoides</i>	halvknäppare*	fridlyst
<i>Neomida haemorrhoidalis</i>	rödhalsad svartbagge	fridlyst
<i>Notiophilus aestuans</i>	slank ögonlöpare	särskilt skyddsvärd
<i>Omalius excavatum</i>	stinkkortvingar*	särskilt skyddsvärd
<i>Opatrum sabulosum</i>	svartbaggar*	fridlyst
<i>Orchesia undulata</i>	vågbandad brunbagge	särskilt skyddsvärd
<i>Paromalus flavicornis</i>	spolstumpbagge	särskilt skyddsvärd

<i>Philonthus confinis</i>	storkortvingar*	fridlyst
<i>Plagionotus arcuatus</i>	smalbandad ekbarkbock	särskilt skyddsvärd
<i>Platynaspis luteorubra</i>	tuvmyrepiga	särskilt skyddsvärd
<i>Platystethus alutaceus</i>	grävkortvingar*	särskilt skyddsvärd
<i>Protaetia marmorata</i>	brun guldbagge	särskilt skyddsvärd
<i>Psylliodes chrysocephala</i>	rapsjordloppa	fridlyst
<i>Pterostichus quadriveolatus</i>	brandsvartlöpare	särskilt skyddsvärd
<i>Syntomus foveatus</i>	bronsstumploppa	fridlyst
<i>Xyleborus cryptographus</i>	aspbarkborre	särskilt skyddsvärd

2.3.11 Fjärilar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Adaina microdactyla</i>	hampflockelsfjädermott	fridlyst
<i>Agonopterix capreolella</i>	mindre bockrotsplattmal	särskilt skyddsvärd
<i>Agrochola nitida</i>	glansbackfly	fridlyst
<i>Aphomia zelleri</i>	sandflymott	särskilt skyddsvärd
<i>Aproaerema taeniolella</i>	omvändbandad käringtandpalpmal	särskilt skyddsvärd
<i>Bembecia ichneumoniformis</i>	vickerglasvinge	fridlyst
<i>Bryotropha desertella</i>	sandfältsmossmal	särskilt skyddsvärd
<i>Bucculatrix ratisbonensis</i>	sandkronmal	särskilt skyddsvärd
<i>Calamia tridens</i>	grönt hedmarksfly	fridlyst
<i>Caloptilia cuculipennella</i>	(ljus) askstyltmal	fridlyst
<i>Caryocolum blandelloides</i>	alvararvmal	fridlyst
<i>Caryocolum cauligenellum</i>	backglimgallmal	fridlyst
<i>Caryocolum tischeriellum</i>	backglimsmal	fridlyst
<i>Choristoneura hebenstreitella</i>	rönnbredvecklare	fridlyst
<i>Cleorodes lichénaria</i>	grönaktig lavmätare	fridlyst
<i>Cnephasia communana</i>	försommargråvecklare	särskilt skyddsvärd
<i>Cnephasia incertana</i>	ljus gråvecklare	fridlyst
<i>Cnephasia pasiuana</i>	stäppgråvecklare	särskilt skyddsvärd
<i>Cochylidia rupicola</i>	hampflockelsvecklare	fridlyst

K 39 LF (2023:88) om naturvård

<i>Cochylimorpha alternana</i>	väddklintsblomvecklare	särskilt skyddsvärd
<i>Coleophora adelogrammella</i>	hylsnejlikesäckmal	fridlyst
<i>Coleophora albirtarsella</i>	myntesäckmal	fridlyst
<i>Coleophora anatipennella</i>	pudrad hasselsäckmal	fridlyst
<i>Coleophora brevipalpella</i>	större klintsäckmal	fridlyst
<i>Coleophora caelebipennella</i>	kilstreckad hedblomstersäckmal	fridlyst
<i>Coleophora conspicuella</i>	kilstreckad klintsäckmal	särskilt skyddsvärd
<i>Coleophora directella</i>	större fältmalörtsäckmal	särskilt skyddsvärd
<i>Coleophora gardesanella</i>	strandmalörtsäckmal	fridlyst
<i>Coleophora hackmani</i>	punkterad backglimssäckmal	fridlyst
<i>Coleophora hemerobiella</i>	vattrad rönnsäckmal	fridlyst
<i>Coleophora inulae</i>	gullinjerad krisslesäckmal	fridlyst
<i>Coleophora salicorniae</i>	glasörtsäckmal	särskilt skyddsvärd
<i>Coleophora succursella</i>	grovfjällig malörtsäckmal	fridlyst
<i>Conistra rubiginosa</i>	svartprickigt plattfly	fridlyst
<i>Grapholita lunulana</i>	månfläcksvecklare	särskilt skyddsvärd
<i>Cupido minimus</i>	mindre blåvinge	särskilt skyddsvärd
<i>Cynaeda dentalis</i>	tandmott	fridlyst
<i>Depressaria libanotidella</i>	större säfferotsplattmal	fridlyst
<i>Dichrorampha heegerana</i>	halvmånrotvecklare	fridlyst
<i>Dichrorampha sylvicolana</i>	nysörtrotvecklare	fridlyst
<i>Digitivalva reticulella</i>	norsknoppemal	särskilt skyddsvärd
<i>Diurnea fagella</i>	bokvårmal	fridlyst
<i>Ectoedemia agrimoniae</i>	småborredvärgmal	fridlyst
<i>Ectoedemia subbimaculella</i>	brunkragad ekdvärgmal	fridlyst
<i>Elachista littoricola</i>	kvickrotsgräsmal	fridlyst
<i>Elachista triatomea</i>	trepunktgräsmal	fridlyst
<i>Elegia similella</i>	ekmolnmott	fridlyst
<i>Endothenia nigricostana</i>	stingsyskerotvecklare	särskilt skyddsvärd
<i>Eriocrania chrysolepidella</i>	avenbokspurpurmal	fridlyst
<i>Ethmia pyrausta</i>	ängsrutemal	särskilt skyddsvärd

<i>Ethmia terminella</i>	gråkantad sorgmal	särskilt skyddsvärd
<i>Euxoa recussa</i>	storingat jordfly	särskilt skyddsvärd
<i>Euzophera cinerosella</i>	malörtmott	fridlyst
<i>Hypercallia citrinalis</i>	jungfrulinpraktmal	fridlyst
<i>Hyphoraia aulica</i>	gulfläckig igelkottspinnare	fridlyst
<i>Isophrictis antehemidella</i>	prästkragskorgmal	särskilt skyddsvärd
<i>Lampronia morosa</i>	rosenknoppmal	fridlyst
<i>Levipalpus hepaticariella</i>	leverplattmal	fridlyst
<i>Melitaea cinxia</i>	ängsnätfjäril	fridlyst
<i>Metzneria aestivella</i>	spåstistelkorgmal	fridlyst
<i>Metzneria santolinella</i>	färgkullekorgmal	särskilt skyddsvärd
<i>Mompha miscella</i>	solvändebrokmal	fridlyst
<i>Nemapogon fungivorellus</i>	korkmusslingsmal	särskilt skyddsvärd
<i>Pammene albuginana</i>	ekgallsolvecklare	fridlyst
<i>Pammene splendulana</i>	glanssolvecklare	fridlyst
<i>Paraswammerdamia albicapitella</i>	slångråmal	fridlyst
<i>Parnassius apollo</i>	apollofjäril	särskilt skyddsvärd
<i>Parnassius mnemosyne</i>	mnemosynefjäril	särskilt skyddsvärd
<i>Parornix finitimella</i>	mindre slånveckmal	fridlyst
<i>Pelochrista caecimaculana</i>	rödkiintrotsvecklare	särskilt skyddsvärd
<i>Perittia farinella</i>	vit gräsmal	särskilt skyddsvärd
<i>Phalonidia gilvicomana</i>	skogssallatsblomvecklare	fridlyst
<i>Phyllonorycter lantanellus</i>	olvonguldmal	fridlyst
<i>Pima boisduvaliella</i>	strandvialsmott	särskilt skyddsvärd
<i>Pyrausta cingulata</i>	gördelljusmott	särskilt skyddsvärd
<i>Pyrausta ostrinalis</i>	dubbelbandat ljusmott	särskilt skyddsvärd
<i>Pyrausta sanguinalis</i>	blodrött ljusmott	särskilt skyddsvärd
<i>Scrobipalpa salinella</i>	glasörtssmåstävmal	särskilt skyddsvärd
<i>Scythropia crataegella</i>	hagtornspinnmal	fridlyst
<i>Sophonria sicariella</i>	sikelstreckad näbbmal	fridlyst
<i>Spaelotis ravida</i>	större åsjordfly	fridlyst

<i>Stephensia brun-nichella</i>	bergmyntemal	särskilt skyddsvärd
<i>Stigmella basigut-tella</i>	rotfläcksdvärgmal	fridlyst
<i>Stigmella crataegella</i>	pärldvärgmal	fridlyst
<i>Stigmella hybnerella</i>	opaldvärgmal	fridlyst
<i>Stigmella lonicerarum</i>	trydvärgmal	fridlyst
<i>Teleiodes sequax</i>	solvändebladmal	fridlyst
<i>Teleiodes wagaе</i>	hasselkantmal	fridlyst
<i>Trifurcula head-leyella</i>	brunörtsdvärgmal	särskilt skyddsvärd
<i>Victrix umovii</i>	barrskogslavfly	särskilt skyddsvärd
<i>Zanclognatha lunalis</i>	brunaktigt tofsfly	fridlyst

Bilaga B – Växter

1. Kärlväxter

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Aira praecox</i>	vårtätel	fridlyst
<i>Androsace septentrionalis</i>	grusviva	särskilt skyddsvärd
<i>Arctium nemorosum</i>	lundkardborre	fridlyst
<i>Asperula tinctoria</i>	färgmåra	särskilt skyddsvärd
<i>Asplenium rutamuraria</i>	murruta	fridlyst
<i>Blitum bonus-henricus</i>	lungrot	fridlyst
<i>Blysmus compressus</i>	plattsäv	fridlyst
<i>Blysmus rufus</i>	rödsäv	fridlyst
<i>Botrychium matricariifolium</i>	rutlåsbräken	fridlyst
<i>Botrychium simplex</i>	dvärglåsbräken	särskilt skyddsvärd
<i>Bromopsis benekenii</i>	strävlost	särskilt skyddsvärd
<i>Campanula cervicaria</i>	skogsklocka	fridlyst
<i>Cardamine flexuosa</i>	skogsbräsma	särskilt skyddsvärd
<i>Cardamine parviflora</i>	strandbräsma	fridlyst
<i>Carex appropinquata</i>	tagelstarr	fridlyst
<i>Carex buxbaumii ssp. buxbaumii</i>	klubbstarr	fridlyst

<i>Carex caryophyllea</i>	vårstarr	fridlyst
<i>Carex hartmanii</i>	hartmansstarr	särskilt skyddsvärd
<i>Carex hostiana</i>	ängsstarr	fridlyst
<i>Carex lepidocarpa ssp. lepidocarpa</i>	näbbstarr	fridlyst
<i>Carex ornithopoda</i>	fågelstarr	fridlyst
<i>Carex otrubae</i>	blankstarr	fridlyst
<i>Carex pulicaris</i>	loppstarr	fridlyst
<i>Carex remota</i>	skärmstarr	fridlyst
<i>Carex riparia</i>	jättestarr	fridlyst
<i>Carex vulpina</i>	rävstarr	särskilt skyddsvärd
<i>Carlina vulgaris</i>	spåstistel	fridlyst
<i>Cephalanthera longifolia</i>	vit skogslilja	fridlyst
<i>Cladium mariscus</i>	ag	särskilt skyddsvärd
<i>Coeloglossum viride</i>	grönkulla	fridlyst
<i>Crassula aquatica</i>	fyrling	fridlyst
<i>Crataegus monogyna</i>	trubbhagtorn	fridlyst
<i>Crataegus rhipidophylla</i>	spetsagtorn	fridlyst
<i>Crepis praemorsa</i>	klasefibbla	särskilt skyddsvärd
<i>Cypripedium calceolus</i>	guckusko	särskilt skyddsvärd
<i>Dactylorhiza incarnata ssp. cruenta</i>	blodnycklar	fridlyst
<i>Dactylorhiza incarnata ssp. incarnata</i>	äkta ängsnycklar	fridlyst
<i>Dactylorhiza majalis subsp. lapponica</i>	sumpnycklar	fridlyst
<i>Dactylorhiza sambucina</i>	Adam och Eva	fridlyst
<i>Daphne mezereum</i>	tibast	fridlyst
<i>Drosera intermedia</i>	småsilesår	fridlyst
<i>Epilobium obscurum</i>	mörk dunört	fridlyst
<i>Epipactis hel-leborine</i>	skogsknipprot	fridlyst
<i>Epipactis palustris</i>	kärrknipprot	särskilt skyddsvärd
<i>Epipogium aphyllum</i>	skogsfru	fridlyst
<i>Equisetum scirpoides</i>	trädräken	fridlyst
<i>Equisetum variegatum</i>	smalträken	fridlyst
<i>Euphrasia micrantha</i>	ljungögontröst	fridlyst
<i>Fragaria virginis</i>	backsmultron	fridlyst
<i>Fritillaria meleagris</i>	kungsängslilja	fridlyst
<i>Galium odoratum</i>	myskmadra	fridlyst

K 39 LF (2023:88) om naturvård

<i>Gentianella amarella</i>	smalgentiana	särskilt skyddsvärd
<i>Gentianella campestris</i>	fältgentiana	särskilt skyddsvärd
<i>Gentianella uliginosa</i>	sumpgentiana	särskilt skyddsvärd
<i>Geranium dissectum</i>	fliknäva	fridlyst
<i>Gymnadenia conopsea</i> var. <i>conopsea</i>	brudsporre	fridlyst
<i>Hammarbya paludosa</i>	myggblomster	fridlyst
<i>Helianthemum nummularium</i>	solvända	fridlyst
<i>Hippuris tetraphylla</i>	ishavshästsvans	fridlyst
<i>Lathraea squamaria</i>	vätteros	fridlyst
<i>Lathyrus niger</i>	vippärt	fridlyst
<i>Lepidium latifolium</i>	bitterkrassing	fridlyst
<i>Liparis loeselii</i>	gulyxne	särskilt skyddsvärd
<i>Malaxis monophyllos</i>	knottblomster	särskilt skyddsvärd
<i>Malus sylvestris</i>	vildapel	fridlyst
<i>Melica picta</i>	tuvslök	fridlyst
<i>Melica uniflora</i>	lundslök	fridlyst
<i>Mercurialis perennis</i>	skogsbingel	fridlyst
<i>Neottia nidus-avis</i>	nästrot	fridlyst
<i>Oenanthe aquatica</i>	vattenstakra	fridlyst
<i>Ophrys insectifera</i>	flugblomster	särskilt skyddsvärd
<i>Orchis mascula</i>	Sankt Pers nycklar	fridlyst
<i>Orchis militaris</i>	Johannesnycklar	särskilt skyddsvärd
<i>Petasites spurius</i>	spjutskråp	fridlyst
<i>Phleum phleoides</i>	flentimotej	fridlyst
<i>Polygala amarella</i>	rosettjungfrulin	fridlyst
<i>Polygala comosa</i>	toppjungfrulin	fridlyst
<i>Polygala vulgaris</i>	jungfrulin	fridlyst
<i>Potentilla subarenaria</i>	grå småfingerört	särskilt skyddsvärd
<i>Potentilla verna</i>	småfingerört	särskilt skyddsvärd
<i>Primula farinosa</i>	majviva	fridlyst
<i>Rosa canina</i>	kal stenros	fridlyst
<i>Rosa sherardii</i>	luddros	fridlyst
<i>Sagina maritima</i>	strandnarv	fridlyst
<i>Salicornia europaea</i>	glasört	fridlyst
<i>Samolus valerandi</i>	bunge	särskilt skyddsvärd
<i>Schoenus ferugineus</i>	axag	fridlyst
<i>Sorbus intermedia</i>	oxel	fridlyst

<i>Suaeda maritima</i>	saltört	särskilt skyddsvärd
<i>Taxus baccata</i>	idegran	fridlyst
<i>Tilia cordata</i>	skogslind	fridlyst
<i>Torilis japonica</i>	rödkörvel	fridlyst
<i>Trifolium montanum</i>	backklöver	fridlyst
<i>Ulmus glabra</i>	skogsalm	fridlyst
<i>Veronica anagallis-aquatica</i>	vattenveronika	fridlyst
<i>Vicia lathyroides</i>	vårvicker	fridlyst
<i>Viola reichenbachiana</i>	lundviol	fridlyst
<i>Viola stagnina</i>	strandviol	fridlyst
<i>Viola uliginosa</i>	sumpviol	särskilt skyddsvärd

2. Bladmossor

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Archidium alternifolium</i>	storsporsmossa	fridlyst
<i>Bryum marratii</i>	östersjöbryum	fridlyst
<i>Bryum warneum</i>	skärgårdsbryum	fridlyst
<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa	särskilt skyddsvärd
<i>Conardia compacta</i>	kustkryp-mossa	fridlyst
<i>Dicranum viride</i>	barkkvastmossa	särskilt skyddsvärd
<i>Eurhynchium striatum</i>	hassel-mossa	fridlyst
<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	käppkrok-mossa	fridlyst
<i>Hedwigia stellata</i>	stjärnkak-mossa	fridlyst
<i>Herzogiella turfacea</i>	platt spret-mossa	fridlyst
<i>Meesia longiseta</i>	långskaftad svan-mossa	särskilt skyddsvärd
<i>Neckera pennata</i>	aspfjäder-mossa	fridlyst
<i>Orthotrichum lyellii</i>	stor hätt-mossa	fridlyst
<i>Orthotrichum striatum</i>	slät hätt-mossa	fridlyst
<i>Orthotrichum urnigerum</i>	filthätt-mossa	fridlyst
<i>Philonotis calcarea</i>	kalkkäll-mossa	fridlyst
<i>Rhabdoweisia crispata</i>	tandad knott-mossa	särskilt skyddsvärd
<i>Sphagnum pulchrum</i>	drågvit-mossa	fridlyst
<i>Tayloria tenuis</i>	liten trumpet-mossa	fridlyst
<i>Zygodon viridis-simus</i>	liten ärg-mossa	särskilt skyddsvärd

3. Levermossor

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Cephaloziella integerrima</i>	trubbmikromossa	särskilt skyddsvärd
<i>Crossocalyx hel-lerianus</i>	vedtrappmossa	särskilt skyddsvärd
<i>Douinia ovata</i>	vaxmossa	särskilt skyddsvärd
<i>Harpanthus floto-vianus</i>	liten måntandsmossa	fridlyst
<i>Lophocolea bidentata</i>	spetsblekmossa	fridlyst
<i>Lophozia ascen-dens</i>	liten hornflikmossa	fridlyst
<i>Radula lindenber-giana</i>	bäckradula	fridlyst
<i>Riccia beyrichiana</i>	stor rosettmossa	fridlyst

4. Alger

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Chara connivens</i>	tuvsträfse	fridlyst
<i>Chara contraria</i>	gråsträfse	fridlyst
<i>Chara horrida</i>	raggsträfse	fridlyst

5. Skivlingar och soppar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Boletus calopus</i>	bittersopp	särskilt skyddsvärd
<i>Coprinopsis stangliana</i>	basidiesvampar*	särskilt skyddsvärd
<i>Cortinarius oliva-ceofuscus</i>	hasselspindling	särskilt skyddsvärd
<i>Cuphophyllus rus-socoriacea</i>	lädervaxskivling	särskilt skyddsvärd
<i>Entoloma prunu-loides</i>	mjölrödskivling	särskilt skyddsvärd
<i>Gyroporus cas-taneus</i>	kastanjesopp	särskilt skyddsvärd
<i>Hemistropharia albocrenulata</i>	tårkragskivling	särskilt skyddsvärd
<i>Hygrocybe auran-tiosplendens</i>	fager vaxskivling	särskilt skyddsvärd
<i>Hygrophorus pudorinus</i>	rosa vaxskivling	särskilt skyddsvärd
<i>Lactarius acer-rimus</i>	gaffelriska	särskilt skyddsvärd
<i>Leucopaxillus compactus</i>	brödmusseron	särskilt skyddsvärd

<i>Leucopaxillus cufefractus</i>	dynmusseron	särskilt skyddsvärd
<i>Macrolepiota mastoidea</i>	puckelfjällskivling	särskilt skyddsvärd
<i>Russula olivacea</i>	rödfootad läderkremla	särskilt skyddsvärd
<i>Volvariella caesio-tincta</i>	grå vedslidskivling	särskilt skyddsvärd

6. Buksvampar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Bovista pusilliformis</i>	mångformig äggsvamp	fridlyst
<i>Geastrum schmidelii</i>	dvärgjordstjärna	särskilt skyddsvärd
<i>Melanogaster ambiguus</i>	stinkande slemtryffel	särskilt skyddsvärd
<i>Tulostoma brumale</i>	stjälkröksvamp	fridlyst
<i>Lycoperdon echinatum</i>	igelkottröksvamp	fridlyst

7. Tickor

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Aurantiporus fissilis</i>	apelticka	särskilt skyddsvärd
<i>Clavaria asperu-lospora/atrofusca</i>	sotfingersvamp	fridlyst
<i>Coltricia cinnamo-mea</i>	kanelticka	särskilt skyddsvärd
<i>Cristinia eichleri</i>	gultagging	fridlyst
<i>Fuscoporia conti-gua</i>	buskticka	fridlyst
<i>Hydnellum versi-pelle</i>	brödtaggsvamp	fridlyst
<i>Lindtneria trachyspora</i>	gult porskinn	fridlyst
<i>Plicatura crispa</i>	kantarellmussling	särskilt skyddsvärd
<i>Ramaria broomei</i>	svartnande finger-svamp	fridlyst

8. Säcksvampar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Geoglossum starbaeckii</i>	hagjordtunga	fridlyst
<i>Xylaria longipes</i>	långhorn	särskilt skyddsvärd

K 39 LF (2023:88) om naturvård

9. Mikrosvampar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Puccinia intybi</i>	rostsvampar*	fridlyst
<i>Urocystis paridis</i>	basidiesvampar*	fridlyst

10. Lavar

art		
vetenskapligt namn	svenskt namn	skyddsstatus
<i>Bryoria smithii</i>	stiftbroktagel	särskilt skyddsvärd
<i>Calicium abietinum</i>	vedspik	fridlyst
<i>Cladonia polycarpoides</i>	mångfruktig bägarlav	fridlyst
<i>Cladonia polydactyla</i>	grenbägarlav	fridlyst
<i>Cladonia subcervicornis</i>	kustbägarlav	särskilt skyddsvärd
<i>Calicium notarisii</i>	sydlig ladlav	särskilt skyddsvärd
<i>Enchylium bachmanianum</i>	kransgelélav	fridlyst
<i>Gyalolechia bracteata</i>	fjällig svavellav	särskilt skyddsvärd
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	särskilt skyddsvärd
<i>Nephroma laevigatum</i>	västlig njurlav	särskilt skyddsvärd
<i>Pertusaria flavida</i>	gul porlav	fridlyst
<i>Ramalina baltica</i>	hjälmbrösklav	fridlyst
<i>Schimatomma pericleum</i>	rosa skärelev	fridlyst
<i>Sclerophora farinacea</i>	brunskäftad blekspik	fridlyst

Bilaga C – Biotoper

biotoptyp
flador och glon i naturtillstånd
rev i littoralen och sublittoralen med alg- och botten-djursamhällen
bandtångssamhällen
trädlösa eller av naturen trädfattiga sanddyner
trädklädda sanddyner i naturtillstånd
naturliga rännilar som bildar bäddar för fortgående rinnande vatten samt deras närmiljö, förutsatt att den befinner sig i naturtillstånd eller tillstånd som kan jämföras med naturtillstånd
bäckar i naturtillstånd samt deras närmiljö, förutsatt att den befinner sig i naturtillstånd eller tillstånd som kan jämföras med naturtillstånd
högmossar
myrar och mossar som är helt eller till övervägande del trädlösa
skogsbevuxna myrar i naturtillstånd
kalkkärr med gotlandsag
källor
källor med tuffbildning
rikkärr
skogar i sent successionsstadium som befinner sig i naturtillstånd eller i naturliknande tillstånd
naturliga bestånd som till betydande del, minst 50 procent av grundytan består av olikåldriga lövträd så som alm, ask, bok, ek, lind, lönn, oxel eller oxelrönn
livskraftiga hassellundar med en areal på minst 0,1 hektar
lövsumpskogar, med hög grundvattennivå som tidvis översvämmas och som befinner sig i naturtillstånd eller naturliknande tillstånd
lövkärr där de dominerande trädslagen utgörs av klibbal eller björk och som befinner sig i naturtillstånd eller tillstånd som kan jämföras med naturtillstånd; kärret är tidvis översvämmat och innehåller källsprång med sumpväxter
ormbunks- och fräkenkärr
naturliga tjärnar
naturligt eutrofa (närringsrika) och kalkrika gölar
myrholmar vars areal understiger två hektar
stenåkrar vars areal överstiger 0,5 hektar
jättegrytor och flyttblock högre än 1,5 meter
enstaka exemplar av vilt växande ask, lönn och asp som 130 cm över markytan har en omkrets på minst 170 cm samt livskraftiga enar med en höjd på minst 6 meter och pelarform
enstaka exemplar av vilt växande ek som 130 cm över markytan har en omkrets på minst 125 cm
rasbranter, förkastningar och grottor, samt närmiljö som krävs för att bevara biotopens svala och skuggiga mikroklimat
kustens älväxingsängar (sesleriaängar)
kalkrika berghällar
ordoviciska kalkstenshällar
åkerholmar under 0,5 hektar omgivna av öppen odlingsmark med stort inslag av en artrik busk- och snårvegetation såsom av vildapel, getapel, hagtorn, vildros, olvon, måbär eller slån

K 40 Landskapsförordning (2020:114) om invasiva främmande arter

1 §. Invasiva främmande arter av betydelse för landskapet

De invasiva främmande arterna av betydelse för landskapet enligt 3 § 2 mom. 2 punkten och 19a § i landskapslagen (1998:82) om naturvård (*naturvårdslagen*) utgörs av de arter som finns angivna i bilaga A och B till denna förordning samt de arter som hör till de artgrupper som anges i bilaga A.

Arter som avses i artikel 3 1 punkten i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter och som hör till de artgrupper som finns angivna i 1.1–2.4 och 4.1 punkterna i bilaga A till denna förordning utgör invasiva främmande arter av betydelse för landskapet, om de befinner sig utanför sitt naturliga utbredningsområde när de förekommer på Åland och om de uppfyller kriterierna i 3 § 2 mom. 2 punkten i naturvårdslagen.

2 §. Undantag som gäller djurarter

På de arter som avses i 3–5 punkterna i bilaga A tillämpas inte 19b § i naturvårdslagen.

De i 19a § 1 mom. 2 punkten i naturvårdslagen föreskrivna förbuden tillämpas inte på

1) individer av de arter som avses i 1–4 punkterna i bilaga A när individerna används i verksamhet som avses i ett tillstånd enligt 38 § 2 mom. i djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland eller i verksamhet som avses i landskapslagen (2013:75) om tillämpning av lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål.

2) individer av de arter som avses i 1.1 punkten i bilaga A när individerna används som pålsdjur eller som avelsdjur inom pålsdjursuppfödning.

3 §. Jaktbestämmelser

Vid jakt på invasiva främmande däggdjurs- och fågelarter ska bestämmelserna i jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland iakttas.

4 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021.

De i 19a § 1 mom. 2 punkten i naturvårdslagen föreskrivna förbuden att föda upp eller odla invasiva främmande arter av betydelse för landskapet tillämpas dock på den art som avses i 8 punkten i bilaga B (vresros) från och med den 1 januari 2023.

På de arter som avses i 1–4 punkterna i bilaga A tillämpas de i 19a § 1 mom. 2 punkten i naturvårdslagen föreskrivna förbuden från och med tidpunkten för ikraftträdandet av denna förordning. Sådana individer av arterna i fråga som innehavaren lagligt har fått i sin besittning som sällskapsdjur före tidpunkten för ikraftträdandet av denna förordning får dock innehas tills de dör en naturlig död.

Trots bestämmelserna i 2 mom.

1) tillämpas de i 19a § 1 mom. 2 punkten i naturvårdslagen föreskrivna förbuden att inneha, föda upp eller odla, transportera, släppa ut på marknaden, för-

medla eller sälja eller på annat sätt överlåta invasiva främmande arter på de korsningar som avses i punkt 1.1.1 i bilaga A från och med tidpunkten för ikraftträdandet av denna förordning,

2) tillämpas de i 19a § 1 mom. 2 punkten i naturvårdslagen föreskrivna förbuden på de individer som hör till den artgrupp som nämns i punkt 1.3 eller hör till de arter som nämns i punkterna 4.4 och 4.5 i bilaga A från och med tidpunkten för ikraftträdandet av denna förordning,

3) får de korsningar som avses i punkt 1.1.1, de individer som hör till den artgrupp som nämns i punkt 1.3 och de individer som hör till de arter som nämns i punkterna 4.4 och 4.5 i bilaga A och som innehavaren lagligt har fått i sin besittning som sällskapsdjur före tidpunkten för ikraftträdandet av denna förordning innehas tills de dör en naturlig död.

Bilaga A

DJUR

I 1.1–2.4 och 4.1 punkten i denna bilaga anses som invasiva främmande arter av betydelse för landskapet de till artgruppen i fråga hörande arter som när de förekommer på Åland är utanför sitt naturliga utbredningsområde och som inte ingår i förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse.

1. Däggdjur

1.1 artgrupp: rovdjur *Carnivora* inkl.

1.1.1 korsningar av tamhund och varg *Canis lupus* eller av tamhund och ett annat hunddjur *Canidae* i generationerna F1–F4, samt korsningar av dessa korsningar och annan än tamhund,

1.1.2 korsningar av tamkatt och ett annat kattdjur i generationerna F1–F4 samt korsningar av dessa korsningar och annan än tamkatt och undantaget följande arter:

- de rovdjur som i strid med bestämmelsen i 19 § 2 mom. 3 punkten landskapslagen (1998:82) om naturvård satts ut i frihet utan tillstånd av landskapsregeringen,

- tamhund och dess artkorsningar från generation F5 framåt,

- tamkatt och dess artkorsningar från generation F5 framåt,

- frett samt

- tamiller.

1.2 artgrupp: fladdermöss *Chiroptera*.

1.3 artgrupp: jordekorrar *Tamias*.

1.4 mink *Neovison vison*.

2. Fåglar

2.1 artgrupp: hökfåglar *Accipitriformes* och korsningar av dessa.

2.2 artgrupp: falkfåglar *Falconiformes* och korsningar av dessa.

2.3 artgrupp: ugglefåglar *Strigiformes*.

2.4 artgrupp: kråkfåglar *Corvidae*.

2.5 korsningar av fjällgås *Anser erythropus* med andra gåsararter.

3. Kräldjur

3.1 sandödla *Lacerta agilis*.

K 41 Jaktlag (1985:31)

4. Groddjur

- 4.1 artgrupp: *Pelophylax*.
- 4.2 lövgroda el. vanlig lövgroda *Hyla arborea*.
- 4.3 gulbukig klockgroda *Bombina variegata*.
- 4.4 leopardgroda *Lithobates pipiens*.
- 4.5 långbensgroda *Rana dalmatina*.
- 4.6 bergvattensalamander el. bergvattenödlä *Icthyosaura alpestris*.

5. Blötdjur

- 5.1 vandramussla el. zebramussla *Dreissena polymorpha*.

6. Fiskar

- 6.1. silverruda *Carassius gibelio*.
- 6.2. svartmunnad smörbult *Gobius niger*.

Bilaga B

VÄXTER

1. sandlupin *Lupinus nootkatensis*
2. hampstånds *Jacobaea cannabifolia*
3. hybridslide *Reynoutria x bohemica*
4. parkslide *Reynoutria japonica*
5. jätteslide *Reynoutria sachalinensis*
6. vattenpest *Elodea canadensis*
7. blomsterlupin *Lupinus polyphyllus*
8. vresros *Rosa rugosa* inkl. den vita varianten *Rosa rugosa*
9. sjögull *Nymphoides peltata*
10. sydfyrling el. vattenkrassula *Crassula helmsii*
11. malörtsambrosia *Ambrosia artemisiifolia*
12. apelsinbalsamin *Impatiens capensis*

K 41 Jaktlag (1985:31) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. I denna lag avses med

- 1) *vilt*, vilda däggdjur och fåglar samt
- 2) *jakt*, att döda eller fånga vilt och att i sådant syfte söka efter, spåra eller förfölja vilt.

Med jakt jämställs att tillägna sig eller förstöra viltets bon och vilda fåglars ägg.

2 §. Jakt skall bedrivas så att fara inte uppstår för människor eller husdjur samt så att viltet inte åsamkas onödigt lidande.

3 §. Jakt skall bedrivas så att ingen art som utgör ett naturligt inslag i landskapets fauna äventyras.

Landskapslagen (1998:82) om naturvård och med stöd av lagen gällande bestämmelser skall följas. (2005/77)

2 kap. Jakträtt

4 §. Rätten att idka jakt på visst område tillkommer områdets ägare, såvida inte annat följer av denna lag. Med ägare av område jämställs i denna lag den som med ständig besittningsrätt innehar område.

I avtal om arrende av fast egendom innefattas jakträtt endast om så uttryckligen överenskommits.

5 §. På vattnet utanför byarågång, vid havsstränder samt på holmar och skär som tillhör landskapet och inte underlyder viss lägenhet eller av någon under särskilda villkor innehas, har den som enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994) har hemkommun i Finland rätt att jaga. (2023/49)

Den som har rätt att jaga i enlighet med vad som föreskrivs i 1 mom. har även rätt att medta jaktgäster med hemkommun utanför Åland. I denna paragraf avses med jaktgäst en person som uppfyller de i 54 § uppställda villkoren för idkande av jakt. (2023/49)

Utän hinder av vad i 1 mom. sägs kan landskapsregeringen, genom att avsätta området till naturreservat med stöd av landskapslagen om naturvård, inskränka eller helt förbjuda jakten på följande i momentet avsedda områden:

1) i Lemlands kommun, holmarna Stora Lökskär och Vitfågelskär jämte omkringliggande vattenområde;

2) i Saltviks kommun, holmarna Länsmansgrund och Östra landet jämte omkringliggande vattenområde; samt

3) i Sunds kommun, holmarna Fjärdskär och Harrgrund. (1989/19)

Tidigare 2 mom. har blivit 3 mom. genom (2023/49).

6 §. Den som i enlighet med bestämmelserna i 4 § innehar jakträtt kan utarrendera eller, för enstaka tillfälle, på annat sätt upplåta denna rätt, om inte annat följer av denna lag eller särskilda bestämmelser.

Landskapsregeringen kan utarrendera eller på annat sätt upplåta jakträtten på områden som tillhör landskapet, om inte annat följer av bestämmelserna i detta kapitel. (2005/77)

7 §. Jakträtten är samfällad på område som samfällt tillhör flera lägenheter. Samfällad jakträtt kan utnyttjas så att envar delägare idkar jakt på sätt delägarstämma beslutar, så att jakträtten upplåts eller så att jakt utövas för gemensam räkning. Delägare får inte utan samtycke av delägarstämma till annan upplåta andel i samfällad jakträtt.

Närmare bestämmelser om förvaltning, nyttjande och beslut med anledning av jakträtt på samfällt område finns i lagen om samfälligheter (FFS 758/1989). (2005/77)

8 §. Avtal om arrende av jakträtt skall ingås på viss tid, minst ett och högst tjugofem år, samt avfattas skriftligen och bestyrkas av vittnen. I arrendeavtal kan intas föreskrift enligt vilken avtalet utan särskild överenskommelse förlängs efter arrendetidens utgång med en tid som motsvarar arrendetiden, om inte part meddelar den andra parten att han avstår från fortsatt arrendeförhållande. På detta sätt kan arrendetiden förlängas endast en gång.

Jakträtt i stöd av arrende får inte överlåtas till annan utan samtycke av arrendegivaren.

9 §. Avtal om jaktarrende kan hävas av den, som förvärvat äganderätt till lägenhet genom frivilligt köp, i utmätningssväg eller vid försäljning på grund av konkurs, genom byte eller annat därmed jämförligt fång

mot vederlag, om vid lägenhetens överlåtelse förbehåll inte gjorts beträffande arrendeavtalets fortbestånd, senast inom tre månader efter det avtalet förelades honom. Sker ombyte av ägare på grund av gåva, arv eller testamente, är avtal om jaktarrende bindande gentemot den nya ägaren.

Angående in-tecknat arrendeavtals bestånd gäller vad därom är särskilt stadgat.

10 §. Arrendegivare har rätt att häva arrendeavtal, om arrendator genom att underlåta att erlägga arrendeavgift eller på annat sätt försummar sina skyldigheter eller om arrendatorn missbrukar sin jakträtt.

Arrendatorn har rätt att häva avtalet, om arrendegivaren bryter mot avtalet eller om arrendeområdet blir uppenbart olämpligt för jakt.

Uppkommer tvist om hävande av arrendeavtal, kan rätten, om skäl därtill föreligger, förbjuda arrendatorn att medan rättegången varar idka jakt på området. Sådant förbud skall omedelbart iakttas.

11 §. Rätten till jakt på visst område innefattar även rätt att inom området vidta erforderliga viltvårdsåtgärder, såvida områdets ägare eller innehavare därigenom inte åsamkas skada eller men.

3 kap. Utövande av jakträtt

12 §. (2005/77) Jakt med skjutvapen får inte äga rum närmare än 150 meter från en byggnad i vilken någon stadigvarande bor, eller i vilken det finns anledning att förmoda att någon tillfälligt vistas, utan muntligt eller skriftligt tillstånd av den som äger eller innehar byggnaden. Jakt får inte utövas på en gårdsplan, i en trädgård och inte heller på åker eller äng med växande gröda utan muntligt eller skriftligt tillstånd av områdets ägare eller innehavare.

13 §. Upphävd (2005/77).

14 §. Vilt får inte uppsåtligen skrämmas, motas eller på annat sätt drivas inom eller från annans jaktområde. Om det erfordras för att undvika skada, får dock ägare eller innehavare av område driva bort vilt från området.

Det är förbjudet att skjuta mot fågel som befinner sig ovanför annans jaktområde.

15 §. Den som medför vapen eller annat jaktredskap får inte färdas inom annans jaktområde, såvida det inte sker i lovligt ärende och med oladdat vapen. Om hund medförs skall den hållas kopplad. Vad i detta moment sägs gäller inte den som färdas på väg som gränsar till område på vilket jakträtten tillkommer honom.

Jakt anses ha påbörjats om någon av bestämmelserna i 1 mom. inte följts, om hund förts på spår eller om bulvan, vette, fälla, sax eller annat fångstredskap utsatts, i avsikt att bedriva jakt.

16 §. Jakträttsinnehavare är skyldig att ersätta all skada som han själv, annan som han givit lov att idka jakt, medföljande biträden eller medhavda hundar åsamkat annans odling, skog, hägnad, husdjur eller annan liknande egendom.

4 kap. Inplantering av vilt och anläggande av vilthägn

17 §. Upphävd (2005/77).

18 §. Den som önskar anlägga vilthägn skall ansöka om tillstånd hos landskapsregeringen. I samband med beviljandet av tillstånd kan landskapsregeringen meddela direktiv hur hägnet skall anläggas och underhållas samt hur djur i hägnet skall skötas.

5 kap. Jakttider

19 §. Upphävd (2023/49).

20 §. (1995/68) Landskapsregeringen kan, efter att ha hört jaktvårdsföreningarna, genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vilka arter av vilt som får jagas och under vilken tid av året jakt får bedrivas på ifrågavarande arter samt om de områden där jakt får bedrivas samt om de förutsättningar i övrigt som skall gälla vid jakt efter viss art. Med de undantag som anges i 2 och 3 mom. får jakt efter arter av fåglar inte tillåtas när arten återvänder till häckningsplatser, häckar eller föder upp ungar.

Om det inte finns någon annan lämplig lösning kan landskapsregeringen besluta att fångst, hållande i fångenskap eller annan förnuftig användning är tillåten av vissa fåglar

- 1) i litet antal,
- 2) under strängt kontrollerade former samt
- 3) på selektiv grund.

Av landskapsregeringens beslut skall framgå hur användningen skall beakta punkt 1–3. Tillstånd som avses i detta moment kan på ansökan beviljas den som har hemort i en kommun i landskapet. Den som inte har hemort i landskapet får av landskapsregeringen på ansökan beviljas dispens för jakt efter fågel om synnerligen vägande skäl föreligger. Landskapsregeringen kan i landskapsförordning delegera tillståndsgivningen till jaktvårdsföreningarna i landskapet. Landskapsregeringen beslutar årligen om det antal fåglar av respektive art som en jaktvårdsförening får bevilja tillstånd till. I tillståndet, som är ett undantag från bestämmelserna i 1 mom., skall anges vilka arter som berörs av undantaget, vilka medel, arrangemang eller metoder som tillåts vid fångsten, villkoren vad gäller risker samt vilka tider och områden dessa undantag gäller och den kontroll som kommer att ske. Landskapsregeringen beslutar om hur tillståndssystemet också till övriga delar skall vara utformat. (2007/49).

Jakt på kråka, havstrut, gråtrut och fiskmås kan tillåtas under tiden 1.3-15.7 för att skydda flora och fauna eller för att förhindra allvarlig skada eller för att trygga människors hälsa eller säkerhet.

Se LF (2006:70) om jakt och LF (1997:42) om jakt på älg.

21 §. Upphävd (1999/46).

22 §. (1999/46) Jaktvårdsförening bör inom sitt område verka för att tillräckligt stora sammanhängande områden inte berörs av sådan sjöfågeljakt som bedrivs med stöd av tillstånd. I sagda syfte kan jaktvårdsförening skriftligen avtala om härför lämpliga områden samt om överlåtande till föreningen av jakträtt på

K 41 Jaktlag (1985:31)

andra områden. Jaktvårdsförening kan ställa erforderliga jaktområden till förfogande för dem som avstått från ansökan om jakträtt.

23 §. Bedrivs jakt på ett visst område i strid med bestämmelserna i 3 § 1 mom. eller viddas inte åtgärder som är nödvändiga för viltvården inom området, kan landskapsregeringen på anhållan av jaktvårdsförening eller, om särskilda skäl föreligger, efter att ha givit jaktvårdsförening tillfälle att yttra sig i ärendet besluta om förbud mot jakt eller om inskränkningar i jakten. Förbudet eller inskränkningen skall avse jakten inom ett enhetligt område och får gälla för en tid av högst tre kalenderår åt gången. Innan här avsett beslut fattas skall de som innehar jakträtt inom området beredas tillfälle att yttra sig.

Vad i 1 mom. är föreskrivet äger motsvarande tillämplighet, om jakträtten på område som tillhör flera lägenheter samfällt inte ordnas på sätt i 7 § sägs.

Beslut om jaktförbud och om jaktinskränkning ska genom offentlig delgivning anslås på kommunens elektroniska anslagstavla. Beslut om jaktförbud ska dessutom delges dem som innehar jakträtt inom förbudsområdet genom vanlig delgivning eller vanlig elektronisk delgivning enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. (2017/108)

Landskapsregeringen skall upphäva jaktförbud och jaktinskränkning, om skäl för dess bibehållande inte längre föreligger.

24 §. Upphävd (1995/68).

25 §. Om det erfordras för fortbeståndet eller förökningen av någon art som utgör ett naturligt inslag i landskapets fauna, kan jaktvårdsförening, genom beslut som fattas vid jaktvårdsförenings möte, inom sitt verksamhetsområde för ett år i sänder förkorta de gällande jakttiderna eller helt freda viss art.

Den som är missnöjd med beslut som avses i 1 mom., kan underställa beslutet landskapsregeringens prövning inom 30 dagar räknat från den dag han erhöll kännedom om beslutet på sätt i jaktvårdsförenings stadgar är föreskrivet om tillkännagivande av föreningens mötesbeslut. I landskapsregeringens beslut får ändring inte sökas.

26 §. Visar sig särskild fridlysning av holme eller ögrupp med eller utan intilliggande vattenområde nödvändig för skydd av sjöfåglar som avses i 20 § kan landskapsregeringen, såvida områdets ägare det begär, förordna att området skall utgöra fågelskyddsområde. När beslut fattas att förordna område till fågelskyddsområde skall samtidigt beslut fattas att det inom området under tiden 15 mars-31 juli vid vite är förbjudet att landstiga och, om även vattenområde ingår, förbjudet att med högre hastighet än sju knop framföra motorbåt och annan liknande motordriven farkost.

Visar sig särskild fridlysning av holme eller ögrupp och intilliggande vattenområde nödvändig för sällstammarnas bevarande kan landskapsregeringen, såvida områdets ägare det begär, förordna att området

skall utgöra sälskyddsområde. När beslut fattas att förordna område till sälskyddsområde skall samtidigt beslut fattas att vistelse inom området utan landskapsregeringens tillstånd vid vite är förbjuden.

Sälskyddsområde: Karlbjödarna i Kökars kommun (1998:15).

Fågelskyddsområde: Gloskärsöarna och Gräsören i Kökars kommun (2002:61), Lilla och Stora Rättgrundet i Slemmern i Mariehamns stad och Jomala kommun (2003:62).

27 §. Bon och ägg av vilda fåglar med undantag av fiskmå, gråtrut, havstrut och kråka får inte rubbas eller skadas under häckningstiden. Vad här sägs gäller även däggdjurs bo när jakt på ifrågavarande art är förbjuden. (1991/5)

Utän hinder av bestämmelserna i 1 mom. får jaktrettsinnehavare ta ägg av storskrake från holk. Sådana ägg får inte hållas till salu.

28 §. (2011/81) Landskapsregeringen kan tillåta att fredat eller fridlyst vilt fångas, dödas eller att bon och ägg plockas samt därvid tillåta användning av i 47 § förbjudna fångstredskap eller fångstmetoder. Landskapsregeringen ska vid prövningen av ett sådant beslut iakttä bestämmelserna i habitatdirektivet (direktivet 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) och fågeldirektivet (direktivet 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar). En förutsättning för att tillåta detta i fråga om djur som avses i fågeldirektivet är att det inte finns någon annan lämplig lösning

- 1) av hänsyn till människors hälsa och säkerhet,
- 2) med hänsyn till flygsäkerheten,
- 3) för att hindra allvarlig skada på gröda, boskap, skog, fiske eller vatten,
- 4) för att skydda växter eller djur eller
- 5) för forsknings- och utbildningsändamål, för återinplantering och återinförsel samt för den uppfödning som krävs för detta.

I landskapsregeringens tillstånd som avses i 1 mom. ska anges

- 1) de arter som berörs av undantag,
- 2) de fångstredskap och fångstmetoder som tillåts vid fångst eller dödande,
- 3) villkor som anger de tider och de områden inom vilka undantag tillåts samt ska anges
- 4) den kontroll som kommer att ske.

28a §. (2019/89) Om det inte finns någon annan lämplig lösning och jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får jakt bedrivas på fredat eller fridlyst vilt för att förhindra allvarlig skada på egendom eller för att trygga människors hälsa eller säkerhet.

Bestämmelser om vilka viltarter som får jagas enligt 1 mom. och vilken tid på året som jakt får bedrivas på ifrågavarande arter utfärdas genom landskapsförordning.

Har ett vilt dödat med stöd av denna paragraf ska den som dödat viltet omedelbart anmäla händelsen till polismyndigheten och snarast möjligt till landskapsregeringen. Viltet får inte flyttas utan medgivande från landskapsregeringen.

Jakt enligt denna paragraf får bedrivas oberoende av att jakträtten på området tillkommer annan eller om jakt inte annars skulle få utövas där.

Vilt som avlivats med stöd av denna paragraf tillfaller landskapsregeringen.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i denna paragraf ska även bestämmelserna i rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer iakttas.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om de områden där jakt enligt denna paragraf får bedrivas samt vilka medel, arrangemang eller metoder som får tillåtas vid jakten.

Se LF (2019:112) om skyddsjakt på varg och lodjur.

29 §. 1 mom. upphävt (2011/81).

Visar det sig nödvändigt för att utreda fråga som rör viltvård, för att flytta vilt eller för att förhindra skada, kan landskapsregeringen förordna viss person att med jakträttsinnehavares samtycke döda eller fånga fridlyst vilt.

6 kap. Jakt i syfte att förhindra skada och olägenhet

30 §. Inkommer räv eller vilt som inte under någon tid av året är fridlyst på gårdsplan, i byggnad, trädgård, park, växtodling eller fiskodlingsdamm, får innehavaren för att förhindra skada döda och behålla djuret. Vad här sägs gäller oberoende av om jakträtten på området tillkommer annan, om ifrågasvarande art då är fridlyst och om jakt inte får bedrivas där.

Landskapsregeringen kan ge tillstånd att avliva fridlyst djur för att hindra skadegörelse som inte är ringa. Djur som avlivats med stöd av detta moment tillfaller jakträttsinnehavaren, vilken skall meddela om det antal djur som avlivats. (2005/77)

31 §. För att förhindra skada inom här avsedda anläggningar får innehavaren, oberoende av om jakträtten tillkommer annan, om ifrågasvarande art då är fridlyst och om jakt inte får bedrivas där, döda och behålla:

1) hare som inkommer i yrkesmässigt bedriven fruktodling, bärödling eller plantskola samt

2) (2005/77) stor- och småskrake, vikarsäl samt gräsäl som inkommer i fiskodling.

För att freda gård, trädgård samt grönsaks- och spannmålsodling får innehavaren inom området och i dess omedelbara närhet döda och behålla kaja, skata, björktrast, tamduva och ringduva, oberoende av om jakträtten tillkommer annan, om fågeln då är fridlyst och om jakt inte får bedrivas där. Likaså får innehavaren där tillägna sig eller förstöra bo och ägg av här avsedda fåglar. (2005/77)

31a §. (2019/89) För att förebygga djursjukdomar eller andra hälsorisker för såväl djur som människor, förhindra invasiva arters spridning i landskapets fauna, trygga den allmänna säkerheten, förhindra allvarliga skador på egendom eller förhindra situationer som allvarligt äventyrar trafiksäkerheten kan landskapsregeringen tillåta att visst vilt får jagas på ett bestämt område, av en viss person och under en bestämd tid samt därvid tillåta användning av i 47 och 50 §§ för-

bjudna fångstredskap, fångstmetoder eller motordrivna fordon.

Jakt enligt 1 mom. får bedrivas oberoende av att jakträtten på området tillkommer annan eller om jakt inte annars skulle få utövas där.

Vilt som avlivats med stöd av denna paragraf tillfaller landskapsregeringen.

7 kap. Jakt på rådjur och älg

32 §. (1991/5) Jakt på rådjur får bedrivas endast med tillstånd av landskapsregeringen. Tillståndet, som kan beviljas flera sökande gemensamt, meddelas för visst område för tre år åt gången eller, om skäl därtill föreligger, för en kortare tidsperiod. Efter utgången av det första jaktåret gäller flerårigt tillstånd endast under förutsättning att det inte skett en väsentlig minskning i jaktområdets storlek.

I tillstånd till jakt på rådjur skall anges det antal vuxna djur som får fällas. Tillstånd att fälla vuxet djur innebär alltid rätt att i stället fälla två killingar. I flerårigt tillstånd skall dessutom anges förutsättningarna för fortsatt giltighet efter utgången av det första jaktåret.

Till ansökan skall vara fogad en utredning om att sökanden innehar i 4 eller 6 § avsedd jakträtt på ett sammanhängande markområde som omfattar minst 150 hektar och i övrigt är väl lämpat för jakt eller att han av innehavaren av sådan jakträtt skriftligen fått rätt till rådjursjakt. Området skall utmärkas på karta i skalan 1:20.000. Om jakten är avsedd att bedrivas på holme eller enbart på sökandens egen mark eller om särskilda skäl annars finns, kan landskapsregeringen dock bevilja tillstånd till rådjursjakt även inom ett område som understiger 150 hektar. Landskapsregeringen beslutar om när ansökan om tillstånd till jakt på rådjur skall inges. (2005/77)

33 §. (1997/41) Vid jakt på älg skall en jaktvårdsförenings verksamhetsområde utgöra ett älgvårdsområde. Inom ett älgvårdsområde kan finnas ett eller flera jaktsträttsområden. Ett jaktsträttsområde skall vara minst 2000 hektar.

Om ett jaktsträttsområde är beläget inom flera älgvårdsområden skall det anses tillhöra det älgvårdsområde inom vilket det till största delen är belägen.

33a §. (1997/41) Jaktvårdsföreningens styrelse skall senast den 1 augusti det första året jakten är avsedd att bedrivas för älgvårdsområdets räkning ansöka hos landskapsregeringen om tillstånd till jakt på älg.

Landskapsregeringen beviljar älgvårdsområdet en tillståndskvot för tre år åt gången.

Om det inom ett älgvårdsområde inte finns något jaktsträttsområde som uppgår till 2000 hektar kan landskapsregeringen bevilja älgvårdsområdet en tillståndskvot för jakt på älg på högst ett sammanhängande område som är väl lämpat för älgjakt och som uppgår till minst 500 hektar.

33b §. (1997/41) Jaktledaren för varje enskilt jaktsträttsområde eller område som avses i 33a § 3 mom. skall årligen senast den 1 juni ansöka hos jaktvårdsföreningens styrelse om tillstånd till jakt på älg. Jaktvårds-

K 41 Jaktlag (1985:31)

föreningens styrelse beviljar jakträttsområdet tillstånd att fälla älg inom ramarna för älgvårdsområdets tillståndskvot.

På ett sammanhängande område som inte uppgår till 2000 hektar kan jaktvårdsföreningens styrelse bevilja en sökande tillstånd att fälla en älg om området är väl lämpat för älgjakt och uppgår till minst 500 hektar.

33c §. (1997/41) I jaktvårdsföreningens styrelses beslut i ett älgjaktsärende får ändring sökas hos landskapsregeringen genom besvär. Ändring får endast sökas innan jakten inleds av jaktledaren för det jakträttsområde beslutet avser. Landskapsregeringen kan i samband med behandlingen av besvär bevilja tillstånd i enlighet med 33b §.

Om jaktvårdsföreningens styrelse inte inom utsatt tid behandlar en ansökan om tillstånd till jakt på älg kan sökanden föra ärendet vidare till landskapsregeringen. Landskapsregeringen skall i jaktvårdsföreningens ställe pröva ansökan.

33d §. Upphävd (2008/18).

34 §. (2007/28) Landskapsregeringen beslutar årligen om en hjortdjursavgift för fällda hjortdjur samt om avgiftens storlek och betalningstidpunkt. Avgiften bestäms på viltvårdsmässiga grunder per rådjursget, -bock och -kid samt per älgko, -tjur och -kalv varvid avgiften per fällt djur är

- 1) högst 12 euro för vuxet rådjur,
- 2) högst 8 euro för rådjurskid,
- 3) högst 130 euro för vuxen älg samt
- 4) högst 80 euro för älgkalv.

De högsta beloppen per fällt djur i 1 mom. anges för basåret 2005 och skall följa konsumentprisindex för landskapet Åland. Landskapsregeringen justerar senast i juni månad de i 1 mom. angivna beloppen med den konsumentprisindexändring som ägde rum under det omedelbart föregående året, avrundade till närmaste hela euro. Därefter fastställs omedelbart de hjortdjursavgifter som skall tillämpas från och med augusti månad samma år.

34a §. (2007/28) De i 34 § avsedda inkomna hjortdjursavgiftsmedlen skall användas för att tillgodose behovet av

- 1) åtgärder ägnade att förebygga skador orsakade av hjortdjur i skog eller i yrkesmässigt bedriven odling,
- 2) kostnader för att tillvarata fallvilt,
- 3) ersättande av skador orsakade av hjortdjur i skog eller i yrkesmässigt bedriven odling,
- 4) för vetenskapligt eller annan godtagbart ändamål bedriven undersöknings- eller försöksverksamhet avseende hjortdjur samt för
- 5) jaktvårdsföreningarnas skötsel av förvaltningsuppgifter som rör hjortdjur.

35 §. Vid älgjakt skall finnas en ordinarie jaktledare samt vid behov en eller flera vice jaktledare. En vice jaktledare leder jakten vid den ordinarie jaktledarens frånvaro samt leder jakten i en grupp parallellt med

den ordinarie jaktledaren då älgjakt utövas parallellt i flera grupper inom samma jakträttsområde. (2005/77)

Det ankommer på en ordinarie jaktledare att

- 1) planera jakten så att villkoren i jakttillståndet och bestämmelserna om älgjakt beaktas,
- 2) lämna redovisning till landskapsregeringen över de fällda djuren och betala fastställda avgifter,
- 3) underrätta jaktvårdsföreningens styrelse om älg fällts med avvikelser från gällande tillståndsvillkor eller om förändringar i jakträtten ägt rum,
- 4) se till att de skyttar som deltar i jakten medför jaktkort, tillstånd att bära vapen, intyg över avlagt skjutskicklighetsprov och att de använder vapen och patroner som uppfyller föreskrivna krav,
- 5) se till att hundförare medför jaktkort,
- 6) kontrollera att de som deltar i jakten har kännedom om villkoren i tillståndet och om övriga erforderliga bestämmelser rörande jakten,
- 7) meddela dem som deltar i jakten tillräckliga och klara direktiv angående säkerhetsåtgärder samt
- 8) vid jakt i sällskap personligen övervaka och vid annan jakt på annat sätt ombesörja och försäkra sig om att säkerheten och bestämmelserna rörande jakten iakttas. Jaktledaren behöver dock inte personligen övervaka jakt som uteslutande sker från jaktsits eller jakt på odlingsområde för undvikande av skada på specialodling.

Om den som deltar i älgjakt inte rättar sig efter de direktiv rörande jakten som jaktledaren meddelar kan jaktledaren förbjuda personen i fråga att delta i jakten.

Då en vice jaktledare leder jakten i den ordinarie jaktledarens frånvaro har den vice jaktledaren samma ansvar och befogenheter som den ordinarie jaktledaren. Då en vice jaktledare leder jakten parallellt med den ordinarie jaktledaren gäller för vice jaktledaren bestämmelserna i 2 mom. 1 och 4-8 punkterna i tillämpliga delar. (2005/77)

36 §. (1997/41) Den som med vapen deltar i älgjakt skall besitta sådan skjutskicklighet som enligt landskapsregeringens bestämmelser erfordras för att bedriva älgjakt.

Alla som deltar i älgjakt skall använda huvudbonad eller överdrag på sådan i röd eller orange färg, samt väst, rock eller liknande klädesplagg som har en från naturen klart avvikande färg.

Se LF (2006:70) om jakt.

37 §. Om rådjur eller älg såras vid jakt och faller på främmande område inom vilket jakt på ifrågavarande art då är tillåten, får den som innehar tillstånd att där fälla sådant djur behålla detta. Härvid inräknas djuret i det antal som får fällas på det främmande området. Om den som beviljats tillstånd till jakt på det främmande området inte önskar eller får behålla djuret, tillfaller detta skytten.

Om rådjur eller älg såras vid jakt och faller på område inom vilket jakt på ifrågavarande art då inte är tillåten, tillfaller djuret landskapet och inräknas i det antal som skytten får fälla. Djuret tillfaller dock skytten, om jakträtten på ifrågavarande område tillkommer honom.

38 §. (1991/5) Har i samband med jakt fällts flera rådjur eller älgar än meddelat tillstånd förutsätter eller har avvikelse skett från tillståndsvillkor som rör djurens ålder eller kön, skall jaktledare eller tillståndshavare utan dröjsmål göra anmälan därom hos polismyndighet. De som deltagit i jakten skall omedelbart därefter transportera djuret urtaget till plats som polismyndigheten anvisar.

39 §. Föreligger synnerligen vägande skäl, kan landskapsregeringen på ansökan bevilja tillstånd att fälla rådjur eller älg med avvikelse från bestämmelserna i denna lag. I landskapsregeringens beslut får ändring inte sökas.

40 §. Har älg sårats under jakt skall jaktledare utan dröjsmål efter att eftersök gjorts göra anmälan därom hos polismyndighet och hos den som innehar tillstånd att jaga älg på angränsande område. Chefen för polismyndigheten har, för att förhindra fällande av flera älgar än det meddelade tillståndet förutsätter, rätt att begränsa den jakt som sker med stöd av tillståndet eller att helt avbryta den, tills det sårade djurets tillstånd blivit tillräckligt klarlagt.

Om djur som avses i 1 mom. anträffas dött eller avlivas av tillståndshavare under jakttiden, avgörs frågan om vem djuret skall tillfälla i enlighet med bestämmelserna i 37 §.

8 kap. Tillsyn över hund och katt

41 §. (1995/68) Landskapsregeringen kan, efter att ha hört jaktvårdsföreningarna, genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om tider när det råder hundförbud i marker där det finns vilt. När hundförbud råder skall hund hållas under sådan tillsyn att den hindras från att löpa lös. Under annan tid skall hund, när den inte används vid jakt, hållas under sådan tillsyn att den hindras från att driva eller förfölja vilt.

Se LF (2006:70) om jakt.

42 §. 1 mom. upphävt (2005/77).

Landskapsregeringen kan, efter att ha hört jaktvårdsföreningarna, genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om tider för användande av hund vid jakt på vissa arter, vid jaktränning, för spårning av skadat vilt eller för andra särskilda ändamål. (1995/68)

3 mom. upphävt (1995/68).

Se LF (2006:70) om jakt.

43 §. Har vid jakt med hund drevet eller skallet avlägsnat sig från jaktområdet och inte återvänt inom en halv timme, skall hunden hämtas från det främmande jaktområdet. Om vapen medförs när hunden hämtas, skall detta hållas oladdat och öppet. Den som äger eller innehar det främmande området, jakträttsinnehavaren samt för området tillsatt jaktövervakare är dock berättigad att omedelbart avbryta drevet eller skallet och avlägsna hunden från området.

44 §. Ägare och innehavare av område samt jakträttsinnehavare och för området tillsatt jaktövervakare får avlägsna eller omhänderta hund som anträffas lös på

området, dock utan att tillfoga den skada. På uppmaning av person som avses i detta moment är hundägare skyldig att avhämta sin hund.

Den som i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. omhändertagit hund skall snarast möjligt underrätta ägaren därom, om ägaren är känd, eller i annat fall göra anmälan därom hos polismyndighet. Ägaren har rätt att återfå hunden, om han åt tillvaratagaren utger lösen och ersättning för utfodring av hunden för varje dag den varit omhändertagen. Lösen och ersättning för utfodring av hunden, vilkas storlek fastställs av landskapsregeringen, skall vid äventyr att hunden tillfaller tillvaratagaren erläggas inom sju dagar från det ägaren underrättats angående omhändertagandet eller, om anmälan gjorts hos polismyndighet, inom fjorton dagar från det anmälan gjorts, underrättelsesdagen respektive anmälningsdagen oräknad.

45 §. Kan hund som löper lös och jagar eller ofredar vilt i strid med bestämmelser om hundförbud eller om användande av hund inte omhändertas kan polismyndigheten besluta att hunden skall avlivas, om det är angeläget från viltvårdssynpunkt och försvarligt med hänsyn till övriga omständigheter. Avlivningen kan ske genom polismyndighetens försorg eller genom att polismyndigheten medger annan rätt att utföra uppdraget. (1995/68)

Innan i 1 mom. avsett beslut fattas skall hundens ägare, om ägaren är känd, i mån av möjlighet kontaktas. Efter det att hunden avlivats skall ägaren om möjligt underrättas.

46 §. Katt skall hållas under sådan tillsyn att den hindras från att ofreda vilt under fridlysningstid och på annans jaktområde även under annan tid.

Ägare och innehavare av område samt jakträttsinnehavare har rätt att döda förvildad katt som anträffas inom området på minst femhundra meters avstånd från annans bostadstomt. (1991/5)

9 kap. Fångstredskap och fångstätt

47 §. (1995/68) Vid jakt är det förbjudet att använda följande fångstredskap och fångstmetoder:

- 1) sprängladdningar,
- 2) gifter och förgiftade beten eller beten som innehåller ett bedövande ämne, dock får i byggnader, inom gårdsplaner, i trädgårdar, i pälsdjurfarmer, på avstjälpningsplatser och vid fiskodlingsanstalter gift och giftbeten användas för dödande av möss, råttor och sorkar,
- 3) elektriska anordningar som kan bedöva eller döda,
- 4) (2023/49) konstgjorda ljuskällor, anordningar för belysning av viltet samt för nattsytte avsedda siktanordningar vilka elektroniskt förstärker eller förändrar bilden, dock får konstgjorda ljuskällor användas vid grytjakt, vid avlivning av djur som befinner sig i hjälplöst tillstånd, när fångstredskap vittjas, vid jakt enligt 28a § samt när belysning och för nattsytte avsedda siktanordningar får användas enligt 51b §,
- 5) (2023/49) bandspelare eller härmed jämförbara anordningar för ljudåtergivning, dock får bandspelare

K 41 Jaktlag (1985:31)

eller härmed jämförbara anordningar användas vid jakt enligt 51b §,

6) speglar och andra bländande föremål,

7) fågellim och fågelnet,

8) (2005/77) spjut, armborst, pil och pilbåge, dock får jakt ske med pil och pilbåge vilka uppfyller av landskapsregeringen beslutade krav för ändamålet,

9) gasning eller utrökning,

10) levande djur som lockbete,

11) gropar och snaror, som har försetts med skjutvapen eller spjut eller något annat härmed jämförbart redskap samt andra motsvarande fångstanordningar som är farliga för människor eller husdjur,

12) saxar, dock får saxar utlagda på minst en meters djup användas för att fånga gråtrut och havstrut, samt

13) fällor, dock får fällor användas för att fånga gråtrut, havstrut, bisamråtta, kråka, mink, mårhund, mård, grävling, möss, råttor, räv, sorkar och förvildad katt. (1997/10)

2 mom. upphävt (1997/10).

Bestämmelser om förbud att använda redskap och anordningar som uppenbart kan utsätta djur för onödigt lidande finns i 13 § djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland. (2005/77)

En gillrad fälla skall vara försedd med den ansvarige användarens namn och adress. En gillrad fälla som inte medför de fångade djurens omedelbara död skall kontrolleras dagligen. I en fälla i vilket endast en viss djurart fångas, får redskapet vara konstruerat så att djuret dödas direkt vid fångsten. (2005/77)

48 §. (2005/77) Jakt med enhandskjutvapen är förbjuden.

Vid grytjakt, vid avlivning av djur som fångats i en fälla, vid avlivning av djur som befinner sig i ett hjälplöst tillstånd i samband med jakt med ställande hund, samt vid avlivning av skadat djur får dock lämpligaste vapen användas. (2023/49)

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om användning av skjutvapen, ammunition samt pil och pilbåge vid jakt.

Se LF (2006:70) om jakt.

49 §. Katsas och ryssjas mynning skall hållas tillsluten ovan vattenytan. På land får fiskeredskap inte utsättas så att vilt kan fastna eller fångas i redskapet.

50 §. Jakt får inte bedrivas från motordrivet fordon, flyg eller med direkt tillhjälp av motordrivet fordon, av annat maskindrivet fortskaffningsmedel eller av ljudframkallande maskin. Under tiden 15 mars–25 maj får jakt på sjöfågel inte idkas från något slag av båt eller annan därmed jämförbar anordning. Utan hinder av bestämmelserna i denna paragraf får skadat vilt avlivas eller förföljas i avlivningssyfte från båt. (2023/49)

Vapen skall under färd med maskindrivet fortskaffningsmedel hållas oladdat.

Vad i denna paragraf är föreskrivet gäller inte jakt på bisam, gråtrut, havstrut, kråka eller mink utanför område som utgör fågelskydds-, sälskydds- eller fredningsområde.

Utän hinder av bestämmelserna i denna paragraf får lövblåsare användas för att driva ut mårhund och mink. (2023/49)

50a §. (2011/81) Trots bestämmelserna i 50 § får en rullstolsburen person med bestående rörelsehinder bedriva jakt på däggdjur från trehjulning, lätt fyrehjulning, fyrehjulning och snöskoter, under förutsättning att fordonet inte är i rörelse och efter att motorn har varit avstängd under minst 2 minuter.

Begreppet *bestående rörelsehindrad* i 1 mom. avser en persons varaktiga och oavbrutna fysiska begränsning så att han eller hon inte utan rullstol eller liknande hjälpmedel kan röra sig annat än mycket korta sträckor.

51 §. Djur får inte skjutas över landsväg, bygdeväg eller kommunalväg eller medan djuret eller skytten befinner sig på sådan väg.

51a §. (1989/42) Landskapsregeringen kan, om det av synnerliga skäl visar sig nödvändigt, besluta att förbjudet fångstredskap eller fångstätt får användas vid jakt efter visst viltslag.

51b §. (2023/49) Vid jakt på bisam, mink, mårhund, räv, tvättbjörn, råtta och vildsvin, samt vid eftersök på skadat vilt, får konstgjorda ljuskällor, för nattskytte avsedda siktanordningar vilka elektroniskt förstärker eller omvandlar bilden användas, dock inte termiska sikten. Vid jakt på dessa arter får även bandspelare och härmed jämförbara anordningar användas.

10 kap. Innehav av vilt och handel med vilt

52 §. Under den tid visst slag av vilt är fridlyst är det förbjudet att inneha sådant vilt eller fårsk del därav, om inte landskapsregeringens tillstånd härför erhållits. Vad här sägs gäller även oberett skinn av annat vilt än älg, rådjur, räv eller hare samt fågelägg.

Vad i 1 mom. är föreskrivet gäller inte ätligt vilt eller ägg som bevisligen erhållits i enlighet med någon av bestämmelserna i 27-31 §§, som lagligen fråntagits någon eller införts till landskapet eller som uppenbart fångats utan överträdelse av bestämmelserna rörande fridlysning och är avsett för personligt bruk.

53 §. Ätligt vilt som fällt under jakt skall tillvaratas och användas som människoföda.

Djur som åtkommit med stöd av 30 § eller 31 § får inte hållas till salu. (2005/77)

11 kap. Jaktkort

54 §. Den som idkar jakt med skjutvapen, pilbåge eller andra fångstmedel eller med användande av hund eller annat för jakt övat djur är skyldig att betala jaktvårdsavgift. Vad här sägs gäller dock inte:

1) den som avlivar möss, råttor och sorkar eller annat vilt med stöd av bestämmelserna i 30 eller 31 §;

2) den som deltar i bruksprov för jakthund;

3) den som dödar eller fångar vilt med stöd av bestämmelserna i 29 § 2 mom. eller

4) (2005/77) då en åtgärd vidtas i vetenskapligt syfte med stöd av 17 § landskapslagen (1998:82) om naturvård.

Jaktvårdsavgift betalas en gång per år till landskapet. Kvittering på betald jägaravgift gäller såsom jaktkort under jaktåret som börjar den 1 augusti och avslutas den 31 juli. Landskapsregeringen ska per post sända inbetalningskort till de personer som föregående år betalat jaktvårdsavgift. På inbetalningskortet ska antecknas fullständigt namn, personbeteckning och hemort beträffande den för vars räkning jaktvårdsavgiften betalas och det jaktår avgiften gäller. Den som har tagit i bruk landskapsregeringens elektroniska tjänst för jägare, som innefattar elektroniskt jaktkort och betalning av jaktvårdsavgiften, kan avstå från att få inbetalningskort för jaktvårdsavgiften hemskickad per post. (2023/49)

Jaktvårdsavgift fastställs av landskapsregeringen. Vid fastställandet av avgiften kan iaktas att person som är bosatt i landskapet skall erlägga lägre avgift än person som är bosatt utom landskapet. I avgiften ingår jägaransvarsförsäkring. (1995/19)

Person som inte föregående jaktår betalt jaktvårdsavgift eller som inte blivit tillsänd inbetalningskort kan anskaffa inbetalningskort hos landskapsregeringen. För erhållande av inbetalningskort skall företes intyg över av landskapsregeringen föreskriven kännedom om denna lag, övriga jaktbestämmelser samt om hantering av skjutvapen, av vilket ingetdera får vara äldre än fem år. Den som inte har hemkommun i landskapet kan erhålla inbetalningskort för jaktvårdsavgift genom att förete en av landskapsregeringen godkänd motsvarighet till nämnda intyg. (2023/49)

Intyg över att person innehar av landskapsregeringen föreskriven kännedom om denna lag och övriga jaktbestämmelser utfärdas av examinator som tillsatts av landskapsregeringen eller jaktvårdsförening.

55 §. Den som idkar jakt är skyldig att medföra jaktkort och på anfordran uppvisa det för den som övervakar efterlevnaden av bestämmelserna om jakt, för områdets ägare och innehavare, för jakträttsinnehavare samt för jakträttsövervakare som tillsatts för att övervaka jakten på området.

56 §. I landskapets enskilda årsstat skall årligen uppställas ett anslag för främjande av viltvård och för andra därmed jämförbara ändamål. Anslaget skall uppgå åtminstone till det belopp som beräknas inflyta i avgifter för jaktkort.

Det i 1 mom. avsedda anslaget kan användas för att finansiera

- 1) kostnader för viltvård och forskning;
- 2) kostnader för inrättande av skyddsområden som avses i 26 §;
- 3) kostnader för jägaransvarsförsäkringar;
- 4) kostnader för avlöning av funktionärer som erfordras för viltvården och jaktadministrationen samt för övriga kostnader för deras verksamhet;
- 5) understöd åt jaktvårdsföreningar och andra organisationer för främjande av viltvården och höjande av jaktkulturen;
- 6) understöd åt enskild person, efter inhämtande av jaktvårdsförenings yttrande, för viltvårdsåtgärder som är till nytta för en större region; samt

7) understöd åt organisation som upprätthåller jaktmuseum. (1989/42)

12 kap. Jaktmyndigheter och jaktvårdsföreningar

57 §. Tillsynen över jakten utövas av landskapsregeringen med bistånd av polismyndighet och, på sätt där- om är särskilt föreskrivet, med bistånd av tjänstemän inom gränsbevakningsväsendet vilka är stationerade i landskapet.

Jaktvårdsförening kan utse edsvurna jaktövervakare för att handha tillsynen över jakten inom föreningens verksamhetsområde.

58 §. De personer som innehar i 4 eller 8 § avsedd jakt- rätt inom en kommun och som löst jaktkort bildar en jaktvårdsförening. Om de lokala förhållandena det på- kallar, kan dock landskapsregeringen besluta att jakt- vårdsförening skall bildas för ett annat område.

Jaktvårdsförening skall ha stadgar vilka skall under- ställas landskapsregeringen för fastställelse. Be- slutanderätten i föreningens angelägenheter utövas av föreningsmöte och en av mötet vald styrelse på sätt i stadgarna sägs.

Jaktvårdsförening kan inte ålägga medlem att delta i kostnaderna för föreningens verksamhet. Föreningen kan dock, enligt de grunder landskapsregeringen be- stämmer, uppbära avgifter för tjänster som tillhanda- hålls även annan än medlem.

59 §. I jaktvårdsförenings stadgar skall anges hur för- eningen och dess styrelse med beaktande av ortsför- hållandena skall verka för att bevara och förkovra viltstammarna samt för att främja efterlevnaden av jaktlagstiftningen.

60 §. Jaktvårdsförening kan i sitt namn förvärva rättig- heter och ingå förbindelser samt kära och svara.

60a §. (2008/18) När en jaktvårdsförening sköter of- fentliga förvaltningsuppgifter enligt denna lag ska allmänna förvaltningsbestämmelser tillämpas och straffrättsligt tjänsteansvar gälla i enlighet med det som föreskrivs i annan lagstiftning. (2021/101)

Vid beslut i enlighet med denna lag skall jäv inte anses föreligga för ledamöterna i jaktvårdsförening- ens styrelse enbart på den grund att en ledamot eller någon ledamoten närstående är jägare, jaktledare eller markägare.

60b §. (2023/49) Landskapsregeringen får tillhanda- hålla elektroniska tjänster som stöd för administration av uppgifter hänförliga till jakt och viltvård. Land- skapsregeringen och jaktvårdsföreningarna har delat personuppgiftsansvar för den personuppgiftsbehand- ling som sker i de elektroniska tjänsterna. Landskaps- regeringen ansvarar för tillgängligheten och säkerhet- en av de elektroniska tjänsterna. Jaktvårdsföreningar- na ansvarar för riktigheten av de uppgifter som de för in i de elektroniska tjänsterna. Polismyndigheten och gränsbevakningsväsendet har tillgång till uppgifter i de elektroniska tjänsterna för att fullgöra sina tillsyns- uppgifter enligt 57 § 1 mom. samt för att utföra övriga myndighetsuppgifter.

K 41 Jaktlag (1985:31)

Personuppgifter tillhörande den som under de fem senaste jaktåren inte har betalat jaktvårdsavgiften ska före utgången av det följande året raderas ur sådana elektroniska tjänster som avses i 1 mom.

13 kap. Påföljdsbestämmelser

61 §. Den som på bar gärning anträffas idkande jakt utan särskilt tillstånd på fridlyst vilt har envar rätt att frånta vapen och andra jaktredskap, hundar samt vilt som åtkommit genom jakten.

Idkar någon olovligen jakt på främmande jaktområde tillkommer i 1 mom. avsedd rätt den som innehar jakträtten på området och för hans räkning områdets ägare, innehavare samt för området tillsatt jaktövervakare. Om det främmande området tillhör staten eller landskapet, tillkommer här avsedd rätt även den som på området utövar tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om jakt.

Idkar någon jakt utan att inneha jaktkort eller använder någon vapen i strid med denna lag, tillkommer i 1 mom. avsedd rätt den som övervakar efterlevnaden av bestämmelserna om jakt, områdets ägare, innehavare och jakträttsinnehavare samt för området tillsatt jaktövervakare.

62 §. Den som har omhändertagit egendom med stöd av bestämmelserna i 61 § skall ofördröjligen överlämna egendomen till polismyndighet. Egendomen skall förvaras av polismyndigheten tills domstol avgjort ärendet. Om hund har omhändertagits skall dock bestämmelserna i 44 § 2 mom. iaktas, likväl så att lösen erläggs i enlighet med vad i rikslagstiftning fastställts.

Utän hinder av vad i 1 mom. sägs får jakträttsinnehavare som har omhändertagit vapen eller andra jaktredskap med stöd av bestämmelserna i 61 § 2 mom., om han inte önskar att åtal väcks för olovlig jakt, behålla dessa till dess ägaren styrkt sin identitet och erlagt en i enlighet med rikslagstiftning fastställd lösen. Angående omhändertagandet skall polismyndighet underrättas. Om ägaren inte löser in den omhändertagna egendomen inom en månad efter det att polismyndigheten underrättades angående omhändertagandet, tillfaller denna jakträttsinnehavaren.

63 §. Den som anträffar olovligen utsatt eller olovlig fångstanordning eller förgiftat bete har rätt att oskadliggöra eller omhänderta anordningen eller betet. Han får även omhänderta katts eller ryssja som är öppen ovanför vattenytan samt fiskeredskap som utsatts på land så att vilt kan fastna i det.

Om fångstanordning eller fiskeredskap har omhändertagits med stöd av 1 mom. skall bestämmelserna i 62 § 1 mom. iaktas. Polismyndighet får dock återlämna fiskeredskap till ägare som styrkt sin identitet.

64 §. Den som

1) utan särskilt tillstånd dödar, sårar, fångar eller i strid med denna lag ofredar annat vilt än älg eller rådjur under tid då ifrågavarande art är fridlyst;

2) (1991/5) ofredar älg eller rådjur i strid med denna lag, genom vårdslöshet eller ovarsamhet dödar eller sårar älg eller rådjur eller vid tillståndsjakt på älg eller rådjur genom vårdslöshet eller ovarsamhet bryter

mot föreskrifter som gäller jaktområdet, antalet djur som får fallas, djurens ålder eller kön eller andra tillståndsvillkor;

3) bedriver jakt i strid med domstols, landskapsregeringens eller jaktvårdsförenings förbud;

4) använder vapen i strid med denna lag, använder förbjudet fångstredskap eller idkar jakt på annat förbjudet sätt;

5) bryter mot bestämmelserna i denna lag om innehav och saluhållande av vilt, skinn eller ägg;

6) idkar jakt utan att inneha eller utan att vid jakt medföra jaktkort eller

7) på annat sätt idkar jakt i strid med denna lag eller med stöd därav utfärdade föreskrifter eller på annat sätt bryter mot påbud eller förbud i denna lag

skall, om strängare straff inte annorstädes är föreskrivet, för *jaktförseelse* dömas till böter.

Den som under jakt inte medfört jaktkort och senast den tredje dagen därefter hos polismyndighet visar att han vid tidpunkten för jakten innehade giltigt jaktkort skall inte åtalas, om det av omständigheterna framgår att underlåtenheten berott på tillfälligt förbiseende.

65 §. Den som

1) i strid med denna lag idkar jakt med direkt tillhjälp av maskindrivet fortskaffningsmedel eller ljudframkallande maskin;

2) (1991/5) i strid med denna lag uppsåtligen dödar, sårar eller fångar älg eller rådjur utan tillstånd eller vid tillståndsjakt på älg eller rådjur uppsåtligen bryter mot föreskrifter som gäller jaktområdet, antalet djur som får fallas, djurens ålder eller kön eller andra tillståndsvillkor;

3) (2019/89) bedriver i 64 § 1 mom. 1-5 och 7 punkterna avsedd verksamhet i betydande utsträckning eller så att handlingen, med beaktande av de omständigheter i sin helhet som föranlett handlingen och framgår av denna, bör anses grov

(2019/89) ska, om strängare straff inte annorstädes är föreskrivet, för *jaktbrott* dömas till böter eller till fängelse i högst två år samt till jaktförbud under en viss tid, minst ett och högst fem år.

I strafflagen är föreskrivet hur den skall straffas som olovligen jagar på annans jaktområde, eller som överskrider den jakträtt han innehar såsom delägare i samfällt område eller med stöd av jaktarrandeavtal eller särskilt tillstånd.

66 §. Har endast enskilda rätt kränkts genom brott som avses i denna lag, får i ärendet åtal väckas endast om målsägande så önskar.

67 §. Förbjuden fångstanordning som använts vid jakt skall förklaras förverkad till staten.

Vapen och fångstanordningar som använts vid brott som avses i 65 § skall förklaras förverkade till staten. Likaså skall maskindrivet fortskaffningsmedel och ljudframkallande maskin som använts vid jakt förklaras förverkade till staten, om jakten bedrivits med direkt tillhjälp av fortskaffningsmedlet eller maskinen och användningen av fortskaffningsmedlet eller maskinen varit av väsentlig betydelse för jakten och bytet vid jakten varit betydande.

I stället för egendom som avses i denna paragraf kan dess värde förklaras förverkat.

68 §. Har någon dödat eller fångat vilt i strid med denna lag genom att kränka enskilds rätt under sådana förhållanden att den som kränkts hade rätt att tillägna sig viltet, tillfaller viltet eller dess värde den som kränkts, oberoende av det sätt på vilket viltet dödades eller fångats. I detta moment avsett värde på vilt är ett i rikslagstiftning fastställt värde på levande vilt.

Har någon dödat eller fångat vilt i strid med denna lag under sådana förhållanden att annan inte hade rätt att tillägna sig viltet, tillfaller viltet eller dess värde staten, oberoende av om straff inte skall utdömas eller om handlingen utgör i 64 § 1 mom. 1, 2, 3, 4 eller 5 punkten avsedd jaktförseelse eller jaktbrott. I detta moment avsett värde på vilt är dess i rikslagstiftning fastställda värde som byte. Är handling som avses i detta moment jaktbrott skall staten dessutom ersättas för skillnaden mellan bytets värde och det värde som avses i 1 mom. Den som dödat älg eller rådjur på sätt i 64 § 1 mom. 2, 3, 4 eller 5 punkten eller 65 § sägs skall även åläggas att till staten utge en avgift i enlighet med i riket föreskrivna grunder.

Vilt, skinn och ägg som innehas eller hålls till salu i strid med bestämmelserna i 52 eller 53 § eller deras värde tillfaller staten.

Polismyndighet har rätt att när som helst granska lager hos den som håller till salu vilt eller skinn av vilt.

14 kap. Särskilda bestämmelser

69 §. Vilt som under lovlig tid påskjutits på lovligt område och faller på främmande område tillfaller den som innehar jakträtten på det främmande området. Vad här sägs gäller även vilt som fastnar i sax eller annan fångstanordning och kommer in på främmande område.

Utän hinder av vad i 1 mom. sägs gäller om älg och rådjur vad därom är föreskrivet i 7 kap.

70 §. Fallvilt av älg, rådjur eller vitsvansad hjort tillfaller landskapet. Detsamma gäller älg, rådjur eller vitsvansad hjort som anträffas så illa sårat eller skadat att det varit nödvändigt att genom myndighets försorg döda det. Har djuret sårats under jakt och avlivats under jakt, skall dock bestämmelserna i 7 kap. följas om djuret är älg eller rådjur eller bestämmelserna i 69 § om djuret är vitsvansad hjort.

Fallvilt av annan än i 1 mom. avsedd art tillfaller landskapet om arten då var fridlyst och i annat fall den som innehar jakträtten på området. Detsamma gäller om här avsett vilt anträffas så illa sårat eller skadat att det varit nödvändigt att döda det.

71 §. Polismyndighet har rätt att besluta om avlivning av vilt som uppenbart är sårat, skadat eller sjukt, oberoende av om ifrågavarande art då är fridlyst eller om jakt på ifrågavarande art inte får bedrivas. Avlivningen kan ske genom polismyndighetens försorg eller genom att polismyndigheten medger annan rätt att utföra uppdraget.

Vilt som avlivats med stöd av bestämmelserna i 1 mom. tillfaller landskapet.

72 §. Infaller sista dagen för anmälnings- eller ansökningstid som avses i denna lag på en lördag eller helgdag, får anmälan göras eller ansökan inges även första vardagen därefter.

I denna lag avsedd ansökan som inkommit efter utgången av i lagen angiven ansökningstid kan upptas till prövning, om olägenhet därigenom inte orsakas annan.

73 §. Den som omhändertagit vilt eller annat som enligt denna lag skall tillfalla staten eller landskapet är skyldig att utan dröjsmål underrätta polismyndighet. Om det föreligger fara för att omhändertaget vilt skall förskämmas, får han, efter det att viltet har värderats av två ojäviga personer, behålla det eller sälja det till åsatt pris. Medel som influtit genom försäljningen skall utan dröjsmål tillställas polismyndigheten.

Åt den som flått pälsdjur, älg, rådjur eller vitsvansad hjort som skall tillfalla staten eller landskapet skall ur statens eller landskapets medel utges en skäligen ersättning, om de medel som erhålls genom att sälja djuret därtill förslår. Under samma förutsättningar skall ersättning utges för transport av vilt.

74 §. Upphävd (2005/77).

75 §. Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1985. Genom lagen upphävs landskapslagen (1965:10) den 25 mars 1965 om jakt.

Har före denna lags ikraftträdande genom dom eller på annat lagligt sätt bestämts annorlunda om jakträtt än i denna lag sägs, skall även framdeles iaktas vad sålunda bestämts.

Utän hinder av vad i 9 § sägs om giltigheten av avtal om jaktarrande skall tidigare gällande bestämmelser tillämpas på avtal som ingåtts före denna lags ikraftträdande.

Utän hinder av vad i denna lag sägs är enligt tidigare gällande bestämmelser beviljat jaktkort och tillstånd att bedriva jakt under tiden 15 mars-25 maj giltigt under den tid som avsetts vid beviljandet.

Se LF (2006:70) om jakt och LF (1997:42) om jakt på älg.

K 42 Landskapsförordning (2006:70) om jakt

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde

I denna förordning finns bestämmelser om

1) vilka arter av vilt som får jagas och under vilka tider av året jakt får bedrivas på dessa arter, samt vilka arter av vilt som inte får jagas med användning av pilbåge,

2) under vilka tider hundförbud råder i marker där det finns vilt samt under vilka tider och särskilda förutsättningar hund, trots detta generella förbud, får användas i marker där det finns vilt,

K 42 LF (2006:70) om jakt

3) krav på ammunition och vapen som får användas vid jakt,

4) krav på pil, båge och pilspetsar om får användas vid jakt samt om

5) krav på skjutskicklighet.

2 §. (2020/116) Vilt och jakttider

Om inte annat särskilt stadgas i denna förordning får jakt inom landskapet bedrivas under nedan nämnda tider efter följande vilt:

Jakttider	Vilt
hela året	bisam, fälthare, mink, mårddhund, guldschakal, dovhjort, dock inte hind som åtföljs av kalv, vildsvin, dock inte sugga som åtföljs av kulling, möss, råttor och sorkar samt djur som rymt från vilthägn, om arten inte förekommer i vilt tillstånd
1.1-15.2	orrupp
1.7-15.4	räv och grävling
16.7-20.3	kråka, skata, havstrut och gråtrut
16.7-sista februari	kaja
15.8-31.12	grågås, kanadagås och ringduva
15.8-31.8	rådjursbock
1.9-31.1	rådjur och vitsvanshjort
1.9-31.12	kricka, skedand, bläsand, stjärtand, vigg, alfågel, morkulla, orre och fasan
1.9-31.1	gräsand, knipa och storskrake
1.10-30.11	enkelbeckasin
1.9-15.3	skogsmård
1.10-sista februari	skogshare
15.10-20.12	älg

Utöver den jakt som är tillåten enligt 1 mom. är jakt efter vissa arter av fågel tillåten enligt 3 §. Därtill är jakt tillåten året runt på arter som ingår i den förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse som avses i artikel 4.1 i förordningen (EU nr 1143/2014) om invasiva främmande arter. För jakt på älg och rådjur fordras särskilt tillstånd.

3 §. Fågelarter som får jagas viss tid av särskilda skäl

För att skydda flora och fauna eller för att förhindra allvarlig skada eller för att trygga människors hälsa och säkerhet får fiskmåsjagas i landskapet under hela året.

För att skydda flora och fauna eller för att förhindra allvarlig skada eller för att trygga människors hälsa och säkerhet får kråka, havstrut och gråtrut jagas i landskapet under tiden 21 mars-15 juli. (2012/14)

För att förhindra allvarlig skada, för att trygga människors hälsa och säkerhet eller för att skydda odling i och i omedelbar anslutning till odlingen, får grågås och kanadagås jagas under tiden 15 juli-14 augusti. (2012/14)

4 §. Hundförbud och användande av hund

Det är förbjudet att under tiden 1 mars – 31 augusti jaga med hund i marker där det finns vilt. När sådant hundförbud råder ska hund hållas under sådan till-

syn att den hindras från att löpa lös och störa viltet. (2012/14)

Utän hinder av bestämmelserna i 1 mom. får hund användas i de fall som anges i bilaga 1, som är fogad till denna förordning.

Under hela året och med undantag av vad som gäller om tid för hundförbud i 1 mom. får

1) en hund som är särskilt dresserad för att spåra skadat jaktbart djur, för annat viltvårdsändamål eller för dressyr användas för dessa ändamål om hunden står under förarens kontroll,

2) en hund delta i tävling som ordnats med tillstånd av landskapsregeringen,

3) en hund som är särskilt dresserad för att valla husdjur eller annan särskilt dresserad brukshund användas i tjänsteuppdrag,

4) hund användas vid jakt för särskilda ändamål med tillstånd av landskapsregeringen samt

5) hund användas i träningssyfte med tillstånd av landskapsregeringen. (2020/116)

Bestämmelserna om hundförbud och användning av hund gäller hundar som är fyra månader gamla eller äldre.

2 kap. Jakt med skjutvapen och ammunition**5 §. Skjutvapen**

Vid jakt får inte användas luftgevär eller med luftgevär jämförbart vapen. Vid jakt får inte heller användas automatiska skjutvapen eller sådana halvautomatiska skjutvapen vilkas magasin kan laddas med flera än två patroner. Ett gevär skall vara i behörigt skick samt dugligt till jakt. Kikarsikte eller annat för jakt godkänt riktmedel får användas. Vid jakt och vid skytte på godkänd skjutbana får ett gevär vara försett med anordning som reducerar vapnets skottljud.

6 §. (2020/116) Allmänna krav på kulvapen

Anslagsenergin hos kulan i ett räfflat kulvapen som används för att skjuta vilt ska vid pipans mynning vara minst 100 joule.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. får

1) rödräv, grävling, utter, skogshare, fälthare och gås endast skjutas med vapen där patronkulan väger 2,5 gram eller mera och dess anslagsenergi uppmätt på 100 meters avstånd från pipans mynning är minst 200 joule eller där anslagsenergin hos patronkulan oberoende av kulans vikt är minst 300 joule uppmätt från pipans mynning,

2) rådjur, säl, lodjur, guldschakal, bäver och mufflon endast skjutas med vapen där patronkulan väger 3,2 gram eller mera och dess anslagsenergi uppmätt på 100 meters avstånd från pipans mynning är minst 800 joule eller, vid användning av blyfria kulor, med vapen där kulan väger 2,9 gram eller mera och dess anslagsenergi uppmätt på motsvarande sätt är minst 800 joule,

3) varg, vitsvanshjort, kronhjort, dovhjort och sikahjort endast skjutas med vapen där patronkulan väger 6 gram eller mera och dess anslagsenergi uppmätt på 100 meters avstånd från pipans mynning är minst 2 000 joule eller, om kulans vikt är 8 gram eller mera, dess anslagsenergi uppmätt på motsvarande sätt är

minst 1 700 joule eller, vid användning av blyfria kulor, med vapen där kulan väger 5,1 gram eller mera och dess anslagsenergi uppmätt på motsvarande sätt är minst 1 700 joule,

4) älg, vildsvin och brunbjörn endast skjutas med vapen där patronkulan väger 9 gram eller mera och dess anslagsenergi uppmätt på 100 meters avstånd från pipans mynning är minst 2 700 joule eller, om kulans vikt är 10 gram eller mera, dess anslagsenergi uppmätt på motsvarande sätt är minst 2 000 joule eller, vid användning av blyfria kulor, med vapen där kulan väger 7,5 gram eller mera och dess anslagsenergi uppmätt på motsvarande sätt är minst 1 900 joule.

För att skjuta djur som nämns i 2 mom. 2, 3 och 4 punkten ska det användas expanderande kulor.

6a §. (2020/116) Allmänna krav på hagelgevär

Hagelgevär får inte användas vid jakt på andra hjortdjur än rådjur.

3 kap. Jakt med pil och båge

7 §. Jaktbart vilt

Jakt med pil och båge får bedrivas på samtliga viltarter utom älg.

8 §. Båge

Vid jakt med pil och båge får användas båge med system som reducerar dragvikten vid ankringspunkten (compound) samt båge med icke reducerande läge (recurve och långbåge). Bågen skall ge pilen en rörelseenergi (E_0) som är minst 40 joule. Pilens rörelseenergi skall beräknas enligt formeln $E_0 = 0,5 \cdot m \cdot v_0^2$, där följande gäller:

E_0 = pilens rörelseenergi uttryckt i joule
m = pilens massa uttryckt i kilogram
v_0 = pilens hastighet uttryckt i meter per sekund

Vid jakt med pil och båge får inte på bågen användas en anordning som tillåter att skytten kan lösgöra mer än en pil åt gången eller en anordning som förspänner bågsträngen.

9 §. Pil

Pilens totala vikt skall vara minst 25 gram.

10 §. Pilspets

Pilspetsen skall vara sådan att en lyckad träff är direkt dödande. Pilspetsen skall ha minst två blad med vassa skärande egg samt skall ha en skärande diameter på minst 25 millimeter.

11 §. Krav på kunskaper och skjutskicklighet för båg-jakt

Den som jagar med pil och båge skall ha giltigt åländskt jaktkort, ha godkänd bågjägarexamen enligt de krav som anges i bilaga 2 som är fogad till denna förordning samt för varje jaktår som avses i 2 mom. ha utfört ett godkänt bågskytteprov avseende skjutskicklighet.

Ett godkänt bågskytteprov avseende skjutskicklighet är i kraft under jaktåret 1 augusti-31 juli. Ett sådant godkänt bågskytteprov som har avlagts under tiden 1 juni-31 juli är dock i kraft till och med följande

jaktår. I denna förordning avsett årligt bågskytteprov avseende skjutskicklighet kan avläggas i enlighet med bestämmelserna i bilaga 2 som är fogad till denna förordning. Med godkänt bågskytteprov avses också ett i kraft varande godkänt bågskytteprov som någon som inte är stadigvarande bosatt på Åland har avlagt i enlighet med

1) rikets bestämmelser eller

2) i Danmark gällande bestämmelser för godkänd dansk bågjägarexamen (dansk buejagtprøve). (2018/29)

4 kap. Avslutande bestämmelser

12 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2006.

Genom ikraftträdandet av denna förordning upphävs landskapsförordningen (2005:79) om jakt.

Landskapsregeringen kungör på lämpligt sätt tider och platser för bågskytteprovs avläggande för det jaktår som börjar den 1 augusti 2006.

Bilaga 1: Användning av hund vid jakt och jaktträning (2020/116)

Under tiden 1 mars–31 augusti finns ett generell förbud mot att jaga med hund i marker där det finns vilt (förordningens 4 §). Med undantag av denna generella bestämmelse och med beaktande av jaktidsbestämmelserna för olika arter i förordningens 2 § får i följande fall jakthund användas vid jakt och jaktträning i marker där det finns vilt:

Vid jakt på däggdjur

Viltslag	Hundanvändning	Användningstid
1) älg	a) jakt	15.10–20.12
	b) jaktträning	1.9–31.1
2) rådjur *	a) jakt	1.10–31.1
	b) jaktträning	1.9–31.1
3) vitsvans-hjort *	a) jakt	1.10–31.1
	b) jaktträning	1.9–31.1
4) hare	a) jakt	1.10–sista februari
	b) jaktträning	1.9–sista februari
5) räv, mårddhund, grävling och mink	a) jakt och jaktträning	1.9–sista februari
	b) jakt och jaktträning i gryt	1.7–15.4
	c) jakt på häckningsskär	inom ramarna för av landskapsregeringen fastställda riktlinjer tidigast från den 1.3 till senast den 15.4
6) skogsmård	jakt och jaktträning	1.9–sista februari
7) övrigt vilt som inte under någon tid av året är fridlyst	jakt och jaktträning	1.9–sista februari

K 43 LF (1997:42) om jakt på älg

Vid fågeljakt		
Hund	Användningssätt	Användningstid
8) hund som apporterar fågel	jakt och jaktträning på fågel	15.7–25.5
9) hund som markerar, stöter eller apporterar fågel	jakt och jaktträning på fågel	1.8–sista februari
10) hund som markerar fågel genom att skälla (skällande fågelhund)	jakt och jaktträning på fågel	1.9–15.2

* Vid jakt och jaktträning på rådjur och vitsvanshjort är endast långsamt drivande hund, kortdrivande hund och stöthund tillåtna.

En hund är långsamt drivande om den i normalfallet noga följer och ger skall på spårvittring från bytesdjuret, samt endast i undantagsfall ger akt på luftvittring eller att den kan iakttas bytesdjuret. En sådan hunds mankhöjd överstiger som regel inte 38 centimeter. En långsamt drivande hund hetsar inte bytesdjuret.

En hund är kortdrivande om den i normalfallet noga följer och ger skall på spårvittring från bytesdjuret, samt endast i undantagsfall ger akt på luftvittring eller att den kan iakttas bytesdjuret. Drevtiden överskrider som regel inte 20 minuter. En kortdrivande hund hetsar inte bytesdjuret.

En hund är en stöthund om den i regel inte driver efter löpan utan endast förföljer med hjälp av luftvittring eller att den kan iakttas bytesdjuret. Vid förlorad direktkontakt ska stöthunden avbryta drevet. Stöthunden förföljer därför endast i undantagsfall bytesdjuret under längre tid än fem minuter.

Bilaga 2: Regler för bågskytteprov (2009/5)

1 §. Tillämpningsområde

Med bågskytteprovet avses i denna bilaga det prov på skjutskicklighet som avläggs i landskapet och som avses i landskapsförordningens 11 §.

2 §. Skytteprovsledare

Skytteprovsexaminator för bågskytteprovet utses av landskapsregeringen på förslag av en jaktvårdsförening eller av en i landskapet verksam och registrerad bågskytteförening. En skytteprovsexaminator ska ha giltigt IBEP-båggjägarexamen eller dansk båggjägarexamen.

3 §. Intyg och protokoll över genomförda bågskytteprov

Till provtagare ska lämnas intyg över avlagt godkänt bågskytteprov. Skytteprovsexaminatorn ska på av landskapsregeringen godkänt formulär upprätta protokoll över genomförda bågskytteprov, som årligen (före den 5 augusti) ska inlämnas till landskapsregeringen.

Skytteprovsexaminatorn ska till en skytt som avlagt godkänt bågskytteprov lämna landskapsregeringens statistikblankett för rapportering av jaktstatistik.

4 §. Provtillfällen

Bågskytteprovet kan avläggas vid särskilda provtillfällen, som årligen ordnas under tiden 1 juni - 31 juli.

Närmare bestämmelser om tider och platser för provens avläggande publiceras årligen av landskapsregeringen i tidningen Jägaren, dock senast två veckor före första provdagen.

I samråd med landskapets jaktförvaltare kan av särskilda skäl beviljas möjlighet till avläggande av särskilt bågskytteprov på andra tider än de som avses i 2 mom. Protokoll över sådant prov ska snarast inlämnas till landskapsregeringen.

5 §. Krav på dokument och utrustning

Provtagaren skall i samband med provets avläggande uppvisa godkänd identitetshandling samt intyg över giltigt

1) IBEP-båggjägarexamen (International Bowhunting Education Program) eller

2) dansk båggjägarexamen (dansk buejagtprøve).

Vid bågskytteprovet ska för jakt med både godkänd utrustning avseende pilar och båge användas, provet får dock avläggas med övningsspetsar. Utrustningen ska vara i behörigt skick samt dugligt till jakt.

Bågskytteprovet ska utföras med den bågtyp vilken man avser att bedriva jakt med. Med bågtyper avses bågar med system som reducerar dragvikt vid ankringspunkten (compound) samt bågar med icke reducerande läge (recurve och långbåge).

6 §. Skjutserier

Bågskytteprovet omfattar en skjutserie med sex skott mot måltavlor utplacerade på jaktmässiga avstånd från skytten. Måltavlorna fastställs av landskapsregeringen och ska föreställa jaktbara viltarter. En pil skall skjutas mot respektive måltavla. Minst fem av de sex pilarna skall träffa i målfigurens vitalområde (hjärta/lungor) för att provet ska godkännas. Flera skjutserier får avläggas vid samma tillfälle.

K 43 Landskapsförordning (1997:42) om jakt på älg

1 §. Tillämpningsområde

I denna förordning finns bestämmelser om jakt på älg i landskapet Åland.

2 §. Jakträttsområdets ansökan

Till jakträttsområdets ansökan skall fogas en utredning som visar att de som bildat jakträttsområdet har jakträtt enligt 4 eller 6 §§ jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland eller att de skriftligen erhållit rätt till älgjakt av innehavaren av sådan jakträtt. Av utredningen skall framgå att jakträttsområdet består av ett område om minst 2000 hektar. Jakträttsområdet skall finnas tydligt markerat på en karta i skala 1:20.000.

I ansökan skall anges namnen på de personer som är jaktledare och ersättare. Vidare skall anges vem av ersättarna som i första hand respektive i andra hand träder i jaktledarens ställe.

3 §. Upphävd (2002/38).

4 §. Jaktvårdsföreningens styrelses ansökan

Jaktvårdsföreningens styrelses ansökan om tillstånd till jakt på älg skall grunda sig på jakträttsområdenas ansökningar och vad som är lämpligt med tanke på älgstammens vård och utveckling.

Av ansökan skall framgå vilka åtgärder för älgstammens vård och utveckling jaktvårdsföreningen avser vidta under treårsperioden. De jakträttsområden, för vilka ansökningar om tillstånd till jakt på älg inkommit, skall vara tydligt markerade på en karta i skala 1:50.000.

5 §. [Landskapsstyrelsens] tillstånd

I [landskapsstyrelsens] tillstånd skall anges det antal vuxna djur och älgkalvar som får fällas under treårsperioden inom det område för vilket tillståndet beviljats. I fråga om vuxna djur kan villkor föreskrivas även angående djurens kön.

6 §. Jaktvårdsföreningens styrelses tillstånd

Jaktvårdsföreningens styrelse skall senast fjorton dagar innan älgjakten inleds avgöra ansökningarna om tillstånd till jakt på älg. Sökanden skall utan dröjsmål skriftligen underrättas om beslutet.

Om tillstånd beviljas skall av tillståndet framgå det antal vuxna djur och älgkalvar som får fällas. I fråga om vuxna djur kan villkor föreskrivas även angående deras kön. Tillstånd att fälla vuxet djur innebär alltid rätt att i stället fälla älgkalv. Med älgkalv avses älg som är född under det kalenderår som jakten sker.

Av tillståndet skall dessutom framgå:

1) uppgifter om av [landskapsstyrelsen] fastställda avgifter för fällda djur samt betalningstidpunkten för avgifterna,

2) uppgifter om hur jaktresultatet skall redovisas till [landskapsstyrelsen],

3) hur jaktresultatet skall meddelas jaktvårdsföreningens styrelse,

4) vilka åtgärder som skall vidtas då avvikelser från tillståndsvillkoren har skett,

5) hur jaktvårdsföreningens styrelse skall underrättas om ändrade jakträttsförhållanden samt

6) hur besvär anförs.

Om ansökan avslås skall motivering samt besvär-anvisning bifogas till beslutet.

7 §. Principer vid fördelning av tillståndskvoten

Jaktvårdsföreningens styrelse skall fördela tillstånden till jakt på älg mellan jakträttsområdena på ett sådant sätt att jaktutövarens intressen såväl som principerna för älgstammens vård och utveckling tillgodoses på bästa sätt.

8 §. Skyldighet att lämna information

Jaktvårdsföreningens styrelse skall varje år innan jakten inleds meddela [landskapsstyrelsen], Ålands polisdistrikt och sjöbevakningen hur tillstånden till jakt på älg fördelats mellan jakträttsområdena. Jaktvårdsföreningens styrelse skall även meddela vilka personer som enligt tillstånden är jaktledare och ersättare.

9 §. Jakt på odlingsområde

Jaktvårdsföreningens styrelse kan besluta att en viss del av de tillstånd till jakt på älg som tilldelas jakträttsområdet kan utnyttjas för jakt på odlingsområde för att undvika skada på specialodling. Jakten får i sådant fall, med avvikelser från vad som sägs i [2 § jaktförordningen (1995:69) för landskapet Åland], inledas tidigast den 15 september.

Odlingsområdet skall markeras på den karta som bifogas till ansökan.

Med odlingsområde avses åker samt kringliggande område inom 100 meter från åkerns kanter.

Bestämmelser om jakttider finns numera i LF (2006:70) om jakt.

10 §. Ansökningsblanketter

[Landskapsstyrelsen] fastställer blanketter för ansökan om tillstånd till jakt på älg.

11 §. Ikraftträdelsebestämmelse

Denna förordning träder i kraft den 15 maj 1997.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

K 44 Landskapsförordning (2019:112) om skyddsjakt på varg och lodjur

1 §. I denna förordning finns särskilda bestämmelser om jakt på rovdjuren varg och lodjur på Åland.

2 §. För att förhindra att rovdjur som avses i 1 § angriper tamdjur får skrämselåtgärder vidtas för att avbryta angreppet.

Om erforderliga skrämselåtgärder vidtas utan att angreppet kan avväjas får rovdjuret dödas,

1) under pågående angrepp på tamdjur eller om det är uppenbart att ett angrepp är omedelbart förestående eller

2) om rovdjuret befinner sig inom ett inhägnat område eller bete med stängsel avsett för tamdjur och det finns skälighet anledning att befara att ett angrepp är omedelbart förestående.

Med tamdjur avses i huvudsak betande tamdjur såsom nötkreatur, gris, får, getter och hästar, men även hundar.

3 §. Åtgärder enligt denna förordning får vidtas av tamdjurets ägare eller någon annan person som handlar på uppdrag av ägaren under hela året. Den som avser att avliva rovdjuret måste ha ett giltigt jaktkort.

Skrämselåtgärder för att avbryta angrepp på tamdjur får också vidtas inom naturreservat, dock utan att avliva rovdjuret.

4 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2020.

